

༡། གྲུན་མཁྱེན་འངས་དབྱངས་བཞད་པའི་ གསུང་འབུམ།

༼ལམ་རིམ་མཆན་འགྲེལ༽

(སྟོན་ཆ།)

སྒྲེགས་བམ་བཅུ་བདུན་པ།

དབལ་ལྡན་འབྲས་སྦྱངས་བཟ་གིས་སྟོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

རྟོག་པོ་ལྟོག་པོ་ལྟོག་པོ་ལྟོག་པོ་ལྟོག་པོ་

[023]

མཆན་བྱང་།

༡། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་འབྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་

བ་བཞུགས་སོ། །

། རྟོག་པོ་།

མཛད་པ་པོ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་སྒོ་ག་རྩལ་གཙུག་ལག་རྒྱུ་མཛོད་ནས་འབྲེལ་སྤེལ་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཆོས་གསུམ་པར།

ཕབ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་སྒྲིག་པ། འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

འབྲེལ་དཔེ་བཞུགས་པ། སྤེལ་ཆེན་རྒྱུག་པ།

དེབ་འདི་འདི་དཔར་གཞི་འདི་བདག་དབང་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོད་པས་ཆོག་མཆན་

མཛད་པར་གང་བྱུང་དཔར་སྒྲིག་བྱ་མི་ཆོག་

དཀར་ཆག

དཔེ་སྟུན་གསལ་བཤད།	01
མཛད་པ་པོའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།	07
མཚོད་བཟོད།	1
ཆོས་ཁུངས་བཅུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	4
གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ།	12
ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།	21
ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ།	32
བསྟེན་ནས་སློ་ཇི་ལྟར་སྦྱང་བའི་རིམ་བ།	78
ལམ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ།	87

སྤྱིས་བྱ་ཚུང་བྱ་དང་སྟན་མོང་བའི་སློ་སྦྱང་ཚུལ།

འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསམ་པ།	99
ངན་འགྲོའི་སྟུག་བསྐལ་བསམ་པ།	114
བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སློ་དམ་པ་སྦྱབས་འགོ་སྦྱང་བ།	131
ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསམ་པ།	157
བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ།	188
འཇུག་ཕྱོག་བྱ་བའི་ཚུལ།	191

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་སྒོ་སྤྱང་བ།

མཚམས་སྤྱང་བ།	206
ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ངོས་བཟུང་བ།	207
ཐར་བ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱག་ཀུན་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་བ།	209
ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་བ།	249
བསམ་བ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད།	259
དེ་ལ་ལོག་ཏེ་ག་བསམ་བ།	260
ཐར་པར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་བ།	263

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཤམ་སྒོ་བ་ཚུལ།

མཚན་བརྗོད་དང་མཚམས་སྤྱང་བ།	284
ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བསྟན་བ།	286
རྒྱ་གང་ལ་བཏེན་ནས་རི་ལྷར་སྤྱེ་བ།	293
རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ།	296
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ།	319
སེམས་བསྐྱེད་ཚེ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ།	331
བསྐྱེད་པ་ལ་སྒོ་བ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	353
ཐབས་ཤེས་རེར་བསྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་བ།	355
བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒོ་བ་འདོད་སྤྱང་བ་སོགས།	371

སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ།

སྒྲིབ་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	380
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	408
བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	415
བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	443
བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	467
ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	469
བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།	482
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་	488

དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཚུལ་ནམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་
འཛིན་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེད་དང་། །སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་མཁའི་
མཐུས་གཏུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་
གཞིགས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་སྤྱི་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྐུལ་
བ་ཐུགས་ཅན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུལ།
ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཛིན་ཉེན་དུ་གནས་པ་ནི་བཤད་
པ་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་དེས་པ་ལགས་པས།
དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་ཡབ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འཕགས་ལུལ་གྱི་བཤ་བྱུང་གནས་
ཀྱིས་ས་བཀའ་བ་ལྟ་བུ་རིམ་བར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཐའ་ཁྲུས་པ་ཡིག་འཛིན་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་
པའི་ལུལ་དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྤྱི་བྱེད་ནི་གཞུགས་སུ་བྱུང་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་
པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་ཡང་བཀའ་བྱིན་
གཙོ་བར་མི་རུས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་
བཅོས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་བྱུང་པའི་དབང་ཐུག་འཕགས་པོ་དེ་ལོ་བཤ་དག་གིས་
དཀའ་བ་བརྒྱ་ཐུག་བྱེད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྤྱར་ལྟ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱུར་
ཅིང་ཁུས་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། ཚེས་པའི་སྤྱག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་

བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་འདྲ་བ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་ལོད་གྱི་སྤང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་
བས། གངས་ལྗོངས་སྤྱི་འགྲོའི་པན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་རྩ་བ་རབ་ཏུ་
བརྟན་ཅིང་། ཤེས་བརྩོན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བཟང་གཡུང་དུ་
བཟུང་བའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱ་སྐར་དང་།
ས་ཡི་རྩེ་ཤིང་ལྟ་བུར་བཟང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་བར་བྱོན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
གསུམ། འཆད་ཚིད་ཚོམ་གསུམ། མཁས་བརྩན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་གསུམ་གྱི་
མཛད་བཟང་སྒྲ་ན་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་ཅིང་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་གླིང་ལོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་བྲབ་པར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།

དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་པོ་བྱི་བ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཚན་དཔེ་མེ་
རྟོག་གངས་ཅན་སྤྱི་ལའི་སྤྱན་ལྗོངས་སུ་བཞད་ཅིང་། སྤེ་སྟོད་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཆད་སྤེབ་སྤྱོར་སྟན་
དངགས་མཛོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་བྱན་མོང་དང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་
དག་ལ་འཆད་ཚིད་ཚོམ་པར་འགྲན་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་དག་
གི་སྒྲ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་གནས་སྤྱི་རིག་པའི་པར་རྒྱུ་ཏུ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་
པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་བྱགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤྱུག་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དུ་མས་ནི་རྩེས་སུ་བཟུང་།
ཐབ་ལམ་རྩོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོ་རྩེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་པན་
དབང་པོའི་སྤེ་ཞེས་གྲགས་སྟན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྤིད་པ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་
པར་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཙོང་

ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལུང་རིགས་འི་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་བཞེད་སྒོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྷ་སྤྱོད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དབྱེད་འཛིག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོམ་ཚུལ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་ཞིང་སྒོམ་སྐབ་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཆད་མར་སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྐབ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྒོལ། སྒོམ་དཔོན་བུལྟ་ལྷ་ལི་ཏ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། སྤྱོད་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་འཛིག་ཚུལ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་བྱུང་པར་འཕགས་ཆོས་འབུམ་གྱིས་ཐུག་པ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཆང་ལ་མ་རྟོར་བའི་ལུགས་བཟང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཅམ་ལའང་བྱུང་འབྲུག་གི་གོ་འཕང་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྟེར་བའི་སྤྱར་ལམ། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མདོ་སྐྱེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཡང་ཁྱེན་ལྷ་བྱ་འདི་ཉིད་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བར་མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །རྗེ་བཞིན་འདོམས་པ་ཆེས་དགོན་ཡང་། །འཁྲལ་བལ་ཁྱོད་གསུང་སྒྲེགས་བམ་ནམས། །གདུང་སེལ་དབྱགས་དབྱང་མཆོག་སྒྲིན་འབྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་ཅོམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲེས་བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྒྲེ་དགྲའི་ཆོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ཡུལ་པཎ་སྐབ་དག་གི་དགོངས་འབྲེལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ལྷེ་མིག་ལྷ་བྱ་ཡིན་པ་ནི་གཞུ་བོར་གནས་པའི་

མཁས་པ་དག་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། བོ་ཉི་ལྗེའི་མཐའ་དཔྱད་ལྟ་བུར་མཆོན་ནའང་གདན་
ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་མོ་ཆེད་ཕྱི་རྩོམ་ཡིན་གཤིས། སྟོན་སྟོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་
མཐའ་དག་གི་བརྩམ་འདུས་ཤིང་། ཆོག་གི་འབྲི་བ་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་བདར་ཤ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་
དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཐུབ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་
གནད་ལ་འདྲིལ་བའི་དབྱུང་བ་མཐིལ་བྱིན་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་
གྱི་བྱང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་ནས་དཔྱད་གྱི་མིག་དཀྱུས་ཡུད་ཅམ་གཡོས་པས་
ཀྱང་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །

སྟོན་ཚུ་ཡོས་དུས་འཇུགས་གྱི་སྐབས་སུ་པར་བྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱད་འཛོར་
གྱར་དུ་སོང་སྟེ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་བཀའ་ཅོམ་ནམས་ལས་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་དབང་གིས་
བོར་བསྐྱགས་སུ་སོང་བའང་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་གྱི་མཐའ་དཔྱད།
འདུལ་བའི་དུས་ཆོགས་ལོ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡོད་ཟེར་བས་ཟེན་གྲིས་མཛད་པ། ཅན་བྲ་བའི་ཁྲི་ཀ་
ཅོམ་འཕྲོ། བསྟན་ཅིས་ཆོགས་བཅད། སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་བུམ་ཆོག་གཏོར་མའི་བཤད་པ། འཇུག་
འཁོར་དང་ལྷགས་མཁར་སྒྲོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་ཚུང་མང་པོ། ཁྲོ་བརྩའི་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ། ཉག་
པོ་མདའ་འགོངས་གྱི་སྒྲོར་ལེ་ཆན་མང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཁྲི་ཀ་སོགས་དང་། གཞན་མཆན་མ་
ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྤང་ཞིང་། དེར་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་སྦྲ་བྲང་བཀ་
ཤིས་འབྲིལ་གྱི་ཤིང་པར་སྒྲེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་བྱེ་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོར་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་
ཁང་གིས་དེབ་གཟུགས་སྒྲེགས་བམ་བརྩམ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་དཔར་སྐྱོན་བྲས་པ་དེ་ཉིད་ཆ་
ཆང་ཤོས་སུ་སྤང་ལ། དེའི་ཁར་ད་ལམ་ཀུན་མཐུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་དྲོས་བྲང་ཚུབ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་མཆན་བྱ་གནང་བའི་《མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་
བྱ་བ་》པོད་སྟོད་སྟོད་གཉིས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཟུར་

བ་བསམ་དག་བཞེས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་སྒྲང་ལགས་ནས་ཡསྱུབས་ཇི་དྲགས་པོ་བམ་ཚེས་རིན་པོ་
ཆེ་ཇི་བཅུན་སྒོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ལ་ཇི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་རེ་སྐྱལ་
ཁུས་པ་བཞིན། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ཀྱང་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་
འཁོར་ལོ་སྟོད་སྟོད་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཆར་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་བར་དུ་བཞེངས་པར་འགོ་
གྲོན་ཆ་ཆར་གི་སྒྱུན་བདག་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་སོབ་པའི་བྲིན་ལས། སྤར་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དེབ་
གཟུགས་སྒྲིགས་བམ་བཅུ་དུག་གི་འཕྲོས་སུ་ཁ་སྟོན་གྱིས་སྒྲིགས་བམ་བཅུ་བདུན་དང་བཅོ་བརྒྱད་
གཉིས་སུ་དཔར་སྐྱབ་བྱས་པ་ཡིན།

དེའང་སྒྲིགས་བམ་འདིའི་བར་རྩ་ཐོག་མར་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྤར་སྟོན་སྒྲང་
དུ་བཅུག་ཟིན་པའི་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྟགས་ལས་ཟུར་དུ་བཏོན་ཅིང་། དེ་དག་འཕྲན་ཆོས་
འཁོར་སྒྲིང་བར་མའི་མ་དཔེ་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཁྱེད་ག་ལན་འགར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ལམ་རིམ་
ཆེན་མོ་ཞོལ་བར་མའི་མ་དཔེ་དང་བསྟར་ཞིང་། དེ་དང་ཆིག་རིམ་མི་མཐུན་པ་དག་ག་འགའ་སོ་
སོར་མཆན་བྱ་བཏབ་ཡོད། དེ་ལྟར་ནའང་། དེད་ཅག་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ག་
གི་ཉམས་སྟོང་དང་། གཞུང་བརྒྱའི་ནམ་འཕང་གཅོད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་དམན་
པས། རྟོར་འཕྱགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱང་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྐུན་
སྤར་བཅོད་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

མདོར་ན་རྣམ་དཀར་དག་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་སྦྱི་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡགོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་
ཡསྱུབས་མགོན་ཡར་བའི་དབང་པོ་མཚོག་གི་སྐུ་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱར་བཏན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་
དགོངས་མ་ལུས་གོགས་མེད་སྐུན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། རྣམ་དཀར་གྱི་བཀྱི་བ་འདི་ལ་འབྲེལ་

ཐོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཡསྤུབས་ཇེ་དྲགས་པོ་བཅ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་གྱི་སྤྱི་ཆེ་བཏན་ཅིང་
སྤྲུགས་གྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཀྱན་མཁུན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་ལ་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་གནང་བའི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བཟུ་གིས་
སྒོ་མང་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་གྱིས་མཆོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་སྤྲུགས་མཐུན་
ཁྲིམས་གཙང་བའི་ངོས་ནས། ལམ་བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྡེ་སྒོད་གསུམ་
གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྲ་བ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་
ལ་འབྲན་པའི་སྒོན་འདུན་དང་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༥༥ རབ་བྱུང་ ༡༧ རབ་གནས་མེ་བྲ།
ཕྱི་ལོ་༡༩༡༧ ལྷ་ ༧ ཆོས་ ༤ ཟླ་ཡསྤུའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉིན་སྡེལ་བ་དགོ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་གྱ།

ཞེས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བཟུ་གིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།

སྤང་མཐའི་སྤྱི་འབྲུལ་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་
དཔལ་གྱི་གསུང་ལས། དག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཡི། །མདོ་སྤྲལས་བསྟན་པའི་རྒྱ་
མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། །བཙུན་འབྲུས་ལྟོད་པ་མེད་པའི་སྤྲིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྤྲལས་པ་སྤིང་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་བ་པའི་དབང་ཕྱུག་
ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་ཆེ་དག་དབང་བཙུན་འབྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་
ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཉོར་ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་
བསང་གི་རྩོག་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཀན་གྱི་ཉིང་རིང་ལྷས་ཁྱ་ཉིང་ཞེས་པར་ལྷོང་ཤུལ་
ཆེན་བཙུན་གྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་ཤུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་ལའང་དཔལ་འབྱུང་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་
མོ་བྱམས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱི་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་
ལྷ་བཞེས་པའི་ཆོ་ལྷུལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་མེགས་སྐུ་ལས་མཚོ་སྤྱོད་པོའི་ཁར་མཇལ་ཉེ་ཆོས་
འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆོ་ཁྱ་པོ་བསོད་ནམས་སྤྱན་རླབས་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་
སྟོག་རི་མོ་འབྲི་བ། སྤྱོད་ཐབས། སྤྱོད་དབྱེད། ཟ་ཡིག་ས་དབྱེད། སྤྲལས་འབྱུང་། མཁྱེད་དབྱེད་
སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སྤྱུ་རྒྱུད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་གནང་གསན་ནས་སྤྱོད་
ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྤྱི་མཆོམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཇ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐུལ་མཆོན་ལས་དུ་རྩ་ལོ་རྩོ་
རྩེ་གསལ་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་
སྤྱིར་གྱི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ཆེངས་བཀོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉིང་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཉེ་དབྱས་སྤྱོད་ཐབས་ཁར་སྤྱོད་

པར་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྗེས་གནང་ཞུས་
པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་དབྱས་གཅང་
དུ་ཆིབས་བསྐྱར་མཛད་པར་སྔ་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང་།
གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་སྦྱེལ་བསྟེན་བཀུར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཕེབས་
མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཆན་པའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང་། ལྟ་
སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་རྗེ་པོ་ཤུག་ཕུ་ནི་དང་། འཇམ་དབྱངས་གྲང་ཐེམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་
དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཇུག་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་། འཇིག་
རྟེན་དབང་ཕྱག་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་སྒོ་དང་དགྲེས་བཅེ་ཆད་མེད་མཛད། འབྲས་
སྤངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤངས་ཆོགས་དུང་བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྤྲ་ནས་དགོན་པ་
མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་། འབྲས་སྤངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཡ་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྷེར་སྐྱ་
ཞིག་བཞུགས་པ་སྐྱ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྱོན། ཡ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་
བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱ་བརྟན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ཕུང་བསྟན་གནང་། ལོ་
དེའི་རྟོར་རྒྱ་དགྲུ་པའི་ཆོས་ཉིར་ལྷའི་ཉིན་སྒོ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྟེན་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀུ་གིས་སྒོ་
མང་གི་ཆོས་གྲར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་སྐྱ་འབུམ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ནས་བཅི་བཞག་
གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་ཙོད་བྲ་རྟེད་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བཟོ་སྒྲིང་
ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་སྒོ་ཕུང་སྐྱ་དག་དབང་ཆོས་
ལྷན་དགེ་ཆེན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་
སུ་གཏམས། ཐུགས་ཁྲིའི་ལོ་དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་བྲ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས།
ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་པལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་། ལེགས་

བཤད་གསེར་སྒྲེང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་སྤྱགས་སྦྱོང་ཆེ་བར་བྱུང་།
 བཅི་བཞག་སྦྱོར་ལས་དུ་སྒྲེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་བོངས་ཆོད་ཅམ་པ་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་
 པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱུ་གི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད།
 དེ་ནས་བརྒྱུད་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་རྒྱུ་དབྱངས་དེའུ་ལྟར་སྤྱགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང་། ཆོས་
 གྲུང་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྦྱུ་ཆས་བཞེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྤྲོ་མ་རྒྱུར་སྤངས་ནས་བཞེས་པ་
 སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་འཛིན་གྲུ་པར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་
 གསེར་སྒྲེང་གི་དཀའ་གནད་དང་། འབྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྦྱོང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་
 བར་བཅས་བརྒྱུད། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གི་སྦྱོང་ཆ་པལ་ཆེར་སྤྱགས་འཛིན་
 མཛད་ཅིང་། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་གི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པས་
 རྣམ་དཔྱོད་གི་སྒྲོང་བཞོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྤྱགས་རིམ་འཛིགས་བྱེད་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་
 སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། སྦྱ་དང་སྦྱན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་
 གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། པར་ཕྱིན་སྦྱོན་མའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་རྒྱུ་གི་ལ་འཛིན་གྲུ་དབྱུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བརྒྱུད་
 ཞིང་། རྒྱ་བོད་གི་གཞུང་ལུགས་སྦྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབྱུ་མའི་གཞུང་ལ། སྦྱོར་སྤྱན་དང་བཅས་པ་
 ཞིབ་གཟིགས་གིས་ལྟ་བའི་གནད་ལ་དབྱུད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དུག་པར་གསང་
 ལུ་མེའུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཙུའི་གྲ་སྒྲོར་མཛད། བསེ་ཁབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱོད་གི་སྦྱན་གཤམས་ས་
 སྦྱང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྦྱག་ལོར་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་
 བསྟེན་རྫོགས་གི་སྦྱོམ་པ་མཛོལ། དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རྒྱུད་སྦྱང་དུ་ཕེབས། རྗེ་རྗེ་འཆང་སློ་གྲོས་
 རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་གི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་ལྷོ་རྒྱུད་པའི་

སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ལུ་མིག་ལུང་དུ་ཁྱིའང་བཅི་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྡེའི་དམར་ཁྲིད་གྱི་ཕྱག་
ལེན་མཛད་པས་ཉམས་སྦྱང་བྱད་པར་ཅན་སྟེས།

དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྦྱངས་རྒྱལ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྦྱབ་པ་མཛད།
ཁྲི་སྦྱོར་པ་རྒྱ་མཚོ། སྒྲིན་གྲོལ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་
ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་བྱང་རེས་
མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགྲུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་
མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྦྱལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་
བརྩམས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བཙུགས། དགྲུང་ལོ་ད་གཉིས་
པ་ས་སོ་ལོས་གྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོགས་པར་བརྩམས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་མག་
ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོས་བསྐྱུས་ཆོན་དུ་ཡོད་དེས་པའི་ལན་དུ་བསྐྱུས་གྲུའི་རྩ་ཆོག་བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་
བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད།
དགྲུང་ལོ་ད་གསུམ་པར་སྡེ་སྲིད་གྱིས་བསྐྱུས་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་དེ་
མཛད། ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྦྱལ་སྦྱུའི་ངོར་མ་ཉི་ལུགས་གྱི་འཇམ་དཀར་སྦྱབ་ཐབས་མཛད།
དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ད་གསུམ་པར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་རྩ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་
ཅིང་སྦྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོང་བཞོལ། ཞར་
ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་།

སྒྲོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་རེ་འདུན་དང་། རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་
བརྒྱུག་མ་རྒྱས་པར་དགྲུང་ལོ་ད་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༠༠ ཉིན་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་ཆོས་ལྷ་
ལ་དཔལ་ལྷན་བཟུལ་གྱིས་སྒྲོ་མང་གི་མི་འདིགས་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་

འཛིན་གྲས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཆེན་སོ་སོའི་དགེ་ཆེན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲར་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲལ་ཆེན་བཅས་ཕྱལ་ཏེ་གྲ་ཚང་གི་བརྟེན་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་པར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚོས་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ལྟར་བཅུམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྐྱེད་སྐྱེས་ཀྱིས་དོར་འཛིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་བཅུམས་པ་སོགས་གསུང་ཚོས་མང་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་གྲ་ཚང་གི་སྤྲོ་མར་ཉི་ཐང་བ་སློབ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐྱོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གི་ཁང་པར་སྤོས་ནས་བྱར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབྱས་གཅང་དུ་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་སེམས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཐབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས། དགྲུང་གངས་ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བར་སློབ་མང་སྤྲོ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲ་ཚང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། དེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་པ་བོང་ཁའི་མཁན་སོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པབ་པ་སོགས་དབྱས་གཅང་གི་སྤྱོད་སྤྲུག་སྤྲུག་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྤྲུག་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་སོ་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། དཔོན་རྒྱ་ནང་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། རབ་འབྱམས་པ་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་སྐྱས་ངག་དབང་བཟ་ཤེས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྤྲུག་དུ་ཕྱགས་བཏེགས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གྲང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་སྤྲོ་བྲང་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་ཕྱག་བཏབ། དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏོར་ལུང་དུ་གཏོར་བུམ་བཞེས། ཐུགས་སྐྱས་གཙོ་བོ་ནི། སྤྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཆོགས། སྤྱི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན། ཐུགས་སྐྱས་ངག་དབང་བཟ་

ཤེས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྫོ་རྩེ། སྤེ་ཁྱི་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་བ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ།
ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ཤུ་དེ་ཉིད་
སྐྱུ་དངོས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་བ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་བ་ལྷགས་མོ་སྒྲང་གི་ལོ་བྱེ་ལོ་ ༡༧༢༡ ཉིན་
ཟླ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྗ་ཉིན་གཟུགས་སྐྱའི་བཀོད་བ་ཉི་བར་བསྐྱས་སོ། །ལེགས་བཤམ་མད་དུ་བྱུང་
བའི་བཀའ་ཚུལ་པོད་བཙུ་ལྗ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་བཀོད་བ་ལས་རྒྱས་བར་ཤེས་
འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་བ་དང་། ལྷགས་སྐས་
ངག་དབང་བཟ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཆོལ།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།
བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷེ་ལོ་ ༢༠༡༧ ཟླ་ ༧ ཆེས་ ༤ ལ། མདྲ་ལོ།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་མཆན་འབྲེལ་གསེར་གྱི་ འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ།།

མཆོད་བརྗོད།

༡༡། །ན་མ་སྤྱར་སྤྱི་མཐུ་ལྟོ་ཤུ་ཡ་གྲུ་ཅུ་བརྒྱ་པོ་རྟེ་སྟུ་བྱུང་མོས་སྤྱོད་དུས་ནས་སྤྱིང་སྤྱོད་སུ་ཉི་མུ་ལྟར། །ཁྲ་དང་
བྲལ་བར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་གྱང་། །པད་དཀར་ལྟར་བསྐྱབས་ཉི་མའི་གཉེན་གཅིག་གྱེ། །སྤྲུགས་རྗེའི་བྲག་གིས་བདག་དེར་སྐལ་
བཟང་མཛོད། །སྤྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་བྲམས་པ་མགོན་པོ་དང་། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་མཁུན་པའི་གཉེར། །ལ་སོགས་མཆོག་
གསུམ་ཁྲ་མ་བརྒྱད་པར་བཅས། །དུས་ཀུན་གཙོག་གི་རྒྱན་མཆོག་རྣམས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བའི་ལུགས་བཟང་ས་གསུམ་འཕྲོ་བ་
ལ། །འཁྲལ་བྲལ་སྒོལ་བཏོད་མཆོག་ཏུ་གསལ་མཛད་པའི། །ཤིང་རྩ་གཉིས་དང་རྩོ་བོ་ཡབ་སྐུས་དང་། །དགོན་པ་བ་དང་སྤྱེལ་
ལྷར་པོ་ཉོ་བ། །སྤྲུག་སྤྱ་བ་དང་རིན་ཆེན་སྤྱང་པ་སོགས། །ཆོས་གྱིས་མཐོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་འདུད། །དེ་ལ་འདིར་བྱང་
ཆུབ་ལམ་རིམ་འདི་འཆད་པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་སོགས་དང་། །བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་དང་། །མཐུག་གི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །གཞུང་
འདིའི་དབུ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། །བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། །ཉན་པར་བསྐྱེལ་བ། །བཤད་བྱའི་ཆོས་རིས་བཟུང་བའི་སྟོན་ནས་དེ་
ལ་ཉན་བཤད་རི་ལྟར་བྱ་བ་སྟེ་རིམ་པ་བཞི་མཛད་འདུག་པ་ལས། །དང་པོ་ནི་གྲུ་མོས། །ཡ་རབ་དག་ནི་པལ་ཆར་བསྟན་བཅོས་
ཆོས་པའི་སྟོག་མར་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་ལྟ་ལ་བྲག་བགྱིད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། །རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་པའི་ལྟ་ལ་
བསྟོད་བྲག་མཛད་པ་ནི།

༡༡། །ན་མོ་འདུད་དམ་བྲག་འཆལ་གྲུ་ཅུ་ཁྲ་མ་དང་ལྷུ་བ་དང་བརྒྱེད་པ་མཐུ་འཇམ་པ་ལྟོ་ཤུ་སྤྱུ་འཇམ་
སྐད་དམ་དབྱངས་ཡ། །དགོས་ཆེད། །དེ་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་གོང་མར་ལྷུར་བའི་ཁྲ་མ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །ཅས་པའོ།
།སྤྲུག་ཆོགས་ནི་དཔལ་ཉེ་ལུས་སོགས་དང་དགོ་ལེགས་བྲེ་བས་ནི་བྱངས་བརྗོད་དུ་མེད་པའམ་བྱངས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལ་བྱ་
སྟེ་བྲེ་བའི་སྐད་དོད་གོ་ནི་ཅེ་མོ་ལའང་འཇུག་ཅིང་འཇིག་རྟེན་ན་གྱངས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བྲེ་བའི་སྐད་ཐོབ་པ་ན་བྲེ་བ་རིའི་

སྐྱེས་རབས་ལས་བཤད་པས་འདྲིར་དེ་བརྒྱད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོགས་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུན་པའི་བསགས་པས་ནའམ་སྐྱོན་གས་
བས་ན་སྒྲ། །མཐའ་མེད་པས་ན་མཐའ་ཡས་སྐྱ་མ་ནས་བྱི་མར་འབྲོ་བས་ན་འབྲོ་བའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
འདྲ་དོན་སྐོང་བས་ན་རེ་བ་སྐོང་བའི་མཐོ་དམན་བར་གསུམ་དང་འཆམས་པའི་གསུང་། །མ་སྟག་པས་ན་མ་ལུས་
སྐྱོས་རྟགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་རི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཐུགས། །ཤུག་ནི་
མོད་པའམ་རུས་པའི་རྒྱད་ཅེས་བ་དེའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་རྗེ་སྒྲ་མས་སྟོ་གསུམ་རབ་རྒྱ་དང་བས་ཡན་ལག་གི་མཆོག་མགོ་མོས་
ལ་བརྟུང་དེ་བྲག་འཆའ། །བྲམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ལ་བསྟོད་བ། འབྲན་སྒྲ་མེད་བ་བད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་འཆོས་བས། སྟོན་བ་དེ་ཡི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐས་གྱི་མཆོག །རྒྱལ་བའི་མཛད་བ་བཅུ་གཉིས་
སོགས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་མཛད་བ་ཀུན་གྱི་ཁྱད་བསྐྱམས་ནས། །ཁྱངས་མེད་ཁིང་དུ་བརྟན་གཡོ་སྟོ་ཆོགས་
སྐྱ་སྐྱལ་བས་ནམ་རིལ་བ། །བརྟུང་བཞི་ལས་རྒྱལ་བས་མི་བམ་བ་རྒྱལ་ཆབ་དང་རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །དེ་ནས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་བྲག་ནི། མདོ་ལས། སྐྱ་ལ་བསྟན་ཁྱད་གོ་བར་མི་རུས་པས།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤིན་རྒྱ་དཔག་པར་དཀའ་བ་འཕགས་པ་གསུམ་དང་རྒྱལ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡུམ། །ཤེར་
ཕྱིན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཛད་ཤིང་འཇམ་བའི་མཆོན་པས་འཇམ་གྱིང་དུ་དོན་གཉིས་སྟང་
བྱེད་གྱི་གྲོ། །སྐྱ་དང་ཤིང་སྐྱལ་དང་མཆོངས་པས་སྐྱ་སྐྱལ་ཐོགས་མེད་ཅེས་ནི་ས་གསུམ་ན། །ཡོངས་སྐྱ་
གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་བདག་བྲག་འཆའ། །ལམ་འདི་མཛད་པ་པོ་སྟོ་གཅིག་ལ་བསྟོད་བྲག་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
གཉིས་ལས་ཆོག་དོན་དང་བྱིན་སྐབས་སོགས་ཆེ་ཞིང་རྟོར་ཁྱད་དང་དུག་ཅན་སོགས་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་བརྒྱད་
པའི། །ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་དང་ལམ་རིམ་ནི། རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་ལམ། །རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སོགས་མ་རོར་བ་དང་།
དེ་ཡང་ཆ་ཆར་བས་ཡོངས་སྐྱ་རྟོགས་ལ་དེ་ཡང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སོགས་གསུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད་
འགག་ཀུན་བསྐྱས་པའི། །མདོ་རྒྱད་མཐའ་དག་གི་གདམས་པའི་མཛོད་ཟད་རྒྱད་མེད་ཅིང་ལེགས་པའི་འབྲུང་གནས་
འཛིན་པའི་མར་མེ་མཛད་ལ་འདུད། །སྒྲ་མ་ནམས་ལ་བསྟོད་བྲག་ནི། མཐའ་ཡས་པས་རབ་འབྲམས་གསུངས་པ་
ཀུན་གྱི་རབ་ཡིན་པས་གསུང་རབ་ཀུན་ལ་བལྟ་བའི་མིག །ལྟ་བུའི་ལམ་རིམ་དང་བཤེས་གཉིན། སྐལ་བཟང་ཐར་

པར་བཞོད་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་བརྒྱལ་བའི་འབབས་སྟེགས་སམ་འབྲུག་དོགས་ལྷ་བྱ་སྟེ་བདེ་བར་འབྲུག་ལ་དོན་
 ཆེན་སྟེར་བས་མཆོག་། དེ་ལྷ་བྱའི་ལམ་རིམ་ཐུགས་བཅེ་བས་བསྐྱོད་པས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་རིམ་གསུམ་དང་བསྟན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་འབྲིང་སའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པ་ཡིས། །ལམ་རིམ་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོག་དོན་
 རྣམས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སྒོ་ནས་གསལ་མཛད་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་གྲུས་ཐུག་འཆོལ། །རྩམ་པའི་
 རྒྱ་ནི། དེང་དུས་རྒྱལ་འཕྲོར་བཙོན་རྣམས་ཐོས་པ་ཉུང་། །མང་ཐོས་ཉམས་ལེན་གནད་ལ་མི་མཁས་
 ཞིང་། །པལ་ཆེར་གསུང་རབ་བལྟ་ལ་ཕྱོགས་རེའི་མིག་། ལུང་དོན་རིགས་པས་འབྲེད་པའི་མཐུ་
 མེད་པས། །བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་མཆོག་། མཁས་པ་དགྲུས་པའི་ལམ་
 དང་བལ་མཐོང་ནས། །རྒྱ་དེས་ཐུགས་རྩོམ་པར་སྒྲོ་ཞིང་དམ་བཅའ་བཞི། ཞིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལམ་འདི་བཤད་
 པ་ལ། །བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ནས་སྒྲོ་བར་གྱུར། །སྒྲོད་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི་གང་དག་ཕྱོགས་འཛིན་
 ཐུན་པས་མ་བསྐྱབས་ལ། །ལེགས་ཉེས་འབྲེད་པའི་སྒོ་ཡི་མཐུ་ལྡན་ཞིང་། །དལ་བའི་རྟེན་བཟང་
 དོན་ལྡན་བྱེད་འདོད་པའི། །སྐལ་ལྡན་དེ་རྣམས་ཅེ་གཅིག་བསྐྱེམས་ཏེ་ཉོན། །མཆོད་དོན་དང་བཤད་བྱའི་
 ཆོས་ངོས་བརྒྱང་བ་ནི། འདིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟུས་པ། ཞིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལྷ་
 སྐུ་བ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་འགོ་བའི་སྐྱེ་བོ་
 མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་བླང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་
 མེད་པར་བསྟུས་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
 འབྲིང་པའི་རྒྱལ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །འཆད་རྒྱལ་མཁས་པའི་རྣམ་གངས་བསྟན་པ། དེ་ལ་
 དཔལ་རྣམས་ལེ་རྒྱའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དག་དག་པ་དང་། སྒོ་བ་མའི་རྒྱུད་དག་པ་དང་།
 བཤད་བྱའི་ཆོས་དག་པ་སྟེ། དག་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་འཆད་པར་བཞེད་ལ། དུས་ཤིས་ནི་བློ་
 ཀླ་མ་ལ་ཤྱོ་ལར་བསྟན་པ་དར་བས། དེའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་རྩོམ་པ་པོའི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་
 ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། དེ་རི་ལྟར་བཤད་ཅིང་ཉན་པའི་རྒྱལ་གསུམ་སྟོན་དུ་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་པའི་རྒྱལ་

གཉིས་བྱང་བར་གྲགས་པ་ལས། འདིར་ **གང་གི་རྗེས་འབྲེང་བསྟན་པ་**ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ། །

ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་བཤད་པ་ཉིད་ཉི་བར་དགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་ལ་
བཞི། ཆོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གདམས་ངག་
ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་
བཤད་རིམ་ལྟར་བྱ་བ་དང་། གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སློབ་མ་རིམ་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་
ཅ་བ་དང་དངོས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ནི། གདམས་ངག་འདི་སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མཛད་པའི་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། བྱང་བར་དུ་འདིའི་གཞུང་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
སློན་མ་ཡིན་པས་དེ་མཛད་པ་པོ་ཉིད་འདིའི་ཡང་མཛད་པ་པོའོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དྲེ་
པི་ཀ་ར་གྱི་རྩོམ་མཆན་གཞན་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བ་ལ་
གསུམ། རིགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཆུལ། རྟེན་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་
ཆུལ། བརྟེན་ནས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཆུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ནག་ཆོས་
མཛད་པའི་བསྟོད་པ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལས། ཤར་སྤྱོད་པ་ཅ་ཉོར་ཡུལ་མཆོག་ན། །དེ་ན་གྲོང་ཁྱེར་
ཆེན་པོ་ཡོད། །ཁི་རྩ་མ་ནི་སྤུ་ར་ཡིན། །དེ་ཡི་དབུས་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། །པོ་བྲང་ཤིན་ཏུ་ཡངས་
པ་ཡོད། །གསེར་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་ཞེས་བྱ། །ལོངས་སྤྱོད་མངའ་ཐང་འབྲོར་པ་ནི། །རྒྱ་ནག་སྟོང་
ཁུན་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་དཔལ། །བཙུན་མོ་དཔལ་མོ་འདྲ་བེར་ཅན། །ཡབ་
ཡུམ་གཉིས་ལ་སྲས་གསུམ་མངའ། །བསྐྱེད་སྤྱིང་དང་རྒྱ་བའི་སྤྱིང་། །དཔལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་
བྱའོ། །རྒྱལ་བུ་བསྐྱེད་སྤྱིང་པོ་ལ། །བཙུན་མོ་ལྷ་ཡོད་སྲས་ནི་དགྲ། །སྲས་ཀྱི་བྱ་བོ་བསོད་ནམས་
དཔལ། །ད་ལྟའི་དུས་ན་མཁས་པ་ཆེ། །རྟ་ན་གྱི་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། །ཆུང་བ་དཔལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་

ནི། །དག་སྒོར་བེན་ཅན་ཡིན། །འབྲིང་པོ་སྒྲ་བའི་སྒྲིང་པོ་ནི། །ད་ལྟ་སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་ཡིན། །ཞེས་
འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །

ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མང་དུ་མཁྱེན་པ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ།
ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་**རིགས་གནས་སྤྱི་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་**
ནི། བསྟོད་པ་ལས། ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་ན། །སྤྱི་ཙ་དུག་ཙ་ཙ་བཞི་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས་ནི་
ཐམས་ཅད་དང་། །ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་དང་ནི། །ཆད་མ་ཀུན་ལ་མཁས་པ་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་ཚུན་ལ་ཕྱི་བ་དང་ནང་བའི་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་མོང་བ་སྤྱད་དང་གཏན་
ཆོག་ས་རིག་པ། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱིན་པར་གྱུར་
ཏོ། །བྱད་པར་དུ་ལོ་བཙུ་ལ་བཞེས་པའི་ཆོ། རིགས་ཐེགས་ཆར་གཅིག་གསན་པས་ཕྱི་རོལ་བའི་
རྟོག་གོ་བ་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཞིག་དང་བཅད་པས་དེ་པམ་པར་མཛད་པས་སྟན་པའི་གྲགས་
པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་སོ་ཞེས་གོ་ལུང་བ་ཆེན་པོ་གསུང་རོ། །**སྤྲེགས་ལ་སྦྱངས་ཚུལ་ནི།** དེ་ནས་རི་ནག་པོའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱལ་འཕྲོར་གྱི་དབང་ལྷག་དཔལ་གྱི་རྩྭ་རྩེའི་ཞལ་གཟེགས་ཤིང་རྩྭ་རྩེ་མཁའ་
འགོ་མས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲ་མ་རྩུ་ལ་གྲུག་ལ་དབང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་ཞུས་ཤིང་།
གསང་མཆན་ཡེ་ཤེས་གསང་བའི་རྩྭ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ཚུན་ཆད་ལ་
དངོས་བྱུང་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མ་རྩུ་མའི་སྤྱན་སྒར་རྩྭ་རྩེའི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱངས་པས་གཞུང་དང་གདམས་
དག་མ་ལུས་པ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་གསང་སྤྲེགས་ལ་ང་ཉིད་མཁས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་བྱུང་
བ་ན། རྒྱ་གེ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲེགས་ཀྱི་སྤྲེགས་བམ་སྒར་མཐོང་མ་སྤྱོད་བ་མང་པོ་མནལ་ལམ་དུ་
བསྟན་ནས་སྤྲེགས་རྒྱལ་བཅག་གོ། **གོང་འོག་གི་ནང་རིག་པའི་མདོ་སྤྲེགས་ལ་སྦྱང་ཚུལ།** དེ་ནས་སྒྲ་མ་དང་ཡི་
དམ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་དང་མི་ལམ་ཅི་རིགས་པར་རབ་དུ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་
ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུང་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་མཁན་པོ་སྦྱོར་

ལམ་པ། །ཡིན་པར་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། སལ་ཆེན་སྡེ་པའི་གནས་བརྟན་
འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལྷོ་ལ་རྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྟེན་པ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཆན་
ཡང་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་སོ། །དེ་ནས་ལོ་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་གཅིག་གི་བར་དུ་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྦྱོང་གོང་ལོག་རྣམས་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་རྟེན་ཏེ་སྤྱན་སྦྲུལ་ཨོ་ཏན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བཙུ་གཉིས་སུ་
གསན་ནོ། །རྩ་བའི་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་སྡེ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་ལེན་ལ་
སོགས་པ་སྦང་དོར་གྱི་ཆ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་མཐེན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱངས་པ་མཛད་ཚུལ་
བཞིན་མཐེན་ཚུལ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་བྱུང་པའི་མཐའ་ཁྱུ་མཆོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པས་
ན་ལུང་གི་བསྟན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྲགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཚུལ་ནི། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། སྦྱར་བྱེད་པའི་ལུང་གི་
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྦྱོང་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་འདུ་བས། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འང་བསྐྱབ་པ་
རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་འདུ་དགོས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུང་
རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས། ལན་དུ་མར་བསྐྲགས་པས་ན་ཐོག་མར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་དགོས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས། དེ་ལ་གསུམ་
ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། བསྦྱོང་བ་ལས། ཁྱོད་ནི་ཉན་ཐོས་
ཐེག་པའི་སྦྱོར་ཞུགས་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཤམ་ཆ་བཞིན་དུ་བསྦྱང་མཛད་ཅིང་། །ཆངས་སྦྱོང་
དཔལ་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྦྱོང་མཆོག །གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དགོ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་མཐོས་ནས་རྩ་ཅིད་ལ་ཆགས་པའི་གཤམ་གིས་རྩ་མ་

ཉག་མ་རེ་རེ་ཤིང་ལ་ཐོགས་པ་ན། རྩོན་པས་སློག་དང་འབྲལ་བར་མཐོང་ནའང་སློག་དང་བསྟོས་
ཏེ་རྩ་མ་མི་གཙོད་པར་བསྐྱང་བ་ལྟར། ཁས་སྦངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྤྲ་མོ་རེ་རེ་ཡང་སློག་དང་བསྟོས་ནས་བསྐྱངས་པས་གནས་བཞུག་འདུལ་བ་
འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བསྟོད་པ་ལྟར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་དང་ལྷན་པ་
ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་པ་རོལ་བྱིན་པའི་སྟོར་ཞུགས་ནས། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་
དག་གྱུར་ཅིང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱགས་ཀྱིས་འགྲོ་རྣམས་མི་གཏོང་བ། །སློ་ལྷན་སྟོར་རྩེ་ཅན་ལ་བྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་
པའི་གདམས་པ་མང་པོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་གསེར་གླིང་པ་བསྟེན་ནས་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་དང་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ནས་ཐོགས་མེད་དང་ཞི་བ་ལྟ་ལ་བརྒྱད་པའི་གདམས་པ་མཆོག་ལ་རིང་དུ་
སྦྱངས་པ་ལས། བསྟོད་པ་ལས། རང་དོན་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གྱི་དོན། །ལྟར་མཛད་དེ་ནི་
བདག་གི་སྒྲ་མ་ལགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བདག་པས་གཞན་གཅིས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྤྱགས་ལ་འབྲངས་ཤིང་སྟོན་པའི་སེམས་དེས་ཀྱན་ཏུ་བྱངས་པའི་འདུག་པའི་སེམས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་སྐབས་ཆེ་བ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་སྦངས་པའི་རྩེས་སུ་འགྲོ་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ་
སྟོབ་པའི་སྟོད་པ་བཟང་པོས་རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་འདའ་བར་མཛད་
དོ། །རྩོམ་ཐེག་པའི་སྟོམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ནི་རྩོམ་ཐེག་པའི་སྟོར་ཞུགས་
ནས། །རང་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་རྩོམ་ཐེག་སྤྱགས་དང་ལྷན། །རྣལ་འབྱོར་དབང་སྤྱག་ཨ་ཤ་རྩ་རྩེ་
བ། །སྤྲས་པའི་བརྟལ་ཞུགས་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་སྤྲས་ལྟར་
གཟིགས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། རྩོམ་ཐེག་སྤྱགས་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྷན་
པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་གཙོ་བོ་ཞེས་སྟོར་བསྟོད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་མི་
འདའ་བར་དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བའང་། བསྟོད་པ་ལས། དཔེ་དང་ཤེས་བཞིན་ལྷན་པ་

ཡིས། །ཚུལ་བྲིམས་མ་ཡིན་ཡིད་མི་མཛད། །བག་ཡོད་དན་དང་གཡོ་རྒྱ་མེད། །ལྷུང་བའི་ཉེས་
བས་ཁྱོད་མ་གོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྒྲིམ་གསུམ་དེ་ལྟར་བསྐྱུང་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་
གསུམ་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔའ་བ་ཅན་མིན་པར་རིེ་ལྟར་ཁས་
ལྷངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཅས་པའི་མཚན་མས་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱུང་ཞིང་། བརྒྱུ་ལ་ཅུང་
ཟད་འདས་ནའང་སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་རང་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་ཆོ་གས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་འདི་ནི་གསུང་རབ་གྱི་གནད་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
པར་ཤེས་པར་བྱོས་ལ། དམ་པ་རྣམས་གྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་
དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱོན་མོང་བ་དང་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། སྐྱོན་མོང་བ་ནི། ཞི་གནས་གྱི་སྒྲིམ་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བརྟེན་ཤིང་། སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནི། བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་མངའ་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལོ་བྱུག་གས་
གསུམ་དུ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ལུ་རྒྱ་རྒྱ་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་གྱིས་སྐྱུ་ལྷངས་པ་གསལ་ནས་
སྤྲུགས་ལ་བཟུང་བའང་ཡོད་དོ། །ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐྱོན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས་
སྐྱོན་མོང་བ་ནི། ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟེན་ཤིང་། སྐྱོན་མོང་
མིན་པ་ནི། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྟེན་པ་སྟེ་བསྐྱོད་པ་ལས། གསང་
སྤྲུགས་ཐེག་པའི་གཞུང་ལྟར་ན། །སྒྲིམ་པའི་ལམ་པ་ཡིན་པར་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །བསྐྱན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་གར་དུ་མཛད་ཚུལ་དང་། བོད་དུ་མཛད་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི་དཔལ་རྫོང་རིེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་པོ་བླང་དུ་སྤྱ་སྟེགས་གྱི་སྐྱུ་བ་ངན་པ་ལན་
གསུམ་དུ་ཆོས་གྱིས་པམ་པར་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྐྱན་པ་བཟུང་ཞིང་། རང་གི་སྟེ་བ་གོང་
འོག་གི་བསྐྱན་པ་ལའང་མ་རྫོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྫོགས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་གྱི་དྲི་མ་ངན་པ་རྣམས་
བསལ་ནས་བསྐྱན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པས། སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་སྟོགས་རིས་མེད་པར་

གཙུག་གི་རྒྱུ་དུ་འཛིན་ཏེ། བསྟོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕོ་བྱང་དུ། རམས་ཅད་འདུས་
ཤིང་འཆོགས་པ་ན། །རང་དང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་ཡི། །གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན། །སེང་གེའི་
ང་རོའི་སྤྲ་སྤྲད་ཀྱིས། །རམས་ཅད་ཀྱི་ནི་མྱད་པ་འགམས། །ཞེས་དང་། ཨོ་ཏན་ཏ་ཡི་ཤུ་རི་
ན། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་གསུམ། །བི་ཀུ་མ་ལ་ཤི་ལ་ན། །རབ་བྱུང་བརྒྱ་ཕྱེད་མ་ལོངས་
ཅམ། །ཅ་བའི་སྡེ་བཞི་ཆང་བར་བཞུགས། །སྡེ་བའི་ཁེངས་དྲེགས་ཁྱོད་མི་མཛད། །མ་ག་རྩ་ཡི་
ཡུལ་གྱི་ནི། །གནས་གཞི་མ་ལུས་རམས་ཅད་ཀྱི། །སྟོན་པའི་འཁོར་ནི་བཞི་པོ་ཡི། །ཀུན་གྱི་གཙུག་
གི་ཁོར་བྱར་བྱུར། །ཁྱོད་ནི་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི། །ཀུན་གྱི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པས་ན། །རམས་ཅད་
ཀྱིས་ནི་ལུང་ཡང་ལེན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །པོད་དུ་མཛད་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་
བསལ་ཞིང་ཆོས་གསར་དུ་སྟོལ་བཏོད་པ་ནི། ལྷ་མྲ་མ་ཁུ་དཔོན་གྱིས་ལོ་རྒྱུ་བ་རྒྱ་བཙོན་སེང་དང་ནག་ཆོ་
ཚུལ་གྲིམས་རྒྱལ་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་བཟངས་ཏེ་འབད་བ་ཆེན་པོས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་སྟུན་འབྲེན་བཏང་བས་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་རིང་ལ་སྟུན་འབྲོངས་ཏེ་མངའ་རིས་སྟོད་དུ་བྱག་ཤེབས་
པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དག་ཐེར་མཛད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བཞེན་ནས། །མདོ་
སྤྲུགས་ཀྱི་གནད་རམས་ཅད་བསྟུས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་དེལ་བ་གཞུང་བྱང་ཆུབ་
ལམ་གྱི་སྟོན་པ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་མངའ་རིས་
སྲུ་ལོ་གསུམ། ལྟེ་ཐང་དུ་ལོ་དགུ། དབུས་གཙང་གཞན་དུ་ལོ་ལྔའི་བར་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་
རྣམས་ལ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་མ་ལུས་པ་བསྟན་ནས་བསྟན་པའི་སྟོལ་བྱ་བ་པ་
རྣམས་གསར་དུ་བཙུགས། སྟོལ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་མཛད། ལོག་པར་རྟོག་པའི་
དེ་མས་སྤྲུགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་བསལ་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་མ་དང་བལ་བར་མཛད་
དོ། །གཉིས་པ་ཆངས་སྟོད་བསྐབ་པ་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་བསལ་བ་ནི། སྤྱིར་ན་གངས་རིའི་ཁྱོད་དུ་བསྟན་པ་སྤར་
དང་ལ་དཔལ་ལྷན་ནི་བ་འཆོ་དང་བསྐྱ་སྤྲ་བས་བསྟན་པའི་སྟོལ་བཙུགས་པ་ལ་སྟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་

གོ་བ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐབས་གྱི་ཆ་ལ་སྐྱར་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཐམས་ཅད་
འགོག་པའི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྩ་ཤིང་གིས་བསྟན་པ་འགྲིམས་པར་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་
ཀ་མ་ལ་ཤྲི་ལས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་པབ་པས་སྐྱ་བོ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་ལ། ཕྱི་དང་ལ་རྒྱད་ལྟེ་འོག་ལོག་པར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་པཎྜི་ཏ་དང་རྣལ་འབྱོར་པར་
ཆོས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟན་པའི་ཅ་བ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་སྤྲིས་བྱ་
དམ་པ་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལོག་པར་བཟུང་བ་རྣམས་ལུབ་པར་བྱས་ནས།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་མཛད་པས་ཁ་བ་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་བོ་གྱིས་བྱབ་
པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་རོམ་བཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱབ་པའི་
དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་རྩོམ་པ་ལའང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟར་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་
གྱི་གདམས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་
བརྒྱད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྟེ་ཞལ་གཟིགས་ནས་གསུང་གི་གནད་བཅོམ་
བའོ། །འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་གཞུང་རྩོམ་པར་ལུས་ན་གསུམ་ག་ཆང་ན་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ནི་གསུམ་ག་མངའ་འོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡི་དམ་
གྱི་ལྟེ་ཞེས་སུ་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལ་ཡི་དམ་གྱིས་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། དཔལ་ལྡན་དགྲེས་
པའི་རྟོ་རྟེ་དང་། དམ་ཆོག་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔལ་པོ་འཛིག་ཉེན་དབང་ལྷག་དང་། རྟོ་
མོ་རྟེ་བཅུན་སྒྲོལ་མ་སོགས། །ཞལ་གཟིགས་གནད་བཅོམ་པས་ན། །མི་ལམ་ནའམ་མངོན་སུམ་
དུ། །ཐབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི། །དམ་ཆོས་ཉག་ཏུ་གསན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །གཉིས་པ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་ཅུལ་ནི། ལྷ་མ་བརྒྱད་པ་ལ་ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
བརྒྱད་པ་གཉིས། དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་གསང་སྤགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་

བརྒྱད་པ་དང་སྟོད་པའི་བརྒྱད་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་བྱམས་པ་ནས་བརྒྱད་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་
ནས་བརྒྱད་པ་སྟེ་བརྒྱད་པ་གསུམ་མོ། །གསང་སྔགས་ལའང་བརྒྱད་པ་ལུགས་ལྔ་དང་། གཞན་
ཡང་གྲུབ་མཐའི་བརྒྱད་པ་དང་གྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་བརྒྱད་པ་དང་གདམས་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་བརྒྱད་པ་
ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་པ་དུ་མ་དང་ལྷན་ཞིང་དངོས་སུ་གསན་པའི་སྒྲ་མ་ནི། བསྟོད་པ་ལས། ཏྲག་
ཏུ་བསྟེན་པའི་སྒྲ་མ་ནི། །འཁྱི་བ་དང་གསེར་སྒྲིང་བ། །རྩ་བ་ལོ་རྩེ་རྩེ་བྱི། །དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་
མང་པོ་དང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་སྒྲ་སྒྲུབ་ནས། །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཡི། །ཟབ་པ་དང་ནི་
རྒྱ་ཆེ་བའི། །གདམས་པ་ཁྱོད་ལ་མངའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་
སྒྲ་མ་བཙུ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །གསུམ་པ་རིག་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་རྩལ་བཤད་
ཟིན་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་རུས་སོ། །

ལྔ་བ་སྟོབ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་གར། མངའ་རིས། རོད་ཀྱི་སྟོབ་མ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབ་
དཔོན་འདི་ལ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་ལུ་རྒྱན་བལ་པོ་བོད་རྣམས་ན་སྟོབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་གར་ན་རྩོ་བོ་དང་མཁྱེན་པ་མཉམ་པའི་བརྟེན་ཆེན་པོ་པུ་ཏོ་བ། རྩམ་ལྷ་
ཀླུ་ར་མ་ཏི། དབུ་མ་སེལ། སའི་སྟོང་པོ་སྟེ་བཞི། ཁ་ཅིག་བཤེས་གཉེན་གསང་བ་དང་ལྷར་ཡང་
བྱེད་དོ། །མངའ་རིས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ཉག་ཆོ་ལོ་རྒྱུ་བ། ལྷ་སྒྲ་མ་བྱང་རྒྱལ་འོད།
གཙང་ནས་འགར་དགེ་བ་དང་། འགོས་ཁྱག་པ་ལྷས་བཙས། ལྷོ་བྲག་ནས་ཕྱག་པ་ཁྲི་མཆོག་དང་།
དགེ་བ་སྟོང་། ཁམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ། དགོན་པ་བ། ཤེས་རབ་རྩོ་རྩེ། ཕྱག་དར་སྟོན་
བ། དབུས་ནས་ཁྲུ་རྩོག་འབྲོམ་གསུམ་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་སྟོབ་མ་མཆོག་ནི། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་
སྒྲ་མ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱད་འཛིན་ཆེན་པོ་ནི་སྟོལ་མས་ལུང་བསྟན་པའི་
འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོ། །འདི་དག་ནི་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་མདོར་བསྟུས་པ་སྟེ་

རྒྱལ་པར་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་
ལ། གསུམ་ལས་དང་པོ་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཆོས་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་བྱང་ཚུབ་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་
མའོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ལག་ཏུ་སྒྲུབ་བདེ་བ་དང་། བླགས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་གསུམ་ལྟན་དུ་བཤད་པ་
ནི། རོ་བོས་མཛད་པའི་གཞུང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཅ་བ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ལས་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྤགས་གཉིས་ཀའི་གནད་བསྟུས་ནས་སྒྲོན་པས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་
འདུལ་བའི་རིས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་ལག་ཏུ་སྒྲུབ་བདེ་བ་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་བླགས་
ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པས་བརྒྱན་པས་བླགས་གཞན་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་
པའོ། །

གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ།

གསུམ་པ་ཆེ་བ་བཞི་ལྟན་དུ་བཤད་པ་ནི། གཞུང་དེའི་གདམས་ངག་གི་ཆེ་བ་ལ་བཞི། བསྟན་པ་
ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྫོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་
ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགོ་
བའི་ཆེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་བསྟན་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བསྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་པ་ལས། བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྟ་དང་མི་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་བར་བྱ་བ་དང་། མདོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྒྲོམ་
པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྟེ་བཙུག་ལྟན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ངེ་སྟེད་པའོ། །གཉིས་པ་བསྟན་པ་ཐམས་
ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྫོགས་ཚུལ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་པར་རྫོགས་པ་ནི། འདིར་གང་ཟག་གཅིག་
འཆར་རྒྱ་བའི་ལས་དུ་གོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅི་

རིགས་པར་འགྱུར་བའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འགལ་བ་བསྟན་བ་ནི། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་དོན་བསྟུན་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་ཡང་རིགས་
 ཅན་གསུམ་ག་ཇེས་སུ་འཛིན་དགོས་པས་དེ་དག་གི་ལམ་ལ་བསྟུན་དགོས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ལས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་
 འཁྲུལ་པ་མེད་པར་ནི། །མཁས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གྱང་།
 ཐབས་བྱང་དེ་རྒྱ་མྱོག་གྱུར་བ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་མ་ངེས་ན་གཞན་ལ་བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་
 པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཞེད་དོན་སྟུན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པར་མ་པམ་པས། འགྲོ་ལ་པན་
 པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་ཏེན་དོན་སྟུན་མཛད་པ་གང་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་གྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་
 དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་
 ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་
 ཞིང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ལ་བསྟུན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྟེ་བ་ནི་འགལ་བའི་རྟགས་སོ། །**བཞི་པ་བསྟན་པ་**
འགལ་མེད་ཀྱི་སྟུན་བྱེད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་
 གཉིས་ཡོད་ལ། ཐུན་མོང་བ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་དོར་
 བྱར་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན་རང་གཅིག་བྱ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་བསལ་ཅན་
 འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་པས་གྱང་ཉམས་སུ་སྦང་དགོས་པས། བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོད་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་ག་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་
 ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོན་སྟོགས་རེ་ཟད་པ་དང་ཡོན་

ཏན་ཕྱོགས་རེ་རྫོགས་པ་མིན་གྱི། སྟོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་
དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་སྟོན་མཐའ་དག་འགོག་ཅིང་ཡོན་ཏན་
མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་ན་ཐེག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱལ་བསྐྱབ་པའི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་སྟེ། སྟོན་སྣ་རེ་ཟད་པའམ་ཡོན་ཏན་སྣ་
རེ་བསྐྱེད་པ་མིན་པའི་བྱབ་པའི་གསུང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་མི་
བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་པ་ཙོང་ལྷོང་ལ་གཉིས་དང་པོ་ཙོང་པ་ནི། གལ་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ནས་བཤད་པའི་ལམ་རྣམས་དགོས་ནའང་རྫོ་
རྩེའི་ཐེག་པར་འཇུག་པ་ལ་ནི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་ལམ་རྣམས་ཐུན་མོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་ལམ་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། འདི་ཡང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རོ་
བོ་ནི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོད་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོབ་པར་
འདུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་དགོས་པར་དཔལ་རྫོ་རྩེ་ཆེ་མོ་ལས་རི་སྐད་དུ།
འཆོ་བའི་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དོར་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་
སྟོད་པ་ནི། །ནམ་ཡང་དོར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་
མར་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་ན་མེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་དུ་མར་ཡང་ཐུན་
མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་གཉིས་བབྱང་དགོས་པར་གསུངས་ལ། སྔ་མ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་སྟོམ་པ་བབྱང་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་ལྷངས་པ་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པར་ཁས་ལྷངས་པ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
ཐེག་པ་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་དང་སྐུ་ཉི་དང་རྫོ་རྩེ་ཆེ་མོ་རྣམས་སུ། ཕྱི་

དང་གསང་བ་ཐེག་པ་གསུམ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་མ་ལུས་བཟུང་། །ཞེས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་དམ་
 ཆོག་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་འཛིན་པ་ན་ཁས་སྤང་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་གནང་བཀའ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཐན་སྤྲོད་མཐོང་ནས་ཆ་གྲང་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་
 འགལ་བར་འཛིན་པ་ནི་ཉོག་པ་ཤིན་ཏུ་ཅིང་བར་གསལ་ལོ། །དུག་པ་དེའི་འཐད་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོ་
 སྤྲུགས་སྤྲོད་ཐོང་གི་འཐད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་གནང་བཀའ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་
 གསུང་རབ་ནམས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པས་ཐེག་པ་གསུམ་མམ་ལམ་ལྔ་ལྟ་བུ་གོང་མ་གོང་མར་འབྱུག་
 པ་ན་ཐེག་པ་དང་ལམ་འོག་མ་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཆང་བ་དགོས་སོ། །པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པའི་ལམ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་གྱོན་ད་ལྟར་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་
 ལམ་པ་རོལ་བྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་
 ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དོར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །འདི་ཉིད་རྗེ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་མང་དུ་
 བཀའ་སྤྲུལ་པས་ན་མདོ་རྒྱད་གཉིས་ཀའི་ལམ་སྤྲོད་ཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཆོས་སྤྱོད་འབྱུང་
 ཚུལ་ནི། དེའི་སྤྱོད་དུ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་སྤྲོད་ཐོང་མེན་པ་དབང་དང་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་དང་
 རིམ་པ་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྒྲན་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པ་སྤྱར་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་སྤྲོད་
 ཐོང་བ་དོར་ན་ནི་ནོར་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་མ་རྟེན་ན་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ངེས་པ་ལྟར་སྤྱང་རེ་
 རྟེན་པ་ན་གཞན་ནམས་སྤྱོད་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་ལ་མོས་པ་ལྟར་སྤྱང་ཞིག་སྤྱེས་པ་ན་
 རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྤྱེ་སྤྱོད་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནམས་སྤྱོད་ཞིང་། སྤྲུགས་ལའང་རྒྱད་
 སྤྱེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་འབྲེལ་ཆེ་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་ནམ་པར་སྤྱིན་པ་
 ཆེས་ལྷུ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཆེན་པོ་གསོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁྱད་པ་ནི་འོག་དུ་
 སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །བདུན་པ་བསྒྲན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་ཐབས་ནི། དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་མགོན་
 ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་ཐག་གཅིག་འཆང་བྱ་བའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་

དེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ལ། ད་ལྟ་ཉམས་སྲུ་ལོངས་པ་རྣམས་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་ཞིང་དངོས་སྲུ་འབྲུག་
ལྷོག་མ་རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུག་མ་རུས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་སྦྲང་བར་དེ་
དག་ལ་དངོས་སྲུ་འབྲུག་ལྷོག་གི་སློན་ནས་ཉམས་སྲུ་ལོན་པ་ཞིག་ནས་ཞིག་ན་ལོང་སྒྲུལ་དུ་བསམས་
ནས་དེའི་རྒྱུར་ཆོག་པ་བསམས་པ་དང་སྤྱིར་བ་སྤྱད་བ་དང་སློན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེས་ནི་
རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྒྲོའི་མཐུ་རྩེ་ཆེ་རྩེ་ཆེར་སོང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉམས་སྲུ་ལོན་རུས་པར་
ཡང་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བསྟན་པ་ཐམས་
ཅད་གྱུ་བཞི་ལམ་གྱིས་འབྲེང་ཤེས་པ་དཔེ་སྒྲུ་མ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆོག་འདི་དབྱེད་གཞི་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་སྟོན་པས་ན། དེའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ན་གདམས་ངག་འདིས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་འབྲིད་པས་ན་འདི་ནི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བ་
དང་ལྡན་ནོ། །

གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆང་བ་ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་མདོ་རྒྱད་ཆེན་པོ་གདམས་
ངག་གི་མཚོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འབྲལ་དང་ཡུན་གྱི་པན་བདེ་ཐམས་ཅད་
འགྲུབ་པའི་ཐབས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལ་
འཁྲལ་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་
སྒྲུ་མ་ལས། གང་བྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། མ་ལུས་
དེ་ཉིད་མཚོག་ནི་རྩལ་བཞིན་ཀྱན་མཁུན་གྱིས་མཁུན་གཞན་མིན་པ། །དེ་བྱིར་བྲང་སྦྲང་རང་ཉིད་
ཀྱིས་བཞག་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་དེ་མི་བཟུག་ །ཐུབ་རྩལ་བཤེས་བྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་ནི་གཞོན་
པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་སྟེ་དང་རྒྱད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམས་གདམས་པའི་མཚོག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མན་ངག་དང་བྲལ་ན་སློ་ཞན་པས་མི་རྟོག་

པ་ནི། དེ་ལྟ་ནའང་ཚད་ལྡན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དང་དམ་པའི་མན་ངག་དང་མི་ལྡན་པར་བཀའ་ལ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པས་སྤྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་མི་རྟེན་པས་ཤིང་
 རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་མན་ངག་རྣམས་མཛད་དོ། །**གསུམ་**
པ་གདམས་ངག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གི་ཁྱད་པར་ནི། དེའི་ཕྱིར་མན་ངག་རྣམས་པར་དག་པ་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་
 མོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་ཅི་ཙམ་སྤངས་ཀྱང་བཀའ་དང་དགོངས་
 འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་མི་རུས་པའམ་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་
 ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །**བཞི་པ་གོ་ལུགས་དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི།** གང་ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་
 ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མེད་པའི་བཤད་ཆོས་སུ་བྱས་ཤིང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྟོང་པོའི་དོན་
 སྟོན་པའི་མན་ངག་ཟུར་དུ་ཡོད་པར་གོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རང་ལ་བཤད་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་
 ལོགས་ལོགས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། ཇི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱད་དང་ཇི་མ་མེད་པའི་
 དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ནང་གི་
 དོན་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་ཙམ་གཅོད་པའོ་ཞེས་བརྟན་པའི་གནས་སུ་འཛིན་པའི་ཆོས་སྤྱང་པའི་
 ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་གསོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་གདམས་
 པ་མཆོག་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཡིན་མོད། དེ་ཡང་རང་ཉིད་སྟོ་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་གཞུང་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་མི་རུས་པས་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་
 བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་བཅུལ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་མན་ངག་ཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་
 རྣམས་ནི་སྤྱི་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་མེད་ལ། མན་ངག་རྣམས་ནི་ནང་གི་དོན་སྟོན་པས་
 མཆོག་གོ་སྟུང་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། །**ལྔ་པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་ཚུལ་ནི།** རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་
 པོ་བྱང་ཚུབ་རིན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། གདམས་ངག་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་ནི། བེལ་བྱས་ལག་མཐིལ་
 ཙམ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་གོ་བ་ལ་ཟེར་

ཞེས་པ་དང་། རྩོམ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་སློམ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲ་མས་ཀྱང་། ཨ་ཏི་ཤའི་གདམས་ངག་
ལ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྩལ་དུ་བརྒྱགས་པས་ད་གཞུང་ཐམས་ཅད་གདམས་
ངག་ཏུ་གོ་བ་ཞིག་བྱུང་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས།
ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་ནས་ཆོས་བྱེད་ལུགས་གཞན་དུ་ཅད་གཅོད་དགོས་པ་བྱུང་ན་ནོར་བ་ཡིན་
གསུངས་པ་ལྟར། ལུན་རིང་པོར་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཆོས་བྱེད་ལུགས་ཡེ་མི་ཤེས་པར་
ཆོས་བྱེད་འདོད་བྱུང་བ་ན་ཅད་གཞན་ནས་གཅོད་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མ་གོ་
བས་ནོངས་ཏེ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་
རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ།
ལུང་གི་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་ལུགས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་
ལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ན་རི་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
པས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་རྒྱག་པ་ན་སྟོན་ལ་རྟ་ལ་དཀྲུ་ས་སྟོན་པ་
དང་བསྟན་ཟེན་ནས་དེར་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དཀྲུ་ས་གཞན་དུ་བསྟན་ནས། རྒྱག་ས་གཞན་
དུ་བྱེད་ན་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྐྱབ་
པ་ན་གཞན་ཞིག་བསྐྱབ་ཏུ་ག་ལ་རུང་། དེ་ལྟར་ཡང་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་ལས། ཡང་ཐོས་པ་
དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྟོམ་པར་བྱ་ཡི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟ་དཀྲུ་ས་ཀྱི་ས་བསྟན་ནས་རྒྱག་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱག་པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་ཐབས་དབྱེད་སྟོན་དུ་བསྟན་
པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གདམས་པ་འདིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་
བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་བསྐྱུས་ནས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འཛོག་སྟོམ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་འཛོག་སྟོམ་བྱེད་དབྱེད་ནས་སྟོམ་དགོས་

བ་ནམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་བར་དེལ་ནས་
འཁྲིད་པས་ན་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་རོ། །
བདུན་པ་དབྱུང་སྒོམ་སྒྲངས་ན་གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་མི་འཆར་བས་དབྱུང་ཚུལ་ནམ་དག་གཅེས་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་
ལུས་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་ཤས་འགའ་རེ་ལ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བར་ཆེ་
དེལ་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་གདམས་ངག་ཏུ་མི་འཆར་བར་མ་ཟད་
དེ་དག་ལ་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ནས་
བཤད་པའི་བརྗོད་བྱ་དེ་དག་ནི་ཕལ་ཆར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་དགོས་པ་ལ་
སྟག་ཏུ་སྒྲངས་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དོར་ན་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་མཐོང་བའི་
ངེས་པ་རི་ལྟར་སྟེ། དེ་དག་གདམས་པའི་མཆོག་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་མཛད་པ་ལས་ལྷག་པའི་
གདམས་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་གིས་ཆེད། དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དགོངས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ན་རྒྱད་སྟེ་ཟབ་མོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཆེན་མོ་ནམས་ཀྱང་ཆོགས་མེད་པར་གདམས་ངག་ཏུ་ཤར་ནས་དེ་དག་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པའི་ངེས་པ་སྟེས་ཏེ་དེ་ནམས་གདམས་ངག་དངོས་མིན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་
ལོག་རྟོག་ནམས་ལྷག་མ་མེད་པར་བརྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཆེད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གདམས་ངག་མེད་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་མི་ཆེད་པ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་གདམས་
པའི་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱབས་པའི་གང་ཟག་ལས་དང་པོ་པས་ནི་དམ་པའི་མན་ངག་
ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་དག་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་ཆེད་ལ། ཆེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་
བ་དང་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་བཟོས་སོ། །
གཉིས་པ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་ཆེད་པ་ནི། སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་
བརྟེན་ན་ནི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་གདམས་ངག་འདིས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་

པའམ་གནད་ཆེགས་རྒྱུ་དུས་རྟེན་ཚུལ་དང་དགོངས་པ་ངོས་འཛིན་འཆད་འགྱུར་དུ་བསྟན་པ་ནི། གདམས་པ་འདིས་ནི་
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྒྲག་དུ་སྟེར་བར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་
ནམས་སུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འགོ་བ་ ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉེས་སྦྱོང་གི་ཆེ་ཤོས་སུ་ཆོས་
སྦྱོང་བསྟན་པ་ནི། བསྐྱ་དཀར་པོ་དང་བདེན་པ་པོའི་ལེན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ཐམས་ཅད་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་སྟོན་པར་མ་གོ་བར་འགའ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་
བའི་ཐབས་དང་འགའ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་བཟུང་ནས་བཟང་ངན་དང་རིགས་མི་རིགས་
དང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་བྱེ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྟོབ་དགོས་ལ་འདི་ལ་སྟོབ་མི་དགོས་སོ་
ཞེས་དོར་བྱར་བཟུང་ན་ཆོས་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་མདོ་
ལས་འཇམ་དཔལ་དམ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ནི་སྟོ། །འཇམ་དཔལ་གང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས་ལ། ལ་ལ་ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་
པ་ནི་ཆོས་སྦྱོང་བའོ། །གང་ཆོས་སྦྱོང་བ་དེས་ཆོས་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་ཡིན། དག་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པའོ་འདི་ནི་མི་རིགས་
པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྦྱོང་བའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་
པའོ། །འདི་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་
ནི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཆོས་སྤངས་ན་དེའི་ཉེས་པ་ཤིན་དུ་སྦྱི་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གང་གིས་འཇམ་
བུའི་སྤྱིང་འདྲིར་ནི། །མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བཞིག་བྱེད་པས། །གང་གིས་མདོ་སྟེ་སྦྱོང་བྱེད་
པའི། །སྤྱིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱད་འཕགས། །གང་གིས་གཏླའི་བྱེ་སྟེད་ཀྱི། །དབང་བཅོམ་བསད་

པར་གྱུར་བ་པས། །གང་གིས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི། །སྤྲིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་བྱད་འཕགས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །སྤྱིར་ཆོས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ལ་སྒོ་མང་དུ་སྒྲུབ་ནའང་སྒར་བསྟན་པའི་སྒོ་འདི་ཆེ་ཤོས་
སུ་སྒྲུབ་པས་འབད་པས་སྒྲུབ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཆེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་རྟགས་ན་རང་འགགས་སུ་འགྲོ་བ་ནི།
དེ་ཡང་སྒར་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་བས་ཉེས་སྤྱོད་རང་
འགགས་སུ་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་པ་པད་དཀར་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ངེས་པ་དེ་ནི་བདེན་
པ་པོའི་ལེའུ་དང་དམ་པའི་ཆོས་པར་དཀར་པོ་མང་དུ་བལྟས་པ་ལས་བཅའ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་
སྤྱོད་གི་སྒོ་གཞན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྟུས་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།

ཆེ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་ཉན་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། ཉན་པའི་ཚུལ་
དང་། བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། མཐུག་ཏུ་བྱམ་མོང་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་
ཐོས་པའི་པན་ཡོན་བསམ་བ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་ངེས་གྲོ་བསྐྱེད་བ། ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཐོས་པའི་ཆོས་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཐོས་པས་སྤྲིག་
ལས་ལྡོག་པར་བྱེད། ཐོས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད། ཐོས་པས་སྤྱོད་པ་འདས་པ་འཐོབ། ཅེས་
དང་། ཇི་ལྟར་བྱིས་ནི་ལེགས་གཡོགས་བ། སྤྲིན་པས་ཁེབས་པའི་ནང་ཞུགས་ན། །གཟུགས་
རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། ཁྱིག་ལྷན་བཞེན་དུ་མི་མཐོང་བ། །དེ་བཞེན་འདི་ན་ངེགས་སྤྱོད་
པའི། ཁྱི་ནི་སྒོ་གོས་ལྷན་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྲིག་པ་དང་ནི་དགེ་བའི་ཆོས། །མ་ཐོས་བར་དུ་ཤེས་མི་
འགྱུར། ཁྱིག་ལྷན་མར་མེ་ཡོད་པ་ཡིས། །གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞེན་དགེ་དང་
སྤྲིག་པའི་ཆོས། ཐོས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་རབས་ལས་ཀྱང་། །གང་
ཞེག་ཐོས་པས་ཡིད་ནི་དད་གྱུར་ནས། །ལེགས་པར་དགའ་ལ་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་

སྐྱེ་ཞིང་གཉི་ཟུག་མེད་པར་འགྱུར། །རང་གི་ཤས་ཀྱང་དེ་ནི་ཉོ་བའི་རིགས། །ཐོས་པ་གཉི་ཟུག་
ཟུན་སེལ་སྦྱོན་མེ་ཡིན། །རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་མི་འབྱེད་ལོར་གྱི་མཆོག་། །ཀུན་ཏུ་སྒོངས་པའི་དག་
འཛོམས་མཆོན་ཆ་ཡིན། །ཐབས་ཚུལ་མན་ངག་སྟོན་པས་གྲོགས་གྱི་མཆོག་། །པོངས་པར་གྱུར་
ཀྱང་མི་འགྱུར་མཛའ་བོ་ཡིན། །གཞོན་པ་མེད་པ་ཐུང་ན་ནད་གྱི་སྤྲན། །ཉེས་པ་ཆེན་པོའི་དབྱང་
འཛོམས་དབྱང་གི་མཆོག་། །གྲགས་དང་དཔལ་དང་གཉེར་གྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། །ཡ་རབས་རྣམས་
དང་ཕྱད་ན་སྐྱེས་གྱི་མཆོག་། །ཆོགས་གྱི་ནང་ན་མཁས་པ་མགྱ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཐོས་པའི་
རྗེས་འབྲུག་བསྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད། །སྐྱེ་བའི་རྫོང་ལས་ཆོགས་རྒྱུང་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་བསྐྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་།
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བརྒྱ་ལམ་ན་ཡིན་ཅིང་དེའི་ཆོས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བས་དགོན་པའི་དོན་གྱིས་
རིན་པོ་ཆའི་འདུ་ཤེས་དང་། འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་སྟུན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་རྗེ་ཆེར་བསྐྱེད་པས་
མིག་གི་འདུ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་བྱིན་པ་དེས་རྗེ་ལྟ་བུ་དང་རྗེ་སྟེད་པ་རྣམས་མཐོང་བར་
འགྱུར་བས་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཐར་ཐུང་ལས་འདས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་
བྱ་སྟེར་བས་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་མཉན་དགོས་པར་
བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་ནི་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་སེམས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས། གཅིག་ཏུ་དད་ཅིང་གྲུས་པས་ཆོས་མཉན་གྱི། །དེ་
ལ་འབྲ་ཞིང་སྐྱུར་བར་མི་བྱའོ། །ཆོས་སྤྲ་བ་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་འབྲ་བར་དེ་ལ་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་འབྲ་བར་བལྟས་ལ་སོངླའི་ཁྲི་ལ་སོགས་
པའི་བཀུར་སྟོན་དང་རྟེན་པས་མཆོད་དེ་མ་གྲུས་པ་སྤང་ཞིང་། བྱང་ས་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པ་དང་ཆོས་སྤྲ་བ་ལ་གནས་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་མཉན་ཏེ། ཁེངས་པ་

དང་བཤམ་བ་ནི། དུས་སུ་ཉན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་བྱེད་པ་དང་སྟེ་བྱེད་པ་དང་མི་ཁོ་བ་དང་རྗེས་སུ་
བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷན་ཀ་མི་ཆོལ་བ་དུག་གིས་ཉན་པའོ། །ཁྱད་གསོད་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་དང་བཤམ་
བ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པའོ། །གནས་ལྡར་ཡིད་
ལ་མི་བྱ་བ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་རིགས་དམའ་བ་དང་བྱད་ངན་པ་དང་ཆེག་འབྲུ་ངན་པ་
དང་ཆེག་རྩལ་ཅིང་མི་སྟན་པར་སྤྱོད་བས་འདི་ལ་མི་མཉན་ནོ་སྟམ་པ་འདོར་བའོ། །སྤྱིས་པའི་རབས་
ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་དམའ་བའི་སྟན་ལ་འདུག དུལ་བའི་དཔལ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱེད། །དགའ་དང་
ལྷན་པའི་མིག་གིས་བཟླ། །ཆེག་གི་བདུད་ཅི་འཕྱང་བ་བཞིན། །གྲུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཅི་གཅིག་
བདུད། །རབ་ཏུ་དང་ལ་བྱི་མེད་ཡིད། །ནད་པས་སྟན་པའི་ཆེག་ཉན་བཞིན། །རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དེ་
ཆོས་ཉན་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉན་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས། སྟོད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་སྤང་བ། འདུ་ཤེས་དུག་བསྟེན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོད་ཁ་སྐྱབ་པ་དང་། ཁ་བྱེན་དུ་བཟེད་ཀྱང་མི་གཙང་བ་དང་། གཙང་དུ་བྱེན་
ཀྱང་ཞབས་དོལ་ན་དེར་ལྷས་ཆབ་པའ་ཀྱང་ནད་དུ་མི་འགོ་བ་དང་། སོང་ཡང་མི་གཙང་བས་
སྤགས་པས་འཕྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། མི་གཙང་བས་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་
ནད་དུ་མི་གནས་པར་བཤགས་ནས་འགོ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འཆད་པའི་གྲར་བསྐྱད་དུ་བྱེན་
ཀྱང་རྣ་ལེགས་པར་མི་གཏོད་པ་ སྟོན་དང་པོ་སྟོད་ཁ་སྐྱབ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་པཎ་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱི་སྟན་
ཆེགས་འབྲེལ་བ་ལས། འགའ་ཞིག་གི་ཡིད་ལ་ཆོས་བཤད་པ་ན་འཇུག་པར་མི་འཇུག་ཏེ་འཛིན་པར་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ།
།གཏད་དུ་བྱེན་ཀྱང་ལོག་པར་བཟུང་བའམ་ཀྱན་སྟོང་སྟོན་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ སྟོན་གཉིས་པ་མི་
གཙང་བའི་སྟོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ལ་འཇུག་ཅིང་གནས་ལ། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕོག་པར་
བཟུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྟོན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་ཉན་པའི་དུས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེག་དང་དོན་
རྣམས་བརྟན་པར་མ་བྱས་པར་བརྟེན་པ་ སྟོན་གསུམ་པ་ཞབས་དོལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཁ་ཅིག་འཇུག་ཏུ་
བྱེན་ཀྱང་གནས་པར་མི་འཇུག་ཏེ། བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ལ་སོགས་པས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་ཆོས་ཐོས་

བ་དགོས་པ་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་ སྤྱིར་ཆོས་ཐོས་ཅམ་ལ་ཡང་པན་ཡོན་ཆེ་དུང་ཆོས་སྤྱིས་བཤད་པའི་ཐོས་པས་ཕྱིག་
ལས་བརྒྱུག་པ་མི་འབྱུང་བས་ཆེག་འདི་གསུངས་ཞེས་མཁན་ཆེན་གྱིས། རྟོག་གེ་ལ་སྤྱདས་སོགས་ས་གསུམ་མ་དངས་ནས་བཤད་
བ་ཤིན་དུ་ལེགས་ བས་དེ་དག་དང་ཐུལ་བ་དགོས་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་མདོ་ལས། ལེགས་
བར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག ཅེས་ཆེག་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བློ་ཆེགས་འགྲེལ་
བ་ལས། ལེགས་བར་གྱིས། རབ་ཏུ་གྱིས། ཡིད་ལ་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ལེགས་བར་ཉོན་ལ། མི་
བརྗེད་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་ཉན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་བྱང་ས་ནས། ཀུན་ཤེས་བར་འདོད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པ་དང་། རྟོག་གསུམ་པ་དང་། ཡིད་
བརྟུང་པ་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསམས་ནས་ཉན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདུ་ཤེས་དྲུག་བསྟེན་པ་ལ། དངོས་དང་། རྒྱུད་སྤེང་དུ་སྦྱར་ནས་ཉན་དགོས་ཚུལ། གྲུབ་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་
ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས།
ཐ་མལ་ནད་གྱིས་བཏབ་པ་ཡང་། །སྤྲོན་པའི་ངག་བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
ཉེས་བརྒྱུ་ཡི། །ནད་གྱིས་ཉྱག་བཏབ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུན་རིང་བ་གསོ་
དཀའ་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག་པོ་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པས་དུས་ཉྱག་ཏུ་ན་
བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས། ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། དོན་ལ་མིན་ན་དེ་ལྟར་
བསྟོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ་དྲུག་གསུམ་གྱི་གཅོང་ནད་ཆེན་པོས་ཐེབས་ནས་ནད་ཆབས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་འོ་སྟོལ་གྱིས་ན་བར་ཡེ་མ་ཤེས་གསུང་། གཉིས་པ་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲོན་པ་ལྟ་བུའི་
འདུ་ཤེས་བཞག་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱུང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཆབས་པོ་ཆེས་བཏབ་པ་ན་སྤྲོན་
པ་མཁས་པ་འཆོལ། དེ་དང་ཐུད་པ་ན་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱེ་ཅི་ཐེར་ཉན་གྱས་པས་བསྟེན་བཀྱར་བ་
ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་ལའང་དེ་ལྟར་འཆོལ་བ་དང་རྟོན་ནས་ཁྱུང་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་
དུ་འཛིན་ཏེ་ཅི་གསུང་བསྐྱབ་ཅིང་གྱས་པས་བསྟེན་བཀྱར་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་
པ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཚུབ་དམ་པ་འཆོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་དྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་

ངེས་བཅོམ་སྟེ། །ནད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་གསོ་བྱེད་སྟེན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། །གཡེལ་བ་མེད་པར་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་རོ། །གསུམ་པ་རྗེས་སུ་བསྟེན་པ་
ལ་སྟེན་གྱི་འདུཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། །ནད་པས་སྟེན་པས་སྦྱར་བའི་སྟེན་ལ་གཅེས་སྤྲས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་
ལྟར་ཆོས་སྤྲ་བས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟེན་པ་ལ་གཡེལ་པོ་ཆེར་མཐོང་ནས་
འབད་པ་དུ་མས་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་ཅིང་བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྟེན་ཆུད་འཛུལ་བར་མི་
བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནན་ཏན་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་ནད་འཆོ་བའི་འདུཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་སྟེད་པ་ནི། །ནད་པས་སྟེན་པས་སྦྱར་བའི་སྟེན་མ་འབྱུངས་ན་ནད་ཞི་
མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོས་སྤྲ་བས་བསྟེན་པའི་གདམས་པ་ཉམས་སུ་མ་སྒྲུངས་
ན་ཆགས་སོགས་གཞིམ་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་གྱི་ཉམས་
ལེན་མེད་པར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསོག་པའི་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པའོ། །དེ་ཡང་མཛེ་ཅན་ལག་པ་
དང་རྒྱུ་པ་ཆད་པ་ལ་སྟེན་བྱན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་བསྟེན་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལྟར། འོ་
སྟོལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་གཞི་ཆབས་ཅན་གྱིས་ཐེབས་པ་ལ་གདམས་ངག་
གི་དོན་ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཅམ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་མི་ཆོག་པས་ལམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་
རྫོགས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུད་ཅིང་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འབད་འཆལ་ཏེ།
སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅན་གོ་མིས་བཤགས་བསྟོད་ལས། དེར་ཡང་རྒྱུན་དུ་སེམས་ནི་རྣམ་མོངས་
ལ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་ནད་གཞི་སྟེན་བྱེད་ཅིང་། །མཛེ་ཅན་རྒྱུ་པ་ལག་པ་ཆད་པ་ལ། །ཐང་
འགའ་སྟེན་བསྟེན་པ་ཡིས་ཅི་བགྱིར་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་
བུའི་འདུཤེས་གཡེལ་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུཤེས་ཤིན་ཏུ་གཡེལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། དེ་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བའི་བྱེད་དུ་གདམས་
པའི་དོན་མི་བསྐྱབ་པར་ཉན་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྟེན་པ་བཅའ་ནས་སྟེན་མི་འབྱུང་བར་

སྤྲུལ་སྤྲུལ་བ་ཁོ་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ན་ནད་པ་ནད་ལས་མི་ཐར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
པོ་ལས། མི་དག་ན་ཞིང་ལུས་ནི་སྤྱག་བསྡུལ་ཏེ། །ལོ་གུངས་མང་པོ་རེས་འགའ་མ་ཐར་བ། །དེ་
ནི་ཡུན་རིང་ནད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པས། །ནད་ནམས་གསོ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྲུལ་བ་བཅུལ། །ཡང་
དང་ཡང་དུ་དེ་ཡིས་བཅུལ་བ་ཡིས། །སྤྲུལ་བ་མཁས་ཤིང་རིག་བ་དེ་ཉིད་དེ། །དེས་ཀྱང་སྤྲུལ་རྗེ་ཉི་
བར་བཞག་ནས་ནི། །སྤྲུལ་འདི་བཏང་བར་གྱིས་ཞེས་བྱིན་པ་དང་། །སྤྲུལ་མང་བཟང་ཞིང་མངས་པ་
དེ་སྤྲུལ་ནས། །ན་བ་འཆོ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུལ་མི་འབྱུང་། །སྤྲུལ་པས་མ་ལན་སྤྲུལ་གྱིས་མ་ཉེས་
ཏེ། །ནད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཉེས་པ་ཡིན། །དེ་བཞིན་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་སྟེ། །སྟོབས་དང་
བསམ་གཏན་དབང་པོ་ཀྱན་རིག་ནས། །བསྟོམ་པ་ལ་ནི་མངོན་པར་བཙོན་མི་བྱེད། །རིག་པར་
མི་བཙོན་ག་ལ་ཕྱུང་ན་འདལ། །ཞེས་དང་། དས་ནི་རབ་རྒྱ་བཟང་པོའི་ཆོས་བཤད་ཀྱང་། །ཁྱོད་
ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡང་དག་མ་སྤྱད་ན། །ནད་པ་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐོགས་པ་དག །བདག་གི་ནད་ནི་
གསོ་བར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་འདུག་པ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ཀྱིས་འདི་དག་སྤྱད་
པར་བྱ། །ཆོག་ཙམ་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་། །སྤྲུལ་དབྱེད་བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ནད་པ་
དག་ལ་ཕན་འགྱུར་རེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནན་ཉན་ངོས་བཟུང་ནས་བྱེད་པར་གདམས་
པ་ནི་དེས་ན་ནན་ཉན་ལ་ནི་ནད་སེལ་བའི་འདུལ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནན་ཉན་
ནི། །བཤེས་གཉེས་གྱིས་གདམས་པའི་སྤྱང་དོར་གྱི་གནས་ནམས་ལ་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་
ཡང་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། །དེ་ལ་ཐོས་དགོས་པ་དང་ཐོས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དགོས་
པའང་བྱེད་པ་ཡིན་པས། །ཐོས་པའི་དོན་ལ་རུས་པ་དང་བསྟན་པའི་ལག་ལེན་རེ་གནད་དུ་ཆེའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། །ཐོས་པའི་ཆོམས་ལས། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་མང་གྱུར་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་
མི་སྟོམ་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་སྤྱད་ཅིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མིན། །གལ་ཏེ་ཐོས་
པ་ཉུང་གྱུར་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྟོམ་བྱེད་ན། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱིར་བསྐྱགས་

ཤིང་། །དེ་ཡི་ཐོས་པ་སྤྱད་སྤྱོད་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཐོས་པ་ཉུང་བ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་
མི་སྒྲིམ་པ། །དེ་ནི་གཉིས་གཤེད་ཕྱིར་སྤྱད་ཅིང་། །དེ་ཡི་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱད་སྤྱོད་མིན། །གང་ཞིག་
མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་པར་སྒྲིམ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་བསྐྱུགས་
ཤིང་། །དེ་ཡིས་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱད་སྤྱོད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ལེགས་གསུངས་ཐོས་པ་སྤྱིང་པོར་
ཤེས་པ་དང་། །ཉིང་དེ་འཛིན་དག་སྤྱིང་པོར་ཤེས་གྱུར་ཀྱང་། །གང་ཞིག་བག་མེད་བརྒྱུང་པོར་
བྱེད་པ་དེའི། །ཐོས་དང་ཤེས་པ་དོན་ཆེན་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་འཕགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་
དགའ་ཞིང་། །དེ་བཞིན་ལུས་དང་ངག་གིས་སྦྱོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་བཟོད་ལྷན་གྲོགས་དགའ་དབང་
པོ་བསྐྱམས། །ཐོས་དང་ཤེས་པའི་པ་རོལ་བྱིན་པ་འཛོལ། །ཅེས་དང་། །ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས་
ཀྱང་། །བདག་ནི་སྐྱབ་ཉམས་ད་ནི་ཅི་བྱ་ཞེས། །འཆི་བའི་དུས་ཆེ་བྱིས་པ་བྱ་ངན་བྱེད། །གཉིང་རྟོད་
མ་གྱུར་ཤིན་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་འགྱུར། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་དང་། །གར་ལ་
བལྟ་བའི་ཁྲིད་ན་འདུག་པ་ཞིག །དཔའ་པོ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་བཞིན། །བདག་ཉིད་ནན་
ཏན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་དང་། །བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་
སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །ཤུན་པ་ཐོས་པས་མིས་ནི་བྱ་རམ་
རོ། །ཞེས་པོ་རྟོད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྱི་བ་སྟེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་
ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྤྱི་ལ་དགའ་སྦྱོངས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སེམས་
ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །**ལྟ་བུ་**དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱིས་བྱ་དམ་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་
ནི། །ཆོས་གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྗེས་སུ་བཞན་ནས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །**ཤུག་པ་**ཆོས་ཀྱི་
ཚུལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི། །ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་མཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་འཛིག་རྟེན་ན་རིང་དུ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྱོད་དུ་སེམས་པའོ། །**གཉིས་པ་རྒྱུད་རྟོད་དུ་སྤྱོད་**
ནས་ཉན་དགོས་ཚུལ་ནི་ །གཞན་ཡང་ཆོས་འཆད་པའམ་ཉན་པ་ན་རང་གི་རྒྱུད་ལོགས་སུ་བཞག །ཆོས་

ལོགས་སུ་བཤད་པ་དེས་ཅི་བཤད་ཀྱང་གནད་དུ་མི་འགོ་བས་རང་གི་རྒྱད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
ཆེད་དུ་ཉན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་ནག་ལོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ཡོད་མེད་
རྟོག་པར་འདོད་པ་ན་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དྲི་མ་སེལ་བ་ལྟར། རང་གི་སྤྱོད་པ་
སྤྱོན་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་མཉན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཆེ་བདག་གི་རྒྱད་
འདི་ལྟ་བུར་སོང་ངོ་ཞེས་ཡིད་ལ་གདུང་བ་སྦྱེས་ཏེ་དེ་ནས་སྤྱོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་ལ་
འདུག་པས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྦྱེས་པའི་རབས་ལས། བདག་གི་སྤྱོད་པ་
རན་པའི་གཞུགས། །ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་གསལ་མཐོང་ན། །ཡིད་ལ་གདུང་བ་རབ་སྦྱེས་ཏེ། །བདག་
ནི་ཆོས་ལ་སྤྱོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སུ་ཏ་སའི་བྱས་རྒྱལ་སྤྲུལ་བ་ལ་ཆོས་སྤྱོན་པའི་ཕྱིར་ལྷུས་
པ་ན། བྱད་རྒྱུ་སེམས་དབས་དེའི་བསམ་པ་ཆོས་ཉན་པའི་སྤོད་དུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་ནས་ཆོས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་བྱུང་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱལ་ནི། བཏོར་ན་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་རྒྱལ་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ལ་ཤེས་དགོས།
དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་པ་དགོས་པར་སྤང་བས་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད། ཐོས་པའི་
པན་ཡོན་ཅན་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱོ་སིང་བ་བྱས་ནས་སྤོད་ཀྱི་སྤྱོན་སྤོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་མཉན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལ་བཞི། ཆོས་བཤད་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ། སྤོན་པ་
དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པ། བསམ་པ་དང་སྤྱོར་བ་རིམ་ལྔ་བྱས་བཤད་པ། ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་
དང་མི་བཤད་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་
མི་བལྟ་བར་ཆོས་སྤོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་པན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་བ་ལས། བྱམས་
པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོན་པ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་མི་འདོད་པར་ཆོས་ཀྱི་
སྤྱོན་པ་སྤྱོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་པན་ཡོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཅན་པ་དང་ལྷན་
པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤོ་གྲོས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤོ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཏན་

བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་རྒྱུར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྤང་
རྒྱུར་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཉི་མུག་རྒྱུར་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདུད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒྲགས་མི་རྟོག་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ལ་བསྐྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་དེ་ལ་གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། མི་མཛེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒྲགས་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་མཛེས་བཤེས་རྣམས་
མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོག་བཙུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་མི་འཛིགས་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་
བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཁས་པས་བསྐྱགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྟེ་
མར་གསུངས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་མོས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བརྟན་པ་དང་ལྷན་པ་
ནི། བསྐྱེད་བཟུངས་འགྱུར་གསུང་དུ་མོས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྐྱུར་ལ། འགྱུར་རྟིང་ཁ་ཅིག་ལས་བརྟན་
པ་དང་ལྷན་པར་བསྐྱུར་རོ། །སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུང་བ་ན་
བཙུངས་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གདན་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་པ་ལྟར། ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་འང་བཀྱར་བའི་ཞིང་ཡིན་པས་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་
རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་རིམ་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་ལ། བསམ་
པ་ནི། རྫོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་བཞག་སྟེ། རང་ལ་སྤྲན་པ་དང་
ཆོས་ལ་སྤྲན་དང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་ནད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་ལ་རིང་དུ་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་འཁོར་ལ་བྱམས་པ་བསྟོམས། གཞན་མཐོ་བར་
དོགས་པའི་ཐུག་དོག་དང་བྱི་བཞོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་དང་ཡང་ཡང་འཆད་པས་ངལ་པའི་སྦྱོ་བ་དང་
བདག་ཉིད་སྟོགས་ཤིང་གཞན་ཀྱི་སྦྱོན་སྦྱང་བ་དང་ཆོས་ལ་དཔེ་མཁྱེད་བྱེད་པ་དང་ཟས་གོས་ལ་

སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་ལ་བལྟ་བ་སྤངས་ཏེ། རང་དང་གཞན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་
པའི་བསོད་ནམས་དེ་ཉིད་བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དོ་སྟུང་དུ་བསམ་པའོ། །སྦྱར་བ་ནི། ལྷ་ས་
བྱས་ཤིང་གཙང་སྤྱད་ལྡན་པས་གོས་གཙང་མ་བགོས་ཏེ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཁྱོགས་
སྤྱ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱི་དང་སྟན་ལ་འཁོད་ནས། བདུད་ཆར་བཅད་པའི་སྤྲུགས་ཁ་ཏོན་དུ་བཏོན་ན་དེའི་ཁོར་
ཡུག་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་དུ་བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མི་འོང་ལ། འོངས་ཀྱང་
བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རྒྱས་པར་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ལྷས་བ་ལས་གསུངས་པས་སྤྲུགས་དེ་གདོན་ལ་
བཞིན་གྱི་མདངས་རབ་རྒྱ་གསལ་བས་དོན་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དཔེ་དང་གཏན་ཆེགས་དང་ལུང་
དང་ལྡན་པར་བཤད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་པརྒྱ་དཀར་པོ་ལས། མཁས་དེ་རྟག་རྒྱ་ཐུག་དོག་མེད་
པར་ནི། །སྤྱ་ཆོགས་དོན་ལྡན་སྟན་པའི་གཏམ་ཡང་སྟོན། །ལེ་ལོ་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་རབ་སྤངས་
ནས། །སྦྱོ་བ་སྟུང་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་མི་བྱ། །མཁས་པས་མི་དགའ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
སྤངས། །བྱམས་པའི་སྟོབས་ནི་འཁོར་ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཉིན་མཆན་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་རབ་རྒྱ་
བསྒྲོམ། །མཁས་པ་དེས་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཔེས། །འཁོར་རྣམས་མགྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དགའ་བར་
བྱེད། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་འདྲིང་པ་རུང་ཟད་མེད། །ཟས་དང་སྒྲོམ་དང་བཟའ་དང་བཅའ་བ་དང་། །གོས་
དང་མལ་ཆ་ཆོས་གོས་རྣམས་དང་ནི། །ན་བའི་གསོས་སྟན་དག་ཀྱང་མི་བསམ་སྟེ། །འཁོར་རྣམས་
ལ་ནི་ཅི་ཡང་མི་བསྤང་ངོ་། །གཞན་དུ་མཁས་པ་རྟག་རྒྱ་བདག་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་འདི་དག་
སངས་རྒྱས་འབྱུང་པར་ཤོག །པན་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཆོས་གང་བསྟན་པ་དེ། །བདག་གི་བདེ་བའི་ཡོ་
བྱད་ཀྱན་སྟུང་སེམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡུལ་གང་ལ་བཤད་པ་དང་མི་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་
ནི། འདུལ་བའི་མདོ་ལས། མ་གསོལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསོལ་བ་མ་བཏབ་
པར་མི་བཤད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལའང་སྟོད་བརྟག་པ་དང་སྟོད་དུ་ཤེས་ན་མ་གསོལ་བར་
ཡང་བཤད་དུ་རུང་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་

ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན། །རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་བསྐྱབས་ཞེས། །ཐོག་མར་ཆོག་དེ་བརྗོད་
བར་བྱ། །ཁྱོད་ནི་ཤེས་ཤིང་མཁས་ཡིན་ན། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ནི། །བདག་གི་ཇི་
ལྟར་བཤད་བྱས་ཞེས། །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐད་བརྗོད་བར་བྱ། །འཕྲལ་དུ་བརྗོད་བར་མི་བྱ་ཡི། །སྦོད་
ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ། །གལ་ཏེ་སྦོད་ནི་ཤེས་སྒྱུར་ན། །གསོལ་མ་བཟུང་བྱང་བཤད་བར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། །འདུག་པ་ལ་འགྲེང་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་
བར་རོ། །ཉལ་བ་ལ་འདུག་སྟེ་ཆོས་མི་བཤད་བར་རོ། །སྟན་མཐོན་པོ་ལ་འདུག་པ་ལ་སྟན་དམའ་
བ་ལ་འདུག་སྟེ་མི་བཤད་བར་རོ། །དན་བ་དང་བཟང་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །མདུན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་
ཕྱི་ནས་འགྲོ་ཞིང་མི་བཤད་བར་རོ། །ལམ་ནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་གྱི་འགྲམ་ནས་འགྲོ་ཞིང་མི་བཤད་
བར་རོ། །མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དང་བརྗེས་པ་དང་གཟར་བ་དང་གཉའ་གོང་དུ་བསྐྱོལ་བ་དང་ལྷག་
བར་བསྐྱོལ་བ་ལ་མི་བྱའོ། །མགོ་དོ་ཀར་ཅན་དང་ཞུ་གྱོན་པ་དང་ཅོད་པན་ཅན་དང་སྐང་བ་ཅན་
དང་། དཀྱིས་པ་ལ་མི་བཤད་བར་རོ། །སྤང་བོ་ཆེ་དང་རྟ་ཞོན་པ་དང་ཁྱོགས་དང་བཞོན་པའི་སྟངས་
ན་འདུག་པ་དང་མཆིལ་ལྷམ་གྱོན་པ་ལ་མི་བཤད་དོ། །ལག་ན་མཁར་བ་དང་གཏུགས་དང་མཆོན་
དང་རལ་གྱི་དང་དག་ཆ་ཐོགས་པ་དང་གོ་ཆ་གྱོན་པ་ལ་མི་བཤད་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
དག་ལས་སྒྲོག་པ་ལ་ནི་བཤད་དུ་རུང་སྟེ་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མཐུག་ཏུ་སྐྱབ་མོང་དུ་ཇི་
ལྟར་བྱ་བ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དངོས་ནི། བཤད་པ་དང་མཉན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་
གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དག་པོས་བསྟོར་བར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་དེའི་ཕན་ཡོན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་བཤད་ཅིང་ཉན་ན་སྐྱབ་རེ་ཙམ་ལའང་ཇི་སྐད་གསུངས་
པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་ལ། ཆོས་ཉན་བཤད་གནད་དུ་^[1]སོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་མ་གུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྤར་བསགས་པ་ཐམས་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆོས་ཉན་བཤད་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ལ།

ཅད་ཀྱང་འདག་ཅིང་། གསར་དུ་གསོག་པ་རྣམས་ཀྱང་འཛོལ་ཆད་པ་དང་། གསུམ་པ་དམ་པ་སྦྱིའི་མཛད་
ཚུལ་ནི་འཆད་པ་དང་ཉན་པའི་ཚུལ་གནད་དུ་སོང་བས་བཤད་པའི་གདམས་ངག་གིས་ཀྱང་རྒྱད་ལ་
པན་ཐོགས་པར་འགྱུར་བར་གཟེགས་ནས། སྤྱིར་ན་དམ་པ་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ནན་ཉན་མཛད་
ཅིང་ཁྱད་པར་དུ་གདམས་ངག་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ནན་ཉན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད་དོ། །
བཞི་པ་བསྒྲིག་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བས་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ནི་གདམས་པ་ཆེན་པོར་སྤང་སྟེ། འདི་ལ་ངེས་པ་
མ་རྟེན་ཅིང་སྒོ་སྤྲ་མ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ལྟ་བུད་དུ་བབས་པ་
ལྟར་གྱུར་ནས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་བ་ཆེས་མང་བར་སྤང་དོ། །དེ་བས་
ན་ཆེས་གཅིག་ནས་འབྱུགས་ན་བཙུག་པའི་ཁེས་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་ཉན་པ་དང་བཤད་པ་
ལམ་དུ་གཏོང་ཚུལ་འདི་ལ་སྒོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་ནས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་བྱང་ངེས་
ཀྱིས་མ་མཐའ་དེ་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། གདམས་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་མཆོག་ནི་འདི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་གཅེས་གཅེས་རྣམས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་
ནི་གཞན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གདམས་པའི་སྟོན་འགྲོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལམ་གྱི་རྒྱ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་གདམས་པ་དངོས་ཀྱིས་སྒོ་བ་མ་ཇི་ལྟར་བཀྱི་བའི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་
རྒྱ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟེན་ནས་སྒོ་ཇི་ལྟར་སྤྱང་བའི་ངེས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་སྒོས་ཉེ་བཤད་པ་དང་། སྒྱིང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཉེ་
བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས་པས་བསྟེན་དགོས་པ་དང་། སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་དངོས་གཉིས་
ལས་དང་པོ་ནི། སྟོང་པོ་ངེས་པར་བསྐྱུ་བ་ལས། རིགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས། །བཤེས་གཉེན་
དམ་པ་བསྟེན་བྱས་ལ། །ཞེས་དང་། པོ་ཉི་བའི་གསུང་སྒོས་དོལ་པས་བསྐྱིགས་པ་ལས་ཀྱང་། མན་

ངག་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་མགོ་^[1]ནི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་བཏང་བ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ལྟར། སློབ་མ་ལ་རྒྱད་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་སྟེ་བ་དང་། སློན་སྣ་གཅིག་འབྲིབ་པ་ཡན་ཆད་
བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི་དམ་པའི་བཤེས་ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེ་བསྟེན་པའི་
ཚུལ་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས་མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་
ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། ས་དང་བཟོད་
པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་གཟུངས་དང་སློབས་པ་དང་བསྟོ་བ་དང་སློན་ལམ་
དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས། སྒྲ་མ་
ཅ་བར་གྱུར་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་སྒྲ་མ་སྟེ་གནས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་གྱུར་སྒྲ་མས་བསྐྱེད་སྒྲ་མས་སྟེ་ལ་སྒྲ་
མ་ལ་བཞེན་སྒྲ་མ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པོ་ཏྱི་བའི་ཞལ་ནས་གྱུར་།
ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲ་མ་ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད་དེ། ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་བལྟས་ནས་བྱས་པས་ཆོག་
པ་ལའང་སློབ་མཁན་མེད་པར་མི་འོང་ན་ངན་སོང་ནས་འོངས་མ་ཐག་པ་འགོ་མ་སྟུང་བའི་སར་
འགོ་བ་ལ་སྒྲ་མ་མེད་པར་ག་ན་འོང་གསུང་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་དུག། །བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྟེན་བྱེད་སློབ་མའི་མཆན་ཉིད། དེས་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། །བསྟེན་པའི་
པན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲ་མ་རིས་བརྒྱུད་བ་དང་
། དེའི་མཆན་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྦྱིར་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་སྦྱིས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་ཁྲིད་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཁྲིད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ལ། རབ་ཀྱི་དང་། འཕྲིང་གི་དང་། ཐ་མའི་མཆན་ཉིད་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྐྱས་པའི་འགོ་ནི།

ཏན་དང་། གཞན་དོན་ལ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། བཤེས་གཉེན་དུལ་
བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བརྩོན་བཅས་ལུང་གིས་སྤྲུག། །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྤྲོ་
མཁས་ལྷན། །བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོོ་བ་སྤངས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་བཤེས་གཉེན་ཆོས་བཅུ་དང་
ལྷན་པ་ཞིག་ལ་སྟོོབ་མས་བརྟེན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་མ་དུལ་བས་གཞན་འདུལ་
བ་གནས་མེད་པར་གསུངས་པས་གཞན་འདུལ་བའི་སྒྲ་མ་དེས་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱད་བརྒྱལ་བ་
ཞིག་དགོས་སོ། །འོ་ན་རི་ལྷར་བརྒྱལ་བ་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན། གང་བྱུང་བྱུང་གི་སྤྱབ་པ་བྱས་ནས་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མིང་བཏགས་པ་རེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་མི་པན་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱི་
དང་མཐུན་པའི་རྒྱད་འདུལ་ལུགས་ཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་
དུལ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དུལ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སོ་སོར་
ཐར་པ་ལས། ཏྲག་ཏུ་འབད་པས་བདའ་བ་ཡི། །སེམས་ཏྲ་ཁ་སྒྲན་དཀའ་བ་ལ། །མཐུན་པའི་གཟེར་
རྩོན་བརྒྱ་བ་ཡི། །སྒྲུབ་ནི་སོ་སོར་ཐར་འདི་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། གདུལ་བྱ་
མ་ཐུལ་བ་ཡི་སྒྲུབ་འདི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར། ཏྲ་དམུ་རྩོད་འདུལ་སྟོང་མཁན་གྱིས་སྒྲུབ་
བཟང་པོས་འདུལ་བ་ལྷར། དབང་པོ་ལོག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཏྲ་དམུ་རྩོད་ལྷ་བྱ་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་ན་ཆར་གཅོད་ཅིང་། འབད་པ་དུ་མས་བྱ་བར་འོས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱབ་པས་སེམས་ཀྱི་རྟ་དུལ་བར་བྱས་པའོ། །ཞི་བ་ནི་དེ་ལྷར་ལེགས་
པར་སྦྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྦྱད་པའི་འཇུག་ལྷོག་ལ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་པས་སེམས་
ནང་དུ་ཞི་བར་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྤྱིས་པའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་སེམས་ལས་
སུ་རུང་བའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་སྤྱིས་པའོ། །དེ་ལྷར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱད་དུལ་བར་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཅུང་དང་ལྷན་པས་མི་ཆོག་གི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་དགོས་པས་ལུང་གིས་སྤྲུག་ཅས་

པ་ནི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་མང་དུ་སྡོས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་
ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲ་མ་བྱ་བ་བཤད་པ་ན་འབྲམས་སྐུས་པར་གོ་བ་བསྐྱེད་ལ་ལག་དུ་ལེན་པ་ན་
བསྟེན་པའི་ཐ་མ་ལ་གང་པན་དང་ཐད་ཀར་དོན་དུ་གང་འགྱུར་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་ངོ་། །དེ་
ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའམ། ཡང་ན་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་དེ་མེད་ནའང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྟོགས་པས་ཀྱང་
འགྲུབ་གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་དང་ལྡན་ཡང་སྟོབ་མ་ལས་དམན་པ་དང་མཉམ་པས་མི་
ཆོག་པས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མངོན་བཤེས་ཀྱི་ཆོམས་ལས། དམན་པ་བསྟེན་པས་
མི་དག་ཉམས་འགྱུར་ཞིང་། ཐད་ཀར་བབས་པ་བསྟེན་པས་སོན་གནས། །གཙོ་བོར་བསྟེན་པས་
དམ་པ་ཐོབ་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་བདག་པས་གཙོ་བོར་གྱུར་བསྟེན་པར་བྱ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉེ་བར་ཞི་
བ་དང་། །ཤེས་རབ་ཆེས་མཆོག་ལྡན་པ་ཡི། །གཙོ་བོ་གང་ཡིན་དེ་བསྟེན་ན། །གཙོ་བོ་བས་ཀྱང་
ཆེས་གཙོ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕུ་ཚུང་བས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསན་
ཅ་ན་དེ་ལ་ནི་ང་ཡར་ལྷ་བ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། མཐའ་བཞིའི་ཞལ་ནས། ང་ནི་རུ་སྤྱིང་བའི་ཀླད་
པོ་དེ་རྣམས་ལ་མིག་རྟོན་བྱེད་གསུང་བ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ལ་མིག་ཡར་བལྟ་བ་ཞིག་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་དུག་པོ་དེ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་དུ་དགོས་པའི་ཡོན་
ཏན་ནི་ལྷག་མ་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་
ཚུ་ཡིས་མི་འཁྱུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྱུག་གི་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་
སྟོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟེན་པས་གྲོལ་བར་མངོན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་
ལམ་མ་རྟོར་བར་བསྟེན་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྡིག་པ་ཚུས་འཁྱུ་བ་སོགས་བྱར་
མེད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་བཞི་ལས། སྤྲ་མཁས་པ་ནི་རི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་
གདུལ་བྱའི་སྒོ་ལ་སྐྱེལ་བ་ལ་གཙོ་བོའོ། །བཅེ་བ་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཀྱན་སྟོང་དག་པ་སྟེ་རྟེན་བཀྱར་

སོགས་ལ་མི་བཟླ་བར་བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཇེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོན་པའོ། །པོ་རྟ་བའི་ཞལ་
ནས་སྐྱུན་སྡེ་ལ། མི་མོའི་བྱ་ཅི་ཙམ་པའི་ཚོས་བཤད་ཅིག་བྱས་ཏེ་ལེགས་སོ་གཅིག་ཀྱང་བདག་
གིར་བྱེད་མ་སྟོང་འགྲོ་བ་ཉམ་ཐག་བ་མིན་བ་མེད་གསུང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་བ་ཡིན་པར་གདལ།
བཙུན་བཙས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྟོབ་བརྟན་པའོ། །སྟོབ་སྐྱངས་པ་ནི། ཡང་ཡང་འཆད་པས་མི་
ངལ་བ་སྟེ་འཆད་པའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པའོ། །གཉིས་བ་འབྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་དང་། མི་འོས་བ་འདོར་བ།
མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཐབས་གསུམ། དང་པོ་ནི། པོ་རྟ་བའི་ཞལ་ནས། བསྐྱབ་བ་གསུམ་དང་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་
དང་སྟོང་བཅེ་བ་ལྟ་གཙོ་པོ་ཡིན། དེ་དེ་གི་སྟོབ་དཔོན་ཞང་བཙུན་ཀྱན་ལ་མང་དུ་ཐོས་པའང་མེད་
སྟོབ་བཟོད་པའང་མེད་པས་སྐྱོ་པོ་བྱིན་དུ་གཅགས་པ་རེ་བྱེད་པའང་མེད་དེ་སྡེ་མ་ལྟ་ཡོད་པས་
བྱང་ན་སྟེ་ཡོད་པ་ལ་མན། གཉན་སྟོན་ལ་སྤྲ་མཁས་པ་ཡེ་མེད་ཡོན་བཤད་རེ་བྱེད་པའང་འདི་ཀྱན་
གྱིས་ད་རེས་མི་གོ་སྟམ་བ་ལས་མི་ཤེས་ཏེ་ལྟ་པོ་ཡོད་པས་སྟེ་བ་ལ་མན་གསུང་ངོ་། །གཉིས་བ་
མི་འོས་བ་འདོར་བ་ནི་དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བ་ལྟར་ལེན་མེད་པར་དེ་དག་གི་བསྐྱགས་
པའམ་ཡོན་ཏན་བཟོད་པས་རང་གི་འཆོ་བ་བསྐྱབ་བ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་སྟེ་མི་འོས་ཏེ། ཙན་དན་
གྱི་བསྐྱགས་པ་བཟོད་པས་འཆོ་བ་བསྐྱབ་བ་ལ་ཙན་དན་དོན་དུ་གཉེར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱོད་
ལ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་སྟམ་པ་ན་མེད་དོ་ཞེས་སྟེ་བ་དང་འདྲ་བར་དོན་མེད་པར་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཕྱི་མའི་དུས་ལ་དགེ་སྟོང་ནི། །སྟོམ་བ་མེད་པ་མང་པོ་
དག། མང་དུ་ཐོས་པ་དག་འདོད་འགྱུར། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱགས་པ་ཟོད་བྱེད་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དོན་
དུ་གཉེར་བ་མེད། །ཅེས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། ཇི་
ལྟར་སྟེས་བྱ་ལ་ལ་དག། ཙན་དན་དག་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། །སྟོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་ཞེས། །ཙན་དན་
དག་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད། །དེ་ནས་མི་གཞན་ལ་ལ་ཡིས། །དེ་ལྟར་བསྐྱགས་པ་བཟོད་པ་ཡི། །ཙན་
དན་ཅུང་ཟད་བསྐྱེལ་ཏམ་ཞེས། །སྟེས་བྱ་ལ་ལས་དེ་བྱིས་ན། །སྟེས་བྱ་དེ་ལ་སྐྱར་སྟེས་པ། །གང་

གིས་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །སློབ་གྱི་བསྟུགས་པ་བརྗོད་པ་དེ། །སློབ་དེ་ང་ལ་མེད་ཅེས་སྟེ། །དེ་
 བཞིན་ནལ་འཁྱོར་མི་བཅོལ་བ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུགས་པས་འཆོ་བ་དག། བྱི་མའི་དུས་ན་འབྱུང་
 འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད། །ཅེས་ལྷག་མ་གསུམ་ལའང་དེ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་
 པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྷན་ཐབས་ནི་དེ་ལྟར་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲ་མ་ནི་གཏན་གྱི་
 མདུན་མའི་ཅ་བ་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་
 མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་འཆོལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། སློབ་མ་བསྟེན་པར་འདོད་པ་ནམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྷན་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དོ། །གསུམ་པ་
 ཐ་མའི་མཆོན་ཉིད་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆང་བར་རྟེན་པ་དཀའ་བས་དེ་ལྟར་མ་རྟེན་
 ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། རི་ལྟར་འཁོར་ལོ་གཅིག་པའི་ཤིང་རྩ་ནི། །རྩ་
 དང་ལྷན་ཡང་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ཡི་ནི་གྲོགས་མེད་ན། །ལུས་ཅན་དངོས་
 གྲུབ་འཛོལ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་སློ་ལྷན་གཟུགས་བཟང་གཅང་སྟེ་ཆེ། །རིགས་ནི་བཅུན་ཞིང་
 ཆོས་ལ་གཞོལ་བ་དང་། །སློབས་པ་ཆེ་ཞིང་དཔལ་དང་དབང་པོ་དུལ། །སྟན་པར་སྟེ་ཞིང་སྦྱོན་པོད་
 སྦྱང་རྗེ་ཅན། །བཤེས་དང་སྟོམ་དང་ཉོན་མོངས་བཅོད་པ་དང་། །བྲམ་ཟེ་དང་ནི་ལྟ་གཞན་མཆོད་
 མི་བྱེད། །སྦྱོན་ཅིང་གཞོ་ལ་བྱས་པ་བཅོ་བ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་གྲོགས་པོ་
 ཡིན། །དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་ལྷན་པ་དག། །རྩོད་པའི་དུས་ན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པས་ན། །ཡོན་
 ཏན་བྱེད་དམ་བཞི་ཆ་བརྒྱད་ཆ་ཅན། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟུགས་པའི་གྲོགས་པོར་བསྟེན། །ཞེས་གྲོགས་
 ལ་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གསུངས་པའི་བརྒྱད་ཆ་ལ་མ་མཐར་གསུངས་ལ། དེ་སྒྲ་མ་ལའང་
 མཚུངས་སོ་ཞེས་རྫོ་བོ་ཆེན་པོ་གསུངས་པར་པོ་རྟོ་བའི་གསུང་སྒྲོས་དོལ་པས་བསྐྱེགས་པ་ལས་
 བཤད་པས་མཆོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཆང་བ་ནམས་ཀྱི་དཀའ་སྟེ་ཅི་རིགས་
 པར་བསྟེན་པའི་བརྒྱད་ཆ་དང་ལྷན་པ་ལ་མ་མཐར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྟེན་བྱེད་སྟོབ་མ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་བུ་ཆང་མ་ཆང་གི་སྟོན་ཡོན་དང་། ཆང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟ་བུ་འགལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འདོར་སྟུབ་བྱང་པར་དང་
། མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱ་ལ་འབད་དགོས་པར་བཤད་པ་ལྟ་ལས། དང་སོ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་བུ་ཆང་མ་ཆང་གི་སྟོན་ཡོན་ནི།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཟུ་གནས་སྟོན་ལྟ་བུ་གཉིར་བའི། ཉན་པོ་སྟོན་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །སྟོན་
པོ་ཡོན་ཉན་རྣམས་གཞན་དུ། །མི་འགྲུར་ཉན་པ་པོ་ལའང་མིན། །ཞེས་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཉན་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་བ་དང་དེ་གསུམ་ཆང་ན་ཆོས་སྟུབ་པ་པོའི་ཡོན་ཉན་རྣམས་ཡོན་ཉན་དུ་
སྟང་གི་སྟོན་དུ་སྟང་བར་མི་འགྲུར་ལ་དེར་མ་ཟད་ཉན་པ་པོའི་ཡོན་ཉན་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལ་
ཡོན་ཉན་དུ་སྟང་གི་སྟོན་དུ་མི་སྟང་བར་གསུངས་ཏེ། སྟོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མ་ཆང་ན་ཆོས་
སྟུབ་པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་སྟོན་ཅན་དུ་འཛུང་
ལ་འཆད་པ་པོའི་སྟོན་ཡང་ཡོན་ཉན་དུ་འཛིན་པར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་
ཆང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེས་ན་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ཞིག་རྟེན་ཀྱང་དེ་ལ་
དེར་ངོ་ཤེས་པ་དཀའ་བས་དེར་ཤེས་ན་བསྟེན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཆང་དགོས་སོ། །གསུམ་
པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི་དེ་ལ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ནི། རྟོགས་ལྟར་མེད་པ་སྟེ་དེ་ཡོད་ན་
དེས་བསྐྱེབས་ནས་ཡོན་ཉན་མི་མཐོང་བས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་དོན་མི་རྟེན་དེ། དབུ་མའི་སྟོང་
པོ་ལས། རྟོགས་སུ་ལྟར་བས་སེམས་གདུངས་པས། །ཞི་བ་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་ལྟར་ནི། རང་གི་ལུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་
ཞེ་སྤང་བའོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་དོར་དགོས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། རང་གི་འདོད་པ་བཏང་སྟེ་མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་པ་དང་གྲུས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གས་སྟུམ་ན་གཟུ་
བོར་གནས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་ཉིས་བཤད་ལམ་ལྟར་སྟང་གཉིས་རྣམས་པར་

འབྲེད་པའི་སྒྲོའི་མཐུ་མེད་ན་སྟོད་དུ་མི་རུང་བས་དེ་གཉིས་གོ་བའི་སྟོ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ་དེས་
ནི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ཚུགས་དོར་ནས་སྟོང་པོ་ལེན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཙམ་གྲིས་ཆོག་གས་སྟམ་ན་དེ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རི་མོའི་ཆོས་ཉན་ལྟར་མི་ཚོས་ན་སྟོད་དུ་མི་རུང་བས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་པ་དགོས་སོ། །འབྲེལ་བ་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་ཡིད་གཏོད་པ་གཉིས་
བསྟེན་ནས་ལྟར་གསུངས་སོ། །[བཞི་པ་མཆན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་དང་།](#) འགལ་རྒྱུན་འདོར་སྒྲུབ་ཁྱད་པར་ནི།
དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་ཆེ་བ་ཉན་པའི་ཆེ་ཡིད་ལེགས་པར་གཏོད་པ་ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་
ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་འཛོག་པ་ཉེས་བཤད་དོར་ནས་ལེགས་བཤད་འཛིན་པ་སྟེ་བཞིའོ། །[བཞི་པོ་](#)
[དེའི་མཐུན་རྒྱུན་ནི།](#) [སྟོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ།](#) འགལ་རྒྱུན་འདོར་བ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའོ། །[ལྟ་](#)
[བ་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི་](#) སྒྲ་མས་བཀྱིར་རུང་བའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཆང་མ་ཆང་བརྟགས་ལ་
ཆང་ན་དགའ་བ་བསྟོམ། མ་ཆང་ན་བྱི་མ་ཚུན་ཆོད་དུ་ཆང་བའི་རྒྱ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་པས་
ཉིན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་ན་རྟོག་དཔྱད་མི་འདུག་པས་
དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེས་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཅིག་བསྟེན་
[དགོས་པར་བཤད་པ་](#)ནི། དེ་ལྟར་སྟོད་དང་ལྡན་པ་དེས་སྒྲ་མ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གོང་དུ་བཤད་
པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཞོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་དང་གསང་བུ་བ་གཉིས་རྣམས་པར་ཐར་པ་མི་མཐུན་ཏེ། གསང་བུ་བ་སྒྲ་མ་
མང་སྟེ་བཤད་ཆད་ལ་ཉན་པས་ཁམས་ནས་བྱོན་པའི་ལམ་ཁར་དགོ་བསྟེན་ཞིག་ཆོས་བཤད་ཀྱིན་
འདུག་པ་ལའང་མཉན་པས་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཉན་པ་སྦངས་ཞན་བྱས་པས་བྱིད་རྣམས་དེ་
སྐད་མ་ཟེར་ང་ལ་པན་པ་གཉིས་བྱུང་གསུང་སྐད། དགོ་བཤེས་སྟོན་པ་སྒྲ་མ་ཅུང་སྟེ་ལྟ་ལས་མེད་
པ་ལ་པོ་རྟོ་བ་དང་སྟོམ་པ་རིན་ཆེན་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གང་ལེགས་བཀའ་བསྟོས་པ་

ལ་སྒོ་མ་སྤྱངས་པས་སྒྲིན་མཐོང་ཞིང་མ་དད་པ་སྤྱི་བའི་རིང་ལ་དགོ་བཤེས་སྒྲིན་པའི་ཕྱགས་དེ་
ལེགས་པར་ཁ་འཆམ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་གསུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྤང་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་བསྟེན་ཚུལ་དངོས་ནི། དེ་ལྟར་བཀའ་བྲིན་མཐོས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་གདམས་ངག་གིས་སྒོ་ལེགས་པར་འབྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དེ་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་
ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་པས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། སྒྲིར་བས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། བསྟེན་པའི་བསམ་པ་སྤྱིར་བསྟེན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཅ་བ་དད་པ་སྤྱང་བ་དང་། བཀའ་
བྲིན་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤྱང་པོ་
བཀོད་པ་ལས་སེམས་དགུས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བར་གསུངས་པ་ནི་བསྟེན་
པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གྱང་བསྐྱུ་ན་རང་དབང་དོར་བ་དང་
། མཛའ་བ་མི་རྟག་པ་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་མའི་ཁྱར་ཐམས་ཅད་འཁྱར་བ་དང་། ཁྱར་རི་ལྟར་འཁྱར་བ་བཞི་ལས་དང་པོ་རང་
དབང་དོར་ནས་རང་ཉིད་རྒྱ་མའི་དབང་དུ་གཏོང་བ་ནི། ལུ་མཛའས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ། ལུ་
མཛའས་པ་དེ་བྱ་བ་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་གི་པའི་དོར་བལྟ་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་ངག་
བཞིན་བྱེད་པ་ལྟར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དོར་བལྟ་བའོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སྤྲུལ་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་གྱང་། དེས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཉམས་དོར་ཏེ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་
སྒོ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཀྱི་སུ་
རུང་རུང་ལ་སྣ་ལ་སྤྱིན་དུ་མི་བཀྱེད་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་མཛའ་བ་དེ་སྤྱིར་གྱང་མི་བྱེད་པར་བརྟན་
པར་བྱེད་པ་ནི། རྗེ་རི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཏེ་བདུད་དང་སྤྲིག་གོགས་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའོ། །མདོ་དེ་
ཉིད་ལས། མཛའ་བ་མི་རྟག་པ་དང་ངོ་མི་རྟག་པ་སྤང་བ་དང་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་མའི་བྱ་
བའི་ཁྱར་ཐམས་ཅད་འཁྱར་བ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སེམས་ཏེ་ཁྱར་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲི་
བའོ། །པོ་ཏོ་བས་སྤྱིན་སྤེལ་བྱ་བ་རྣམས་ལ། ཁྱེད་ངའི་དགོ་བཤེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟ་

བྱ་དང་ཐུད་ནས་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པ་བསོད་ནམས་ཆེད། །ད་ཁུར་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱན་
དུ་འགྲོ་བར་གྲིས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །**བཞི་པ་** ཁུར་འཁུར་བ་ན་རྩི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་**སེམས་** བྱག་
ལས། **དང་པོ་** ཁོར་ཡུག་གི་རི་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཅི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གྲིས་མི་བསྐྱེད་
བཤོ། །སྤྱན་སྤྱ་བ་རུག་པ་ན་བཞུགས་ཅ་ན། སྒྲོམ་པ་ཡོན་ཏན་འབར་གྲང་བ་ཆེས་པས་ཁམས་ཞན་
ནས་རྩོ་བོ་གཞོན་ཏུ་གྲགས་ལ་འགྲོ་འདུག་གི་གྲོས་ཁུས་པས། གནས་མལ་བདེ་བ་རྣམ་པར་རྒྱལ་
བའི་ཁང་བཟང་དུ་བསྐྱད་པའང་ཅི་ཅམ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་
ཉན་པ་ད་རེས་ལས་མ་སྤྱོད་བ་ཡིན་པས་ཙག་གི་སྤྲོད་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །**གཉིས་པ་** འཛིག་
རྟེན་གྱི་བྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། རན་ལས་ཐམས་ཅད་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་བ་ལའང་ཡིད་མི་འབྲིག་པར་
བསྐྱབ་པ་སྟེ། གཙང་དུ་ལོ་བཏ་ཀུན་ལ་གནས་རྩལ་གསེབ་ཅིག་བྱུང་བས་སྟོན་པས་ན་བཟང་ཐམས་
ཅད་བསིལ་ནས་རྩལ་རྣམས་བྱགས་ཏེ་ག་ནས་བྱུང་ཆ་མེད་པར་ས་དཀར་སྐྱམ་པོས་གཡོགས། རྩོ་
བོའི་མདུན་ན་མཐུལ་ཞིག་ཀྱང་བྱུབ་འདུག་པས། རྩོ་བོའི་ཞལ་ནས། ཨ་རེ་ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཞིག་རྒྱ་གར་
ནའང་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །**གསུམ་པ་** བྱག་དར་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ང་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ང་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤོང་ཞིང་རང་སྒྲ་མ་ལས་དམའ་བར་འཛིན་བཤོ། །དགེ་བཤེས་སྟོན་པའི་
ཞལ་ནས། ང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་མི་འབྲུབ་གསུང་བ་དང་སྤྱན་སྤྲེའི་ཞལ་ནས་སོས་
གྱི་དུས་ན་རིའི་ཅེ་མོ་གང་མཐོ་བ་ནས་སྤྱོད་སྤྱར་གྲིས་འོང་བར་འདུག་གམ་གཤོང་བྱ་གང་དམའ་བ་
ནས་འོང་སྟོས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །**བཞི་པ་** ཐེག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། སྒྲ་མའི་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་བྱ་
དཀའ་བའི་ཁུར་ལྟ་བུ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་བཞིན་དུ་འཛིན་བཤོ། །**ལྔ་པ་** ཁྱི་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། སྒྲ་མས་
བརྟམ་ཤིང་གཤེ་ཡང་དེ་ལ་མི་ཁྱོ་བ་སྟེ། དགེ་བཤེས་ལྟ་བུ་བཟོ་ལ་སྤྲོད་ལུང་པས་མཇལ་རེས་གྲིས་
བཀའ་བབ་འབྱོན་པ་ལ། ལྟ་བུ་བཟོའི་སྤྱོད་མ་ཉག་མོ་པས་སྤྱོད་དཔོན་འདི་འོ་སྟོས་དཔོན་སྤྱོད་པ་
སྤང་བ་ཞིག་འདུག་བྱས་པས། ཁྱོད་གྲིས་བཀའ་བཟོན་དུ་གོའམ། ཁོ་བོ་ལ་འདིས་འདི་ལྟ་བུ་རེ་

མཇད་རེས་གྱིས་ཉེ་དུ་ཀས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འབྲ་རེ་འོང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་
བ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཉེ་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་ཆོས་འདོད་བ་དག་ལ་བརྟམས་ཤིང་མི་སེམས་པ་ལྟར་ནའང་
དེ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་བྱིར་བསྐྱོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྷག་པར་ཡང་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་གྲུས་ཤིང་མི་སྦྱོ་
བས་དེའི་བྱི་བཞིན་འབྲང་བར་གསུངས་སོ། །**འབྲུག་པ་**གྱུ་ལྟ་བུའི་སེམས་ནི། ལྷ་མའི་བྱ་བ་ལ་རི་ཅམ་
ཞུགས་ཀྱང་འགྲོ་ཞིང་འོང་བས་མི་སྦྱོ་བའོ། །

གཉིས་པ་ཙ་བ་དད་བ་སྤྱང་བ་ **ལ་དུག་ལས་དང་པོ་དད་བ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་བཞུགས་**
ནི། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས། དད་བ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་བསྤང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཚུ་བོ་རྣམས་ལས་སྦྱོལ། །དད་བ་
བདེ་ལེགས་གྲོང་ཁྱེར་མཆོན་བྱེད་ཡིན། །དད་བ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དང་བྱེད། །ང་རྒལ་སྦྱོང་
ཞིང་གྲུས་པའི་ཙ་བ་ཡིན། །དད་བ་ནོར་དང་གཉེར་དང་རྐང་པའི་མཆོག་ །ལག་པ་བཞིན་དུ་དག་
སྤྱད་ཙ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོས་བརྩ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་འདྲེན་པ་ངེས་འབྱུང་ལ། །དད་བ་
ཐེག་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་བྱིར་སྦོ་དང་ལྡན་པའི་མིས། །དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བསྟེན། །མ་
དད་བ་ཡི་མི་དག་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྦྱོ་སྟེ། །ས་བོན་མེ་ཡིས་ཆོག་པ་ལ། །སྦྱ་གུ་
སྟོན་པོ་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་སྟོན་པ་དད་བ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་
གསུངས་སོ། །**རྫོང་པོ་ལ།** སྟོན་པས་བོད་ལ་སྟོམ་སྦྱབ་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
པར་ཅན་བརྟམས་པ་མི་བདོག་ཞུས་པས། རྫོང་པོའི་ཞལ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྦྱེས་ཚུང་
སྦྱེས་ཐམས་ཅད་སྤྲ་མ་ལ་བཏེན་ནས་སྦྱི་བ་ལ་ཁྱེད་བོད་སྤྲ་མ་ལ་ཐ་མལ་བའི་འདུ་ཤེས་ལས་མེད་
ག་ན་སྦྱི་གསུང་བ་དང་། **རྫོང་པོ་ལ།** ཨ་ཉི་ཤ་གདམས་ངག་ཞུ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོས་ཞུས་པ་ན། ཉེ་
ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྣ་བ་ཏ་བཟང་པོ་བཟང་པོ་བདོག་སྟེ་མན་ངག་བྱ་བ་དད་བ་ཡིན་དད་བ་དད་བ་གསུང་
བ་ལྟར་དད་བ་ཤིན་དུ་གལ་ཆེའོ། །**གཉིས་པ་དད་བ་ངོས་འཛིན་པ་ནི།** དེ་ལ་བྱིར་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་

འབྲས་དང་བདེན་བཞི་ལ་དད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་ནི་སྒྲ་མ་ལ་དད་པའོ། །གསུམ་པ་སྒྲ་མ་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་བ་ནི། ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་པོ་སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མས་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་
 བ། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་ཇི་ལྟར་བཤེས་པའི་བཞིན་དུའོ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར། །རྟག་
 ཏུ་དགེ་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། །པན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུའང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་
 དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་འདུལ་བ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་
 ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་དེ་ལ་སྟོན་རྟོག་པའི་སྒྲ་མི་འབྱུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་སེམས་
 པའི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྒྲ་མ་ལའང་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོན་རྟོག་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདོར་ཞིང་
 ཡོན་ཏན་རྟོག་པའི་སྒྲོ་སྦྱང་བའོ། །བཞི་པ་སྟོན་རྟོག་གི་ཉེས་པ་ནི། དེ་ཡང་རྒྱུད་དེ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱི་
 བེ་ཡོན་ཏན་བཟུང་། །སྟོན་ནི་ནམ་ཡང་བཟུང་མི་བྱ། །ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་གྲུབ་འཛོལ། །སྟོན་
 རྣམས་བཟུང་ན་དངོས་མི་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲ་མ་ཡོན་ཏན་ཤས་ཆེ་
 བ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་དོས་ནས་བརྟགས་ན་རང་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་
 འགྱུར་ལ། སྟོན་ཤས་ཆེ་བ་ལའང་སྟོན་གྱི་དོས་ནས་མ་བརྟགས་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་དོས་ནས་དད་
 བ་སྦྱངས་ན་རང་ལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་ན་སྟོན་
 ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་དོས་ནས་རྟོག་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ་སྟོང་སེམས་མང་དུ་བྱས་
 ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་སྟོན་རྟོག་སྟོམ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་བག་མེད་པའམ་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་
 ཀྱི་མཐུས་སྟོན་རྟོག་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་ནའང་བཤགས་བསྟུན་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 དེས་གྱིས་མཐུ་ཆུང་དུར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་མང་དུ་ཐོས་པའམ་དད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོས་དེའི་སྟོགས་བཟུང་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་

གོམས་པ་ན་སྐྱོན་ཐན་ཐུན་ཡོད་པར་མཐོང་ཡང་སྒོས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱགས་འཛིན་པས་དད་པ་ལ་
གོགས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་མི་འདོད་པའི་ཕྱགས་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་
ཡང་སྐྱོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ལྷགས་དག་པས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྒོ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་ཡང་རང་
ལ་སྐྱོན་མང་པོ་མཐོང་ཡང་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་བའི་སྒོ་ལྷགས་དག་ན་དེས་སྐྱོན་མཐོང་
བའི་སྒོ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྫོག་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་དབུ་མ་འཛིན་ཅིང་གསེར་
སྒྲིང་བ་ལྟ་བུ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེན་འཛིན་པས་ལྟ་བུ་བའི་སྒོ་ནས་མཆོག་དམན་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་པས་གསེར་སྒྲིང་བ་
སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །[དུག་པ་སྒྲ་མ་གང་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོན་རྟོག་མི་རུང་བ་](#)
[ནི།](#) ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་སེམས་ཤིང་སྐྱོན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟག་མི་ཉན་པ་ནི་ཚུལ་འཆལ་སོགས་
ཡིན་ཀྱང་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཀོན་
མཆོག་སྤྱིན་ལས། སྒྲ་མ་བསྟེན་ན་དགེ་བ་འཕེལ་ཞིང་མི་དགེ་བ་འགྲིབ་པར་རྟོགས་པས་མཁན་པོ་
ཐོས་པ་ཆེ་བའས་རྒྱུང་བའམ་ཤེས་པའམ་མི་ཤེས་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བ་ལའང་སྐྱོན་པའི་འདུཤེས་བསྐྱེད་དོ། །[རི་ལྟར་སྐྱོན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་དད་པ་ལྟར་མཁན་](#)
[པོ་ལའང་དད་པ་དང་དགའ་བར་བྱའོ།](#) །སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཞེ་ས་དང་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་མ་རྫོགས་པ་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་
ནི་སྤྱིང་བར་འགྱུར་སྣང་སྟེ་དགའ་བ་དང་རངས་པ་འཐོབ་ཅིང་། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་
པར་སྦྱོད་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་དང་། དག་ལུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་
ལས་ཀྱང་། ཁྲིམ་བདག་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུང་ནོད་པ་དང་ཁ་ཉོན་བྱ་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བས་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་བཞི་

པའི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་སྤྱ་ལས་མཉན་ཉམ་ལུང་མཐོས་སམ་སྒྲངས་པའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་དེས་
 ཆོས་ཀྱིས་གྲུས་པར་བྱའོ། །མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་རི་སྟེང་གི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་དེ་བསྟན་བ་
 དེ་སྟེང་གི་བསྐྱལ་པར་གཤམ་ཉེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་གཡོ་མེད་པར་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་མཆོད་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་གྱོ་དང་བསྟན་བཀྱར་བྱས་ཀྱང་། བྱིས་བདག་ད་དུང་དུ་སྟོབ་དཔོན་ལ་
 སྟོབ་དཔོན་དུ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སྤྱོད་གས་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་གྲུས་པས་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བཀའ་བློན་རྗེས་སྤྱ་བ་ནི། ཆོས་བརྩ་བ་ལས། བདག་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་
 བར་འབྲམས་པ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཡུན་རིང་དུ་གཉི་ཐུག་གིས་བསྐྱིབས་ཤིང་གཉིད་
 ལོག་པའི་སད་བྱེད་དང་བདག་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་དུ་བྱིང་པའི་འབྲིན་བྱེད་དང་བདག་ལམ་
 ངན་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལམ་བཟང་པོ་སྟོན་བྱེད་དང་བདག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་
 འགྲོལ་བྱེད་དང་། བདག་ཡུན་རིང་པོར་ནད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་སྟོན་པ་དང་བདག་འདོད་ཆགས་
 ལ་སོགས་པའི་མེས་ཀྱན་ཏུ་འབར་བ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆར་སྟོན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་
 དང་། སྤྱང་པོ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། གཞོན་ཏུ་ཁོར་བཟང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་
 ངན་སོང་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོབ་པའོ། །ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ལམ་བདེ་བ་
 དང་མི་བདེ་བ་སྟོན་པའོ། །ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོད་པས་འདོམས་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
 གོང་ཁྲིང་གི་ལམ་སྟོན་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གནས་སྤྱོད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
 རྒྱ་མཆོར་འཇུག་པའོ། །དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཆོར་སྟོན་པའོ། །འཕགས་པའི་ཆོག་ས་
 ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བདག་གི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་རྗེས་སྤྱ་བ་ཞིང་དུ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བར་བྱེད་
 བ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་སྤྱར་ལ་མདུན་དུ་

དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ནམ་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་དག་ཏུ་ཆོག་དེ་ནམས་བརྗོད་ཅིང་ཡིད་ལ་དེ་
དག་གི་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྲན་པར་བྱའོ། །མདོ་ལྷ་མ་ལའང་ཆོག་དེ་ལྟར་སྒྱར་རོ། །གཞན་ཡང་
སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། འདི་ནི་བདག་གི་དགོ་བཤེས་ཆོས་སྤྲུལ། །ཆོས་ཀྱི་ལོན་ཏན་ཡོངས་
སུ་སྟོན་བྱེད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སྟོན་པ། །ཡིན་ཞེས་སེམས་གཅིག་
བསམས་ནས་འདིར་འོངས་སོ། །འདི་དག་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་མ་ལྟ་བུ། །ཡོན་ཏན་འོ་མ་ལྟ་
པས་མ་མ་འདྲ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ཡིན། །དགོ་བཤེས་འདི་དག་གཞོད་པ་
ནམ་པར་བརློག་། །ཀླུ་ཤིའི་ཐར་བྱེད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བདུད་ཅིའི་ཆར་འབབས་ལྟ་དབང་བརྒྱ་བྱེན་
འདྲ། །ཆེ་ཉ་ལྟ་བུར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས། །ཞི་བའི་ཕྱོགས་སྟོན་ཉི་མ་གསལ་བ་འདྲ། །དག་
དང་གྲགས་ལ་རི་བོ་འདྲ་བ་སྟེ། །རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་མི་འཇུགས་སེམས་དང་ལྡན། །ཡོངས་སུ་སྟོང་
དང་མཉན་པ་འདྲ་བ་ཞེས། །དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་ནོར་བཟང་འདིར་འོངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བདག་གི་སྟོ་བསྐྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །འདི་དག་བདག་
བཤེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཞེས། །དེ་ལྟར་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདིར་འོངས་སོ། །འདི་ག་
ཉིན་སྟོབ་པས་དཔའ་བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེད་དཔོན་མགོན་དང་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན། །འདི་དག་
བདག་ལ་བདེ་སྟོབ་མིག་ཡིན་ཞེས། །དེ་འདྲ་སེམས་ཀྱིས་དགོ་བཤེས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། །ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། །ནོར་བཟང་ནི་རང་ལ་
འདོན་པ་བསྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྟོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྟོར་བས་བསྟེན་དགོས་པ་ནི། ལྷ་མ་ལྟ་བུ་
པ་ལས། འདིར་མང་སྟོས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ལྷ་མ་དགེས་བྱེད་གང་ཡིན་བྱ། །མི་མཉེས་བྱེད་
ཀྱི་སྟོང་བ་ནི། །དེ་དང་དེ་ལ་འབད་དེ་བརྟགས། །དངོས་བྱུང་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྱང་ཞེས། །དྲོ་
རྗེ་འདིན་པ་ཉིད་གསུང་བར། །ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ལྷ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་

པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར། མདོར་བསྡུ་ན་མཉེས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་མི་མཉེས་པ་སྤོང་
 བ་ལ་འབད་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་མཉེས་པའི་སྒོ་གསུམ་མདོར་བཤད་པ་ནི། མཉེས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི་སྒོ་
 གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་དབྱལ་བ་དང་ལུས་ངག་གིས་བསྟེན་བཀྱར་བ་དང་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
 པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བཀྱར་སྟེ་ཉིད་པ་དག་དང་རིམ་གྲོ་དང་། །བསྐྱབ་པའི་སྒོ་
 རས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། བརྟན་པ་རི་སྐད་བསྟན་པ་བསྐྱབ་པ་དེས། །དེ་ཡི་
 སེམས་ནི་ཡང་དག་མཁུ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དེ་ལ་
 དང་པོའི་ཟང་ཟིང་འབྱལ་བ་ནི། ལྟ་བུ་པ་ལས། རང་གི་དམ་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནི། །སྦྱིན་མིན་བྱ་དང་
 རུང་མ་དང་། །རང་སྟོག་གིས་རྟག་བསྟེན་བྱ་ན། །འོངས་སྟོང་གཡོ་བས་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་
 དང་། དེ་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །རྟག་ཏུ་སྤུལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་སྤུལ་བསོད་ནམས་
 ཆོགས་ཡིན་ཏེ། །ཆོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
 ལག་སོར་བའི་ཞལ་ནས། བཟང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ངན་པ་འབྱུལ་ན་དམ་ཆོག་ཉམས་ཏེ་སྒྲ་མ་དེ་ལ་
 དགྲེས་པའམ་ངན་པ་ལས་མེད་ན་ཉེས་པ་མེད་གསུང་ངོ་། །ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། མི་ཟད་དེ་ཉིད་
 འདོད་པ་ཡིས། །རུང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། །ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་ཉིད། །དེ་དང་དེ་ནི་
 སྒྲ་མར་དབྱལ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྲང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྟོབ་མའི་ངོས་ནས་ཆོགས་བསག་པའི་
 མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་མའི་ངོས་ནས་དེ་ལ་མི་གཟིགས་པ་ཞིག་དགོས་
 སོ། །ཤར་བའི་ཞལ་ནས། སྐྱབ་པས་མཉེས་ཀྱི་ཟང་ཟིང་རུང་ཟད་ཅམ་ལའང་མི་བལྟ་བ་ཞིག་ལ་
 སྒྲ་མ་ཟེར་བ་ཡིན་དེ་ལས་ལྟོག་པས་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲ་མ་མི་འོང་གསུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བསྟེན་བཀྱར་ནི། རྒྱས་བསྐྱུ་མཉེ་བྱིས་བྱིས་དང་བསྐྱུན་གཡོག་སོགས་དང་དེའི་
 ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྦྱིར་བཏང་ནི། རི་ལྟར་གདམས་པ་ལས་
 མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིས་པའི་རབས་ལས། བན་པའི་ལན་

དུ་མཆོད་པ་བྱ་བ་ནི། །བསྐྱོ་བའི་ཆོག་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱར་
རོ། །གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ན་སྒྲ་མ་དེ་བསྟེན་ན་མི་
རིགས་པའི་ལམ་དུ་འཁྲིད་པ་དང་སྟོན་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་
བྱམས་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་འདུལ་བའི་མདོ་ལས། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྲོན་བཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་། དགོ་བའི་ཆོས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་ལ་མི་དགོ་བ་ལ་མི་མཐུན་
པར་སྦྱོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་བསྐྱོ་བ་ལ་མི་ཉན་དགོས་སོ། །མི་རིགས་པ་ལ་མི་འདུག་པ་
ནི་སྤྱེས་རབས་བཅུ་གཉིས་པ་ན་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་
ལ་མི་གྲུས་པ་དང་བརྟན་པ་དང་སྦྱོད་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་བས། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ལས། རིགས་
པ་ཡིས་ནི་མི་རུས་ན། །མི་རུས་དེ་ལ་ཆོག་གིས་སྦྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་སྦྱང་ལེགས་
པར་བྱས་ཏེ་མི་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཆེ་ཡང་།
མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོས་བགོ་སྐལ་ལ་སྦྱོད་ཡོན་ཏན་ལྡན། །བཤེས་གཉེན་རབ་ཏུ་བསྟེན་བྱེད་
ཟང་ཟེང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བོ་རྟོ་བའི་
ཞལ་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་སྟོན་པའི་ཞབས་རིང་དུ་བསྐྱོས་པའི་ཆེ་སྟོན་པས་མི་གསོལ་བའི་ན་
བཟའ་འཆང་དུ་མི་འདུག་པ་དང་སྟོན་པའི་བཤོས་ལྷག་མི་འཆལ་བ་དང་དུས་མེད་པར་སྟོན་པའི་
སྤྱན་སྤར་འགྲོར་གནང་ན་སྟོན་པ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དོ་ཞེས་གཅིགས་པ་བཟུང་བ་དེ་མ་འོངས་
པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཅིར་ཡང་མི་བཅི་བར་ཇ་སུན་རེའི་མཐོ་དམན་
ལ་ཐུགས་ལ་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་བཅི་བ་དེ་ཐུགས་རུལ་བའི་ཉགས་ཡིན་གསུང་
རོ། །རྩ་བ་དུས་རི་ཅམ་དུ་བསྟེན་པ་ནི། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། ང་ལ་ཏ་རེ་རེ་བྱུང་ན་ཁྱར་བསྐྱབ། རེ་
རེ་སོང་ན་ཁྱར་གྱི་སྟེ་ལོགས་སུ་བསྐྱད་ན་མི་འོང་བས་ཉེ་རིང་རན་པར་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱིངས་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

བཞི་བ་བསྟེན་བའི་པན་ཡོན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་དང་རྒྱལ་བ་རྣམས་དབྱེས་བ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་མི་པོངས་པ་དང་དན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་། ལས་དན་བ་དང་ཉོན་མོངས་པས་སྐབ་པར་
དཀའ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་བླན་བ་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་
ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རྩེ་མཐོ་རྩེ་མཐོར་འགྱུར་ཞིང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བས་བསམ་སྦྱོར་དགེ་བ་ཐོབ་ནས་རང་གཞན་གྱི་
དོན་བྱེད་ཅིང་ཆོགས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་
བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བེན་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དན་
འགྲོར་མི་ལྟར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསམས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
བསྐྱུངས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཛིག་ཉེན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཡིན་
ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྩུང་
བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྩེ་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆོག་དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཆོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་
ལ་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལས་

ཀྱང་རིགས་གྱི་བྱུང་མ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པས་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བསྟེན་
པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པས་བསམ་པ་དགེ་བ་དང་དེ་ལས་
སྦྱོར་བ་དགེ་བ་འགྱུར་རོ། །དེས་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་དགེ་བར་འགྲོ་བས་དགེ་བའི་སྐྱོགས་
མགྲུ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་སྤྲིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་དགེ་བ་བྱེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་
གདུང་བར་མི་བྱེད་དོ། །བདག་དང་གཞན་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བས་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
ལམ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་རུས་
སོ། །དེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་བུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་མང་པོར་སྤུལ་བ་བས་ཀྱང་ལྷག་པ་ནི་གཞན་ཡང་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་བཀྱར་བས་ནི། ངན་འགྲོ་སྤྱོད་བའི་ལས་རྣམས་ཆེ་འདི་ལ་ལྟས་སེམས་ལ་གཞོན་
པ་ཕྱ་མོ་ཅམ་མམ་མི་ལམ་དུ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་ལས་དེ་འདྲོངས་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་
རྒྱས་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཅ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་སོགས་ཀྱི་
པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས། དེས་ཟེན་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་དབག་ཏུ་མེད་
པར་ངན་འགྲོར་འབྱུང་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཆེ་འདིར་རིམས་ལ་སོགས་པའམ་ལྷ་གེ་ལ་
སོགས་པ་ལྟས་དང་སེམས་ལ་གཞོན་པ་བྱུང་བས་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ་ཐ་ན་བརྒྱད་བཀའ་གམ་ཡང་
དེ་ནི་སྤྱོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲིད་དོད་མང་བས་དོན་སོ་སོར་དགོས་པ་ནི། བ་རི་སྒྲ་ལྷ་མོ་སྤྱོད་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ལབ་པའི་
དོན་ནོ། །ནི་རྒྱ་ཉེ་ཡང་སྤྱོད་པའམ་བརྒྱད་པའམ་ཆར་བཅད་པའོ། །མདོན་བརྗོད་སུ་ཉིག་འཕྲེང་བར། རྟུག་སྒྲིད་པ་ལྷ་བ་གྲུ་མོ་ཉེ་
བར་སྤྱོད་པ་དང་། མི་ལམ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དབག་ཏུ་མེད་པ་
ལ་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱེད་པ་སྤྲིན་པའམ་མཆོད་པའམ་བསྐྱབ་པ་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྱོད་
གཅིག་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནོ། །སྒྲ་མ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པ་དང་ལྡན་པའོ་ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འདི་ལས་བྱུང་བར་བལྟའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་ལྟར་སྒྲ་མ་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་

པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དམ་པ་བསྟེན་ན་རང་ལྷགས་གྲིས་ཡོན་ཏན་
འབྱུང་བས་འབད་དགོས་པ་ནི། སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང་། དམ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་ཡོད་མི་བསྐྱེད་སྟེ། །དུལ་
བའི་ཚུལ་གྲིས་དགོ་བ་བསྟེན་པར་བྱ། །དེ་དང་ཉེ་ན་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ། །ཆེད་དུ་མ་བསྐྱོས་པར་
ཡང་གོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འགྲོགས་པའི་ཆེ་འདྲ་བསྟེན་ཚུལ་ཉེས་ན་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི། བོ་རྟོ་
བའི་ཞལ་ནས། འོ་སྐྱོལ་པལ་དུ་སྟོག་རྩལ་དུ་འགྲོ་ཉེ་ཆེ་སྟེ། སྟོག་རྩལ་དུད་པས་སྤྱར་མ་འབྱར་
འོང་གསེར་སྤྱུལ་མི་འབྱར་བ་བཞིན་དུ་དགོ་བཤེས་དེའི་ཡོན་ཏན་མི་འགོ་བར་སྟོན་བག་རེ་ཙམ་
ཡོད་པ་འགོས་ནས་འོང་བས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུད་ཡུད་བྱས་པས་མི་འོང་གསུང་ངོ་། །

ལྷ་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཆེ་འདྲི་ཕྱིར་བྱུང་ཚུལ་ནི། བཤེས་གཉེན་
དུ་བྱས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་ཆེ་འདྲིར་ནད་དང་གཏོན་དུ་མས་གཅེ་བ་དང་བྱི་མར་ངན་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལག་ན་རྩོམ་རྩེ་དབང་
བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་དག་སྟོབ་དཔོན་ལ་བརྟུན་པར་བགྱིད་པ་དེ་དག་
གི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲིས་བཀའ་ལྷལ་པ། ལག་ན་རྩོམ་རྩེ་ལྷ་དང་
བཅས་པའི་འདྲི་ཉེན་སྤྱག་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་སྐད་མ་སྤྱི་ཞིག །གསང་བའི་བདག་པོ། འོན་ཀྱང་
ཅུང་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའི། དཔལ་པོ་བསྐྱེད་ཉེ་དེ་ཉོན་ཅིག །མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་
པ། །དཔྱལ་བ་གང་དག་ངས་བཤད་པ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་སུ་བརྗོད། །དེར་ནི་བསྐྱེད་པ་
མཐའ་ཡས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་བརྟུན་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། ལྷ་བཙུ་
པ་ལས་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་སྟོད་པ་དེ། །ཡམས་དང་མཛེ་དང་ནད་རྣམས་དང་། །གཏོན་དང་
རིམས་དང་དུག་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོངས་ཆེན་དེ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྤྱལ་གདུག་
དང་། །རྩུ་དང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱུན་པོ་དང་། །གཏོན་དང་ལོག་འབྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བསད་
ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །ནམ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དག་གི་ནི། །ཀུན་ཏུ་སེམས་དགྲག་

མི་བྱ་སྟེ། །གལ་ཏེ་ཚོངས་པས་བྱས་གྱུར་ན། །དུལ་བར་ངེས་པར་འཆོད་པར་འགྱུར། །མནར་
མེད་ལ་སོགས་འདིགས་རྩུང་བའི། །དུལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། །སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སློང་
བ་རྣམས། །དེར་ནི་གནས་པར་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཤུཾ་བས་
མཛད་པའི་དག་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་མཉན་
བ་ལ། །གང་གིས་སྒྲ་མར་མི་འདྲིན་པ། །ཁྱི་ཡི་སྟེ་གནས་བརྒྱུར་སྟེས་ནས། །སྟེ་ཤ་ཅན་དུ་སྟེ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་མི་ཐོབ་ཅིང་སྤར་ཡོད་ཉམས་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་མ་
སྟེས་པ་རྣམས་མི་སྟེ་ཞིང་སྟེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ནས་འགོ་སྟེ་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་
སུམ་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས། །གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལ་མནར་སེམས་སམ་ཐ་བའམ་སྤང་བའི་སེམས་
ཀྱིས་གནས་ན་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བ་ནི་གནས་མེད་དོ། །སྟོན་པའི་འདུཤེས་མི་བསྐྱེད་ནའང་དེ་
བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་པའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་སློང་ལ་གྲུས་པ་དང་
སྒྲ་མའམ་སྟོན་པའི་འདུཤེས་མི་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་འཛོལ་བའམ་ཐོབ་པ་ཆུད་མི་
ཐ་བ་ནི་གནས་མེད་དེ་མ་གྲུས་པས་ནི་ཆོས་རྒྱབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དོ། །གསུམ་པ་མི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་གོགས་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། མི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་སྤྲིག་གོགས་ཀྱང་བསྟེན་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཁད་ཀྱིས་འགྲིབ་ཅིང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
འཕེལ་ནས་མི་འདོད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་བྲན་པ་ཉི་
བར་བཞག་པ་ལས། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྲུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་
སྤྲིག་པའི་གོགས་པོ་སྟེ་དེ་ནི་དུག་གི་སྤོང་པོ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་
ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གོགས་ངན་པ་ལ་འདིགས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་ཆེ་སྟོས་པ་སོགས་པ་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །འདིས་ནི་ལུས་ཙམ་འདིག་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ས་ནི་དགེ་བ་དང་སེམས་རྣམ་
པར་དག་པ་གཉིས་ཀ་འདིག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་ཙམ་དང་ཆོས་ཀྱི་

ལུས་འཛིག་པ་དང་། ངན་སོང་དུ་བསྐྱར་བར་མི་བྱས་པ་དང་། དེས་པར་བསྐྱར་བྱས་པར་ཡང་།
གསུངས་པ་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་སྤྲིག་གྲོགས་སྒྲུལ་གྱིས་སེམས་ཟེན་
ཅིང་། །དགོ་བའི་བཤེས་ཀྱི་དུག་སྒྲན་ནམ་སྤངས་པ། །དེ་དག་དམ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཐོས་གྱུར་
ན། །ཀྱེ་མ་བག་མེད་གཡང་ས་ཆེ་ལས་ལྷུང་། །ཞེས་པ་དང་། མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་
ཀྱང་། དད་པ་མེད་ཅིང་འཇུངས་པ་དང་། །བརྟུན་དུ་སྤྲོད་དང་སྤྲོ་མ་ཅན། །མཁས་པས་བཤེས་
པར་མི་བྱ་ཞིང་། །སྤྲིག་ཅན་མི་དང་འགྲོགས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་དག །སྤྲིག་མི་
བྱེད་པས་བསྟེན་ན་ཡང་། །སྤྲིག་པ་བྱེད་པར་དོགས་སྤྱེ་ཞིང་། །མི་སྟན་པ་ཡང་འཕེལ་བར་
འགྱུར། །བསྟེན་བྱ་མ་ཡིན་བསྟེན་པའི་མི། །དེ་ཡི་སྟོན་གྱིས་སྟོན་ཅན་འགྱུར། །དོང་བར་དུག་
བསྐྱས་མདའ་བཅུག་པས། །དུག་མ་བསྐྱས་པའང་གོས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་གང་ལ་བརྟེན་ན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་
སྤར་ཡོད་པ་ནམས་མི་འགྲིབ་ཅིང་སྤར་མེད་པ་ནམས་གསར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནམས་
སོ། །དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཐ་མ་ཞིག་གྲོགས་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་འབྲིང་ལས་
མི་ཐེངས། རབ་ཅིག་ཐ་མ་དང་འགྲོགས་ན་ཐ་མར་འགྲོ་བ་ལ་ཆོགས་མེད་གསུང་ངོ་། །

དུག་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདམས་པའང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི། དམིགས་པ་ཐུན་
རེ་ཅམ་ལ་སྤངས་པས་ནི་གང་ཡང་མི་བྱིན་ལ་སྤྲོང་ཐག་པ་ནས་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ན་ནི་མ་ཞོར་བར་
འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་རྟུན་རིང་དུ་བསྟེན་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་^[1]མཆད་ཀའི་ཞལ་
ནས། སྤྲོ་མ་བསྟེན་བདོ་ཅ་ན་སྤངས་དོགས་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ་མ་ཤེས་པར་བསྟེན་
ན་ནི་ཁེ་མི་ཐོན་པར་གྱོང་འབྱུང་བས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོས་སྟོར་འདི་ནམས་ནི་གང་ལས་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེའི་ཆེ་ཡང་མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས།

ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་གཏན་གྱི་མདུན་མའི་ཅ་བར་སྤང་བས་རགས་རིམ་ཞིག་དེ་མ་མེད་པའི་གསུང་
རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བྲངས་ཏེ་གོ་སྒྲིལ་ཡིད་འཁུལ་ཞིང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིལ་
བའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཀོད་དེ། རྒྱས་པར་གཞན་ནས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་དེ་མ་བྱུང་ན་ཉེས་དམིགས་བཤགས་པ་ནི། འོ་སྒྲོལ་ཉོན་མོངས་ཤིན་ཏུ་རགས་ལ་སྒྲ་མ་
བསྟེན་ཚུལ་མི་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་དུ་མ་ལ་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལའང་འཆགས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
འབྱུང་དཀའ་བས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་རྣམས་ནས་བསྟེན་ཚུལ་རིམ་ཞིག་དུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ཤིང་སྒྲོམ་སེམས་མང་དུ་བྱ། སྒོད་རུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་
ལ་འབད་པས་བསྐྱབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
ཡང་ཡང་བསམས་ལ་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱར་ཆོགས་
གསོག་ཅིང་སྒོན་ལམ་མང་དུ་གདབ་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྟོང་སྟོབས་
ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་སྤྲས་རྟག་ཏུ་དུ་དང་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བས་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་གཞོན་
ལུ་ཁོར་བཟང་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །

སྒྲིང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིང་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ལོག་ཏེ་ག་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱན་གྱི་རོ་པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་སྤྱན་མཆོམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། སྤྱན་གྱི་རོ་
པོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་དངོས་དང་། སྒོམ་པའི་དུས་སོགས་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་སྒྲིང་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།
དང་པོ་སྒྲིང་བའི་ཆོས་ནི་དུག་སྟེ། གནས་ཀྱི་དོར་བྱས་ལ་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉོན་ལེགས་པར་དབམ་པ་དང་
། མཆོད་པས་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམས་པ་དང་། སྤྱན་འབད་བར་སྒྲིང་ལམ་བག་ཡོད་པས་འཁོད་དེ་སྐྱབས་
སེམས་རྒྱུད་དང་འདྲིས་རེས་བྱ་བ་དང་། ཆོགས་ཅེ་ཞིང་གསལ་གདབ་པ་དང་། བསག་པ་སྤྱངས་བྱེད་ཚུལ་དང་། མཐུལ་ཕུལ་ཏེ་
གསོལ་བ་གདབ་པ་དུག་ཡིན་པར་ཆོས་འབྱུང་ཡབ་སྤྲས་དང་སྒྲ་མ་མཁན་ཆེན་གསུང་ལྟར་འབད་པས་དང་པོ་ནི། གསེར་གླིང་

ལ་རྒྱལ་པ་ལྟ་བུ་མེན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སློ་གསུམ་གྲུས་པས་བྲག་འཆལ་བའོ། །དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བྲག་འཆལ་ནའང་བསོད་ནམས་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་ཅམ་ལ་
དམིགས་ནས་བྲག་འཆལ་ན་ལྟ་ཅི་སློས་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ། །སློ་
གསུམ་སོ་སོ་བའི་བྲག་ལ་ལྷུས་ཀྱི་བྲག་ནི། བཟང་པོ་སྟོད་པ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
སྟེ་རྒྱལ་བ་ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་པ་ལྟར་དམིགས་
ལ་རང་གི་ལྷུས་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་གྲངས་མཉམ་པར་སྦྱལ་ལ་བྲག་བྱའོ། །དེ་ཡང་
ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་འོ། །ལྷུས་གཅིག་གིས་བྲག་བྲས་པའང་བསོད་ནམས་ཆེན་ལྷུས་དེ་ཅམ་གྱིས་བྲག་བྲས་པ་ནི་
བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་གསུང་ངོ། །ཡིད་ཀྱི་བྲག་ནི། རྒྱལ་གཅིག་
སྟེང་ན། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རེ་རེའི་སྟེང་ནའང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་
ལ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མོས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དག་གི་བྲག་ནི། དེ་དག་བསྐྱུགས་
པ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱུགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པ་
རྣམས་ལྷུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་བོ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་མགོ་རེ་རེ་ལ་ལྷེ་དབག་ཏུ་མེད་པར་སྦྱལ་བར་
གསུངས་པ་ལྟར་བྲས་ནས་སྦྲན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པའོ། །འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་
ཡིན་ལ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱ་སྟེ་ལྷེའོ། །རྒྱ་མཆོ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་སྟེ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་
དང་། སྟེ་མེད་པའི་མཆོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟེ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་དམ་པ། ཞེས་པའི་
ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ་མེ་ཏོག་དམ་པ་ནི་ལྟ་དང་མིའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཏོག་ཆད་དུ་བྱུང་བ་
སིལ་མ་རྣམས་སོ། །སྡེང་བ་ནི་མེ་ཏོག་སྦྲ་ཆོགས་སྡེལ་ཏེ་བརྒྱས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་
དང་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །སིལ་སྦྲན་ནི། རོལ་མོ་རྒྱུད་ཅན་དང་འབྱུང་པ་དང་བརྒྱུད་པ་དང་

དགོལ་བ་ནམས་སོ། །བྱུག་པ་ནི་སྤྲོས་ཞིམ་པོའི་ལྗེ་གུའོ། །གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་ནམས་
 གྱི་མཆོག་གོ། །མར་མེ་ནི་སྤྲོས་མར་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་ཞིང་འོད་གསལ་བ་དང་རིན་ཆེ་བའི་ནོར་
 བྱ་འོད་གསལ་བའོ། །བདུག་པ་ནི་བདུག་སྤྲོས་སྦྱར་བ་དང་སྒྲ་གཅིག་པའོ། །ན་བཟའ་དམ་པ་ནི།
 གོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་གོ། །དྲི་མཆོག་ནི། སྤྲོས་ཚུ་ཡོན་ཆབ་ཏུ་གསོལ་བ་ཟེར་ཏེ་སྤྲོང་གསུམ་
 དུ་དྲི་དང་ལྗང་བའི་དྲིས་བསྐྱོས་པའི་ཚུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱེ་མ་ཕྱར་མ་ནི། སྤྲོས་ཞིམ་པོའི་ཕྱེ་མ་
 གཏོར་ཞིང་བདུག་ཏུ་བྱང་བ་ཐུམ་པོར་བྱས་པའམ་དགྱིལ་འཁོར་བྲིས་པའི་ཆོན་ཕྱེ་སྟེལ་བའི་རིམ་
 པ་རྒྱ་དང་རམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པའོ། །བཀོད་པ་ནི། གོང་མ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྦྱར་བ་སྟེ་པལ་
 ཆེ་བ་དང་སྤྲོས་པ་དང་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་ཕྱག་མཆོད་ཀྱི་ཀུན་སྤྲོང་གཉིས། དང་པོ།
 མཆོད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། མཆོད་པ་གང་ནམས་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་སྒྲ་ན་ཡོད་པ་ནི་
 འཛིག་ཏེན་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཅན་ནམས་
 གྱིས་བཟང་དགུ་སྟེལ་པའོ། །གཉིས་པ་ཀུན་སྤྲོང་ནི། ཆོག་རྒྱུང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་དེ་གཉིས་མ་
 ཁོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཀུན་སྤྲོང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ། །གསུམ་
 པ་སྟེལ་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདོད་ཆགས། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་རྒྱ་དུག་
 གསུམ་ལ་བཏེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ནི་བདག་གིས་བགྱིས་
 པ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་རང་གིས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་གཞན་
 གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྦྱར་བསྐྱུས་པ་ནི་ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་
 དག་གི་ཉིས་དམིགས་ཐུན་ནས་སྒྲ་མ་ལ་འགྲོད་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་བསྐྱམ་པའི་སེམས་གྱིས་སྟོང་ཐག་པ་
 ནས་བཤགས་ན་སྤར་བྱས་འཕེལ་བ་འཆད་ཅིང་ཕྱི་མ་ནམས་འསྐྱོལ་འཆད་དོ། །བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བའི་ཡན་ལག་ནི། སྤྱོད་པ་བཅུ་དྲུག་ལ། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་གང་ཟག་ལྗེ་པོ་
 དེའི་དགོ་བའི་པན་ཡོན་ཐུན་ནས་དབུལ་པོས་གཏོར་རྟེན་པ་ལྟར་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པའོ། །རྗེ་པོ་ཆོས་

འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། གང་ནམས་ཕྱོགས་བཅུའི། ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མ་ཆགས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་
པའི་མཁུན་པ་བརྟེན་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ནམས་ལ་ལུས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ་སྤྱལ་ནས་ཆོས་སྟོན་
པར་བསྐྱལ་མ་གདབ་པོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས། བྱང་ཆུབ་ནམ་པར་སངས་རྒྱས། ཞེས་བཏོན་
ནས་བཤད་པ་མཛད་དོ། །**དབྱེ་བ་**གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་ནི། ལྷ་ངན་འདའ་སྟོན། ཞེས་
པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆུལ་སྟོན་པ་ནམས་ལ་
འགོ་བ་ནམས་ཕྱགས་སུ་པན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཕྱོང་བ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་བར་ལྷ་ངན་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་ལུས་དཔག་
ཏུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། །**བདུན་པ་**བསྟོབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱག་འཆལ་བ་དང་།
ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་གོང་གི་ཡན་ལག་དབྱེ་གི་དགེ་བས་མཆོན་ནས་དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འདུན་པ་བྲག་པོས་
བསྟོས་པས་ནམ་ཡང་མི་མཛད་པའོ། །**གཉིས་པ་**དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱ་ཆུལ་གྱི་མན་ངག་ནི། དེ་ལྟར་ཆོག་དེ་དག་
གི་དོན་གོ་བར་བྱས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དལ་བྱས་རི་རྒྱན་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་
ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛིན་ནོ། །**གསུམ་པ་**སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ལྟ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཕྱག་
དང་མཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ཡི་རང་དང་ལྷ་ནི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་
གསོག་པ་ཡིན་ལ། བཤགས་པ་ནི་འགལ་རྒྱུན་སྟོབ་པ་སྟོང་བ་དང་ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་རང་
གི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རང་གི་དགེ་བ་སྟེལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །**བསྟོབ་པས་**
ནི་བསགས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྟེལ་བའི་དགེ་བ་ནམས་ཉུང་དུ་འང་ཆེས་མང་བར་སྟེལ་བ་དང་
གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་སུ་ཕྱུང་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་
བསྟོན་བསག་པ་དང་སྦྱང་བ་དང་སྟེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་འདུའོ། །**དབྱེ་བ་མཐུན་དང་**

གསོལ་འདེབས་ནི། དེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མཐུལ་བུལ་ཏེ་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་
བ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་སྒྲ་མཐའ་དག་སྦྱར་དུ་
འགག་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ནས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་
ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་ལན་མང་དུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་གསོལ་བ་གདབ་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་ལ། དངོས་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུང་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་སྐྱོང་ཚུལ་དང་། སྐབས་འདིའི་
སྐྱོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲོམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྒྲོམ་མ་ལེགས་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྒྲོམ་ལེགས་
པར་སྐྱོང་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་ཞེས་གྲགས་པ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་གཏོད་པའི་དམིགས་ནམ་སྐྱོང་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཞིང་
སེམས་རང་གི་དབང་དུ་མ་གྱུར་ལ། སེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིབ་པ་ནམས་ལ་
རྗེས་སུ་ཕྱོགས་པས་ཉེས་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་འདི་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་
བར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྒྲོམ་མ་ལེགས་པའི་ཉེས་པ་ནི་དེ་ཡང་གང་ཟིན་ཟིན་ནས་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱུངས་ན་
རང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གངས་འདི་ཙམ་དང་གོ་རིམ་འདི་བཞིན་བཏང་
སྟམ་ནས་བཏང་ཡང་འགྲོར་མི་ཉན་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་བཀོལ་
དུ་རུང་བའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང་། དང་པོ་ནས་ལང་དུ་སོང་བས་ཆེ་ཉིལ་པོའི་དགེ་སྐྱོར་
སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱོའོ། །གསུམ་པ་བསྒྲོམ་ལེགས་པར་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཐོག་མར་གང་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་
དམིགས་པ་ནམས་ཀྱི་གངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་ངེས་བྱ། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལས་
གཞན་དུ་མི་གཏང་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་པོ་འགའ་ཞིག་བཏང་ལ་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་

པ་དེ་ལས་སྟག་ཆད་མེད་པར་བློན་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྐབས་
འདིའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་གསུམ་ལས་དང་པོར་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ། བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་སངས་
རྒྱལ་སྐུར་དུ་འཛོལ་བ་སོགས་དང་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་འདི་དང་ཕྱི་མར་སྟག་བསྐལ་
བསྐྱེད་པ་སོགས་བསམ། གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་བློན་པའི་དད་པ་སྐྱོམ་ཚུལ། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་སྐྱོན་རྟོག་པའི་སྒྲ་
ཡེ་མ་ཞོར་པར་བྱ་སྟམ་པའི་སྒྲ་སེམས་མང་དུ་བཏང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་གིས་གང་རྟོགས་པ་རྣམས་བསམས་ཏེ་སེམས་དང་བའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དད་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །གསུམ་པ་བཀའ་འདིན་བློན་པའི་གུས་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ནས་
རང་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་བཀའ་འདིན་རྣམས་སྤར་མདོ་སྟེ་སྟེ་ནས་བྱངས་
པ་ལྟར་བསམས་སྟེ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་གུས་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །གསུམ་པ་ཐུན་གྱི་མཇུག་
དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བསམགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བཟང་པོ་སྐྱོད་པ་དང་། སྐྱོན་ལམ་བདུན་ཅུ་པ་
ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་བྲག་
པོས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྐྱོམ་པའི་དུས་སོགས་ལ། སྐྱོམ་པའི་དུས་དང་། ཐོག་མར་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ཅུང་ཟད་
བརྟན་པས་སྐྱོང་ཚུལ་དང་། རལ་དུབ་མི་འོང་བའི་མན་ངག་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་དེས་ཐོ་རངས་དང་སྤྱོད་
དང་ཕྱི་བོ་དང་སྤྱོད་དེ་ཐུན་བཞི་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་པ་ཐོག་མར་སྐྱོམ་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་དང་པོར་
ཡུན་རིང་ན་བྱིང་ཞོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སྤྱོད་ཞིང་དེ་ལ་གོམས་ན་སྐྱོ་འཆོས་དཀའ་བས་ཐུན་ཆུང་ལ་
གངས་མང་བར་བྱ། བསྐྱོམ་འདོད་པའི་འགྲོ་ལ་བཅད་ཀྱིན་བྱས་ན་ཕྱི་མ་རེས་ཀྱང་འཇུག་སྟོང་
འདོད་གཞན་དུ་ན་མལ་མཐོང་པའི་ཆེན་སྟུག་ལོག་ལོག་འོང་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ཅུང་ཟད་
བརྟན་པས་སྐྱོང་ཚུལ་ནི། ཅུང་ཟད་བརྟན་དུ་སོང་བ་ན་ཐུན་བསྐྱེད་། བཞི་པ་རལ་དུབ་མི་འོང་བའི་མན་ངག་ནི་དེ་
ཐམས་ཅད་ལའང་སྐྱོར་བ་ཏུ་ཅང་དམ་བྲག་པ་དང་ཏུ་ཅང་སྟོད་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བར་བྱས་ལ་
བསྐྱེད་སྟེ། དེས་ནི་གོགས་ཅུང་ཞིང་ཏུ་ཅང་དུབ་པ་དང་བྱིང་སྟུགས་སོགས་ནི་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉེས་པ་སྤྱད་མཆམས་ལ་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་དམིགས་བསྐྱེད་ཐོགས་འདོན་དང་། ཞི་ལྷག་གི་རྒྱུད་སྤྱོད་པ་
གཉེས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བྱུག་དང་བསྐྱོར་བ་དང་ཁ་ཏྲོན་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྐབས་
སྤྱོད་པ་བཤེས་གཉེན་པོ་ནི། སྤྱད་ཀྱི་ངོ་པོ་ལ་འབད་ནས་སྤྱད་བཏང་བའི་མཆམས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་འདི་
དམིགས་ཀྱིས་ལ་བྲན་ཤེས་མ་བསྟེན་པར་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་ན་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་སྤྱད་མཆམས་
སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་དང་ཡང་ཡང་བྲན་པར་བྱ། ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པའི་མཐུན་རྒྱུ་
ཆོགས་སྤྱོད་པ་ནས་བསལ་ཅིང་འགལ་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ནས་བྱ། བམས་ཅད་ཀྱི་
གཞི་གང་ཁས་སྤྱོད་པའི་བསྤྱོད་སྤྱོད་པ་གང་ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་འབད་དེ་དམིགས་ཀྱིས་ལ་སྤྱོད་
སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཁྱིམ་དང་ཆོགས་གསོག་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་དུ་མིང་བཏགས་ནས་འཁྱེད་
པའི་ཡོད་དོ། །གཉེས་པ་ཞི་ལྷག་གི་རྒྱུ་ནི་གཞན་ཡང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་བཤེས་ཀྱི་
སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་ཆོགས་བཞི་ལའང་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། ཤེས་
བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙུན་ཞིང་ཉལ་
པའི་ཆེ་ངེ་ལྟར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ། གང་གིས་སྤྱོད་པ། གང་སྤྱོད་པ། ཡུལ་གང་ལས་སྤྱོད་པ། རི་ལྟར་བསྟེན་པ།
སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ལས། དང་པོ་གང་གིས་སྤྱོད་པ་ནི། བྲན་པ་ཀྱུན་ཏུ་བསྤྱོད་པ་དང་། བྲན་པ་ལ་
ཏག་འགྲུས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལས་བཙུན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་
བརྟེན་པར་ཡང་ཡང་སྤྱོད་པའོ། །གཉེས་པ་ནི་བྲན་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དུ་དང་གུས་པར་སྤྱོད་པའོ། །གཉེས་
པ་གང་སྤྱོད་པ་ནི། དབང་པོ་བྱུག་གོ། །གསུམ་པ་གང་ལས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡུལ་བྱུག་ཡོད་དུ་འོང་བ་དང་
མི་འོང་བ་ལས་སོ། །བཞི་པ་རི་ལྟར་བསྟེན་པ་ལ་གཉེས་ལས། དང་པོ་དབང་པོ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་
ནི། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག་སྤྱོད་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ཡོད་ཤེས་ཡུལ་
ཡོད་དུ་འོང་བ་བྱུག་དང་ཡོད་དུ་མི་འོང་བ་བྱུག་ལ་ཆགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལས་
འབད་པ་ཆེན་པོས་མི་སྤྱོད་པར་བསྤྱོད་པའོ། །གཉེས་པ་དབང་པོ་བྱུག་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་

པ་ནི་གང་ལ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་དབང་
པོ་མི་གཏོང་བར་འགོག་པའོ། །དབང་པོ་བསྐྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡུལ་བྱག་ལ་མཚན་མར་དང་མངོན་
རྟགས་སུ་མི་འདྲིན་ཅིང་བརྟེན་ངས་དང་ཉོན་མོངས་མང་བས་སྤིག་པའི་སེམས་བྱང་ནའང་སྟོམ་
པར་བྱེད་པས་བསྐྱབ་པོ། །མཚན་མར་འདྲིན་པ་ནི། བལྟ་བར་མི་བྱ་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའམ་ཡུལ་སྣང་བ་རྣམས་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་
མཐོང་བའོ། །མངོན་རྟགས་སུ་འདྲིན་པ་ནི་ཤེས་པ་བྱག་གི་མཐུག་ཏུ་ཆགས་སྣང་མོངས་གསུམ་
སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་འདྲིན་པའམ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ཡང་གཞན་ལས་
ཐོས་ནས་དེ་དག་ལ་རྟོག་པའོ། །**ལྗེ་པ་**སྟོམ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཡིད་བསྐྱུངས་
ནས་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འདྲིན་པའོ། །འདིར་མ་བསྐྱབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འདྲིན་
པ་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འདྲིན་པའི་དུས་མིན་གྱི་སྟོང་ལས་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་
སུའོ། །**གཉིས་པ་**ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་སྟོང་བའི་གཞི་དང་། དེ་ལ་སྟོང་བའི་
ཤེས་བཞིན་འོ། །དང་པོ་ནི་**རྒྱ་བའི་ལས་དང་།** **སྟོང་བའི་ལས་**གཉིས་ཏེ། **རྒྱ་བ་**དང་ལྷན་པའི་ལས་ལྗེ་དང་།
སྟོང་བ་དང་ལྷན་པའི་ལས་ལྗེའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྗེའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི། སྟོང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་
ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་པར་འགྲོ་བ་དང་དེ་ནས་ཚུར་ཕྱོག་པའོ། །**གཉིས་པ་**མིག་གི་ལས་ནི་སྟོ་སྟོན་
དུ་མ་བཏང་བར་ཡུལ་སྣང་ཆོགས་མཐོང་བའི་ཅུང་ཟད་བལྟས་པ་དང་། **སྟོ་སྟོན་**དུ་བཏང་ནས་མཐོང་
བའི་རྣམ་པར་བལྟས་པའོ། །**གསུམ་པ་**ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་ནི། ཡན་ལག་
དང་ཉིང་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་བསྐྱུམ་པའོ། །**བཞི་པ་**ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ལས་ནི། ཆོས་
གོས་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་མོངས་སྐྱུད་པ་དང་བཅང་བར་བྱ་བའོ། །**ལྗེ་པ་**བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ལས་
ནི། ཐོས་འཕྲངས་སོགས་སོ། །**གཉིས་པ་**གཙུག་ལག་ཁང་ན་སྟོང་བའི་ལས་ལྗེའི། **དང་པོ་**ལུས་ཀྱི་
ལས་ནི། འཆག་ས་ན་འཆག་པའམ་ཆོས་མཐུན་པའི་གན་དུ་འགྲོ་བའམ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་ལས་དུ་

ཞུགས་པའི་སོང་བ་དང་འཆགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཁན་སྟོབ་སྒྲ་མ་དང་དེ་འབྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་
མདུན་ན་སྟོད་པ་དང་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་སྤྱི་ལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ནས་འདུག་པའོ། །གཉིས་པ་
ངག་གི་ལས་ནི། ལུང་མ་མཐོས་པའི་གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ནོད་ཅིང་ཀུན་ཚུབ་པར་
བྱེད་པ་དང་མཐོས་པ་རྣམས་ཁ་ཏྲོན་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་
གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་གཏམ་འབྲེ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་པའོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི། རྣམ་གྱི་ཐུན་
བར་བ་ལ་ཉལ་བ་དང་དབེན་པར་སོང་སྟེ་རྗེ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་སེམས་པ་དང་སེམས་དགུས་
ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བཙུན་པའི་མི་སྤྱོད་པ་དང་། ཆ་བའི་དུས་སྤྱི་ངལ་བའི་
ཆེ་དུས་མ་ཡིན་པར་གཉིད་ཀྱི་སྟོམས་པ་འདོད་པ་བསང་བར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ཉིན་མོ་དང་། ལྷ་
པ་མཆན་མོའི་ལས་གཉིས་ནི། ཉིན་མོ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟངས་ལ་མི་ཉལ་བས་བསྟན་ལ་དེས་
ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱང་བསྟན་ནོ། །ཉལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་མཆན་མོའི་ལས་དང་ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཁོ་ན་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཅུ་པོ་དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོད་པ། ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་ལ་
སྟོད་པའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རྗེ་ལྟར་སྟོད་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱ་བའམ་སྟོད་པའི་ལས་ཤིག་ཚོམ་པར་བྱེད་
ན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ལས་དེ་ལ་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་ཅིང་བག་ཡོད་པར་སྟོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་
བས་རྣམ་པ་གང་གིས་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེས་ཚུལ་དེ་
ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་
བ་དང་། བན་ཡོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ཡང་གཞི་རྒྱུགས་དུས་ལས། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་
ལ་སོགས་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་གང་ལ་རྣམ་པ་གང་གིས་རྗེ་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ལ་རྣམ་
པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་ལས་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་
ཀུན་སྟོད་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་ནས་དེའི་ཆེ་དུས་འདི་དང་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་

ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོགས་གང་དུ་རྣམ་པ་གང་གིས་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་རྩོགས་དེ་ལ་
རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཆང་འཆོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྟར་མི་
འགྲོ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ནས་དེ་དང་དེའི་ཆོ་ཤེས་བཞིན་འཛོག་པ་
ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དུས་གང་གི་ཆོ་རྣམ་པ་གང་གིས་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དུས་དེའི་ཆོ་
རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡང་ཕྱི་ཐོ་མི་རྒྱུ་བར་ཤེས་ནས་དེ་
ལྟར་སྦྱོང་ཅིང་དེའི་ཆོ་ཡང་ཤེས་བཞིན་འཛོག་པ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། ལས་དེ་དག་རི་སྟེང་ཅིག་
རྣམ་པ་གང་གིས་རི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ལས་དེ་སྟེང་ཅིག་རྣམ་པ་དེས་དེ་ལྟར་རྟོག་པར་བྱེད་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་ཤིང་བྱིས་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་འགྲོ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས་བྲན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་ནི། མདོར་
ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཀྱན་སྦྱོང་རི་ཅམ་ཡོད་བྲན་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་འཇུག་ལྡོག་གི་ཆོ་ནའང་ད་ལྟ་འཇུག་པའམ་ལྡོག་པ་འདི་དང་འདི་བྱེད་
དོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བཞིན་འཛོག་པའོ། །གསུམ་པ་ཐན་ཡོན་ནི། དངོས་དང་གཅེས་པར་གདམས་པ་ལ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོ་འདིར་ཡང་ལྷུང་བས་མི་གོས་པ་དང་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་
མི་ལྷུང་བ་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུའི་ཆོ་གས་ལ་གནས་པར་གསུངས་
སོ། །འདི་དང་དབང་པོ་སྟོན་པ་གཉིས་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། འདི་དང་དབང་པོའི་སྟོ་སྟོན་པ་གཉིས་ནི་
འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་བྲངས་ནས་དེའི་དོན་བཀའ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་
ལ་འབད་ན་དགོ་སྟོར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་གཞན་དང་མི་འབྲ་བར་འོང་ཞིང་བྱེད་པར་དུ་
ཚུལ་བྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱུབ་པར་གསུངས་པས་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཟས་
གྱི་ཆོད་རིག་པ་ནི། ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ། བྱེད་ཆོས་དང་པོ་ཏ་ཅང་ཉུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཏ་ཅང་

ཉུངས་ན་བགྲེས་པ་དང་ཉམ་ཚུང་བར་གྱུར་ནས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སང་གི་ཟས་ཀྱི་དུས་ལ་མ་སྤེབས་ཀྱི་བར་དུ་བགྲེས་པས་མི་གཞོད་པའི་ཆོད་ཙམ་དུ་ཟ་བའོ། །**ཁྱད་ཆོས་**གཉིས་པ་ཉ་ཅང་མང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། མང་ན་ལུས་ཁྱུར་ཐོགས་པ་ལྟར་ལྷི་བ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་དཀའ་བ་དང་གཉིད་རྒྱགས་འཕེལ་བ་དང་ལས་སྤྱི་མི་རུང་བས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་མཐུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །**ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་**ཟས་ལྷ་བ་དང་འཕྲོད་པས་ནི། ཟས་ལ་བཏེན་པའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་རྙིང་བ་རྣམས་སྤོང་ཞིང་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གསར་བ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་དོ། །**ཁྱད་ཆོས་བཞི་པ་**ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་རན་པས་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའོ། །**དེ་ལ་ཟས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་**ཉེས་དམིགས་དང་ལེགས་སྤྱད་པན་ཡོན་གཉིས་ལས་དང་སོ། །**དེ་ཡང་ཟས་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ།** དེའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཉེས་དམིགས་ནི་གསུམ་ལས། **དང་པོ་**མོངས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་ལས་རྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཁ་དོག་བྲི་རོ་བཟང་པོའི་ཟས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གྱང་སོ་ཡིས་བལྟ་དེ་ཅིང་མཆིལ་མས་བརྒྱན་པ་ན་སྤྱགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སེམས་པའོ། །**གཉིས་པ་**ཟས་ལྷ་བ་ལས་རྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ཟས་དེ་ནམ་ཀྱི་ཐུན་བར་བའམ་ཐ་མ་ལ་ལྷ་ནས་ཤུགས་ལྷག་སོགས་སྤྱོད་ཞིང་ཁ་ཅིག་ནི་བཤེད་གཅིར་གྱུར་ནས་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ཡང་ཉོན་རེ་བཞིན་བསལ་དགོས་པ་དང་ཟས་དེ་ལ་བཏེན་ནས་ནད་ཀྱི་རིགས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་སེམས་པའོ། །**གསུམ་པ་**ཟས་ཆོལ་བ་ལས་གྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྷ་ལས། **དང་པོ་**བསྐྱེད་པ་ལས་རྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཟས་དང་ཟས་ཀྱི་རྒྱའི་དོན་དུ་ཆ་གང་གིས་ཉོན་བཞིན་དུ་འབད་བ་དུ་མ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་མ་གྲུབ་ན་ལྷ་དན་སོགས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་གྲུབ་ན་འང་སོགས་པ་དང་རྒྱུད་ཐོས་ཀྱིས་དོགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྩོལ་བ་དྲག་སོས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའོ། །**གཉིས་པ་**མཛེས་བ་ཉམས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དུ་པ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པའང་པན་ཚུན་རྩོད་ཅིང་འཐབ་པའོ། །**གསུམ་པ་**ངོམས་མི་ཤེས་པ་ནི། དེ་ལ་སྤྱོད་པ་རྩེ་ཆར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་སོགས་པན་ཚུན་དུ་གཤུལ་སྤྱོད་ཅིང་

སྤྱག་བསྐལ་དུ་མ་སྤྲོད་བའོ། །**བཞི་པ་** རང་དབང་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་ཟས་ཟ་བ་རྣམས་རྗེ་
བའི་དོན་དུ་པ་རོལ་དང་འཐབ་པ་ན་སྤྱག་བསྐལ་དུ་མ་སྤྲོད་བའོ། །**ལྔ་པ་** ཉེས་པར་སྤྲད་པ་ལས་བྱུང་
བ་ནི། ཟས་དང་ཟས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་སློ་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་པ་བསགས་ནས་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་ཅན་
ནས་འགྲོད་བཞིན་དུ་འཆི་ཞིང་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལེགས་པར་སྤྲད་པའི་པན་ཡོན་དང་བསམ་པའི་བྱད་པར་ནི། དེ་ལྟ་ནའང་པན་ཡོན་འགའ་ཡོད་
དེ་ཟས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གནས་པའོ། །དེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཟས་བསྟེན་པར་མི་རིགས་པས་ལུས་
གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་ཆངས་པར་སྤྲོད་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྤྱིན་པ་
པོ་དང་སྤྱིན་བདག་པགས་པ་དང་ཤ། ཁྲག་བཙོར་ཉེ་འབྲས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་འདོད་ནས་སྤྱིན་པར་
བྱེད་པ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ལ་
དེ་ནས་ལོངས་སྤྲད་དོ། །བསྐྱབ་བཏུས་སུ་སྤྱིན་པ་པོ་ལ་པན་གདགས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་སྤྲིན་བྱ་ད་ལྟ་
ཟང་ཟེང་གིས་བསྐྱལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུ་སྟམ་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
བསྐྱབ་སྟམ་པའི་བསམ་པས་བཟའ་བར་གསུངས་པའང་ཅན་པར་བྱའོ། །བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་།
ཁ་ཟས་སྤོན་དང་འབྲ་བར་རིག་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ། །རྒྱགས་
ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །མཆག་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །**བཞི་པ་** མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་ཞིང་། ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་
བ་ལ་ཉལ་བའི་དུས་དང་། ཀུན་སྤྱོད་ལེགས་པའི་པན་ཡོན་དང་། ཀུན་སྤྱོད་དང་། དེའི་སེམས་དང་། གཅེས་པར་གདམས་པ་དང་།
སློམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མཆམས་སུ་སྤྱོར་རྩལ་བྱག་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཐུན་དང་ཐུན་མཆམས་ཀྱི་བྱད་པར་གཉིས། དང་
པ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཉིན་པར་མཐའ་དག་དང་། །མཆན་མོའང་ཐུན་
ཀྱི་སྟོད་སྤྲད་འདས་ནས་ནི། །མནལ་ཆེའང་འབྲས་བྱ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར། །ཅན་དང་ལྡན་པར་
དེ་དག་བར་དུ་མཐོལ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཉིན་མོ་རྩལ་པོ་དང་མཆན་མའི་ཆ་སྟོད་སྤྲད་གཉིས་

སྤྱི་ལོ་བོ་དང་སྤྱི་མཆོམས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གྱི་བ་བསྟེན་པས་འཆག་པ་དང་འདྲག་ནས་སྤྱི་བ་བ་ལྷ་
ལས་སེམས་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱངས་པས་དོན་ལྷན་དུ་བ་བསྟེན་སྤྱི་བ་བཤེས་པ་ལྷན་རྒྱུ་། །གཉིས་བ་སྤྱི་དང་
སྤྱི་མཆོམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་དང་དབང་པོའི་སྤྱི་སྤྱི་མ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྱི་དང་བ་གསུམ་ལ་སྤྱི་གྲི་
ལོ་བོ་དང་སྤྱི་མཆོམས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་པས་འདིར་སྤྱི་མཆོམས་རྣམས་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་
བ་ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱི་དང་ལེགས་པའི་མན་ཡོན་ནི། སྤྱི་མཆོམས་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དོན་མེད་དུ་མི་གཏང་
བར་བྱའོ། །དེ་ལྷན་གྱི་བ་ནི་ཉིན་མོ་དང་མཆོན་མོ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་སྤྱི་དང་ལ་དགེ་བའི་
བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་བྱས་ནས་ཆ་བར་བ་ལ་བབ་པའི་ཆེ་ཉལ་བར་བྱ་སྟེ་གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་
བྱ་བའི་འབྱུང་བ་རྣམས་གཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷན་ལུས་དེ་བརྟན་ན་དགེ་བའི་
སྤྱི་གས་ལ་བཙོན་འབྱས་གཉིས་བྱ་བ་ལ་ཤིན་དུ་ལས་སྤྱི་རུང་ཞིང་པན་པར་ཡང་འབྱུང་རོ། །གསུམ་
བ་ཉལ་བའི་ཀུན་སྤྱི་དངོས་ནི། ཉལ་བའི་ཆེ་ན་གནས་ཁང་ནས་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ་རྒྱུ་བ་བཟུས་ནས་ནང་དུ་
ཞུགས་པ་དང་སྤྱི་གཡས་པ་བབ་སྟེ་རྒྱུ་བ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་ནས་སེང་གེ་ལྷན་
ཉལ་བར་བྱའོ། །སེང་གེ་ལྷན་ཉལ་བ་ནི། རི་ལྷན་དུད་འགོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སེལ་ནི་ལུས་རྩལ་
ཆེ་བ་དང་སེམས་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་བརྟན་པས་པ་རོལ་གཞོན་པ་བཞིན་དུ། མི་ཉལ་བར་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བཙོན་བའང་རྩལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་པ་རོལ་གཞོན་ཞིང་གནས་པས་སེལ་བཞིན་དུ་ཉལ་
གྲི། ཡི་དྲགས་དང་ལྷ་དང་འདོད་པ་ལ་སྤྱི་དང་དག་གི་ཉལ་སྤྱངས་ནི་དེ་ལྷ་མིན་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ལེ་ལོ་ཅན་བཙོན་འབྱས་ཞན་པ་པ་རོལ་གཞོན་པ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གངས་གཅིག་
དུ་ན། སྤྱི་གཡས་པས་སེལ་བཞིན་དུ་ཉལ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་སྤྱི་དང་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་
གཉིད་ལོག་ནའང་བྱན་པ་མི་བརྟེན་པ་དང་གཉིད་སྤྱི་ག་པོར་མི་འབྱུང་བ་དང་མི་ལམ་སྤྱི་ག་པའམ་
ངན་པ་མི་མི་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་ཉལ་བ་ནི་སྤྱི་མ་བཞི་ལས་སྤྱི་ག་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བའོ། །བཞི་བ་ཉལ་བའི་སེམས་ནི། བསམ་པ་རིམ་བསམ་ཉལ་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྤྱི་དང་བའི་

འདུ་ཤེས་ནི། འོད་གྱི་མཆན་མ་ལེགས་པར་བརྒྱུད་སྟེ་འོད་དང་ལྷན་པའི་སེམས་གྱིས་ཉལ་ཏེ་དེས་གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་སེམས་ལ་སྤྲོད་པ་མི་འབྱུང་ངོ། །**གཉིས་པ་** དྲན་པ་ནི། ཆོས་དགེ་བ་དོན་དང་ལྷན་པ་མཉན་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དྲན་པ་གཉིད་དུ་མ་སོང་གི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་བསྟེན་པའོ། །དེས་ནི་གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་ཡང་མ་ལོག་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་དེ་དག་ལ་སེམས་དེ་ལན་མང་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་མདོར་ན་གཉིད་གྱི་ཆེ་ཡང་དགེ་སྦྱོར་སྦྱོང་བའོ། །**གསུམ་པ་** ཤེས་བཞིན་ནི། དེ་ལྟར་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་བྱུང་ན་དེ་ཤེས་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །**བཞི་པ་** ལྡང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིད་གྱིས་ལོན་པ་ལ་སེམས་གཞོལ་བར་མི་བྱེད་པར་བཅོན་འགྲུས་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་གྱིས་དེ་དྲགས་བཞིན་དུ་སྤྲོས་པས་གྱིས་ཉལ་བའོ། །དེས་ནི་གཉིད་མི་འཇུག་ཅིང་ལྡང་བའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་སང་པར་རུས་སོ། །**གཉིས་པ་**ནི། གྱེ་མ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་གྱིས་གནང་བའི་མི་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟེ་ལྷན་ནས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་གྱིས་གནང་བའི་སེམས་ཉལ་སྦྱངས་ལས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ཉལ་ལོ། །**གསུམ་པ་**ནི། ཇི་ལྟར་བདག་གིས་དེང་མི་ཉལ་བ་དང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བཅོན་པས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་སང་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྟེ་ལྷན་དུ་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་དགེ་བ་ལ་འདུན་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱེད་དེ་བརྗེད་ངས་ནའང་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཅོན་པར་བྱེད་དོ། །**ལྔ་པ་གཅིས་པར་གདམས་པ་**ནི། ཟས་དང་ཉལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོང་འདི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་ཅིང་དོན་ལྷན་དུ་སྦྱོང་པ་བྱུང་ན་ཆེ་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཞེགས་པར་སྤང་བས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མདོ་བྲངས་ཏེ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །**དུག་པ་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་**གྱི་སྤྲོད་མཆོམས་སུ་སྤྲར་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་དང་སྤྲོད་མཆོམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱ་

བ་ནམས་ནི་འདི་ནས་བརྒྱད་ཉེ་ལྷག་མཐོང་གི་བར་གྱི་དམིགས་ནམ་གང་སྐྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྲར་བར་བྱའོ། །ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་དེ་ལ་ལོག་ཏོག་དགག་པ་ལ་གསུང་རབ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་བློན་པོ་དགག་པ་དང་། དབྱེད་འཛིག་གི་སྒྲིམ་གཉིས་མེ་ཤེས་པའི་འབྲུལ་པ་དགག་པ་དང་། སྒྲིམ་ལ་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་པའི་མཁས་སྒྲིམ་དགག་པ་དང་། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བཤད་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་ནམས་མན་ངག་ཏུ་འཆར་བ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་བ། བེ་སྟོན་གྱི་རྟ་ཤར་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ཆད་ལྟ་བ་ནམས་ན་རེ། ལམ་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཛིག་སྒྲིམ་ཁོ་ན་བྱ་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱོད་པ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་ནམས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ཐོག་མའི་ཉིས་བཤད་མཁན་པོ་རོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཉིས་བཤད་དེ་བསྟན་བ་རུབ་པའི་ཆེན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། རང་ལུགས་དབྱེད་འཛིག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་རྟུག་ལས། དང་པོ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་ལ་ཤེས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གཏན་ནས་མ་རྟོགས་པའི་ཅལ་ཅལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ལས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །ཞེས་ཐོས་པའི་དོན་ནམས་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསྒྲིམས་བྱུང་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་རྒྱ་དེ་དང་པོར་གཞན་ལས་མཉན་ནས་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་ལུང་དང་རིགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཏེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་དང་བུལ་བ་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་ཟེར་བས་ཡང་ཡང་དབྱེད་ཀྱིན་བསྒྲིམ་པ་དང་མི་དཔྱོད་པའི་

འཛིག་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཏེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་བ་དེ་ལ་མི་དཔྱད་པར་འཛིག་པ་
དང་། སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱད་ནས་བསྒྲོམ་བ་གཉིས་ཀ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་ཐམས་
ཅད་འཛིག་སྒྲོམ་དུ་འདོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ནས་རྟོག་གཅིག་བཟུང་ནས་འབྲུ་ཐམས་ཅད་འདི་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྡོན་དུ་ཐོས་པ་དང་།
བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྡོན་དུ་བསམ་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར་བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྡོན་དུ་འང་སྒྲོམ་པ་འགྲོ་དགོས་ཏེ་ཤེས་རབ་དེ་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
བྱས་ན་བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོམ་པ་དེ་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལས་བསྒྲོམས་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོས་པ་རྩི་ཅམ་མང་བ་ཅམ་དུ་དེ་ལས་
བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མང་ལ་དེ་མང་བ་ཅམ་དུ་བསམ་པ་མང་བ་དང་། དེ་མང་བ་ཅམ་དུ་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་མང་བ་དང་དེ་རྩི་ཅམ་མང་བ་བཞིན་དུ་བསྒྲོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མང་ལ་དེ་
མང་ན་སྒྲོན་འགོག་པ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་མང་བས། སྒྲོམ་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གཤམ་
ཆེ་བར་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཐབ་བ་དེ་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་མིན་པར་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཅམ་དང་བསྒྲོམ་པ་ན་གཞན་
དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅིག་བསྒྲོམ་ན་ནི་དུས་སྤྱི་གཞན་དུ་བསྐྱོན་ནས་རྒྱག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར།
དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་རབ་གསུམ་ངེས་གྱིས་སྤྱི་བའི་ཚུལ་གསུང་
རབ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ལེགས་པར་བཤེག་པ་ཡིན་ལ། ལམ་མ་ཞོར་བར་བསྐྱོད་པ་ལ་མང་དུ་
ཐོས་པ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་ཅལ་ཅོལ་ཡང་ལེགས་པར་སྤྲས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
གསུམ་གྱི་གནད་མ་ཤེས་པའི་རྟགས་ནི། འདི་དག་གི་གནད་མ་རྟོགས་པའི་རྟགས་སུ་མདོ་ཕྱོགས་སམ།
རྒྱད་ཕྱེད་ཕྱོགས་ལ་མང་དུ་སྤྱངས་པ་ཞིག་དང་གཞུང་ལ་སྤྱང་བ་ཡེ་མ་བྱས་པ་གཉིས་ད་གཤོད་

སྐྱབ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་མི་འོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱབ་བ་བྱེད་བ་དེས་ཆོས་
 ཉན་བ་དང་ལྟ་རྟོག་སོགས་བྱས་ན་མཆོང་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་ངན་པ་རྣམས་གཏན་ཆགས་པར་
 བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྟོམ་དང་བསྟོམས་བྱུང་མི་འདྲ་བ་ནི་དེས་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་
 བ་དེ་ཉིད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་བ་ཅམ་དེ་བསྟོམས་བྱུང་མ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་སྟོམ་བ་ཡིན་བ་ཅི་
 ཞིག་འགལ། འགལ་ན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཐོབ་པའི་སོ་སྟེ་ལ་སྟོམ་གཏན་
 མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་ས་ལ་ས་མཐོན་པོར་རྒྱད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོམས་
 བྱུང་བསྐྱེད་པར་བཤད་བ་མ་གཏོགས་བ་དེ་ལ་བསྟོམས་བྱུང་མེད་པར་ཆོས་མངོན་བ་ལས་ལན་
 དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་སྟོམ་གྱི་སྐྱོད་ན་ནི་དེས་ན་སྟོམ་ཞེས་བ་ནི། བར་ཕྱིན་གྱི་འབྲེལ་
 བཤད་ཆོག་གསལ་བ་ལས། སྟོམ་པར་བྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དེའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པའམ་
 དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་པའོ་ཞེས་བཤད་བ་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ་དཔེར་ན་དད་བ་སྟོམ་སྟོང་ཇེ་སྟོམ་ཞེས་
 བ་ནི་ཡིད་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་བ་ལ་བྱ་དགོས་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་ངེས་འགའ་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཞེས་པར་བསྐྱར་ལ། རེས་འགའ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
 མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་གོམས་པར་བསྐྱར་ཏེ་སྟོམ་བ་དང་
 གོམས་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། །ལྔ་པ་དབྱེད་བ་དང་སྟོམ་འགལ་བར་འདོད་བ་བཞད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་ཚུལ་ནི།
 གཞན་ཡང་ཇེ་བཙུན་བྱམས་པས། རེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་སྟོམ་པའི་
 ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་བ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྟོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་ཐེག་
 ཆེན་འཕགས་པའི་སྟོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཡང་ཡང་སེམས་བ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་པར་རྟོག་བ་
 ཡོད་པར་གསུངས་བ་ལ་དབྱེད་ནས་སྟོང་བ་དང་སྟོམ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་བ་ནི་བཞད་གང་
 གྱི་གནས་སོ། །དྲུག་པ་སྟོམ་ཞེས་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱུང་རིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། རིགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་དད་བ་སྟོམ་
 བ་དང་ཆད་མེད་བཞི་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྟོམ་བ་དང་མི་རྟག་བ་དང་སྐྱག་བསུལ་སྟོམ་བ་

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་ནས་སྐྱོད་དགོས་པ་ལ་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་མཐའ་
ཡས་པ་ཞིག་སྒྲེད་ཏེ། སྐྱོད་འཇུག་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒྲོམ་ཕྱིར་ངས་འདི་
བཅུམས། །ཞེས་གཞུང་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་དུ་གསུངས་པ་
དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། དེ་^[1]བས་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྐྱོད་དང་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་འཆད་
པར་བཏང་བ་དང་བསྐྱབ་བ་དང་དག་པ་དང་སྤེལ་བ་ཅི་རིགས་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུས་
ལོངས་སྐྱོད་དགོ་ཅ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་བཏང་བསྐྱབ་དག་སྤེལ་བཞི་བཞི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱུད་ཞིག་ལ་མི་བཟུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཐོག་མའི་ཉེས་བཤད་
མཁན་སོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་གོགས་
སུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་འདོར་བའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདི་ནི། རྒྱ་ནག་
གི་མཁན་སོ་རྩ་ཤད་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ་
བཤད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཉེས་བཤད་དེ་འདྲ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དུ་བསྟན་པ་ནི་གཞུང་ཆེན་སོ་རྣམས་ལ་གྲུས་
པ་ཆེན་སོ་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་འདིས་བྱེད་དེ་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་པལ་མོ་ཆེ་སོ་
སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དགོས་པ་
མེད་པར་མཐོང་བས་སོ། །བསྟན་པ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུན་དུའང་འདི་ཆེ་སྟེ་གསུང་རབ་དང་དགོངས་
འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་གདམས་ངག་དུ་མི་འགོ་བར་མཐོང་ནས་ཞེ་ཅིགས་^[2]མེད་པའི་ཕྱིར་
ངོ་། །བཞི་པ་རང་ལུགས་དབྱེད་འཛིན་གི་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ལུས་གང་ལ་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་། གང་ལ་འཛིན་སྒྲོམ་བྱེད་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་མི་དཔྱོད་པར་འཛིན་པའི་
སྒྲོམ་གཉིས་ཡོད་ན་ལམ་རིམ་འདྲ་བ་ནི་དབྱེད་སྒྲོམ་ཡིན་ལ། རིམ་ཞིག་ནི་འཛིན་སྒྲོམ་ཡིན་ཞེ་ན།

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན།

[2] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཞེ་ཅིས།

བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བཤེས་གཉེན་ལ་དང་བ་བསྟོམ་བ་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ་
དང་འཆི་བ་མི་རྟག་བ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྟོམ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་དབྱེད་སྟོམ་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་ནི་སྟོ་ཤུགས་བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བའི་
ཡིད་འཁུལ་རྒྱས་བ་རེ་དགོས་ཏེ་དེ་མེད་ན་དེ་དག་གི་ལྷོག་སྟོགས་མ་གྲུས་བ་སོགས་འགོག་མི་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་བ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་བས་དབྱེད་ནས་བསྟོམ་
བ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆགས་ཡུལ་ལ་སྤྱག་པའི་མཆན་མ་སྟོ་འདོགས་བ་
མང་ན་འདོད་ཆགས་བྲག་སོ་སྟེ་བ་དང་། དག་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་མཆན་མ་མང་དུ་བསམས་
ན་ཞེ་སྤང་བྲག་སོ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་དེ་དག་སྟོམ་བ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་བ་གསལ་མི་
གསལ་འབྲེལ། རྫོང་འཛིན་སྤངས་ཤུགས་བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་དགོས་བས་དབྱེད་སྟོམ་བུའོ། །གཉིས་
བ་གང་ལ་འཛོག་སྟོམ་བྱེད་ཚུལ་ནི་སེམས་དམིགས་བ་གཅིག་ལ་གནས་སུ་མི་བརྟུབ་བ་དམིགས་བ་
གཅིག་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཞག་བས་ཆོག་པའི་ལས་རུང་དུ་བྱེད་བ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་ན་སེམས་གནས་བ་སྐྱར་མི་ཉན་བས་དེ་ལ་ནི་
འཛོག་སྟོམ་བྱ་དགོས་བ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་ཞི་ལྟག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བུའོ། །གཉིས་བ་དབྱེད་འཛོག་
གི་སྟོམ་གཉིས་མི་ཤེས་པའི་འཁུལ་བ་དགག་བ་ལ། འདོད་བ་བཛོད་བ་དང་། དེ་དགག་བ་གཉིས། དང་སོ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་
ཤེས་པར་མཁས་བ་ཡིན་ན་དབྱེད་སྟོམ་ཁོ་ན་བྱ་ལ། ཀུ་སུ་ལུས་^[1]ནི་འཛོག་སྟོམ་ཁོ་ན་བུའོ་ཞེས་
སྟེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་བ་དེ་དགག་བ་ལ་ལྷ་ལས་དང་སོ་མཁས་བ་དང་ཀུ་སུ་ལུའི་སྟོམ་ལ་དབྱེད་འཛོག་གཉིས་ཀ་
དགོས་བ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ་རེ་རེས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཁས་བས་ཀྱང་ཞི་གནས་
སོགས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། ཀུ་སུ་ལུས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་ལ་དང་བ་ཤུགས་བྲག་སོགས་བསྐྱབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་དབྱེད་འཛོག་གཉིས་ཀས་སྟོམ་དགོས་པའི་ཁྱད་ས་བཤད་བ་ནི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་དེ་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་སོ་ལས། ཀུ་ས་ལེས།

གཉིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་སྡེའི་སྟོགས་གཉིས་ཀར་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་
པ་ཡིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་ལ། གསུམ་པ་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཚུལ་དེས་སྒྲོམ་པ་མེད་པའམ་
ཉུངས་ན་ལམ་གྱི་སྟོག་དམ་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྦྱེ་བ་དང་ཅུང་ཟད་སྦྱེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་
འཛེར་མི་འཕེལ་བས་ལམ་ལ་ས་ཆོད་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ་ལམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི།
ཤེས་རབ་ནང་ན་ཀྱན་མཁུན་ལྟར། །ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་མ་ཁོལ་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་
ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུག་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་སྒྲོམ་ཉིས་པའི་རན་རྟགས་
བཤད་པ་ནི་དེའི་བྱིར་ལམ་ཇི་ཅམ་བསྒྲུབས་པ་ཅམ་དུ་བརྗེད་ངས་ཆེ་བས་བྲན་པ་རྟུལ་བ་དང་སྤང་
སྤང་འབྱེད་པ་ལ་ཡིད་རྟུལ་དུ་འགོ་བར་སྤང་ན་ལམ་གོལ་བར་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་སྒྲོམ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་མང་པོ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དད་
བའང་མང་པོར་འཕེལ་བ་དང་འཁོར་བའི་ཉིས་དམིགས་དུ་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་
བ་མང་བ་དང་ཐར་པའི་པན་ཡོན་ཡང་སྒོ་དུ་མ་ནས་མཐོང་བས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་བྲག་པ་དང་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་བྱིན་དུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་པ་ངོ་མཆར་བའང་དུ་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་དེ་དག་
ལ་བསྒྲོག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་བརྩོན་པ་རྣམས་ཇི་རྒྱས་སུ་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་
པས་སྒོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་རུས་པའི་ངེས་པ་བྱང་བར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལ་གོ་བ་རྒྱུང་བའི་མཁས་སྒྲོམ་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་
སྒྲོམ་གྱི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཏུ་རྒྱུང་བ་རྣམས་ན་རེ། སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱོད་པ་ཆེས་མང་བར་བྱས་
ཏེ་བསྐྱངས་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཉིང་ངེ་
འཛིན་བརྟན་པོ་མི་འབྱུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་

དམིགས་པ་གཅིག་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲར་མ་གྲུབ་པ་
གསར་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེན་དམིགས་པ་དུ་མ་ལ་དབྱད་ན་དེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་མ་གྲུབ་བར་
དུ་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ལ་འཛིན་སྒྲོམ་ཉིད་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་དབྱད་སྒྲོམ་མང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་གོགས་སུ་
འདོད་ན་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་ཕྱགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་གཏན་
ནས་མ་གོ་བར་གསལ་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན་གསེར་དང་དབྱལ་ནི་མགར་བ་མཁས་པས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་མེར་བསྐྱེགས་ཤིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱར་བ་གྲུས་ན་ངེ་མ་དང་སྟིགས་མ་ཐམས་ཅད་
སྦྱངས་ཏེ་ཤིན་དུ་མཉེན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་ནས་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆ་
ཅི་འདོད་འདོད་དུ་བསྐྱར་བས་ཆོག་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་ལ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་
ཉེས་སྟོད་རྣམས་ལ་ནག་པོའི་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སྒྲོམ་པ་སེམས་ཀྱན་དུ་གདུང་བར་འགྱུར་བའམ་སྟོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསེར་
མེར་བསྐྱེགས་པ་བཞིན་དུ་ནག་ཕྱོགས་རྣམས་ལས་ཡིད་བྱེད་ཕྱོགས་པར་བྱེད་ཅིང་ངེ་མ་དེ་དག་
སྦྱང་ལ། བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་དང་དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་སེམས་
བརྒན་པར་འགྱུར་བའམ་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གསེར་རྒྱར་བ་ལྟར་དཀར་
ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཡིད་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་
རྒན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ནི་ལྷག་གང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པ་ན་ཆོགས་
མེད་པར་འགྲུབ་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱད་སྒྲོམ་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་མཆོག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དཔེར་ན་མགར་བའམ་མགར་བའི་
སློབ་མ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་གང་གི་ཆེ་གསེར་རམ་དངུལ་ཞིག་རྩི་མ་དང་སྟོགས་མ་ཐམས་ཅད་
སྤྱང་བའི་ཕྱིར། དུས་དུས་སྤྱི་མེད་བསྟེན་ཤིང་ཚུས་བསྟུས་ན་རྒྱན་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བྱ་བ་མཉེན་
ཞིང་ལས་སྤྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མགར་བའམ་མགར་
བའི་སློབ་མ་མཁས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་བཟེའེས་པ་དེས་མགར་དབྱེད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་
འདོད་པ་དེར་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་གང་གི་ཆེ་སེམས་དེ་བརྟན་
སེམས་ལ་སོགས་པའི་རྩི་མ་དང་སྟོགས་མ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་བྱས་ལ་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཉིད་དང་། དགོ་བའི་སྟོགས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་
མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སེམས་དེ་ཞི་
གནས་གྱི་སྟོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོགས་གང་དང་གང་དག་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེ་
དང་དེ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འབྱོར་བ་དང་ཤིན་ཏུ་རྣལ་དུ་འབབ་པ་དང་མི་གཡོ་བ་དང་མི་འགྲུལ་
བར་འགྱུར་ཞིང་རི་ལྟར་བསམས་པའི་དོན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་ཡང་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཆགས་པར་གནས་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་ཏེ་བྱིང་བ་དང་རྫོད་པའོ། །དེ་ལ་དགོན་མཆོག་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སློབ་ཤུགས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཡོད་ན་བྱིང་བ་གཙོད་པར་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སློབ་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པ་ཡིན་པར་ཆད་
ལྷན་དུ་མས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ཏྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་
མཐོང་བའི་སློབ་ཤུགས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་ཡོད་ན་རྫོད་པ་གཙོད་པར་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་སྟེ་རྫོད་པ་ནི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་གཡེང་བ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་སྦྱོབས་བསྐྱུགས་པར་
གཞུང་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་གོང་མའི་གསུང་དང་སྦྲར་བ་ནི་དེས་ན་བཤེས་གཉེན་ལ་དད་པ་སྦྱང་བ་ནས་འཇུག་སེམས་སྦྱང་
བ་མན་ཆད་ལ་ངེ་ཅམ་དུ་མང་དུ་བསྒོམས་པ་དེ་ཅམ་དུ་མཁས་པ་དགུས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་
པོ་ནམས་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་སྒོམ་དུ་མ་ཐད་དབྱུང་སྒོམ་ནམས་ལའང་བྱིང་
ཁོད་གཉིས་དང་བལ་བར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་དགོས་ཤིང་། མན་ངག་འདི་པའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་མཁས་
པ་ནམས་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་འཛོགས་པ་དེའི་དམིགས་སྒྲོར་ལ་ངེས་ཤེས་དྲང་བའི་བྱིང་
དུ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་སེམས་ལ་
བསྒྲོར་ནས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་གསུང་སྒྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། མཐའ་དག་པར་འཆད་ཅིང་ཆོས་འཆད་ཤེས་
པ་ཞིག་གིས་ཉན་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བཤད་པ་ན་ཆོས་གྲུའི་སྒྲོའི་འཁྲུལ་འདྲ་བ་སྒྲོག་ཏུ་བསམས་པ་
ལ་འོང་དགའ་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་མད་པས། ད་ངེས་དམིགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ཟེར་
ནས་འབྲས་ཅམ་རེ་བྱར་མི་རུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་དུས་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་ཞེས་ཆོས་
མང་དུ་བཤད་པ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ། །གཉིས་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁྱིད་ཡིག་གཅེས་པར་བཤད་པ་ནི་འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་
འཁྱེར་ཤེས་པ་སྲིད་མཐའ་དུ་སྤང་བས་སྦྱོང་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱས་པ་རེ་ཡང་གྲུད་དུ་བྱའོ། །གསུམ་བ་དབྱུང་
བསྒོམ་གཅེས་པའི་ཚུལ་ནི། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་མི་འཆར་ནི་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་ལ་
ངེས་པ་རྟོན་མ་རྟོན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་སྤང་ཞིང་སྟེ་སྟོད་ལ་མ་སྦྱངས་པ་ནམས་ལྟ་ཅེ་སྟོས་ཏེ།
མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་རིང་དུ་སྦྱངས་པ་ནམས་ཀྱང་ལམ་བསྒོམ་པའི་ཆེ་རང་གིས་གང་ལ་
སྦྱངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སྒྲ་མར་འོང་བར་སྤང་བས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་
པར་འཇུག་ནའང་ཆེག་མངས་སུ་དོགས་པས་དེ་ཅམ་ལས་མ་སྒོས་སོ། །སྦྱོང་ཚུལ་ལ་ལོག་རྟོག་
དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

78

བཤད་ཅིང་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་པའི་བྱ་བས་ཉག་ཏུ་གཡེངས་པའི་འདོད་
ལྷ་ལ་བཤད་དེ། འདུལེས་མེད་པ་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་འབྲས་བྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་དང་འཆི་བའི་ཆེ་མ་གཏོགས་
བ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་བསྐྱལ་ཆེན་མང་པོར་གནས་པར་མངོན་པ་
ནས་གསུངས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པའི་འབགས་པ་མི་ཁོམ་པར་མི་རིགས་པས་དེར་
སྐྱེས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་ཐར་ལམ་བསྐྱབ་པའི་སྐལ་བ་མེད་པས་མི་ཁོམ་པའོ། །ཉག་ཏུ་
གཡེངས་པའི་འདོད་ལྷ་ཡང་དེ་དང་འབྲལ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཤེས་
སྤྱིངས་འགྲེལ་པ་ལས། གནས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་དགེ་བ་བྱ་བའི་དལ་བ་མེད་པས་ན་མི་ཁོམ་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་འབྱོར་པ་ལ་རང་འབྱོར་གཞན་འབྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་སྤྱོད་བཤད་གཉིས་
ལས་དང་པོ་རང་འབྱོར་ལྟ་ནི། མི་ཉིད་དབྱས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཆང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་
དད། །ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་དབྱས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་འཁོར་རྣམ་བཞི་རྒྱ་བ་ཡོད་སར་སྐྱེས་པའོ། །དབང་
པོ་ཆང་བ་ནི་སྟེན་སྒྲུགས་སུ་མ་སོང་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་མིག་རྣ་སོགས་ཆང་
བའོ། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི་མཆོམས་མེད་བྱས་སམ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་
ལ་དད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གནས་
འདུལ་བ་ལ་དད་པ་སྟེ་འདུལ་བ་ནི་འདིར་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ག་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་ནི་ལྟ་བོ་དེ་
རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཤིང་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཆ་རྒྱེན་ཡིན་པས་རང་གི་འབྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་
པ་ལ་དངོས་དང་སྤྱོད་བཤད་པ་དང་དོགས་གཅོད་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཞན་འབྱོར་ལྟ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་
ཆོས་སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག་གཞན་ཕྱིར་སྤྱོད་ནི་བཅེ་བའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་
ལ་སངས་རྒྱས་བྱོན་བའམ་འབྱུང་བ་ནི་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་བསགས་

ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་འདུག་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་
པ་ནི་སངས་རྒྱུ་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་ནི་སངས་
རྒྱུ་ཤིང་ཆོས་བསྟན་པ་ནས་སྤྱང་ན་ལས་མ་འདས་པར་དུ་དོན་དམ་པའི་དམ་ཆོས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་མ་ཉམས་པའོ། །ཆོས་གནས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་རྟོགས་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མཐུ་ཡོད་པར་རིག་ནས་རི་
ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །གཞན་གྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་བཅེ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱོན་
པ་པོ་དང་སྤྱོན་བདག་གིས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་བཞད་ནི་དེ་ལྟ་ནི་གཞན་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པས་གཞན་འབྱོར་རོ། །གསུམ་པ་དོགས་གཙོད་ནི་ཉན་
ས་ལས་བཞད་པའི་གཞན་འབྱོར་བཞི་ནི་ད་ལྟ་མ་ཆང་བར་སྤང་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་
ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་ཆོས་གནས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་
མཐུན་པ་ཆང་དུ་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བསམ་པ་ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་དུད་འགོ་ལྟར་མི་
རིགས་པ་ནི། གཏན་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་མ་
ཤི་ཚུན་ཆོད་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་སེལ་བ་ཙམ་ལ་བཙོན་པ་ནི་དུད་འགོ་ལའང་ཡོད་
པས་བདེ་འགོར་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དུད་འགོ་དང་འབྲས་ཏེ། སློབ་སྤྱིངས་ལས། རི་ལྟར་སྤང་བུ་ཁོན་ཟབ་ཁ་
ནས་འཁྱུངས་པ་ཡི། །རྩ་ལོ་ཁམ་འགའ་ལ་ནི་ཡིད་ནི་ཆགས་གྱུར་ནས། །རྟེན་པ་བྱབ་པ་མེད་པར་
གཡང་དུ་སྤྱང་བ་ལྟར། །འཆོ་བའི་འཇིག་རྟེན་བདེ་ལྡན་འདོད་པའང་དེ་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྟེན་དེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྤྱོད་ལྷན་པས་སྤྱུས་ཀྱང་སློན་པ་ནི། ཕྱིར་དེ་
ལྟ་བུའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟེན་གང་རུང་རུང་གིས་མི་
ཆོག་པས་སྤང་བཞད་པའི་རྟེན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཏེ། སློབ་སྤྱིངས་ལས། བདེ་གཤེགས་

ལམ་རྟེན་འགྲོ་བ་འདྲེན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེན་པ་གང་ཡིན་
 བ། །ལམ་དེ་ལྟ་དང་སྤྱི་ཡིས་རྟེན་མིན་ལྟ་མིན་དང་། །མཁའ་མྱིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་སྟོ་
 འབྲེས་མིན། །ཞེས་དང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། མིར་སྦྱེས་ནའང་དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྡུལ་
 མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་ཡང་གནས་མཆོག་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བར་ཡང་རྟེན་དགའོ། །ལྟ་
 དག་འཆི་བ་ནའང་ལྟ་གཞན་དག་ཁྱོད་བདེ་འགྲོར་སྦྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །བདེ་འགྲོ་ནི་མིའི་འགྲོ་བའོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་ནམས་ཀྱང་རྟེན་འདི་ལ་སྟོན་གནས་སུ་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དལ་
 འགྲོར་གྱི་ལུས་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ནི་ །གཞན་ཡང་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་ལམ་ལ་སྤྱངས་པའི་བག་ཆགས་འབྲུག་
 བའི་འདོད་ལྟ་ཁ་ཅིག་དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ཡང་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དང་
 པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདོད་ལྟ་པལ་ཆེར་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མི་ཁོམ་པའི་
 གནས་སུ་གསུངས་པས་ལམ་ཐོག་མར་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་མི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 སྤྱི་མི་སྟན་པ་སྟོམ་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་རྟེན་བསྐྱེད་ལ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
 འཛམ་བུ་སྤྱིར་བའི་རྟེན་བསྐྱེད་པ་སོ། །དེས་ན་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་དོན་མེད་བཏང་ན་རང་གིས་རང་བསྐྱེད་པ་དང་འཆི་
 ཆེ་སྤངས་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བར་འགྲོ་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་འདི་བདག་གིས་
 ཅིའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱ། འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ན་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱེད་པ་དང་སྤངས་
 ཆབས་འདི་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཀྱི་འབྲང་མང་པོ་
 ལ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་ལན་ཅིག་ཅུམ་ཐར་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ནས། ཡང་གནས་དེ་དག་ཏུ་ལོག་
 བས་འགྲོ་ན་ནི་རིག་སྤྲུགས་ཀྱིས་སྤངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་སེམས་མེད་པར་གྱུར་
 བའོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་དཔའ་བོས།
 གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་ཡི། །པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ས་བོན་བསྐྱེད། །བྱང་ཆུབ་དཔལ་གྱི་ས་བོན་
 མཆོག་ །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱུན་གྱི་མི་ནམས་ནི། །སུ་ཞིག་འདིར་དེ་

འབྲས་མེད་བྱེད། །ཅེས་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་འཕྲིད་དལ་བ་རྟེན་གྱར་ནས། །བདག་གིས་དགོ་གོམས་མ་བྱས་པ། །འདི་ལས་བསྐྱས་པ་གཞན་མེད་དེ། །འདི་ལས་ཚོངས་བའང་གཞན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །ཚོངས་པས་བྱིས་ཀྱང་སྦྱིད་ལྷག་ན། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། །མྱ་ངན་ཆེན་པོ་ལྷང་བར་འགྱུར། །དམྱལ་མེ་བཙོད་དགས་ལྷན་རིང་དུ། །བདག་གི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་གས་གྱུར་ན། །འགྲོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས། །སེམས་གདུང་འགྱུར་བར་གདོན་མི་བླ། །ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བན་པའི་ས། །ཅི་ཞིག་ལྟར་ཏེ་རྟེན་གྱར་ནས། །བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ། །བྱིར་ཡང་དམྱལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན། །སྐགས་ཀྱིས་ཚོངས་པ་བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་བྱེད། །ཅེས་ཚོངས་བདག་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ། །བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྷ་བ་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཁྱོད་བ་ཇི་འདྲ་བ་སྦྱེ་བ་སྦྱོམ་སྦྱ་མའི་རྣམ་ཐར་དང་ལྟར་བ་ནི། སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་སྦྱན་སྦྲ་བ་ལ། དལ་བ་འགྱོར་བ་མའི་ལུས་ཐོབ་པ་བྲན་ནམ་གསུངས་པ་དང་། སྦྱན་སྦྲ་ཡང་ཐུགས་དམ་ལ་འཇུག་རེས་ཀྱིས། གང་ཆེ་རང་དབང་དུ་འཇུག་ཅིང་མཐུན་གནས་པས། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན། །གཡང་སར་ལྷང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་བྱིས་ནས་གང་གིས་སྟོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་འཇུག་པ་ནས་གསུངས་པ་དེ་ལན་རེ་རེ་བཏོན་ནས་ཐུགས་དམ་མཛད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དུག་པ་སྟོང་དམན་ཀྱིས་སྦྱང་ཚུལ་གྱང་དུ་བྱས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་ལ་བལྟས་ནས་ཀྱང་མངོན་མཐོའི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་དང་འཁོར་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟེན་འདིས་བདེ་སྐག་ཏུ་བསྐྱབ་ཀྱིས་ལུགས་རྣམས་ཀྱང་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བའི་རྟེན་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཉིན་མཆན་དུ་མ་འབད་པར་རྒྱུད་གཟན་ན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤིང་ནས་ལག་སྟོང་དུ་སྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་བྱི་མར་ཡང་བདེ་བས་ཐོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་དལ་བའི་རྟེན་མི་འཐོབ་ལ་དེ་མ་ཐོབ་ན་སྤྱག་

བསྐྱུང་མར་འབྱུང་བས་དེ་བས་བསྐྱུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་དེ་བས་མ་སྟེ། འཕགས་པ་
དཔའ་བོས། གང་ཞིག་དགོ་བས་སྤྱག་པའི་མི། །བསྐྱུང་བ་གངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་ནས། །འདིར་
ནི་མོངས་པས་བསོད་ནམས་གཏོར། །རྩང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་གསོག་པ། །དེ་དག་འཛིག་ཏེན་པ་
རོལ་དུ། །མི་བཟད་སྤྱང་ན་ཁང་པར་འབྱུག། །རིན་ཆེན་སྤྱིང་ཕྱིན་ཆོང་བ་ནི། །ལག་བ་སྤྱང་བས་
རང་བྱིས་བཞིན། །དགོ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མེད་པར། །ཕྱི་ནས་ཡང་ནི་ཐོབ་མ་ཡིན། །མི་མ་ཐོབ་
པར་བདེ་བ་ནི། །རི་ལྟར་དེ་བདེ་སྤྱག་བསྐྱུང་ཉིད། །དེ་བས་པ་རོལ་བསྐྱུས་ཡོད་མིན། །དེ་ལས་
མཆོག་ཏུ་མོངས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདུན་པ་སྤྱིང་ལུང་དེའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལུང་དམིགས་
ལུང་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་ཡང་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སྤྱིང་
འབྱུག་ལས། འདི་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཕྱིན་ནས་ནི། །ད་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ལུག། །པན་པ་མེད་པར་འདི་ལ་
ནི། །ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མི་ཡི་བྱ་ལ་བཏེན་ནས་ནི། །སྤྱག་བསྐྱུང་ཆུ་པོ་ཆེ་
ལས་སྤྱིལ། །བྱ་འདི་ཕྱིས་ནས་ཆེད་དཀའ་བས། །མོངས་པ་དུས་སྤྱི་གཉིད་མ་ལོག། ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །པོ་ཏོ་བའི་དཔེ་ཆོས་ལས་ཀྱང་། སྤྱིན་བྱས་སྤྱག་འཆོལ་རྒྱུང་ལ་ཞོན། །གཙང་བའི་ཉ་
དང་སྤེལ་ཟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་བསམ་པ་ལ་རྟེན་དཀའི་དཔེ་དང་། དེ་ལྟར་རྟེན་དཀའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
དལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་མཁན་དཀོན་པ་དང་། རན་འགོ་ནའང་ཕྱི་ག་པ་གསར་སོགས་ཆེ་ཆུང་དང་། དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ནུས་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཆུང་དང་། ཟློང་བའི་ལག་རྩེས་དང་། ཟུང་པར་བཞི་ལྟན་ཏུ་ཟློས་ཆུང་དང་། ཟོ་དམན་གྱིས་ཟློང་ཆུང་གྲུད་ཏུ་
བསམ་པ་བརྒྱད་ལས། དང་མོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དལ་བ་དེ་ཡང་། ལུང་གཞི་ལས། རན་འགོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་
དེར་སྐྱེ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་དང་དེ་ནས་བདེ་འགོར་སྐྱེ་བ་ནི་སེན་མོའི་ཅེ་མོས་སྦངས་པའི་རྩལ་
དང་འབྲ་ཞིང་། བདེ་འགོ་གཉིས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་རན་འགོར་འགོ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་
བདེ་འགོར་སྐྱེ་བ་ནི་བྲག་སེན་གྱི་ཅེ་མོས་བཞེས་པའི་རྩལ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པས་བདེ་འགོ་
དང་རན་འགོ་གཉིས་ཀ་ནས་རྟེན་པར་དཀའ་འོ། །གཉིས་པ་རྟེན་དཀའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ཙམ་དུ་རྟེན་པར་

དཀའ་བ་རང་ཅི་ཡིན་སྟམས་ན། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། སལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི། །དམ་བ་མ་ཡིན་
ཕྱོགས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་རྣམས། །སལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྱོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བདེ་འགྲོ་མི་ལ་སོགས་པ་འང་སལ་ཆེར་དམ་བ་མིན་པ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མང་ལ་དེས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་ལྟ་བུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐལ་པར་མནར་མེད་དུ་
གནས་དགོས་ན། སྤྱི་བ་དུ་མར་སྡོན་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་ཞིང་གཉེན་པོས་མ་
བཅོམ་པ་རང་གི་རྒྱད་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་བསྐལ་པ་དུ་མར་གནས་དགོས་པ་
ལྟ་ཅི་སྟོས། གསུམ་པ་དཔ་འགྲོར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་བ་དགོན་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་འང་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་འདག་
ངེས་སུ་སྦྱོང་ཞིང་། གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ན་བདེ་འགྲོ་མི་དགོན་ན་འང་དེ་ལྟ་བུ་
ནི་ཤིན་ཏུ་དགོན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ་ངན་འགྲོར་སོང་ན་དགེ་བ་ནི་མི་བྱེད་
ལ་སྤྲིག་པ་ནི་རྒྱན་དུ་བྱེད་པས་བསྐལ་པ་དུ་མར་ཡང་བདེ་འགྲོའི་མིང་ཡང་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ནྟེད་
པར་དཀའ་སྟེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བདག་གི་སྦྱོང་པ་འདི་འབྲས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་འཐོབ་མི་
འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྤྲིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་བ་མེད། །གང་ཆོ་དགེ་སྦྱང་སྐལ་
ལྡན་ཡང་། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་མོངས་པ། །དེ་ཆོ་བདག་
གི་ཅི་བྱར་ཡོད། །དགེ་བ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ། །སྤྲིག་པ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསགས་ན། །བསྐལ་པ་
བྱེ་བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །བདེ་འགྲོའི་སྤྱོད་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། །རྒྱ་
མཆོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི། །བྱ་གར་རུས་སྤལ་མགིན་ཅུད་ལྟར། །མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་
དཀར་གསུངས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྤྲིག་པས་ཀྱང་། །བསྐལ་པར་མནར་མེད་གནས་འགྱུར་
ན། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྤྲིག་གིས། །བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ངན་འགྲོ་ན་ཡང་སྤྲིག་ཆོ་བ་སྤྱོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་སྦྱོང་

བ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་པ་རྣམས་ཟད་ནས་ཡང་བདེ་འགྱོར་སྦྱེ་བས་ཐར་བར་མི་དགའ་འོ་སྟེ་ན།
སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་སྟོང་བཞིན་དུ་སྤྲིག་པ་འབྲུལ་འབྲུལ་ལ་གསོག་པས་ངན་འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཀྱང་
ངན་འགྲོར་བརྟུན་དགོས་པས་ཐར་བར་དགའ་སྟེ། དེ་ཅུམ་ཁོ་ན་སྟོང་གྱུར་ནས། དེ་ནི་རྣམ་ཐར་
མི་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྟོང་བཞིན་དུ། །སྤྲིག་པ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྦྱེ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །**ལྷ་པ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི།** དེ་ལྟར་རྟོན་དགའ་བ་བསམས་པའི་
མཐར་ཡང་ཉེན་འདི་ཉེས་སྟོང་ལ་བཀོལ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཆོས་པར་བལྟས་ལ་དམ་ཆོས་བསྐྱབ་
པས་དུས་འདའ་བར་བྱོལ་སྟེ་དུ་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་བསྐྱེད་དེ། བཤེས་སྦྱངས་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་
གནས་གཉའ་ཤིང་བྲག་པ་དང་། །རུས་སྤལ་ཕྲད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་
དགའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཆོས་སྦྱད་པས་དེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། །གང་ཞིག་གསེར་
སྟོད་རིན་ཆེན་སྤྲས་པ་ཡིས། །ངན་སྦྱགས་འབྲག་པར་འབྱིད་པ་དེ་བས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་མི་རུ་
སྦྱེས་ནས་སྤྲིག་པའི་ལས། །བཞུད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་བླུན་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། སྟོབ་སྦྱངས་
ལས་ཀྱང་། མི་ཡི་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དགའ་རྟོན་གྱུར་ནས། །དོན་དུ་བརྟག་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་
བརྟན་ཏེ་སྤྱབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །**དུག་པ་དམིགས་རྣམ་དེ་བསྐྱངས་པའི་ལག་ཐེས་ནི།** དེ་ཡང་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་སྤྲོས་སྤྲུལ་བག་རེ་སྟོགས་གསུངས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆལ་བ་ལ་དལ་འབྱོར་འདི་
རྟོན་པར་དགའ་བས་གསུངས་པ་དང་། འཕན་ཡུལ་ན་མའི་སྤྱ་མཁར་བྱ་བ་རྟོས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་
དགས་སྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་ཞིག་ཁ་ཉེན་པོར་སོང་བས། བླ་པོ་ཞིག་མཁར་དེས་གདུངས་ཡོད་
པ་ལ་ལན་ཅིག་མཁར་དེ་ཐོབ་ཟེར་བ་ཐོས་པས་འགོ་མི་རུས་བཞིན་དུ་མདུང་ཞིག་བཟུང་ནས་
བཤལ་དུང་བྱེད་ཅིང་མའི་སྤྱ་མཁར་ཐོབ་པ་འདི་མི་ལམ་མིན་ན་རུང་སྟེ་ཟེར་བ་ལྟར་དལ་འབྱོར་
ཐོབ་པ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་རྟོན་ནས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དགོས་ཞེས། པོ་ཏྲོ་བ་གསུངས་པ་ལྟར་
སྟོ་དེ་ལྟ་བུ་རྟོན་རྟོན་དུ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་ཁྱད་པར་བཞེས་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་མཆན་ཉིད་
ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་བཞི་བསམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་
སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བའང་དམ་བའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་ཅུས་པ་ནི་ཕྱིའི་
རྟེན་བཤེས་གཉེན་དང་ནང་གི་རྟེན་དལ་འབྱོར་དང་ལྡན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་བསྐྱབ་
དགོས་པ་ནི་འདིར་མ་བསྐྱབས་ན་སྐྱེ་བ་དུ་མར་དལ་འབྱོར་གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟ་
ཉིད་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནི་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གསུམ་བས་ནི་སྐྱེ་བ་
རྟེན་མ་ནམས་སུ་ཆོས་བྱའོ་སྤྲུལ་ནས་འདོར་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་ལ། བཞི་བས་ནི་ཆེ་འདིར་བསྐྱབ་
དགོས་ཀྱང་ལོ་དང་ཆོ་བ་དང་ཞག་སྤྲ་མ་ནམས་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་བསྐྱབས་པས་ཆོག་
སྤྲུལ་ནས་མི་འཇུག་བའི་ལེ་ལོ་འགོག་པས་དེ་གཉིས་སྤྱར་དུ་བསྐྱབ་པར་བསྐྱས་ནས་གསུམ་དུ་
བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་འཆི་བ་བྲན་པ་ནི་འདིར་ཡང་འབྲེལ་མོད་མོན་ཀྱང་ཆོག་ཆོག་མེ་
བས་འོག་ཏུ་བཤའ་བར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱུད་དུ་བྱས་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོག་མ་ནས་
བསམས་ན་སྒྲོའི་འཁུལ་ཆེ་བས་སྤར་བཤའ་བ་ལྟར་བསམས་ལ་དེ་ཅུམ་མ་ཅུས་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་
ངོ་པོ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲོ་ནས་དོན་ཆེ་ལུགས་དང་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་ཚུལ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་རི་ལྟར་འཆམ་པ་རེ་སྤར་བཤའ་བ་ནས་ཆངས་
ལ་བསྒྲོམ་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི། སྤྱིར་བདེ་འགྲོ་ཅུམ་ཞིག་ཐོབ་པ་ལའང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་བའི་དགོ་བ་ནམ་དག་སྤྲ་གཅིག་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་དལ་འབྱོར་
ཆང་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པས་གཞི་བབྱང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཐོག་མ་
བྱས། སྒྲོན་ལམ་ངེ་མ་མེད་པས་མཆམས་སྤར་བ་སོགས་དགོ་ཅ་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ན་རྒྱ་དེ་
ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པའང་གིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྤང་བས་དེ་ལ་དཔགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་སྤྱི་

དང་ཁྱད་པར་བ་རྟེན་དཀའ་བར་སེམས་པའོ། །འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི། རིགས་མི་
མཐུན་ངན་འགྲོ་རྣམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེ་འགྲོ་ཅམ་ཡང་སྲིད་མཐར་སྤང་ལ། རིགས་མཐུན་བདེ་
འགྲོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དལ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཆེས་དཀོན་པ་བསྐྱོམ་པའོ། །དགེ་བཤེས་དོལ་
བས་འདི་ལ་ནན་ཆེར་མཛད་པས་ཆོས་གཞན་ཀྱན་དེས་སྤངས་ནས་བྱུང་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །

ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྟོང་པོ་ངེ་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་
བྱ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་། སྟེས་བུ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞེན་བྱ་འཁྲིད་
པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱག་ལས། དང་པོ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དོན་གཉིས་སྟུབ་པར་འདུ་ཚུལ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོག་མར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་བར་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་དང་ཐ་མར་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་ཆོས་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་སྟུབ་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟུབ་བུ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ནི་གཉིས་ཏེ་གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་སྟེས་
བུ་རྒྱུད་དུས་མངོན་མཐོ་སྟུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་བསྟུབ་པ་ལས་བཅམས་ཏེ་ངེ་སྟེད་
ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟེས་བུ་རྒྱུད་དུ་དངོས་སམ་རྒྱུད་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་སྒོར་
བྱ་འདུ་སྟེ། སྟེས་བུ་རྒྱུད་དུ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཆེས་ཆེར་མི་བྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་
མཐོ་རིས་ཀྱི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཁིང་དེའི་རྒྱ་རྣམས་བསྟུབ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལམ་སྒོན་ལས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཅམ་དག་ལ། །རང་

ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །སྤྱི་ལྷོ་དེ་ནི་ཐ་མའི་ཞེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲིང་
གིས་དེས་ལེགས་ཀྱི་ཐར་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེས་ལེགས་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁོར་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཅམ་གྱི་ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་རོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་
བཅམས་ཏེ་རི་སྟོང་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་ལྷོ་འབྲིང་དངོས་སམ་འབྲིང་དང་ཐུན་
མོང་པའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྤྱི་ལྷོ་འབྲིང་ནི། སྟོང་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་
པ་ལས་གྲོལ་པའི་ཐར་པ་རང་གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱས་བྱས་ཏེ་དེའི་ཐབས་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་
འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྟོན་ལས། སྟོང་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་། །སྟོང་པའི་ལས་
ལས་སྟོང་བདག་ཉིད། །གང་ཞིག་རང་ཞི་ཅམ་དོན་གཉེར། །སྤྱི་ལྷོ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྲ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་སྤྱི་ལྷོ་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་རོ་བོས་སྟོང་བསྐྱབ་སྟོན་
མ་ལས། གསང་སྤྲུགས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །བཞེན་ནས་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས། །ཁྲ་མ་སངས་
རྒྱས་གསུང་བས་ན། །དེ་དོན་འདིར་ན་བྲི་བར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་མཐུན་བསྐྱབ་
པའི་ཐབས་ནི་གཉིས་ཏེ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལོ། །དེ་གཉིས་ནི་སྤྱི་ལྷོ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་འདུ་སྟེ། སྤྱི་ལྷོ་ཆེན་པོ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་བྱས་བྱས་ཏེ། ཕྱིན་བྲུག་དང་རིམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལམ་སྟོན་ལས། རང་རྒྱུད་ཉོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས། །གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
ཀྱན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀྱན་ནས་འདོད། །སྤྱི་ལྷོ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་
སྤྱི་ལྷོ་དེས་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་སྤྲུགས་གཉིས་ཀ་ལོག་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་སྤྱི་ལྷོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོང་གྱི་ཁྲངས་བཤད་པ་ནི། སྤྱི་ལྷོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོང་ནི་
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པར་གཞན་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་སྟེ་སྟོམ་བའང་མ་ཡིན་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་

པའང་མ་ཡིན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་ལྷན་པའང་
ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་ལྷན་པའང་
ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་ལྷན་པའང་
ཡོད་དོ། །དེ་ལའང་དང་པོ་ནི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་མཆོག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་དོན་འབྲས་ལ། གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་
འཛིག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོ། །ལམ་སྒྲོན་བཞིན་དུ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་སོ། །[དབྱག་པ་དོགས་གཙོད་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་བུ་](#)
[ལ་ཆེ་འདི་ལྟར་ལེན་པ་དང་ཕྱི་མ་ལྟར་ལེན་པ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་གཉིས་པ་སྟེ།](#) དེ་ཡང་
མཛོན་མཐོའི་ཐབས་མ་ནོར་པ་ལ་ཞུགས་པ་བརྒྱུད་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཁྲིད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་།
རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་[ལ་གསུམ་ལས་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཆེན་པོའི་ཡན་](#)
[ལག་ཡིན་ཚུལ་](#)ནི་དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སྐྱེས་
བུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཡང་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འདུ་བས་དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་
ཆ་ཤས་སམ་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྩ་དབྱངས་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྒྲོམ་པ་ལས། མི་འཆེ་བ་དང་བདེན་པ་དང་། །བྱིན་ནས་ལེན་དང་ཆངས་པར་སྒྱུད། །འཛིན་
པ་ཐམས་ཅད་བཏང་བ་ནི། །འདི་ནི་བདེ་འགྲོའི་སྒྱུད་པ་ཡིན། །འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡོངས་
མཐོང་ནས། །སྤང་ཕྱིར་བདེན་པའི་ལམ་བསྒྲོམ་ཞིང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་གཉིས་སྤྲོད་བ། །འདི་ནི་ཞི་
བའི་སྒྱུད་པ་ཡིན། །འདི་དག་ཀུན་ཀྱང་སྤང་བུ་སྟེ། །ངེས་འབྱུང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན། །ཆོས་
ཀུན་སྤྲོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པས། །འགྲོ་ལ་སྤྲོད་མེད་ཆུ་རྒྱན་འབྱུང་། །ཐབས་མཁས་སྒྱུད་པ་མཐའ་

ཡས་པ། །དེས་འབྱུང་མཆོག་གི་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་
སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་ཅམ་ལ་ཐོབ་བྱུང་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་རྩུང་བྱུང་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཅམ་རང་
གི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱུང་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་དུ་འཁྲིད་པ་མིན་གྱི་དེ་གཉིས་དང་སྤྱོད་མོང་
བའི་ལམ་འགྲེལ་ཞིག་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་སྤྱོད་འགྲོར་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་ལམ་སྤྱོད་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩུང་འབྲིང་ལྟར་བསམ་ནས་ཆེན་པོར་འཇུག་ཚུལ་ནི་དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པོ་
ལེན་འདོད་སྐྱེས་པ་ན་སྤྱོད་པོ་ལེན་ལུགས་ནི། དབུ་མ་སྤྱོད་པོ་ལས། སུ་ཞིག་ཚུ་ཤིང་དབུ་བ་
ལྟར། །སྤྱོད་པོ་མེད་པའི་ལུས་འདི་དག །གཞན་པན་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་བྱེད་པས། །སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པོར་
སྤྱོད་མི་བྱེད། །ཡ་རབས་སྤྱོད་རྩེ་ལྟར་བས་ནི། །སྤྱོད་ཅིག་རེ་རེར་གྲག་ཤི་དང་། །ནད་ཀྱི་གཞིར་
གྱུར་ལུས་དག་ནི། །གཞན་ལ་བདེ་བསྐྱེད་གཞིར་བྱེད་དོ། །དམ་ཆོས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ལ། །མི་
ཁོམ་བརྒྱད་སྤངས་ཁོམ་བ་འདི། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་ཡོད་པར་བྱ་བའི་
རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་གི་ལུས་ཚུ་ཤིང་དང་དབུ་བ་ལྟར་སྤྱོད་པོ་མེད་ལ་ནད་ཀྱི་
ཆང་ག་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཀྱིས་ཉིན་
མཆན་འདའ་བར་བྱ་སྤྱོད་དོན་ལྟར་དུ་བྱའོ་སྤྱོད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་
ཅོད་སྤྱོད་ནི། འོ་ན་དང་པོ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ནས་འཁྲིད་པར་རིགས་མོད་རྩུང་འབྲིང་དང་སྤྱོད་མོང་
བའི་ལམ་སྤྱངས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དང་སྤྱོད་མོང་བའི་ལམ་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
ལམ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་འགྲོ་ཡིན་ཏེ་དེར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲིད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས། རྒྱ་མཆན་དངོས་དང་། དགོས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྒོ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱིས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་
 རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་
 སྤྲོ་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ནས་རྟེན་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་ཚུད་ལ་དེ་ནས་
 ཉམས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ནས་ཕྱིར་ལ་འཐོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཇུག་སྒོ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་ཆངས་པའི་ཁུངས་ནི། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་དེ་
 ཐབས་དུ་མས་འབད་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི། སྔོན་དུ་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་པན་
 ཡོན་བསྐྱོམས་ནས་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་པན་ཡོན་ལ་སྒོ་ཤུགས་འཕེལ་བ་ཞིག་དང་ཡན་ལག་བདུན་
 བ་སྐྱབས་འགོ་དང་བཅས་པ་དགོས་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་སྔོན་པའི་གཞུང་མཆོག་
 ཏུ་གྱུར་པ། བསྐྱབས་བདུས་དང་སྔོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་དེ་ལ་དོན་གཉིས་
 བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་པན་ཡོན་ཡང་བསྐྱུན་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལའང་ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་བདེ་འགྲོར་སྤྱི་བ་གཉིས་ཏེ། སེམས་
 དེ་སྤྱིས་ན། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་དུ་མ་འདག་པ་དང་། ཕྱིས་གསོག་པ་རྣམས་རྒྱན་འཆད་
 པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་རྣམས་དེས་ཟེན་པས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བ་དང་། གསར་དུ་བྱེད་
 པ་རྣམས་ཀྱང་དེས་ཀྱན་ནས་སྒོང་བས་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐར་པ་དང་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འགྱུར་པ་ལ། སྔོན་དུ་གནས་
 སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་ཡོན་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་མེད་ན་
 པན་ཡོན་དེ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུང་བས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྲོས་
 ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །བཞི་པ་པན་ཡོན་དེའི་རྟེན་བྱེད་
 པ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་སྔོན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་པན་ཡོན་གཉིས་པོ་དེ་
 ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་རྒྱང་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྔོན་དགོས་སོ། །ལྔ་པ་

སེམས་དངོས་སྤྱོད་དུས་ཡང་རྒྱུ་འབྱེད་བསམ་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་པན་ཡོན་གཉིས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་ནས་
པན་ཡོན་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། སེམས་དེའི་རྩ་བ་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་འཁོར་བར་
འབྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། བ་སྤྱུ་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པ་ཞིག་ལ། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་
འབྱམས་པའི་ཆེ་བདེ་བས་ཐོངས་ཤིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པ་འོངས་མེད་དེ།
སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་སྤྱོད། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །མི་
ལམ་དུ་ཡང་མ་ཆིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་འབྱེད་སྐབས་སུ་རང་ལ་ངན་འགྲོར་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞོན་པ་འབབ་ཚུལ་དང་། འབྱིང་
གི་སྐབས་སུ་མཐོ་ངེས་ན་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞིང་ཞི་བའི་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་རྣམས་བསམས་ནས། དེ་
ནས་གཉིན་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་ཉམས་ལ་དབགས་ནས་བསྐྱེད་པས་
བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་འབྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་བྱང་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པས་ན་རྒྱུ་འབྱེད་
དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྤྱོད་བ་ནི། བྱང་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་སེམས་བཅས་མ་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་
ཡིན་གྱི། ལམ་ལོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲིད་པ་མིན་ནོ། །དུག་པ་སེམས་དེའི་ཆོ་གའི་བསམ་གསུངས་ལ་ཡང་རྒྱུ་འབྱེད་
དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལས་འབྲས་བསམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱོད་ནས་བསམ་གསུང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་འབད་བ་ནི། བྱང་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་འགྲོ་རྒྱུ་
སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྐབས་འགྲོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བས་
དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དེ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །བདུན་པ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་རྒྱུ་
འབྱིང་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། འདིར་རྒྱུ་འབྱེད་དང་འབྱིང་གི་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་
ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲོ་ལུགས་རྣམས་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ལེགས་པར་
བརྟེན་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ཀྱང་དེ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱས་ལ། སྤྱོད་ངེས་ཀྱིས་དེ་དག་བརྟེན་པར་བྱས་

ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱོད་བཞེན་ཏུ་གཅེས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་སྐྱེས་
བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་ལམ་སོ་སོ་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་དངོས་ལ་
མ་སྐྱེབས་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ངེས་པ་གང་ཡང་མི་རྟེན་པས་སེམས་དེ་སྐྱེ་བའི་གོགས་
སམ་ཡང་ན་དེའི་བར་དུ་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་ནས་འགྲོ་བས་འདི་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །**བརྒྱད་པ་**
སེམས་གཉིས་སོགས་གོ་རིམ་དང་སྤངས་ཚུལ་དང་། སློབ་པའི་གོ་རིམ་གཉིས། **དང་པོ་ནི།** དེ་ལྟར་ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་
སྤྱང་བ་དང་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཙུགས་
མ་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྤྱི་བྱ། དེ་ནས་སེམས་དེ་བཏན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐབས་འགྲོ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་བྱ། སྟོན་པ་ཆོ་གས་བབྱང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་
ལ་འབད་པས་བསྐྱབ། དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་དང་བསྐྱབ་བཞི་སོགས་ལ་སློབ་པར་
འདོད་པའི་སློབ་འདོད་མང་དུ་སྤྱངས་ལ། སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་བྱང་བ་ན་འཇུག་པའི་སྟོན་
པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྲང་། དེ་ནས་ཅ་ལྟར་གིས་མ་གོས་པ་ལ་སྟོག་བསྟོན་བྱ་ཞིང་།
གཞན་ཡང་ཐག་པ་ཆུང་འབྲིང་དང་ཉིས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་
གོས་ནའང་ལྟར་བ་ཕྱིར་བཙུགས་ཅི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྟོན་ནས་ལེགས་པར་སྤྱང་། དེ་ནས་ཕྱིན་
དུག་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བྲད་པར་དུ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བཀོལ་
དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསམ་གཏན་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བོ། །ལམ་སྟོན་
ལས། མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ་
སྐབས་གཞན་དུ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་གསུངས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་
ཡང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་བོ། །དེ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་
མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུས་ཐག་ཆོད་པར་བྱས་ལ། བསྟོན་ཚུལ་མ་ནོར་བར་བསྐྱངས་ནས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །**དབྱེ་པ་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་སྤྱད་པ་ནི།** དེ་

ལྟར་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཇུག་སྒྲོམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོམ་པ་
མན་ཆད་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཞི་གནས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །[བརྟུ་བ་དབྱེ་](#)
[བསྐྱུ་ལ་མཁས་པའི་ཆེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་གཉིས་སུ་སྦྱང་བ་ནི།](#) གཞན་ཡང་ཞི་གནས་མན་ཆད་ཐབས་ཀྱི་
ཆ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོགས་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་
གི་གོ་རིམ་དང་གྲངས་ངེས་པ་དང་ཐབས་ཤེས་ཡ་བྲལ་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་
པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །[དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ་](#)
[བའི་རྒྱལ་སྐས་ངང་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ནམས་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་](#)
[བདེན་པའི་གཤོག་པ་དང་།](#) [དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་](#)
[པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཤོག་པ་གཉིས་བབྱང་ནས་འགོ་བར་བྱེད་ཀྱི།](#) འུ་གཤོག་ཆག་ལྟར་
ལམ་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤྱགས་རེ་བབྱང་ནས་འགོ་བར་མི་བྱེད་དེ། [དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས།](#) [ཀུན་རྫོབ་དེ་](#)
[ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ།](#) །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྤྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུ་
བདར་ནས་དགེ་བའི་རྒྱང་གི་ཕྱགས་སྟོབས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཆོག་
ཏུ་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །[བརྟུ་གཅིག་པ་སྤྱགས་ལ་འཇུག་དགོས་པ་ནི།](#) དེ་ལྟར་ལམ་སྐྱོན་མོང་
བ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་ནས་ནི་ངེས་པར་གསང་སྤྱགས་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཁྱགས་ན་
སྤྱར་དུ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །[བརྟུ་གཉིས་པ་པར་བྱིན་རྒྱང་པའི་ལམ་བབྱོད་རྒྱལ་](#)
[གལ་ཏེ་དེ་ཅུམ་ལས་མི་སྟོགས་པའམ་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྒྱང་བས་འཇུག་པར་མི་སྟོན་ལམ་ཀྱི་](#)
[རིམ་པ་དེ་ཉིད་ངེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ཅུམ་བྱའོ།](#) །[བརྟུ་གསུམ་པ་སྤྱགས་ལ་འཇུག་རིམ་ནི།](#) གསང་སྤྱགས་ལ་

འདུག་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱད་པར་དུ་གསང་སྤྲུགས་ནས་ནན་ཏན་ཆེ་བར་གསུངས་
པས། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྟོན་ལས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་དེ་ནས་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ་བྲ། དེ་ནས་རྒྱད་སྟེ་ཁྲངས་མ་ནས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་ནས་དེའི་
དུས་སུ་ཐོབ་པའི་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོག་བསྟོན་བྱས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་།
བྱད་པར་དུ་རྩ་བའི་ལྷང་བས་ཐོག་ན་སྤར་སྒྲུང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱད་ཆུད་ཆོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གིན་ཏུ་སྟེ་
བར་དཀའ་བས་རྩ་ལྷང་གིས་ཡེ་མ་གོས་པ་ལ་འབད། ཡན་ལག་གི་ལྷང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་
ལ་འབད་ཅིང་གོས་ན་འང་བཤགས་བསྟེན་གྱིས་དག་པར་བྱ་སྟེ། དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་ནི་ལམ་གྱི་
གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་ལྟར་ན་མཆན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
གོང་མ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་པར་ཁྲིད་ལ་བསྐྱབ། དེ་བརྟན་ནས་
རྒྱད་སྟེ་འོག་མ་ལྟར་ན་མཆན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། གོང་མ་ལྟར་ན་རྟོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་གང་རུང་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པོ། །

བཅུ་བཞི་པ་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀར་འདུག་པ་ལམ་སྟོན་སྟོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་
གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ལུས་ནི། ལམ་སྟོན་ལས་གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
འཁྲིད་པའོ། །གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་རྫོག་ཆེན་པོས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་
བསྐྱུས་པ་ལས། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཆེ་བ་མངའ། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །བྱང་ཆུབ་
སྐྱབ་ལ་རག་ལས་པས། །བསྐྱབ་པ་ལྟར་སྤྱང་སྟོང་པོར་བྲ། །དལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ལུས། །ཤིན་ཏུ་རྟོད་དཀའ་རྟོད་གྱུར་ཅིང་། །ཕྱིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྟོད་དཀའ་བས། །བསྐྱབ་པ་འབད་
པས་དོན་ཡོད་བྲ། །ཞེས་དང་། རི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ལས། །འབྲོས་པའི་སྐྱགས་ནི་བྱུང་བའི་
ཆོ། །ཆེད་ཀ་གཞན་དང་མི་སྟོམས་པར། །དེ་ཡི་གནས་ནས་འབྲོས་པ་ལྟར། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་
ཆེ་འདི་ལས། །བཀལ་པའི་སྐྱགས་དག་བྱུང་གྱུར་ན། །ཆེད་ཀ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པར། །སྤིང་

པའི་ཁྱིམ་ནས་འབྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགོ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྱིམ་ནས་དང་། །སྟོན་པའི་
གཞི་ལ་གནས་པ་ཡིས། །སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་རབ་བཟུང་ཞིང་། །པ་རོལ་བྱིན་དྲུག་ལ་སོགས་
པ། །སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཅི་རུས་རིམ་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་སྟུང་། །ཅེས་དང་།
ཐབས་དང་ཤེས་རབྱི་སྟོང་པོ་གང་། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་སྟོང་རྗེའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་། །རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟན་བྱ། །སྟོན་པའི་ཡོངས་སྟོད་བདེ་མ་ཆགས། །ཡོངས་སུ་འཛིན་
ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས། །དད་སོགས་ནོར་ནི་བྱུང་སུམ་ཆོགས། །སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་
གུས། །དེས་བསྟན་དམ་ཆོག་ལྷན་པ་ནི། །ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་ལ་རབ་ཏུ་བཅོམ། །བུམ་པ་གསང་
བའི་དབང་བསྐྱར་བ། །སྒྲ་མའི་བྱིན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཐོབ། །ལུས་ངག་སེམས་ནི་རྣམ་དག་པ། །སྐྱབ་
པ་པོ་དེ་དངོས་བྱུབ་སྟོང་། །ཉིང་འཛིན་ཡན་ལག་ལས་བྱུང་བའི། །ཆོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ལས། །སྐྱར་དུ་དངོས་བྱུབ་འཛོལ་འབྱུར་བ། །དེ་ལྟར་གསང་སྟགས་ཚུལ་གནས་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དགོས་པ་ལ་དངོས་དང་ཁུངས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཤམ་ཉེ་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་
འབྲིང་གི་ཆོས་སྟོར་རྣམས་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་འགོ་ཡིན་ན་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་དུ་བྱས་
པས་ཆོག་མོད། སྤྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དང་བྱུན་མོང་བའི་ལམ་རིམ་ཞེས་ཐ་སྟོན་བྱ་ཅི་དགོས་ཞེ་ན།
སྤྱེས་བྱ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ཁྱིད་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྤྱེས་བྱ་ཆུང་
འབྲིང་དང་བྱུན་མོང་བའི་སྟོ་མ་སྤྱེས་པར་ཡང་རང་ཉིད་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་ཁས་འཆེ་བའི་མངོན་པའི་
ང་རྒྱལ་གཞོན་པ་དང་སྟོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལ་པན་ཆེ་བའོ། །པན་ཆེ་ལུགས་ནི་སྤྱེས་བྱ་གོང་མ་
གཉིས་ལ་ཡང་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་དགོས་པས་བགྱི་བར་བྱ་བའི་གང་ཟག་ཆེ་འབྲིང་
གཉིས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་སྟོང་བ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་མི་འབྱུར་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྟེད་པའི་
བྱིར་དང་། གང་ཟག་ཐ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གོང་མ་ནས་སྐྱུངས་ཀྱང་། བསམ་པ་གོང་མ་མི་སྤྱེ་ལ་

འོག་མ་དོར་བས་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གོང་མའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་
 ལམ་སྤྱི་མོང་བ་བསྟན་ཏེ་སྤངས་པ་ན། སྤར་ནས་སྤྱིས་ཟེན་པའམ། སྤར་མ་སྤྱིས་ཀྱང་སྤར་དུ་ཡོན་
 ཏན་དེ་དག་སྤྱི་བར་འགྱུར་བས་འོག་མ་འོག་མ་སྤྱིས་པ་ནི། གོང་མ་གོང་མར་བྲིད་པས་ཆོག་པས་
 རང་གི་ལམ་ལས་འགྱུང་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ། གློ་རིམ་གྱིས་བཀྱི་དགོས་པ་ནི། གཟུངས་ཀྱི་དབང་
 ལྷག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་ལས། ཁོར་བྱ་མཁན་མཁས་པས་ཁོར་བྱ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད་བའི་དཔེ་དོན་དུ་
 སྤར་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །མགོན་པོ་སྤྱི་བྱས་ཀྱིས་ཀྱང་།
 དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས། ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་འབྱུང་བ། །གང་ཕྱིར་མངོན་པར་
 མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་། །ཞེས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་
 ལ་རིམ་ཅན་དུ་འབྲིད་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞི་རིམ་གྱིས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་
 གྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ། ཐོག་མར་སྤྱི་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་བའི་གདམས་
 ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་འབྲིང་དང་ལྡན་པར་
 གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་ཆོས་བསྟན་པ་འབྲིང་དང་། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འབྲིང་རྗེས་
 སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པར་རྟོགས་ནས་ཆོས་ཟབ་
 མོ་སྟོན་ཞིང་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐ་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དོན་སྤྱོད་པ་གོ་རིམ་དུ་འབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་
 པ་ལྷས་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་བསྟུས་པའི་སྟོན་མེད། སྟོན་དུ་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་སྤངས་
 ནས་དེ་ནས་སྤྱགས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རིམ་ཅན་དུ་དགོས་པར་བསྟུབས་ཤིང་དེའི་དོན་བསྟུས་
 ཏེ། སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་ཅན་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྤྱི་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པར་ཡང་།

བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བསྒྲོག། །བར་དུ་བདག་ནི་བསྒྲོག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀྱན་
བསྒྲོག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་
སོ། །སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་མ་ཁོལ་གྱིས་ཀྱང་། རི་བྲལ་གོས་ལ་ཆོན་བཞིན་དུ། །དང་པོར་སྤྱིན་
སོགས་གཏམ་རྣམས་གྱིས། །སེམས་ལ་ལེགས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་དེ། །དེ་ནས་ཆོས་ནི་བསྟོམ་པར་
མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཕུང་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་བྲག་གས་པས་ཀྱང་ཁུངས་སུ་བྲངས་
ནས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་མཛད་ལ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་གོ་རིམ་ཤིན་
ཏུ་གཅེས་པར་སྒྲུང་བས་རྩལ་དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙིང་པར་བྱའོ། །

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་འཛི་ཆོས་སྐྱོར་བཞུགས་སོ།།

སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱོང་ཆུང་ཆུང་།

འཆི་བ་རྗེས་སུ་བློན་པ་བསམ་པ།

གཉིས་པ་སྦྱང་པོ་ལེན་ཆུང་དངོས་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལ་སྐྱོང་བ་དང་། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྐྱོང་བ་དང་། སྐྱེས་བྱ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྐྱོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆུང་དུ་འཛི་བསམ་པ་སྐྱང་བ་དངོས།
བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསམ་པ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་
ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་འདྲིང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བློན་པ་བསམ་པ་དང་། འཛིག་
རྟེན་ཕྱི་མར་རི་ལྷར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་བསམ་པ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཆི་བ་
བློན་པ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱོམས་པའི་ཕན་ཡོན། འཆི་བ་བློན་པའི་སྐྱོ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
བསྐྱེད་པ། འཆི་བ་བློན་པ་བསྐྱོམས་པའི་ཆུང་ལོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་རྟེན་འཛིན་སྤྱོད་རགས་གང་ཡིན་
ནི། དེ་ལྟར་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྦྱང་པོ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལས། མི་རྟག་པ་
ལ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དང་པོར་གཞོད་པའི་སྐྱོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་རགས་
གཉིས་ལས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་འཆི་བ་ལ་མི་འཆི་སྐྱམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་གཞོད་པའི་
སྐྱོའོ། །འདི་ལ་ཡང་དག་ཞོད་མཐར་འཆི་བ་ཞིག་འོང་སྐྱམ་པ་ནི་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་
དེ་རིང་མི་འཆི། དེ་རིང་ཡང་མི་འཆི་སྐྱམ་དུ་སྐྱོས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་ནི་འཆི་ག་མ་ཆུན་

ལ་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་བྱི་མ་དོན་གཉེར་ཅམ་ཡང་འགོག་ཚུལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་
སྒོ་དེས་བསྐྱབས་ན་ཆེ་འདིར་སྟོད་པའི་སྒོ་སྐྱེས་ནས་དེའི་རིང་ལ་འདི་དང་འདི་དགོས་སོ་ཞེས་
ཆེ་འདི་ཅམ་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་སེལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་སེམས་
ནས། འཛིག་ཉེན་བྱི་མ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་དག་ལ་
ནམ་པར་དཔྱིད་པའི་སྒོ་མི་སྐྱེ་བས་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱེར་མི་སྟེར་ལ། །གསུམ་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཡང་
མཐུ་ཆུང་བར་བྱེད་ཚུལ་བརྒྱ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམ་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཆེ་འདི་བ་
ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་སོང་ནས་དག་བ་ཅི་བྱས་མཐུ་ཆུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉེས་སྟོད་ཕྱིག་ལྷུང་དང་འབྲེལ་
བར་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་མ་འབྲེས་པ་དགོན་ནོ། །བཞི་པ་དེས་བྱི་མའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱང་བྱི་བཞོལ་བྱེད་
ཚུལ། གལ་ཏེ་འཛིག་ཉེན་བྱི་མ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་དུ་ཆུག་ཀྱང་། བྱིས་ནས་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་
སོ་སྟམ་པའི་བྱི་བཞོལ་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་མི་བྱས་ཤིང་གཉིད་སྐྱགས་དང་བྲེ་མའི་གཏམ་དང་། བཟའ་
བཏུང་ལ་སོགས་པའི་ནམ་གཡང་གིས་དུས་འདའ་བས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
པ་མི་འོང་ངོ་། །ལྔ་པ་རྟག་འཛིན་ལས་ཆགས་སྤང་དག་སོ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་སྟོག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
སྟེ་རེ་བས་བསྐྱབས་པ་ན་ཉེད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དག་སོ་སྐྱེ་ཞིང་། དེའི་
གོགས་བྱས་པའམ་བྱེད་དུ་དོགས་པ་ལ་སྤང་བ་དག་སོ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་སྒོངས་
པའི་གཉི་ལྷག་དང་དེ་དག་གིས་ང་རྒྱལ་བ་དང་སྤག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་དག་སོ་ནམས་ཆུ་བའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །དུག་པ་རྟག་འཛིན་ལས་ཉེས་སྟོད་མང་སོ་འབྱུང་
ཚུལ། དེ་ལས་ཀྱང་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ཉེས་སྟོད་བཅུ་དང་མཆོམས་མེད་པ་དང་དེ་དང་ཉེ་བ་
དང་དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་མི་དག་པའི་ལས་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་
དག་སོ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ལུས་དུ་བྱུང་བ་ནམས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་རྗེ་རྒྱས་སྟེ་འགྲོ་ལ། དེ་
དག་གི་གཉེན་སོ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་གྱི་བདུད་ཅི་ལ་རྒྱབ་གྱིས་རྗེ་ཕྱོགས་སྟེ་སོང་ནས་

མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྒོ་ག་བཅད་དེ། ངན་འགྲོ་སྤྱག་བསྐལ་བྲག་ཅིང་རྩལ་ལ་ཆ་ཞིང་ཡིད་
 དུ་མི་འོང་བའི་གནས་སུ། འཆི་བས་ཉེ་བར་བཅོམ་ནས་ལས་ངན་བས་འཁྲིད་བར་བྱེད་བས་ན་དེ་
 ལས་མ་རུངས་པའི་སྒོ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་
 མངའ་བདག་། རང་ཉིད་འཆི་བདག་བྱེད་པོ་མེད། །ཡོད་དེས་རྣལ་བཞིན་གཉིད་ལོག་ན། །དེ་ལས་
 མ་རུངས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྦྱོད་འབྲུག་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བོར་ཉེ་ཆ་
 དགོས་པར། །བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། །མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྤྲིག་པ་རྣམ་
 བ་སྣ་ཆོགས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནི། འཆི་བ་རྗེས་སུ་
 བྲན་པའི་སྒོ་རྣལ་མ་ཞིག་སྤྲེས་ན་དཔེར་ན་དེ་རིང་སང་རང་འཆི་བར་ཐག་ཆོད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་གོ་
 བ་ཐན་ཐུན་ཡོད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གཉེན་དང་རྩས་ལ་སོགས་པ་དང་འགྲོགས་སུ་མེད་པར་མཐོང་
 བས་དེ་དག་ལ་སྲིད་པ་བརྒྱུག་ཅིང་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིང་པོ་ལེན་འདོད་པལ་
 ཆེར་ལ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ལྟར། རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་
 ཕྱིར་འབད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོན་བ་འཕྱར་བ་ལྟར་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་དང་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སུ་མཐོང་
 བས་ཉེས་སྦྱོད་ལས་ལྷོག་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་བཟང་པོ་
 རྣམས་ཉག་ཏུ་དང་། གྲུས་བར་བྱེད་པའི་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱིས་གསོག་པར་བྱེད་པས་ལུས་ལ་སོགས་
 བ་སྤྱིང་པོ་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་པོ་དམ་པ་བྲངས་ནས་གོ་འཕང་དམ་པར་རང་ཉིད་འཛིགས་ཏེ།
 འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་འཁྲིད་པས་ན་དེ་ལས་དོན་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དཔེ་དུ་མས་ཀྱང་
 བསྐྱུགས་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཞིང་རྫོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྟོན་གྱི་ལོག་
 མཆོག་གོ། །རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བ་ལང་གི་སྟེ་སྒྲང་པོ་ཆེ་དང་བ་ལང་ལ་སྐྱད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་པས་
 སྒྲང་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ་དེའི་རྗེས་ཆེ་བས་མཆོག་གོ། །ཞེས་བཤད་དགོས་ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྐྱེད་

བ་ལས། སྒྲ་པོ་ཆེའི་རྗེས་ནི་མི་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་མོས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུ་མཆོག་དང་ཡིང་རྟ་འབྲེན་པའི་བ་སྒྲ་དུ་བཤད་པ་སོགས་མི་འཐད་དེ། དཔེ་དོན་མི་
འཇིགས་པའི་བྱིར། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་འདར་མི་རྟག་པ་དང་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་མཆོག་ཡིན་
ཏེ། འདི་དག་གིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་པ་དང་མ་དེག་པ་དང་ང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ་
ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཛོམས་
པའི་ཐོ་བ་དང་། དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བསྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པའི་སྒྲོ་ཆེན་པོར་གྱུར་
པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བསྐྱབས་པའོ། །ཆོམས་ལས་ཀྱང་། ལུས་འདི་རྩ་སྦྱོད་འབྲས་བར་རྟོགས་
བྱ་ཞིང་། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་སྤིག་རྒྱ་འབྲས་ཤེས་ནས། །བདུད་ཀྱི་མེ་ཉོག་མཆོན་ནི་འདིར་
གཙོད་པ། །འཆི་བདག་རྒྱལ་པོས་བལྟར་ཡང་མེད་པར་འགྲོ། །ཞེས་དང་། ཇ་བ་མཐོང་ཞིང་ནད་
ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་། །སེམས་དང་བྲལ་བའི་ཤི་བ་མཐོང་ནས་ནི། །བརྟན་པས་བཙོན་ར་འབྲས་བའི་
ཁྲིམ་སྤངས་ཀྱི། །འཇིག་རྟེན་པལ་པས་འདོད་སྤང་བྱས་རེ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྤུན་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པ་ནི། མདོར་ན་སྤྱིས་བྱའི་དོན་བསྐྱབ་པའི་དུས་ནི་དལ་བའི་རྟེན་ཁྲད་པར་
ཅན་ཐོབ་པའི་དུས་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འོ་སྒྲོལ་པལ་ཆེར་ངན་འགྲོར་བསྐྱད་ཅིང་བདེ་འགྲོར་ཅུང་ཟད་
རེ་འོངས་ཀྱང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དག་དུ་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་མི་རྟེན་ལ།
བསྐྱབས་པས་ཆོག་པའི་རྟེན་རེ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱབ་པ་ནི་ད་དུང་མི་འཆི་
སྟམ་པ་འདི་ལ་སྤྱད་འདུག་པས་ན། སྒྲོས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་འཇིན་པ་ནི་རྒྱད་པ་ཀུན་ཀྱི་སྒྲོ་དང་
དེའི་གཉེན་པོ་འཆི་བ་བྲན་པ་ནི་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོའོ། །གསུམ་པ་ལོག་རྟོག་སྤངས་ལ་
སྦྱང་ཐག་པ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་རྒྱལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཟབ་མོ་གཞན་བསྒྲོམ་རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནོ་སྟམ་པ་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་དང་པོར་ཅུང་ཟད་ཅམ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཡི་རྒྱུན་
པའི་ཉམས་ལེན་དུ་མི་འོས་སོ་སྟམ་དུ་མི་བབྱང་བར་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོས་ལུགས་

ལ་ངེས་པ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འཆི་བ་བྱན་པའི་སྒོ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི། གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་
 ཆགས་པ་བརྟན་པའི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་བལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ལམ་ལ་
 ཡེ་མ་སྐྱངས་པའི་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་
 ཡིན་སྟུང་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལུས་སྐྱངས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་འཆི་བ་
 ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་སྐྱག་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་རེ་ཞིག་ལ་དགག་མི་རུས་མོད། འོན་ཀྱང་འཛིག་
 ཉེན་གྱི་མའི་དོན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་འགོག་པ་དང་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བསྐྱབས་
 པར་འཆི་བ་ལ་འཛིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་དེས་སྐྱག་པ་བསམས་ན་དེ་དག་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་
 པས་འཆི་ཀར་མི་སྐྱག་པ་བྱར་ཡོད་ལ། དོན་དེ་དག་མ་བསྐྱབས་ན་སྤྱིར་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་
 བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོར་ལུང་བས་འཛིགས་ནས་འཆི་བའི་ཆེ་འགྲོད་པས་གདུང་བར་
 འགྱུར་ཏེ། སྤྱིས་རབས་ལས། རབ་དུ་བསྐྱེམས་ཀྱང་གནས་མི་རུས། །གང་ལ་བཙོས་སུ་མི་རུང་
 བ། །འཛིགས་ཤིང་དངང་བར་བྱས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་ཕན་པ་ཅེ་ཞིག་ཡོད། །དེ་ལྟར་འཛིག་ཉེན་
 ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན། །མི་རྣམས་སྤིག་པ་བྱས་པས་འགྲོད་པར་འགྱུར། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་
 ལེགས་པར་ཡོངས་མ་བྱས། །སྤྱི་མའི་ཆེ་ལ་སྐྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་དུ་དོགས། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་
 འཛིགས་པས་མོངས་པར་འགྱུར། །གང་ལས་བདག་གི་ཡིད་ནི་འགྲོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་བདག་
 གིས་བྱས་པར་ཡོངས་མི་བྱན། །དཀར་པོའི་ལས་ཀྱང་རབ་དུ་གོམས་པར་བྱས། །ཆོས་ལ་
 གནས་ན་འཆི་བས་སུ་ཞིག་འཛིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་གི་
 ནི་འཆི་འོ་སྟུང་སེམས་པ། །གྲོ་ལ་ངེས་པར་ཡོད་ཀྱང་པ། །དེསྟེ་ནི་འཛིགས་པ་ཡོངས་བཏང་
 ཕྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཛིགས། །ཞེསྟེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་དང་
 ཡོངས་སྤྱོད་དང་སྤྱར་དུ་འབྲལ་བར་གདོན་མི་ཟེའོ་སྟུང་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རྟག་པ་བསམས་

ན་ནི། དེ་དག་ལ་མི་འབྲལ་བར་རེ་བའི་སྟེང་པ་སྟོན་པས་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་
གྱི་གདུང་བའི་དབང་གིས་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འཆི་བ་བྲན་པ་རི་ལྟར་བསྟོམ་པ་ནི། ཅ་བ་གསུམ་རྒྱ་མཚན་དགུ། ཐག་བཅད་
བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གསུམ། དེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་དང་།
ནམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པ་
བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། འཆི་བདག་དེས་པར་འོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱེད་གྱིས་བསྐྱོག་ཏུ་
མེད་པ་བསམ་པ་ནི་ལུས་རི་འབྲཞིག་གི་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་ཀྱང་འཆི་བ་འོང་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཆོམས་
ལས། གང་ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། །སྐྱེ་ལུས་
འདི་ནི་སྦྱང་མཛད་ན། །སྐྱེ་བོ་པལ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་གང་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་འཆི་
བ་འོང་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། གང་དུ་གནས་ན་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་སྟོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། །བར་སྒྲང་ལ་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནའང་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ནའང་
མིན། །ཞེས་སོ། །སྟོན་དང་བྱི་མའི་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆི་བས་འཛོམས་པ་
ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་རི་སྟེང་པ། །ཀྱུན་གྱིས་ལུས་
འདི་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་དང་། །དེ་ཀྱུན་འཇིག་པར་མཁས་པས་ཏོགས་གྱིས་ཏེ། །ཆོས་ལ་གནས་
གྱིས་དེས་པར་སྤྱད་པ་སྟོད། །ཅེས་སོ། །འཆི་བདག་ལ་བློས་པས་མི་ཐར་ཞིང་སྤྲགས་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། དཔེར་ན་སྤྲགས་བཞི་ནས་རི་ཆེན་པོ་སྤྲ་
བ་བརྟན་པ་སྟོང་པོ་དང་ལྗན་པ་མ་ཞིག་པ་མ་གས་པ་འཕན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུགས་པ་གཅིག་ཏུ་
སྤྲག་པོ་བཞི་གནས་ལ་རེག་ཅིང་ས་རྒྱུ་སྟེ། རྩ་དང་ཤིང་དང་ཤིང་གེལ་པ་དང་ཡལ་ག་དང་ལོ་
མ་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་བྱེ་མར་འཐག་ཅིང་འོང་བ་ལ་ནི་
མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའམ་ནོར་གྱིས་བསྐྱོག་པའམ་རྩས་དང་སྤྲགས་

དང་སྤྲོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་སྤྲོད་པ་ཞི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིགས་པ་
 ཆེན་པོ་བཞི་འདི་དག་འོང་སྟེ་དེ་དག་ལས་མགྲོགས་པས་འབྲོས་པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ་
 འོར་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ་རྗེས་དང་སྤྲོད་པས་དང་སྤྲོད་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་སྤྲོད་པ་ཞི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་གང་
 ཞེན་ཆ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་རྒྱད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆ་བ་ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཛོམས་
 ཤིང་འོང་། ན་བ་ནི་ནད་མེད་པ་འཛོམས་ཤིང་འོང་། རྒྱད་པ་ནི་བྱུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 འཛོམས་ཤིང་འོང་། འཆི་བ་ནི་སྟོག་འཛོམས་ཤིང་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལས་ནི་མགྲོགས་པས་འབྲོས་
 པའམ་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ་འོར་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའམ་རྗེས་དང་སྤྲོད་པས་དང་སྤྲོད་ནམས་ཀྱིས་
 ཞི་བར་སྤྲོད་པ་ཞི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། ད་ལྟ་འཆི་བས་འཛིགས་པ་ཞིག་
 དགོས། འཆི་ཀར་མི་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལ་འོ་སྒྲོལ་དེ་ལས་ལྷོག་ནས་ད་ལྟ་མི་འཛིགས།
 འཆི་ཀར་བྲང་ལ་སེན་མོ་འདེབས་གསུང་ངོ་། །

ཆེ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པ་བསམ་པ་ནི། མངལ་དུ་འཇུག་
 པ་ལས། ད་ལྟ་ལེགས་པར་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུངས་ན་དེ་རིང་ན་ལོ་བརྒྱའམ་ཅུང་ཟད་ཅིག་
 ལྷག་པར་འཆོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིང་མཐའ་དེ་ཅུ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐུབ་དུ་ཚུགས་ཀྱང་
 དེའི་བར་གྱི་ཆེ་འཇད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་ཏེ་ལོ་ནི་ཆེ་བ་སོང་བས་འཇད་ཅིང་། ཆེ་བའང་ཞག་སོང་བས་
 འཇད་ལ་ཞག་ཀྱང་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་སོང་བས་འཇད་ངོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྤྲོད་པ་སོགས་པ་
 སོང་བས་འཇད་པས་ན་ཆེའི་སྤྱི་ཆད་ནི་ཉུང་ལ། དེ་ལའང་སྤྲོད་པ་ཞིག་ཟད་སྤྱང་ཞིང་ཆེ་ལྷག་
 ལ་ཡང་སྟོན་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་འབྲིད་བྱེད་ཉིན་མཆན་ཀྱན་དུ་བར་མ་ཆད་པར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ཉིན་མཆན་སྤྱིད་པ་ཡོང་མེད་པར། ཆེ་འདི་རྟག་དུ་གོད་འགྱུར་
 ཞིང་། སྟོན་པ་གྲུད་ནས་འོང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ངོ། །དེ་ཡང་དཔེ་དུ་མའི་སྒྲོན་ནས་བསམ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཐགས་འཐག་པ་ན་ལན་རེ་ལ་སྤྲོད་ཉག་

མ་རེ་ལས་མི་འགྲོ་ཡང་སྤྱར་དུ་བཏགས་ཟིན་ནས་འོང་བ་དང་། ལུག་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བྱ་
རྣམས་གསོད་པའི་ཕྱིར་འཁྲིད་པ་ན། གོམ་པ་རེ་རེ་སྤོས་པས་འཆི་བ་ལ་རྗེ་ཉེར་འགྲོ་བ་དང་། ལྷ་
ལྷུང་བྲག་པོའི་རྒྱན་འགྲོ་བའམ་རི་གཟར་གྱི་ཁ་ནས་ལྷ་འབབ་པ་བཞིན་དུ་ཆོ་སྤྱར་དུ་ཟད་ནས་འགྲོ་
བ་དང་། ལུགས་རྗེས་དབྱུག་པ་བཟུང་ནས་ལུགས་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་རང་གི་གནས་སུ་
སྐྱེལ་བ་ལྟར། ལྷ་བ་དང་ཆ་བས་རང་དབང་མེད་པར་འཆི་བདག་གི་བྱང་དུ་འཁྲིད་པའི་ཚུལ་རྣམས་
སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཆོམས་ལས། དཔེར་ན་ཐགས་ནི་བརྒྱངས་པ་ལ། །སྤྱན་ནི་གང་
དང་གང་བཅུག་པའི། །སྤྱན་གྱིས་གཏིང་ལ་གཏུགས་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྟོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་
ནོ། །དཔེར་ན་རེས་པར་བསལ་བ་དག །གོམ་པ་གང་དང་གང་བོར་བས། །བསལ་པའི་བྱང་དུ་
བསྟེན་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྟོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་ལྷུང་བྲག་ཏུ་འབབ་པའི་རྒྱན། །ཕྱོག་པ་མེད་
པ་རྗེ་ལྟ་བུར། །དེ་བཞིན་མི་ཡི་ཆོ་འགྲོ་བ། །སྤྱར་ནི་ཕྱོག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དཀའ་བ་ཉིད་དང་
ཐུང་བ་དང་། །དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ལྡན་པ་དག །སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་འཛིག་འགྱུར་ཏེ། །ལྷ་ལ་དབྱུག་
གུས་གིས་པ་བཞིན། །དཔེར་ན་ལུགས་རྗེ་དབྱུག་སོགས་གྱིས། །ལུགས་རྣམས་གནས་སུ་ཕྱིན་
བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ན་དང་ཆ་བ་ཡིས། །མི་རྣམས་འཆི་བདག་བྱང་དུ་སྐྱེལ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །རྫོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ལྷ་འགྲུལ་དུ་བྱོན་ནས་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ལ་ལྷ་ཕྱི་ལི་ལི་འགྲོ་
བ་འདི་ག་བདེ་གསུངས་ནས་བསྒོམ་སྐད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། མིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་
ཀའི་སྤྱིན་དང་འབྲ། །འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་ཁར་ལ་བལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཆོ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་
སྟོག་འབྲས་སྟེ། །རི་གཟར་འབབ་ལྷ་ལྷ་བྱར་སྤྱར་མགྲོགས་འགྲོ། །ཞེས་དཔེ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་ནང་དུ་ཅུང་ཟད་བསམས་པའི་འཕྲིག་ཚུད་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་མི་
རྟག་པ་མི་སྟོན་པ་མེད་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དུ་མ་ལ་སྤྱར་ནས་བསམ། ཡང་ཡང་བསམས་
ན་རེས་པ་སྐྱེ། ཅུང་ཟད་ཅམ་རེ་ལ་མ་བྱུང་བས་མི་པན་ཏེ། ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། བསམས་

པས་མ་བྱུང་ཟེར་ཏེ་བྲིད་གྲིས་ནས་བསམས་ཉིན་མོ་ནི་ཡང་ཡང་བྱེད། མཚན་མོ་གཉིད་ལོག་གིན་
འདུག་ན་བརྩན་མ་ཟེར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆེད་མཐར་འཆི་བ་དག་གིས་བཅོམ་ནས་འཛིག་རྟེན་
པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་མ་ཟད་དེའི་བར་ནམས་སུ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཆེ་བྱི་
ནས་མི་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡེ་མེད་པས། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་སྐད་ཅིག་ཅམ་
ཡང་མི་སྟོད་པར་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་ཁ་བལྟས་ནས་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བར་གྱི་གསོན་
བའང་ན་བ་དང་ཆ་བའི་ཕོ་ཉ་བས་ཁྲིད་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་གསོན་བའི་
སྐབས་ལ་འཛིག་རྟེན་བྱི་མར་མི་འགྲོ་བའི་སྟོད་པར་བཟུང་ནས་དགའ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲག་
མཚོན་པོའི་ཆེ་ནས་ལྷུང་བའི་ཆོ། ས་ལ་མ་ལྷུང་བའི་བར་སྤང་ལ་འགྲོ་བའི་སྐབས་དེ་ལ་དགའ་བར་
མི་འོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བྱངས་པ་ལས། མི་ཡི་དཔའ་བོ་ཐོག་མའི་
མཚན་མོར་ནི། །གང་ན་འཛིག་རྟེན་མངལ་ན་གནས་གྱུར་བ། །དེ་ནས་བརྩམས་ནས་དེ་ནི་ཉིན་རེ་
བཞིན། །འགྲོས་བཞོལ་མེད་པར་འཆི་བ་དག་བྱུང་དུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགོག་
པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང་། རི་བོ་མཚོན་པོའི་ཆེ་མོའི་སྟེང་ནས་ས་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར་བ་ཡིས། །ཞིག་
བར་གྱུར་ཆེ་ཅི་འདི་བར་སྤང་ལ་ནི་བདེ་བ་སྟོང་འགྱུར་རམ། །སྦྲེས་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆི་བ་ཉིད་
ཕྱིར་ཏྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་བརྒྱག་པ་ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བར་སྐབས་གང་དུ་བདེ་བ་ཇི་ལྟར་འཐོབ་
པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱར་དུ་འཆི་བར་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསོན་བའི་ཆེ་ལ་ཡང་ཆོས་བྱ་བའི་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་ནི། སྤར་
བཤད་པའི་རིང་མཐའ་དེ་ཅམ་ཐུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་ལོང་ཡོད་བྱར་མི་བྱུང་སྟེ། ཉོན་མེད་དུ་ཆེ་མང་པོ་
ཞིག་ནི་སྤར་འདས་འདུག་པ་དང་ལྷག་མའང་གཉིད་གྲིས་བྱེད་འདའ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་
གཡང་བ་གཞན་གྲིས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དང་། ལང་ཆོ་ཡོལ་ནས་རྣམ་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་སྦྲེབ་ནས་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་པས་ཆོས་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་

བསྐྱབ་པའི་མཐུ་མེད་པས་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐབས་ནི་ཅུང་ཟད་ལས་མེད་དེ། མངལ་དུ་འབྱུག་པ་
ལས། དེ་ལས་ཀྱང་བྱེད་ནི་གཉིད་གྱིས་ཁེབས་སོ། །ལོ་བཅུ་ནི་བྱིས་པའོ། །ལོ་ཉི་ཤུ་ནི་ཆས་པ་སྟེ།
ལྷ་དཔྱད་དང་སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུགས་པ་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་བཅད། ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ནད་རྣམས་པ་དུ་མ་བརྒྱ་སྟག་དུ་མས་ཀྱང་བཅད་དོ། །ཞེས་
པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་འགོག་པའི་གཏམ་ལས་ཀྱང་། འདི་ན་མི་རྣམས་ཆེ་ནི་མཆོག་ཏུ་རིང་
ཡང་ལོ་བརྒྱ་ཁོ་ནར་ཟད། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་དང་པོ་བྱིས་པ་ཐ་མ་ཆས་པས་དོན་མེད་བྱེད། །གཉིད་
དང་ནད་སོགས་དག་གིས་དེ་དུས་མེད་པར་ཀུན་ནས་རེ་བ་འཛོམས། །བདེ་བར་གནས་པའི་མི་
ནང་འགོ་བའི་ཆེ་ནི་ལྷག་མ་ཇི་ཅམ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མཆད་ཀ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་ལོ་
དྲུག་ཅུ་ལ་ལྟོ་རྒྱབ་དང་གཉིད་དང་ན་ཆས་བཅད་པའི་བཤོལ་ན། ཆོས་སུ་འགོ་བའི་ལོ་ལྔ་ཡང་
མེད་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདིའི་སྤུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ལམ་སྤུན་གཅིག་ན་བདེ་བ་
སྤྱད་པ་སང་ནས་དྲན་པ་ལྟར་འཆི་བའི་དུས་སུ་དྲན་པའི་ཡུལ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ལ། འཆི་བའི་དག་
ནི་དགག་ཏུ་མེད་པར་ངེས་པར་འོང་ན་ཅིའི་བྱིར་ཆེ་འདིའི་བསྐྱེད་ལ་དགའ་བར་བྱ་སྟམ་དུ་
བསམས་ཏེ་ཆོས་བྱ་དགོས་པ་ལ་ཐག་བཅད་ཅིང་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། སྦྱེས་རབས་ལས། གྱེ་
མའོ་འཇིག་རྟེན་ཉོན་མོངས་དག །གནས་པ་མི་བརྟན་དགའ་མི་འགྱུར། །ཀུ་སྟ་ཏ་ཡི་དབལ་འདི་
ཡང་། །དྲན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འགོ་བ་འདི་ལྟ་བུར་ནི་འཁོད་པ་ལ། །སྦྱེ་བོ་འཇིགས་པ་
མེད་པ་ངོ་མཚར་གྱེ། །ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་ཉིད་གྱི་བཀག་ །དོགས་པ་མེད་པར་རབ་
ཏུ་དགའ་ཞིང་སྦྱོང་། །ན་དང་ཆ་དང་འཆི་བའི་གཞོད་བྱེད་དག །མཐུ་ཆེན་དགག་ཏུ་མི་རུས་ཡོད་
བཞིན་ལ། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཉམ་ངར་ངེས་འགོ་ན། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་འདི་ལ་དགའ་བར་
སེམས། །ཞེས་དང་། ཀུ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས་ཀྱང་། །འཆི་བདག་བརྟེན་བ་མེད་པ་ཅན། །སྦྱེས་
རྩལ་དོན་མེད་གསོད་འགྱུར་བ། །གསོད་པ་མངོན་དུ་འོང་བཞིན་དུ། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་བག་སྦྱོང་

[1] སྤྱོད་། །དེའི་སྤྱོད་དཔལ་ཆེན་བཟོད་མེད་དེས། །མདའ་ནི་མི་བཟད་འཆོར་མེད་པ། །དེ་ནི་རི་སྤྱོད་
མ་འཕངས་པ། །དེ་སྤྱོད་རང་གི་དོན་ལ་འབོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནས་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི། དེ་རིང་པན་ཆད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ལ་འཆི་བ་འོང་
བར་ངེས་ཤིང་། དེའི་བར་གྱི་ཞག་གང་ལ་འོང་མ་ངེས་པས་དེ་རིང་ལྟ་བུ་ལ་འཆི་མི་འཆི་གང་དུའང་
ཐག་མི་ཆོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྒོས་འཆི་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་དེ་རིང་འཆི་སྟམ་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་
དགོས་ཏེ། དེ་རིང་མི་འཆི་སྟམ་པ་དང་པལ་ཆེར་མི་འཆི་སྟམ་པ་སྒོས་མི་འཆི་བའི་ཕྱོགས་བཟུང་ན་
ཆེ་འདིར་སྤྱོད་བའི་གྲབས་བྱེད་བྱེད་ནས་འཛིག་རྟེན་བྱི་མའི་གྲབས་བྱེད་པ་མི་འོང་བས་དེའི་བར་
དུ་འཆི་བདག་གིས་བཟུང་ནས་སྤྱ་ངན་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཉི་མ་རེ་རེ་
བཞིན་འཆི་བའི་གྲབས་བྱས་ན་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དོན་མང་པོ་འགྲུབ་པས་མ་ཉི་ན་ཡང་དེ་
བྱས་པ་ལེགས་ལ། ཉི་ན་ནི་ཁྱད་པར་དུའང་དེ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རང་ལ་གཞོད་པ་བྲག་
པོ་བྱེད་བའི་དགྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུས་འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་འོང་བར་ནི་ཐག་ཆོད་ལ། ཞག་གང་ལ་
འོང་མི་ཤེས་ན་ཞག་རེ་རེ་ནས་དེའི་ཐོན་བྱ་དགོས་པ་དང་འབྲེལ། །ཞག་རེ་རེ་ནས་དེ་རིང་འཆི་སྟམ་
བའམ་ཐ་ན་དེ་རིང་པལ་ཆེར་འཆི་སྟམ་པ་བྱུང་ན་གང་དུ་འགོ་བའི་འཛིག་རྟེན་བྱི་མའི་དོན་བྱེད་ཅིང་
འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱོད་གྲབས་མི་བྱེད་ལ། བསམ་པ་དེ་མ་བྱུང་ན་འཛིག་རྟེན་འདིར་སྤྱོད་པར་མཐོང་
ནས་དེའི་གྲབས་བྱེད་ཀྱི། འཛིག་རྟེན་བྱི་མའི་དོན་མི་བྱེད་དེ་དཔེར་ན་གནས་གཅིག་དུ་ཡུན་རིང་
དུ་སྤྱོད་སྟམ་ན་དེའི་སྤྱོད་གྲབས་བྱེད་པ་དང་། དེར་མི་སྤྱོད་པར་གཞན་དུ་འགོ་སྟམ་ན་གང་དུ་འགོ་
བའི་གྲབས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཉི་མ་རེ་རེ་ནས་འཆི་སྟམ་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །འདི་
ལ་གསུམ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཆེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་མི་སྟན་པའི་ཆེ་ནི་
ངེས་ཀྱི། གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་ཆེ་ཆད་སྤུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་ནའང་པལ་ཆེར་ངེས་པ་མང་ལ།

[1] ཞལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱོད།

འཛམ་བླ་སྤྱིང་པའི་ཆེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའང་བྱུང་ལ་
ད་གཤོད་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལ་རིང་མཐའ་བྱེད་དགོས་ཤིང་ད་ལྟ་ཡང་རྒན་གཤོན་བར་མ་གང་ལ་
འཆི་མ་ངེས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་
བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་དང་། ཆོས་ས་ལས། སྤྱོད་སྤྱོད་ཐོ་མང་མཐོང་བ། །ཕྱི་ཕྱོ་ཁ་
ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཕྱི་ཕྱོ་སྤྱོད་ཐོ་མང་མཐོང་བ། །སྤྱོད་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
སྤྱིས་པ་བྱུང་མེད་མང་པོ་དང་། །དར་ལ་བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་འདི་གཤོན་ཞེས་
ཏེ། །གསོན་པའི་གདེང་ཐོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་
ཅིག་བཙས་པའི་སར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱལ་ན། །ལ་
ལ་རྒན་དང་ལ་ལ་གཤོན། །ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། །རིམ་གྱི་རབ་ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། །འབྲས་
བྱ་སྤྱིན་པ་ལྟར་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མའམ་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ཆེའི་མཐར་མ་ཕྱིན་
པར་སློབ་བྱུང་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆི་རྒྱུན་གྱིས་བསམ་པ་མ་རྫོགས་པར་ཤི་བ་མཐོང་ངམ་ཐོས་པ་
རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་ལ། བདག་ཀྱང་ངེས་པར་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ་སྟམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བསམས་ལ་འཆི་བའི་སློབ་ཅི་སྤྱོད་བྱོ། །

འཆི་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ཉུང་བ་བསམ་པ་ནི་སློག་འདི་ལ་སེམས་ཡོད་
པའི་གཤོད་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གཤོད་པ་མང་སྟེ། འདི་ལྟར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་གཤོན་གྱི་
རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་དུ་མར་འཆོབ་དང་དུད་འགྲོའི་རིགས་ལུས་དང་སློག་ལ་
གཤོད་པ་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་འཆོབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ནང་
རྣམས་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཤོད་པ་འབབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་བསམ་
མོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ལུས་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་བྱུབ་དགོས་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་
ལ་གཅིག་གཤོད་པ་བྱེད་པས་འབྲུང་བའི་ཁམས་རྣམས་ཆ་མ་སྟོམས་པར་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་གྱུར་པ་

ན་ནད་བསྐྱེད་དེ་སློག་འཕྲོག་པས་གཞོད་པ་དེ་དག་ནི་རང་དང་ལྷན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་པས་ལུས་སློག་
ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་འདས་ཆེན་ལས། འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་སློག་འདི་ཉག་ཏུ་
དག་ལྡང་བ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཏེ་སྐྱེད་ཅིག་རེ་རེར་ཉམས་པར་བྱེད་ཀྱི་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གང་ཡང་
མེད་དོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། འཆི་བདག་རྒྱུན་གྱི་ནང་གནས་པ། །རྒྱང་
དམར་ནང་འདུག་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ཆེ་ནི་གཞོད་མང་རྒྱང་
གིས་བཀྲལ་བ་ཡི། །ཆུ་ཡི་ཆུ་བྱར་བས་ཀྱང་མི་ཉག་ན། །དབུགས་རྩབ་དབུགས་འབྱུང་གཉིད་ཀྱིས་
ལོག་པ་ལས། །སད་ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་།
རྒྱས་པ་མེད་པས་འབྱུང་གུན་ལ། །ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྤྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འགལ་བ་རྣམས་ལ་བདེའོ་
ཞེས། །རྣམ་པ་གུན་ཏུ་འང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིགས་མ་ལྔ་ཤིན་ཏུ་བདོ་བའི་དུས་
ཡིན་པས་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པའི་ལས་བཟང་སོ་མཐུ་ཆེན་བསགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། །ཁ་
ཟས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོན་རྣམས་ཀྱང་མཐུ་ཆུང་བས་ནད་འཛོམས་པའི་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་། །ལོངས་
སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བར་ཁྱེན་ས་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་སོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་མཐུ་
བྱི་བས་བདེ་བར་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ཁྱེན་ས་ཀྱང་པན་འདོགས་པ་ཆུང་བ་དང་། །ཆོགས་ཀྱི་བསགས་
རྒྱབ་ཆུང་ཞིང་ཉེས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བཞྲས་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཐུ་ཆུང་བར་སོང་ནས་
ཆེ་བསྐྱིང་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །གསོན་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་འཆི་རྒྱུན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། མི་
འཆི་བའི་ཕྱིར་དུ་ནི་བཟའ་བཏུང་དང་གནས་ཁང་དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོལ་ལ། དེ་དག་
ཀྱང་བཟའ་བཏུང་ཏ་ཅང་མངས་པ་དང་ཏ་ཅང་ཉུངས་པ་དང་མི་འཕྲོད་པ་ལོངས་སྤྱད་པ་སོགས་
དང་། །གནས་ཁང་རྒྱུ་བ་དང་མཛའ་བོས་བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་ནས་འཆི་བའི་རྒྱུན་དུ་
འགྱུར་བས་ན་འཆི་བའི་རྒྱུན་དུ་མ་སོང་བའི་གསོན་པའི་རྒྱུན་མི་སྤང་ངོ་། །གཞན་ཡང་གསོན་པ་
ཉིད་འཆི་བའི་དོན་དུ་ཁྱེན་ས་པ་ཡིན་པས་གསོན་པའི་རྒྱུན་མང་ཡང་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་

སྟེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། འཆི་བའི་རྒྱུ་ནི་མང་བ་སྟེ། །གསོན་པ་ཡི་ནི་ཉུང་ཟད་ཅིག་ དེ་དག་
རྣམས་ཀྱང་འཆི་བའི་ཡང་། །དེ་བས་ཉྱལ་ཏུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན། རྣམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་བ་ནི། ལུས་ཆུའི་དབྱ་བ་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་ཆེར་མ་བྱག་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་ལ་
སྟང་བཏགས་ནས་ཀྱང་སློག་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་ན། འཆི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོམ་པར་
ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ས་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། །འབར་
བས་བསྐྱེད་པ་འདི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་པར་མི་འགྱུར་ན། །ཤིན་ཏུ་
ཉམ་ཆུང་མི་ལྟ་སྟོས་ཅི་འཆལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་འཆི་བདག་
གིས་ལུས་སློག་ནས་འཛོམས་ངེས་པ་མི་སྤང་བས་ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཆོས་བྱ་
བར་ཐག་གཅོད་པའི་ཞེ་དམ་མང་དུ་བྱ་སྟེ། ཀླ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། འཆི་བདག་སུ་དང་མི་
བཤེས་པ། །སྟོ་བྱར་དག་ཏུ་འབབ་འགྱུར་བས། །སང་དག་བྱ་ཞེས་མ་བཞེས་པར། །དམ་པའི་
ཆོས་ལ་བསྐྱར་ཏེ་མཛོད། །འདི་སང་དང་ནི་འདི་བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་མི་ལ་བཟང་པོ་མིན། །ནམ་
ཞིག་ཁྱོད་ནི་མེད་འགྱུར་བའི། །སང་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འོང་། །ཞེས་དང་། རྣམ་འཁྱོར་གྱི་དབང་
ལྷན་གྱི་ཇ་ག་ཏ་མི་ཏ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། ས་བདག་ངེ་ལྟར་གཡར་པོའི་ལུས། །ནད་མེད་རྒྱད་
མེད་བདེར་གནས་པ། །དེ་ཉིད་ཆེན་ལྷིང་པོ་སྤང་། །ན་འཆི་རྒྱད་པས་འཛིགས་མེད་བགྱི། །གང་
ཆེན་ཆུས་རྒྱད་སོགས་ན། །བྱ་ཡང་དེའི་ཆེ་ཅི་བགྱིར་མཆིས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅ་
བ་གསུམ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམས་ནས་སྟོ་སྟོ་འགྱུར་བ་འདི་ཉིད་
ཡིན་པས་འབད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་པ་བསམ་པ་
གསུམ་ནི། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་མཛོང་བ་ན། དེའི་ཆེ་གཉེན་ནམ་བཤེས་

རི་ལྟར་བཅེ་ཞིང་གཏུང་བ་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་གཅིག་ཀྱང་འཁྲིད་ས་མེད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 རོར་གྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེང་ཡོད་ཀྱང་རྩལ་ཤུན་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་འཁྲེར་དུ་མེད་དེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
 ལ་རུས་ཀྱང་འདོར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་ཆེ་འདིའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཀྱང་བདག་འདོར་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་འདི་དག་དོར་ནས་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ངས་
 བར་འོང་། དེ་ཡང་དེ་རིང་འོང་སྟམ་དུ་བསམས་པ། དེའི་རུས་སུ་ནི་ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབས་དང་
 མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཀླ་ནི་ཀའི་སྤྲིངས་ཡིག་ལས། རྣམ་སྤྲིན་
 འབྲིན་བ་སྟོན་ལས་ཀྱིས། །ཁྱོད་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་གྱུར་བ། །གསར་པའི་ལས་དང་རྗེས་འབྲེལ་
 ཞིང་། །འཆི་བདག་གིས་ནི་བླངས་པ་ན། །དགོ་དང་སྟེག་བ་མ་གཏོགས་པར། །འགྲོ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཕྱིར་ལོག་ནས། །འགའ་ཡང་ཁྱོད་རྗེས་མི་འབྲང་བར། །མཁུན་པར་མཛོད་ལ་ལེགས་པར་
 སྟོད། །ཅེས་པ་དང་། །ཕྱི་རྩ་ག་ཉ་མི་ཉས་ཀྱང་། །ལྷ་ཅིག་རི་ལྟར་ཁྱོད་འཕྱོར་ཀྱང་། །གཤེགས་ནས་
 འཛིག་རྟེན་གཞན་བཞུད་ཆོ། །ཟུང་མ་ཐང་ལ་དགས་བཅོམ་ལྟར། །གཅིག་ཕུ་སྤྲས་མེད་བཅུན་མོ་
 མིན། །ན་བཟའ་མ་མཆིས་བཤེས་མ་མཆིས། །རྒྱལ་སྤྲིད་མ་མཆིས་ཁབ་མ་མཆིས། །དཔག་མེད་
 མཐུ་དཔུང་མངའ་ལགས་ཀྱང་། །གཟིགས་སུ་མ་མཆིས་གསན་མ་མཆིས། །གཅིག་ཅམ་ཉིད་ཅིག་
 ཕྱི་ཐག་གིས། །རྗེས་སུ་འབྲང་བའང་མི་མངའོ། །མདོར་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཅམ་ཡང་། །དེ་ཆེ་མེད་
 བ་གཞན་ཅི་སྟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་དལ་བ་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་
 དང་རྙེད་པར་དཀའ་ཡང་ཤིན་ཏུ་འཛིག་སྟེ་བའི་འཆི་བ་བློ་བཟང་བ་བསམས་ནས། འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་
 བན་ཆད་ཀྱི་གཏན་བདེ་ཞིག་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་ན། མ་ཤི་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྱག་
 བསྐྱལ་སེལ་བ་ལ་ནི་མི་བས་དུད་འགྲོ་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་པས་ན་དེ་དག་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་
 སྟོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བདེ་འགྲོ་རྟེན་རྙེད་ཀྱང་མ་རྙེད་པ་དང་འབྲས་སྟེ། སྟོད་འཇུག་
 ལས། སྤྱགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནའང་མི་དགོན་པའི། །མཐོག་རྒྱུང་གང་ཡིན་དེ་དོན་དུ། །དལ་འཕྱོར་

ཤུན་ཚོགས་རྟེན་དཀའ་འདི། །ལས་གྱིས་མནར་བ་རྣམས་གྱིས་བཙོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་སྤྱེད་དཀའ་སེ་བྱང་ཡང་ལམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་འབད་དགོས་ཏེ། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་
ནས། དེད་གྱི་སྤང་སེལ་མི་རྟག་པ་བསྟོམ་པ་འདི་རང་ཡིན་ཏེ་ཉེ་འབྲེལ་དང་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་
ཆེ་འདིའི་སྤང་བ་ཀུན་བསལ་ནས་རང་གཅིག་བྱ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཆེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱད་གྱིས་འགྲོ་
བར་ཤེས་ནས་ཆོས་མིན་པ་ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྟུམ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞིག་གཏོད་འོང་།
འདི་སྟོ་ལ་མ་སྤྱེས་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ལམ་འགགས་ནས་འདུག་པ་ཡིན་གསུང་། དོལ་
པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཞར་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་། ལྟ་དང་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་ཤིང་རུས་ཤིང་དང་བཅས་ནས་ནན་ཏན་གྱིས་བསམས་ན། ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་སྤྱེ་སྟུམ་
པ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སོ་ན་མི་སྤོད་པས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྤྱེ་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཀ་མ་བ་ལ་
དམིགས་པ་སྟོ་བར་ཞུས་ཅ་ན་སྤྱུ་སྤྱོར་སྐད། འཕྲོ་ནས་ཞུས་ཅ་ན་འཕྲོ་ཡེ་མ་ཐོད་པ་ཞེས་གསུང་
ལོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོས་སྟོགས་ན་སྤར་བ་འདད་པ་བཞིན་བསྟོམ་ཞིང་། མ་སྟོགས་ན་ཅ་བ་གསུམ་ལ་
རྒྱ་མཚན་དགུ་ཇི་ལྟར་འཆོས་པར་རེ་བཟུང་ལ། གསོད་སར་འཁྲིད་པ་ལ་རྒྱ་བཏགས་པ་ལྟར་ཆེ་
འདིའི་བྱ་བ་རྣམས་ལས་ཡིད་མ་ལོག་གི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་པ་དང་དལ་འཕྲོར་དང་མི་རྟག་པའི་སྟོར་རྣམས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་
པ་ག་ན་འདུག་ཀྱང་སྐབས་དེ་དང་དེའི་ཉམས་ལེན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱངས་ན་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་རྣམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐབས་གཞན་དུ་འང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དན་འགྲོའི་བྱུག་བཟུལ་བསམ་བ།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ། འགྲོ་བ་གཉིས་གྱི་བདེ་སྤྱུག་བསམ་པ་
ནི། དེ་ལྟར་སྤྱར་དུ་འཆི་བར་ནི་ངེས་པས་ཆེ་འདིར་ནི་བསྐད་ལོང་མེད་ལ། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་

མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་སྤང་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་ས་མེད་
 པས་བདེ་འགྲོའམ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་ནི་མེད་པས་ལས་
 གི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ལས་དཀར་ནག་གིས་རྩི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ན་རི་འབྲུག་ཞིག་དུ་འགྱུར་སྟེ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། རབ་དུ་ཆ་ཞིང་གང་བ་ཡི། །དཔུལ་བ་ཉི་མ་
 གཅིག་བཞིན་བྲན། །བཀའ་སྒྲོམ་དག་གིས་རིད་པ་ཡི། །ཡི་དྲགས་དག་ཀྱང་བྲན་པར་བྱ། །ཚོངས་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རབ་མང་པའི། །སྤྱོད་སོང་བལྟ་ཞིང་བྲན་པར་བྱ། །དེའི་རྒྱ་རྩམ་སྤང་བདེ་རྒྱ་
 སྤྱད། །ཐོབ་དཀའ་འཛམ་གླིང་མི་ཡི་ལུས། །དེ་ཐོབ་དུས་སུ་ངན་སོང་རྒྱ། །རབ་དུ་བསྐྱེམས་ཉེ་
 གཅད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསྒོམ་པ་ནི་ཤིན་དུ་གནད་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོར་ལྷུང་བའི་ཚུལ་
 བསམས་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་བས་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་པ་བསྐྱོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་མི་དགེ་བའི་
 འབྲས་བྱར་མཐོང་ནས་སྤྱིག་ལྷུང་ལ་ཆེས་ཤིན་དུ་འཛེམ་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པས་ནི་བདེ་
 བ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དགེ་བའི་འབྲས་བྱར་མཐོང་ནས་དགེ་བ་བསྐྱབས་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། རང་
 གི་ཉམས་ལ་དབགས་ནས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱིང་རྩི་སྐྱེ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ཡིད་བྱུང་ནས་ཐར་པ་
 ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱུགས་བྲག་པོ་སོགས་ཉམས་
 ལེན་གྱི་གནད་དུ་མ་ཞིག་འདུས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་
 མེད་པར་ངེས་འབྱུང་མེད། །དེ་བས་སེམས་ཁྱོད་བརྟན་པར་མཐོས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་ནི། །སྤྱོད་བས་རྒྱལ་པ་སེལ་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་སྤྱིང་རྩི་སྐྱེ། །སྤྱིག་ལ་
 འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ། །ཞེས་དང་། བདག་ནི་འཛིགས་པས་རྩམ་སྤྱག་ནས། །ཀུན་དུ་བཟང་ལ་
 བདག་ཉིད་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྩམས་སྤྱོད་འཇུག་དུ་

རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་གསུམ། དཔྱུལ་བ་དང་། རྟུང་འགྲོ་དང་།
ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཉི་
འཁོར་བའི་དཔྱུལ་བ་དང་། གང་བའི་དཔྱུལ་བ་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱུལ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནས་
དཔག་ཆད་སྤྱི་ཁྱོད་ཀྱི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ། དེ་ནས་དཔག་ཆད་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་
གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱུད་ལས། དང་པོ་ཡང་སོས་ན་ནི། སེམས་ཅན་
དེ་དག་པན་ཚུན་འདུས་ནས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མཆོན་ཆ་སྣ་ཆོགས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བསྐྱུན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བརྒྱལ་ཉེ་ས་ལ་འགྲེལ་བ་དང་ནས་
མཁའ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བའི་སྒྲ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་ལངས་ཉེ་
སྤྱི་ལྟར་བསྐྱུན་པར་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཐིག་ནག་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེར་སྤྱེས་པ་རྣམས་དཔྱུལ་སྤངས་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་
བཞིའམ་བྱུང་བརྒྱུད་དམ་ཆར་གསེབ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དུ་མར་ཐིག་ནག་པོས་བཅའ་ནས་ཐིག་
རི་ལྟར་བཏབ་པ་དེ་ལྟར་མཆོན་གྱིས་གཤེག་ཅིང་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་ངོ་། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་འཛོམས་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པའི་
ཆེ་དཔྱུལ་སྤངས་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་རི་རའི་གདོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཆང་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆིང་ལ། དེའི་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཁྲག་གི་སྤྱང་
རབ་ཏུ་འབབ་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་དང་རྟ་དང་སྤངས་སོ་ཆེ་དང་སེམས་ལྟ་བུ་གི་གདོང་པ་ལྟ་
བུས་ཀྱང་འཆིང་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་འདུས་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བཅུག་

ནས་བྱར་ཤིང་འཆིར་བ་བཞིན་དུ་འཆིར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་འདུས་པ་ན་སྟོང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་པ་པོ་
ཆེན་པོ་སྤྱང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གཙུག་པ་དང་འབྱེད་པ་དང་བརྟུང་བ་དང་དཔྱལ་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་ཁྲག་གི་སྤྱང་རབ་དུ་འབབ་པོ། །

བཞི་ས་ ཏུ་འཕོད་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཆོལ་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པའི་ནང་དུ་
འདུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞུགས་པ་དང་མེ་ཀྱན་དུ་འབར་བས་སྤྲེག་པར་བྱེད་དོ། །

ལྷ་ས་ ཏུ་འཕོད་ཆེན་པོ་ན་ནི། སྤྲ་མ་དང་འབྲ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ལྷགས་ཁང་ཉིས་རིམ་
དུ་ཡོད་དོ། །

ལྷག་ས་ ཆ་བ་ན་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་དཔྱལ་སྤྱང་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་ཟངས་དཔག་ཆད་
དུ་མ་ཡོད་པ་ཤིན་དུ་ཆ་ཞིང་འབར་བའི་ནང་དུ་བརྟུག་ནས་བསྐྱོལ་ཏེ་ཉ་བཞིན་དུ་བསྤྲེག་པ་དང་།
ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རབ་དུ་འབར་བས་འཕོངས་ནས་ལྷག་སྟེ་སྤྱི་པོར་འབྱེན་པ་དང་ཁ་དང་མིག་
དང་སྒྲ་དང་ན་བའི་བྱ་གཉིས་གཉིས་དང་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་ལྷེ་རབ་དུ་འབར་བ་
འབྱུང་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་རབ་དུ་འབར་བ་ལ་གན་རྒྱལ་ལམ། ཁ་སྤྱོད་དུ་བཞག་སྟེ་ལྷགས་
ཀྱི་ཐོ་བ་ཆ་ཞིང་རབ་དུ་འབར་བས་བརྟུང་ཞིང་དཔྱལ་བར་བྱེད་དོ། །

བདུན་ས་ རབ་དུ་ཆ་བ་ན་ནི། ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཞིང་ཅེ་གསུམ་པ་འཕོངས་སུ་བརྟུག་ནས་
ཅེ་མོ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སྤྲག་པ་གཉིས་དང་དབུས་མ་སྤྱི་པོ་ནས་འབྱེན་ནོ། །དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་རྣམས་སུ་མེ་ལྷེ་འབར་བ་འབྱུང་དོ། །ལྷགས་སྤེལས་པ་ཆ་ཞིང་རབ་
དུ་འབར་བས་ལུས་ཡོངས་སུ་དཀྱི་བ་དང་ལྷགས་ཟངས་ཆེན་པོ་འགྱུར་བྱེད་བསྐྱོལ་བས་གང་ཞིང་
ཀྱན་དུ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྤྱི་ཕྱུ་ཚུགས་སུ་བརྟུག་ནས་བསྐྱོལ་བ་ན་སྟོང་འོག་དང་ཐད་ཀ་རྣམས་སུ་
འགྲོའོ། །དེའི་ཆེ་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་རྣམས་ཞིག་ནས་ཆིང་རུས་འབའ་ཞིག་ལུས་པའི་ཆེ་ཡང་
སྤྱིར་སྤྱང་ནས་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་འགྲེམ་མོ། །དེ་ནས་པགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་སྤྲེལ་པ་དང་། ཡང་

ནང་དུ་འཇུག་གོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་ཆ་བ་དང་འདྲོ། །

བརྒྱད་པ་ མནར་མེད་ན་ནི། ཤར་ཕྱོགས་ནས་ས་གཞི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པ་
ཀུན་དུ་འབར་ཞིང་མཆེད་པ་ལས། མེ་འབར་བའི་ཤུགས་འོངས་ཏེ་དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་
བགས་པ་དང་ཤ་དང་རྩུས་པ་དང་རུས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞིག་ནས་རྒྱུག་པར་བྱེད་དེ།
མར་མེའི་སྒྲིང་པོ་བཞིན་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་མེ་ལྷེ་འབར་བས་ཁྲབ་པར་འདུག་གོ། །ཕྱོགས་གཞན་
གསུམ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་མེ་འོངས་པ་དེར་འདྲེས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་བར་
མ་ཆད་པས་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱད་འབྲིན་པས་སེམས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ཅམ་མོ། །ཡང་ལྷགས་ཀྱི་ཞིབ་
མའི་ནང་དུ་ལྷགས་ཀྱི་མདག་མ་རབ་དུ་འབར་བ་དག་འཁྲབ་དུ་འཇུག་གོ། །ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞིར་
ལྷགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འབབ་འཛེག་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ཁ་ནས་ལྷེ་སྤྱང་སྟེ་ལྷགས་
ཀྱི་སྤར་བ་བརྒྱས་བརྒྱངས་ནས་གླང་གི་ཀོ་བ་ལ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཐང་བཅད་དེ་གཉེར་མ་དང་ཁམ་
ཁམ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ལྷགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་གན་རྒྱལ་དུ་བཞག་ནས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲེད་སྤྱད་
ཀྱིས་ཁ་བྱེ་ནས་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལུམ་འབར་བ་ཁར་འཇུག་པ་དང་ཟངས་བསྐྱོལ་བ་ཁར་སྒྲུགས་ནས་
ཁ་དང་སྒྲོག་མ་དང་རྒྱུ་མ་རྣམས་ཆོག་ནས་རོ་སྤྱད་ནས་འབྱུང་ངོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་རབ་དུ་ཆ་བ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གཞོད་པར་རགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཡང་གཞོད་པ་མང་པོ་སྤྲ་ཆོགས་
པ་རྣམས་ཡོད་དེ། ཅི་ཅམ་ན་གནས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་ནི་སའི་དངོས་
གཞི་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་པའོ། །

སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་རྣམས་ཡུན་ཅི་ཅམ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དེ་ལྟར་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཤིན་དུ་མི་བཟད་ལོ། །བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཡང་ནི། །རི་སྤྱིད་མི་དགོ་དེ་
ཟད་མ་གྱུར་པ། །དེ་སྤྱིད་སྤྱིག་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་
རྣམས་སྤྱོད་བའི་ལས་ཀྱི་རུས་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱོད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་

བརྩ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཞག་གཅིག་དེ་སྤུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ་དེ་བརྩ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་
ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཆེ་ཆད་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞག་གཅིག་དང་དེ་
སྤུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ་དང་དེ་བརྩ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནི་དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་པའི་ཆེ་
ཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་
ནི་སྤུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ་ནས་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་པའི་བར་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞག་
གཅིག་ཡིན་ལ། ཆེ་ཆད་ནི་ལྷའི་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་སྟོང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དང་ཁྲི་དྲུག་
སྟོང་བྱལ་བོ། །དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ནག་ནས་ཆ་བའི་བར་གྱི་ཞག་རེ་རེར་བྱས་པའི་རང་ལོ་
སྟོང་ནས་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གི་བར་བྱལ་སྟེ། མངོན་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བརྩ་ལ། །འདོད་པ་དག་
གི་ལྷ་རྣམས་ལས། །འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་། བོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
དང་། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་
རྣམས་ཀྱི་ཆོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲུག་པ་ཡིན། །རབ་རྩ་ཆ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐྱེལ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་དེ་དང་འབྲུག་། །ཉེ་འཁོར་བ་ནི། དཔྱལ་བ་བརྒྱད་
པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩལ་ལོ་ལོ་བཞི་བཞི་དང་སྟོ་བཞི་བཞི་ཡོད་ལ་དེ་དག་གི་བྱི་རོལ་རྩ་ནི་ལྷགས་
ཀྱི་ར་བས་བསྟོར་ཞིང་ར་བ་དེ་ལ་འང་སྟོ་བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །སྟོ་དེ་རེ་རེ་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་
ལྷག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ་མེ་སྤྱར་གྱི་འོབས་དང་། རོ་སྤྱགས་ཀྱི་འདམ་མམ་བྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྷར་
མནས་པ་དང་། སྤྱ་གྲིའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་རྩ་སྤྱར་རབ་མེད་དོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མེ་སྤྱར་བྱས་རྩལ་ཅམ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་འཛོལ་དུ་
འགྲོ་བ་ན་དེར་རྒྱུང་བ་བཞག་པའི་ཆོ། བགས་པ་དང་ཤ་ཁྲག་ཀྱན་འཛིག་ལ་བཏེག་པའི་ཆེ་དེ་དག་
སྤྱར་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་བྱི་སའི་འདམ་རོ་ལྷར་མནས་
པ་ཡོད་པ་ལ། སེམས་ཅན་གནས་འཛོལ་བ་དག་གིས་བརྒྱལ་བ་དང་དེར་འབྲེལ་ནས་མགོ་མན་

ཆད་བྱིང་སྟེ་འདུག་གོ། །འདམ་དེ་ན་འབྲུ་མཆུ་ཚོན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གིས། བགས་པ་དང་
ཤ་དང་རྒྱས་པ་དང་རྩས་པ་རྣམས་འཕྱིགས་ཤིང་རྒྱུ་ལ་གཏུགས་ནས་འབྲུ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་
པ་ནི། འདམ་དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྟུ་གྱིའི་སོ་གཏུམས་པའི་ལམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་
གནས་འཆོལ་བ་དག་དེར་སོང་བ་དང་རྒྱུ་ལ་བཞག་ན་ནི་བགས་པ་དང་ཤ་དང་ཁྲག་ཀྱན་གཅིད་
ལ་བཏེག་ན་དེ་དག་སྦྲར་སྟེ། །དེ་དང་འདབ་ཆགས་པ་ན་ནགས་ཆལ་རལ་གྱི་ལོ་མ་ཅན་ཡོད་དེ།
སེམས་ཅན་གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་དེར་སོང་སྟེ་དེའི་གྲིབ་མ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འཁོད་པ་ན་ཤིང་ལས་
རལ་གྱི་སྟགས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འཕྱིགས་ཤིང་རྣམ་པར་གཤེག་གོ། །དེ་
དག་དེར་འགྲེལ་བ་ན་བྱི་སྟེ་སོ་དག་འོངས་ནས་རྒྱབ་བསྐྱལ་ནས་འཛོག་ཅིང་ཟེའོ། །

དེ་དང་འདབས་ཆགས་པ་ན་སྟུ་གྱི་ཤིང་ཤལ་མ་ལིའི་ཆལ་ཡོད་དེ་སེམས་ཅན་
གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་དེར་སོང་བ་དང་དེ་ལ་འཛེག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་འཛེགས་པའི་ཆེ་ནི་ཆེར་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཐུར་དུ་བལྟ་ལ། འབབ་པའི་ཆེ་ནི་ཁ་བྱེན་དུ་བལྟ་བ་དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་
ལག་རྣམས་འཕྱིགས་ཤིང་གཤེག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ན་ཁྲ་སྟགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་བྱ་བ་ཡོད་པས་
དེས་སྟག་པའམ་མགོ་སོ་ལ་བསྐྱད་ནས་མིག་འབྲས་འཛོག་ཅིང་ཟེའོ། །དེ་དག་ནི་མཆོན་ཆའི་
གཞོད་པ་འབབ་པར་འབྲུ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱེའོ། །བཞི་པ་ནི། ཤལ་མ་ལི་དང་འདབ་ཆགས་པ་
ན་ཆུ་སྦྱང་རབ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འབྲུར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་བསྐོལ་བས་གང་བ་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་
གནས་འཆོལ་བ་དེ་དག་སྦྱང་ནས། སྟེང་འོག་ཏུ་འགོ་ཞིང་འཆོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ཟངས་རྩས་
བཀང་བ་མེ་ཆེན་སོ་སྦྲར་བའི་ནང་དུ་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་སྟུགས་པ་བཞེན་ནོ། །ཆུ་སྦྱང་དེའི་
འགྲམ་གཉིས་ན་སེམས་ཅན་ལག་ན་དབྱུག་པ་དང་མཆིལ་པ་དང་རྒྱ་བཟུང་བ་དག་བསྐྱད་ནས་
ཕྱིར་འབྲུང་དུ་འང་མི་སྟེར་ལ་མཆིལ་པའམ་རྒྱས་ཕྱིར་སྦྱང་ནས་ས་གཞི་ཆེན་སོ་འབབ་པ་ལ་གན་
རྒྱལ་དུ་བཞག་སྟེ་ཅི་འདོད་ཅེས་འདྲིའོ། །དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་གིས་ཅིར་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་

མི་མཐོང་སྟེ། འོན་ཀྱང་བགེས་སོ་སྐྱོམ་མོ་ཟེར་བ་ན་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱུ་ལུས་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཁར་
འཇུག་ཅིང་ཟངས་བཀོལ་བ་ཁར་ལྷགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ།
ཉེ་འཁོར་བ་དང་ཉི་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆད་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ངི་
སྤིང་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་དག་སྤྱོད་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤིང་ཏུ་གཞི་དེ་དག་ལས་
ལུན་རིང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །

གང་བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་ནི། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་སོ་དཔག་
ཆད་ཁྱི་སྤྱག་རེའི་པ་རོལ་ན་ཡོད་ཅིང་འདི་ནས་དཔག་ཆད་སྤྱམ་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་ཆུ་བྱར་
ཅན་ཡོད་ལ་དེ་ནས་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གིས་ཆོད་པ་ན་གཞན་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་
ལ་ཆུ་བྱར་ཅན་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཆུ་བྱར་བྱུང་བ་བཞིན་ཏུ་
འཁུམས་པའོ། །ཆུ་བྱར་རྫོལ་བའི་བྱུང་པར་ནི། ཆུ་བྱར་རྫོལ་བ་བཞིན་ཏུ་འཁུམས་པའོ། །སོ་
ཐམ་ཐམ་པ་དང་། ཀྱི་ཏུད་ཟེར་བ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་ནི། ཆོག་འདོན་ལྷགས་ལས་བཏགས་
པའོ། །ལྷུན་ལ་ལྟར་གས་པ་ནི། ལྷགས་པ་ཆེན་པོས་བཏབ་པས་ཁ་དོག་སྤྲོ་ཞིང་ཁ་ལྷུང་བྱག་
ཏུ་གས་པའོ། །བརྒྱ་ལྟར་གས་པའི་བྱུང་པར་ནི། སྤྱོན་པོ་ལས་འདས་ནས་དམར་བར་གྱུར་ཏེ་
ཁ་བརྒྱུའམ་དེ་ལས་མང་བར་གས་པའོ། །བརྒྱ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་པར་ནི། བགས་པ་
ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ནས་ཁ་བརྒྱུའམ་དེ་ལས་མང་བར་ཡང་གས་པའོ། །དེ་དག་གི་གོ་རིམ་
དང་གནས་ཀྱི་ཆོད་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནམས་ནི་སའི་དངོས་གཞི་ངི་བཞིན་ནོ། །སྤྱིས་རབས་
ལས། མེད་པར་ལྟ་བ་ཆེ་རབས་སྤྱི་མ་ལ། །གནས་པ་དེ་ན་ཐུན་ནག་རྒྱུང་གང་ལྡང་། །དེས་
ནི་རྒྱས་པའང་འཇིག་པའི་ནད་སྟོང་ན། །བདག་ལ་པན་འདོད་སུ་ཞིག་དེ་རུ་འཇུག་ །ཅེས་ཐུན་
པར་གནས་པར་གསུངས་སོ། །སྟོབ་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ལྷགས་པ་དཔེ་མེད་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་
ཐེང་བ་ཡིས། །ལུས་སྤྱེབས་འདར་ཞིང་སྤྱར་ནས་ཀྱུ་ཀྱུ་པོར་འདུག་པ། །ཆུ་བྱར་བརྒྱུང་

དོལ་བ་ལས་སྐྱེས་སྒོག་ཆགས་ཀྱིས། །ཐོས་ཤིང་དབང་^[1]ནས་ཞག་དང་ཚུ་སེར་ཤང་བཅས་
འཛག་ །ཀོས་ཐག་སོ་འཐམས་སྐྱ་དང་སྐྱ་རྣམས་གཡེངས་བྱར་བ། །མིག་དང་རྩ་བ་སྒོག་མ་
གཞིད་པས་ཀུན་གཟིར་ཞིང་། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བར་དག་རབ་ཏུ་སྒོང་བྱར་ནས། །ཁྱང་བའི་
དཔྱལ་བར་གནས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་འོ་དོད་འབོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

ཡུན་རི་ཙམ་དུ་སྐྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་སྒྲིང་བ་ནི། རི་སྤྱིང་ལས་ངན་པ་དེ་དག་མ་ཟད་ཀྱི་བར་
དུ་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དངོས་གཞིར་ནི། ཁྱང་བའི་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེའི་
ཆད་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བྱེད་བྱེད་
ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་བ་ལས། དག་སྒོང་དག་
དཔེར་ན་འདི་ན་ཡུལ་མ་ག་རྩའི་ཉིལ་གྱི་སྤྱང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཞིག་ཉིལ་དག་གིས་སྤྱར་བྱར་བཀྱང་
སྟེ། དེ་ནས་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་འདས་ཤིང་ཉིལ་རེ་རེ་བོར་ན་དག་སྒོང་དག་རིམ་བ་དེས་
ན། ཡུལ་མ་ག་རྩའི་ཉིལ་གྱི་སྤྱང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་བ་དེ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི་
ཆེས་སྤྱར་གྱི་ཚུ་བྱར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་ནི་ང་མི་
སྤྲོ། །དག་སྒོང་དག་ཚུ་བྱར་ཅན་ཉི་ཤུ་རིམ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་བྱར་དོལ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་ནི། ཡང་དག་སྒོང་དག་བརྒྱ་ལྷར་གས་པ་ཉི་ཤུ་རིམ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱ་ལྷར་
གས་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆེ་དེ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་སྒྲིང་ངོ་། །

ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་ནི། ཆ་དཔྱལ་དང་ཁྱང་དཔྱལ་གྱི་ཉི་འཁོར་ན་ཡོད་ལ། མའི་ཡུལ་
ནའང་ཡོད་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ཤིང་། ལུང་གཞི་ལས་མཆོ་ཆེན་པོའི་འགམ་དང་ཉི་
བ་ན་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ཉི་དག་འདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བཛོད་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དབྱང་ནས།

ཅད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མངོན་པར་གྱུ་བ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཆེ་བའི་དཔྱལ་བ་རྣམས་ནི་མང་
 བོའམ་གཉིས་སམ་གཅིག་གི་སོ་སོའི་ལས་དག་གིས་མངོན་པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་
 པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །གནས་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ་ཚུ་བོ་དང་རི་དང་མུ་ངམ་གྱི་ཕྱོགས་
 དག་དང་གཞན་དག་དང་འོག་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཏུ་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉི་བས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་མང་པོ་གསོག་
 ལ། སྒར་བསགས་པ་ཡང་ད་དུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས་ཡིད་བདེ་བར་སྤྲོད་པ་མི་རིགས་པས་
 དེ་དག་བསམས་ནས་འདིགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དང་བར་ན་ནི་དབྱགས་གྲུ་གྲུ་འགྲུ་བ་ཆད་པ་
 ཅམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲོད་འཇུག་ལས། དཔྱལ་བ་ཡི་ནི་ལས་བྱས་ནས། །ཅི་
 ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ཀྱང་། སྤྱིག་ཅན་དབྱགས་འབྱུང་
 འགག་པ་ཅམ་ཞིག་གི། །དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་རྣམས་དཔྱལ་བ་ཡི། །སྐྱུག་བསྐྱེད་གཞལ་ལས་
 རོས་ནས་རྣམ་སྟོང་དུ། །མི་འདིགས་གང་ལགས་ཤོ་ཤེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དཔྱལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་
 དང་ཐོས་པ་དང་། འན་དང་བསྐྱགས་དང་གཟུགས་སུ་བགྱིས་རྣམས་ཀྱང་། །འདིགས་པ་བསྐྱེད་
 པར་འབྱུང་ན་མི་བཟད་པའི། །རྣམ་སྤྲིན་ཉམས་སུ་སྤྲོང་རྣམས་སྟོས་ཅི་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནང་ན་ངན་འགྲོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀའ་ལ། དེའི་ནང་ནས་
 ཀྱང་དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཟོད་སྐྱགས་མེད་དེ། །ཉིན་གཅིག་ལ་མདུང་རྩོན་སུམ་བརྒྱས་བར་མ་
 ཆད་དུ་བཏབ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས། དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དུ་ལའང་ཆ་ཅམ་དུ་ཡང་བསྐྱུན་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔྱལ་བའི་ནང་ནས་ཀྱང་མནར་མེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེས་ཆེ་སྟེ། བཤེས་
 སྤྲིངས་ལས། བདེ་བ་ཀུན་ཀྱི་ནང་ན་སྟེད་ཟད་པ། །བདེ་བའི་བདག་པོ་བགྱིད་པ་རི་ལྟ་བར། །དེ་
 བཞིན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀུན་ཀྱི་ནང་ན་ནི། །མནར་མེད་དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རབ་མི་བཟད། །འདི་ན་
 །ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །རབ་ཏུ་བྱུང་བཏབ་སྐྱུག་བསྐྱེད་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་

དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་རྩེ་དུ་ལའང་། །འོལ་ཡང་མི་དབྱི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི། རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
ཞེས་པར་བྱས་ལ། ཉེས་སྦྱོད་རྩེ་དུས་ཀྱང་མ་གོས་པར་བྱ་བ་ལ་སྦྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་
འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་དགའི་འབྲས་འདི་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་
ཉེས་སྦྱོད་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ཅི་ནས་དེ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པ། །དེ་ལྟར་ཉིད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་འབད་
པར་མཛོད། །ཅེས་སོ། །

དུད་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་བ་ནི། དུད་འགྲོ་རྣམས་མཐུ་ཆེ་བས་རྩེ་དུ་བ་རྣམས་གསོད་
བ་དང་། ལྷ་དང་མིའི་ཡོ་བྱད་དུ་སྦྱར་ཉེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་གཞན་གྱི་དབང་དུ་སྦྱར་བས་
གསོད་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་གཞོད་པ་བྱེད་ལ། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བས་གནས་གཞན་མེད་
པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཞད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། དུད་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་རྩེ་དང་ནས་
མཁའ་སྦྱོད་ལུལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཉེ་གཞན་
ནི་དེ་ལས་འསྐྱེས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་
གནས་ན་ཡང་གསོད་པ་དང་། །བཅིང་དང་བརྟེན་སོགས་སྤྱག་བསྐལ་སྒྲ་ཆོགས་པ། །ཞི་འགྱུར་
དགོ་བ་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །ཁ་ཅིག་སྦྱ་ཉིག་བལ་
དང་རུས་པ་དང་། །ཤ་དང་པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དབང་མེད་གཞན་དག་དོག་
པ་ལག་པ་དང་། །ལྷག་དང་ལྷགས་ཀྱི་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཞོལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་
བཅད་དང་སོས་སྦྱི་དང་། །གཉིས་པས་བྱེད་པར་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་ཏོ། །བརྟེན་སོགས་ཞེས་
པའི་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་ནི་བཞོལ་བ་དང་སྒྲ་དབུག་པ་སོགས་བསྐྱུས་ཉེ་དེ་ནི་མི་དང་མི་ཡིན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་དོ། །གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་ཞེས་པ་ནི་དུད་
འགྲོ་རིགས་མཐུན་གྱི་གཞོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་པ་སྟེ། །ཞི་བར་འགྱུར་བའི་དགོ་བ་ནི་བྱུང་འདས་

འཛོལ་པའི་དགེ་བའོ། །དེ་སྤངས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱན་ཞིང་ལས་ཀྱི་སྣོད་དུ་མིང་རུང་བར་བསྟན་
 ཏོ། །དྲོག་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་ནས་གདབ་པས་བཏབ་སྟེ་བཀོལ་བ་ལྷ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཏྲ་
 དང་མ་ཉེ་དང་བོང་བྱ་དང་སྤང་བོ་ཆེ་དང་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ནི་བཤེས་སྤྱངས་འགྲེལ་པ་
 ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྤྱན་པ་དང་རྩུར་སྤྱེས་ཤིང་དེ་དག་ཏུ་གས་ཏེ་འཆི་བ་དང་
 ཁུར་སྤྱེ་བས་ངལ་བ་དང་ཚོ་བ་དང་སྤྱ་འཕྲེག་པ་དང་བདའ་བ་དང་གསོད་ལུགས་ཀྱང་མི་འབྲ་བ་དུ་
 མས་ཉམ་ཐག་པར་བྱས་ཏེ་གསོད་པ་དང་བཀྲས་སྒྲོམ་དང་ཉི་ལྷགས་ཀྱིས་གཟེར་བ་དང་རྩོན་པས་
 སྒྲོ་དུ་མ་ནས་གཅེ་བས་དེ་དག་ལ་དུས་ནམ་ཡང་འཕྲིགས་ཡེ་རེ་བས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་
 བསམས་ཏེ་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱའོ། །

ཆེའི་ཆད་ནི་མཛོད་ལས། དུད་འགྲོ་རྣམས། བཆོག་རིང་བསྐྱེལ་པའོ། །ཞེས་ཆེ་རིང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེལ་བ་ཙམ་སྐབ་ཅིང་སྐར་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་བསམས་པ་ནི། སེར་སྤྱ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་པ་རྣམས་ཡི་དྲགས་སུ་སྤྱེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
 བཀྲས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པ་པགས་པ་དང་། ཤ་ཁག་ཀྱང་བསྐྱེལ་བ་སྤྱང་དུ་མ་ཆོག་པ་ལྟ་
 བྱ་གདོང་སྤྱས་ཁེབས་པ་ཁ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེལ་ཤིང་ལྷེས་བལྟག་པའོ། །འདི་ལ་གསུམ་ལས། ཟས་
 སྒྲོམ་ལ་ཕྱིའི་སྤྱིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། དེ་དག་རྩ་མིག་དང་མཆོ་དང་མཆོད་ལྟ་རྣམས་སུ་རྩུབ་ན། དེར་
 སེམས་ཅན་རལ་གྱི་དང་མདུང་དང་མདུང་སྐར་བ་བཟུང་བ་དག་གིས་རྩ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་
 ཕྱིར་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་ཡང་རྣག་ཁག་ཏུ་མཐོང་ནས་འབྱུང་བར་མི་འདོད་པའོ། །ཟས་
 སྒྲོམ་ལ་ནང་གི་སྤྱིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། ཁ་ཁབ་མིག་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་ཁ་འབར་བ་དང་ལྷ་བ་ཅན་དང་
 གསུམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ། གཞན་ཀྱིས་གོགས་མ་བྱས་པ་རང་གིས་ཟས་སྒྲོམ་རྟེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་བཟའ་
 བཏུང་མི་རུས་པའོ། །ཟས་སྒྲོམ་ལ་སྤྱིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལྷེའི་སྤང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མོས་
 པ་དང་འཕྱངས་པ་ཐམས་ཅད་མེར་འབར་ནས་འཆོག་པར་འགྱུར་ལ། ལྷན་ལྷན་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བས་

ནི། བཤད་གཅི་ཟ་ཞིང་འཕྱང་བ་མི་གཙང་ཞིང་མནམ་ལ་ངེ་ང་བ་དང་གཞོད་པ་དང་སྤྲད་པར་བྱ་བ་
ཅམ་ལ་བཟའ་བརྟུང་བྱ་བར་རྒྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་ཤ་ལས་བཅད་ཅིང་ཟ་ལ་གཙང་མ་དང་
བཟང་པོའི་བཟའ་བརྟུང་ལ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་དག་གི་གནས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡི་དྲགས་
ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་ཅ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས།
འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདྲིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྡན་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ་གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ཡི་དྲགས་ན་ཡང་འདོད་
པས་ཐོངས་པ་ཡིས། །བསྐྱེད་པའི་སྤྱལ་བསྐལ་རྒྱན་ཆགས་མི་འཆོས་པ། །བཤེས་སྐྱོམ་གྲང་བོ་
ངལ་དང་འདྲིགས་པ་ཡིས། །བསྐྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྐྱེན་འཆལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་
ཀྱི་མིག་ཅམ་ལ། །ལྟོ་བ་རི་ཡི་གཏོས་ཅམ་བཤེས་པས་ཉེན། །མི་གཙང་གི་ནར་བོར་བ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་། །འཆལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་སོ། །ཁ་ཅིག་པགས་རུས་ལུས་ཤིང་གཅེར་བྱ་
སྟེ། །ཏ་ལ་ཡ་ཐོག་བསྐྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལགས། །ཁ་ཅིག་མཚན་ཞིང་ཁ་ནས་འབར་བ་སྟེ། །ཟས་
སྤྱ་འབར་བའི་ཁར་བབས་བྱེད་པ་འཆལ། །དམངས་རིགས་འགས་ནི་རྣལ་དང་བྱིས་དང་། །ཁག་
སོགས་མི་གཙང་བ་ཡང་མི་རྟེན་དེ། །པན་ཚུན་གདོང་དུ་འཆོག་ཅིང་མགྱིན་པ་ནས། །ཆ་བ་བྱུང་
བ་སྤིན་པའི་རྣལ་ལ་འཆལ། །འདི་དག་རྣམས་ལས་སོ་གའི་དུས་སྤྱི་ནི། །ཆེ་བའང་ཆ་ལ་དགུན་
ནི་ཉི་མའང་གང་། །ལྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་འགྱུར་འདི་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱང་ཡང་
སྐྱེམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་ནི་སྤྱི་དང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་
པར་གྱི་སྤྱལ་བསྐལ་བསྐྱེན་ཏོ། །ངལ་བ་ནི་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་བརྒྱག་པའོ། །འདྲིགས་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་རལ་
གྱི་དང་གཏུན་ཤིང་དང་ཞགས་པ་ཐོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ནས་འདྲིགས་པའོ། །གྱི་ནར་བོར་བ་
ནི་ཅི་བདེར་བོར་བའོ། །མཚན་ཞིང་ནི་མཚན་མོའི་ཆེ་ཁ་ནས་མེ་འབར་བའོ། །འབར་བའི་ཁར་
བབས་བྱེད་པ་ནི་ཟས་གང་ཁར་འབར་བར་བྱེད་པ་འཆལ་བ་སྟེ་ཟ་བའོ། །མིག་གཏུག་པའི་དུག་

གིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཆུ་ཞིམ་པོ་བསིལ་བའི་སྤྲུང་ཡང་སྐྱེམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལ་
ནི། མི་འབར་བ་འབྲིགས་པའི་མདག་མས་གང་བར་སྤང་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རྒྱུ་གི་སྤྲུང་སྤྲིན་བུ་
སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བ་འབབ་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །

སྤྲོ་བ་མ་ལ་སྤྲིངས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་བཟད་སྐྱོམ་པས་རྒྱུང་ནས་ཆུ་སྤྲུང་བྱི་མེད་པ། །མཐོང་
ནས་བརྟུང་བར་འདོད་དེ་སོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །སྤྲོ་ཤད་ཉ་ལྷིབས་ཆོགས་དང་རྒྱུ་བསྐྱེད་པས་འབྲེས་
པ་དང་། །འདམ་རྩལ་ཁག་དང་ཕྱི་སས་གང་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དྲིས་རྒྱུ་སྤྲི་ལངས་ཆུ་འཕོར་
རི་ཅེ་བསིལ་གྱུར་ཅིང་། །ཅན་དན་ལྷོན་བ་སྤྲོ་འབྱུངས་མ་ལ་ཡར་སོང་ན། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ནགས་
བསྐྱེད་པ་མེ་ལྷོ་རྒྱུ་འབྲིགས་ཤིང་། །མགལ་དུམ་འགྲེལ་བ་མང་བོས་རང་རོང་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཆུ་
གཉེར་རྒྱབས་འཛིགས་འཕང་མཐོ་གྲེས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །དབུ་བ་འཆོར་བ་ལྷག་གེར་འདུག་པར་
སོང་ན་ཡང་། །དེ་ཡང་འདི་ལ་བྲེ་ཆན་ཁྲག་སྤྲོ་དམར་རྒྱབ་པའི། །རྒྱུང་དམར་འཛེབས་པ་འཕྱོ་
པའི་སྤྲུང་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འདི་ནི་དེར་གནས་ཆར་སྤྲིན་ལྷང་བར་འདོད་ན་ཡང་། །སྤྲིན་ལས་
ལྷགས་མདའི་ཆར་བ་དུད་འཕུལ་མདག་མར་བཅས། །ཆ་ཆ་རྩོ་རྩེའི་པ་བོང་རྒྱུས་འཕྲོ་གསེར་
མདོག་ལྷ་བུ་ཡི། །སྤྲོ་ག་ཐོང་དམར་སེར་འགྱུ་བ་ལུས་ལ་ཆར་དུ་འབབ། །ཆ་བས་ཉེན་ལ་བུ་ལྷག་
ཀྱང་ནི་ཆར་འགྱུར་ལ། །ལྷགས་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མེ་ཡང་གང་བྱེད་དེ། །ཤིན་དུ་མི་བཟད་
ལས་ཡོངས་སྤྲིན་པས་རྒྱུ་ཕོངས་པ། །འདི་ལ་སྤྲོ་ཆོགས་འདི་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྤང་། །ཁབ་
མིག་ཅམ་གྱི་ཁ་ལ་དབག་ཆད་མང་མཆིས་པའི། །སྤྲོ་ཅན་ཉམ་ཐག་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འཕྱུངས་
ཀྱང་། །མགལ་ལྷགས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་ཕྱིན་པར་མ་གྱུར་པར། །ཁ་ཡི་དུག་གིས་ཆུ་ཡི་ཐིགས་
པའང་སྐྱེམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱུས་ཀྱང་བསམ་མོ། །

ཆོའི་ཆད་ནི་སའི་དངོས་གཞི་དང་མཛོད་ལས། མི་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དྲུགས་ཀྱི་
ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་བར་གསུངས་ལ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས་ནི། བར་ཆད་

མེད་པར་སྤྱག་བསྐྱལ་བསྟེན་གྱུར་པ། །ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཞགས་པ་ནི། །སྤྱ་བས་བཅེངས་
པའི་ལུས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལོ། །ལྷ་སྟོང་དག་དང་ཁྲིར་ཡང་འཆིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡི་
དུགས་ཁ་ཅིག་གི་ཆེ་ཆད་ལྷ་སྟོང་དང་ཁ་ཅིག་གི་ཆེ་ཆད་ཁྲི་ཡིན་པར་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །ངན་
སོང་གསུམ་ག་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆད་ངེས་པ་མེད་དེ། མི་དགོ་བའི་དབང་གིས་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཆོགས་སུ་
འགྱུར་བར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་ནམས་སེམས་
པ་ནི། ད་ལྟ་མེ་མ་སུར་དུ་ལག་པ་བརྟུག་ནས་ཞག་གཅིག་སྟོང་པ་དང་། དགུན་གྱི་ལྟགས་པ་སྒྲང་
ལ་འབྲུགས་སྐབས་སུ་གོས་མེད་པར་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོང་པ་དང་། ཞག་ཁ་ཡར་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་
བ་མེད་པ་དང་ལུས་ལ་སྒྲང་བུ་སོགས་ཀྱིས་སོ་བཏབ་པ་ཙམ་ཡང་བཟོད་དཀའ་ན། ཆ་དཔྱལ་དང་
གང་དཔྱལ་དང་ཡི་དུགས་དང་དུད་འགོ་གཅིག་གིས་གཅིག་གསོན་པོར་མིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
སོགས་བདག་གིས་ངེ་ལྟར་བཟོད་སྟེན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་ཉམས་ལ་དབགས་ནས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་
ཤིང་སྤྱག་པའི་ཡིད་ཀྱི་འགྱུར་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་མ་གོམས་
པའམ་དུས་ཅུང་ཟད་རེ་བསྒྲོམས་པས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གཞི་ལས། ཀུན་དགའ་པོའི་
སྤྱིང་མོའི་བུ་གཉིས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་སྟོག་དུ་བརྟུག་པ་དང་དེ་ཞག་ཉུང་ཤས་ཤིག་སྒྲགས་ནས་ལེ་
ལོས་མི་སྟོག་པ་དང་། མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་གཏད་པས་སྤར་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ན། ཀུན་དགའ་པོས་
འདི་གཉིས་ཡིད་འབྱུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱས་པས། མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བུས་ཉིན་མོ་སྦྱོད་དུ་འགོ་
བའི་སར་ཁྲིད་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་སྤྱལ་ཏེ་གཙོད་པ་དང་གཤེག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་ཐོས་
ནས་བལྟར་བྱིན་པ་དང་། གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་ཞིང་དེ་ན་ལྟགས་ཟངས་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཁོལ་བ་སྒྲང་ནས་འདིར་སུ་ཡང་མི་འཇུག་གམ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་པོའི་ཆ་པོ་
གཉིས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་ལེ་ལོས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཤི་ནས་འདིར་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་།
དེ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱག་ནས་གལ་ཏེ་ཤེས་ན་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཇུག་གོ་སྟེན་ནས་མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་བུའི་

སར་བྱིན་པ་དང་རི་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་བསྟན་དོ། །དེ་ནས་མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱས་དགོ་ཚུལ་གཉིས།
 ཉིས་དམིགས་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་ལེ་ལོ་ལས་འབྱུང་བས་བཙོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །ཅེས་
 གསུངས་པས། དེ་གཉིས་བཙོན་འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་ཟས་མ་ཟོས་པའི་གོང་དུ་དཔྱལ་བ་བྲན་ན་ནི་ཟ་
 བར་མི་བྱེད་ལ། ཟས་ཟོས་ཟེན་པའི་འོག་དུ་བྲན་ན་ནི་སྤྱག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་ཉིན་མོ་སྟོད་པའི་
 གནས་གཞན་ཞིག་དུ་ཁྱིད་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་ལྷ་དག་སྤྱལ་པའི་མི་ཁྲང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་ཐོས་
 ནས་བལྟར་བྱིན་པ་དང་ལྷའི་བྱ་མེད་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལྷའི་བྱ་མོས་གང་བ་མཐོང་ནས། ལྷའི་བྱ་
 མི་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོའི་ཆ་བོ་གཉིས་རབ་དུ་བྱུང་ནས་བཙོན་འགྲུས་
 རྩོམ་པས་དེ་གཉིས་ཤི་ནས་འདིར་སྤྱོད་ཞེས་སྤྲས་པ་དང་། དེ་གཉིས་དགའ་ནས་མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱ་
 ལ་སྤྲས་པ་དང་དགོ་ཚུལ་གཉིས་པན་ཡོན་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ལས་
 འབྱུང་བས་བཙོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པས། བཙོན་འགྲུས་རྩོམ་པས། ལུང་ནོད་པ་
 ན་ཡང་དག་པར་ལྷན་པའི་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་བདེ་འགྲོ་ནས་ངན་འགྲོར་སྤྱེ་བ་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་
 གསུངས་པ་ན། འཕགས་པ་བདག་ཅག་གིས། ཡང་ལྷ་མའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ངན་སོང་གསུམ་
 དུ་སྤྱེ་དགོས་སམ་བཞིན་བཟང་གཉིས་འགྲོ་བ་ལྷའི་འཁོར་བར་རི་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱུན་
 མ་ཆད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་ཟོ་རྒྱུན་བརྒྱུད་མོའི་ཚུལ་གྱི་འཁོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་གཉིས་ཡིད་བྱུང་
 ནས་སྤྲན་ཆད་ཉོན་མོངས་སྟོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས་
 མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱས་ཆོས་བསྟན་ནས་དག་བཙོན་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལེ་ལོ་འགོག་
 ཅིང་ལམ་བསྐྱབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་བསྟེན་པ་དང་ཡིད་ཐར་པ་ལ་བསྐྱེལ་ཞིང་། དེ་འཕོབ་པའི་རྒྱའི་
 ར་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསྒྲོམ་པ་བསྐྱེལ་པ་ཡིན་པས་དེའི་མན་ངག་ལ། ལྷོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པ་
 ནའང་དེ་ལས་ལྷག་པ་གསུང་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་སྤྱེས་བྱ་རྒྱུང་འབྱེད་གི་བསམ་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྤྱེ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། རྫོ་ཆོད་

ཀྲང་བསམ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འབད་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །སྤྱེའུ་
ཟུར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྲང་། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤར་བྱས་སམ་མ་བྱས། ད་ལྟ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་བྱི་
མ་བྱ་སྟམ་འདུག་གམ་མི་འདུག་བརྟགས་ལ། སྤར་བྱས་སམ་ད་ལྟ་བྱེད་དམ་བྱི་མ་བྱ་སྟམ་འདུག་
ན་དེར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། དེར་སྐྱེས་ན་དེ་ཙམ་ད་ཅི་ཙམ་བྱེད་ངས་བྱས་སམ་སྟམ་དུ་གྲང་བ་ཆ་
ཀམ་ཀམ་པའམ། ཐང་ལ་འདུག་པ་ཀོག་ཀོག་ལྡང་ཡིན་པ་ཚུགས་ཐབས་ཡེ་མེད་པ་བསམས་ལ་
འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་སློ་ཅི་སྐྱེ་བྱ་གསུང་རོ། །དེ་ནི་གནད་དུ་སྤང་སྟེ་ད་ལྟ་རྟེན་བཟང་བས་དེ་
ལྟར་བསམས་ན་སྤར་བསགས་སྤྱོད་བ་དང་། བྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་ཉུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་དགེ་བ་སྤར་
བསགས་པ་འདུན་པ་བྲག་པོའི་སློན་ལམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བས་མང་པོར་སྤེལ་བ་དང་གསར་དུ་
འཇུག་པའི་སློ་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དལ་བ་དོན་ཅན་དུ་བྱར་
ཡོད་ལ། ད་ལྟ་དེ་རྣམས་མ་བསམས་ན་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཆེ། འཛིགས་པ་དེ་དག་ལས་སྐྱབས་
པའི་སྐྱབས་བཙལ་ཡང་མི་རྟེན་ཅིང་། དེའི་ཆེ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོར་ལེན་ལ་སློའི་མཐུ་
མེད་པའི་བྱིར་ཉ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཆེ་དགེ་སྤྱད་སྐལ་ལྡན་ཡང་། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་
བྱས་ན། །ངན་སོང་སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་ཚོངས་པ། །དེ་ཆེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །ཅས་དང་། སུ་
ཞིག་འཛིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག་ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས། །བྲེད་ཤ་འཕྲོན་པའི་
མིག་བགྲད་ནས། །ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཕྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་མཐོང་
ནས་ནི། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་ཐུག་འགྱུར། །གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །དེ་ཆེ་བདག་གིས་
ངེ་ལྟར་བྱ། །དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །འགྲོ་བ་སྐྱོབ་པའི་དོན་བཙུན་པ། །སྐྱོབས་ཆེན་
འཛིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་
དག་ནི་རགས་པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་བྲན་པ་ཉིར་བཞག་ན་བཞུགས་པས་ངས་པར་བལྟ་དགོས་ཤིང་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་དགོས་ལ་བལྟས་པ་རྣམས་ལ་བསམས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་
པའི་སྒོ་དཔ་པ་སྐྱབས་འགོ་སྤྱད་པ། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་
འགོ་བའི་ཡུལ། རི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱབས་འདིའི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། རྒྱའི་གཙོ་བོ་གཉིས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་
རྒྱ་མང་ཡང་སྐྱབས་འདིར་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། ཆེ་འདིར་མི་སྤྲོད་པར་སྤྱར་དུ་འཆི་བ་དང་། ལི་
བའི་འོག་དུ་ཡང་གང་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་ཀྱི། ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ལ། ལས་
ཀྱང་སྤྲོད་འཇུག་ལས། རི་ལྟར་མཆོན་མོ་སྟན་ནག་སྟོན་རུམ་ན། །སྟོག་འགྱུ་སྐྱད་ཅིག་རབ་སྤར་
སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་སྒོ་གྲོས་
ཐང་འགའ་འབྱུང་། །དེ་ལྟས་དགོ་བ་ཉམ་རྒྱུད་ཉིད་ལ་རྟག་ །སྟོག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་དུ་མི་བཟད་
པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀར་པོའི་ལས་ཉམ་རྒྱུད་ཞིང་ནག་པོའི་ལས་ཆེས་ཤིན་དུ་སྟོབས་ཆེ་
བས་ངན་འགྱོར་ལྱང་བ་ཚུལ་བསམས་པས་འཇིགས་ཤིང་སྟོག་པ་སྤྱོད་ནས་སྐྱབས་འཆོལ་བའི་སྒོ་
སྤྱོད་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི། །རྒྱ་མཆོད་
ནང་ན་ནམ་པར་གནས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི། །རྒྱ་སྟོན་གྱིས་ནི་ལུས་ཐོས་
པས། །དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གཉིས་བསྟན་
པ་ནི། མདོར་ན་རང་ངན་འགོ་ལ་སོགས་པས་འཇིགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་དེ་ལས་སྟོབ་པའི་
རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཆོག་ཅམ་དུ་སོང་ན་སྐྱབས་འགོ་
ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། དེ་གཉིས་ཤུགས་བྲག་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྐྱབས་འགོ་ཡང་ཡིད་འཁུལ་
བ་ཞིག་འོང་བས་རྒྱ་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ལ་གཉིས། ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། དེ་
སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་
པ་ཀུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་གནས་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོད་
དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱབས་དང་
སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་འབྲེད་པའི་སློ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་བསྐྱབས་པ་མེད་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྔ་
འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་རིགས་སོ། །དེས་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྲང་མཆོན་
པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། །ཐར་བ་འདོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱབས་སུ་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབས་དང་། རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཆེས་ལ་
ནན་ཏན་དུ་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་བཞེ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་བདག་ཉིད་
འདིགས་པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཐོབ་ན་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་
ལྟར་གཞན་འདིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་
དགོས་པ་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྔ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་
ན་སྐྱབས་སུ་སོང་ཡང་མི་སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞེ་པ་ནི། ཐང་ཐིང་གི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མི་མཉེས་ཀྱི། བསྐྱབས་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མེད་ན་སྤར་པན་བཏགས་པ་ལ་
བལྟ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མདོར་བསྡུས་ནི། མདོར་ན་རང་ཉིད་
འདིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ། གཞན་འདིགས་པ་ལས་སྦྱོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས། ཀུན་ལ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་འཇུག །པན་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་

པའི་གསུམ་སྐྱབས་སུ་འོས་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། དབང་ཕྱུག་སོགས་ལ་མེད་
པས་དེ་ཉིད་སྐྱབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་
ཡང་སྐྱབས་སུ་འོས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཆེས་གལ་ཆེ་ཆུལ་ནི། དེས་ན་བསྐྱབས་བ་ནས་གསུངས་
པ་འདི་ནམས་ལ་ངེས་པ་བྲངས་ནས་ཅེ་གཅིག་པའི་སྒོ་ལྟོས་འཆའ་བྱས་ན། མི་སྐྱོབ་པ་མི་སྲིད་
པས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རང་སྐྱོབ་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ལས་ཕྱིའི་ཡན་ལག་
གས་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པར་སྟོན་པས་བསྐྱབས་ཟེན་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་སྒོ་བཀལ་ནས་
སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་མ་བྱུང་བས་སྐྱག་བསུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་བཙུལ་ཡང་སྙིང་
ཇི་ཆེན་པོས་བྲངས་ནས་གྲོགས་མཛད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ལེ་ལོ་མི་མངའ་བ་སྐྱེ་མེད་པའི་སྐྱབས་
གནས་བཟང་པོ་རང་གི་མགོན་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པ་འདི་རིག་པར་བྱས་ལ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བར་བྱ་སྟེ། བསུགས་འོས་བསུགས་བསྟོད་ལས། ད་^[1]ནི་མགོན་མེད་ཁྱེད་ནམས་ཀྱི། །གྲོགས་
སུ་གྱུར་པ་ཞེས་སྒྲོགས་ཤིང་། །ཐུགས་ཇི་ཆེན་པོས་འགོ་བ་ནི། །མཐའ་དག་འཁྱུད་པ་བཞིན་ཏུ་
བཞུགས། །སྟོན་པ་ཐུགས་ཇི་ཆེ་མངའ་བ། །བཅེ་བར་ལྷན་ཞིང་ཐུགས་བཅེར་མཛད། །དེར་བཙོན་
ལེ་ལོ་མི་མངའ་བ། །ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་གཞན་སུ་མཆིས། །ཁྱོད་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན། །སྤྱི་
ཡི་རྩ་ལག་བཟང་པོ་ལགས། །མགོན་ཏུ་ཁྱོད་བཞུགས་མ་འཆལ་བས། །དེ་སྤྲད་སྤྱེ་བོ་བྱིང་བར་
གྱུར། །གང་ཞིག་ཡང་དག་སྦྱངས་ནས་ནི། །ཐུགས་ལས་ཀྱང་གྲོགས་བྱས་པ། །གྲོགས་བྱེད་པ་
ཡི་ཆོས་དག་ནི། །ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་འགས་མི་རྟོགས། །ཕྱི་ཡི་ཡན་ལག་སྟོབས་ཀུན་ནི། །ཁྱོད་
ཀྱིས་ཡང་དག་བསྐྱབས་ལགས་ཏེ། །རང་གི་སྟོབས་དག་མ་ཆང་བས། །བྱིས་པ་ནམས་ནི་སྐྱག་
བསུལ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རི་ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆུལ་ནི། བསྐྱབས་བ་ནས་གསུངས་པ་བཞི་སྟེ། ཡོན་ཏན་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ར་ནི་མགོན་མེད།

ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཁས་སྒངས་པ་དང་། གཞན་དུ་མི་སྤྱི་བས་སྐྱབས་སུ་སོང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ། སྐྱབས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོག་དགོས་པས་
དེ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་དངོས་དང་འཕྲོས་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་ བཞི་ལས། སྤྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཡིད་ལ་ཐུག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔེ་ལ་བསྟོད་པ་ལས།
ཁྱོད་སྐྱེ་མཚན་གྱིས་སྤྱས་གྱུར་པ། །མཛེས་གྱུར་མིག་གི་བདུད་ཅི་ནི། །སྤྱི་མེད་སྟོན་གྱི་ནམ་
མཁའ་ལ། །སྐར་མའི་ཆོགས་གྱིས་སྤྱས་པ་འདྲ། །ཐུབ་པ་གསེར་གྱི་མདོག་ལྗན་པ། །ཆོས་གོས་
གྱིས་གཡོགས་མཛེས་གྱུར་པ། །གསེར་གྱི་རི་བོའི་ཅི་མོ་ནི། །མཚམས་གྱི་སྤྱིན་གྱིས་དགྱིས་པ་
འདྲ། །མགོན་ཁྱོད་རྒྱན་གྱིས་མ་བརྒྱན་ཀྱང་། །ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་མདངས་གང་ཡིན། །སྐྱེ་བའི་
དགྱིལ་འཁོར་རྒྱས་གྱུར་པ། །སྤྱིན་དང་བུལ་ལའང་དེ་མ་མཆིས། །ཁྱོད་གྱི་ཞལ་གྱི་བརྒྱ་དང་། །བརྒྱ་
ཉི་མས་ཁ་བྱེ་བ། །བྱང་བས་མཐོང་ན་བརྒྱ་ནི། །ཐེ་ཆོམ་དབྱང་ཐག་ལ་འདུག་འགྱུར། །ཁྱོད་ཞལ་
གསེར་གྱི་མདོག་ལྗན་པར། །ཆོམས་དཀར་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ནི། །གསེར་གྱི་རི་གསེབ་སྟོན་
ཀ་ཡི། །སྐྱེ་བའི་མེད་ཞུགས་པ་འདྲ། །མཚན་འོས་ཁྱོད་གྱི་ཐུག་གཡས་ནི། །འཁོར་ལོའི་མཚན་
གྱིས་མཛེས་གྱུར་པ། །འཁོར་བས་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་ལ། །ཐུག་གི་དབུགས་འབྱིན་མཛད་པ་
ལགས། །ཐུབ་ཁྱོད་གཤེགས་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཞབས་གཉིས་དཔལ་གྱི་བརྒྱ་འདས། །ས་
གཞི་འདི་ནི་བྱིས་གྱུར་པ། །བརྒྱ་ཅན་གྱིས་ངེ་ལྟར་མཛེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐུག་པར་
བྱའོ། །གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཀུན་རྟོག་མེད་ཀྱང་གསུང་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་སྟོན་པའི་ཆོངས་
དབྱངས་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡོད་ཀྱིས་དུས་གཅིག་དུ་བྱི་བ་མི་
འདྲ་བ་ཁོ་ན་རེ་རེ་ནས་བྱིས་ཀྱང་། སེམས་གྱི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྗན་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྩུང་
ནས། གསུང་གཅིག་གིས་བྱི་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལན་མཛད་ཅིང་། དེ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་

སྐད་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་སེམས་པ་སྟེ། བདེན་པ་པོའི་ལེན་ལས། འདི་
ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ངེས་པའི་ཆོག །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ལྷུ་ལྷས་ན། །སེམས་
ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྤྲུགས་ཚུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་
འདེབས། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདེན་པ་འཛིག་ཏེན་ན། །ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱངས་གསུང་སྒྲིགས་མཁྱེན་
བར་མཛོད། །དེ་ནི་ལྟ་མའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་འབྱིན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བར་
མཛོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གསུང་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་ཀུན་དང་འཆོམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་
གཉེན་པོར་སྟོན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་། བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པ་ལས། །ཁྱོད་ཞལ་བལྟ་ན་རབ་སྤྲུག་པ། །དེ་ལས་
མཉན་ན་སྟན་པ་ཡི། །གསུང་འདི་དག་ནི་ཆོ་བ་ལས། །བདུད་ཅི་འཛག་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། །ཁྱོད་
ཀྱི་གསུང་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །དུལ་རབ་ནི་མཛོད་ཆར་སྤྲིན་འབྲ། །ཞེ་སྤང་སྤྱལ་ནི་དབྱུང་བ་
ལ། །ནམ་མཁའ་ལྗིང་དང་འབྲ་བ་ལགས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་འཛོམས་
བས་གདུགས་དང་འབྲ། །ང་རྒྱལ་རི་བོ་མཛོད་འཛོམས་བས། །རྩོམ་དང་ཡང་འབྲ་བ་ལགས། །དོན་
གཞིགས་བས་ནི་མི་བསྐྱེད་པ། །ཁོངས་མི་མངའ་བྱིར་རྩེས་སུ་མཐུན། །ལེགས་པར་སྤྲུང་བས་གོ་སྒྲ་
སྟེ། །ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་ནི་ལེགས་གསུང་ལྡན། །རེ་ཞིག་དང་པོར་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་། །ཉན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་མཛོད། །དེ་ནས་ཡིད་ལ་བསམ་བཞིས་ན། །འདོད་ཆགས་གཏི་སྤྲུག་རྣམས་ཀྱང་
སེལ། །པོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུགས་འབྱིན་ཞིང་། །བག་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱང་མཛོད། །བདེ་
བ་ཅན་དག་སྒྲོ་བཞིན་པས། །ཁྱོད་གསུང་ཀུན་དང་མཆོམས་བར་འཇུག །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དགའ་བ་བསྐྱེད། །བར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཡང་སྟེལ། །ཐ་མའི་རབ་རིབ་རྣམ་འཛོམས་བས། །གསུང་
འདི་སྒྲོ་བོ་ཀུན་ལ་སྤྲུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲན་བར་བྱའོ། །

སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས། མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་
སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་དུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་

འབྲུག་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པའི་མཁའ་པས་བྱབ་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
ཤེས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆུང་བས་མ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་འཕྲོ་བས་བསྐྱེད་
ལས། ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བྱབ་ལགས་གྱི། ཁྱོད་ལས་གཞན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། བཙུག་ལྷན་དུས་ཀྱི་གཏོགས་
པའི་ཆོས། །རྣམ་ཀྱན་འབྱུང་གནས་ཐམས་ཅད་ནི། །ལག་མཐེལ་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟ་བུར། ཁྱོད་ཀྱི་
ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོང་ལུལ་གྱུར། །ཆོས་རྣམས་གཡོ་དང་མི་གཡོར་བཅས། །གཅིག་དང་སྣ་ཆོགས་སོ་
སོ་ལ། །མཁའ་ལ་རྒྱུད་དག་རྒྱ་བ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་དག་ཐོགས་མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་བྲན་པར་བྱའོ། །

བཙུག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བཅིངས་
པ་བཞིན་དུ། ཐུབ་པ་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་རང་དབང་མེད་པར་བཅིངས་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་སྐྱུག་
བསྐྱེད་པ་གཞིགས་པ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་སྐྱེ། བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། འགྲོ་
བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཁྱད་མེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས། ཁྱོད་ནི་འགྲོ་བའི་ཉོན་
མོངས་དག་། དགྲོལ་སྦྱང་ཡུན་རིང་ཐུགས་རྗེས་བསྐྱེད་པས། །དང་པོར་ཁྱོད་ལ་ཐུག་བཞུགས། །འོན་
ཏེ་གང་གིས་འཁོར་བར་ཁྱོད། །སྦྱོན་མཁའ་ཡུན་རིང་དེ་ལྟ་བུར། །བཞུགས་མཇེད་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་ལ་བཞུ། །ཞེས་དང་། བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས་ཀྱང་། །གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་གིས་རྟག་
ཏུ། །སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དགྲ་དང་། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་རྒྱུད་པར་རྣམས་
གཞིགས་ན། །བྱང་སྟོང་དམ་པ་དེ་ནི་ཐུགས་རྗེ་སྐྱེ། །ཞེས་དང་། འདོད་པས་ཟིལ་གྱི་ལོན་པའི་
ཡིད་ལྷན་དང་། །སྟེང་པ་ཆེ་ཞིང་རྟག་ཏུ་ལུལ་བརྟུང་དང་། །སྟེང་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱ་མཚོར་
ལྷུང་བ་རྣམས། །གཞིགས་ན་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ། །ནད་དང་ཐུང་ན་རྣམ་པ་མང་དག་
གིས། །ཤིན་ཏུ་གཅོས་པའི་སྐྱེ་དགྲ་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གཞིགས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་ལུས་བསལ་

སྤྱད་ཏུ། །སྒོ་བས་བཅུ་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཏྲག་འབྱུང་
སྟེ། །དེ་མི་འབྱུང་བ་ནམ་ཡང་སྤིང་མི་འགྱུར། །འགོ་བ་ཀུན་གྱི་བསམ་བར་གནས་པ་སྟེ། །དེ་བས་
སངས་རྒྱས་དེ་ལ་སྒྲོན་མི་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲན་པར་བྱའོ། །

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སྤྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་
དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་པར་མཛད་པའོ། །དེ་
ཡང་གདུལ་བྱའི་ངོས་ནས་བཞིར་བྱང་ན་ཐུབ་པས་གདུལ་བྱ་དེ་ཕུན་ཆོགས་དང་མ་སྤྱད་པ་དང་།
རྒྱད་པ་ལས་མ་བྱངས་པ་མེད་པས་བཞི་བར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་
ལྷ་བཅུ་པ་ལས། ཁྱིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་བཤད། །བདུད་ཀྱི་གཡོ་དག་བསྟན་པ་མཛད།
འཁོར་བའི་རང་བཞིན་མི་བཟད་བཟློད། །འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྟན། །པན་དགོངས་
ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཞི་འཆལ་བ། །གང་ཞིག་ཁྱིད་ཀྱིས་མ་མཛད་
པ། །གཞན་གོ་ཅི་ཞིག་མཆིས་ལགས་ཀྱེ། །ཞེས་དང་། བསྟན་པ་འོས་བསྟན་པ་བསྟོད་ལས།
ཁྱིད་ཀྱིས་གང་ལས་འགོ་བ་དག །མ་བྱངས་རྒྱད་པ་དེ་གང་མཆིས། །གང་དང་འཛིག་ཉེན་མ་
སྤྱད་པའི། །ཕུན་ཆོགས་དེ་ཡང་གང་ཞིག་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྲན་པར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དབྱེད་སྒོམ་གྱིས་ཡང་ཡང་བྲན་པའི་པན་ཡོན་ནི། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་
སུ་བྲན་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་པ་སྟེ། སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་བྲན་པར་བྱས་ན་དད་པ་ཡང་སྒོ་དུ་མ་ནས་
སྒྲེ་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་བྲན་པར་བྱས་ན་ཕྱགས་ཐག་ལ་རྒྱུན་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། །གཉིས་པ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་ཆག་ཏུ་རྟེན་ཚུལ་ནི། དེ་
ལྟར་བསྒྲུམས་པས་འཕྲིག་ཚུད་ན་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་པལ་མོ་ཆེས་སྐྱབས་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་སྟོན་པས། དེ་དག་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བར་འགྱུར་ལ། དབྱེད་སྒོམ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་
སྟུང་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་འདོར་བ་རྣམས་ནི། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྤྱིབ་པ་སྤྱིང་

བའི་སྒོ་དུ་མ་བཀག་ནས་སྔོན་བ་ཡིན་པས། དལ་བའི་ཉེན་ལ་སྤྱིང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལེན་པའི་
གོགས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་འཁོ་ན་དག་གི་རྒྱ་ཡིད་ཆེས་ལ་སྔོང་བ་རྟེན་མ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས་ལས། ཡིད་ཆེས་རྟེན་
པ་ནི་འདི་ནམས་དུས་རྒྱུན་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བྱས་ན་སྒོ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དང་པོར་
སྒོ་སྒྱུར་དག་འཁོལ་བ་ཡང་། བྱིས་དེ་ལ་ངང་གིས་འདུག་པ་དང་། རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་
འབྲ་བ་ཞིག་བདག་གིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་སྤྲུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་
སངས་རྒྱས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅི་བྱང་ཡང་སངས་རྒྱས་རྗེས་
སུ་བྱེད་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཁྱེད་ལ་བསྒོལ་ཞིང་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་མི་དག་མང་དུ་ཉོག་བྱེད་པ། དེ་ལ་གནས་པའི་ཉོག་པ་དེ་དག་གིས། དེ་
བཞིན་དུ་ནི་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་འགྱུར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་སྐྱབས་བྱེད་དང་། །ཡེ་ཤེས་དཔག་
ཏུ་མེད་པར་བྱུང་དབང་བྱ། ཉག་པར་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བསྒོམས་བྱས་ན། །དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་
རབ་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་འཆག་འདུག་འགྲང་ཞིང་གནས་པའི་ཆོ། །སྐྱེས་བྱུང་མ་པའི་ཡེ་
ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད། །འདྲིག་ཉེན་རྒྱལ་བ་སྒྲ་མེད་བདག་འགྱུར་བར། །འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་
སྒོན་ལམ་འདེབས། །ཞེས་དང་། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་རབ་དང་བ་ཡིས། །ཉག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
དག་གི་བསྐྱགས་པ་བརྟེན། །དེ་ལྟར་དེས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྒོམས་པས། །ཉིན་མཆན་དུ་ཡང་
འདྲིག་ཉེན་མགོན་པོ་མཐོང་། །ནམ་ཞིག་དེ་ནི་ན་ཞིང་མི་བདེ་ནས། །ཤི་ལ་བྱུག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཆོར་བྱང་ན། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་བྱེད་པ་མི་ཉམས་ཏེ། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོར་བས་འཕྲོགས་པར་ཡོང་
མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །པོ་ཏྱ་བའི་ཞལ་ནས། ཡང་ཡང་བསམ་ན་ཡིད་རྗེ་ཆེས་དང་རྒྱད་
རྗེ་དག་ཏུ་སོང་ནས་བྱིན་རྒྱབས་འབྱུང་། དེ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟེན་པས་སྤྱིང་ཐག་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་
སུ་སོང་ནས་དེའི་བསྐྱབས་བྱུ་ལ་སྒོལ་ཅམ་ན་ཅི་བྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་

འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་མ་རྟེན་པའི་བྱེད་པར་ནི་འོ་སྒོལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁའ་པ་ལ་མོ་མ་ཚོ་
ཤོས་ཅམ་དུ་ཡང་མི་ཅི་གསུང་། དེ་ཡང་མོ་མ་མཁའ་ཚོ་ཤོས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་ད་ལོ་ཁྱེད་ལ་
རྩལ་ཆགས་མེད། ང་རང་ཤེས་ཟེར་ན། བདེ་འཕོལ་གྱིས་འགྲོ། དེ་ན་རེ། ད་ལོ་ཆགས་ཡོད་དོ་འདི་
ཙུག་གིས་འདི་མ་བྱེད་ཟེར་ན་འབད་ནས་བསྐྱབ། མ་གྲུབ་ན་འདི་སྐད་ཟེར་བ་ངས་མ་གྲུབ་སྟམ་ནས་
སྒོ་མི་བདེ་བ་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་སྤང་ངོ་། །ཞེས་པ་དང་། འདི་དང་འདི་བསྐྱབ་
པོ། །ཞེས་བཅས་པ་ལ་སྒོ་འགའ་ལམ། མ་གྲུབ་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་འོང་ངམ། ཆོས་ནས་དང་དེ་སྐད་
བཤད་དེ། ད་ལྟ་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་དེ་ཙུག་མི་བུ་བ། འདི་ཙུག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་རས་སུ་ཡིང་གིས་བོར་ནས་རང་ཤེས་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཁྱུག་གིས་འགོ་བ་ཡིན་གསུང་སྟེ། མ་
བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཆོག་ཅམ་ལ་འཁུལ་བ་མིན་པ། ཡིད་ནང་དུ་ལོག་ནས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་
ན་ཤིན་ཏུ་མད་པར་སྤང་ངོ་། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སྤྲོད་ཐག་པ་
ནས་ངེས་ཤེས་ཅི་འདྲོངས་ལ་འབད། དེ་བྱུང་ན། དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་དེ་སྐྱབ་པའི་
དགེ་འདུན་ལ་ཡང་ངེས་པ་དེ་དང་འབྲ་བ་རེ་འོང་བས་སྐྱབས་འགོ་གནད་དུ་འགྲོ་ལ། དེ་མེད་ན་ནི་
ལམ་གཞན་ལྟ་ཞོག །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིད་འཁུལ་བ་ཡང་འོང་ས་མེད་དོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་
མཐའ་ཡས་པ་ཅན་འདི་ནི། བྱུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འགོག་པ་དང་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་སྒྲོན་སྤངས་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ་
སྟམ་དུ་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། གང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
དག་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ལས་སྐྱེས་པ། ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐྱལ་ལ་
སྒྲོད་པ། ཆོས་ཀྱིས་སྐྱལ་པ། ཆོས་བདག་པོ་གྱུར་པ། ཆོས་ལས་བྱུང་བ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ། ཆོས་
ལ་རྟོན་པ། ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེ་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ། གཙོ་བོ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཏེ་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་ཅན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཡང་དག་
པར་སྤྱད་པ་ལས། དགེ་འདུན་ནི་ཆོས་སྤྱོད་པ། ཆོས་སྤྱོད་པ། ཆོས་སེམས་པ། ཆོས་གྱི་ཞིང་། ཆོས་
འཛིན་པ། ཆོས་ལ་རྟོན་པ། ཆོས་ལ་མཆོད་པ། ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་པ། ཆོས་
སྤྱོད་པ། ལུན་སུམ་ཆོགས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་ཤང་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ། སྤྱིང་རྗེ་བའི་
ཆོས་ཅན། སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ། ཉག་ཏུ་དབེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་པ། ཉག་ཏུ་ཆོས་ལ་གཞོལ་པ། ཉག་
ཏུ་དཀར་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤྲུལ་མོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁྱད་པར་ཤེས་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། བསྐྱབ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གི་
གསུམ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །འདི་ལ་དྲག་ལས། མཆན་ཉིད་
ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ནི། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ནི།
གཞན་གྱི་མན་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།
རིམ་བཤུར་ལུང་ལེགས་པར་འབོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་
པ་དང་། མངོན་པར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཅན་ནོ། །མོས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རིམ་བཤུར་
བསྟེན་བཀྱར་ལ་གྲུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གྲུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བ་དང་།
ཆོས་མཐུན་པའི་དངོས་པོས་ལྟན་ཅིག་གིས་འགྲོགས་པ་ལ་གྲུས་པས་ཞེན་པར་བྱ་བའོ། །སྐྱབ་པའི་
ཁྱད་པར་ནི། རིམ་བཤུར་མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྲོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་གོམས་པར་བྱ་
བ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའོ། །རྗེས་སུ་ཅན་པའི་
ཁྱད་པར་ནི། འདི་ལྟར་བཙམ་ལྟར་འདས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པོའི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་
ཅན་པའོ། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ནི། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་བསོད་ནམས་མཆོག་འཕེལ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ནི་དང་པོའི་དོན་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་དང་མང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་སྟེ།
 དགེ་འདུན་ལ་ངེས་པར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་ལེན་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་ལུང་འདས་ལ་སྐྱབས་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་
 གྲོགས་སུ་བཟུང་བའི་སྟོན་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
 རོ། །གཞན་དུ་མི་སྤྱོད་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། རང་བ་དང་ཕྱི་པའི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དང་དེ་
 ལ་སྤོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དམན་ཤེས་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་
 གྱི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་ལ། སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་སྟོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་ལ། གཞན་གྱི་
 སྟོན་པ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་
 རས། །བཅོམ་ལྷན་ཁྱོད་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། །དེ་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ཞེན་ཁྱོད། །སྟོན་མི་མངའ་ལ་
 ཡོན་ཏན་ལྷན། །ཞེས་དང་། ལུ་སྟེགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་རྣམ་བསམས་
 བ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་མགོན་ཁྱོད་ལ། །བདག་གི་སེམས་འདི་དད་པར་གྱུར། །དེ་ལྷར་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་མིན་པའི། །བྱབ་མཐའི་སྟོན་གྱིས་བརྒྱག་སེམས་ལྷན། །བསམ་བརྒྱག་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་
 མེད་པའི། །སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོ། །བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱལ་པའི་བསྟན་
 པ་ནི་ལམ་བདེ་བས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འཛོལ་བ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཉོན་
 མོངས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐར་འདོད་མི་བསྐྱབ་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་དང་། ཉེས་
 པ་དག་པར་བྱེད་ལ། ཕྱི་རོལ་བའི་བསྟན་པ་ནི་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་སྟེ། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་
 ལས། གང་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །བདེ་བས་བདེ་བ་འཛོལ་བ་བྱེད་པ། །དེ་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་སེང་
 ཁྱོད་ཀྱི། །གཞུང་ལུགས་ལ་ནི་འགོ་འདི་དང་། །ཞེས་དང་། བསྟན་པ་འོས་བསྟན་པ་བསྟོད་ལས་

ཀྱང་། འབྲུག་དང་ཕྱོག་པ་གང་ལགས་དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་གང་། །དེ་ཉིད་དཔལ་
བོ་ཁྱོད་བཀའ་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་ལགས། །འདི་ནི་གཅིག་ཕྱ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་
ནི་བསྐྱེ་ཆོས་འབའ་ཞིག་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དང་གཞན་གྱི་ཆོག་ །དེ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་གཞན་ཅི་
འཆོལ། །འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་དགེ་ལ་དེ། །གཅིག་ཏུ་བར་ཆད་བགྱིད་ལགས་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་
དང་གཞན་གྱི་ཆོག་ །དེ་ལས་མི་འདྲ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །དེ་ཡིས་བསྐྱོས་ཤིང་ཉེར་བསྐྱོས་པ། །འདི་
ཡིས་དག་པར་བགྱིད་འབྱུར་བ། །དེ་ཉིད་མགོན་པོ་ཁྱོད་བཀའ་དང་། །གཞན་གྱི་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་
ལགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེས་དགེ་འདུན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་རུས་སོ། །

སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབས་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབས་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།
མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ལས། བཞི་ཆོན་དང་པོའི་སྐྱེས་བྱ་དམ་
པ་ལ་བཏྲེན་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བཤེས་གཉིན་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་
མཐོང་ནས་བཏྲེན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ནི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་
པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་ནི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་དངོས་སུ་བཏྲེན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དྲིང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། དམ་པ་སངས་རྒྱུ་
དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཤད་པའི་ཆོས་མདོའི་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཅི་འོས་སུ་ཉན་ཅིང་།
གང་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྲོག་པའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་
སུ་སོང་བས་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་མཛོན་དུ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབས་པ་
ནི། ཆོས་སྤངས་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱབས་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་
བས་ནི། སྤང་འདས་སུ་བགྲོད་པའི་གང་ཟག་ལ་གྲོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་བསྐྱབས་པར་བྱ་བ་ནི་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །བཞི་ཚན་གཉིས་པའི་དབང་པོ་མི་ཚོད་པར་བྱ་བ་ནི། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་བག་ཡངས་སུ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ཡིད་འབྲངས་ནས། ཡུལ་རྣམས་ལ་ཚོད་པ་ལ་སྒྲིན་དུ་བཏུས་ནས་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཅི་རུས་སུ་ལེན་པའོ། །སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྗེ་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིང་རྗེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བར་བྱས་ཏེ་འཆེ་བ་སྤོང་བའོ། །དུས་དུས་སུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་བ་ནི། ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །

མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས། སོ་སོ་དང་བྱུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྟ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །འཆེ་ཞིང་གསོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགོ་བ། །ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་འགྲོགས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་སྤོང་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་བྲག་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལ་འང་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་ན། ཡི་དྲགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞི་བདག་དང་སྤྱུ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཡང་སྐྱབས་གསུམ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་དེ་དག་ལ་སྟོང་འགེལ་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལ་འབྲལ་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་གྲོགས་འཆོལ་བ་ཅམ་ལ་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱིན་བདག་ལ་འཆོ་བའི་གྲོགས་འཆོལ་བ་དང་། སྟན་པ་ལ་ནད་གསོ་བའི་རེ་བལྟོས་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་འཆིང་བ་དང་གོ་རར་གཞུག་པ་དང་སྤྱུ་འབྲུགས་

པ་དང་མི་ཐེག་བཞིན་དུ་འགྲོལ་བ་ལ་སོགས་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་
དང་འཆེ་བ་སྦྱོང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་།
སྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནམས་དང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་བའོ། །

བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་གྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། བན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་གྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། མ་གུས་པའི་ནམ་མཁུན་སྟོན་སྟོན་བྱུང་
གི་དཔེ་དང་། གུས་པར་བསྐྱབ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་རི་མོར་བྲིས་པ་ལེགས་
ཉེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་། དབྱས་མི་གདགས་ཤིང་འོ་བརྒྱལ་སར་མི་བཞག་པ་དང་། གཏའ་མར་
འཛོག་པ་སོགས་ཀྱི་མི་གུས་པ་དང་། བརྟམ་ཐབས་སྤངས་ནས་སྟོན་པ་ལྟར་བཀྱར་བའི་ཞིང་དུ་
བཟུང་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རིལྟར་བདེ་བཤེགས་སྐུ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་། །བཀྲིས་པ་
ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་མཁས་པས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་གུས་པའི་དཔེ་སྟོན་བྱུང་ནི། ལུང་
ནམ་འབྲེད་ལས། ཤེད་བྱ་སེར་སྐྱས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་དགེ་འདུན་ནམས་ལ། སྤང་པོའི་མགོ་
ཅན་ཁྱོད་གྱིས་ཆོས་སམ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཤེས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དན་སྐྱས་མི་འདྲ་བ་བཙོ་
བརྒྱད་བྱས་པས་མགོ་བརྟན་མི་འདྲ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཆུ་མིན་ཉའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། སྟོན་
པ་འོད་སྤངས་ཀྱི་དུས་ནས་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་བར་དུ་དུད་འགོར་བསྐྱད་པར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་
སྟན་ཆོགས་ལས་སྟོན་པ་འཁོར་བ་འཛིག་སྤྱངས་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་མཛེས་ལྟན་
གྱིས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན། སྤྱ་མི་ཞིག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་
པོ་བྱེད་དུ་གཞུག་པར་བཅུམས་པ། རམ་ཅམ་ཟེན་པར་འགྱུར་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་
འཕྲས་པ་ལ། བྲིས་ལེགས་པར་ཟེན་པ་ན་འགྱོད་ནས་སྤྱ་ཆེན་གྱིས་གསེར་གྱི་རིལ་བྱ་བྱེད་དུ་བཅུག་
ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་བཏགས་པས་མདོག་དན་ཞིང་ལུས་རྩུང་ལ་སྤྱད་སྟན་པའི་སྟན་པ་བཟང་ལྟན་
དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པས་སྐུ་གཟུགས་ལ་འདི་ནི་འདི་འདྲའོ། །ཞེས་མི་སྐྱུ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་

སྐྱེ་གཟུགས་སོགས་རྒྱ་བཟང་པོ་ལས་བསྐྱབ་པ་ལས། ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལས་
ལྷོག་པའི་ཁ་གཏོགས་སོགས་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གསུམ་པ་གུས་པར་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་
པོས་རྫོ་བོ་ལ་འཇུག་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞིག་གཟིགས་སུ་ཕུལ་ནས། འདི་ལེགས་ཉེས་རྗེ་འདྲ། ལེགས་
ན། རོང་པ་མགར་དགོ་བས་བྱིན་པའི་གསེར་ཞོ་བཞི་བྱིན་ནས་ལེན་པ་ལགས་ཞུས་པས། རྫོ་བོའི་
ཞལ་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇུག་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་མི་ལེགས་པ་མེད། ལྟ་བཙོ་ནི་འབྲིང་གསུང་ནས་
སྐྱེ་བོར་བཞག། །བཙོ་ཟེན་པ་ཀུན་ལ་འང་དེ་ལྟར་མཛད་སྐྱད་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཆེག་བཞི་པ་ཞིག་
ཡན་ཆད་ལ་ཡང་མ་གུས་པ་སྤང་ཞིང་། གྲེགས་བཅ་གཏར་འཇུག་པ་དང་ཐོང་དུ་བྱེད་པ་དང་ས་སྤྱོ་
བོ་དང་འོ་བརྒྱལ་སར་འཛོག་པ་དང་། ལྷན་དང་སྤྲགས་ཏེ་འཁྱུར་བ་དང་འགོ་མ་ཡུག་སོགས་མ་
གུས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པའོ། །དགོ་བཤེས་སྤྱན་
སྲ་བ་གསུང་རབ་གདན་བྱངས་པ་མཐོང་བ་ན། ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་ལྡང་། བྱིས་ལྡང་བར་མ་རྒྱས་པ་
ན་ཐལ་མོ་སྤྱར་སྐྱད། རྫོ་བོ་མངའ་རིས་སུ་བྱོན་པ་ན། སྤྲགས་པ་ཞིག་ཁོང་ལ་ཆོས་མི་ཉན་པ་ལ།
ཡིག་མཁན་ཞིག་སོ་རྒྱུ་གིས་ཆོས་ལ་བསྐྱས་པ་གཟིགས་ནས། རྫོ་བོས་མ་བཙོད་ནས། ཨ་ཅ་མ་
མི་རུང་མི་རུང་གསུངས་པས། སྤྲགས་པ་དེ་དད་ནས་ཆོས་ཉན་སྐྱད། ཤར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།
རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཅེད་མོ་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་འདུག་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོ་བ་ལ་མ་གུས་པ་ཤེས་
རབ་འཆལ་བའི་རྒྱ་ཡིན། རྫོངས་པ་ད་ལྟའི་འདི་གས་ཆོག་གི། རྫོངས་པའི་རྒྱ་མ་གསོག། །འདི་
ལས་རྫོངས་ན་ཅི་བརྟབ་གསུང་ངོ་། །གསུམ་པ་དགོ་འདུན་གྱི་ནི། དགོ་འདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགོ་
སྤྱོད་གི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྟགས་ཅམ་ལ་ཡང་མི་གཤེ་ཞིང་མི་བརྟན་པ་དང་།
བྱེད་དང་རེད་ཀྱི་ཆོ་ཞེས་རིས་སུ་བཅད་ནས་དགར་བལྟ་བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་བར་དགོ་
འདུན་དཀོན་མཆོག་ལྟར་གུས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བ་ལས། ཡོན་ཏན་འདོད་པ་
ནགས་ན་གནས་པ་ཡིས། །པ་རོལ་དག་གི་སྤྱོན་ལ་བརྟག་མི་བྱ། །བདག་ནི་བྱེད་པར་འཕགས་

ཤིང་བདག་མཆོག་ཅེས། །དེ་སྟམ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མི་བྱའོ། །རྒྱགས་འདི་བག་མེད་ཀུན་གྱི་
ཅ་བ་སྟེ། །དགེ་སློང་དམན་ལ་བརྟམ་པར་ཡོང་མི་བྱ། །བསྐྱལ་བ་གཅིག་གིས་ཐར་བ་འཛོལ་མི་
འགྱུར། །འདི་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་གོ་རིམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ། མཆོག་གསུམ་ལ་གུས་
པའི་པན་ཡོན་ནི། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལྟན་པ་སེར་པོ་རེ་འགོམ་པའི་སར་ཡོད་
པ་ཡང་མི་འགོམ་པར་སྒྲུགས་ནས་ས་གཙང་སར་སྐྱེལ་པའི་བྲག་ལེན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་
དགོན་མཆོག་ལ་ཅི་ཅམ་གྲུས་པ་དེ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཆེས་ཆེར་གྲུས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཅི་འབྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་བྱ་དེ་འབྲ་འཛོལ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བྲལ་ལས། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། ཡོན་ཏན་
རྗེས་སུ་བྲན་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲུབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་བ་དང་ནང་བའི་
བྱང་པར་དང་། དེ་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་བྱང་པར་དང་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་
པའོ། །བཀའ་བློན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པས་དུས་ཉག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་རྒྱུན་པའི་མཆོད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་
མཆོད་པ་དང་། བསམ་པའི་བྱང་པར་སོགས་བརྟུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉག་ཏུ་མཆོད་པར་བཙོན་ཞིང་བཟའ་བ་དང་
བཟའ་བའི་ཕྱད་ཀྱང་དབྱལ་བ་ནི། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་
ཟས་རྙེད་ཀྱང་། །དེ་ལ་བྱིས་པ་བྱས་པ་གཙོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཁ་ཟས་རྙེད་པས་
མཆོན་ནས་རང་ལ་བདེ་ལེགས་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་དགོན་མཆོག་གི་བྲིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ།
བྱས་པ་གཙོ་བའི་བསམ་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པ་དེ་ལ་ཡང་མཆོད་པ་བྱ་
བ་དང་། བྱེད་པའི་བསམ་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུ་ལས། སྐྱེལ་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་ངོས་ལ་མཆོད་པའོ། །མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་
མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་མཆོད་པའོ། །མཛོན་སུམ་དུ་མཆོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་གི་དབང་པོ་ལ་

མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་པའོ། །མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་
 མཆོད་ཉེན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་དང་མཆོད་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་
 པའོ། །སངས་རྒྱུ་མུ་དན་ལས་འདས་མེས་སུ་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་གཟུགས་དང་མཆོད་ཉེན་གཅིག་
 ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པའོ། །དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཆོད་པ་
 ན་དེ་དག་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་
 བོ་འདི་ལ་འཇུག་པའོ། །དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱོགས་བཅུ་ལྟ་མེད་པའི་
 མཆོད་ཉེན་ལ་ཡང་མཆོད་དོ་སྟེ་ནས་མཆོད་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱ་སྤྱིའི་མཆོད་པ་སྟེ། སྤྱི་
 མ་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་བས་
 ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱུ་སམ་དེའི་སྐྱ་གཟུགས་སོགས། གཅིག་ལ་མཆོད་
 པ་ན་ཆོས་ཉིད་དབྱེད་མེད་པ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་འཕེན་པ་གཏོང་བ་གཤམ་
 ཆེའོ། །རང་གིས་བྱ་བའི་མཆོད་པ་ནི། ལེ་ལོ་དང་སྟོམས་ལས་དང་བག་མེད་པའི་དབང་གིས་
 གཞན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པའོ། །གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་
 མཆོད་པ་ནི། རང་ལ་དངོས་པོ་རྩེད་ཏུ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་སྤྱད་པ་ལྟར་བ་བསོད་ནམས་རྩེད་
 ཞིང་མི་རྒྱས་པ་འདི་དག་གིས་མཆོད་པ་བྱས་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་སྟེ་ནས་སྤྱིང་མེ་དང་ལྡན་པས་
 གཞན་ཁོ་ན་མཆོད་དུ་གཞུག་པའོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་ནས་གཉིས་ཀས་བྱེད་པ་ནི། རང་གཞན་
 གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཆེ་རྩེད་མེ་མ་དང་
 འབྲའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་མཆོད་པ་ནི། ན་བཟའ་དང་ཞལ་ཟས་དང་གཟེམས་ཆ་དང་གདན་
 དང་བསྐྱུ་གྱི་གསོས་སྤྱན་དང་ཡོ་བྱད་དང་བདུག་པ། བྱེ་མ། རྒྱག་པའི་སྟོས་དང་མེ་ཉོག་གི་བྱེད་
 བ་དང་རོལ་མོའི་སྒྲ་དང་མར་མེ་སྒྲ་ཆོགས་འབྲུལ་བ་དང་། གུས་པར་སྒྲ་བ་དང་ཕྱག་འཆུལ་བ་དང་
 མངོན་དུ་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྒྱར་བ་དང་བསྟོད་པ་སྒྲ་ཆོགས་བརྗོད་པ་དང་ཡན་ལག་ལྡས་ཕྱག་

བྱ་བ་དང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་། ཞིང་ལ་སོགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱན་བ་དང་ནོར་
བྱ་དང་སྟན་ཆ་དང་དབྱང་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཐ་ན་ཟིལ་བྱ་དབུལ་བ་དང་ཀུར་པ་ཏ་
གཏོར་བ་དང་སྤང་བྱས་དགྱི་བས་སངས་རྒྱས་སམ། དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པའོ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་
མཆོད་པ་ནི། རྟེན་བཀྲར་དེ་དག་གིས་ཡུན་རིང་པོར་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་མང་བ་དང་
བཟང་བ་དང་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་དང་། རང་དང་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་དང་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དགའ་
ཞིང་མོས་པ་བྱག་པོས་མཆོད་ལ། དགེ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྟེན་པ་སྟེ་བདུན་
ནོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། བྱང་གསོད་དམ་བག་མེད་དམ་ལེ་
ལོས་གཞན་དག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གི། །རང་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པ་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པ་
དང་སེམས་མ་ཡེངས་པར་བྱེད་པ་དང་ཆགས་སོགས་དང་མ་འདྲེས་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པས་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་རྟེན་བཀྲར་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་
མི་བྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོས་མཆོད་པ་སྟེ་བྱག་གོ། །མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ནི། མི་མཐུན་
པ་བབ་ལྷས་བྱུག་པ་དང་མར་ཁུས་འཁྱུ་བ་དང་གྲུ་གྲུལ་གྱིས་བདུག་པ་དང་ཨ་ཤའི་མེ་ཉོག་ལ་
སོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཡོ་བྱད་རུང་བ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་རུང་བའོ། །ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་
དེ་དག་ཀྱང་རང་གིས་བསྐྱབས་པ་དང་གཞན་ལས་བསྐྱངས་པ་མེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མཆོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གང་ཡོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གྱིས་ཁྲབ་པར་བྱས་ནས་ཡི་རང་བྱས་ན། ཆོགས་རྒྱུང་དུས་ཆད་
མེད་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་དེ། དེ་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་སེམས་
ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་དགའ་བས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་དང་དམ་ཆོག་གསུམ་
བཀོད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བྱ་དང་གིང་དང་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བྱའོ། །སྤྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། ཐ་ན་བ་འདྲིས་ཅམ་

དུ་ཡང་ཆད་མེད་བཞི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་དང་སྐྱབས་གསུམ་དང་པར་ཕྱིན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་
ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་ཤིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྒྲིམ་སེམས་བྱེད་པ་
དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་པར་ཕྱིན་དང་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་བསྒྲོམ་པ་དང་བཙོན་པའོ། །མཆོད་པ་
བརྩུ་བོ་དེས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པའོ། །གསུམ་པ་
བསམ་པའི་བྱང་པར་ནི། དེ་དག་གིས་མཆོད་པའི་ཆེ་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཆུང་དུ་ཞིག་
བྱས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་ནི་དུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་གོང་ན་
མེད་པ་ཡིན་སྟམ་པ་དང་། པན་འདོགས་པ་གོང་ན་མེད་དོ་སྟམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཆོག་གོ་སྟམ་པ་དང་། ལྷ་དུམ་རའི་མེ་རྟོག་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དགོན་ལོ་སྟམ་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་
ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བས་འབའ་ཞིག་པའོ་སྟམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ལོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་མཆོད་
པའོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྲིས་པའོ། །བཞི་བ་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་དུས་རྒྱུན་པར་ནི་དེ་
དག་ཅི་རིགས་པར་བྱ་ལ། དུས་བཟང་དང་དུས་ཆེན་གྱི་ཆེ་ན་རང་གི་རྒྱས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་
མཆོད་པ་བཟང་པོ་རེ་བྱའོ། །ལྷ་པ་ཆོགས་ཆུང་དུས་ཆོགས་རྫོགས་པའི་བྱང་པར་གཞན་ཡང་བཟང་བཤུང་རྒྱུན་
དུ་བྱ་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གི་ཕྱད་ཀྱིས་མཆོད་པ་མ་ཆག་ནའང་ཆོགས་མང་པོ་ཆོགས་
ཆུང་དུས་རྫོགས་པས་ཆུ་ཡན་ཆད་གང་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་ཕྱད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲོད་ཐག་པ་ནས་མཆོད་
པར་བྱའོ། །དུག་པ་མ་དག་པའི་མཆོད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐུད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་ལོ་མའི་སེར་ས་ལྟ་བུ་ནས་མ་ཡིན་
ཀྱི་གང་བཟང་བ་ནས་བྱ་དགོས་ལ། ཇའི་ཕྱད་སུན་རེ་ལ་འབྲུལ་བ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་རྩལ་སེལ་བ་འབྲ་
བ་རེས་མི་འོང་ཞེས་ཤུར་བའི་གསུང་སྒྲོས་ལས་འབྱུང་ངོ་། །བདུན་པ་མཆོད་པར་གྲུས་ཚུལ། དཔེར་ན་
ཞིང་ས་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ་ཞིག་ལ་ས་བོན་འདེབས་དུས་སུ་མ་བཏབ་པར་ལྷུས་པ་འབྲ་ན་དེ་ལྟར་
འཇོག་མི་ཤོད་པ་ལྟར། འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཞིང་ས་དམ་པ་དུས་བཞི་

ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པས་ཆོག་པ་འདི་ལ་ཡང་དད་པའི་
གཤེལ་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མ་
བྱུང་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་པངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་པ་འོས་བསྐྱེད་ལས། ཁྱོད་དང་
འབྲ་བའི་ཞིང་དག་ནི། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མ་མཆིས་ཏེ། །ཁྱོད་ནི་སྤྱིན་གནས་ནམས་ཀྱི་
མཆོག་གྲལ་གཙང་མཛད་པའི་གཙང་མ་ལགས། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཐུག་མ་མཆིས་པའི། །མཚུ་
དང་ཞིང་དག་རི་ལྟ་བུར། །ཁྱོད་ལ་སྤྲོད་དང་གཞོད་བགྱིས་པའི། །ནམ་པར་སྤྱོད་པ་ཐུག་མ་
མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །**བརྒྱད་པ་གྱི་ན་བོར་ནས་མཆོད་པར་བཙོན་པ་ནི།** ཞིང་གི་མཆོག་ལ་ཐ་
མལ་པའི་ཞིང་གི་མཐོང་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ནི། འོ་སྐྱོལ་སྤངས་བཟང་བར་མི་འདུག་པས་དགོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཙོན་པར་བྱའོ། །**དགུ་པ་དེ་ལྟར་མཆོད་པས་མདོན་མཐོ་དང་ལམ་**
སོགས་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཞིང་དམ་པ་ལ་དགེ་ཅ་བསྐྱུན་པའི་མཐུ་ལས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནམས་
ལ་སྒོའི་མཐུ་རི་རྒྱས་སུ་འགོ་བས། བཏུན་ན་ཆོག་མི་ཟེན། བསམས་ན་དོན་མི་གོ། །བསྐྱོམས་ན་
རྒྱད་ལ་མི་སྤྱེ་བའི་སྒོའི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་དུས་སུ་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་མན་དག་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། སྤྲོད་དང་གསུམ་རྩེ་ལ་སྤྲོད་ཆེན་པོ། །ཁྱོད་ལ་བརྟེན་
ནས་བདག་གི་སྒོ། །དབྱར་གྱི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་ལྟར། །རྒྱུང་དུ་འང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །**བརྒྱ་པ་མཆོད་པ་ཆེ་རྒྱུང་སོགས་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་**
མ་འཐོགས་རང་གི་དད་པ་ལ་འཐོགས་པ་ཡིན་གསུང་པ་ལྟར། དད་པ་ཡོད་ན་མཐུལ་དང་རྒྱ་དང་
སྒོས་མ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཆོད་པས་ཆོག་པས་ཟང་ཟིང་མེད་ན་དེ་ལྟར་
བྱ། །ཡོད་བཞིན་དུ་གཏོང་མི་རུས་པར། བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྷན་བཞེན་ཆེན་ཏེ། །མཆོད་
པའི་ནོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་པོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས། དུང་པོར་བྲི་མ་
ཅན་ཞིག་ཏུ་སྤང་སྒྲོས་རེ་བཏབ་ནས། ཅན་དན་ག་ཤུར་སྒྲོས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་དཔྱད་ཡོང་གིས་མིག་

ལྷན་ལ་མགོ་སྒྲོལ་བྱེད་གསུང་བ་དང་འདྲའོ། །བཙུ་གཅིག་པ་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་གཡོ་མེད་པར་གོང་མའི་རྗེས་
སུ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། སྤྱ་རྒྱུད་བའི་ཞལ་ནས་ངས་དང་པོ་སྤྱད་སྤྱོད་སྤྱ་ཆ་ཉིང་དེ་བ་ལུལ། དེ་ནས་རེད་བྱ་
ནི་སྤྱོད་སྤྱར་གྱི་མིང་བཞི་སྤྱོད་ནི་རྗེ་སྤྱམ་པའི་བཞི་ཆོགས་མངར་སིང་བ་དབུལ་རྒྱ་བྱུང་། ད་ལྟ་ཨ་ཀ་བྱ་དང་
དུ་རུལྟ་ལ་སོགས་པ་བསུང་ཆིང་དེ་འབུལ་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོད་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་བརྟམས་ནས་མ་
ལུལ་ན། ཆོ་རངས་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགོ་ལ། རྒྱུད་རིམ་ནས་ནམ་ཉན་བསྐྱེད་ན་རྗེ་བཟང་དུ་འགོ་
བས་ཁོང་གི་བྱག་ལེན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། ཁོང་གིས་རེས་གཅིག་ལ་གསེར་སྤང་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱོད་སྤྱར་སྤྱད། བཙུ་གཉིས་པ་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བའི་དཔེར་དབང་ཐོབ་པའི་མཆོད་ཚུལ་གྱིས་མ་དག་པའི་ལབ་ཚུལ་དགག་
པ་ནི། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་འབུམ་སྤྱག་དུ་མར་སྤྱུལ་
པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལག་པ་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པར་སྤྱུལ་ཏེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་ནས་
རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་མཆོད་པ་མཛད་ན། ཡོན་ཏན་ལྟར་སྤྱང་རྒྱུད་ཟད་རེས་ཆོག་
ཤེས་པ་དག། ཁོ་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་རྒྱུ་མི་རེ། ཞེས་སྤྱོད་བཞི་ཆོས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུད་བའི་ཅལ་
ཅལ་འོ། །བཙུ་གསུམ་པ་དངོས་པོ་གཞན་གྱིས་མཆོད་ཚུལ་ནི་དེས་ན་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། མདོ་སྤྱོད་རྣམས་
ལས་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་མཉན་ཅིང་། དེ་དག་སྤྱིང་
ཐག་པ་ནས་ལྟག་པའི་བསམ་པ་མཆོག་གིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
བསྤྲོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །སྤྱིང་རྗེ་རྗེས་སུ་དན་པས་འགོ་བ་གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་ལྟ་
བུ་ལ་དགོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་ཅི་རུས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་བཅེ་བས་འགོད་
པའོ། །བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་ནས་གསོལ་
བ་འདེབས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐབས་གཞན་སྤྱོད་བཞི། བྱ་བ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་དགོས་
པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཐོང་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་བྱ་ཡི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་བོན་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་

པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོན་མཆོག་ལ་སློ་ཁེལ་བར་བྱའོ། །

པན་ཡོན་ཤེས་ནས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་བྱ་བ་
ལ་གཉིས། བསྐྱ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་དང་། བན་ངག་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི་ཆོན་གཉིས་ལས། བཞི་ཆོན་དང་པོའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ནི། འཆི་མེད་རྩ་
སྒྲའི་གཟུངས་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་བསམ་མི་བྱལ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་བསམ་མི་
བྱལ། །འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་བསམ་མི་བྱལ། །བསམ་མི་བྱལ་ལ་དད་ནམས་ཀྱི། །ནམ་པར་
སློན་པ་བསམ་མི་བྱལ། །ཅེས་དང་། པར་བྱིན་བསྐྱབས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་
གཟུགས་ཡོད་ན། །ཁམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོད་དུ་རྩེད། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རྩེ་ཡི་གཏོར། །ཕུལ་
གྱིས་བཅལ་བར་གཞལ་མི་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་
འཛོལ་བ་ནི། དུན་པའི་ཆོས་ལས། གང་ཞིག་ཉིན་དང་མཆན་ནམས་སུ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་
སུ་བྲན་བྱེད་ཅིང་། །གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་མི་ཡི་རྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་
གཞན་གཉིས་ལའང་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་འདྲ་བའི་སྐྱབས་གསུམ་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་
པ་ནི་བདག་གིས་རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྟུང་ནས་དགའ་བ་རྗེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་། །ནམ་པར་དག་པ་འཛོལ་བ་ནི། །ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབས་བསམ་གྲོལ་
བར་འགྱུར་བའོ། །བཞི་ཆོན་གཉིས་པའི་བསྐྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ལོག་པར་མོས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཡོངས་སུ་
གཏུགས་པ་འཛོལ་བ་ནི། །སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་གྲོགས་ངན་པ་ལ་མོས་ནས་སྐྱབས་སུ་བཟུང་
བའི་དབང་གིས་ལས་ངན་པ་བསགས་པ་ནམས་རྩེད་པ་དང་འདག་པར་འགྱུར་བའོ། །དམ་པ་
ཡང་དག་པར་སོང་བ་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་བཟང་བར་འགྱུར་བ་དང་། །སྟོན་པ་དང་
ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དགའ་

བར་འགྱུར་བ་ནི། སྤྱི་ཕྱི་དམ་པར་ཚུད་ཅིང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དགྱེས་པའོ། །ལྷ་རྣམས་ཇི་
ལྟར་དགའ་བ་ནི། ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་བདག་ཅག་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་གང་དང་ལྷན་པས་དེ་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས། འདིར་སྤྱི་ཕྱི་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་ལན་མང་དུ་གནས་པས་ན། དེ་
ནི་བདག་ཅག་གི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་འོང་ངོ་སྟེ་ནས་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་
ཆེད་དུ་བརྗོད་པའོ། །

མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་ལ་དངོས་དང་མ་དག་པ་བསལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་
ལས། ཉང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་ནི། སྤྱིར་བྱི་ནང་ལ་འདྲི་ཚུལ་མང་དུ་སྤྱང་ནའང་། ཇོ་པོ་དང་
ལྷནྱེ་པ་སྐྱབས་འགོ་ས་འབྱེད་པར་གྲགས་པས་སྐྱབས་འགོ་ཐོབ་ནས་མ་བཟང་བ་ལ་བྱའོ། །དེས་ན་
ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པར་འདྲིན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་མེད་ན་དགེ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པར་མི་ཚུད་དོ། །སྟོམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་རྣམས་ནི་སྟོམ་པ་ཡང་
དག་པར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས་
ཀྱང་། དགེ་བསྟེན་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་ནི་སྟོམ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སྐྱབས་འགོ་ས་ཀྱང་འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་སྟོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་
སོ། །སྟོན་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་རྣམས་བསྐྱབས་ཤིང་འཛད་པར་འགྱུར་བ་ནི། བསྐྱབ་
བརྟན་སུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བས་ཐྱིག་འདག་པར་སྟོན་པའི་སྐྱབས་སུ། འདིར་པག་གི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔེར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་པག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལྷན་བྱས་སྐྱབས་འགོ་
བྱས་པས་དེར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྐྱབས་འགོ་བྱས་པས་ངན་འགོའི་རྒྱ་དག་པའི་བྱིར་རོ། །གང་
དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགོར་འགོ་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་
ནས་སུ། །དེ་དག་ལྷ་ཡི་ལུས་འཕྲོལ་བོ། །ཞེས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་

སོ། །དེས་ན་སྔོན་བསགས་པའི་སྒྲིག་པ་ལ་ལ་ནི་བསྐབས་པར་འགྱུར་ལ། ལ་ལ་ནི་འཛད་པར་
འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་
ཡང་སྤུ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་གཅོད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་ནི། མདོ་ལས།
འཇིགས་པས་སྐྱག་པའི་མི་ནམས་ནི། །པལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆའ་དང་། །ཀྱུན་དགའ་དང་ནི་
མཆོད་གནས་གྱི། །ལྗོན་ཤིང་ནམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཅིང་། །སྐྱབས་
དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱན་ལས་མི་གྲོལ་
ཞིང་། །གང་ཆེ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ལ། །སྤྱག་བསྐུལ་
སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། །སྤྱག་བསྐུལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་བདེ་བ། །མྱ་ངན་འདས་པར་འགྲོ་འགྱུར་དང་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བུའོ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་ཡིན། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་སྤྱ་སྟེགས་རྒྱུད་ཞགས་བྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་ནམས་དཔེར་
བྱའོ། །ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ནི། །ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བསྐྱབ་པའི་ཐོག་མར་
དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་ཅིང་། །སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འགྲུབ་པར་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བདེ་ཆེག་
ཏུ་འགྲུབ་པའོ། །སྤྱར་དུ་འཁོར་རྒྱ་བ་ནི། །སེང་གེས་ཞུས་པ་ལས། །དད་པས་མི་ཁོམ་སྟོང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དལ་བ་བྱད་པར་ཅན་རྟེན་ཅིང་སྐྱབས་དང་མཇལ་ནས་ལམ་
བྱད་པར་ཅན་ལ་སྟོབ་ལ། །དེས་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་འཁོར་རྒྱའོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཅན་
པར་བྱས་ནས་ཞག་རེ་ལ་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱའོ། །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ཐ་ན་བཞད་གང་གྱི་ཕྱིར་རམ། །སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་བཏང་ཞིང་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་
ནི། །ལུས་དང་སྟོག་དང་ལོངས་སྟོང་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་འབྲལ་བར་འགྱུར་བས། །དེ་དག་གི་ཕྱིར་

དུ་དགོན་མཆོག་བཏང་ན་ནི་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅི་ལ་
བབ་ཀྱང་སྐྱབས་མི་བཏང་ངོ་སྟུམ་དུ་ཡང་ཡང་ཞེ་དམ་བྱ་ཞིང་། བཞད་གད་ཅམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་
སྐྱབས་གཏོང་བའི་ཆོག་སྤྲུ་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མ་དག་པ་བསལ་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། བསྐྱབ་བྱ་སོ་སོའི་ཁུངས། ཉམས་གཏོང་འཁྲལ་བ་
བསལ་བ། གཏོང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ། ཉན་ཏན་གྱིས་གཅེས་ཚུལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིགས་གར་འགོ་ཡང་དེའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་བསྐྱབ་ཅེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་གོང་མ་རྣམས་གསུང་
སྟེ་ཁུངས་མ་མཐོང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཁུངས་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དུག་ནི་ལམ་སྟོན་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་ནི་མདོ་སྟེ་ལས་བཤད་ཅིང་ཕྱི་མ་
གསུམ་ནི། སྐྱབས་འགོ་ཡན་ལག་དུག་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ་རི་སྐད་དུ། སྐྱ་གཟུགས་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་དང་། །ལྟན་པ་སེར་པོ་བཏབ་པ་ལ། །དད་མོས་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་བཞག །ཞལ་ནས་གསུངས་
པ་མཐའ་དག་ལ། །སྐྱར་བ་མི་གདབ་སྤྱི་བོར་མྱང་། །གང་ཟག་དག་དང་མ་དག་ལ། །དམ་པར་
བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ། །ཀ་མ་
པའི་གསུང་ནས་འདི་རྣམས་སྟེའི་བྱར་བ་གསུང་ཐང་བ་ལ། དེད་མཉམ་པོར་དགོན་པ་བ་ལ་ཐོས་
གསུངས་ཞིང་། ཁོང་ནས་ལུམ་པ་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་རིམ་ནས་འབྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་གཏོང་ཉམས་
འཁྲལ་བ་བསལ་བ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཉམས་པ་དང་གཏོང་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་
ནི། ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་པོ་གསུམ་དང་རྒྱན་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་
མི་གཏོང་བ་དང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་སྟེ་དུག་དང་འགལ་ན་གཏོང་བར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སོ་
སོའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་འགལ་བ་སྟེ་དགུས་གཏོང་བར་འདོད་དེ་ལྷག་མ་ཉམས་པའི་རྒྱར་
བྱེད་དོ། །བཞི་པ་གཏོང་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང་འགལ་བ་
ནི་སྐྱབས་འགོ་གཏོང་བ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་བཏང་ཡང་དེ་དག་

དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་གཉིས་འདྲིན་བྱེད་ནའང་གཞན་དུ་མི་སྐྱ་བ་དང་
འགལ་ཞིང་། སྐབས་ལ་སྒོ་མ་ཁེལ་བས་གཏོང་ལ། དེ་དག་མ་བྱུང་ན་བསྐབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཙམ་
ཡིན་གྱི། གཏོང་རྒྱ་མིན་པར་སེམས་སོ། །ལྷ་བ་ནན་ཏན་གྱིས་གཅེས་པར་གདམས་པ་ལ་འབྲུག་སྒོ་སོགས་གྱི་ཁྱད་
པར་གསུམ་བྱུང་ནས་བསྐབ་པ་དང་། སྐབས་དངོས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རང་ལ་རག་ལས་ཚུལ་གྱིས་འབད་པར་གདམས་པ་དང་།
དེ་ལྟར་མ་བསྐབ་ན་མི་སྐྱོབ་པས་ལས་འབྲས་བཞིན་བསྐབ་བྱར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་
འགྲོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་འབྲུག་པའི་སྒོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་འགྲོ་ཆེག་ཙམ་
མིན་པ་ཡོད་ན་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་བཞེན་པ་ཡིན་པས་བྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་གྱིས་མི་བརྩེ་
བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྐྱེ་སྒྲ་ཞིང་ཉམས་དཀའ་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བས་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་འདྲིགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་བློ་བ་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་སྐབས་སུ་
བབྱང་ཞིང་དེའི་བསྐབ་བྱ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་འབད་བ་གནད་དུ་ཆེད། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཆི་
བ་བྱུང་ཞིང་གི་ནས་རན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་བསམས་པས་འདྲིགས་པ་ན། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐབས་ནི་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐབས་སུ་བབྱང་ཞིང་དེའི་བསྐབ་བྱ་དང་མ་འགལ་བར་བྱས་
པ་ན་སྐབས་གྱིས་ངེ་ལྟར་སྐྱོབ་སྐྱམ་ན། ཆོམས་ལས། མིད་པའི་ཟུག་རྩ་གཙོད་བྱེད་ལམ། །ངས་ནི་
ཁྱེད་ཅག་རྣམས་ལ་བསྟན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་པ་སྟེ། །ཁྱེད་ཅག་རྣམས་གྱིས་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ནི་སྐབས་སྟོན་པ་དང་དགོ་འདུན་ནི་སྐབས་བསྐབ་པའི་
གོགས་ཡིན་པས། སྐབས་དངོས་ནི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ། དེ་སྟོབ་པ་ན་འདྲིགས་པ་ལས་གྲོལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་བའི་དུས་གྱི་སྟོན་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་སྤོང་
བའི་སྤངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བསྐབ་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་
ཞུགས་པར་སོང་བ་ལ་འདྲིག་གི། །དེ་ལས་གཞན་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ། དེས་ན་
སྐབས་འདིར་ནི་དགོ་མི་དགོ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་འདོར་

ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ། ལས་གཉིས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
 རེང་དུ་བསམས་ནས་སྒྲུང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་མི་བརྒྱུག་པས། ངན་འགྲོ་ལ་
 འཛིགས་ཀྱང་འཛིགས་པ་དེ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། བཤད་པ་དངོས་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱའི་དུས་སུ་ངན་འགྲོ་ལས་སྦྱོབ་པ་ལ་རྒྱའི་དུས་ན་ཡིད་མི་དགེ་
 བ་ལ་འཇུག་པ་འཆོས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པ་ལ་རག་ལས་པས།

ལས་འབྲས་སྒྱིར་བསམ་པ།

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་
 གསུམ། ལས་འབྲས་སྒྱིར་བསམ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་བསམ་པ་དང་། བསམས་ནས་འཇུག་ཕྱོག་
 བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསམ་ཚུལ་དངོས་དང་། སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པ་ལོ། །དང་
 པོ་ལ་བཞི་ལས། ལས་ངེས་བའི་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། དཀར་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་
 སོའི་སྦྱེ་བོ་དང་འཕགས་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཆོར་བ་སེམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ཐ་ན་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་བར་སྦྱེས་པ་ན་རྒྱང་བསེལ་བ་ལངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་
 སྡོན་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི། མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་
 མེད་ལ། ཆོར་བ་གདུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྔལ་ཐ་ན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཡན་
 ཆད་ཐམས་ཅད་ནི། སྡོན་མི་དགེ་བ་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་གི། དགེ་བའི་ལས་ལས་སྤྱག་བསྔལ་
 འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱག་བསྔལ་ཀྱན། །དེ་བཞིན་
 ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྦྱེ་བ་ཀྱན་རྩ་བ་དེ་བ་དག། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྔལ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
 གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མིན་པར་དགེ་མི་དགའི་

ལས་སྤྱི་ལས་བདེ་སྤྱག་སྤྱི་དང་། བདེ་སྤྱག་གི་བྱང་པར་སྣ་ཆོགས་པ་ནམས་ཀྱང་ལས་གཉིས་ཀྱི་
བྱང་པར་སྣ་ཆོགས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ངེས་པ་
ཅན་ནམ་མི་བསྐྱུ་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ནི། ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཞིར་བསྐྱགས་པའོ། །

ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་ལ་ལས་གཉིས་རྒྱང་དུ་ཡང་འཕེལ་ཚུལ་དང་། དེ་བཟང་རན་འདེས་པའི་ཕྱོན་བྱང་གི་དཔེ།
དེ་བཟང་པའི་ཕྱོན་བྱང་གི་དཔེ། དེ་འབྲུང་དང་འབྱུང་འབྱུར་ལུང་བསྐྱན་པའི་ཚུལ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དེ་འབྲའི་མཆོག་
ཐོབ་ཚུལ་དང་། ལས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཚུལ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་དགེ་བ་རྒྱང་དུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་
བདེ་བ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་ལ། ལས་མི་དགེ་བ་རྒྱང་དུ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་ཏུ་
ཆེ་བ་འབྱུང་བས་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འཕེལ་འབྲས་བཞི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་
ཆོམས་ལས། སྤྱིག་པ་རྒྱང་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འདིག་རྟེན་པ་རོལ་འདིགས་ཆེན་དང་། །ཕྱང་
དགོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འབྱུར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །བསོད་ནམས་རྒྱང་དུ་བྱས་
པས་ཀྱང་། །འདིག་རྟེན་པ་རོལ་བདེ་ཆེན་འདེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འབྱུར་ཏེ། །འབྲུ་
ནམས་སྤྱན་ཆོགས་སྤྱོན་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འདེས་པའི་ཕྱོན་བྱང་གི་དཔེ་ནི། ལས་རྒྱང་དུ་
ལས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཕྱོན་གྱི་བྱང་བའི་མཐའ་བརྗོད་པས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི།
ཕྱང་གཞི་ལས། གནག་རྗེ་དགའ་པོ་དང་དེའི་འཁར་བས་བརྗེས་པའི་སྤལ་པ་དང་། ངང་པ་དང་ཉ་
དང་རུས་སྤལ་ལྷ་བརྒྱ་དང་ཡི་དྲགས་ལྷ་བརྒྱ་དང་ཞིང་པ་དང་སྐང་ལྷ་བརྒྱའི་བྱང་བ་དང་། གསུམ་
པ་བཟང་པོའི་ཕྱོན་བྱང་གི་དཔེ་ནི། མཛེངས་སྤྱན་ནས་འབྱུང་བའི་གསེར་ལྷ་དང་གསེར་དབྱིག་དང་སྐང་
པོ་སྦྱོང་གི་བྱང་བའི་མཐའ་བཞིན་ཏེ། ཕྱང་དང་མཛེངས་སྤྱན་དང་ལས་བརྒྱ་པ་སོགས་ལས་ངེས་
པར་བྱའོ། །བཞི་པ་འབྱུང་འབྱུར་ལུང་བསྐྱན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་ག་དང་འཆོ་བ་དང་
ལྷ་བ་བཞི་ལས། ཕྱི་མ་མ་ཉམས་ཤིང་སྤྲ་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྗོགས་པར་མ་བྱས་པར་ཆ་

འགའ་རེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནམས་སྒྱུར་སྒྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚོས་ཁུས་པ་ལས། བཙུམ་
ལྷན་འདས་གང་གི་ཆེ་བདག་བསྐྱེད་པའི་དང་པོར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་གནས་པ་དང་། གང་
གི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་འཛིག་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་
ན་སྒྱུ་དང་སྒྱའི་བྱ་དང་སྒྱའི་བྱ་མོ་དག་ཉུང་བར་གྱུར་ཏེ་བདག་ཀྱང་འཁོར་ཉུང་བར་གྱུར། བཙུམ་
ལྷན་འདས་དེ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ན་སྒྱུ་དང་སྒྱའི་བྱ་དང་སྒྱའི་བྱ་མོ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཆད་
མ་མཆིས་ཏེ་གངས་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་པར་མི་ཁུས་ལགས་ན་བཙུམ་ལྷན་འདས་འདི་ལ་རྒྱ་ནི་
གང་ལགས་རྒྱུན་ནི་གང་ལགས། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སྒྱའི་བདག་པོ་གང་
དག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཡོངས་
སྒྲིལ་གས་པར་མ་བྱས་ཏེ། ཆོ་ག་ཉམས་པ་དང་འཆོ་བ་ཉམས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་
ཡོངས་སྒྲིལ་གས་པར་མ་བྱས་ལ། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ཡང་བྱང་པོར་གྱུར་ཏེ་དེ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་
ནམས་སྒྱུ་ནི་མི་སྒྱེ་ཡི། ཞི་འཕྲོས་ནས་སྒྱའི་སྒྱེ་གནས་ནམས་སྒྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་འཁོར་བ་འཛིག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་བྱེ་བ་ཕྱག་གོ་བརྒྱད་
དང་། སྟོན་པ་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་རེ་བཞི་དང་། སྟོན་པ་འོད་སྒྲུངས་ཀྱི་བསྟན་
པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཕྱག་གོ་དགུ། ཆོ་ག་
དང་འཆོ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་སྒྱུར་སྒྱེས་པ་དང་སྒྱེ་བར་འགྱུར་ལ། རང་རེའི་
སྟོན་པ་ཐུ་བའི་ལས་འདས་རྗེས་སྒྲུང་འཁོར་བཞི་སྟོན་སྟོད་པ་ནམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ནས་
སྒྱུར་སྒྱེ་བར་གསུངས་སོ། །**ལྷ་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་མཚོག་བྱུང་ཚུལ།** འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྦྱར་བ་མ་
དག་ཀྱང་། བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་བསམ་པ་མ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་ནི་སྒྱུ་ནས་ཞི་འཕྲོས་
ཏེ་ལྷ་དང་མིར་སྒྱེ་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དེ་དག་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་
ལ་ཁུགས་པ་ནམས་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུ་བའི་ལས་འདའ་བར་བཤད་དོ། །**དྲུག་པ་ལས་**

རྗེས་སུ་འབྲངས་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དཀར་ནག་གི་ལས་ལྷ་མོ་ཡང་གྲིབ་མ་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བདེ་སྤྱག་ཆེན་མོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ལྷ་མོ་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲིག་ལྟར་ལྷ་མོ་ནས་ཀྱང་སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོ་མས་ལས། མཁའ་ལ་བྱ་དག་གནས་པ་དེའི། །གྲིབ་མ་ལྷན་ཅིག་འགོ་བ་བཞིན། །ལེགས་པར་བྱས་དང་ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་འགོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། །རི་ལྟར་ལམ་བརྒྱགས་ཉུང་བ་དག །ལམ་ཞུགས་སྤྱག་བསྐལ་འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་ངན་འགྲོར་འགོ། །རི་ལྟར་ལམ་བརྒྱགས་མང་བསྟོགས་པ། །ལམ་ཞུགས་བདེ་བར་འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་བྱས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདེ་འགྲོར་འགོ། །ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་དུ་ལའང་། །མི་གཞོད་སྙམ་དུ་བརྟན་མི་བྱ། །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་བསགས་པས་ཀྱང་། །སྟོད་ཆེན་ཁད་གྱིས་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་ཆུང་བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོང་མ་སེམས་ཤིག །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྷང་བ་ཡིས། །སྟོད་ཆེན་གང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ཅུང་ཟད་བསགས་པའི་སྤྲིག་པས་ཀྱང་། །བྱིས་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །དགེ་བ་ཆུང་བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོངས་མ་སེམས་ཤིག །ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྷང་བ་ཡིས། །བྱམ་ཆེན་གང་བ་རི་བཞིན་དུ། །ཅུང་ཟད་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཡིས། །བརྟན་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྲིས་རབས་ལས་ཀྱང་། །དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་གོ་མས་བྱས་པས། །མི་རྣམས་ལ་ནི་འདིས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆེད་དུ་མ་བསྐྱིམས་ཀྱང་། །ཆེ་རབས་གཞན་ལ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྟོད། །རབ་ཏུ་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་མ་སྦྱངས་ན། །རིགས་དང་གཞུགས་དང་ལང་མཆོད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ནི། །སྟོབས་ནི་རབ་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ལོར་རྣམས་སྤྱག་ཀྱང་རུང་། །ཕྱི་མའི་ཆེ་ལ་སུ་ཡང་བདེ་བ་འཛོལ་མི་འགྱུར། །རིགས་ལ་སོགས་པ་དམའ་ཡང་སྤྲིག་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། །རབ་ཏུ་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །དབྱར་གྱི་དུས་

ན་འབབ་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་གང་བ་བཞིན། །ཕྱི་མའི་ཆེ་ལ་ངེས་པར་བདེ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །དགེ་
དང་མི་དགའི་ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ། །བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་རབ་དུ་ངེས་
བྱས་ནས། །སྤྱིག་པ་སྤངས་ཏེ་དགེ་བའི་ལས་ལ་རབ་དུ་འབད། །དད་པ་མེད་པ་དག་ནི་རི་ལྟར་
འདོད་པར་སྤོད། །ཅེས་སོ། །

ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་བ་ནི། བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་གྱུར་པའི་ལས་མ་བསགས་
ན། ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱག་གཏན་མི་སྤྱོད་བ་སྟེ། སྟོན་པས་ཆོགས་གངས་མེད་པ་བསགས་
པའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྤོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསགས་མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་
བསག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་བྱས་པ་རྒྱད་མི་ཟ་བ་ནི། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་འབྱེན་བ་སྟེ། བྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་
ལས། བྱས་ཟེ་རྣམས་ནི་དགེ་སྤྱིག་དག །བྱིན་པ་ལེན་བཞིན་འཕོ་བར་སྤྲ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་རྒྱད་མི་
ཟ་དང་། །མ་བྱས་པ་དང་སྤང་མེད་གསུངས། །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་
ཡང་བྱས་ནས་རིག་པར་མི་འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བའང་མེད། །ཅེས་
དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ལས་རྣམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །རྒྱད་མི་ཟ་བའང་ཆོགས་
དང་དུས། །རྟེན་ན་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། །འབྲས་བྱ་དག་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསམ་པ་ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བཅུ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་དང་།
ལས་དང་འབྲས་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བརྒྱར་བཤད་པ་དང་། བརྒྱའི་སྒྲ་
དོར་གཅེས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་འཛོམས་པ་སྤངས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདེ་སྤྱག་གི་རྒྱ་འབྲས་
སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ་དང་མ་བྱས་པ་དང་མི་སྤང་ཅིང་བྱས་པ་རྒྱད་མི་ཟ་བར་
རིག་པ་དེས་ལས་དང་འབྲས་བྱའི་རྒྱལ་རི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་ཐོག་མར་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲ་དོར་
བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ལེགས་སྤོད་ཉེས་སྤོད་འཇུག་པའི་སྒྲི་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། སྒྲི་གསུམ་གྱི་དགེ་མི་

དགེ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱི་ལམ་བཅུར་མ་འདུས་ཀྱང་། དགེ་མི་དགེ་རྣམས་གྱི་ཆེ་ལོང་ངམ་རགས་
བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་གྱིས་གནད་བསྟུས་
ནས་ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་སྤངས་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནད་རྣམས་
ཀྱང་བཅུར་འདུ་བར་གཟིགས་ནས་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་
ལས་ཆེ་ལོང་བསྟུས་ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་གྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། དག་རྣམས་བསྐྱང་ཞིང་ཡིད་གྱིས་རབ་བསྐྱམས་
ཏེ། །ལུས་གྱིས་མི་དགེ་བ་དག་མི་བྱེད་ཅིང་། །ལས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རབ་སྐྱངས་ན། །བར་
སྤོང་གསུངས་པའི་ལམ་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་བཅུ་
ལས་ལོག་བ་ལ་དགེ་བ་བཅུར་འཛོལ་ཀྱང་། མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་མ་ཁྱེད་པ་ཅམ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི་དགེ་བར་མི་འགྱུར་
བས་ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཤེས་ནས་དེ་དག་གི་ཀྱན་སྤོང་ཅམ་ནས་ཀྱང་
བསྐྱམས་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དེ་དག་དང་ཡེ་མ་འབྲས་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་གྱི་ལམ་བསྟེན་
པ་འདི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེས་བུའི་དོན་གཉིས་འབྱུང་པའི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་
བས་རྒྱལ་བས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚོས་ཁྱེད་པ་ལས། དགེ་
བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་མིའི་སྤྱེ་དགུའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཅ་བའི་རྟེན་ནོ། །ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཅ་བའི་རྟེན་ནོ། །སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཅ་བའི་རྟེན་ཏོ། །ཅ་བའི་རྟེན་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་རྣམས་
ཏེ་ཞེས་དང་། ལྷའི་བདག་པོ་དཔེར་ན་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྒྱལ་དང་ལྗོངས་དང་ཡུལ་
འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་ཐམས་ཅད་དང་། རྩ་དང་ཤིང་གེལ་བ་དང་སྤྲན་དང་ཤིང་ཐམས་ཅད་
དང་ལས་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་ས་བོན་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དང་ལོ་རྟག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཞིང་
ཚོ་བ་དང་ཤལ་བས་བཤལ་བ་དང་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ས་ལ་གནས་ཏེ། དེ་དག་གི་གནས་ནི་ས་

ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་བརྩེ་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ནི་ལྷ་དང་མིར་སྦྱེ་བ་
 དང་སྦྱོར་བ་དང་མི་སྦྱོར་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་འཛོལ་བ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་བ་ཐམས་ཅད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བརྩེ་པའི་མདོ་ནས་མི་དགེ་བརྩེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ལ་བསྟགས་པའི་དོན། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྦྱེས་
 དང་། །རང་བྱང་ཆུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་
 དང་། །མདོན་མཐོང་རྒྱ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་བསྟན་ནས་གསུངས་སོ། །གསུམ་
 པ་ཚུལ་འཆོས་སྤང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལ་ཡང་སྤྱོད་སེམས་ཡང་ཡང་བསྟེན་ནས་བསྟུང་རྒྱ་
 མེད་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་པའོ། །ཞེས་སྤྱོད་ནི་ཕྱིན་དུ་སྤྱད་དེ། སའི་སྦྱིང་བོའི་མདོ་ལས། དགེ་
 བའི་ལམ་བརྩེ་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གྱི། གང་ཇི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ཐ་ན་དགེ་
 བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཅུ་ཡང་མི་བསྟུང་ལ། འོན་ཀྱང་ཆེག་འདི་སྤྱད་དུ་ང་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 བ་སྟེ། ང་ལྟ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆོལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེ་
 ནི་ཕྱིན་དུ་ཚུལ་འཆོས་པ་རྒྱན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱར་
 འཛིག་ཉེན་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཆད་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། དེ་མོངས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ཅིང་ལོག་
 པར་ལྟར་བར་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལོག་པར་ལྟར་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངན་འགྲོའི་མིང་གི་
 རྣམ་གྲངས་སུ་གོ་བར་བྱའོ། །

ལས་དང་འབྲས་བུ་གཉན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱ་པོའི་ལས་འབྲས་དང་། དཀར་
 པོའི་ལས་འབྲས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་པོའི་ལས་
 ལམ་དངོས་དང་། ཕྱི་ཡང་གི་བྱང་པར་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལས་
 ལམ་དངོས་དང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། ལས་དང་ལམ་ཀྱི་བྱང་པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བརྩེ་ལས། སྟོག་གཅིད་ལ་

སྒྱུར་དངོས་མཐུག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ལས་ལམ་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློག་གཅོད་པ་གང་ཞིན། འདི་ལ་བསྟུ་
བར་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་བསམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་དང་མཐའ་སྟེ་ལྷུ་ར་གསུངས་ཀྱང་། བར་པ་
གསུམ་བསམ་པར་བསྟུས་ཏེ་སྒྱུར་བ་བསྒྲུན་ནས་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྒྱུར་བ་དང་མཐར་ཐུག་
བཞི་བཞིར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན་འཐུག་པ་བདེ་ཞིང་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཞི་
སོགས་བཞི་ལས། དེ་ལ་སློག་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ནི། སློག་དང་ལྷན་བཤེ་སེམས་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་གསོད་
པ་པོ་རང་ཉིད་གསོད་ན་སྒྱུར་བའི་སྟོན་པ་ཡོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ནྟལ་འབྱོར་
སྒྱུད་བའི་ས་ལས། སློག་ཆགས་པ་རོལ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་
ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ། གཞི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་
པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་
དུ་འདུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ནི་མ་འཁྲལ་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་བཞི་
པ་ནི་འཁྲལ་བའོ། །འདི་ལ་ཀུན་སྒྲོང་གྲེ་བྲག་ཅན་དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་ཁོ་ན་བསད་སྟམ་ནས་སྒྱུར་
བ་བརྩམས་པ་ན་མཆོད་སྦྱིན་དུ་ཁོར་ནས་བསད་ན། དངོས་གཞིའི་སྟོན་པ་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
འདུ་ཤེས་མ་འཁྲལ་བ་དགོས་ཤིང་། སྒྱུར་བའི་དུས་སུ་གང་བྱུང་ཡང་གསོད་སྟམ་པ་ཀུན་སྒྲོང་སྦྱི་
ལ་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲལ་བ་མི་དགོས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་ཅི་
རིགས་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། བསད་
པར་འདོད་པའོ། །སྒྱུར་བ་ལ་སྒྱུར་བ་པོ་ནི། རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་གྱིས་དུ་འཐུག་པ་གཉིས་
གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། སྒྱུར་བའི་ངོ་པོ་ནི་མཆོན་ནམ། དུག་གམ། རིག་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སྒྱུར་བ་
བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། སྒྱུར་བ་དེའི་རྟེན་གྱིས་པ་རོལ་པོ་དེའི་
ཆོའམ། དུས་གཞན་གྱི་ཆོའི་བའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྒྲ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་
ལུས་གཞན་སྦྱེས་བྱིར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ། །

མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་གཞི་ནི། གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བའི་རྣམ་གང་ཡང་རུང་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུཤེས་དང་ཉོན་མོངས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །ཀུན་སྒྲིང་ནི་མ་གནང་ཡང་པ་རོལ་ལས་དབྱལ་བར་འདོད་པའོ། །སྒྱུར་བ་ལ་སྒྱུར་བ་པོ་ནི་སྤར་དང་འབྲལ། སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ནི་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་འཇབས་ནས་བརྒྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་འབྲལ། །དེ་ཡང་བྱ་ལོན་དང་བཅོལ་བ་ལ་གཡོ་བྱས་པ་དང་གཡོ་ཐབས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་ནམ་པ་རོལ་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་ནའང་འབྲལ་སྟེ་མ་བྱིན་ལེན་ནོ། །མཐར་ཐུག་ལ་བཞི་ལས་མཐར་ཐུག་ངོས་བརྒྱུད་བ་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། གནས་གཞན་དུ་སྒྲིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བཞུལ་བ་དགག་པ་ནི། འདིའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་རྣམས་གནས་ནས་གཞན་དུ་སྒྲིམ་པ་མཆོན་བྱེད་ཅུ་ཡིན་ཏེ། ཞིང་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ནས་སྒྲིམ་མེད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་ལུགས་ནི། དེས་ན་ཐོབ་སྒྲོ་སྒྲིམ་པའོ། །བཞི་བ་དོགས་གཙོན་ནི། དེ་ཡང་འཕྲོག་དུ་འཇུག་པའམ་བརྒྱར་འཇུག་ན་དེ་ལ་སྒྲིམ་པས་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གིས་མཉམས་ཀྱང་མངགས་པས་པ་རོལ་པོ་བསད་ན་དེ་ནམ་ཤི་བ་དང་གསོད་དུ་འཇུག་མཁན་ལ་དངོས་གཞིའི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

ལོག་པར་གཡེམ་པའི་གཞི་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་མིན་པ་དང་གནས་མིན་པ་དང་དུས་མིན་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་བྱེད་མེད་དང་། སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མ་ཉིང་ངོ་། །དེའི་དང་པོ་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། མ་ལ་སོགས་པ་དང་མས་བསྐྱུངས་པ་ལ་སོགས་པ། མདོ་ལས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ནམས་ནི་འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་སྒྲོ་བ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཞེས་བྱ་ནི། །གཞན་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལྷན། །རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་དང་རྒྱལ་པོས་བསྐྱུངས། །གཞན་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་སྤྲད་འཆོང་དང་། །ཉེ་དུ་དག་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །དེ་དག་

བཀོད་བྱ་མིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་གྱིས་བརྒྱང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཆུང་
མའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཅན་ནི་རབ་བྱུང་མའོ། །རིགས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་བག་མར་མ་
སོང་བ་རང་གི་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་ནམ་གྱིས་སྦྱག་གམ་སྟོ་བསྐྱེད་ངམ་དེ་དག་མེད་ན་རང་
གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་དང་བསྟོན་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ལ་ཆད་པའི་ཁྱིམ་ས་བཅས་
པའོ། །གཞན་གྱིས་སྦྱ་གཞལ་པའི་སྤྲད་འཆོང་ལ་ལོག་གཡེམ་དུ་གསུངས་པས་རང་གིས་སྦྱ་
བྱིན་པ་ལ་ལོག་གཡེམ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་
སོ། །སྦྱེས་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱའོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་ནི། མངལ་སྟོ་མ་གཏོགས་
པའི་ཡན་ལག་གོ། །སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། ཡན་ལག་མིན་པ་གང་ཞེ་ན། །ཁ་དང་བཤང་
ལམ་བྱིན་པ་དང་། །བརྒྱ་བསྐྱེད་ལག་པར་བསྟོན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་
ཡན་ལག་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་དང་བཤང་བའི་ལམ་དང་ཁྲུ་དང་བྱ་མོའི་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་
བྱག་པ་དང་རང་གི་ལག་པའོ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ཏོ། །གནས་མིན་པ་ནི་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་ནམས་ཀྱི་
ཉེ་འཁོར་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་གནས་དང་སྦྱོ་བོ་མང་པོའི་མངོན་སྲུང་དང་ཡུལ་དེ་ལ་གཞོད་པའི་
ས་སྟོགས་འབར་འབྱར་ཅན་དང་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་
ཡུལ་མིན་བྱ་བ་ནི། །དམ་ཆོས་མཆོད་རྟེན་སྦྱ་སོགས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཞུགས་
གནས་སོགས། །མཁན་པོ་དང་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་། །པ་མ་བྱུང་ན་གནས་པ་ནི། །ཡུལ་མིན་དེ་
བྱ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དུས་མིན་པ་ནི། རྩོ་
མཚན་འཛིག་པ་དང་རྩོ་བ་ཆང་བའི་སྦྱུ་མ་མ་དང་རྩོ་ཞོ་འཛིག་པའི་བྱ་ཆུང་དང་བཅས་པ་དང་།
བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་འཁྲིག་པ་སྦྱད་མི་བྱུང་བའི་ནད་དང་ལྡན་པ་དང་ཆོད་ལས་ལྟག་
པའོ། །ཆོད་ནི་ལན་ལྡེའི་བར་དུ་བྱེད་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས། དེ་ལ་དུས་མིན་བྱ་བ་
ནི། །རྩོ་མཚན་འཛིག་དང་སྦྱུ་མ་མ་དང་། །བྱ་ཆུང་དང་བཅས་མི་མོས་དང་། །སྦྱག་བསྐྱེད་ཡིད་མི་

བདེ་སོགས་དང་། །ཡན་ལག་བརྒྱད་གནས་དུས་མིན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྫོག་ཆེན་པོ་ཡང་
 དེ་དང་འདྲ་བ་ལ་བྱད་པར་ནི་ཉོན་མོན་ཉེས་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་མཛད་དོ། །ཡན་ལག་མིན་པ་སོགས་
 གསུམ་ནི། རང་གི་རྩལ་མ་ལ་ཡང་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་ན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བསམ་པ་ལ་
 གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ལ་ལུགས་གསུམ་ལས་ལས་ལམ་དངོས་ལོག་གཡེམ་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ལ་དེར་
 འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། འདུལ་བ་ལས། གཉིས་པ་མི་ཆངས་སྟོང་ལ་འདུལ་
 བ་ལྟར་ན། མི་ཆངས་སྟོང་གི་པམ་བ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་
 ལོག་གཡེམ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ནི། རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
 གཞན་གྱི་རྩལ་མའི་གན་དུ་སོང་ན་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་གཞན་ཞིག་གི་རྩལ་མ་ལ་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་ཞུགས་པ་ལ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཉིས་
 བཤད་དོ། །ཉོན་མོངས་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ། །ཀུན་སྟོང་ནི། མི་ཆངས་པར་སྟོང་པས་
 བཟོད་པར་འདོད་པའོ། །སྒྱུར་བ་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས་ཐོགས་མེད་ལུགས་ནི། བསྐྱ་བ་ལས་གཞན་ལ་ལོག་
 གཡེམ་བྱེད་དུ་བརྟག་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་པོ་ལ་ལོག་གཡེམ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
 ལ། ལུགས་གཉིས་པ་ནི། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་གཞིའི་ལས་ལམ་མེད་པར་བཤད་
 དེ། འཐད་ལྡན་ནི། སྤྲ་མ་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་བརྟག་གོ། །མཐར་ཐུག་ནི་
 གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྤྱད་པ་འདིར་ཞིབ་ཆ་སོ་སོར་དགོས་པའོ། །

བརྩམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞི་ནི། མཐོང་བ་ཐོས་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞི་དང་དེ་
 ལས་སྒྲོག་པ་བཞི་སྟེ་གོ་བྱའི་ཡུལ་ནི་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བའོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་
 ཤེས་ནི། མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བར་བསྒྱུར་བ་དང་། མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་བར་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་
 བ་སོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་མོ། །ཀུན་སྟོང་ནི། འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་ཏེ་སྒྲུབ་པར་འདོད་
 པའོ། །སྒྱུར་བ་ལ་དངོས་དང་། དོགས་གཙོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་འཕམ་ཅང་མི་སྒྲུབ་པས་དང་དུ་ལེན་

བའམ་ལུས་བསྐྱར་བའི་མཆན་མས་སྟོན་པའོ། །གཉིས་པ་དྲོགས་གཅོད་ལ་གཉིས་ལས་དགོས་པའི་དྲོགས་གཅོད་
ནི། དེ་ཡང་དགོས་པ་རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་ངེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་འདྲ་བར་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་རང་གཞན་གྱི་དྲོགས་གཅོད་ནི་ལུགས་གསུམ་ལས། ས་སྤེའི་ལུགས་ནི། འདིར་རྒྱན་དང་སྤྲ་མ་དང་
ཆོག་རྩལ་མོ་གསུམ་ལ་བཅོལ་བ་ལའང་དེ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། དབྱིག་གཉན་ལུགས་
ནི། མཛོད་ཅ་འགྲེལ་དུ་ངག་གི་བཞི་ག་ལ་བཅོལ་བས་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །འདུལ་བའི་
ལུགས་ལྟར་བར་སྤྱར་བ་ནི། འདུལ་བ་ལས་ནི། དེ་དག་གི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟར་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་གིས་
སྤྲོས་པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་ལ་དངོས་དང་དྲོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། བ་རོལ་པོས་
གོ་བ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་པ་དྲོགས་གཅོད་ནི་མ་གོ་ན་ཆོག་ཀྱལ་བ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བར། མཛོད་འགྲེལ་ལས་
བཤད་དོ། །དེ་ནི་སྤྲ་མ་དང་ཆོག་རྩལ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །

སྤྲ་མའི་གཞི་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་སོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་
ལས་འདུལ་ཤེས་དང་ཉན་མོངས་ནི་སྤྱར་བ་ཞིན་འོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། སེམས་ཅན་མཐུན་པ་ལ་དབྱེ་བར་
འདོད་པ་དང་སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་ལ་མི་འདུམ་པར་འདོད་པའོ། །སྒྲོར་བ་ནི། བདེན་པ་དང་མི་
བདེན་པའི་ཆོག་གང་ཡང་རུང་བས་བཛོད་བྱ་སྟོན་མི་སྟོན་གང་རུང་བཛོད་པ་དང་དགོས་པ་རང་
གཞན་གང་རུང་གི་ཕྱིར་དུ་སྤྲོས་པའོ། །མཐར་ཐུག་ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། མཐའ་ནི་དབྱེ་བར་བྱ་བས་རྣམ་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྱེད་པའི་ཆོག་སྤྲོས་པ་གོ་བའོ། །

ཆོག་རྩལ་པོའི་གཞི་ནི། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
འོ། །བསམ་པ་ལ་འདུལ་ཤེས་དང་། ཉན་མོངས་ནི། སྤྱར་བ་ཞིན་འོ། །ཀུན་སྒྲོང་ནི། དག་རྩལ་པོས་
སྤྲོས་པར་འདོད་པའོ། །སྒྲོར་བ་ནི། བདེན་མི་བདེན་གང་ཡང་རུང་བས་རིགས་སམ་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་
ལས་སྐྱར་བའམ་རྩལ་བྱིམས་སམ་ཀུན་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་མི་སྟོན་པ་སྤྲོས་པའོ། །མཐར་
ཐུག་ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། མཐའ་ནི་དེ་ལ་ངག་རྩལ་པོ་སྤྲོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ལ་

སྤྱི་པའི་ཡུལ་དེས་གོ་བ་དགོས་པར་མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཞད་དོ། །

ངག་ཀྱལ་པའི་གཞི་ནི། རྟོན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་རྟོན་ནོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས།
འདུ་ཤེས་ནི། དེ་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་པའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ནི་བཛོད་
འདོད་པའི་རྟོན་དེ་ཉིད་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་ནས་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གོ་བྱའི་ཡུལ་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་ནི་གསུམ་པོ་གང་རུང་རོ། །ཀྱན་སྦྲང་ནི། མ་འབྲེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སྤྱི་བར་
འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ངག་ཀྱལ་བ་སྤྱི་བར་ཚོམ་པའོ། །མཐར་ཐུག་ལ་དངོས་དང། དབྱེ་བ། རྟོགས་
གཙོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ངག་ཀྱལ་སྤྱི་བ་ཟེན་པའོ། །དབྱེ་ན་འབྲེལ་པའི་དང། ཆོས་ལྟར་སྤང་གི་དང། ཉམ་ཐག་
གི་དང། དགའ་མགུར་གྱི་དེ། འདུ་འཛིའི་དེ། སྤྱི་བ་ལྟ་བུའི་དེ། ལོག་འཆོའི་དེ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གཞི་
བདུན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་འཐབ་མོ་དང་མཚང་འབྲུ་བ་དང་ཚོད་པ་དང་འབྲེལ་བུ་སྤྱི་བ་དང། གཉིས་པ་
ཆོས་ལྟར་སྤང་གི་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སམ་བྲམ་ཟེའི་གསང་སྤྱགས་ལ་དགའ་བའི་སྒོས་
ལུང་འཕོགས་པ་དང་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་སོགས་དང། གསུམ་པ་ནི། ཉམ་ཐག་པའི་སྤྱི་བ་སྟེ་སྤྱགས་ལྟ་
བུ་དང། བཞི་པ་ནི། བགད་པ་དང་ཅེས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པར་སྤྱི་
བ་དང། སྤྱི་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་སྒོན་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱུན་པོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་
གཏམ་སྤྱི་བ་དང། རྟོག་པ་ནི། ར་རོ་བ་དང་སྤྱི་བ་ལྟ་བུར་སྤྱི་བ་དང། བདུན་པ་ནི། ལོག་པའི་འཆོ་
བས་སྤྱི་བའོ། །འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་རྟོན་དང་མི་ལྡན་པ་སྤྱི་བ་ནི་སྤྱི་
ཕྱི་མ་འབྲེལ་བ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེན་པ་དང་བཞད་གད་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དང་
སྒོས་གར་མཁན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་བའི་དུས་ན་སྤྱི་བའོ། །གསུམ་པ་རྟོགས་གཙོད་ནི། ངག་གི་ཉེས་
པ་དང་པོ་གསུམ་པ་ལྟར་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྱི་མ་དང་
མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

བརྟན་སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི། གཞན་གྱི་ནོར་དང་ཡོ་བྱད་དོ། །བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་

ཤེས་ནི། གཞི་དེ་ལ་དེར་འདུཤེས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་རུང་ངོ་། །ཀྱན་སྦྲང་ནི།
བདག་གིར་བྱ་བར་འདོད་པའོ། །སྦྱར་བ་ནི། བསམས་པའི་དོན་དེ་ལ་རྩྭ་བ་བྱེད་པའོ། །མཐར་
ཐུག་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྫོགས་ཆད་དང་། མ་རྫོགས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བདག་གིར་བྱ་བར་ངེས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་ལ་སོགས་པ་དེ་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། དེ་
ལ་བརྟུན་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ལྡན་ཆད་དགོས་ཏེ། རང་གི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ་ལྟག་
པར་ཆགས་པའི་སེམས་དང་ལྟན་པ་དང་ཡོངས་སྦྱོང་གསོག་པར་འདོད་པའི་བརྟུན་ཆགས་ཀྱི་
སེམས་དང་ལྟན་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྟོག་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཅིང་རོ་སྤང་
བར་བྱེད་པས་འཆུམས་པའི་སེམས་དང་ལྟན་པ་དང་། གཞན་དག་གི་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གིར་
གྱུར་ཅིག་སྟེ། བཟང་པོ་སེམས་དང་ལྟན་པ་དང་། བརྟུན་སེམས་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་
དམིགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟེལ་གྱིས་ལྟོན་པའི་སེམས་དང་ལྟན་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། མ་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། སྦྱར་བའི་དོགས་གཅོད་དང་། མ་རྫོགས་པའི་མཆན་གཞི་རྒྱས་བཤད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
སེམས་དེ་ལྡན་པོ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་བརྟུན་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་རྫོགས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱར་
བའི་དོགས་གཅོད་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་གལ་རྣམས་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་སྦྱར་བ་གསུངས་སོ། །གསུམ་
པ་རྒྱས་བཤད་ནི། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་བརྟུན་སེམས་སུ་འབྱུར་ཚུལ་ནི་ཀྱེ་མ་བྱིས་ཀྱི་རྩེ་དཔོན་དེ་
བདག་གི་བླ་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། དེའི་བྱ་དང་ཆུང་
མ་སོགས་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལའང་དེ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། ཀྱེ་མ་བདག་
འདོད་པ་ཆུང་བ་དང་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་བརྟུན་པ་དང་མང་ཏུ་ཐོས་པ་དང་གཏོང་
བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལ་སོགས་པར་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། བདག་ལ་རྒྱལ་པོ་
དང་དེད་དཔོན་དང་འཁོར་རྣམས་བཞིས་བཀྱར་སྟེ་བྱས་པ་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་
སྟེ། ཀྱེ་མ་བདག་གྱི་མ་ལ་ལྟར་སྟེ་ནས་དེའི་འདོད་ཡོན་ལྡན་ཅི་བ་དང་། དཔག་པོ་དང་

ཁྱབ་འབྲུག་གི་འཛིག་ཉེན་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་དུ་སྦྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་དུ་འདོད་པ་
བསྐྱེད་པ་དང་། བ་མ་དང་བྱ་དང་རྩལ་མ་དང་བྱན་ལ་སོགས་པ་དང་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་
བའི་ཡོ་བྱད་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ན་ཡང་བརྟུག་སེམས་སོ། །

གཞོན་སེམས་ཀྱི་གཞི་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། ཉོན་མོངས་ནི། ཆེག་རྩལ་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ནོ། ། ཀྱུན་སྒྲོང་ནི། བརྟུག་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་སྟེ། བསད་པ་དང་བཅིངས་པ་དང་གཞན་
ནམ་རང་གི་རང་གིས་ལོངས་སྦྱོད་རྒྱད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་མ་སོགས་སོ། ། སྦྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་
དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པའོ། ། མཐར་ཐུག་ལ་དངོས་དང་། རྫོགས་ཆད་དང་། མ་རྫོགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
བརྟུག་པ་སོགས་བྱ་བར་ངེས་པའམ་ཐག་བཅད་པའོ། ། གཉིས་པ་ནི། འདི་ཡང་ལྷ་ཆང་ན་རྫོགས་ལ་
མ་ཆང་ན་མི་རྫོགས་ཏེ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་མཆོན་མར་འཛིན་པས་ཞེ་སྤང་
གི་སེམས་དང་། གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སེམས་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་
རྩལ་བཞིན་མིན་པ་ཁོང་ཁོའི་རྒྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱན་པས་ཁོན་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་དང་། བརྟུག་
པ་དང་བསད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་མ་འཁྲུབ་པའི་སེམས་དང་། གཞོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངོ་ཆ་མེད་
ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་སེམས་ལྷ་དང་ལྷན་
པའོ། ། གསུམ་པ་ནི། གཞོན་སེམས་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ནི་བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱས་སམ་བྱེད་
པའོ་སྟེ་སྟེ་ནས་དེ་ལ་གཞོན་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇི་སྟེད་སེམས་པ་དེ་སྟེད་ཐམས་ཅད་གཞོན་སེམས་
ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་གཉེན་དང་ལོངས་སྦྱོད་དང་དགོ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འདི་ལ་ཉམས་
པར་སྦྱོན་པ་དང་བྱི་མ་ལ་རན་འགྲོར་སོང་ན་སྟེ་སྦྱོན་པ་ཡང་གཞོན་སེམས་སོ། །

ལོག་པར་བསྟར་བའི་གཞི་ནི། ཡོད་པའི་དོན་ནོ། ། བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་
ནི། སྦྱོར་བ་འདེབས་པའི་དོན་ལ་བདེན་པར་འདུ་ཤེས་པའོ། ། ཉོན་མོངས་ནི། གསུམ་པོ་གང་
རུང་ངོ་། ། ཀྱུན་སྒྲོང་ནི། སྦྱོར་བ་འདེབས་པར་འདོད་པའོ། ། སྦྱོར་བ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་

བཅུ་མས་བཤོ། །དེ་ཡང་བཞི་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་བཤོ། །རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་
ཞེས་བཤོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་དོ་ཞེས་བཤོ། །བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་
ལ་གསུམ་ལས། ས་བོན་འདེབས་པ་དང་འཛིན་པའི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། བ་དང་མ་མེད་དོ་ཞེས་
བཤོ། །འཕྲོ་འོང་གི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། འཛིག་ཏེན་སྤྲི་མེད་དོ་ཞེས་བཤོ། །སྐྱེ་བར་འབྱུར་བའི་
བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་ནི། སེམས་ཅན་བརྩམ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཤོ། །ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་
བ་ནི། དག་བཅོམ་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་བཤོ། །མཐར་ཐུག་ལ་དངོས་དང་། རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་
། དོགས་གཅོད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱར་བ་གདབ་པར་ངེས་བཤོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ཡང་ལྷས་རྫོགས་ཏེ་
ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་སེམས་དང་། སྤྲིག་པ་ལ་དགའ་བས་དྲག་ཤུལ་
ཀྱི་སེམས་དང་། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པས་ལོག་པར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་
སེམས་དང་། སྤྲིན་པ་དང་མཆོད་སྤྲིན་དང་སྤྲིན་སྟེག་དང་ལེགས་སྤྱད་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་
འདེབས་པས་རབ་དུ་ཉམས་པའི་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་དེས་ངོ་ཆ་བ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའི་སེམས་ཏེ་ལྷ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་བཤོ། །དེ་ལྟ་
མ་ཆང་ན་ནི་མི་རྫོགས་སོ། །གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི། ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་ཁོ་
ན་ལ་ལོག་ལྟ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིས་དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་གཅོད་ཅིང་སྤྲིག་པ་ལ་འདོད་དགའ་
སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པས་ན་ལོག་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ནི། དེ་ལ་སྟོག་གཅོད་དང་ཆོག་རྩལ་དང་གཞོད་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་
ལ་ཞེ་སྤང་གིས་མཐར་འབྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་ལོག་གཡེམ་དང་བརྟམ་སེམས་ནི་
དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནས་མཐར་འབྲིན་ནོ། །རྒྱན་དང་སྤྲ་མ་དང་
ཆོག་ཀྱལ་པ་ནི་རྩོམ་པ་དང་མཐར་འབྲིན་པ་གཉིས་ཀ་གསུམ་ཆར་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། ལོག་ལྟ་ནི་དུག་

གསུམ་གྱིས་ཚུལ་པར་བྱེད་ལ་གཉི་ཟུག་ཁོ་ནས་མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལས་དང་ལས་ལས་
 གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་དག་ལས་སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་
 བོ། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྟན་
 སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་མྱི་ཡང་བསྟན་པ་
 ལ་གཉིས། ལས་ལམ་བཅུ་ལྔ་ཡི་ཡང་དང་། ཞར་ལ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྟོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་སྟོག་གཙུག་གི་མྱི་ཡང་དང་། ལྷག་མ་དགུ་ལྔ་ཡི་མྱི་ཡང་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་པ་
 དང་། སྦྱར་བ་དང་། གཉེན་པོ་མེད་སོགས་དང་། ཞེན་པ་དང་། གཞིའི་མྱི་བ་སྟེ། ལྷ་ལས་སྟོག་གཙུག་པ་ལ་མཚོན་
 བ། བསམ་པས་མྱི་བ་ནི། དུག་གསུམ་འག་པོས་བྱེད་པའོ། །སྦྱར་བས་མྱི་བ་ནི། སྟོག་གཙུག་པ་
 བསམ་པས་བྱེད་པའམ་བྱེད་པར་འགྱུར་པ་ལ་དགའ་ཞིང་རངས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་རང་
 ཡང་བྱེད་ལ་གཞན་དེ་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་དེའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་འབྲས་པ་མཐོང་ན་
 ཡིད་དགའ་བ་དང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསམས་ཤིང་བསགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཉག་
 ཏུ་དང་གུས་པར་བྱེད་ཅིང་ལན་རེ་ལ་ཡང་མང་དུ་གསོད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱུས་འག་པོ་བསྐྱེད་པས་
 གསོད་པ་དང་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་ནས་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་གསོད་པ་དང་ཞན་པ་དང་
 སྤྲུག་བསྐྱུས་པ་དང་བཞེན་པ་དང་ཉམས་ཐག་པར་སྦྱ་བ་དང་སྦྱིང་རྩེ་བར་སྦྱེ་སྤྲུགས་འདོན་བཞིན་དུ་
 གསོད་པའོ། །གཉེན་པོ་མེད་པ་ལས་མྱི་བ་ནི། ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པ་འགའ་ཡང་མི་ལེན་
 ལ་ཆེ་བྱེད་དང་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་ལ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པ་དང་དུས་དུས་སུ་
 སྦྱིན་པ་དང་བསོད་ནམས་དང་མངོན་དུ་སྦྱ་བ་དང་བྲག་འཆའ་བ་དང་ལྡང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་
 དང་འདུད་པའི་སེམས་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། དུས་དུས་སུ་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་
 པ་དང་འགྱོད་པ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་འཛོལ་བ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་ལམ་ཆོས་མངོན་པར་
 ཉོགས་པ་ལ་མི་རེག་པའོ། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མྱི་བ་ནི། མཚོན་སྦྱིན་བྱེད་པ་དག་

གི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པས་ཆོས་འདོད་ནས་གསོད་པ་དང་བླགས་ནམས་ནི་སྤྱི་དགྲའི་བདག་པོས་ཡོ་
བྱེད་གྱི་རྒྱར་སྤྲུལ་པས་ན་བསད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་སྤྲུལ་པ་སོགས་ལོག་ལྟ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་
ཏེ་གསོད་པའོ། །གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། རུད་འགྲོ་བོང་ཆེན་པོ་དང་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་དང་། བ་
མ་དང་ཕུ་རུ་དང་ཟླ་མ་ལྟ་བུ་དང་ཡིད་གཙུགས་པ་དང་སྟོབ་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་དགྲ་བཅོམ་
པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་གསོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲོངས་མི་རུས་པར་ཤེས་བཞིན་
དུངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལྡ་པོ་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ཡང་
བའོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མ་དགྲའི་ལྷི་ཡང་དང་། ཞར་ལ་བྱུང་བའི་དངོས་གཞི་ལྷི་བ་དུག་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་གྱི་ལྷི་ཡང་བཤད་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷི་བ་དགྲ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷག་མ་དགྲ་ཡང་གཞི་མ་གཏོགས་པ་
སྟོག་གཅོད་པ་ལྟར་ལྷི་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དང་པོ་མ་བྱིན་ལེན་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། མང་པོ་དང་
བཟང་པོ་དང་། ཡིད་བརྟན་པ་ལ་འཁྲུ་ཞིང་འཕྲོག་པ་དང་དམན་པ་དང་བགྲོན་པ་དང་རབ་རྩ་བྱུང་
བ་དང་ཆོས་འདི་པ་ལ་འཕྲོག་པ་དང་གོང་དུ་རྒྱུད་པ་འཕྲོག་པ་དང་སྟོབ་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་
རང་སངས་རྒྱས་དང་དགོ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྣམས་འཕྲོག་པའོ། །གཉིས་པ་ལོག་གཡེམ་གཞི་
ལས་ལྷི་བ་ནི། འཇུག་པར་བྱ་བ་མིན་པ་མཐའ་དེ་དང་འབྲེལ་བའམ་སྤྱིས་པ་ཡིད་གཙུགས་པའི་
རྒྱུང་མཐའ་དགོ་སྟོང་མ་དང་དགོ་སྟོབ་མ་དང་དགོ་རྒྱལ་མ་ལ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་མིན་
པ་ཁར་བརྟུག་[1]པ་དང་། དུས་མིན་པ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པའམ་སྤྲུལ་མ་རྒྱ་བ་ཆང་བའམ་
ནད་པ་དང་གནས་མིན་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་འཁོར་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བར་ཉལ་པོ་
བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་རྒྱུན་གཞི་ལས་ལྷི་བ་ནི། གཞན་འདི་དེ་ཅིང་བསྐྱུ་བར་འདོད་པས་དོན་མང་པོས་
རྒྱུན་སྤྱོད་པ་དང་པ་མ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་བཟང་པོ་དང་མཛའ་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་སྟོག་གཅོད་
པ་སོགས་གསུམ་ལྷི་བ་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་པའོ། །དགོ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཁར་འཇུག་ག།

ནང་ནས་མྱེ་བའོ། །**བཞི་པ་** བྲ་མ་གཞི་ལས་མྱེ་བ་ནི། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བཤེས་བ་དང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དང་པ་མ་དང་བྱམས་དགེ་འདུན་འབྲེད་པ་དང་ལུས་ཀྱི་གསུམ་མྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྲ་
མའོ། །**ལྔ་པ་** ཆོག་རྩལ་གཞི་ལས་མྱེ་བ་ནི། པ་མ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱ་བ་དང་ཡང་དག་
པ་དང་དེ་ཁོ་ན་མིན་པའི་རྩལ་གྱིས་ཆོག་རྩལ་པོ་སྦྱ་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་གཤེ་བ་དང་སྦྱོ་བ་དང་
བརྒྱད་བཀག་སྦྱ་བའོ། །**དྲུག་པ་** དག་ཀྱལ་པ་གཞི་ལས་མྱེ་བ་ནི། རྩལ་དུ་སྦྱ་བ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་
དག་ཀྱལ་གྱི་མྱེ་ཡང་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །འཐབ་མོ་དང་མཆང་འབྲུ་བ་དང་ཚོད་པ་དང་འབྲེད་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཆོག་ཀྱལ་པ་དང་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བྱེ་རོལ་པའི་བསྟན་བཅས་སྒྲོག་པ་སོགས་
དང་པ་མ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟོང་བསྟན་དང་ཚོ་འདྲི་བ་དང་ཆོག་གི་ལམ་དང་མི་གཤམ་
བ་བརྗོད་པའོ། །**བདུན་པ་** བརྒྱབ་སེམས་གཞི་ལས་མྱེ་བ་ནི། དགེ་འདུན་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀོར་
ལ་འདོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣོ་མ་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་
མཁས་པ་རྣམས་ལས། ཤེས་ཀྱི་ཁེ་དང་བཀྲར་སྟེ་འདོད་པའོ། །**བརྒྱད་པ་** གནོད་སེམས་གཞི་ལས་
མྱེ་བ་ནི། པ་མ་དང་ཉེ་དུ་དང་སྒྲ་མ་དང་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་བཤེན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་སྟོང་
རྗེ་བ་དག་དང་ཉེས་པ་བྱེད་པ་དག་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་ལ་མནར་སེམས་བསྐྱེད་
པའོ། །**དབུ་པ་** ལོག་པར་ལྟ་བ་གཞི་ལས་མྱེ་བ་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་ཞུགས་
པ་སྟེ་དེ་ནི་ལོག་ལྟ་གཞན་པས་ཀྱང་མྱེ་ལ། འདིག་རྟེན་ན་དག་བཅོམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་སོང་
བ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དག་མེད་ཅེས་ལྟ་བ་ཡང་ངོ་། །**གཉིས་པ་ཡང་བ་ནི།** དེ་ལས་ལྷོག་པ་
ནི་ཡང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སའི་དངོས་གཞིར་བཤད་རྩལ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས་ནི་མྱེ་བའི་རྩལ་དུག་གསུངས་
ཉེ་མངོན་པོར་འདུ་བྱེད་པ་ནི། དུག་གསུམ་མམ་དེ་གསུམ་མེད་པ་བྲག་པོས་ལས་ཀྱན་ནས་སྒོར་
བའོ། །གོམས་པོ་ནི་དགེ་མི་དགའི་ལས་གཉིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀྱན་དུ་བསྟན་གོམས་ལན་གངས་

[illegible]

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་ཞིང་དང་རྟེན་དང་
དངོས་དང་བསམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དགོན་མཆོག་གི་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཞིང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ཞིང་གི་སྒྲོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་དང་སྒྲ་མ་དང་འབྲ་བ་
དང་ས་མ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདི་དག་ལ་ནི་བསམ་པ་བྱུགས་དྲག་པོ་མེད་ཅིང་པན་གཞིད་ཚུང་དུ་
ཞིག་བྱས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔྱད་པ་ཉེར་གཞག་ལས་
འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རི་རྒྱད་དུ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དག་ལས་ནི་ཚུང་དུ་ཞིག་
སྒྲངས་ན་ཡང་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་མ་གྲིན་པར་སྒྲངས་
པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་རིས་སུ་མཐུན་པར་སྦྱར་སྤུལ་ན་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་ནི་དག་པར་འགྱུར་
ལ། དགེ་འདུན་གྱི་བརྒྱས་པ་ནི། ཆོར་བ་མ་སྤྱོད་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ་ཞིང་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་ཞིག་ན་ནི་དེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྦྱང་ལ་གལ་ཏེ་ཞལ་དུ་

འདྲ་བའི་སྒོ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ནང་གི་བར་མནར་མེད་པའི་འཁོར་ལྷན་ནག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
 པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །[གཉིས་པ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞིང་ནི།](#) ཁྱད་པར་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་
 རྩས་འདབ་མའམ་མེ་རྟོག་གམ་འབྲས་བྱ་ཅམ་ཞིག་ཚུལ་འཆལ་གྱིས་སྤྱད་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་
 བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བ་དང་བརྒྱལ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཐར་ཡང་འབྲོག་དགོན་པ་རོ་བསྐྱམས་དུ་དུད་འགོ་
 ཀྱང་ལག་མེད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ལོང་བ་རྒྱུ་ལག་མེད་པར་སྐྱེ་ཏེ་ལོ་མང་པོར་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་
 བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་
 དང་དགེ་སྦྱོང་ལ་བསྡུས་པ་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ཅམ་ཡང་རང་གིས་སྦྱོད་པ་དང་བྲིས་པ་ལ་སྟེར་
 བ་དང་བྲིས་པས་ལོངས་སྦྱོད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་
 དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་གྱི་རྣོན་པོ་དག་གིས་སྤྱ། །རང་གི་ཡན་ལག་གཏུབས་པ་སྦྱེ། །དགེ་འདུན་དག་ལ་
 བསྡུས་ཟེན་བ། །བྲིས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིན་མི་བྱ། །མེ་སྟེ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡི། །ལྷགས་གྱི་བྱ་ལུས་ཐོས་
 པ་སྦྱེ། །དགེ་འདུན་དག་ལས་གང་དེ་ནི། །དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ལོངས་མི་སྤྱད། །ལྷན་པོ་དང་ནི་
 འབ་བའི་མེ། །སྦྱང་བ་བྱས་ཏེ་ཐོས་པ་སྦྱེ། །བྲིས་པར་གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི། །ལོངས་སྦྱོད་པར་
 བྱི་མི་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་དབྱུང་བ་བྱས་པ་དང་། །གསལ་ཤིང་སྦྱང་དུ་བཏོག་པ་སྦྱེ། །བྲིས་པར་
 གྱུར་པས་དགེ་འདུན་གྱི། །ལོངས་སྤྱད་པར་ནི་མི་བྱའོ། །མེ་མདག་དག་གིས་གང་བ་ཡི། །གནས་
 ཁང་དེར་ནི་ཞུགས་པ་སྦྱེ། །བྲིས་པས་དགེ་འདུན་གནས་ཁང་དུ། །མཚན་མོ་གནས་པར་མི་
 བྱའོ། །ཞེས་སོ། །[གསུམ་པ་བྱང་སེམས་གྱི་ནི།](#) དགེ་འདུན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 གང་ཟག་ནི་དགེ་མི་དགའི་ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་
 བྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། འགའ་ཞིག་ཁྱོས་ནས་ཕྱོགས་བརྩའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་ར་ལྷན་
 གནག་ཏུ་བརྩག་པ་བས་ཁྱོས་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་འདུག་ནས་མ་རུངས་པ་འདི་
 མི་བལྟ་བའོ། །ཞེས་ཟེར་ན་སྤྱི་གཞུང་གི་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོགས་པ་བས་བྱང་སེམས་གང་ཡང་རྩང་བ་ལ་སྤང་
ན་སྤར་ལྟར་དང་། མཆོད་རྟེན་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་བཞིག་པ་དང་བསྟེགས་པ་ལས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བསྐྱེད་ཅིང་མི་སྟོན་པ་སྤྲུལ་ན་
སྤར་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། ཕྱོགས་
བརྩའི་སེམས་ཅན་གྱི་མིག་ཕྱང་བ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མིག་སྤར་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
ཅན་སྤར་མ་ནམས་བཙོན་ར་ནས་བཏོན་ཏེ་འཁོར་བསྐྱར་རམ་ཆངས་པའི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་བས་
རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དང་བས་བཟླ་བ་དང་དང་བས་བཟླ་འདོད་ཅིང་
དེའི་བསྟེགས་པ་བརྗོད་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་བྱངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རབ་
ཏུ་ཞི་བ་ནམ་པར་དེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟོག་གཙོད་དམ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སྟོགས་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐ་ན་དུད་འགོ་ལ་
ཐན་ཆངས་གཅིག་སྦྱོར་པའི་དགོ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱས་ན་སྤིག་པ་ཆེས་བྱངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པས་གནས་འདི་ལ་ནི་ཞིན་ཏུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་མཁས་སྒྲན་གྱི་ཆེ་ཆུང་དང་། སྒོ་མ་སྒྲན་གྱི་ཆེ་ཆུང་དང་། ཚུལ་
འཆལ་གྱི་སྤིག་པ་དང་། བསྐྱར་ཏེ་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ཆུང་བཞི། དང་པོ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱ་ཆུང་ཡང་ཆུའི་
གཏིང་དུ་འབྱིང་ལ། དེ་ཉིད་སྟོད་དུ་བྱས་པ་ནི་ཆེ་ཡང་སྟེང་དུ་འཕྱོ་བ་བཞིན་དུ་མི་མཁས་པ་དང་།
མཁས་པས་བྱས་པའི་སྤིག་པ་ཡང་སྟེ་བ་དང་ཡང་བར་གསུངས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འདས་ཆེན་
ལས། གཏི་ཐུག་ཅན་སྤར་བྱ་ངར་སྤར་ལ་འབྱར་བ་འབྱར་མི་རྒྱས་པ་དང་འབྱར་བར་ཉེས་པ་རྒྱང་
དུ་ལས་ཀྱང་འབྱར་མི་རྒྱས་ཤིང་འཕྲོད་སེམས་མེད་པས་དགོ་བ་སྟོད་མི་རྒྱས་ལ། སྟོན་བཙབས་
པས་སྤར་གྱི་དགོ་བ་དག་ཡོད་ཀྱང་སྤིག་པས་སྟེ་བར་བྱས་པས་ན། ད་ལྟ་ནམ་པར་སྦྱོར་པ་སྟོང་
བའི་རྒྱ་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་དཔུལ་བ་ཞིན་ཏུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆུ་ཆུང་དུར་ལན་ཚུ་སྤུལ་གང་བཏབ་ན་

བརྟུང་བར་དཀའ་བ་བཞིན་ནམ། གཞན་གྱི་དོང་ཆེ་གཅིག་ཆགས་པ་འཇལ་མི་ཤོད་པས་བཅིངས་
 དགས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྱིང་བ་དང་འབྲེལ། །ཡང་རྣམ་པ་ལྡན་དུ་ལྷན་གྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡང་
 བའང་དཔྱུལ་བར་སྦྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏི་སྤྲུག་ཅན་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྩུང་བ་དང་། སྤྲིག་པའི་
 ལས་ལྷི་བ་དང་འགྲོད་ཚེངས་མ་བྱས་པ་དང་ཐོག་མར་དགེ་བ་མི་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 སྤྲེལ་པ་འགྲོད་པ་དང་བྱི་མ་སྤྲོམ་པ་དང་སྤྲིག་པ་མི་གསང་ཞིང་དེའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་བྱེད་པའི་
 མཁས་པ་ལ་ཡང་བར་གསུངས་ཀྱི། དེ་དག་མི་བྱེད་པར་བྱད་གསོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་བཞིན་དུ་
 འབྲུག་པའི་མཁས་པར་རྒྱུ་མ་པ་ལ་ནི་ལྷི་བ་ཡིན་ནོ། །[གཉིས་པ་ནི།](#) རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱང་པོ་ལས་ཀྱང་།
 སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་ཏེ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་དང་ལྷན་
 པ་རེ་རེས་ཀྱང་མར་མེའི་སྤྱོད་རྒྱ་མཆོ་ཙམ་ལ་སྤྱིང་པོ་རི་རབ་ཙམ་གྱི་མར་མེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ལས། བྱང་སེམས་བྲིས་ནས་བྱུང་བས་མར་མེའི་སྤྱིང་པོ་འབྱུ་མར་གྱིས་
 བསྐྱས་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱུང་དུ་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་པར་གསུངས་
 ཏེ། འདི་ནི་བསམ་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དང་ཞིང་ལ་བྱད་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་ལ་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་ཡང་རྟེན་གྱི་སྒྲོབས་སུ་གསལ་ལོ། །འདིའི་རིགས་པས་སྤྲོམ་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་ཡོད་
 པ་ལ་ཡང་གཅིག་ལྷན་དང་གཉིས་ལྷན་དང་གསུམ་ལྷན་གྱི་རྟེན་གྱིས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་སྤྲེལ་
 སྤྲེལ་རྣམས་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་ས་ཆོད་ཆེ་བར་གསལ་ཞིང་བྲིས་པ་ལྟ་བུས་སྤྱིན་གཏོང་ལ་སོགས་
 པ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་བསྐྱེད་གནས་འབྲེལ་བའི་སྤྲོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་ངང་ནས་བྱེད་པ་དང་། སྤྲོམ་
 པ་མེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་དགེ་རྩ་སྒྲོབས་ཆེ་རྩུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། །[གསུམ་པ་ནི།](#) རྩལ་
 བྲིས་པ་འཆལ་པ་ཆར་གཏོད་པའི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བརྩུ་དང་ལྷན་པའི་མི་ཞིག་རྒྱུན་དུ་བར་ཆད་
 མེད་པར་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་སྤྲིག་བསམགས་པ་ལས། དགེ་སྤྱོད་རྩལ་བྲིས་པ་རལ་བས་བྱང་སྤྱོད་གི་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གཡོགས་ནས་དད་པས་བྱིན་པ་ལ་ཞག་གཅིག་ལོངས་སྤྱད་ན་མི་དགེ་བ་ཆེས་

མང་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྡིག་པ་སྟོབས་ཆེ་བའོ། །ལུང་ནམ་འབྲེད་ལས་ཀྱང་།
ལྷགས་གོང་མེ་མྱེ་འབར་བ་དག །ཐོས་པར་གྱུར་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །ཚུལ་འཆལ་ཡང་དག་མི་
སྟོམ་པས། །ཡུལ་འཁོར་བསོད་སྟོམས་ཟ་བ་མིན། །ཞེས་ཚུལ་འཆལ་དང་བསྟུན་པ་ལས་སྟོད་པ་
གཉིས་ཀ་ལ་གསུངས་སོ། །**བཞི་པ་ནི།** སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ནས། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྡིག་
པའི་གམ་ན་མི་དགོ་བ་བཅུ་སྡིག་པ་བྱད་བྱད་ཡིན་གསུང་སྟེ་མད་པར་སྤང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོའི་སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱོན་པ་གཏོང་བ་ལ་ཆོས་
གྱི་སྦྱོན་པ་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལ་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱོན་པ་དང་མཆོད་པ་
ལས་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེ་དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །**བཞི་པ་ནི།** བསམ་པའི་
སྒོ་ནས་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྷགས་དྲག་ཞན་རྒྱུན་རིང་བྱང་སོགས་གྱི་ཆེ་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་ལྷག་པར་ཆེ་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་པོ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་ནས་སངས་
རྒྱས་གྱི་མཆོད་ཉེན་རི་རབ་ཅམ་བྱེད་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྟེ་དུ་བསྟེ་སྟང་དུ་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟེ་སྟང་བྱེད་པ་ལས་བྱང་སེམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མ་
བུལ་བས་མེ་རྟོག་གཅིག་ཅམ་དོར་བ་བསོད་ནམས་མང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐོབ་བྱ་
མཆོག་དམན་ལ་དམིགས་པ་དང་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པའི་
ཁྱད་པར་དང་དེ་ཡང་ལྷགས་དྲག་ཞན་དང་རྒྱུན་རིང་བྱང་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །**གཉིས་**
པ་ནི། ཉེས་སྟོད་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བསམ་པ་ལྷགས་དྲག་པ་དང་རྒྱུན་རིང་བ་སྟོབས་ཆེ་ལ་དེ་
དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་ལས། བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་
པ་ཡི། །སྦྱོན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་པ་སོགས། །ལེགས་སྦྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་
ཁོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་དང་དེ་
ལས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྲས་ལ་ཁོ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། གཅིག་ལ་གཅིག་

ཀྱང་གཞོན་སེམས་བྱས་ན་ནི། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྐྱོབ་མི་ལུས། །བསམ་གཏན་མི་
 སྐྱོབ་དགོན་གནས་སྐྱོབ་མི་ལུས། །སྒྱུན་པས་མི་སྐྱོབ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པས་མིན། །ཞེས་དང་།
 སྐྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྱུན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གངས་བཞིན་བསྐྱལ་པར་ནི། །དཔྱལ་བར་གནས་པར་
 འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ལ་ **ནམ་སྒྲིན་གྱི་དེ།** **རྒྱ་མཐུན་གྱི་དེ།** བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས།
 ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི། ལས་ལམ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་གཞི་དྲག་གསུམ་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་
 ལ་བརྟེན་པས་གསུམ་གསུམ་སོ། །དེ་ལ་སློག་གཅོད་སོགས་ཆེན་པོ་བཅུ་པོ་རེ་རེས་དཔྱལ་
 བ། འབྱེད་བཅུ་པོ་རེ་རེས་ཡི་དྲགས་དང་རྒྱུང་དུ་བཅུ་པོ་རེ་རེས་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་སའི་དངོས་
 གཞིར་གསུངས་ལ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་རྒྱུང་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལྷོག་སྟེ་གསུངས་
 སོ། །**གཉིས་པ་**རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ངན་འགྲོ་ནས་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་རིམ་བུ་ལྟར་ཆེ་ཐུང་བ་དང་
 འོངས་སྐྱོད་ཀྱིས་འོངས་པ་དང་རྒྱུང་མ་མ་བསྐྱུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་སྐྱར་བ་མང་བ་དང་མང་འཛོལ་
 དང་འབྱེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྐྱོ་ཐོས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ཆོག་མི་ཉན་པ་དང་ཆགས་སྤང་
 རྐྱེད་པས་གསུམ་ཤས་ཆེ་བའོ། །བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་དང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་དེ་རེ་ལ་འབྲས་
 བྱ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ཏེ་གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཆེ་ཐུང་ལ་ནད་མང་བ་དང་འོངས་སྐྱོད་
 རྒྱུང་ལ་འོངས་སྐྱོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཡོག་འཁོར་མི་བསྐྱུན་པའམ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་
 རུང་ལ་རྒྱུང་མ་འགྲན་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱར་བ་མང་ཞིང་གཞན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་དང་འཁོར་མི་
 འདུམ་ཞིང་ངན་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་ཤིང་འཐབ་མོའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཆོག་མི་བཅུན་
 པའམ་ཆོག་བཟུང་མི་འོས་ཤིང་མ་ངེས་པའི་སློབས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་
 ཤེས་པ་དང་མི་མན་པ་ཆོལ་བའམ་མན་པ་མི་ཆོལ་བ་དང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའམ་གཞན་

གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྟ་བ་ངན་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །སྒྲ་
མ་གོང་མ་རྣམས་མིར་སྐྱེ་ན་ཡང་སློབ་གཙོན་སོགས་དེ་དག་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤོང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་བདག་
པོའི་འབྲས་བུ་འཕམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། སློབ་བཅད་པ་ལས་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་ཅེན་གྱི་བཟའ་
བུང་དང་སྤྲ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཆུང་བ་དང་བསྐྱེམས་པ་དང་རུས་པ་དང་སྟོབས་
ཆུང་བ་དང་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ནད་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་ཆེ་མ་ཟད་པར་ཡང་འཆི་བར་
འགྱུར་བ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནི། འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་འབྲས་བུ་མི་བྱུང་བ་དང་འབྲས་
བུ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལོང་བ་དང་ཐན་པ་ཆེས་པ་དང་ཆར་ཆེས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱམས་
པ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོག་གཡེམ་གྱི་ནི། བཤང་གཅི་དང་འདམ་རྩབ་དང་ལྡན་ལྡིན་
དང་མི་གཙང་བ་དང་བྱི་ང་བ་མང་བ་དང་ཉམ་ང་བ་དང་ཉམས་མི་དགའ་བའོ། །རྒྱན་དུ་སྤྲ་བའི་ནི།
ཞིང་ལས་དང་བྱ་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མཐུན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་
པལ་ཆེར་བསྐྱུ་བ་དང་འཛིགས་པ་དང་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། བ་མའི་
ནི། ས་སྤྱོགས་འབར་འབྱར་དང་ལྷང་ལྷོང་དང་མཐོ་དམའ་དང་བསྐྱོད་དཀའ་བ་དང་འཛིགས་པ་དང་
འཛིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། དག་རྩབ་པོའི་ནི། ས་སྤྱོགས་སྤོང་དུམ་དང་ཆེར་
མ་དང་རྩོད་དང་གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་མང་བ་དང་རྩབ་པ་དང་མདངས་མི་སྤྱུམ་པ་དང་འབབ་རྒྱ་དང་
མཆོ་དང་ཉྩེང་ཀ་མེད་པ་དང་སྐྱམ་ས་དང་ཚྭ་སྒོ་དང་དགོན་དུང་དང་ཐ་ཆད་དང་ཕྱིག་པ་ཅན་གྱི་ས་
གཞི་དང་འཛིགས་པའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆོག་ཀྲལ་བའི་ནི། འབྲས་བུའི་སྣོན་ཤིང་ལ་
འབྲས་བུ་མི་འཆགས་པ་དུས་མིན་པར་ཡང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་དང་དུས་སུ་མི་འཆགས་པ་
དང་མ་སྤོན་པ་སྤོན་པར་སྤང་བ་དང་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་ཀུན་དགའ་ར་
བའཕམ་ནགས་ཆོལ་ལམ་རྩིང་བུ་ཉམས་དགའ་བ་མི་མང་བ་དང་འཛིགས་པའི་རྒྱ་མང་པོ་དང་ལྡན་

བ་དང་། བརྟམ་སེམས་ཀྱི་ནི། སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོ་རེ་རེ་དང་དུས་ཆོགས་དང་སྐྱབ་
 དང་ཞག་རེ་རེར་ཡང་ཉམས་ཤིང་འབྲི་ལ་འཕེལ་བ་ནི་མིན་པ་དང་། གནོད་སེམས་ཀྱི་ནི། ཡམས་
 དང་གནོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་དང་འབྱུག་པ་དང་པ་རོལ་གྱི་དམག་ཆོགས་ལས་འབྱུག་ལོང་མང་བ་
 དང་སེང་གེ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱལ་གདུག་དང་སྡིག་པ་དང་སྤྱིན་གྱི་མེ་མང་བ་དང་གནོད་
 སྦྱིན་གདུག་པ་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་མང་བ་དང་། ལོག་ལྟའི་ནི། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ན་འབྱུང་
 ཁུངས་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དག་ལྷུ་བ་པར་འབྱུང་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་སྤྱུག་བསྐལ་བ་
 དག་མཆོག་ཏུ་གཙང་བ་དང་བདེ་བར་སྤང་བ་དང་གནས་དང་སྦྱོབ་པ་དང་སྦྱབས་མེད་པར་འབྱུང་
 བའོ། །

དཀར་པོའི་ལས་འབྲས་བསམ་བཤེས་གཉིས། དཀར་པོའི་ལས་དང་འབྲས་བྱའོ། །དང་པོ་
ལ་ལུང་གིས་མདོར་བསྟན་བ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སློག་གཙུག་པ་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་
བ་དང་ལོག་པར་གཡེམ་བཤེས་དམིགས་ཀྱི་བསམ་བཤེས་ཅན་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྟན་པས་དེ་
དག་ཡང་དག་པར་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་བྱས་བ་དང་བསྐྱམས་བ་མཐར་ཐུག་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་
ལས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་གི་བཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ་བྱད་པར་ནི་དག་གི་ལས་
དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞེས་པའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་པས་གཞི་དང་བསམ་
བ་དང་སྟོང་བ་དང་མཐར་ཐུག་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་ཏེ། སློག་གཙུག་སྟོང་བའི་ལས་ལམ་ལ་
མཆོན་ན། གཞི་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ནོ། །བསམ་བཤེས་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་སྟོང་བར་
འདོད་པའོ། །སྟོང་བ་ནི་གསོད་བཤེས་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་འདུ་བྱེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ནི་ཡང་
དག་པར་བསྐྱམས་བ་རྫོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ། །

འབྲས་བྱ་ལ་གསུམ་བྱ་བཤད་པ་དང་། མཆོག་ཡང་འབྲུབ་རྩམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་
སྒྲིལ་ནི། དགེ་བའི་ལས་རྒྱུད་བྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་མི་དང་འདྲོད་པའི་ལྷ་དང་ཁམས་གོང་།

མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷར་སྒྲུའོ། །རྒྱ་མཐུན་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི། མི་དགེ་བ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྦྲར་
རོ། །གཉིས་པ་མཆོག་འབྲུག་པ་ནི། ས་བཅུ་པ་ལས་ནི། བཅུ་པོ་འདི་དག་འཁོར་བས་སྐྱག་ནས་སྟོང་རྩེ་
དང་བྲལ་བར་གཞན་གྱི་སྤྲེའི་རྩེས་སྤྱེ་འབྲངས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུག་
པོ། །ཡང་སྟོང་རྩེ་མེད་པར་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་ཅིང་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་ནས་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཤེས་པས་སྤྲངས་ན་ནི་རང་རྒྱལ་བ་འབྲུག་པོ། །སེམས་རྒྱ་ཆེ་བས་སྟོང་རྩེ་
དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱི་མི་གཏོང་བ་དང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤྲངས་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་དང་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པོ། །དེ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་སྤྲངས་པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་ལམ་བཅུ་ཆོན་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པའི་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་ནས་འབྲུང་བའི་གསལ་ཁ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སའི་དངོས་
གཞི་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བའི་དགོངས་པ་བཞིན་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། **འཕེན་རྫོགས་དང་། དེས་མ་དེས་དང་། འབྲས་**
བུ་ཐོག་མར་གང་སྟེན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་དང་། ལྷ་བཞི་དང་། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་རྩལ་དང་། ལས་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་དུ་འཕེན་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་
ནི་དགེ་བ་དང་། རན་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ལ་རྫོགས་བྱེད་ལ་དེས་པ་མེད་དེ་
བདེ་འགྲོར་ཡང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་མདོག་མི་སྤྱག་པ་དང་ཆེ་
ཐུང་བ་དང་། རྟ་མང་བ་དང་དབུལ་བ་སོགས་ནི་མི་དགེ་བས་བྱེད་ལ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་
ལའང་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་བ་ཡོད་པ་ནི་དགེ་བས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཕེན་
བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་
གཉིས་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་དགེ་

བས་རྫོགས་པ་གཉིས་ཏེ་སྤྱི་བཞིའོ། །གསུམ་པ་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་རྩལ་ལ། ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས། དགེ་བ་
 དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགོ་དང་རན་འགོར་སྦྱེ་བ་འཕེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པའི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཕེན་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་འཕེན་པའོ། །ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གིས་སྦྱེས་པ་ན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྦྱང་པའོ། །ཞེས་སོ། །
 བཞི་
 བ་ལ་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་གཅིག་གིས་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པ་ནི། མཛོད་ལས། གཅིག་གིས་
 སྦྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནོ། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་ལས་གཅིག་གིས་སྦྱེ་བ་གཅིག་
 འཕེན་ཀྱི་དུ་མ་མི་འཕེན་ལ། རྫོགས་བྱེད་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་དུ་མས་ཀྱང་། གཅིག་མི་འཕེན་
 པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་གཅིག་གིས་དུ་མ་འཕེན་པ་ཀུན་བརྒྱས་ཀྱི་ལུགས་ནི། ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས་ནི། ལས་
 གཅིག་གིས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པའི་
 ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད། ལས་དུ་མས་ལུས་དུ་མ་
 འཕེན་པའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས་ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་
 ཆེ་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་དང་། ལས་དེས་ཆེ་རབས་དུ་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་
 བོན་གསོ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མང་བོས་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་བ་དང་།
 མང་བོ་པན་ཚུན་བཞུགས་ནས་ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པའི་ས་བོན་ཡང་ཡང་གསོ་
 བ་ལ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དེས་མ་དེས་ལ་བྱས་བསགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ་དེས་མ་དེས་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། བྱས་བསགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་གཉིས་སུ་བཞེར་བཤད་པ་དང་
 ། ལྷག་མ་ལ་སྤྱིར་རྩལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱང་བར་དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་ལས་ནི། སའི་དངོས་གཞི་
 ལས། སྦྱང་བར་འགྱུར་བར་དེས་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། བསགས་པ་གང་
 ཡིན་པའོ། །སྦྱང་བར་འགྱུར་བར་མ་དེས་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ། མ་བསགས་
 པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་དང་བསགས་པའི་བྱང་པར་ནི།

དེ་ཉིད་ལས། བྱས་པའི་ལས་གང་ཞེན་བསམས་པ་འཕ་བསམས་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་དག་གིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། བསགས་པའི་ལས་ནི་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་མ་
གཏོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་མ་ཤེས་པར་བྱས་པ་དང་བསམས་བཞིན་མིན་
པར་བྱས་པ་དང་དག་པོ་མིན་ལ་རྒྱན་ཆགས་མིན་པར་བྱས་པ་དང་ནོར་བར་བྱས་པ་དང་བརྟེན་
པས་བྱས་པ་དང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་འགྲོད་
པས་བསལ་བ་དང་གཉེན་པོས་བསལ་བ་སྟེ། ལས་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་ལས་གཞན་གང་ཡིན་པའོ། །མ་བསགས་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་ངེ་སྐྱད་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་སྤྱི་བཞི་ལས་དང་པོ་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་ནི། གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྐྱུ་བར་ཡང་སྤྱི་བཞི་བཤད་དེ། སྟོག་གཅོད་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་ནི་མི་མཁས་པས་བྱས་པ་
དང་མི་ལམ་ན་བྱས་པ་དང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱེད་
དུ་བཅུག་པ་དང་ལན་ཅིག་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་ཀྱང་འགྲོད་པ་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སེམས་
དག་པོས་བཅོམ་ནས་སྤོང་པའི་སྟོམ་པ་སྐྱངས་ནས་ཤིན་དུ་སྤང་མོར་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མ་
བསྐྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྐྱད་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་སྤོང་ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའོ། །གཉིས་པ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི། སྟོག་
ཆགས་བསད་པའི་བྱེད་ཡུན་རིང་པོ་ནས་རྗེས་སུ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱེད་ལ་སྟོག་ནི་མ་བཅད་
པའོ། །གསུམ་པ་བྱས་ལ་བསགས་པ་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་མ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྟོག་བཅད་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། །བཞི་པ་མ་བྱས་ཤིང་མ་བསགས་པ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའོ། །བཞི་པ་སྤྱི་ག་
མ་ལ་སྤྱོད་རྩལ་ནི། མ་བྱིན་ལེན་ནས་དག་ཀྱལ་པའི་བར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱ་
ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྤྱི་གཉིས་པ་མེད་ཅིང་སྤྱི་དང་པོ་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱིས་
བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི།

མྱོང་བར་ངེས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་
 མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ནི། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་
 སློན་པར་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཆེ་འདི་ལ་ལྟ་མི་ལྟ་གཉིས་དང་། བན་སེམས་དང་གནོད་སེམས་གཉིས་
 དང་། དགོན་མཆོག་སོགས་ལ་མནར་སེམས་དང་དད་པ་གཉིས་དང་། བ་མ་སོགས་ལ་མན་གནོད་གཉིས་དང་། བརྒྱད་དེ།
 ལུས་དང་ཁོངས་སྤྱོད་དང་སྲིད་པ་ལ་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་ནི་མི་དགེ་བ་ཆེ་འདིར་མྱོང་
 བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་དག་ལ་མི་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་པས་ནི་དགེ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་ལ་གནོད་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཞིང་པན་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་དགོན་མཆོག་
 དང་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་མནར་སེམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་དེ་དག་ལ་དད་པ་དང་མོས་པའི་བསམ་
 པ་ཤས་ཆེ་བ་དག་དང་། ཡང་པ་མ་དང་སྐྱ་མ་ལ་སོགས་པ་པན་འདོགས་པ་ལ་འཁུ་ཞིང་བྱས་པ་
 མི་གཞོ་བའི་བསམ་པས་ནི་མི་དགེ་བ་ཆེ་འདིར་མྱོང་ལ་སྤྱར་པན་འདོགས་པས་བྱས་པ་གཞོ་བའི་
 བསམ་པ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་དགེ་བ་ཆེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་སྤྱིས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཆེ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བའོ། །གསུམ་པ་ལན་
 གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། ཆེ་གསུམ་པ་པན་ཆད་དུ་སློན་པར་འགྱུར་བའོ། །གསུམ་པ་
 འབྲས་བུ་ཐོག་མར་གང་སློན་ནི། དགེ་མི་དགའི་ལས་མང་པོ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་སློན་ཚུལ་ནི། ལས་
 གང་ལྟེ་བ་དེ་ཐོག་མར་སློན་ནོ། །ལྟེ་ཡང་མཉམ་ན་འཆི་བའི་དུས་ན་གང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཐོག་
 མར་སློན་ནོ། །དེ་ཡང་འབྲན་གང་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དེའོ། དེ་ཡང་འབྲན་ཐོག་མར་བྱས་པ་དེ་
 སློན་ལ་སློན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་དུ། ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་ལྟེ་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་
 གང་། །སློན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ལས་ནི། །སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ནམ་སློན་འགྱུར། །ཞེས་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་ནི། མི་དག་བཅུ་སྟོང་གིས་ཀྱང་རྟེན་བཟང་པོ་ཞིག་རྟེན་
མོད་ཀྱང་རྣམ་མཐུན་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་གྲུབ་ན་ལས་བསྐྱོམ་པའི་ས་ཆོད་
གཞན་དང་མི་འབྲ་བས་རྟེན་དེ་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། རྣམ་སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན། རྣམ་
སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། ཆེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། སྟོན་གྱི་
འཕེན་པས་ཆེ་རིང་དུ་འཕེན་ཞིང་འཕངས་པ་ལྟར་ཆེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའོ། །ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལེགས་པས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པས་
བཟླ་ན་སྤྱག་ལ་ཚུ་ཞིང་གལ་པས་མཛེས་པའོ། །རིགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པས་
བཀྱར་ཞིང་གྲགས་པའི་རིགས་མཐོན་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པའོ། །དབང་ཕུག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ནི། ལོངས་སྟོང་ཆེ་བ་དང་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཛིངས་ཆེ་བ་དང་འཁོར་པལ་ཆེ་བའོ། །ཆོག་
བཅུན་པ་ནི། ལུས་ངག་གིས་གཞན་མི་བསྐྱབ་པའི་ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་ལ་ཅོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་
པོ་ལ་ཆད་མར་འོས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་འཛིན་པར་འགྱུར་བའོ། །དབང་ཆེ་བར་
གྲགས་པ་ནི། སྟོན་པ་ལ་དཔའ་བའམ་བརྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལས་གྲགས་
པ་དང་སྟོན་པ་ཆེ་ཞིང་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོའི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །སྐྱེས་པ་ནི་
ནི། པོའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་
གཞོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་ཆེ་འདིའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་ཆེ་བའོ། །དེ་ཡང་། བདེ་
འགྱོར་གནས་པ་ནི་དང་པོའོ། །ལུས་ནི་གཉིས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །ལོངས་སྟོང་དང་
འཁོར་ནི་བཞི་པའོ། །ལྡན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆད་པའོ། །དུག་པ་ནི་དེའི་གྲགས་པའོ། །བདུན་
པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པའོ། །

རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལས་བརྩམས་
ནས་ཡུན་རིང་པོར་དག་བ་མང་པོ་གསོག་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་

གདུལ་བྱ་དགའ་ནས་འདུལ། དེའི་ཆོག་མཉན་པ་དང་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྐྱོ་བ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྱིན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱས་ཏེ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། སྤྱིན་པར་སྤྱོ་བ་དང་དོན་སྤྱོད་པ་དང་དོན་མཐུན་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱད་ཅིང་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་གས་བྱས་ཏེ་པན་བཏགས་པས་བྱས་པ་གཞི་ཞིང་སྤྱར་དུ་བསྐྱོ་བ་ཉན་པའོ། །བདུན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་འདུན་པ་དང་ཚུལ་བས་བྱ་བ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་ཤེས་བྱ་རབ་རྩ་འབྱེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ལ་གཞན་ཡང་འཁོར་དུ་མི་འཇིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཅིག་འགྲོ་བའམ་སྤྱོ་བའམ་འོངས་སྤྱད་པའམ་དབེན་པར་གནས་པ་ལ་བསྐྱོག་པ་དང་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དང་གང་ལ་ཡང་མི་སྤྱོ་ཞིང་སྤྱོ་ཤུགས་ཆེ་ལ་བརྟན་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྤྱོ་བས་ཐོབ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བའོ། །

རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྒྱ་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་གྱིས་བྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་མི་འཆེ་བ་དང་མི་འཆེ་བའི་བསམ་པ་བསྐྱེན་པའོ། །གཞན་ཡང་། གསོད་སར་རྒྱུད་པ་ལེགས་བཏང་དང་། །དེ་བཞིན་སྒོ་ག་གིས་པན་བཏགས་ཤིང་། །སྒོ་ག་ཆགས་འཆེ་བ་ལས་སྤྱོག་པས། །ཆེ་རིང་བ་ནི་འཛོལ་པར་འགྱུར། །ནད་པའི་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས་སྤྱན་པ། །སྤྱན་ནི་རབ་རྩ་བྱིན་པ་དང་། །སྒོ་ག་ཆགས་ཐོང་བ་དབྱིག་སོགས་ཀྱིས། །འཆེ་བ་མེད་ལས་ནད་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་བ་དང་གོས་གསར་པ་སྤྱིན་པའོ། །གཞན་ཡང་། ཁྲོ་བ་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །རྒྱན་བྱིན་པ་ཡིས་གཟུགས་བཟང་ཉིད། །ཐུག་དོག་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །སྤྱལ་བ་བཟང་པོར་རབ་རྩ་བཤད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱག་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་ལ་བཟན་ལྟར་གུས་པར་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་དག་སྤྱིན་པ་དང་མི་སྤྱོད་ཡང་པན་

འདོགས་པ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་ལ་པར་སྦྱིན་པའོ། །ལྷ་པ་ནི།
དག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི་སྟོང་བ་ལ་གོ་མས་པའོ། །དྲག་པ་ནི། བྱི་མ་ལ་རང་ལ་ཡོན་ཏན་སྣ་ཆོགས་
བསྐྱབ་པར་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་དང་པ་མ་དང་ཉན་རང་དང་
མཁན་སྟོབ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །བདུན་པ་ནི། སྦྱིས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བ་དང་
བྱད་མེད་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་དང་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་འདོད་པ་
ནམས་འདུན་པ་བསྒྲིག་པ་དང་པོའི་དབང་པོ་གཙོད་པ་ནམས་ཐར་བར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི།
གཞན་གྱིས་གཏན་མི་རྒྱས་པ་རང་གིས་བྱེད་པ་དང་རང་དང་བསྟོན་མས་པས་རྒྱས་པ་ལ་གྲོགས་
བྱེད་པ་དང་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་སྟེར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྒྱ་གསུམ་དང་ལྷན་ན་
ནམ་པར་སྦྱིན་པ་ནམས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་གསུམ་ལ་སེམས་ནམ་པར་དག་པ་ལ་
རང་ལ་ལྟོས་པ་གཉིས་ནི། རྒྱ་བསྐྱབས་པའི་དགོ་བ་ནམས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་དུ་བསྟོ་བ་ནི་
ནམ་སྦྱིན་ལ་མི་རེ་བའོ། །སྟིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱ་ནམས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྒྱགས་དྲག་པའོ། །གཞན་ལ་
ལྟོས་པ་གཉིས་ནི། ཆོས་མཐུན་པར་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་མཐོང་ན་སྤག་དོག་དང་འགན་པ་དང་
བརྟན་པ་སྤངས་ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་དེ་དག་ལྟར་མ་རྒྱས་ན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་
བྱར་ལན་མང་དུ་རྟོག་པའོ། །སྦྱོར་བ་དག་པ་ལ་རང་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། དུས་རིང་བ་དང་བར་མ་ཆད་
པ་དང་རྒྱགས་དྲག་པའོ། །གཞན་ལ་བལྟོས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་མ་སྤངས་པ་ལེན་དུ་གཞུག་པ་
དང་། སྤངས་པ་ནམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་དང་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱེད་
པ་དང་མི་འདོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཞིང་དག་པ་ནི། བསམ་སྦྱོར་དེ་གཉིས་ཉིད་འབྲས་བུ་མང་ཞིང་
བཟང་བ་སྟེར་བས་ན་ཞིང་དུ་འབྲ་བས་སོ། །དེ་དག་ནི་བྱང་ས་ནས་གསུངས་པ་ལ་འགྲེལ་བས་ཁ་
བསྐྱང་ནས་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་བསམས་ནས་འབྲུག་ཐོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་
 སྟོབས་བཞིས་སྤྱད་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཉིན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་སྟོམ་པའི་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། ལས་འབྲས་སྟོམ་པ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཁོ་ནས་ངེས་ཚུལ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལས་འབྲས་སུ་འཆར་ཚུལ་དང་། ལས་འབྲས་མ་བསམས་ན་ཤེས་ལོ་
 ཅམ་གྱིས་མི་ཐན་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ཐོག་ཚུལ་དང་། འབྲས་
 དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ལ་འཁྲལ་ན་ཕུགས་སུ་གཞོད་ཚུལ་དང་། དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་རིགས་པ་དང་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་
 བློ་སྤྱོད་འབྲུག་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་འབྱུང་། །དེ་ལས་རི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས། །ཉིན་
 མཚན་ཉག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས། །ཞེས་དང་། དགེ་བའི་
 ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་པར་བྱུང་བས་གསུངས། །དེའི་ཡང་རྩ་བ་ཉག་ཏུ་ནི། །རྣམ་
 སྤྱོད་འབྲས་བྱ་བ་སྟོམས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཀར་ནག་གི་ལས་དང་འབྲས་བྱ་ཤེས་
 པར་བྱས་ནས་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་མི་འཛོག་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་
 ཏུ་གྱུར་པས་ངེས་པ་ཆེས་རྙེད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལས་འབྲས་བསྟོམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཁོ་ན་
 ལྟར་ངེས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྩ་བ་སྐར་མར་བཅས་པ་གནས་ལྟར་ཞིང་། །རི་
 དང་གོང་དུ་བཅས་པའི་ས་ཞིག་ལ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱུར་ཀྱང་། །ཁྱོད་ནི་
 མི་བདེན་པ་ཡི་ཆོག་མི་གསུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་
 ཆེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་སྟེ། འདི་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ངེས་པ་མ་རྙེད་ན་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་
 དགུས་པའི་ངེས་པ་མི་རྙེད་དོ། །གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་ལས་འབྲས་སུ་འཆར་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་
 པ་རྙེད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་ལས་དང་འབྲས་བྱ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ལ་མི་བཅི་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
 གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་གོ་ན་ནི་དེ་ཉིད་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་མཐོང་ནས་ལས་
 འབྲས་ལ་ངེས་པ་སྤྱོད་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་མ་ཚུ་བྱུར་སྤིག་རྒྱ་

སྒོག་འདྲ་ཞིང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚུ་ཡི་རྩ་བ་བཞིན། །འཕེན་པ་འཛིན་ཏེན་པ་རོལ་འགོ་བ་
ཡི། །སེམས་ཅན་ཤེད་ལས་སྦྱེས་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །ལས་རྣམས་བྱས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །དཀར་ནག་རི་བཞིན་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པར་ངེས། །རིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་འདི་བཟང་པོ་སྟེ། །སྤ་
ཞིང་མཐོང་དཀའ་ཀླུལ་བའི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་ལས་འབྲས་ལ་མ་བསམས་ན་ཤེས་ལོ་ཅན་གྱིས་མི་བན་བ་ནི། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཉིས་
རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཉིན་མཆན་ཀྱན་ཏུ་སྒོ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་
གིས་ངན་འགོ་གཅོད་ཀྱི། ཐོག་མར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱང་
སྒོ་གསུམ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ངན་འགོའི་སྒོ་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས།
ལྷའི་བདག་པོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་འགོ་ལོག་པར་
ལྷུང་བར་སྦྱེ་བ་ཡང་དག་པར་གཅོད་དོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་བདག་རི་ལྟར་
ཀྱང་ཅིང་ཉིན་མཆན་རྣམས་འདའ་ཞིང་འདུག་སྟུང་དུ་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ལྷ་བ་ལས་འབྲས་སེམས་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་ཐོག་མར་འཆལ་ཚུལ་གྱི་རང་རོ་
འཕྲོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་པ་ན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་ཆོས་དང་བསྐྱེད་པ་ན་ཡེ་མ་མཐུན། འདིར་འོ་སྒོལ་འཕྲུགས། དེས་ན་ཡེ་མི་ཐར། ལས་
འབྲས་དང་བསྐྱེད་ནས་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན་བལྟ་བ་ཡིན། ཆོས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཞུས་དག་བྱས་
ཅ་ན་མཐུན་པ་ཡེ་མེད་མ་མཐུན་པ་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་དེ་ལྟར་རིག་རྒྱ་ཞིག་བྱང་ན་མཁས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཆོམས་ལས། གྲིས་པ་གང་ཞིག་གྲིས་པའོ་ཞེས། །འཕེས་པ་དེ་འདིར་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཆོས་དང་བསྐྱེད་ཅ་ན་རོ་ཁུར་བ་ལྟར་རྒྱབ་བསྐྱོལ་དུ་སོང་བ་ལ་ཆོས་པ་དང་མཁས་
བཅུན་གྱི་ཡང་ཅེར་རེ་ན་གྲིས་པའི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ཆོམས་ལས། གྲིས་པ་གང་ཞིག་མཁས་སེམས་
པ། །དེ་ནི་གྲིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མ་ཐ་ནའང་ཆོས་ལ་ཤེད་དབྱེ་སྟེ་སྟོན་བྱང་

བར་སོམ་མཐ་བརྟེན་ཕྱད་པར་སོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཤེད་ཅེས་པ་ཡིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེད་ལས་སྐྱེས་
 དང་ཤེད་བདག་གི་ཤེད་བཞིན་ཡིན་པས་སོ། །ཕྱི་བྲག་རྟོག་ཕྱིད་ལས། མ་ན་བཤེད་ཅན་དང་། མ་བུ་རྩེ་ཤེད་སྐྱེས་སམ་ཤེད་བྱུར་
 བཤད་ཅིང་། བམ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་མ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱད་དོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་སྒྲུན་ལ་ཅང་
 མི་ཤེས་པས་ན་སེམས་ཅན་སོགས་དང་། དེ་ནས་སྒོ་གསལ་བས་ཤེད་ཅན་ནས་ཤེད་བྱའི་བར་བཏགས་པར་གདགས་པ་དང་།
 ལུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སའི་དངོས་གཞིར་བྱིས་པ་ཤེད་མ་བྱེ་བ་ཞེས་བརྟེན་མི་ཤེས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་སའི་དངོས་གཞིར་
 ཡིད་ཀྱི་ས་ལས། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་ཤིང་བསྐྱུང་ལ་བདག་གིར་བརྐྱང་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་འོ་སྐྱུ་
 ནས་སེམས་ཅན་ནས་ཤེད་བྱའི་བར་མིང་བཏགས་པས་ན་ཡིད་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ལ་བརྟེན་དོན་ཕྱིད་
 བར་སོམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཅད་མཐུན་པས། ཆོག་སྤྱིའི་བཤད་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་དགེ་སྤྱོད་གིས། ཞེས་
 སོ། །སོམ་གཞིག་གསུང་ངོ་། །པོ་རྟོ་བ་ཡང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་འདི་བྱངས་ནས་རྒྱུད་ལ་བརྟག་དགོས་
 བར་བཞེད་དེ། རི་སྐྱད་དུ། ཉམ་མཁའ་དང་ནི་ས་གཞིའི་བར་ཡང་རིང་། །རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཚུ་
 རོལ་འགྲམ་ཡང་རིང་། །འཕར་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རི་བར་དེ་བས་རིང་། །པལ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་
 དེ་བས་རིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། པལ་པ་རང་ཅག་དང་ཆོས་གཉིས་དཔེ་དེ་དག་དང་འབྲ་བར།
 བར་ན་འགྱངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །ཆོགས་བཅད་འདི་ནི་བྱང་སེམས་རྒྱ་བས་བྲམ་
 ཟེ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་ཁྲིར་འོངས་པ་ཞིག་ལ་སྤང་སྟོང་སྤུལ་ནས་སྤངས་པའི་ཆོས་སོ། །སྟོང་
 ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རྟོག་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བརྟགས་ན་རེ་ཞིག་ལ་བྱ་བྱ་རྒྱ་བ་ལ་བཏང་བ་
 ལྟར་ཆོས་དང་རེ་རིང་སོང་བ་ཞིག་འོང་གསུང་ངོ་། །

བྲག་པ་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཀྱང་ཉེས་སྤྱོད་ལས་ཐོག་པའི་ཚུལ་ནི། བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་
 ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྱིད་ནི་སློག་གཅོད་མ་མཛད་ཅིག །སྤྱི་པོ་ཀུན་ལ་སློག་ནི་རབ་ཏུ་པངས། །དེ་བས་
 ཡུན་རིང་ཆེ་བསྐྱུང་སྤྱི་འདོད་པས། །ཡིད་ཀྱི་དགུ་ལའང་སློག་གཅོད་མི་བསམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། མི་དགེ་བ་བརྟེན་དང་གཞན་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལ་ཀུན་སྤོང་གི་
 བསམ་པ་ཅམ་ཡང་མི་རྒྱ་བར་སྤོམ་སེམས་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱ་ལན་མང་དུ་བྱའོ། །དེ་

ལྷར་ཉེས་སྤྱོད་ལས་མ་ལོག་ན་སྤྱག་བསྐལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དགོས་ཏེ་གང་དུ་བྱིན་ཀྱང་མི་
ཐར་བའི་བྱིར་རོ། །བདུན་པ་འབྲལ་དུ་བདེ་བ་ལྷར་སྤྱང་ལ་འཁྲལ་ན་སྤྱགས་སུ་གནོད་ཚུལ་ནི། དེའི་བྱིར་འབྲལ་དུ་
ཅུང་ཟད་བདེ་བར་སྤྱང་ཡང་འབྲས་བུ་སློན་པའི་ཆེན་མཆི་མས་གདོང་གཡོགས་ཏེ་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་བསྐྱེན་དགོས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་བྱ་བར་མི་རིགས་ལ། རྣམ་སློན་སྤྱོད་བའི་ཆེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པའི་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཆོམས་ལས། ཁྱོད་ནི་
སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་། ཁྱོད་ལ་སྤྱག་བསྐལ་མི་སྤྱག་ན། །མངོན་སུམ་དག་གམ་སྒོག་
ཏུའང་རུང་། །སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་སམ། །བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་
ཁྱོད་གྱིས་ནི། །ཀོག་ཅེས་ལངས་ཏེ་བློས་བྱས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐལ་ལས་ནི་ཐར་མི་འགྱུར། །གང་
དུ་གནས་ན་ལས་གྱིས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་སྤྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྤྱང་ལ་མེད་ཀྱང་
མཆོའི་ནང་ན་མེད། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་དུ་ཞུགས་ཀྱང་མིན། །ཞེས་དང་། བྱིས་པ་ཤེས་རབ་
ཅུང་དུ་དྲིག་། །བདེག་ལ་དག་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིས། །གཾ་ཞིག་འབྲོས་བུ་ཆར་འགྱུར་བའི། །སྤྲིག་
ཅན་ལས་ནི་སྤྱོད་པར་བྱེད། །གང་དག་བྱས་པར་གཏུང་འགྱུར་ཞིང་། །མཆི་མས་གདོང་གཡོགས་
དུ་བཞིན་དུ། །རྣམ་སློན་སོ་སོར་བསྐྱེན་བ་ཡི། །ལས་དེ་དག་ནི་མ་བྱས་ལེགས། །གང་ཞིག་བྱས་
ན་མི་གཏུང་ཞིང་། །དགའ་ཞིང་ཡིད་ནི་བདེ་བ་ཡིས། །རྣམ་སློན་སོ་སོར་བསྐྱེན་བ་ཡི། །ལས་དེ་
དག་ནི་བྱས་ན་ལེགས། །བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་པའི་བྱིར། །ཁྱོད་ཅིང་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་
པའི། །སྤྲིག་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་སློན་དག །དུ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྲིག་
ལས་འབྲལ་དུ་ངེས་པར་ནི། །མཆོན་བཞིན་གཙོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱང་། །སྤྲིག་པའི་ལས་གྱིས་འགྲོ་
བ་དག །པ་རོལ་དུ་ནི་མངོན་པར་འགྱུར། །གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་སློན་ནི། །ཆ་བ་སོ་སོར་བསྐྱེན་བ་
ཡི། །སྤྲིག་པའི་ལས་གྱིས་འགྲོ་བ་དག །པ་རོལ་དུ་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཞུགས་ལས་
གཡའ་ནི་ལངས་གྱུར་པ། །ལངས་པ་དེས་ནི་དེ་ཉིད་ཟ། །དེ་བཞིན་མ་བརྟགས་བྱས་བ་ཡིས། །རང་

གི་ལས་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་བཞེན་མཛད་རིགས་པ་ནི། སྤྱ་རྒྱུང་
བ་ལ་ཁམ་ལུང་བས། དགེ་བཤེས་པ་ནི་ལས་འབྲས་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ལ་ད་ལྟ་བཤད་
བ་དང་ཉན་པ་དང་སྒྲོམ་རིན་མེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་སྤང་དཀའ་འམ་སྤམ་གསུངས་
བས་སྤྱ་རྒྱུང་བ་ཡང་དེ་ཚུག་ལགས་གསུངས་པ་དང་སྒྲོན་པའི་ཞལ་ནས། རོ་བོ་པ་སྤྱང་ཁམ་ཆེར་
མི་རུང་རྟེན་འབྲེལ་འདི་སྤྱ་གསུངས་པ་དང་སྤྱ་རྒྱུང་བའི་ཞལ་ནས་ང་ནི་ཆས་ཁར་མཛདས་སྤྱན་
ལ་ཁ་ལྟན་སོང་གསུང་བ་དང་། ལ་ར་བའི་ཞལ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེས་སྒྲོན་ཅི་བྱང་ཡང་
སྤྱགས་ངན་དང་མཁར་ལན་ལ་ལེ་ལན་མ་འདས་བར་ལས་འདི་བྱས་པས་འདིར་སྤྱེས་བྱ་བ་ལ་
སྤྱག་གསུངས་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་སྟོབས་བཞིས་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ལ་རི་མི་སྤམ་པར་མི་བཞག་པར་སྟོན་པ་སྤྱགས་རྩེ་ཅན་གྱི་གསུང་
ལྟར་ཐབས་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱང་བ་དང་། ལྟང་བ་བྱིར་བཅོས་དང་། སྤྱིག་པ་སྟོབས་བཞིས་བྱིར་བཅོས་པ་དང་། འདག་ཚུལ་ཅོད་
སྤྱང་དང་བཅས་པ་དང་། ཐོག་མ་ནས་མ་གོས་པར་འབད་ཚུལ་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་དཔེ་དང་། གང་ཤེས་བག་ཡོད་
ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤང་དགོས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་བསྤྱགས་ཏེ་ལས་འབྲས་གཅེས་པར་གང་མས་པ་དང་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཀྱང་བག་མེད་པ་དང་ཉན་མོངས་མང་བ་ལ་
སོགས་པའི་དབང་གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་རི་མི་སྤམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། སྟོན་པ་སྤྱགས་རྩེ་
ཅན་གྱིས་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་གསུངས་པ་ནམས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ལྟང་
བ་བྱིར་བཅོས་ཚུལ་ནི། སྒྲོམ་པ་གསུམ་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ལ། གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་
པ་དང་། སྟོབས་བཞི་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིག་པ་བྱིར་བཅོས་པ་ནི་སྟོབས་བཞིས་བྱ་
སྟེ། ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་
བཞི་དང་ལྟན་ན་སྤྱིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན་
འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་སྲོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེས་པ་
ལས་ཐོག་པ་དང་། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ནི་སྤྱང་

ངེས་ཡིན་པས་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་ན་མ་ངེས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟུན་འབྲེན་
པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ་
འགྲོད་པ་མང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྟེ་བ་ལ་ནམ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟོམ་
དགོས་སོ། །ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཆེ་ནི་གསེར་འོད་དམ་པའི་བཤགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་སོ་ལྷའི་
སྟོན་པ་གྱི་བཤགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱའོ། །

སྟོབས་གཉིས་པ་ །གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་ །ལ་བྱག་ལས་ དང་པོ་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི།
ཤེར་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེའི་ཆོག་ལེན་པ་དང་འདྲིན་པ་དང་སྟོག་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ།
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ནི་བདག་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་གདོད་མ་ནས་
དག་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །གསུམ་པ་བརྒྱས་བརྟེན་ལ་སྟོག་པ་འདག་པའི་མཚན་མ་འབྱུང་གི་བར་དུ་བྱ་བ་དང་། དག་པའི་
དཔེ་དང་མཚན་མ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུངས་ཁྱད་པར་
ཅན་ནམས་ཆོག་བཞེན་དུ་སྟོས་པའོ། །དབྱེད་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། སོ་ག་ནགས་མེ་མཆེད་
པའི་མེ་ལྷེ་ཡིས། །མ་བསྐྱེམས་བཞེན་དུ་ཆང་ཆིང་ཀུན་བསྟེན་ལྟར། །བརྒྱས་བརྟེན་མེ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྒྱུད་གིས་སྤར། །བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་མེ་ལྷེས་སྟོག་པ་བསྟེན། །རི་ལྟར་གངས་ལ་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་གྱིས། །གཟུངས་ན་གཟི་བརྟེན་མི་བཟོད་འཇུ་བ་བཞེན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
བརྒྱས་བརྟེན་གྱིས། །གཟུངས་ན་སྟོག་པའི་གངས་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར། །སྟུན་ནག་སྟག་ལ་མར་
མེ་བྱུང་བ་ཡིས། །སྟུན་ནག་མ་ལུས་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞེན། །ཆེ་རབས་སྟོང་ནས་བསགས་པའི་
སྟོག་པའི་སྟུན། །བརྒྱས་བརྟེན་མར་མེས་སྟུར་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
སྟོག་པ་བྱུང་བའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་དེ་སྟོན་དུ་བརྒྱས་བརྟེན་བྱའོ། །གཉིས་པ་ །མཚན་མ་ནི་རྩི་ལམ་
ན་ཟས་ངན་པ་སྦྱགས་པ་དང་ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་འབྱུང་བ་དང་སྦྱགས་པ་དང་ཉི་མ་དང་ཁྲ་བ་
མཐོང་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་མེ་འབར་བ་དང་མ་ཉི་དང་མི་ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང་དགེ་སྟོང་

དང་དགེ་སྤྱོད་མའི་དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་། འོ་མ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་གླང་པོ་དང་ཁྲ་མཆོག་དང་
 རི་དང་སེང་གའི་ཁྲི་དང་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་དུ་འཛེག་བ་དང་ཆོས་ཉན་པ་མིས་པ་ཡིན་པར་སྒྲུལ་
 བྱེད་ཀྱི་གཞུངས་ལས་གསུངས་སོ། །**ཁའི་པ་**སྒྲུ་གཞུགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ལ་དད་པ་
 ཉེད་ནས་སྒྲུ་གཞུགས་བྱེད་པའོ། །**ལྷ་པ་**མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་
 ལ་མཆོད་པ་ནས་པ་སྒྲུ་ཆོགས་བྱེད་པའོ། །**བྱག་པ་**མཆོད་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་
 སྤུལ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་མཆོད་ཐོས་ཤིང་བཟུང་བའོ། །འདི་དག་ནི་བསྐྱབ་བཅུས་སུ་དངོས་སུ་བྱུང་
 བ་ཅམ་སྟེ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །

སྒྲོབས་གསུམ་པ་**ཉེས་པ་**ལས་སྒྲོག་པ་ལ་སྒྲོབས་དངོས་ཐན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དང་། **ཞེ་ཐག་པས་སྒྲོམ་དགོས་**
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་ཡང་དག་པར་སྒྲོམ་པ་སྟེ་འདིས་ནི་སྒྲོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བྱས་པ། བྱེད་དུ་བཅུག་པ་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་བ་སྒྲོན་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །**གཉིས་པ་ནི།**
 ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཀྱི་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པའི་བཤགས་པ་ཆོག་ཅམ་དུ་འགོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཕྱིན་
 ཆད་སྒྲོམ་མཇ། ཞེས་ལུང་ལས་གསུངས་པར་འདུལ་བའི་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ནས་བཤད་དོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་སེམས་གལ་ཆེ་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ཡང་སྒྲོབས་དང་པོ་ལ་རག་ལས་སོ། །

སྒྲོབས་བཞི་པ་**ལ་དངོས་དང་སྒྲོབས་བཞིར་སྒྲིག་པའི་གཉེན་པོ་ཆང་ཚུལ་གཉིས།** དང་པོ་ནི། སྒྲོབས་འགོ་
 དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་པའོ། །**གཉིས་པ་ནི།** དེ་ལ་སྒྱིར་རྒྱལ་བས་ལས་དང་པོ་པས་སྒྲིག་པ་
 སྒྱོད་པའི་སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོགས་ཤིག་གསུངས་ཀྱང་། གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་
 བའོ། །**ཁའི་པ་**འདག་ཚུལ་ཆོད་སྤངས་དང་བཅས་པ་ལ་དགྲུ་ལས། དང་པོ་སྒྱོད་མཁན་དང་གཉེན་པོ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་འདག་ཚུལ་རབ་འཕྲིང་ཐ་མ་སྒྲུ་ཆོགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྒྲིག་པ་འདག་ལུགས་ནི་རན་འགོ་སྒྲུག་བསྐལ་ཆེན་
 པོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནམས་སྒྲུག་བསྐལ་ཆུང་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་འབྱུང་བའམ། རན་འགོར་སྐྱེས་ཀྱང་།

དེའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་སྤྱང་བའམ། ད་ལྟའི་ཉེན་ལ་མགོ་བོ་ན་བ་ཅམ་གྱིས་དག་ནས་འགོ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱན་རིང་པོར་སྤྱང་དགོས་པ་རྣམས་ཡུན་ཐུང་དུའམ་གཏན་སྤྱང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱང་མཁན་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དང་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་ཤུགས་
བྱལ་མི་བྱལ་དང་རྒྱན་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་
དོ། །གཉིས་པ་ངེས་པའི་ལས་ཀྱང་ཅ་བ་ནས་འདག་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་ནས། ལས་རྣམས་བསྐྱེལ་
བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོ་བསྒོམ་པ་མེད་པ་
ལ་དགོངས་གྱི། སྟོབས་བཞིའི་གཉེན་པོས་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱངས་ན་ནི་སྤྱང་ངེས་ཀྱང་འདག་པར་
གསུངས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་གང་དག་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉེ་བ་ན་འགྲིབ་
པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་གཉེན་པོས་གཏན་ཟད་པར་སྤིང་བ་ཡིན་ཏེ་
དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཡའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་རྫོམ་སེམས་གྱིས་ལྟང་
བའི་གནས་ནི་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ངེས་པའི་སྤྲིག་པ་འདག་ཀྱང་ངེས་མ་ངེས་
ལས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་མི་འགལ་བ་ནི། གང་ཡང་ལས་རྣམས་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བསྒོམ་པ་མེད་ན་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་མང་པོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པར་སྤྱང་
བར་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་ངེས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོའི་
ཕྱོགས་མ་བསྒོམས་སུ་ཟེན་ཀྱང་འབྲས་བྱ་ངེས་འགའ་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །

བཞི་པ་སྟོད་མཁན་སྟོབས་ཆུང་དུས་ལས་གཏན་ནས་མ་དག་ཀྱང་གང་དག་པ་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཉམས་སྤྱད་པས་འབྲས་
བྱ་མི་འགྲིན་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཤགས་པ་དང་བསྐྱེལ་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་སྤྲིན་འགྲིན་

བའི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་གཞན་དང་མཉམ་ཆ་རྣམས་སྤོན་འབྲིན་པར་མི་འགྱུར་
 ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལོག་ལྷ་སྐྱེས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་བཙམ་པ་ལའང་འབྲུ་བར་གསུངས་ཏེ། རྟོག་
 གོ་འབར་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་དགེ་བ་ཡང་ལྷ་བ་ལོག་པ་དང་གཞོན་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་པར་གྱུར་
 བའམ་མི་དགེ་བ་ཡང་སྤོན་པ་དང་སྤོམ་པ་དང་འཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོས་སྟོབས་
 ཉམས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ཆོགས་པ་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་
 གྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་པས་གང་ལས་འབྲས་བྱ་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྒྱུ་ཆོགས་པ་མེད་པས་
 དུས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ངེ་ལྟར་ན་རྩ་བ་ནས་ཤིན་ཏུ་འབྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དམ་པའི་
 ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱོད་བར་དེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཡང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་བྲ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་རྣམས་དེ། །འདིས་ནི་མགོ་བོ་ཆ་བ་
 ཅམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །ལྷ་པ་འབྲས་བྱ་སྔ་མོ་ལུས་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་རྣམས་སྤོན་རྩ་བ་ནས་དག་པ་མི་
 འགལ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་མགོ་བོ་ཆ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་ན་རྩ་བ་ནས་སྤྱད་བ་ངེ་ལྷ་བྱ་
 ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་ལུས་པར་རྫོགས་པ་དཔྱལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ལས། གང་དག་གིས་དཔྱལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་སྔ་མོ་ཅམ་ཡང་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་བར་མ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་སྤྱད་བ་ངེ་ལྟར་མ་ཡིན། མགོ་བོ་ཆ་བ་ལ་སོགས་
 བ་འདི་ལ་འབྱུང་བས་འབྲས་བྱ་ཡེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སོ། །དུག་པ་སྤྲིག་པ་
 སྟོབས་བཞེས་ས་བོན་གཞོམས་པའི་གཉེན་པོ་མ་བྱས་ཀྱང་ཉམས་སྤྱད་པས་འབྲས་བྱ་མི་འབྲིན་པའི་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་མ་རྟེན་ཀྱང་འགལ་རྒྱུ་གྱིས་ཉམས་སྤྱད་པས་རྒྱུ་གཞན་
 ཆོགས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་འབྲིན་པ་ནི་བྱི་དང་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མང་སོ་སྤྱང་རོ། །དེས་ན་དགེ་
 བ་མང་སོ་གསོག་པ་ལ་བཙོན་ཡང་དགེ་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་མ་བསྐྱངས་ན་སྤར་
 ལྟར་གསུངས་པས། བསྐྱང་བ་ལ་འབད་ཅིང་མི་དགེ་བ་བྱིར་བཙོན་ལ་བཙོན་དགོས་སོ། །བདུན་

པ་ནི་མདོ་ལས། ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་རྣམ་པར་སྤྲོན་ཟེན་པའི་ཞ་ཡོང་སོགས་
མ་ལྟོག་གྲང་ངེས་པའི་ལས་གྲང་གཏན་ནས་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ཙྰ་བ་སྤོང་ཚུལ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ལས་
གྲང་གཏན་སྤྱོད་བར་རུས་ན་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲོན་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔྱད་ཡོང་སོགས་རྣམ་སྤྲོན་གྲུབ་པའི་ཆེ་ན་ད་ལྟར་གྱི་གཉེན་པོས་སྤྱད་དཀའ་
ལ། འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོངས་ནས། དེ་ལྟར་གསུངས་
པས་སྤྲོན་མེད་དེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཟད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་
ཅིའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་པ་བསྟན་ཞེ་ན། དཔྱད་
ཡོང་དང་མིག་གཅིག་པ་དང་ཞ་པོ་དང་འཐེང་པོ་དང་སྒྲུགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རོ་
པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉི་བར་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ལས་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུ་
ནི་ཡོངས་སུ་ཟད་བར་རུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་པས་མངོན་བར་འདུ་
བྱས་པ་ནི་སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་སྟོབ་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཟད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་
ན་སོར་མོའི་སྤང་བ་དང་མ་སྤྱེས་དབྱ་དང་སྤྲ་ཀ་དང་པ་གསོད་པ་དང་སྤྱ་ངན་མེད་ལ་སོགས་པ་
ལ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་སྟོན་བྱུང་གི་མ་ངེས་པ་སྤང་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་མ་སྤྱེས་དབྱ་དང་མ་གསོད་པ་དག་ལ་དགེ་
བའི་སེམས་པ་གཞན་སྤྱེས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ཟད་བར་མ་གྱུར་ནས་མནར་མེད་པ་
དག་ཏུ་སྤྱེས་ཞེ་ན། དེའི་ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མནར་མེད་པ་ལ་
སོགས་པར་སྤྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ལས་རྣམས་ལྷག་མ་མ་ལུས་བར་མ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དར་གྱི་པོ་ཡོང་བརྟུགས་པ་ལས་འཕར་བ་བཞིན་དུ་དེར་སྤྱེས་ཤིང་ཐར་པ་ཡིན་ལ། དཔྱལ་བའི་
མེའི་སྤང་བ་ལ་སོགས་པས་གྲང་རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ནས་འབྲིན་

པར་ཡང་གྲུབ་ལ། ལས་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པའང་མ་ཡིན་པོ། །ཞེས་སོ། །དགུ་པ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་
 མ་ངེས་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་མ་ངེས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དཔའ་བས་
 བྱིན་གྱིས་མེ་ཉོག་ལྷ་མཛེས་བཀོངས་པ་ལ་འགྲོད་དེ། མཆོད་རྟེན་བྱས་ནས་མཆོད་པ་ལེན་ཏུ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་བྱས་ཤིང་ཉིན་རེ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་སྒྲིག་པ་བཤགས་པ་ལོ་སྟོང་ཤག་གྲེ་བ་ཤག་གོ་ལྔར་བྱས་
 ཉེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས་ཀྱང་། ཆེ་འཕོས་ནས་མནར་མེད་དུ་སྦྱེས་པ་དང་། བསྐྱལ་
 པ་གྲེ་བ་ཤག་ཁྲིག་རེ་གཉིས་སུ་མིག་བཅར་བ་སོགས་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་ཡས་པ་སྟོང་བར་ཉིང་
 དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བཤགས་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཉེ། མ་
 བཤགས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་རིང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ཐོག་མ་ནས་མ་གོས་པར་འབད་དགོས་ཚུལ་ནི། བཤགས་བསྐལ་གྱིས་ལྷག་མ་མེད་པར་འདག་
 པ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་དག་པ་དང་བཤགས་ནས་དག་པ་གཉིས་
 ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་ས་ལས། ཅ་ལྷུང་བྱང་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱངས་པས་ཕྱིར་
 འཆོས་ཀྱས་ཀྱང་། ཆེ་དེ་ལས་དང་པོ་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་འཐག་པ་
 བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཙུ་མ་ལྷན་འདས་གལ་ཉེ་ལ་ལ་ཞིག་སྒྲིག་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་
 གིས་ཆོས་སྟོང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་བཀྲིས་པར་གྱུར་ན། བཙུ་མ་ལྷན་འདས་དེའི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ངེ་
 ལྟར་ཐར་བར་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཙུ་མ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་
 བྱུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱལ་ཏོ། །འཇམ་དཔལ་གལ་ཉེ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉིན་
 གཅིག་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་བཤགས་ན་དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་བར་འགྱུར་ཉེ། དེ་ཕྱིན་
 ཆད་ཅུང་ན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱས་བཟོད་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲིག་པ་དག་ཀྱང་ངེ་ལྟར་སྤྱར་
 ན་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མ་ལུས་པར་དག་
 པའི་དོན་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པ་མ་ལུས་པར་དག་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་

སྤྱི་བ་སོགས་ནི་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་དང་པོ་ནས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྤྲིག་ལྷུང་པ་མོ་ལའང་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འཇུག་པར་
གསུངས་ཏེ། བཤགས་པས་དག་པ་དང་། དང་པོ་ནས་མ་བྱུང་བ་གཉིས་ཁྱད་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱ་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་ཏེན་ན་ཡང་སྣང་སྟེ། རྟེན་ལག་སོགས་བསྣང་བ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་
ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནས་མ་བསྣང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་བཞིན་ནོ། །

རྒྱག་བ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་དཔེ་ནི། དེ་ལྟར་འབད་པས། ཆོམས་ལས། སྤྲིག་པ་བྱས་ཤིང་
བསོད་ནམས་མ་བྱས་ལ། །ཆོས་དང་གོལ་ཞིང་ཆོས་མིན་ཐོབ་པའི་མི། །སྤྲིག་པའི་ལས་ཅན་
འཆི་བས་འཛིགས་འགྱུར་ཏེ། །ཚུ་ཆེན་ནང་དུ་བྱུང་ན་ཞིག་པ་བཞིན། །བསོད་ནམས་བྱས་ཤིང་
སྤྲིག་པ་མ་བྱས་ལ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་པས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་འཆི་བས་
འཛིགས་མེད་དེ། །བརྟན་པའི་བྱ་ཡིས་པ་རོལ་འགྲོ་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྲ་མ་ལྟར་
མི་བྱ་བར་བྱི་མ་ལྟར་ཅི་འགྱུར་བྱའོ། །**བདུན་བ་གང་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་དགོས་པ་ནི།** དེ་ཡང་
རིགས་པའི་ཆོགས་མང་དུ་སྦྱས་ཀྱང་བག་མེད་པར་འཇུག་ན་དོན་ཚུངས་ལ། ཆོས་ཉུང་དུ་ལས་མི་
ཤེས་ཀྱང་གང་ཤེས་པ་ལ་འདོར་ལེན་གྱིས་བསྐྱབ་ན་དོན་ཆེ་སྟེ། ཆོམས་ལས། གལ་ཏེ་རིགས་
བཅས་མང་དུ་སྦྱས་ཀྱང་ནི། །བག་མེད་མི་དག་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་སྤྲུགས་རྩིས་
གཞན་གྱི་སྤྲུགས་བག་ལྟར། །དེ་དག་དགེ་སྦྱོང་སྐལ་བ་ཐོབ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་
ཉུང་དུ་སྦྱ་བྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་སྤྲུག་
སྦྱོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་དགེ་སྦྱོང་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། །དགེ་སྦྱོང་བག་ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང་། །བག་
མེད་པ་ལ་འཛིགས་ལྟ་བུས། །བདག་ཉིད་ངན་འགྲོ་ལས་འདྲེན་ཏེ། །འདམ་རྩལ་ལས་ནི་སྤང་ཆེན་
བཞིན། །དགེ་སྦྱོང་བག་ཡོད་ལ་དགའ་ཞིང་། །བག་མེད་པ་ལ་འཛིགས་ལྟ་བུའི། །སྤྲིག་པ་ཐམས་
ཅད་སྤྲུག་པར་བྱེད། །རྒྱུད་གིས་ལྟོན་ཞིང་ལོ་མ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །**བརྒྱད་བ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་བསྐྱགས་**

ཉེ་ལས་འབྲས་ལ་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཤེས་སྤྲངས་ལས། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་ཐར་པ་མངོན་
བཞིན་ན། །ཡང་དག་ལྟ་ལ་གོམས་པ་དག་ཏུ་མཛོད། །གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བས་ལེགས་སྤྲད་
ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་མི་བཟད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལས་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་བཅས་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་དང་སྤྲེས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་སྤར་བཤད་པས་
མཆོན་ནས་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་། མཛངས་སྤྲོད་དང་། ལས་བརྒྱ་བ་དང་། རྟོགས་བཞིན་བརྒྱ་
བ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་གི་རྒྱད་སྟེང་རྣམས་དང་གསུང་རབ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བལྟས་ནས་ངེས་
པ་ཤུགས་བྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
བསམ་པ་དེ་སྤྲེས་པའི་ཆད་ནི། སྤར་འཛིག་རྟེན་འདི་དོན་གཉེར་བཅོས་མ་མིན་པ་ཡོད་ལ། འཛིག་
རྟེན་ཕྱི་མའི་དོན་གཉེར་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་གོ་ས་འཕོས་ནས་ཕྱི་མའི་
དོན་གཉེར་གཙོ་བོར་སོང་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་འདི་ཞར་བྱང་ཅམ་དུ་སོང་ན་སྤྲེས་པ་ཡིན་ལ། འོན་
ཀྱང་བརྟན་པར་བྱེད་དགོས་པས་དེ་བྱང་ནས་ཀྱང་འབད་དེ་སྤྲང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསམ་པ་ལ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་
ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་
ནས་འཁོར་བའི་སྤྲོ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་དགོས་པར་གསུངས་པས་འཁྲུལ་
གཞི་བྱས་པ་ཁ་ཅིག་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྲོ་སྤྲུམ་ཆོགས་པའི་མངོན་མཐོན་ནི་འཁོར་བ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་སྟམ་ན། གཉིས་པ་ལ་མངོན་མཐོར་སྤྲོས་ནས་དགག་པ་དང་
། ངེས་ལེགས་ལ་སྤྲོས་ཏེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་
དགོས་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཉིས་ལས། འཁོར་བའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་
སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ནི་གོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་ཏེ། རྟེན་དེ་

རིམ་པར་བརྒྱད་པ་ལས། མཐར་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་ཡོངས་
སྤྱད་དང་འཁོར་ཕྱན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་མངོན་མཐོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བས་བསྐྱས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཕྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱད་དེའི་ཞིང་
གི་འཁྱོར་བ་དང་དེའི་འཁོར་ནམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།
ཡོངས་སྤྱད་དང་ལུས་ཕྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་། །འཁོར་ཚུལ་ཕྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་མངོན་མཐོ་
དང་། །ཞེས་པར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞེས་མངོན་མཐོ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་མང་པོ་ནས་
དེ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྱད་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནམ་མཁུན་བསྐྱབ་པ་ནམས་
ཀྱིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྤྱིན་པ་དང་བཟོད་པ་སོགས་ཆེས་མང་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་དུས་
རིང་པོར་བསྐྱབ་པས་ན། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་མངོན་མཐོ་ཡང་ཆེས་ཕུལ་དུ་
བྱུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ནི།** མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་འབྱུང་བ་ནི། སྤྱད་འཇུག་
ལས། མི་ཡི་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་པོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིས་
མཆོན་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་མཆོ་བཀལ་བ་དང་ནམ་མཁུན་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་ཆེ་དུ་མར་བརྒྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལུས་དེ་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལམ་གྱི་
རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །བདེ་འགྲོའི་ལུས་ཀྱང་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེ་བ་
དང་ལྷན་པས་ལམ་བསྐྱབས་ཀྱང་ས་ཆོད་རྒྱུད་བས་ན་ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་དགེ་
ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བས་མི་ཆོག་པས་དགེ་སྒོང་
ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །**གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་**
བརྫོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་ནི་བདེ་འགྲོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཡིན་ན་དེ་ནི་བསྟེན་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛོལ་པས་དཀའ་ལ་དོན་རྒྱུད་བའི་དགེ་སྒོང་སོགས་ཀྱིས་ཅི་
བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གཞན་དག་སོ་ཐར་གྱི་དགོས་པ་དག་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དགེ་སྒོང་

ནི་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་བར་དུ་མི་རུང་ཞིང་དགེ་བསྟན་གྱི་རྟེན་ལ་ཡང་དགྲ་བཙེམ་པ་འཛོལ་དུ་ཡོད་
པས་རྟེན་དེ་བསྐྱགས་གྱི། དཀའ་ལ་དོན་རྒྱུད་བའི་དགེ་སློང་གིས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། གཉིས་པ་ནི།
བསྟན་པའི་གནད་མ་ཞེས་པའི་ཅལ་ཙམ་ཆེན་པོ་ཞེས་པར་བྱས་ལ་སྒྲུ་པ་འོག་མ་འོག་མ་རྟེན་
དུ་བྱས་ཏེ་གོང་མ་གོང་མ་སྒྲངས་ནས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་འགྲུས་
པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་བུ་རྒྱུད་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐྱོར་བཞུགས་སོ།།

སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་བྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་བྱང་བ།

མཆན་མཁྱེན་བ།

གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་བྱན་མོང་བའི་ལམ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་དེ་མཆན་སྐྱེས་བྱ་དང་། དོས་གཉིས། དང་
པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་སོགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་དོན་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུ་མ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་བྲུག་འཆལ་བ་ནི།
རྗེ་བཙུན་དམ་པ་བྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པས་བྲུག་འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ་འཁོར་
བའི་མཐའ་ངན་པས་དེ་སྐྱོང་བའི་ཆེ་འབྲིང་ལམ་ལ་འཇུག་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། སྤེལ་ས་
ངན་འགོར་ལྟར་བའི་ཚུལ་བསམས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་འདི་ལས་སྒྲོ་ལོག་ནས་ཕྱི་མའི་བདེ་འགོ་དོན་
གཉེར་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱབས་འགོ་བྱན་མོང་བ་དང་དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྲིག་པ་
སྐྱོང་དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་པས་བདེ་འགོའི་གོ་འཕང་འཛོལ་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་
ཆོག་པར་མི་འཛིན་གྱི། སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་བྱན་མོང་བའི་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་། འབྲིང་དང་
བྱན་མོང་བ་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་འཁྲིད་པས་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་
སྐྱང་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྷ་མའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ལས་མ་འདས་པས་
དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་མེད་ལ་
སྐར་ཡང་ངན་འགོར་ངེས་པར་ལྟར་བས་མཐའ་ངན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དེ་མ་ཐག་གཡང་སར་
ལྟར་བ་འགའ་གཡང་ཁ་ན་ངལ་བསོ་བ་བཞིན་ཏེ། སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེ་འགོ་ཡང་དང་

ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་པོ་སྤྱད་སྤྱད་ནས། །ཤི་ནས་ངན་སོང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་
བཟད་ནམས་སུ་ལྟུང་། །ཞེས་དང་། སྒོ་བ་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་འཁོར་བའི་འཁོར་
ལོ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡི། །ནང་དུ་ཞུགས་ནས་བསྟེ་བ་ཅམ་ལ་བདེར་སེམས་པ། །དེ་ནི་ངེས་པར་
དབང་མེད་རིམ་གྱིས་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ། །འགྲོ་བ་མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འཁོར་བའི་སྤྱན་ཚོགས་ལ་ཞེན་ལོག་མ་སྒོམ་ན་མི་སྒོམ་བས་བསྒོམ་རིགས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་
བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོ་དང་འབྲ་བར་ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མཁས་
པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང་། །དཔུལ་བ་དང་མཚུངས་འཛིགས་བསྐྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
དེ་རྣམས་ལ། །སྤྱིད་གང་འཛིགས་པ་མི་བསྐྱེད་དགོན། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་
ལས་ཀྱང་། །འཁོར་བར་ཆགས་པའི་ཡིད་དང་ལྷན་རྣམས་རྟག་ཏུ་འཁོར། །ཞེས་དང་། སྒོ་བ་མ་ལ་
སྤྱིངས་པ་ལས་ཀྱང་། །རྩི་ལྷ་རྩི་ལྷར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་གཏི་
ཐུག་ཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་འབྱུག་པོར་འགྱུར། །རྩི་ལྷ་རྩི་ལྷར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་འདུ་ཤེས་
སྐྱེས། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པོར་འགྱུར། །རྩི་ལྷ་རྩི་ལྷར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་བསྒོམ་
པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་བ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་འདོད་ཆགས་མེ་ལྷེ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར། །རྩི་ལྷ་རྩི་
ལྷར་མི་སྤྱག་བསྒོམ་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་གྱུར་བ། །དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་འདོད་ཆགས་མེ་ལྷེ་ཤིན་ཏུ་ཅེ་གཞིལ་
འགྱུར། །ཞེས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤྱིད་པའི་སྤྱན་ཚོགས་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། །སྤྱག་པའི་
རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་གོམས་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། །མི་སྤྱག་པ་བསྒོམ་པ་གོམས་
པར་བྱས་ན་དེ་དག་ལྟོག་ལ། །མ་བསྒོམས་ན་གཏི་ཐུག་དང་འདོད་ཆགས་འཕེལ་ནས་སྤྱིད་པའི་
འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བར་གསུངས་པས་སྤྱིད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་གནད་དུ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་དངོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྤྱད་བ་
ལ་བཞི། བསམ་པ་སྤྱད་བ་དངོས། དེ་སྐྱེས་པའི་ཆད། དེ་ལ་ལོག་ཉོག་བསམ་ལ་བ། ཐར་པར་བཟོད་
པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་། ཐར་
པར་སྒོ་འདྲེགས་པ་སྤངས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཞེས་པ་ནི་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་
ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་། འགྲོ་བས་བྱེ་ན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་འམ་
དུག་དང་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མངལ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་སྤྱད་པོ་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་བ་ནི་བཅིངས་
པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་ཐར་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ནི། དེ་ཐོབ་པར་འདོད་
པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོའོ། །གསུམ་པ་ཐར་པ་ལ་སྒོ་འདྲེགས་སྤྱད་བ་ནི། ཐར་པ་དེ་ཡང་ལས་ཉོན་
ཀྱི་འདུ་བྱེད་བྱུང་ནས་ཞིག་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་པ་རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པ་ནི་གཉེན་
པོ་བསྐྱེམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་ན་དུ་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་ན་མ་འོངས་པར་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་བར་འགྱུར་བ་གཉེན་
པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་བ་ལོག་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་
མཆམས་སྤྱར་བ་དང་། དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒོ་མ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བ་ལ་ཐོབ་འདོད་
བྱུང་བ་དེ་སྒོ་མ་པས་གདུངས་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་བཞིན་དུ།
ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་འབྱུང་བ་ཡང་ཉེར་ལེན་
ཀྱི་སྤང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པས་སྤིང་
པའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱེམས་ནས་དེ་ལ་འདོར་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མ་སྐྱེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཞི་བ་ལ་
ཐོབ་འདོད་མི་འབྱུང་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་འདིར་སྐྱོ་ཡོད་མིན་ལ། །དེ་ལ་ཞི་གུས་ག་

ལ་ཡོད། །རང་ཁྱིམ་ལ་བཞིན་སྲིད་པ་ནི། །འདི་ནས་འབྱུང་བའང་བྱ་བ་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །

ཐར་བ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་པ།

གཉིས་པ་དངོས་ནི། དེས་ན་ཐར་བ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། སྤྱད་བསྐྱེད་དང་
ཀྱང་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། སྤྱད་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་། ཀྱང་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་
རིམ་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱད་བདེན་བདེན་བཞིའི་ཐོག་མར་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་བསྟན་པ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་བསྒྲོམ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། ལན་དངོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཀྱང་འབྱུང་ནི་རྒྱ་དང་སྤྱད་བདེན་ནི་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཀྱང་འབྱུང་སྤྱེལ། སྤྱད་
བདེན་འབྱེ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་བྱིར་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པར།
དགོ་སྒོར་དག་འདི་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལོ། །འདི་ནི་ཀྱང་འབྱུང་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤེ་ན། ལན་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྟོན་པས་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ་གསུངས་པ་ལ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སྟོན་
མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྷུང་ལྷུང་སྤྱད་བདེན་དང་ཀྱང་འབྱུང་དང་འགོག་ལས་རིམ་པས་སྟོན་
དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷུང་། གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞིག་མ་སྐྱེས་ན་རྩ་བ་ཆད་པས་དེ་ཐར་པར་རི་ལྷུང་འཁྲིད། དེས་ན་ཐོག་མར་
གདུལ་བྱ་མ་རིག་པའི་ཐུན་པས་བསྐྱེད་པས་ནས། འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོགས་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་ལ་བདེ་
བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་
མཐའ། །ནམ་པ་ཀྱང་ཏུ་ཡོད་མིན་ན། །བྱིས་ཁྱོད་འདིར་ནི་བྱིང་བ་ལ། །འཛིགས་པ་ཅིས་ན་སྐྱེ་མི་

འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །ཞེས་
སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་གསུངས་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་ཐོག་
མར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་བར་
འདོད་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་བསྒྲིག་དགོས་པར་མཐོང་ལ་དེ་ཡང་རྒྱ་མ་བསྒྲིག་ན་མི་ལྡོག་པར་ཤེས་
ནས། དེའི་རྒྱ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་དེའི་འོག་ཏུ་
ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཟག་བཅས་གྱི་ལས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པ་དང་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་དུ་ཤེས་
པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཤིང་བདག་འཛིན་ཡང་བསྒྲིག་ཀུས་པར་མཐོང་བ་ན་
སྤྱག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཡི་དམ་འཆའ་བས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་སྤྱག་བདེན་བསྟན་པ་ན་ཐར་པ་ལ་འདོད་
པ་སྐྱེ་བས་སྤྱག་བདེན་གྱི་འོག་ཏུ་འགོག་བདེན་སྟོན་པར་རིགས་སོ། །ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་དེའི་ཆེ་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེ་བའི་འགོག་པ་ལ་ཐོབ་ན་སྟུང་པའི་ཐར་འདོད་ཡོད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་རིས་མ་
ཟེན་ཅིང་རྒྱ་དེ་བསྒྲིག་ཀུས་སུ་མ་མཐོང་བས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟུང་དུ་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་བྱར་
མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐར་པ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པ་ན་དེར་འགོ་བའི་
ལམ་གང་ཡིན་སྟུང་དུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པས་ལམ་བདེན་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་
དེ་ལྟར་དགོས་པར་ལུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་དྲ་བྱ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་
ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་
དེ་མེ་ཞིན་ལས། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་
རིས་པ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་ལན་དུ་མར་
གསུངས་ཤིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་གནད་རྣམས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་

བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་སློམ་ཡང་
ཆེ་བས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སློབ་མ་འཁྲིད་དགོས་ཏེ། སྤྱལ་བདེན་བསམས་པའི་སློན་སྐུ་འཁོར་བ་ལ་
ཞེན་ལོག་ནལ་མ་ཞིག་མེད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ཅི་བྱས་ཀྱན་འབྱུང་དུ་འགྲོ་
ལ། ཀྱན་འབྱུང་བསམས་པའི་སློན་སྐུ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་
མི་ཤེས་ན་འབེན་མ་མཐོང་བའི་མདའ་བརྟེན་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཆད་ཅིང་སྤྲིད་པ་ལས་
གྲོལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་བརྩམ་ནས་དལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
སྤང་བྱ་སྤྱལ་ཀྱན་མ་ཤེས་ན་དེ་ཉི་ལེ་ཐར་པ་འང་ངོས་མི་ཟེན་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཡང་
སློམ་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱལ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་བསམ་པ་
དང་། སོ་སོའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱལ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བསམ་པ། སྤྱལ་
བསྐྱེད་བྱུག་བསམ་པ། སྤྱལ་བསྐྱེད་གསུམ་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲངས་འགོད་པ་དང་། དབང་
པོའི་རིམ་པས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ཕྱིར་ཤོད་དང་། ཐལ་བར་སྐྱོམ་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་འབྲུག་ཚུལ། བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེའི་ཁྲོད་བསྐྱེད་ཚུལ་བྱུག་ལས་དང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་
ལས། དེས་པ་འདོད་པས་ཐོངས་དང་འཆི་བ་དང་། །ན་དང་ཁ་སོགས་སྤྱལ་བསྐྱེད་དུ་མ་ཡི། །འབྱུང་
གནས་འཁོར་བ་ལ་ནི་སྤྱོ་མཛད་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ལོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་
སྤྱོ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱལ་བསྐྱེད་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་སུ་སེམས་པ་ལོ། །སྤྱལ་བསྐྱེད་ནི་འདོད་
པས་ཐོངས་པ་ལ་སོགས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་བཞི་དང་སོགས་ཀྱི་སྤྱུས་བསྐྱེད་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་
དོ། །བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས་སྤྱལ་བདེན་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྟེ་དུ་
མར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་དམིགས་སྐྱོར་སྤྱིར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ནི་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་ཡང་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་རྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲོའི་མཐུ་ཡོད་ན་རི་ལྟར་གྱིས་པ་ལྟར་བསྐྱང་ལ། སྒྲོའི་མཐུ་
རྒྱང་ན་ལུང་འདྲན་དོར་ནས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །གསུམ་
པ་བྱིང་རྒྱུད་དང་བཅས་བར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ནི། འདི་རྣམས་དབྱུད་སྐྱོམ་ཡིན་ཀྱང་བསྐྱོམ་རྒྱུའི་དམིགས་པ་དེ་
དག་ལས་གཞན་པའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྐྱན་གང་ལའང་མི་བཏང་བར་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་རྒྱུད་པ་སོགས་དགག། །གཉིད་རྒྱུགས་དང་བྱིང་བའི་དབང་དུ་ཡང་མི་བཏང་བར་ཤེས་པ་ཆེར་
གསལ་ཞིང་དྲངས་པའི་ངང་ནས་བྱིང་ཆགས་སུ་བསྐྱོམ་སྟེ། སྒྲིང་འབྲུག་ལས། བཟླས་བརྗོད་དང་
ནི་དཀའ་ཐུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་
ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་ཡིད་གཞན་དུ་གཡེངས་པའི་དགེ་སྒྲིང་ཐམས་
ཅད་འབྲས་བྱ་རྒྱང་བར་གསུངས་པའི་བྱིང་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་
པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིང་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལས་
གཞན་དུ་མི་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ནི་དོན་དང་ཆོག་སྟེ་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་ནི་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་དབྱུད་ཅིང་སེམས་པའོ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་དེ་གཉིས་དགོས་པར་བསྐྱན་ཏོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པ་ནི།
དེས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་དེ་ལས་
གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ཞི་གནས་དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཞིག་དང་། དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དཔྱུད་པའི་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་འབྱེད་པའི་ལྷག་
མཐོང་དངོས་སམ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་

ཡང་། འཕགས་པ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འཕ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཕ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཚོས་འཛིག་ཉེན་པའམ་འཛིག་ཉེན་
ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཞི་ལྷག་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གཉིས་མ་བྱས་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འོང་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །**ལྷ་པ་བརྒྱད་བསྐྱོན་ཙུལ་ལ་**
བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱོན་པ་ལ་དང་པོ་ལྷ་དང་། སྤྱིང་པོ་གྲུད་དུ་བསྐྱེས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
སྤྱུག་བསྐྱེད་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ནི་ལྷ་ལས། སྐྱེ་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་
ལྷན་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་དང་། མཐའ་གཅིག་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
བའི་ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་རྣམས་དང་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་
བ་ན། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མང་པོ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བའོ། །**གཉིས་པ་**སྐྱེ་བ་གནས་ངན་
ལེན་དང་ལྷན་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་པས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མ་
ཡིན་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྱུག་པ་ནི་འདྲ་མོངས་པའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། བདོར་ན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་
གནས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་བཅོད་པའི་ལས་སུ་རུང་
བ་ཡང་མེད། ཅི་འདོད་འདོད་དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་ཡང་མི་རུང་བའོ། །**གསུམ་པ་**སྐྱེ་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི། ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་པས་དེ་ལ་བཞེན་ནས་
ཤ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ། །**བཞི་པ་**སྐྱེ་བ་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་ནི། འཁོར་བར་སྐྱེས་པ་ན་ཆགས་པའི་ཡུལ་དང་
སྤང་བའི་ཡུལ་དང་། མོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དྲག་གསུམ་སྐྱེ་ཞིང་། དེས་ཀྱང་ལུས་

དང་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་བདེ་བ་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་སྒོ་སྒྲ་
ཆོགས་ནས་ལུས་དང་སེམས་གདུང་བའོ། །**ལྷ་པ་**སྟེ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ནི། **སྟེས་པ་**ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་ཡང་
མི་འདོད་ལ་དེས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའོ། །**གཉིས་པ་**སྟོང་པོ་གུད་དུ་བསྐྱེད་བ་ལ་གཉིས། དང་
པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྟེ་བའི་ཆོས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་པར་སྟེ་ཞིང་།
སྟེས་པ་དེས་ཀྱང་ན་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་འཆི་བ་འདྲིན་ལ། དེ་དག་གིས་
ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་སེམས་པར་བྱེད་པའོ། །**ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་**རྒྱས་བཤད་དང་
། **སྟོང་པོ་གཉིས་ལས།** དང་པོ་ལ་མངལ་སྟེས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷ་ལས། དང་པོ་མངལ་དུ་མི་གཙང་བར་གནས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི།
ཁྱད་པར་དུ་མངལ་ན་གནས་པའི་ཆོས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཇི་འདྲ་བ་སྤྱོད་བ་ནི། སྒོ་བ་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས།
ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱིང་མི་གཙང་བཅེར་བས་འགགས། །རབ་ཏུ་དོག་པ་སྤྱན་གནག་འཐིབས་པོར་
འདུག་པ་ཡི། །མངལ་གནས་དཔྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་དེ་ཞུགས་ནས། །ལུས་ཡོངས་བསྐྱེད་པས་ལ་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་མནག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་།
མངལ་དུ་འདུག་པ་ལས། མི་གཙང་བ་རྣམས་པ་མང་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྤྱན་བྱའི་རིགས་སྟོང་
སྤྱག་མང་པོའི་གནས་ཤིན་ཏུ་བྱིང་བའི་སྒོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་རུས་པའི་བྱ་ག་དང་ཁྱད་བྱ་སྤྱག་དུ་
མ་དང་ལྡན་པ། གཅིན་དང་ཁྲད་པ་དང་ཁྲད་རྒྱས་དང་རྒྱ་གི་ཆོགས་ཀྱི་ལྡན་ལྡན་ཅན་དུ་པོ་བའི་
འོག །ལོང་ཀའི་སྟེང་ན་ཁ་ནི་སྒྲ་ལ་ཆོགས་ལ་བལྟས། རྒྱབ་ནི་སྟོ་བའི་བགས་པ་ལ་བལྟན་ཏེ། རྒྱ་
བ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱ་མཆན་འབྱུང་བས་ནི་བརྟ། གཉིས་པ་མས་ཟས་ཐོས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ནི། མ་ཡིས་ཟས་
ཀྱི་རྣམ་པ་སོའི་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་མོར་བྱས་ཤིང་མིད་པར་མིད་པ་ནས། འོག་ནས་ཁའི་རྒྱའི་
བྱི་མ་དང་ཁ་རྒྱས་བཞུན་པ། སྟེང་ནས་ཁྲད་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱགས་པ་སྤྱགས་པ་དང་འབྲལ་བའི་ཟས་ཀྱི་རོ་
ཁོང་ནས་ལྟེ་བའི་བྱ་ག་ནས་འདུག་པས་ནི་བསྐྱེད་ཅིང་། ལུང་ལུང་པོ་དང་མེར་མེར་པོ་དང་ནར་

ནར་པོ་དང་གོར་གོར་པོ་རྒྱུ་ལག་འགྲུས་པའི་རོ་བོར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལག་
པ་དང་རྒྱུ་པ་དང་འགྲུམ་པ་ནི་ཤ་མའི་སྟོང་གིས་དགྲིས། ལྷབས་ཕྱི་ས་བཞིན་དུ་བྱིང་བ་མནམ་
པ་མི་བཟད་པ་སྟུན་གནག་འགྲུང་བར་ནི་ཡན་མན་རྒྱ། ཟས་ཀྱི་རོ་ཁ་བ་དང་སྦྱར་བ་དང་རྩལ་པ་
དང་ལན་ཚུ་དང་ཆ་བ་དང་བསྐྱར་བ་མེ་སྟུག་ལྟ་བུ་དག་གིས་ནི་རེག་། སྤྱིན་གྲོལ་མ་བཞིན་མི་གཙང་
བའི་ཁུ་བས་ནི་གསོ། མི་གཙང་བ་སྟགས་པ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་འདམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་སོང་། སྟོག་གི་
དབང་པོ་ནི་མི་བརྟན། མའི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་མེས་ནི་ཀུན་ནས་གཏུང་། ཀུན་ཏུ་གཏུང་། ཡོངས་སུ་
གཏུང་། ཆ་ཀུན་ཏུ་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆ། བསྟེག་ཀུན་ཏུ་བསྟེག་ཡོངས་སུ་བསྟེག་ཅིང་སྟུག་བསྟེག་གི་
ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་མས་སྟོང་ལམ་དང་ཟས་སྒྲ་ཆོགས་གིས་སྟུག་བསྟེག་བ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེའི་མ་གཡོ་བ་དང་
ཀུན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཅིང་བ་ལྲས་བཅིངས་པ་དང་མེ་མ་
སྦྱར་གྱི་དོང་དུ་བརྟག་པ་ལྟ་བུར་སྟུག་བསྟེག་གི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་དྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་དཔེ་བྱ་བར་དཀའ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མས་ཟས་ཏ་
ཅང་མང་ཉུང་དུ་ཞོས་པ་དང་ཏ་ཅང་སྦྱུམ་པ་རྩལ་པ་གྲང་བ་ཆ་བ་ལན་ཚུ་ཆེ་བ་སྦྱར་བ་མངར་བ་ཁ་
བ་ཆ་བ་ཏ་ཅང་བསྐྱར་བའི་ཟས་ཞོས་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སྟོང་བ་དང་། ཏ་ཅང་རྒྱག་པ་དང་མགྲོགས་
པ་དང་མཆོང་བ་དང་རྒྱལ་བ་དང་མའི་དྲང་ན་འདུག་གམ་ཅོག་ཅོག་ལུར་འདུག་ན་ཡང་མངལ་
ན་གནས་པ་ལ་གཞོད་པར་གསུངས་ཤིང་། པོ་བས་བཀའ་ལོང་ཀས་བརྟེན་ནས་བཅིང་བ་ལྲས་
བཅིངས་བའམ་གསལ་ཤིང་གིས་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་བཙའ་དུས་
ཀྱི་སྟུག་བསྟེག་ནི། མངལ་ནས་བཙའ་བའི་ཆེ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆེའི་སྟུག་བསྟེག་ཡང་། སྟོབ་
སྦྱིངས་ལས། དེ་ནི་རིམ་གྱིས་ཉིལ་མར་བཙོར་སྦྱད་སྒྲ་བ་ཡིས། །བཙོར་བ་ལྟར་བྱས་དེ་ནས་ཅི་
ཞིག་ལྟར་ཉེ་བཙས། །འོན་ཀྱང་མོད་ལ་དེ་སྟོག་མི་འདོར་གང་ཡིན་པ། །སྟུག་བསྟེག་ཉེ་བར་སྦྱད་

པའི་རྣམ་པར་མཐོ་བརྒྱུམས་མོད། །མི་གཙང་དེ་ནང་གནས་བཅས་འགྲོ་བའི་ལུས་དེ་ནི། །མངལ་
གནས་སྒྲོན་པས་དགྲིས་ཤིང་དྲི་ང་མི་བཟད་ལྟར། །གཟེར་བས་གཞོད་པ་བདོ་དེ་ཆ་སློན་ཞིག་པ་
ལྟར། །སྒྲུག་ལ་ཐུག་པ་བཞིན་དུ་སྡོན་གྱི་བྲན་པས་སྡོང་། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོག་དེ་དག་
གི་དོན་ནི། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ནས་དེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་ནས་
གཅིན་གྱི་གནས་རུལ་བ་ལྷུང་བ་འགྲང་བ་མི་བཟད་པ་དྲི་ང་བ་མཆན་པ་སྒྲུན་གནག་མཐོང་ན་
ཤིན་དུ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་བྱི་ས་དང་གཅིན་གྱིས་བསྐྱོས་པ་དྲི་མི་ཞེས་པའི་དྲི་མ་དང་ཁྲག་དང་
ཚུ་སེར་ཅན་ཏྲག་དུ་འཛིག་པའི་ཆ་འོ་སྒྲོར་སྡོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སློན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུང་
གིས་རྒྱང་པ་ནི་བྱེན་དུ་བསྐྱར། མགོ་པོ་ནི་ཐུར་དུ་བསྐྱར་ལག་པ་གཉིས་བསྐྱམས་པ་ན་རུས་པའི་
འབྲུལ་འཁོར་གཉིས་གྱིས་གཟེར། ཀུན་དུ་གཟེར་ཡོངས་སུ་གཟེར་ཞིང་། ཐུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་
ཆེན་པོ་བྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དག་གིས་ལུས་གྱི་ཡན་ལག་ཆ་གསར་པ་
ལྟ་བུ་གཟེར་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡོན་པོར་གྱུར་ལ་ལུས་གྱི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆ། མངལ་གྱི་དྲི་
མ་ཤིན་དུ་བཙོག་པས་ནི་ལུས་གཡོགས། སྒྲོམ་པས་མཆུ་དང་མགྱིན་པ་དང་སྙིང་ནི་བསྐྱམས་ཏེ།
དོག་པ་དང་ཉམ་ང་བ་མི་བཟད་པར་གནས་པ་དེ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་སྡོན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་
པར་སློན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུང་གིས་ལུས་བ་ན་དཀའ་དཀའ་ལྟར་ངེ་ཞིག་ལྟར་ཏེ་འབྱུང་ངོ་། །**ལྟ་བུ་**
བཅས་མ་ཐག་སོགས་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ནི། དེ་བྱུང་མ་ཐག་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུང་ཆ་ལ་ཅི་བྲག་པོའི་རེག་པ་ཅན་ལྟ་
བུའམ་ལག་བའམ་གོས་གྱིས་རེག་ན་རལ་གྱིས་བཅད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ཆེན་པོ་
བྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྡོང་བར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བ་ལང་
པགས་པ་བ་ལུས་པ་ལ་སྒོག་ཆགས་གཞན་གྱིས་ཐོས་པ་དང་མཛེ་ཅན་ལུས་ཆོས་པ་ལྷག་གིས་
བྲབས་པ་ན་སྒྲུག་བསྐྱལ་བྲག་པོ་སྡོང་བ་བཞིན་དུ་བཅས་མ་ཐག་པ་དེ་པར་དུ་སྒྲངས་པ་སོགས་
དང་ཆོ་བ་དང་གྲང་བས་རེག་པ་ན་ཡང་སྒྲུག་བསྐྱལ་བྲག་པ་རྩལ་པ་མི་བཟད་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་

སྤྱིར་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་བ་སྟོང་པོ་བསྟ་བ་ནི། སྤྱལ་བསྟེན་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོ་འདི་
དང་ཐ་མ་ལ་ནན་ཆེར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་དགོས་པས་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

ཀ་བའི་སྤྱལ་བསྟེན་བསམ་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། སྟོང་པོ་བསྟ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས།
དང་པོ་གཞུགས་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། རྟེན་བ་གཞུ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་བ་དང་མགོ་སྤྱོད་བའི་མེ་
ཏོག་ལྟར་དཀར་བ་དང་དཔལ་བ་དྲས་གདན་ལྟར་གཉེར་མས་ཁེབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡང་ཆོ་
ཉམས་ནས་མི་སྤྱལ་པར་འགྱུར་བའོ། །གཉིས་བ་མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། འདུག་ནས་
སྤྱོད་ཐག་པ་ཆད་པ་འདྲ་བ་དང་ལངས་ན་གིང་རྩ་གནས་དུ་འདོན་པ་འདྲ་བ་དང་སྤྱོད་ན་ལྡིབ་ཅིང་འགོ་
ན་འབྱུབ་པ་སོགས་བྱེད་པའོ། །གསུམ་བ་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པས་
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དང་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་བྲན་པ་ལ་
སོགས་པའི་མཐུ་བྱི་བའོ། །བཞི་བ་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི། བཟའ་བརྟུང་
ལ་སོགས་པ་འདྲུ་དཀའ་ཞིང་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་མི་རུས་
པའོ། །ལྔ་བ་ཆེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་སྤྱལ་བསྟེན་ནི། ཆེ་པལ་ཆེར་བད་པས་སྤྱར་དུ་འཆི་བ་ལ་
སྤོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཀ་བས་རྒྱ་
བྱས་ན་ཆོད་ཡོལ་གྱུར་ན། སྤྱོད་པོ་གནས་ལུགས་ཀྱིས་ནི་བཅོམ་པ་བཞིན། ཀ་བས་འཁོགས་
ན་འཛིགས་བཅས་ཁང་རྩལ་འདྲ། ཀ་ལས་འབྱུང་བ་ཐུབ་པ་སྤྱར་དུ་སྟོས། འབྱུང་མེད་སྤྱོད་པའི་
ཆོགས་རྣམས་རྒྱ་བས་སྟེམས། འཁྲི་ཤིང་སྤྱོད་པའི་ནགས་ལ་རྒྱུད་དམར་བཞིན། ཀ་བས་བཅོན་
འགྲུས་རྩལ་དང་འུགས་འཕྲོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱོད་བྱ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་བཞིན། ཀ་བས་གཞུགས་
སྤྱལ་གཞུགས་ནི་མི་སྤྱལ་བྱེད། ཀ་བས་གཟི་བརྗེད་འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་འཕྲོག་ཀ་བས་བདེ་
བ་འཕྲོག་ཅིང་བརྟན་པར་བྱེད། ཀ་བས་འཆི་བྱེད་ཀ་བས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག་ ཅེས་གསུངས་

སོ། །གཉིས་པ་སྟོང་པོ་བཅུ་བ་ནི། སྤྱན་སྡེའི་ཞལ་ནས་འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བྱ་སྟེ་ཡུན་བྱང་། ཆས་པ་
འདི་ག་བྱ་གསུང་ངོ་། །ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། ཆས་པ་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་འོང་བས་བྲག །དུས་
གཅིག་ལ་འོང་ན་བསྐྱན་ཐབས་མེད་གསུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ན་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་
ལྟ་ལས། དང་པོ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཤ་ཁྱ་བགས་པ་བསྐྱམས་པ་སོགས་
སོ། །གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་འཕེལ་ཞིང་། དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ་ནི། ལུས་
ཀྱི་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཆ་མི་མཉམ་པར་ཤས་ཆེ་ཆུང་དུ་འཁྱགས་པས་ལུས་ལ་གདུང་
བ་བསྐྱེད་ཅིང་དེས་སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པས་ཉིན་མཆན་འདའ་དགོས་པའོ། །གསུམ་པ་ཡུལ་
ཀྱི་འོངས་སྤྱོད་ཡིད་དུ་འོང་བ་མི་འདོད་པ་ནི། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ནད་ལ་གཞོད་ཟེར་
ནས་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་དབང་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ལམ་ཡང་གང་འདོད་པ་རྣམས་བྱར་
མེད་པའོ། །བཞི་པ་ཡུལ་ཀྱི་འོངས་སྤྱོད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་དགོས་པ་
ནི་སྤྲོད་དང་བཟའ་བརྟུང་སོགས་ཡི་གར་མི་འོང་བ་ནན་གྱིས་སྤྱད་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མས་
བསྐྱེད་པ་དང་མཆོན་གྱིས་འབྱགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་རྒྱུ་པོ་རྣམས་བསྟེན་དགོས་པའོ། །ལྔ་པ་
སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། ནད་མི་འཆོ་བར་མཐོང་ནས་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེད་
པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། ནད་བརྒྱ་མང་དང་ནད་
ཐེབས་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས། །འཕྲོ་བ་གཅེས་ཏེ་མི་ཡིས་རི་དྲགས་བཞིན། །ཆ་དང་ན་བས་བཅོམ་
པའི་འཕྲོ་ལྟོས་ལ། །སྤྱག་བསྐལ་ལས་ནི་འབྱུང་བ་སྤྱར་ཤོད་ཅིག །དཔེར་ན་དགུན་སྤྱད་རྒྱང་
དང་ཁ་བ་ཆེ། །རྩ་ཤིང་གེལ་བ་ནགས་སྤོན་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག །དེ་ལྟར་ནད་འདིས་འཕྲོ་བའི་
མདངས་འཕྲོག་ཅིང་། །དབང་པོ་གཟུགས་དང་སྟོབས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །ཁོར་འབྱུ་ཁོར་ཆེན་
ཐ་མར་ཟད་པར་བྱེད། །ནད་ནི་ཉག་ཏུ་འཕྲོ་བ་བརྟན་བར་བྱེད། །གཞོད་པ་བྱེད་ཅིང་སྤྱག་ལ་སྤང་
བར་བྱེད། །འོངས་སྤྱ་གདུང་བྱེད་མཁའ་ལས་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་འཆི་བའི་

སྤྱལ་བསྐྱལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། **དང་པོ་**ལོངས་སྤྱོད་སྤྱལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང་། **གཉིས་པ་**ཅ་འཛིང་སྤྱལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང་། **གསུམ་པ་**འཁོར་སྤྱལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང་། **བཞི་པ་**ལུས་སྤྱལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲལ་བ་དང་། **ལྔ་པ་**འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱལ་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤྱོད་བ་སྟེ། དེ་ནམས་ལ་ཡིད་སྤྱོད་བར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་སེམས་བའོ། །སྤྲ་མ་བཞི་སྤྱལ་བསྐྱལ་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་ནི་ཕུན་ཚོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འབྲལ་བར་མཐོང་ནས་སྤྱལ་བསྐྱལ་བའོ། །རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། འཆི་དང་འཕོ་དང་འཆི་འཕོ་དུས་བྱེད་པ། །པངས་ཤིང་སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་པོ་ཉག་ཏུ་འབྲལ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཞིང་ཕྱད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཤིང་ལས་ལོ་བྱལ་འབྲེལ་ཞིང་གླུང་རྒྱན་མཚུངས། །འཆི་བ་དབང་ཡོད་པ་དག་དབང་མེད་བྱེད། །འཆི་བ་འཕྲོག་བྱེད་ཚུ་བོས་ཤིང་དེད་བཞིན། །མི་ནི་གཉིས་མིན་གྲོགས་མེད་གཅིག་ཕྱར་འཕྲོ། །རང་ལས་འབྲས་བུ་ལྡན་པས་དབང་ཡང་མེད། །འཆི་བས་སློག་ཆགས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་འཛིན་ཏེ། །འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་སྤོན་བཞིན། །སྤྱུ་ལ་མཁའ་ལྗིང་གླང་ཆེན་སེང་གོ་འབྲ། །རྩ་ཤིང་འབྱུང་པོའི་ཚོགས་ལ་མེད་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །**ལྔ་པ་**མི་སྤྱལ་བ་དང་ཕྱད་པའི་སྤྱལ་བསྐྱལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། དགྲུ་ལྟ་བུར་དང་ཕྱད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱལ་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤྱོད་བ་དང་། དེསྤྱི་ཆད་པས་གཅོད་པའི་འཛིགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་། ཆོག་སྤྱི་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་སྟེ་གཏམ་ངན་པས་འཛིགས་པ་དང་། ཉམས་ང་བཞིན་དུ་འཆི་བས་འཛིགས་པ་དང་། ཆོས་ལས་འགལ་བས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་འགྱུར་སོང་གིས་དོགས་ནས་འཛིགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སེམས་བའོ། །**ལྷུག་པ་**སྤྱལ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱལ་བསྐྱལ་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། ཆེས་པངས་པའི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་དེས་སེམས་ལ་སྤྱང་ན་སྤྱོད་བ་དང་། ངག་ཏུ་སྤྱོད་སྤྱགས་འདོན་བ་དང་། ལུས་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་བ་དང་། ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཞིང་འདོད་པས་ཡིད་གདུང་བ་དང་། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་མ་ཆང་བ་སྟེ། དེ་ནམས་ལ་སེམས་བའོ། །**བདུན་**

པ་འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་སྟེ། སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་
འབྲལ། །འདོད་པ་བཅའ་ཏེ་མ་རྟེན་པ་ནི་སོ་ནམ་བྱས་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཚོང་བྱས་
ཀྱང་ཁེ་སློགས་མ་ཐོན་པ་སོགས་ཏེ། གང་ལ་རེ་བ་དེ་འབད་ནས་བཅའ་ཡང་མ་རྟེན་པས་ཡི་ཆད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །

བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་། སྤྱིང་པོ་གཅེས་པར་གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོར་ན་ཉི་བར་ལེན་
པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསམ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་སྟེ། མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། མདོན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། འགྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡང་ཡང་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
འདི་བྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་འཕྲེན་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཕུང་པོ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ན་ཁྲ་ལ་སོགས་པའི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་
པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་པོ་དེའི་གནས་ངན་ལེན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་
ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གྲུབ་ཅིང་གིས་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྤྱེ་སྟེ། ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་སྤྲ་མའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཞིབ་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྤྱིང་པོ་
གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འཁོར་པ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་མ་ཞིག་མ་སྤྱེས་
ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་སྒྲ་རྣམས་སྤྱེས་མེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ལ་སྤྱིང་
རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་སྤྱེས་ཐབས་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་བསམ་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་
ཆེའོ། །དེ་སྤྱེས་པ་ཡང་ངི་མ་མེད་པའི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་གོ་བ་རྣམ་དག་བཅའ་ཏེ། དེ་ནས་རིང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱུང་སྟོམ་གྱིས་སྟོའི་འགྱུར་བ་

དྲག་པོ་འདོན་དགོས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱལ་བདེན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་
ལ་སྤྱལ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཏན་
ལ་ཐབ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །[དྲག་པ་དེའི་སྤྱོད་བསྐྱེས་ཚད་ནི།](#) ཐོ་ཏྲ་བའི་ཞལ་ནས། དེགས་དྲག་
གང་དུ་སྐྱེས་པན་ཆད། ན་ཆ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ནི་ན་རྩ་ཞིག་ན་བ་
ཡིན། འཆི་རྩ་ཞིག་འཆི་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་མི་འོས་པ་ཞིག་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་མིན་འཁོར་བའི་མཚན་
ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན། འཁོར་བར་གནས་རིང་ལ་དེ་ལས་མ་འདས། རང་ཅག་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
ན་སྐྱེ་བ་སྒྲོང་དགོས། དེ་ལ་རྩ་སྒྲོང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱེ་ཤ་ན་འཆི་སོགས་
སྤྱལ་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་བསམ་མོ། །

གཉིས་པ་སྤྱལ་བསྐྱེད་དྲག་བསམ་པ་ལ་[དངོས་དང་།](#) དྲག་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། [དང་པོ་ནི།](#)
བཤེས་སྤྱིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བདུན་གསུངས་པའི་ཐ་མ་ནི་སོ་སོའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པས་འདྲིར་
དྲག་བསམ་པར་བྱའོ། །[དང་པོ་དེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལ་ཆེ་རབས་གཞན་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དང་།](#) [ཆེ་](#)
[འདྲིར་ངེས་པ་མེད་པ་གཉིས་ལས།](#) [དང་པོ་ནི།](#) འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་ན་པ་མ་ལ་སོགས་པ་གཉེན་རྣམས་ཆེ་
རབས་གཞན་དུ་དགྲར་འགྱུར་ཞིང་དགྲ་རྣམས་གཉེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་པ་བྱར་འགྱུར་
ཞིང་བྱ་པར་འགྱུར་བ་དང་མ་རྒྱུང་མར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱུང་མ་མར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་
འཕོས་ནས་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟན་བྱང་བ་ཡེ་མེད་པ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། པ་ནི་
བྱ་ཉིད་མ་ནི་རྒྱུང་མ་ཉིད། །སྐྱེ་བོ་དགྲར་གྱུར་པ་ཡང་བཤེས་ཉིད་དང་། །ཕྱོག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བས་
དེ་སྤྱད་དུ། །འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །[གཉིས་པ་འདྲིར་ཡང་ངེས་](#)
[པ་མེད་ནི།](#) [ཆེ་འདྲི་ཉིད་ལ་ཡང་དགྲ་གཉེན་པན་ཚུན་དུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་སྟེ།](#) དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་
པ་ལས། དེ་ཞིག་ཅིག་ན་དགྲ་ཡང་མཛའ་བོར་འགྱུར། །མཛའ་བོ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་དགྲར་ཡང་
འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ནི་བར་མར་འགྱུར། །བར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དགྲ་བོར་འགྱུར། །དེ་

བཞིན་མཛའ་བཞེས་འགྱུར་བར་རིག་ནས་ནི། །སློ་གྲོས་ལྡན་བས་ནམ་ཡང་ཆགས་མི་བྱ། །གཉིན་
ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དག། །བརྫོག་ནས་དགེ་ལ་ཅི་བདེར་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་ནས་དགྲ་གཉིན་ལ་རིས་སྤུ་བཅད་ནས། ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་སྦྱོ་བ་
བཀག་སྟེ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སློ་གཏད་ས་གང་ཡང་མེད་པར་བལྟས་ལ་སྦྱོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ རྡོ་མས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་ ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནུ་ཞོ་སྤར་ཅི་ཅམ་སྤྱད་པ་
དང་ད་དུང་ལམ་ལ་མ་བསྐབ་ན་སྤྱད་དགོས་ཚུལ་ནི། རེ་རེས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི། །འོ་མ་འཕྱངས་
ཉི་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །སྤྱེ་བོའི་རྗེས་སྤུ་འབྱངས་པའི་འཁོར་བ་བས། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་ཅིག་
བརྟུང་འཆའ་ལོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་སྤར་མའི་ནུ་ཞོ་རྗེ་ཅམ་འཕྱངས་པ་དང་། ད་དུང་
ཡང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་མ་བསྐབས་ན་རྗེ་ཅམ་འཕྱང་བར་འགྱུར་བ་སེམས་པའོ། །གཉིས་པ་འཁོར་བའི་
བདེ་སྤྱག་གིས་རྡོ་མས་པ་དང་སྤྱན་པ་མེད་ཚུལ་ནི། འདི་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་སྟེ་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་དང་སྤྱག་
བསྐལ་ལ་འདི་མ་སྤྱོད་བྱ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ཡིད་སྦྱོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བདེ་བ་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཡིད་ཆེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ནི་རྗེ་ཅམ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཆེན་
པ་མེད་པས་ཕྱི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་འབེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འཁོར་བར་རིང་དུ་འབྱུངས་ཏེ།
བདེ་བ་དེ་དག་གིས་ཆ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་ཤོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་བ་རྣམས་དུས་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་འཁོར་བའི་བདེ་བ་མཛེ་ནད་བཞིན་དུ་སྤྱད་པས་མ་ཆེན་པར་
སྤྱག་བསྐལ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་ཚུལ་ནི། བཞེས་སྤྱིངས་ལས། རི་ལྟར་མཛེ་ཅན་སྤིན་བུས་ཉེན་པ་ནི། །བདེ་བའི་
དོན་དུ་མེ་ལ་ཀྱན་བསྟེན་ཀྱང་། །ཞི་བར་མི་འགྱུར་དེ་ཉིད་འབྲ་བར་ནི། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་
པའང་མཐུན་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། བཞི་བ་ནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གསོ་དཀའ་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། བར་ཕྱིན་
བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། །ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང་། །མང་
དུ་བསགས་པས་མི་རྡོ་མས་ན། །དེ་ལས་ནད་ཆེ་གང་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། ལྷ་པ་སྤྱིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་

གང་ལ་ཡང་མཐའ་མེད་སྤྱོད་ཡང་ཆགས་བྱལ་དང་ཆོས་པ་དང་སྤྱན་པ་མེད་པའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ནི། སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ལས་ཀྱང་།
འགྲོ་བར་ལན་བརྒྱར་མ་སོན་འགྲོ་དེ་གང་ཞིག་ཡོད། །སྤྱོན་ཆད་ལན་མང་མ་སྤྱོད་བདེ་བ་དེ་གང་
ཞིག །རྩ་ཡབ་དཀར་མཛེས་ལྟ་བུའི་དཔལ་གང་མ་ཐོབ་པ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོད་ན་འོན་ཀྱང་
འདོད་ཆགས་འཕེལ། །སྤྱོན་ཆད་ལན་མང་མ་སྤྱོད་སྤྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཡོད་མིན། །འགྲོ་བར་གང་གིས་
ཆོས་འགྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་མེད། །གང་གི་ལྟོར་མ་ཉལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་མེད་ན། །འོན་ཀྱང་རི་
ལྟར་འཁོར་བ་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་མོ། །
*བྱུག་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱལ་བསྐྱེད་
བརྒྱག་དཀའ་མཐའ་མེད་དུ་མ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི།* གཞན་ཡང་སྤྱོད་པ་བསམ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ན་
ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱལ་བ་ན། །ཟངས་ཞུན་བསྐྱོལ་བ་གང་འཕྱངས་
པ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་རྩལ་ཡང་། །དེ་ཡི་ཆད་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁྱི་དང་པག་ཏུ་གྱུར་བ་ན། །མི་
གཙང་བ་ནི་གང་ཐོས་པ། །རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྟན་པོ་ཡི། །ཆད་ལས་ཤིན་ཏུ་སྤྱལ་བར་འགྱུར། །མཛེས་
བཤེས་རབ་ཏུ་བྱལ་བ་ཡིས། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་གང་དུས་པ། །མིག་གི་མཆི་མའི་ཐིགས་པ་
ཡི། །སྤྱོད་དུ་རྒྱ་མཚོ་དུང་མ་ཡིན། །པན་རྩན་དག་ཏུ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། །མགོ་པོ་བཅད་པ་གང་ཡིན་
པ། །སྤྱངས་ན་དེ་ལྟར་མཐོ་བ་ནི། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། །སྤྱོད་བྱུར་གྱུར་ཅིང་
རབ་བཀྲས་པས། །ས་ལུད་ཐོས་པ་གང་ཡིན་པ། །འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་དུ། །དེ་ཡིས་བཀྱང་ན་
ཤིན་ཏུ་འགོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
*བདུན་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུས་བཟང་དན་གངས་མེད་རྩྭ་ཐོས་པ་འོན་ཏེ་བྱང་
རྩལ་ལམ་ལ་འབད་བར་བསམ་པ་ནི།* དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། །སྤྱོད་ཀྱིས་འདོད་རྒྱས་དོན་མེད་
རྩྭ་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྤྱོན་གྱི་མཐའ་གང་འོན་བྱས་ཏེ། །དེ་རིང་བྱང་རྩལ་ཡོངས་ཆོལ་བརྩལ་
ཞུགས་དང་། །བཅས་འདིར་བརྩལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་ཆོམ། །སྤྱོད་ཀྱིས་འདོད་རྒྱས་དོན་
མེད་རྩྭ་གཟན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྤྱོན་གྱི་མཐའ་གང་འོན་བྱས་ཏེ། །གང་གླའི་བྱེ་སྤྱོད་མཉེས་པར་
མ་བྱས་ཤིང་། །འདི་འདྲའི་གསུང་གང་སངས་རྒྱས་ལས་མ་ཐོས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་

པའི་ཕུན་ཚོགས་རི་སྟེང་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་། རོན་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་སྟོང་ནས་སྤར་ལྟར་ཕྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱུད་ཐོས་པ་བྲན་པར་བྱ། ད་དུང་ཡང་མ་འབད་ན་
དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསམས་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་སྟོང་བ་སྐྱེས་
ཆད་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤྱན་སྤེལ་ཞལ་ནས། རོ་བོ་སྟོན་པ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཅི་
འདྲའི་ཕྱས་ཞིག་སྒྲངས་པ་ལ། ད་རེས་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བྱེད་མ་སྟོང་བས་འབྱུང་དགོས་
གསུང་བ་དང་། གསང་ཕྱ་བའི་ཞལ་ནས། འཁོར་བ་འདྲིར་གན་བྱབ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་
འདི་ཉམས་ལ་རེ་མ་བབ་གསུང་བ་ལྟ་བུའི་སྟོ་སྤྲ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་དགོས་ཤིང་། སྐྱེས་ནས་
ཀྱང་རྒྱན་ལྷན་དུ་བསྐྱུང་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ཕྱས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲོར་བའི་ཉེས་པ་ནི། རེ་རེའི་
བདག་ཉིད་རུས་པའི་ཕྱང་པོ་ནི། །ལྷན་པོ་མཉམ་པ་སྟེང་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཕྱས་སྒྲངས་ནས་དོར་བའི་རུས་པ་མ་གོད་ན་ལྷན་པོ་ལས་ཀྱང་མང་བའོ། །བཞི་
པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་ཉེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཁྱེད་པོ་ནི། མ་ཡི་སྤྱག་མཐའ་
རྒྱ་ཕྱག་ཆོག་གྲུ་ཅམ། །རི་ཕྱས་བསྒྲངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འཁྲུལ་
པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ་ནི། འདི་སྤྲ་མ་རྣམས་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་མ་བྱས་པའི་གྲངས་
ལ་སྟོར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། རྩོགས་སྤྲ་ལུང་གིས་དགག་སྟེ། འདིའི་འགྲེལ་པར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། དག་
སྟོང་དག་དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱ་འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱ་ཕྱག་གི་ཆོག་གྲུ་ཅམ་གྱི་རི་
ཕྱ་ཐོགས་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་མའོ། །འདི་ནི་བདག་གི་མ་དེའི་ཡང་མའོ། །ཞེས་འདྲོར་བར་བྱེད་
ན། དག་སྟོང་དག་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འཛིན་པ་ནི་ཆེས་སྤར་འཛད་པར་འགྱུར་གྱི། མི་རྣམས་ཀྱི་མ་
བརྒྱད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་མ་ནས་དེའི་མ་ལ་སོགས་པའི་མ་རིམ་པ་གཞིན་དུ་
བརྒྱད་པ་སྟོན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་དགག་པར་གཞུང་ལས་ཀྱང་མའི་སྤྱག་མཐའ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་གསལ་བ་ནི། འདི་སྟོ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཕྱགས་ནི། བཞི་

བརྒྱ་པ་ལས། གང་ཆེ་འབྲས་བྱ་གཅིག་གི་ཡང་། །ཐོག་མའི་རྒྱ་ནི་སྤང་མེན་པ། །དེ་ཆེ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར། །མཐོང་ནས་གང་ལ་འདིགས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། འདིས་ནི་རྒྱན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་ཆང་ཆོང་གིས་ཆེས་རྒྱ་བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འགྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་བ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚུལ་བཞིན་གྱི་ནམ་པ་བསྐྱོམ་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་འཕྲོ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་སྤྱལ་བསྐྲུལ་བ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་འདིག་ཉེན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་གྱི་དབང་གིས་བྱིར་ཡང་ས་སྟངས་སྟུང་། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་གྱུང་། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །གཉིས་པ་རེག་པའི་བདེ་སྤྱལ་མྱོང་བ་ནི། མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་རྩ་མ་རྟེན་པ་ལ། །རེག་པས་བདེ་བ་ཡུན་རིང་མྱོང་ནས་སྤར། །དཔྱལ་བར་འཐག་གཅོད་དབྱང་པའི་འཁྲལ་འཁོར་གྱི། །རེག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །གསུམ་པ་གནས་བཟང་ངན་གྱི་བདེ་སྤྱལ་ནི། རྟེན་པའི་རེག་པས་ནེམས་པར་བདེ་བཟོད་པ། །སྤུན་པོའི་སྤྲོ་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ནས་ནི། །སྤར་ཡང་མེ་ཐུར་རོ་ཐུགས་རྒྱ་བ་ཡིས། །སྤྱལ་བསྐྲུལ་མི་བཟོད་པོག་སྤུམ་བཞིད་འཆལ་ལོ། །བཞི་པ་ཡིད་འོང་མི་འོང་གི་བྱ་བའི་སྤྱལ་བསྐྲུལ་ནི། མཐོ་རིས་བྱ་མོས་འགྲོངས་ཤིང་དགའ་བ་དང་། །ནམ་པར་མཛེས་ཆལ་སོན་པར་བརྟེས་ནས་སྤར། །འདབ་མ་རལ་གྱི་འདྲ་ཆལ་གནས་ནམས་གྱིས། །རྟེན་ལག་ན་བ་སྤྲ་གཅོད་འཕྲོ་བ་བར་འགྱུར། །ལྷ་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་བཟང་ངན་གྱི་སྤྱལ་བསྐྲུལ་ནི། དལ་གྱིས་འབབ་པར་སྤྲ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། །གདོང་མཛེས་གསེར་གྱི་བརྒྱ་ལྷན་ཞུགས་ནས། །སྤར་ཡང་དཔྱལ་བའི་རྩ་པོ་རབས་མེད་པ། །ཆ་ཆོས་བཟོད་སྤྲུགས་རྩ་ཆོན་འཕྲུག་འཆལ་ལོ། །རྟུག་པ་འདིག་ཉེན་པའི་ཆགས་འབྲལ་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སོང་མྱོང་བ་ནི། ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤར། །མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་གྱུར་བ་ཡིས། །སྤྱལ་བསྐྲུལ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །བདུན་པ་ལུས་

སོགས་ཀྱི་འོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། ཉེ་མ་རྒྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་ཀྱི། འོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་
དག་སྤང་བྱས་ཏེ། སྤང་ཡང་ཐུན་གནག་སྤག་ཏུ་བྱིན་གྱུར་ནས། རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུད་བའང་མི་
མཐོང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྒྱུད་པ་དེ་དག་གི་འབྲུ་གཉེར་བ་ནི། འཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་
འཁོར་གསུམ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་བསྐྱུས་འཛོམས་དང་ཐིག་ནག་དང་ཆ་བ་གསུམ་ན་ཡོད་དོ། །མཐོ་
རིས་བྱ་མོས་འབྲོངས་པ་ནི་ལྷའི་བྱ་མོས་བསྟེན་པའོ། །ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ། ཞེས་པ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་
གསུམ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འདོད་ལྷའི་འོ། ཉེ་མ་དང་རྒྱ་བའི་འོད་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་བྱེ་བར་འཛིག་
རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། བྱེ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོད་དོ། །དགུ་པ་སྟོང་སོ་
གུང་ཏུ་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། འདི་དག་གིས་མཆོན་ནས་མཐོ་ས་ནས་དམའ་སར་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་
བསམས་ནས་སྲིད་པ་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ། སྲིད་པའི་སྤུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་རྒྱད་པས་
སྤྱད་པའི་བྱིར་རོ། དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་ལས། བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང་། མཐོན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ལུང་འགྱུར་། བྱད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ། གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱག་པ་གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ནོངས་པར་འགྱུར་
འཆལ་བསོད་ནམས་ནི། རྣམ་གསུམ་མར་མེའི་སྤང་བ་རབ་བཞེས་ཤིག །གཅིག་སྤྱ་ཉེ་མ་རྒྱ་བས་
མི་བརྗེ་བའི། རྩུན་གནག་མཐའ་ཡས་ནང་ཏུ་འཇུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ནོངས་པར་
འགྱུར་བ་འཆལ་བ་ནི་གོང་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་འཆི་དགོས་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ལ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་སྤང་བ་བཞེས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །བསོད་ནམས་གསུམ་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་དགེ་བའམ་སྦྱིན་པ་ལས་
བྱུང་བ་སོགས་གཞི་གསུམ་སོ། །ཐུན་གནག་མཐའ་ཡས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པའོ། །གྲོགས་
མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་སྦྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་འདི་གཅིག་སྤྱ་བྱུང་བ་ཡང་། །ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་
ལ་རུས་དག །ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འགྲེས་འགྱུར་ན། །མཛེས་བ་གཞན་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒོས། །སྦྱེ་ན་
གཅིག་སྤྱ་སྦྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་འཆི་སྟེ། །སྤྱག་བསྐྱེད་སྐལ་གཞན་མི་ལེན་

ན། །གོགས་བྱེད་མཛེས་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་བ་སྤྱུག་གསུམ་དུ་སྤྱད་པ་
ནི། །དེ་ལྟར་སྤྱུག་ནི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། །འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་བྱ་ས་མེད་པ་དང་། །དེའི་བདེ་བ་ལ་
རྩི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་དོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང་། །ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཞི་ལས། །ལུས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། །ཡང་དང་ཡང་དུ་ལུས་འདོར་བའོ། །ཤན་
གནོད་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། །དེས་པ་མེད་པའོ། །ལུན་ཆོགས་ཐོབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་
མི་རུང་བ་ནི། །མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའོ། །འཁྲོགས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། །ཁྲོགས་མེད་
པར་འཁྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཡང་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་སྟེ། །སྟེ་བ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་མི་
མངོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྤྱས་ནས་ཀྱང་བསམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་ས་སྟེ་དང་དབྱ་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ལ་སྤྱུག་ལས།
དང་པོ་འགྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། །དཔེར་ན་པོ་ལ་མིག་གམ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་ཆ་བ་དེ་ལ་ཆུ་བསིལ་བ་བཏབ་
ན་བདེ་བར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ནི་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ། །འདི་ནི་ནམ་ཞིག་པ་ན་ཡང་
སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་འགྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །དེ་ཡང་ཆོར་བ་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། །དེ་དང་
མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྟེ་བའི་ལུ་
ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །གཉིས་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། །འབྲས་ཆ་
བས་གདུངས་པ་དེ་ཆུ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་སྤང་བ་ན། །ཆེས་སྤྱུག་བསྐྱེད་
བ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ནམ་སྟེས་པ་ཅམ་ནས་ལུས་སམ་སེམས་གདུང་
བར་བྱེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཏེ། །མཁའ་མའི་ཟུག་གཟེར་བཞིན་རོ། །དེ་ཡང་
ཆོར་བ་གཅིག་བྱ་མིན་པ་ནི་སྤང་ལྟར་རོ། །གསུམ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། །རེག་པ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་
མ་སྤང་བའི་དུས་ཀྱི་འབྲས་ཆ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། །གནས་
ངན་ལེན་རྩིས་སུ་འབྲེལ་བས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །འདི་ཡང་ཆོར་བ་གཅིག་བྱ་ལ་མི་བྱ་

བ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲ་མའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་
དང་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤྱི་བའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ན་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ངན་
ལེན་དང་ལྷན་པའོ། །བཞི་པ་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གནས་ངན་ལེན་སྤྱི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྤྱིས་པ་ན་
ཆགས་པ་རྒྱས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱིས་པ་ན་ཁོང་ཁྱོ་འཕེལ་བ་དང་བདེ་སྤྱག་གང་ཡང་མིན་པའི་
གནས་ངན་ལེན་དུ་གཏོགས་པའི་ལུས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པས་གཏི་ལྷག་
རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱི་མར་འགྲོ་བ་ལྔར་སྤྱི་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལ། ཞེ་སྤང་གིས་ནི་འདིར་སྤྱང་སོགས་དང་སྤྱི་མར་ངན་
འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཅིང་། གཏི་ལྷག་གིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་
ཀ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའོ། །དྲུག་པ་ཆོར་བ་གསུམ་ལས་གནས་ངན་ལེན་དགག་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་
ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བལྟས་ལ་འདོད་ཆགས་དགག། ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སྤང་སོ་
འདི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཟུག་རྩ་ལྟར་བྱུང་བར་བསམས་ལ་ཞེ་སྤང་
དགག། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཟད་ཅིང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བལྟས་
ལ་གཏི་ལྷག་དགག་སྟེ་ཆོར་བ་གསུམ་དུག་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་མི་གཏོང་བའོ། །དེ་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པའི་ས་དང་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་དབུ་མའི་ལུགས་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཁབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཅིང་ཁབ་ཚུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས་དང་སོ་ནི། དཔེར་ན་ཁུར་ཆེན་སོ་ཁུར་བ་ནི་ཁུར་
དེ་རྗེ་ཅམ་འཁུར་དགོས་པ་དེ་ཅམ་དུ་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་སོའི་ཁུར་ཡང་
རྗེ་སྤྱིད་བཟུང་དགོས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་སོ་འདི་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་བཏན་ཆགས་པར་ཡོད་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་ན།
ཆོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ད་ལྟ་མེད་པའི་སྐབས་རེ་བྱུང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཡང་སྟོ་སྟོ་ཆོགས་ནས་སྤྱག་

བསྐྱེད་པས་ན་འདྲ་བྱེད་གྱི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཐབས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་དང་
སྤྱལ་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྒྲིབ་པ་མང་དུ་བསྒྲོམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་
ཡང་ཆགས་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ད་ལྟའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ནི་པལ་མོ་ཆེ་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་
པ་ལ་བདེ་བའི་སྒོ་སྤྱེས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱལ་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བདེ་བ་
ནི་མེད་དེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བཤགས་པས་སྤྱལ་བསྐྱེད་བ་ན། བསྐྱེད་པས་བདེ་བའི་སྒོ་འབྱུང་བ་དེ་སྤྱི་
མའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཆེ་རིམ་ནས་འགགས་པའི་ཆེ། བདེ་བ་རིམ་གྱིས་སྤྱེས་པར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། རོ་
བོ་ཉིད་གྱི་བདེ་བ་ནི་མེན་ཏེ། སྤང་ཡང་བསྐྱེད་བཤགས་ན་སྤྱི་མ་ལྟར་སྤྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རོ་བོ་ཉིད་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་སྤྱལ་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་རིམ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱལ་བསྐྱེད་
རིམ་ལྟར་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་འདུག་དང་ཉལ་བ་དང་བཟའ་བཏུང་དང་ཉི་མ་དང་གྲིབ་མ་བསྐྱེད་
པ་སོགས་ཀྱང་རིམ་ཅིང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་དུ་བདེ་བ་རིམ་ལྟར་འགྲོ་དགོས་པ་ལ། རིང་
བཤགས་ན་སྤྱལ་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མངལ་དུ་འདུག་པ་
ལས། དགའ་བོ་འཆག་པ་དང་འདུག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང་ཉལ་བའི་སྒྲིབ་ལམ་དག་ཀྱང་སོ་སོ་སོ་
སོར་སྤྱལ་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་པས་སྒྲིབ་ལམ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་
བཏགས་ན། གལ་ཏེ་འཆག་པས་ཉི་མ་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་འགྲེང་བར་མི་བྱེད་འདུག་པར་མི་བྱེད་
ཉལ་བར་མི་བྱེད་ན། དེས་འཆག་པ་དེ་ལ་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སོ་སོར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཞིང་བཤག་པ་
ཉིད་དང་རྩལ་བ་ཉིད་དང་མི་བཟད་པ་ཉིད་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཉིད་སོ་སོར་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་གྱི།
འཆག་པ་དེ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིབ་ལམ་
གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས། དགའ་བོ། འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་སྤྱལ་བསྐྱེད་དེ་དང་
དེ་རྒྱན་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྤྱལ་བསྐྱེད་གསར་པ་གཞན་དང་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་
འབྱུང་སྟེ། དགའ་བོ། འབྱུང་བ་ན་ཡང་སྤྱལ་བསྐྱེད་འདི་ཁོ་ན་འབྱུང་ལ། འགག་པ་ན་ཡང་སྤྱལ་

བསྐྱེད་ཁོ་ན་འགག་འབྱུང་བ་ན་ཡང་འདྲུ་བྱེད་དག་ཉིད་འབྱུང་ལ། འགག་བ་ན་ཡང་འདྲུ་བྱེད་དག་
ཉིད་འགག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་གྲང་། འཕེལ་བཞིན་བ་ཡི་བདེ་བ་ལ། །རྩི་
ལྟར་བསྐྱོག་བ་མཐོང་གྱུར་ལ། །དེ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕེལ་བཞིན་ལ། །བསྐྱོག་བ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བཤད་ཟིན་གསུམ་དང་། མ་བཤད་བ་བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སོ་
སོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་བ་ལ་དྲུག་ཡོད་བ་ལས། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །གཉིས་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མི་ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། བཤེས་ཤིང་སྒྲོམ་བ་དང་ཆ་གང་གི་
རེག་བ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཆོལ་འགྲོ་དང་ངལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གཞན་ཡང་སྐྱེ་ཤ་ན་འཆི་
སོགས་བདུན་ནི་སྤར་བཤད་བསམ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། ངན་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ། །མི་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སྤྲང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་གཟེར་བས་དཔྱུལ་བ་
མཚུངས། །དབྱུལ་བས་གཤེན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་པ། །འདི་ཡི་དུད་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་། །མཐུ་
ལྷན་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུ་མེད་པ། །རྣམ་པར་གཞོན་ཞིང་འཆེ་བ་དག །ཅུ་པོ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁ་
ཅིག་དབྱུལ་བ་ལས་གྱུར་དང་། །གཞན་དག་ཆོག་མི་ཤེས་ལས་བྱུང་། །ཡོངས་ཆོལ་སྤྱག་བསྐྱེད་
མི་བཟད་དང་། །ཐམས་ཅད་འཁྱུ་ཞིང་གསོད་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། མཆོག་ལ་
ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་ལུས་སྐྱེས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་
འདི། །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་བ་ལ་དངོས་
དང་། འགྲོ་བར་དབྱེད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ལྟ་མིན་
དག་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་ཡི། །དཔལ་ལ་སྤང་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ། །དེ་དག་སྒྲོ་དང་
ལྷན་ནའང་འགྲོ་བ་ཡི། །སྤྱིབ་པས་བདེན་བ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མི་བཟོད་པའི་ཐུག་དོག་གིས་ཡིད་གདུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་སྤྱོད་དང་འཐབ་པ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཏུ་མ་སྐྱོང་བ་དང་།
དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་པས། རྟེན་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་དུ་
མི་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། འདི་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་དུད་འགོར་གསུངས་ལ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་
ས་ལས་ལྟའི་འགོ་བར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ། ལྟའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་འདོད་ལྟ་དང་། ཁམས་གོང་གི་
ལྟ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདོད་ལྟ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་སྟེ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ལྷུང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
དང་། སྤྱ་གོང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་གསོད་པ་དང་སྤྱུག་པའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ལོ། །དང་པོ་ལ། འཆི་འཕོ་དང་། ལྷུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆི་འཕོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། མཐོ་
རིས་ན་ཡང་བདེ་ཆེན་དེ་དག་གི། འཆི་འཕོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་ནི་དེ་བས་ཆེ། །དེ་ལྟར་བསམས་
ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཟད་འགྱུར་མཐོ་རིས་སྤྱད་དུ་སྟེད་མི་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྤྱར་ལྟའི་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ། འཆི་
ལྟས་ལྟ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱུང་ངོ་། །འཆི་ལྟས་ལྟ་ནི། དེ་ཉིད་
ལས། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྤྱུག་འགྱུར་བ་དང་། །སྦྱན་ལ་མི་དགའ་མེ་རྟོག་སྟེང་རྟོངས་དང་། །གོས་
ལ་བྱི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། །སྤྱོད་ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་
འཕོ་སྤྱོད་བྱེད་འཆི་ལྟས་ལ། །ལྟ་ལུལ་གནས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །ས་སྟེང་མི་རྣམས་འཆི་
བར་འགྱུར་བ་དག །སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་འཆི་ལྟས་རྣམས་དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
གནས་འོག་མར་ལྷུང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི། ལྟ་ཡི་འཛིག་རྟེན་དག་ནས་འཕོས་པ་ལ། །གལ་ཏེ་དགོ་
བའི་ལྟ་གམ་འགའ་མེད་ན། །དེ་ནས་དབང་མེད་དུད་འགོ་ཡི་དྲགས་དང་། །དཔྱལ་བར་གནས་པ་
གང་ཡང་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ། སྤྱ་གོང་བ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་ཆེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་
ལ། དེ་ལྟའི་བྱ་བསོད་ནམས་རྩུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ན་སྤྱ་གོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞི་དེ་

ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མེ་བདེ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཅད་པའ་སོགས་དང་། གཡེང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཅད་ཅིང་པའ་ལ་གསོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། ལྷ་རྣམས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་འཕམ་པ་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཆད་པ་དང་ལུས་པའ་བ་དང་གསོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱིང་སྟེ། མགོ་བཅད་ན་ནི་འཆི་ལ་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཅད་ཅིང་པའ་བ་རྣམས་ཕྱིར་སྐྱེ་ཞིང་འཆོའོ། །སྤྱགས་པ་ནི། ལྷ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་འབྲུགས་ན་ལྷ་འི་བྱ་ཆེས་མཐུ་ཆུང་བ་རྣམས་རང་གི་གནས་ནས་སྟོད་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་གཡེང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། གཞན་ཡང་། ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། འདོད་སྤྱོད་ལྷ་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལའང་བདེ་བའི་སེམས་མེད་དེ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རིམ་བཏབ་པའི། །ནང་གི་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་གསུམ་པའ། །གང་ཞིག་སེམས་གཡེངས་གྱུར་པ་དག །དེ་ལ་བདེ་བ་གཡ་ཡོད། །གཡེངས་མེད་སེམས་ལ་སྐད་ཅིག་གྱུར་། །དབང་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། །རྣམ་གཡེང་དགུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ནམ་ཡང་ཞི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱུང་བཅས་འབར་བས་བྱབ་པ་ཡི། །མེ་ནི་ཤིང་དང་བཅས་དང་མཆུངས། །ཞེས་དང་། ནད་བསོས་ཡུན་རིང་མ་ལོན་པའི། །ནད་པས་མི་འཕྲོད་ཆོས་དང་མཆུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱིབ་པ་དང་བཅས་ལ་འཆི་འཕོ་བ་དང་། གནས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་པས་དེ་དག་གྱུང་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། གང་ཞིག་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་པའི། །སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་འདས་ཤིང་། །ཉིང་འཛིན་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །བསྐྱེད་པར་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས། །དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རིས་གྲོལ་མིན། །དེ་ལས་སྤྱར་ཡང་ལྷུང་བར་འགྱུར། །ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྩ་གྲོང་ལས། །འདས་པ་ལྷ་བྱུང་བྱུང་གྱུར་ལ། །འབད་ཀྱང་རི་ལྷར་རིང་མི་གནས། །མཁའ་ལ་ལྷིང་བའི་བྱ་དང་མཆུངས། །བྱིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཛད་

འཕངས་ལྟར། །དེ་ནི་ལྷུང་བའི་མཐའ་ཅན་ཡིན། །མར་མེ་རིང་དུ་འབར་བ་དག །སྐད་ཅིག་
རེ་རེར་འཛིག་པ་ལྟར། །འདུ་བྱེད་ཡོངས་འགྱུར་ཞེས་བ་ཡི། །སྤྱལ་བསྐྱལ་དག་གིས་ཉེ་བར་
གཅེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ལྡེའས་དུག་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་
སྤྱལ་བསྐྱལ་བསམས་ནས། འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་གང་
གིས་བྱས་སྐྱེས་དུ་རྒྱ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་བས།

གཉིས་པ་ཀྱན་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་འབྲུག་རིམ་བསམ་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་
པའི་སྤྱི་རྒྱལ། དེས་ལས་གསོག་རྒྱལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་ཉོན་མོངས་གཙོ་རྒྱལ་དང་། དེ་ངོས་ཟེན་དགོས་པ་དང་། དེ་གཏན་པ་དབབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་འབྱུབ་
པའི་རྒྱ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་དགོས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་
མེད་ན་སྤར་བསགས་ཀྱི་ལས་བབྱངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་དང་ས་ལ་སོགས་པ་མེད་
པའི་ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གྱ་མི་འབྱུབ་པ་བཞིན་དུ་ལས་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་མེད་པས་སྤྱལ་བསྐྱལ་
གྱི་སྤྱ་གྱ་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྤར་བསགས་མེད་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་
གསར་དུ་བསགས་ནས་ཕྱང་པོ་ཕྱི་མ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤིང་
པའི་སྤེད་ལས་རྣམ་བཞུག་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་དང་། སྤེད་པ་ནི། །ཡོད་ན་སྤར་ཡང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་གཉིན་པོ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཤེས་པ་ལ་རག་
ལས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་སྤྱི་རྒྱལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ འདི་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཇི་
ལྟར་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ལ།
སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་

ལས། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ན་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་
རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་སྐྱེས་པ་
ན་སེམས་རྒྱད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་བཅུ་ལས།
འདོད་ཆགས་ནི་སྤྱིའམ་ནང་གི་ཡུལ་སྤྱད་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་རས་ལ་སྦྱུམ་ཞུགས་པ་དབྱུང་དཀའ་བ་བཞིན་དུ། འདི་ཡང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཞེན་
ཅིང་མཆེད་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དང་དབྱེལ་དཀའ་བའོ། །ཁོང་ཁྱོ་བེ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་
སྤྱད་བསྐྱེལ་དང་མཆོན་དང་ཆེར་མ་སོགས་སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱུན་
ནས་མནར་སེམས་པ་སེམས་རྩལ་ལོ་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་བྱ་བར་སེམས་པའོ། །ང་རྒྱལ་ནི།
འཛིག་ལྟ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱིའམ་ནང་གི་མཐོ་དམའ་དང་བཟང་ངན་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པ་
སྟེ། མཐོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འབྱུག་པའོ། །མ་རིག་པོ་ནི། བདེན་བཞི་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་
མཆོག་གི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོ་མི་གསལ་བས་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཐེ་ཆོམ་ནི། བདེན་
པ་སོགས་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུན་པའོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་
ལྟ་བ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ང་དང་ངའི་ཞེས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་
བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་འཛིག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་ཆོགས་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་
པས་འདིས་གང་ལ་ལྟ་བའི་གཞི་ནི་མི་རྟག་པ་དང་དུ་མའི་ཆོས་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྟག་པ་དང་གཅིག་
སྤྱི་གང་ཟག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་
སོ། །མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ནི། འཛིག་ལྟས་གང་བཟུང་བའི་བདག་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་པ་
ཐེར་ཐུག་པའམ་འདི་ནས་བྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཆད་པར་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཉོན་
མོངས་ཅན་ནོ། །ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པོ་ནི། འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ལོག་ལྟ་གསུམ་གང་
རུང་དང་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ལྟ་བ་པོའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་

པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ནི། འཆལ་ཚུལ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཆ་བྱད་དང་ཚུལ་དང་ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲིག་པ་འདག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྲིན་པར་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །ལོག་པར་ལྟོ་བ་ནི། ཆེ་སྤྱི་བྱེད་པས་འབྲས་སོགས་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་དང་གཙུག་པོ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །ཉོན་མོངས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཀྱན་ལས་བརྟུས་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲིད་པའི་ས་དང་ཕྱང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་གྱི་བཤད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་འགལ་བར་འདོད་པ་ས་སྤེལ་ཞུགས་ནི། འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལྟར་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་སྐྱེན་པ་ཅུང་ཟད་བབ་སྟེ་ཐག་པའི་གནས་ལུགས་མི་གསལ་བ་ན་དེ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་གསལ་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་མ་རིག་པའི་སྐྱེན་པ་ལས་ཕྱང་པོ་ལ་བདག་དུ་འབྱུལ་བ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་འཛིག་ལྟ་ཉིད་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་ཆོས་གྲགས་གྱི་ལུགས་ནི། དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་འཛིག་ལྟ་ཉིད་ཉོན་མོངས་གྱི་ཅ་བའོ། །གསུམ་པ་ལུགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཅ་ཉོན་ལྟག་མའི་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་འཛིག་ལྟས་བདག་དུ་བཟུང་བ་ན་རང་གཞན་སོ་སོ་བར་ངེས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཅད་ནས་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་འབྱུང་ཞིང་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཁེངས་པ་ཡང་སྐྱེ་ལ། བདག་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་ཅིང་བདག་དུ་ལྟ་བ་སོགས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིད་པ་ངན་པ་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་དང་བདེན་བཞི་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་

ལོག་ལྟ་ལས། ཡང་ན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྒྲུང་། །འདི་དག་དང་
ནི་ཡོངས་འགྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་དུག་ལས། རྟེན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་
ལོ། །དམིགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྤང་བའོ། །འདུ་འཛིན་ནི།
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཐོགས་ངན་པའི་རྗེས་སུ་སློབ་པའོ། །བཤད་པ་ནི། ཆོས་ལོག་པ་མཉན་
པའོ། །གོམས་པ་ནི། སྤྱོད་ཉོན་མོངས་པ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྤྱུག་
མི་སྤྱུག་གི་མཆན་མ་སློབ་འདོགས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཚུལ་མིན་ཡིད་
བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ཉེས་དམིགས་ལ་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་དང་སྤྱིང་ལ་གནས་ནས་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དཔྱུལ་བར་འཐིང་
བས་གཞོད་པ་རིང་དུ་བྱས་ཚུལ་དང་། དེས་ན་དགྲར་བལྟ་ཚུལ་དམ་པ་གོང་མའི་ལུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་
སྐྱེས་པ་ན། དང་པོར་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བྱེད་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་མཐུན་གྱི་ཉོན་མོངས་མི་འཆད་པར་
བྱེད་པ་དང་། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཆེ་འདི་དང་བྱི་མ་དང་གཉིས་ཀ་
ལ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱུལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤང་འདས་ལས་རིང་དུ་དང་དགེ་བ་ལས་ཉམས་པར་
བྱེད་པ་དང་ལོངས་སྟོད་ལས་ཉམས་པ་དང་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སོང་བ་ན་ཡིད་ཁུམ་པ་དང་དགའ་བ་
དང་མི་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་མཆན་ས་ཀྱན་ཏུ་མི་སྟན་པ་འཕེལ་བ་དང་། སྟོན་པ་དང་
སྤང་མ་སོགས་དམ་པས་སློབ་པ་དང་། འགྱོད་བཞིན་དུ་འཆི་ལ་ཤི་ནས་ཀྱང་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་ཞིང་
རང་གི་དོན་མི་འཐོབ་པའོ། །མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛོམས་
སེམས་ཅན་འཛོམས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཛོམས། །ཉམས་བཅས་རྟེན་པས་དམན་ཞིང་སྤང་དང་

དེ་བཞིན་སྟོན་པས་སྤང། །ཚོད་པ་མི་སྟོན་དེ་ནི་གཞན་དུ་མི་ཁོམ་གནས་སུ་སྐྱེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་
ཉམས་པས་ཡིད་ལ་སྤྱལ་བསྡུལ་ཆེན་པོ་འཛོམ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིད་འཇུག་ལས་
ཀྱང་། །ཞེ་སྤང་སྤེད་སོགས་དབྱ་རྒྱུ་མས་ནི། །རྐང་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔལ་མཛེངས་
མིན་ཀྱང་ངི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱུང་བཞིན་བྱས། །བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་
དུ། །དགའ་མགུར་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་མི་ཁྱོ་བཟོད་པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྤང་
པའི་གནས། །གལ་ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་རྒྱུས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དབྱར་ལངས་ཀྱང་། །དེ་དག་
གིས་ཀྱང་མཉམ་མེད་པའི། །མེ་ནང་ཁྲིད་ཅིང་འཇུག་མི་བྱས། །ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེན་དབྱ་འདིས་
ནི། །གང་དང་སྤང་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་
ལ་འདོར། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་དབྱ་པོ་གང་། །དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །དབྱ་གཞན་
ཀྱང་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར། །ཡུན་རིང་སྐབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བསྟེན་བྱས་ན། །ཐམས་
ཅད་པན་དང་བདེ་བྱེད་ན། །ཉོན་མོངས་རྒྱུ་མས་ནི་བསྟེན་བྱས་ན། །ཕྱིར་ཞིང་སྤྱལ་བསྡུལ་གཞོད་པ་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱུ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགོན་པ་བའི་ཞལ་
ནས། །ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་མཆན་ཉིད་དང་གཉེན་པོ་དང་སྐྱེ་
བའི་རྒྱ་རྒྱུ་མས་ཤེས་དགོས། །ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོན་དུ་བཟུ། །དབྱར་བཟུང་ཉེས་
དམིགས་མ་ཤེས་ན་དབྱར་མི་གོ་བས། །མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
སེམས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཉན།
མ་ཐ་ནའང་ཕྱང་པོ་ལྷའི་རབ་བྱེད་མཉན་ལ། །ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་མས་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཅ་ན་འདི་དེ་ཡིན་ཨང་ཁོ་བྱུང་ངོ་སྟུམ་དུ་ངོས་
བཟུང་གིན་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེས་ལས་གསོག་པའི་རྩིས་ལ་གཉིས། །བསག་པར་བྱ་བའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ་

དང་། དེ་རིམ་ལྟར་གསོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་ཏེ། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམས་
པའི་ལས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན་སེམས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ཏེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་
པར་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
ལུལ་རྣམས་ལ་གཡོ་ཞིང་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱང་ཡིད་གྱི་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་
། དེའི་ངོ་མོ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་དགོ་མི་དགོ་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་
ནི། སེམས་པ་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཏེ། མཛོད་ལས། ལས་ནི་སེམས་
པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
སུ་བྱས་ནས་གཞུགས་ཅན་ཁོ་ནར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
བཀག་ནས། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ལ་བཞེད་པས་ལས་
གཉིས་ཀ་སེམས་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ཀུན་འབྱུང་སྐབས་ཀྱི་ལས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྤྱིར་ལས་ལ་དགོ་
མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་དང་པོ་གཉིས་སོ། །དགོ་བའི་ལས་ལ་ཡང་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ལས། འདིར་ཟག་བཅས་དང་དེ་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དང་
སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མའོ། །

བཞི་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་ལས་དགོ་མི་དགོའི་མཚན་གཞི་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི། དེ་ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་ནི་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་དགོ་བའི་ལས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་
དགོ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་
དགོ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་བོང་མ་ལས་སྤྱིས་པའི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་མི་གཡོ་བའི་

ལས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རི་ལྷར་འདོད་པ་ཁམས་ན་ལྷའི་ཉེན་ལ་སྤྱིན་རྒྱུའི་ལས་ཁ་ཅིག་མི་དང་དྲུང་
འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤྱིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་གཡོ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མར་
ས་གཞན་དུ་སྤྱིན་རྒྱུའི་ལས། ས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྤྱིན་པས་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཛོད་
ལས། གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །ལས་རྣམས་སྤྱིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་གསོག་པའི་རྩལ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཅན་གསོག་པ་དང་འཁོར་
བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་མི་གཅིག་པ་ནི། སྤྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་ལས་བསྐྱེད་
ཅིང་གསོག་པ་ཡོད་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གིས་གསོག་པ་ཡོད་
ཀྱང་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོའི་འཁོར་བར་འཕེན་པའི་ལས་ནི་འཕགས་པས་གསོག་པ་མི་སྤིང་
དེ། དཔུ་མ་རྩ་བ་ལས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་
ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། །མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་ནི། དེས་ན་རི་སྤིང་དུ་རང་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་
དུ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དེ་སྤིང་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ནས་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་
ཀྱི་ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་སྟེ། མི་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་རྒྱུད་དུ་བརྒྱུད་བ་ལྟར། རྒྱུན་ཞུགས་
དང་ཕྱིར་འོང་གིས་ཀྱང་བདག་འཛིན་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་། སྟོང་བར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བར་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ལས་གསོག་པ་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་མན་ཆོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། །གསུམ་
པ་དེས་ལས་གསུམ་གསོག་རྩལ་ནི། དེ་ལྷར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཛིག་ལྷའི་གཞན་དབང་
དུ་གྱུར་པ་དེས་སྒོ་གསུམ་པོས་སྒོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་

ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་དགོང་བ་སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
བསྐྱུང་བ་སོགས་འདུ་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
སས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་སོགས་བསྐྱོམ་ན་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་ནོ། ། **བཞི་བ་ལམ་**
ཞུགས་ཆོགས་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་པ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་དངོས་མིན་གྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱིད་པའི་
སྤྱོད་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་ཐར་པ་འདོད་པའི་འདུན་པས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་དགོང་བའི་ལས་དུ་མ་བསྐྱབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་དགོང་བའི་ལས་རྣམས་འཁོར་བའི་
རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་ཆོགས་ལམ་པ་དང་སྤྱོད་ལམ་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
རང་དགའ་བ་གསོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་
ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོང་བའི་ལས་རྣམས་ནི། སྤྱིད་པ་བྱི་མ་ལ་སྤྱིད་པའི་
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཅིང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་དམིགས་རྣམ་འགལ་བར་འཇུག་
པས་འཕེན་བྱེད་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་རང་དགའ་བ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཡང་སྤྱིད་བྱི་མ་བསྐྱེད་
པའི་ཀུན་འབྱུང་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཀུན་འབྱུང་གིས་བསྐྱུས་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་སྤྱིད་པ་
སུན་འབྱེན་ཞིང་དེ་ལ་མི་ཕྱོགས་པར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་
ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་
བའི་སྤྱིད་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོ་ན་གྱང་ཡང་འབྱུང་བའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་
ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱུས་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །**ཞེས་གསུངས་སོ། །****ལྷ་པ་དེས་ན་ངེས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བར་འབད་**
དགོས་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས། དེ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བའི་བསམ་

པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགེ་བའི་ལས་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ནམས་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་མཐུན་པར་གསུངས་པས་བསམ་པ་འདི་དང་བདག་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དུག་པ་ངེས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་དང་བལ་བའི་ཡུལ་
སངས་རྒྱས་སོགས་མིན་པའི་དགེ་བའང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ངེས་འབྱུང་འབད་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་
ནམ་གངས་དུ་མར་ཉེས་དམིགས་སུ་བརྟགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་འཁོར་བའི་སུན་ཆོགས་ལ་སྐྱེད་
པ་སུན་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་མ་རྟེན། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡང་མ་དབྱེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་བལ་
བའི་དགེ་སྦྱོར་ནམས་ནི་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་ཀྱན་འབྱུང་རང་དགའ་
བར་འགྲོ་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོར་བ་གཉིས་ཀྱི་
དོན་དུ་གསོག་ཚུལ་ནི། ལས་གསོག་པ་དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཆོར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་གསོག་པ་དང་།
ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་བྱིར་གསོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་
འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་། ཁ་བྱིར་བལྟའི་བདེ་བ་དེ་ལ་ཆགས་པ་
ལོག་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པའོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་ལ་གཉིས་ལས། གཙོ་བོར་མ་ཤི་ཅམ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་བདེ་བའི་བྱིར་དུ་དམིགས་ན་ནི་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ལ། འཛིན་རྟེན་བྱི་མའི་འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་གཙོ་བོར་
དམིགས་ན་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་གསོག་གོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བའི་བདེ་
བ་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ན་ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནས་དང་པོའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་
མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་ལ། འདོད་པ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་ཆོར་བ་བདེ་བས་ཀྱང་ཡིད་
སུན་ནས་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་པའི་དོན་དུ་ལས་འདུ་བྱེད་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནས་སྐྱེ་
ཅེའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསོག་སྟེ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་

ནོ། །བརྒྱད་པ་དེས་འབྱུང་གི་ལས་དེས་ཐར་པའི་རྒྱ་བྱུང་པ་ནི། དེའི་རིགས་པས་སྲིད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་
ལོག་ནས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐེ་རིང་དང་
ཐར་པ་ལ་ཐེ་ཉེར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ལྟ། འཆི་བའི་རྒྱུ། འཆི་བའི་
སེམས། རྫོད་གང་ནས་སྤྱད་པ། འི་ནས་བར་དོ་འབྱུང་ལུགས། དེ་ནས་སྦྱེ་སྲིད་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་ཆེ་ཐད་ནས་འཆི་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཐད་ནས་འཆི་བ་དང་། ཡ་ང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་བ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ཆེ་ཐད་པས་འཆི་བ་ནི། སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཐེ་ལྷར་འཕངས་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཐད་ནས་
འཆི་བ་སྟེ་དུས་ལ་བབ་ནས་འཆི་བའོ། །གཉིས་པ་བསོད་ནམས་ཐད་ནས་འཆི་བ་ནི། ཡོ་བྱད་མེད་
ནས་འཆི་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ། ཡ་ང་བ་མ་སྤངས་པས་འཆི་བ་ནི། ཆེ་མ་ཐད་པར་འཆི་བའི་རྒྱ་
རྒྱུན་དགུ་མདོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཟས་ཆོད་མི་ཟེན་པར་ཟ་བ་དང་མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བ་དང་
སྤྲ་མ་མ་ཁུ་བར་ཟ་བ་དང་མ་ཁུ་བ་ལྟོར་བསགས་པ་འབྱེན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་སྤྲོན་པ་བསྐྱགས་
པ་དང་། སྤྲན་སོ་སོར་མི་བསྟེན་པ་དང་གོམས་པ་དང་མ་གོམས་པ་མི་ཤེས་པ་དང་དུས་མ་ཡིན་
པར་འགྲོ་བ་དང་མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་འཆི་བའི་སེམས་ལ་དེའི་སེམས་རགས་པ་དང་།
ཐ་མའི་ཕྱ་མོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས། དང་པོ། དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་
པར་འཆི་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཕྲུག་ཚུལ་སོགས་ལྟ་ལས། དང་པོ་དགེ་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་བླན་པའམ་
གཞན་གྱིས་བླན་དུ་བཅུག་པ་ཡང་རུང་སྟེ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་འདུ་ཤེས་རགས་
པ་འབྱུང་བའི་བར་དུ་སེམས་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གོམས་པ་ཆ་མ་མཉམ་པས་འཆི་བ་ནི།
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་བླན་པའམ་གཞན་གྱིས་བླན་པར་
བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྡོན་གང་ལན་མང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེས་སེམས་དེ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ནི་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ཆ་མཉམ་པའི་འཆི་

བ་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པར་གོམས་ན་ནི་དང་པོར་གང་བླ་བ་དེ་ལས་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་
སེམས་གཞན་དུ་མི་འདྲལ་གོ། །བཞི་བ་དེ་དུས་ཀྱི་སྣང་བ་ནི། དགེ་བ་བྱེད་པ་ནི། ཟུན་ཁྲིད་ནས་སྣང་བར་
འགོ་བ་དང་འབྲེལ། འཆི་བའི་དུས་ན་དེ་ལ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མི་སྤྱལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དང་། བདེ་བར་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ་འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྤྱལ་བ་སྤེལ་
གྱི་ཆོར་བ་བྲག་པོ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལྷ་པ་གནད་གཅོད་མེད་པ་ནི། ལས་ལེགས་པར་བྱེད་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ནི་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཆབས་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ། མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པར་འཆི་
བ་ལ་བྱལ་ལས། དང་པོ་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེས་འཆི་བ་ནི། རང་གིས་བླ་བ་འཕམ་གཞན་གྱིས་བླ་བ་དུ་བཅུག་
ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་བླ་བ་རྣམས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱ་བའི་བར་དུ་འབྱུང་
ཞིང་། འཆི་ཁར་དེའི་ལུས་ལ་སྤྱལ་བ་སྤེལ་གྱི་ཆོར་བ་བྲག་པོ་སྤོང་བ་དང་། གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་འཆི་
བའི་དུས་ཀྱི་སྣང་བ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་བྱེད་བྱེད་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ནི། མི་དགེ་བ་སྤར་བྱས་
པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྤར་བ་སྤར་བ་རྣམས་འདིར་སྤོང་སྟེ། མི་ལམ་བཞེན་དུ་གཟུགས་མི་སྤྱལ་བ་དུ་
མ་དེ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྣང་བ་ནས་ཟུན་ཁྲིད་དུ་འགོ་བ་དང་འབྲེལ། །གསུམ་པ་དེ་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་
དང་བྱེད་པ་ནི། མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི། མཆོན་མ་མི་སྤྱལ་བ་དེ་དག་མཐོང་བས་ལུས་ལ་
སྤྱལ་བ་སྤེལ་འབྱུང་ཞིང་སྤྱ་བྱིང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། ཀྱང་ལག་གཡོབ་དང་བཤང་གཅི་འབྱུང་བ་དང་
ནམ་མཁའ་ལ་རྩྭ་བ་དང་མིག་ལྷོག་པ་དང་ཁ་ནས་དབྱུ་བ་འབྱུང་བ་དང་དེ་འབྲེལ་བ་རྣམས་འབྱུང་
ངོ་། །བཞི་བ་དེ་འབྲིང་གི་སྣང་བ་དང་བྱེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་དགེ་བ་འབྲིང་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལས་ཁ་
གཅིག་འབྱུང་ལ། ཁ་ཅིག་མི་འབྱུང་བས་རྫོགས་པར་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་ཉིས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་
ལ་གནད་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཆབས་ཆེའོ། །ལྷ་པ་གནད་གཅོད་ཀྱི་དོགས་གཅོད་ནི། གནད་གཅོད་ནི། ལྷ་དང་
དཔུལ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །བྱལ་བ་འཆི་སེམས་གསུམ་ག་ལ་སྤེད་པས་
མཆོམས་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བའི་ཆེ་ན་འདུ་ཤེས་མི་གསལ་བ་ལ་མ་སྤྱེབ་པའི་བར་དུ་

ཡུན་རིང་པོ་ནས་གོམས་པའི་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་བདག་ལ་ཆགས་པའི་
དབང་གིས། བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ནས་ལུས་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བར་དོ་
འགྲུབ་པའི་རྒྱལོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་^[1]ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ལ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་མོད་གྱི།
ཤེས་རབ་གྱིས་བརྟགས་ནས་སྒོང་གི་དང་དུ་མི་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སྟོབས་ཚུང་
དུ་བརྟུང་བ་དང་འབྲེལ། །ཕྱིར་མི་འོང་ནམས་ལ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ།
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པར་འཆི་བ་ནི། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་བྱེད་བྱེད་པའམ་དེ་མ་
བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་གིས་དེ་གཉིས་མ་བློ་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བློ་པར་མ་བྱས་པའོ། །དེ་ནི་
འཆི་བའི་ཆེ་བ་དེ་སྟུག་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པ་ནི། དགོ་བའི་སེམས་གྱིས་འཆི་བ་ནི་འདུཤེས་རགས་པ་ཡོད་པའི་བར་ལ་ཡིན་གྱི། འདུཤེས་
ཆ་སྤྱོད་རྒྱ་བའི་ཆེ་ནི་དགོ་བའི་སེམས་ལྟོག་ཅིང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེས་
དེའི་ཆེ་སྟོན་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགོ་བ་ལ་ཡང་བརྟུང་བར་མི་རུས་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བློ་
པར་བྱེད་མི་རུས་སོ། །མི་དགོ་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བས་འདུཤེས་སྤྱོད་རྒྱ་བ་ན་འཆི་སེམས་
ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། དགོ་མི་དགོའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསལ་
བས་འཆི་སེམས་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བློད་གང་ནས་
སྟུང་བ་ནི། མི་དགོ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་གྱིས་རོ་སྟོད་ནས་ལུས་འདོར་བར་བྱེད་དེ་དང་
པོར་རོ་སྟོད་གང་མོར་འགྱུར་ཏེ། སྟོང་ག་ལ་སྟུག་པའི་བར་དུ་འདོར་ལ། དགོ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་ནི་
སྟོང་ནས་འདོར་ཞིང་གང་བར་འགྱུར་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོང་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོའོ། །དང་པོ་
ཁྱེད་ཀྱི་དབྱུས་སུ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞུགས་པ་དེ་ལུས་ཀྱི་སྟོང་གར་འགྱུར་ཞིང་། ཐ་མར་སྟོགས་
གང་ནས་འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་བློ་ཐོག་མར་སྟོང་

[1] ཞེལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས།

ནས་སྒྲིང་གཤམ་སྦྱང་ནས་སྒྲིང་གར་བསྐྱས་ནས་དེ་ནས་སྦྱང་དམ། སྦྱང་ནས་དེ་བར་དུ་སྦྱང་བ་
ནི་མ་གསུངས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ཤི་ནས་བར་དོ་འབྲུབ་ལུགས་ལ་བརྩུག་སུམ་ལས། དང་པོ་བར་དོ་གནས་གང་ནས་འབྲུབ་པ་ནི།
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གང་ནས་འཕོས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ནས་བར་མ་ཆད་པར་སྤང་མདའི་
མཐོ་དམན་བཞིན་དུ་ཤི་བ་དང་བར་དོ་འབྲུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་བར་དོ་བྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་
སྦྱེས་པ་དང་། སྔོན་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་བསྦྱོས་པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་གང་དུང་གི་
ལས་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །གསུམ་པ་བར་དོའི་ཤ་ཚུགས་སོགས་ནི། བར་དོ་དེ་ཡང་མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བ་འགོ་བ་གང་དུ་སྦྱེ་བར་འབྱུང་བ་དེའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྦྱེ་
བ་མ་གྲངས་ཀྱི་བར་དུ། མིག་ནི་ལྟའི་མིག་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་ལུས་ཀྱང་རྩུའལ་དང་ལྷན་པ་
བཞིན་དུ་ཐོགས་པ་མེད་དོ། །མཛོད་ལས་ཀྱང་། སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །དེ་ནི་འཆི་
བའི་སྔོན་རོལ་ཏེ། །སྦྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །རིས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་
ཀྱི་རྩུའལ་ཤུགས་དང་ལྷན། །དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཐོགས་མེད་ལྷན། །མི་སྡོག་དེ་ནི་བྱི་ཟའོ། །ཞེས་
བར་དོ་རིས་མཐུན་དང་བསྦྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟའི་མིག་སྦྱོན་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ལ། འགོ་
བ་གང་ཡིན་པའི་བར་དོ་བྲུབ་ན་དེ་ནས་སྦྱེ་བ་གཞན་དུ་བསྒྲོག་དུ་མེད་པར་གསུངས་མོད། ཀྱན་
ལས་བདུས་སུ་སྡོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །བཞི་པ་སྔོན་དུས་ངོས་བརྒྱུད་པ་ནི། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ནི་སྲིད་
པ་བཞི་ལས་ཤི་ནས་སྦྱེ་བ་མ་གྲངས་བར་ནི་བར་སྲིད་དང་། སྦྱེ་བ་གྲངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ནི་སྦྱེ་སྲིད་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་འཆི་སྲིད་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མའི་སྔོན་རོལ་ནི་སྔོན་
དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྲིད་དུ་མཛོད་ལས་གསུངས་པས། །ད་
བཟོད་སྦྱེ་བ་གྲངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཆི་སྲིད་ལ་སྦྱོས་པའི་སྔོན་རོལ་ཡིན་པ་ལ། །ལ་སྔོན་དུས་དེ་ལྟར་
ཡིན་པས་གཞན་འབྲུལ་པ་ནི། དེ་ལ་འབྲུལ་ནས་སྦྱེ་བ་སྤར་མའི་ལུས་དབྱིབས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་

ཕྱི་མའི་ལུས་དབྱེབས་སུ་བཤད་པ་ཡང་མཐོང་ནས་ཞག་བྱེད་དང་བཞི་སྟེ་བ་ལྔ་མ་དང་བྱེད་དང་
བཞི་ཕྱི་མའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ནི་ཁུངས་རྣམ་དག་གང་ཡང་མེད་པས་སྟོབ་བཏགས་
ཁོ་ནའོ། །བྱུག་པ་གཞན་གྱི་བར་དོའི་སེམས་རྩལ་སོགས་འབྱུང་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་མི་གནས་པས་སྟོན་གྱི་ལུས་
ལ་འདོད་པ་མི་འབྱུང་བར་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་སར་གསུངས་པས་སྟོན་གྱི་ལུས་མཐོང་ནས་ཡིད་
མི་བདེ་སྟེ་བར་འདོད་པ་ཡང་སྟོབ་བཏགས་སོ། །བདུན་པ་བར་དོའི་མདོག་སྣང་ནི། མི་དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་
སྲིད་ནི། བྱར་བ་ནག་པོ་ལམ་མཚན་མོ་སུན་ནག་ཏུ་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །དགེ་བ་བྱེད་པའི་བར་སྲིད་
ནི། སྣམ་བུ་དཀར་པོ་ལམ་ལྷོ་བའི་འོད་དང་བཅས་པའི་མཚན་མོའི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །བརྒྱད་པ་མཐོང་
རྩལ་ནི། རང་དང་རིགས་མཐུན་གྱི་བར་དོ་དང་དེ་དག་དང་རང་གི་སྟེ་གནས་ཀྱང་མཐོང་ངོ་། །དུ་
པ་བར་དོའི་ཁ་དོག་ནི། མངལ་དུ་འབྱུག་པ་ལས། དཔུལ་བའི་བར་དོ་ནི་སྟོང་དུ་མ་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དུད་འགྲོའི་བར་དོ་ནི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་བར་དོ་ནི་ཆུ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་དང་
མའི་བར་དོ་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་དོ་ནི་དཀར་པོར་གསུངས་ཏེ་ཁ་
དོག་གི་བྱེད་པར་ངོ་། །བརྒྱ་པ་བར་དོ་ཡོད་མེད་ཡས་མས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་ཁམས་འོག་མ་
གཉིས་སུ་སྟེ་ན་བར་དོ་ཡོད་ལ་དེ་གཉིས་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ་ན་གང་དུ་ཤི་བ་དེར་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འགྱུར་གྱི་བར་དོ་མེད་དོ། །གཞུང་ཁུངས་མ་རྣམས་ནས་བར་དོ་མེད་པའི་དམིགས་
བསལ་འདི་ལས་མ་བཤད་པས། ཡང་དང་མར་གྱི་མཚམས་མེད་ལ། བར་དོ་མེད་པར་འདོད་པ་
ཡང་མི་རིགས་སོ། །བརྒྱ་གཅིག་པ་འགྲོ་རྩལ་ནི། ལྷའི་བར་དོ་ནི་གྲུན་དུའོ། །མའི་བར་དོ་ནི་ཐད་ཀར་
འགྲོའོ། །ཉིས་པའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དོ་མིག་ཐུར་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཅུ་ཆུགས་སུ་འགྲོ་བར་
གསུངས་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པ་འདུའོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། མི་དང་ཡི་དྲགས་
དང་དུད་འགྲོ་གསུམ་རང་རང་ཇི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། །བརྒྱ་གཉིས་པ། ཆོ་ཆད་ནི་སྟེ་
བའི་རྒྱུན་མ་རྟེན་ན། དེ་ལྟར་ཐོགས་ནའང་ཞག་བདུན་དུ་གནས་སོ། །རྒྱུན་རྟེན་ན་ནི་དེས་པ་མེད་

དོ། །མ་རྙེད་ན་ཡང་ལུས་བཟེས་ནས་ཞག་བདུན་པ་ལ་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་གནས་ཀྱི། དེ་ཚུན་ཆད་
དུ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྙེད་པས་དེ་པན་ཆད་མི་གནས་སོ། །གཞུང་ཁུངས་མ་གང་ནས་ཀྱང་དེ་
ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས། དེ་ལས་རིང་བ་གནས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་བར་དོའི་འགྲུར་ལུགས་ནི། ལྷའི་བར་དོ་ལྷ་བྱ་དེ་ཞག་བདུན་གྱིས་ཤི་འཕོས་ནས་ལྷའི་བར་དོ་དེའམ། ཡང་ན་
མི་ལ་སོགས་པའི་བར་དོ་འགྲུབ་སྟེ། ལས་གཞན་གྱིས་བྱ་བ་འགྲུར་བས་བར་དོའི་ས་བོན་འགྲུར་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

ལྷ་བ་དེ་ནས་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་ཚུལ་ལ་དགུ་ལས་དང་པོ་ཆགས་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་ལ་
འགོ་ཚུལ་ནི། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ནི་བར་སྤྱིད་དེས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་
སེམས་ཅན་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་བལྟ་བ་དང་ཅེ་བ་སོགས་བྱ་བར་འདོད་ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་
འགོ་འདོད་པར་འགྲུར་ལ། གཉིས་པ་མཐོང་ཚུལ་འབྲུལ་བ་ནི། བ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མཐོང་བ་
སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་སྦྱུ་མ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྟེ།
དེ་ལ་ཆགས་པར་འགྲུར་རོ། །དེར་ཡང་མོར་སྐྱེ་ན་བྱད་མེད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་ཅིང་། སྐྱེས་པ་
ལ་ཆགས་ཏེ་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །མོར་སྐྱེ་ན་ནི་སྐྱེས་པ་དང་འབྲལ་འདོད་ཅིང་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་
ནས་ཉལ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་སར་ནི་བ་མ་དངོས་མཐོང་བ་མིན་པར་ཁྲ་
ཁྲག་ལ་འབྲུལ་ནས་ཉལ་པོ་བྱེད་པར་མཐོང་བར་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་ཁྲོས་པས་ཤི་ནས་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི།
དེ་ལྷ་བྱའི་འདོད་པ་སྐྱེས་ནས་ཇི་ལྷ་ཇི་ལྷར་ཉེ་བར་བྱོགས་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
དེའི་ཡན་ལག་གཞན་གང་ཡང་མི་སྤྲང་བར་པོ་མོའི་མཆན་མ་གཉིས་ཅམ་ཞིག་མཐོང་རོ། །དེ་ལ་
ཁྲོས་ནས་བར་སྤྱིད་དེ་འཆི་འཕོ་ཞིང་སྐྱེ་ལོ། །
བཞི་པ་ཡུལ་གང་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྷར་རྣམ་ཤེས་གང་གིས་མཆམས་སྦྱར་བ་
ནི། དེ་ཡང་པ་མ་གཉིས་ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ་འདོད་ཆགས་དྲག་པོའི་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་ན་མཐུག་ཁོ་
ནར་ཁྲ་བ་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཁྲ་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་གཉིས་གདོན་མི་ཟ་

བར་འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་མིའི་སྟེ་གནས་སུ་འབྲེས་ནས། དཔེར་ན་འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་གང་བའི་སྟེ་ས་
མ་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་གྱུར་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བར་སྲིད་དེ་དགག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འགགས་
བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཐུས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོའི་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་ཆ་སྤྲོ་བ་དང་འབྲེས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁྱུ་ཁྱག་འདུས་པ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་གཞན་
འབྱུང་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པ་ནི་ཉིང་མཆའ་ས་སྟོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་གཞི་ཁས་
མི་ལེན་པ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་མཆའ་ས་སྟོར་བར་འདོད་དོ། །**ལྷ་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་**
ཆུང་གིས་མཆའ་ས་སྟོར་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་སྣང་བ་ནི། དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། རིགས་དམའ་
བར་སྟེ་སྟེ་འཕོ་བ་དང་འཇུག་པའི་ཆེ་ཀུ་ཙའི་སྐྱེ་དང་འདམ་བུ་དང་ནགས་ཐིབས་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ནང་དུ་འགོ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། ལེགས་པའི་ལས་བྱེད་བྱེད་པ་ཞིག་ནི་རིགས་མཐོན་པོར་སྟེ་
སྟེ། ཞི་བ་དང་སྣན་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་ཞིང་ཁང་བཟང་དང་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་
འགོ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་དོ། །**བྱུག་བ་མངལ་དུ་ལུས་རྫོགས་ཚུལ་དང་བཅའ་དུས་ནི།** མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་
ཞག་བདུན་སྟག་སོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་མངལ་དུ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནས་ཞག་བཞི་ལོན་ནས་བཅའ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ན་ཆེ་བ་དགུའམ་དེ་ལས་
འདས་ན་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་བ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་མོད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པ་
མིན་ན། ཆེ་བ་དྲུག་གས་བདུན་ཀྱིས་ནི་མི་རྫོགས་ཏེ་ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དག་རྒྱས་པར་མངལ་འཇུག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་སྟེ་གནས་ངན་པ་རྣམས་སུ་བར་དོ་བ་དེ་འགོ་མི་འདོད་ན་མི་སྟེ་བ་ནི། སྟེ་གནས་སུ་འགོ་འདོད་
མེད་ན་མི་འགོ་ལ་མ་སོང་ན་དེར་མི་སྟེ་བས་དཔྱལ་བར་སྟེ་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ།
ལུག་གསོད་པའམ་བྱ་བའམ་པག་འཆོང་ལ་སོགས་པའི་སྟོམ་མིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བར་སྲིད་ནི་སྟེ་
གནས་སུ་ལུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མི་ལམ་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་སྟོན་གོམས་པའི་དགའ་བས་

དེར་བརྒྱག་གོ། དེ་ནས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ལ་ཁྲོས་ནས་བར་སྤྲོད་འགག་ཅིང་སྐྱེ་སྤྲོད་
སྐྱེ་སྤྲོད། དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་བ་དང་འབྲུང་བའི་ཡི་དྲུགས་ལྷ་བ་ཅན་སོགས་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་དང་
འབྲེལ། །བརྒྱད་པ་དུང་འགྲོ་སོགས་རན་བར་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་དང་མི་དང་འདོད་པ་ན་
སྤྲོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྲོད་པའི་ལྷ་འུའི་རིས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ན་ནི། སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་རིགས་
མཐུན་པ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ཞིང་དེ་ནས་དེར་དགའ་བ་དང་འདོད་པ་བསྐྱེད་
དེ་སོང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་ཁྲོས་ནས་བར་སྤྲོད་འགག་ཅིང་། སྐྱེ་སྤྲོད་དུ་སྐྱེ་བར་རྣལ་འབྱོར་
སྤྲོད་པའི་སར་གསུངས་ཏེ། སྤྲོམ་མིན་ཅན་བྱ་བ་དང་པག་འཆོང་སོགས་མིན་པའི་དཔུལ་བར་
སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་འདི་དག་དང་འབྲུང་བར་བྱའོ། །དགུ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་ཐོད་གཤེར་དང་རྩལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།
མཛོད་དུ། རི་དང་གནས་ལ་མཛོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་ཐོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་ན་རི་འདོད་པ་དང་།
བརྩལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་གནས་འདོད་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ཆ་དཔུལ་དུ་སྐྱེ་ན་ཐོ་བ་འདོད་པ་
དང་། གང་དཔུལ་དུ་སྐྱེ་ན་བསིལ་བ་འདོད་ནས་བར་སྤྲོད་པ་^[1]འགྲོ་བར་འབྲེལ་བ་ལས་བཤད་
དོ། །སྒྲོང་སྐྱེས་ཀྱང་མངལ་སྐྱེས་དང་འབྲུང་བར་མཛོད་འབྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་ཉིང་
མཆམས་སྤྲོར་ཚུལ་རྣམས་ནི་དམིགས་བསམ་ལ་མེད་པ་རྣམས་ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལྟར་བཤད་པའོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་པ་ལ་བཞི། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་
དང་། ཡན་ལག་གི་བསྐྱེ་བ་དང་། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་ ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་
དང་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་དང་སྤྲོད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྤྲོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གཤེའི་ཡན་ལག་གི་བར་ཏེ་བརྒྱ་

[1] ཞོལ་བར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བར་སྤྲོད་འགྲོ་བར།

གཉིས་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ་ངོ་ཐོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས། རོ་ཐོ་ལ་འདོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་ནི།
མཛོད་ལས། མ་རིག་མི་མཛའ་རྒྱུ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མི་མཛའ་
བ་དང་རྒྱུན་ནི་མཛའ་བའམ་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་མམ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི།
མཛའ་བ་དང་བདེན་ཆེག་གི་འགལ་ཁྱར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱེད་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་
ཡང་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་རིག་པ་བཀག་ཅམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་
འགལ་ཁྱར་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །གཉིས་པ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། དེ་ལ་འདིར་
གཉེན་པོ་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་རིག་པ་ཡིན་པས་དེའི་འགལ་
ཁྱེན་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་
བཞེད་ལ། གསུམ་པ་མ་རིག་པ་ལྟ་བ་དང་འགལ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་
ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྟོངས་པ་ཅམ་གཉིས་
ལས་བྱི་མར་བཞེད་དོ། །མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་
པའི་སྟོ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་ལྗོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་བཞེད་པར་འབྲལོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། སྟོངས་པ་དེ་ལ་བྱེ་ན། ལས་འབྲས་ལ་སྟོངས་པ་དང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོངས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་གསོག་
ལ། གཉིས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་འདུ་བྱེད་གསོག་པར་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ལ་ངོ་ཐོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་
ངན་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་ལས་སོ། །བྱི་
མ་ལའང་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། ཁམས་
གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་འཕེན་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །གསུམ་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རོ་
ཐོ་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ལ་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་

བ་རྣམས་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ། ཁས་མི་ལེན་བ་རྣམས་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །**གཉིས་**
པ་ནི། དེ་ཡང་ལས་མི་དག་གི་ལས་འབྲས་ལྟ་སྟབས་སྟུག་བསྟུག་གི་སྟུག་བསྟུག་འབྲུང་བ་ལ་སྒོངས་པས་
 བློ། མི་དག་གི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་གསོག་ལ། ལས་དེའི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་
 ཆེ་འདིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པ་ན་
 ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོངས་པའི་དབང་གིས། བདེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་
 ཡང་དག་པར་སྟུག་བསྟུག་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་བར་བརྒྱང་བས་བསོད་ནམས་དང་མི་
 གཡོ་བའི་ལས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱ་དུས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་དང་
 ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོར་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འབྲས་བུས་ཀྱི་འོ། །**བཞི་པ།** མིང་
 དང་གཞུགས་ལ། མིང་ནི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། གཞུགས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་བཞི་འོ། །གཞུགས་ནི་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན། གཞུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཅན་
 ཡོད་ཀྱི་གཞུགས་མེད་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་ནི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་རི་
 ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །**ལྔ་པ་དེ་ལ་དངོས་དང་།** རོགས་གཙོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མངལ་སྐྱེས་
ནི། སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་མངལ་ལས་སྐྱེ་ན། དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མེར་མེར་པོ་
 དང་མིང་རྣམས་འཕེལ་བས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་བྱུང་བ་སྟེ། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ནི་མེར་མེར་པོའི་དུས་ནས་ཡོད་དོ། །**གཉིས་པ་ནི།** བརྩས་ཏེ་སྐྱེ་ན་ནི་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་
 ཆོ། དབང་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བས་རིམ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། **གསུམ་པ་ནི།** སྒོང་སྐྱེས་དང་
 རྫོད་གཤེར་སྐྱེས་ལ་ནི་མངལ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དེ་དང་འབྲ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཤད་
 དོ། །**གཉིས་པ་དོགས་གཙོད་ལ་ངོ་བོ་དང་།** ཁམས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མིང་གཞུགས་
 གྲུབ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛོལ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གྲུབ་པ་ན་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྲུབ་པས་འོངས་

སྟོད་པ་པོར་གྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་ནི། སྟེ་མཆོད་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་ནི་གཟུགས་མེད་
ན་མེད་དོ། །**དྲུག་པ་**རེག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་
བར་མ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་སྟེ། སྟེ་མཆོད་དྲུག་གི་རྒྱན་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པས་ནི་ཡུལ་
དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །**བདུན་པ་**ཆོར་བ་ནི། རེག་པས་ཡུལ་གསུམ་བཅད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྟེས་པའོ། །**བརྒྱད་པ་**སྟེད་པ་ལ་བཞི་ལས།
དང་པོ་དང་པོ་ནི། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འབྲལ་བར་སྟེད་པའོ། །གཉིས་པ་
རྒྱན་གྱི་དོགས་གཙོད་ནི། ཆོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་སྟེད་པ་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ནི་མ་རེག་པའི་འདུས་ཏེ། རེག་
པའི་རྒྱན་གྱིས་སྟེད་པ་བསྟེད་ཀྱི། མ་རེག་པ་མེད་ན་ནི་ཆོར་བ་ཡོད་ཀྱང་སྟེད་པ་མི་སྟེདོ། །གསུམ་
པ་རེག་ཆོར་གྲངས་ཤེས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་ནི། དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་འོངས་སྟོད་དང་། ཆོར་བ་ནི་
སྟེ་བའམ་རྣམ་སྟེན་གྱི་འོངས་སྟོད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་ན་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་སྟེད་པའི་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟེད་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །**དབུ་པ་**ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་དབྱེ་བ་ནི། ལེན་པ་ནི། ཡུལ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་བཞི་སྟེ། གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་
པ་ནི། འདི་ལྟར་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་ཡོན་དང་འཛིག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་
པ་རྣམས་དང་ལྟ་ངན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའི་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །**བརྒྱ་པ་**ལ་དོ་མོ་དང་། **སྟེ་**
དོན་གཉིས་ལས། **དང་པོ་**སྟེད་པ་ནི། སྤར་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོས་
པ་སྟེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་ཡང་སྟེད་བྱི་མ་འཛེན་པ་ལ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། གཉིས་པ་
སྟེ་དོན་ནི། རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །**བརྒྱ་གཅིག་པ་**སྟེ་བ་**འཛེན་པ་**ནི། སྟེ་གནས་བཞི་
པོར་དང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆོམས་སྤར་བའོ། །**བརྒྱ་གཉིས་པ་**ཀླ་ཤི་**འཛེན་པ་**ལ། ཀླ་བ་ནི། བྱང་པོ་

སྒྲིན་ཅིང་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་ནི་སྤང་བའི་ངེས་མཐུན་དོར་བའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་མདོར་བསྡུ་བ་ལ་བཞི་དང་། གསུམ་དང་། ལྷ་བཞིར་བསྡུ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ་བཞིར་བསྡུ་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་བ་དང་། རྟོགས་གཙོད་དང་། འཕེན་ཚུལ་དང་། འབྲུབ་ཚུལ་དང་། གྲུབ་དོན་བཤད་བ་
རྟུག་ལས། དང་པོ་ནི། གྲུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཡན་ལག་མདོར་བསྡུ་བས་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། འཕེན་པའི་
ཡན་ལག་དང་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་མདོན་པར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་དང་མདོན་
པར་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་སོ་སོར་བཤད་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འཕེན་པའི་ཡན་ལག་གང་
ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གང་
ཞེ་ན། མིང་དང་གཞུགས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྟུག་དང་རིག་པ་དང་ཚོར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོན་པར་
འབྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། མདོན་པར་གྲུབ་
པའི་ཡན་ལག་གང་ཞེ་ན། སྦྱེ་བ་དང་ཁྱེད་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་རྟོགས་གཙོད་ལ་
རྟོགས་པ་བཅད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་འཕེན་པ་དང་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཚན་པ་གཉིས་
ཀྱིས། སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཚར་གཅིག་སྟོན་ནམ། ཚར་གཉིས་སྟོན།
དང་པོ་ལྟར་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྲིད་པ་སོགས་སྦྱེ་
བར་བཤད་པ་མི་རིགས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་སྟོར་བྱི་མ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་
རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྟོར་བྱ་མ་ལ་སྲིད་ལེན་དང་སྲིད་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གོ་སྟོབ་ཀྱི་ལན་དང་། དགོས་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་མེད་དེ། འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་གང་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་བསྐྱབས་ཤིང་འཕངས་པ་དེ་གྲུབ་པ་ན་དེ་
ཉིད་ལ་སྦྱེ་བ་དང་ཁྱེད་པོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྟུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་ཤེས་པ་
དང་། འབྲས་བུ་དེ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་སོ་སོར་གོ་བའི་དགོས་པ་དང་། སྲིད་ཚར་ཀྱི་རྟོགས་གཙོད་གསུམ་ལས།
དགོས་པ་དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྒྱ་འབྲས་སྟོར་གཉིས་སུ་བཤད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་
བུའི་སྟུག་བདེན་དང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྟུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐ་དང་པར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མ་ནི་འཕངས་པའི་དུས་ན་ས་བོན་དུ་གནས་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་མ་འོངས་
པ་ན་སྤྱག་བསྐལ་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་དེ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཆེ་འདི་ལ་
སྤྱག་བསྐལ་བའོ། །གཉིས་པ་དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་འཕེན་པའི་རྒྱ་
དང་། དེས་འཕངས་པ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་
སུ་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ཡི་དངོས་གཞིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཆོར་བ་ལ་ཐུག་
པ་དག་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ཆེ་ཤིང་རྣམས་འདྲེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
བསྟན་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་བའི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་པ་
དང་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡན་ལག་
རྣམས་ལས། དུ་ཞིག་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་ལ། ཆེ་འདིའི་སྤྱག་བསྐལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་
ན། གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ཆེ་ཤིངོ། །དུ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཕྱི་
མ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཆོར་བ་ལ་ཐུག་པ་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་
རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྟེང་ཆོར་གྱི་དོགས་གཙང་ནི། དེས་ན་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་
སྟེང་པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་གཉིས་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་མི་གཅིག་པས་སྟེང་པ་བསྐྱེད་པའི་
ཆོར་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་ཞིག་གི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་འཕེན་རྒྱལ་ནི། འཕེན་
བྱེད་དང་འཕངས་པ་ནི་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གང་འཕངས་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནས་
ཆོར་བའི་བར་ཡན་ལག་བྱེད་དང་ལྟོ། །གང་གིས་འཕངས་ན། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་བྱེད་
ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་འཕངས་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་རྩལ་གྱིས་
སོ། །འཕངས་པའི་དོན་ནི། སྟེང་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་འགྲུབ་རུང་དུ་
བྱས་པའོ། །ལྷ་ས་ལ་འགྲུབ་རྩལ་དངོས་དང་། གཞན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲུབ་བྱེད་དང་གྲུབ་པ་ནི། གསུམ་གྱིས་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ན་སྟེང་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལེན་པས་སོ། །གང་འགྲུབ་

པར་བྱེད་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤིའོ། །རི་ལྗར་འབྲུབ་པར་བྱེད་ན། འདྲུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསློམ་
པའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲུབ་ཚུལ་གཞན་
ནི། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཕྱ་བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ནས་ཆ་ཤི་དེ་དག་གི་ཉིས་
དམིགས་སུ་གསུངས་སོ། །རྟུག་པ་བྱུབ་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་དགེ་བའི་འཕེན་འབྲུབ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་
ན་ལས་འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་མི་དགེ་བའི་འདྲུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་
ཤེས་ལ། ལས་ངན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་བཟབ་པས་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་བྱི་མ་ངན་འགོར་སྐྱེ་ཆ་སོགས་འབྲུབ་ལ། གཉིས་པ་དགེ་
བའི་འཕེན་འབྲུབ་བཤད་པ་ནི། ཡང་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འདྲུ་བྱེད་དང་། ཁམས་
གོང་མས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པ་སོགས་མི་གཡོ་བའི་འདྲུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ། ལས་
བཟང་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས། འདོད་པའི་བདེ་འགོ་དང་ཁམས་གོང་མའི་ལྷའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ནས་ཆོར་བའི་བར་འབྲུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་ལེན་གྱིས་ཡང་ཡང་གསོས་པས་ལས་
ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་ནས་བྱི་མར་བདེ་འགོ་དེ་དག་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་འབྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་
ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ལས་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ལམ་གསུམ་དུ་འདྲུ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱུབ་ཀྱིས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་
དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །སྐྱག་མ་བདུན་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩ་བཞིར་སྟུང་པ་ནི། སྤྲ་ལུང་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་སྟུང་པའི་རྩ་བཞི་གསུངས་ཏེ་མ་རིག་པའི་འདེབས་པ་པོས་ལས་ཀྱི་ཞིང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ས་བོན་བཟབ་པ་དེ་སྲིད་པའི་ཚུས་བརྒྱན་པར་བྱས་ན་མའི་མངལ་དུ་མིང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་གྲུ་འབྲུབ་

པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་ལ་དངོས་དང་། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བདག་མེད་རྫོགས་དགོས་པ་དང་།
། ཉོན་མོངས་དབང་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་བྱ་གསུམ་གཤེས་ལམ་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འཕེན་བྱེད་དང་།
འཕངས་པའི་ཡན་ལག་གི་བར་དུ་བསྐྱལ་པ་བསྐྱང་ལས་འདས་པས་ཆོད་པ་ཡོད་པའང་སྲིད་ལ།
ཆེ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྦྱོར་བ་གཉིས་པ་ལ་འབྱུང་བའང་སྲིད་དོ། །འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
ལག་དང་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་བས་སྦྱར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་
ཞིག་འོང་སྟེ། དཔེར་ན་ཆེ་འདི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་ལྷར་སྦྱེས་ནས་སྤྱོད་བར་འབྱུང་བའི་ལས་གསར་
དུ་བསགས་ན། དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། ཡན་ལག་བྱེད་དང་
གསུམ་དང་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་རྫོགས་ལ། སྦྱོར་བ་བྱི་མ་ལ་འཕངས་པའི་
ཡན་ལག་བྱེད་དང་ལྷ་དང་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུན་རིང་ན་ཡང་
ཆེ་གསུམ་ལས་མི་འབྱང་སྟེ། འབྱུང་བྱེད་དང་བྱུང་བ་གཉིས་དང་འཕེན་བྱེད་གསུམ་ལ་ཆེ་རེ་རེ་
དགོས་ལ། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་བྱུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་
བྱེད་དང་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་
དེའི་ཆེ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་བར་དོའི་ཆེ་བྱར་དུ་མ་བཅུས་སོ། །གཉིས་པ་བདག་མེད་རྫོགས་
དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྷར་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བྱུང་བའི་ཆེ་ན་ཡང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་
འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཅམ་གྱི་རྒྱའི་ཡན་
ལག་ལས། ཆོས་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། འཁོར་བའི་ཚུལ་མ་ཤེས་
པར་དེ་ལ་རྫོངས་ནས་བདག་ཏུ་བརྩུང་ཞིང་། བདག་བདེ་བར་འདོད་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོག་གསུམ་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པས་སྤར་ཡང་འཁོར་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་
ལས། ལས་གཉིས་དང་དེ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདུན་འབྱུང་ཞིང་། བདུན་པོ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་

དང་དེ་ལས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་འཁོར་བས། སྤེད་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཁོར་ཏེ། སློབ་
 དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་
 ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྤེད་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། །ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གསུམ་པ་དག་བཅོམ་ལའང་། འཕེན་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མེད་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བས་ན། ཉོན་མོངས་
 དགར་ཤེས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་བསམས་ན་ནི་སློབ་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་
 འགྱུར་ལ། བསྐྱལ་བ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ནས་དགེ་མི་དགའི་ལས་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས།
 རྣམ་སྤྱོད་མ་ལུང་ཞིང་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ད་ལྟའི་སྤེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ན།
 དེའི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་འབྱམས་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་སྡོན་སོ་སྟེའི་དུས་སུ་
 བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བགང་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མེད་པས་འཁོར་
 བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ན་ཉོན་མོངས་ལ་དགར་བཟུང་ནས་འགོག་པ་ལ་
 བཅོལ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟེས་བུ་རྒྱུད་ཅེས་གཞི་བྱེད་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་བཤེས་
 གཉེན་ཆེན་པོ་ལུ་རྒྱུད་བ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཉིད་ལ་སློ་
 སྦྱང་མཛད་ཅིང་། ལམ་རིམ་ཡང་དེའི་ལྷོག་འཇུག་སེམས་པ་རང་ལ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་
 ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་འཇུག་སེམས་པ་ནི་སྟེས་བུ་རྒྱུད་ཅེས་སྟོར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་འབྲིང་གི་
 གཞི་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་འཇུག་སེམས་པ་ནི་སྟེས་
 བུ་འབྲིང་གི་སྟོར་རོ། །གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེར་བསྟེན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་ཉམས་ལ་དབགས་ནས་
 མར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སློན་སྐུ་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ལ་
 བུམས་པ་དང་སྦྱང་རྩི་བསྟེན་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྦྱང་བ་དང་དེའི་
 ལམ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྟེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྟོར་དུ་འཆད་དོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ ལ་ངེས་འབྱུང་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བསྟེན་ཅིང་བག་ཆགས་སད་པའི་

ཐབས་གཅེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་སྤྲུལ་གཉིས་ལས་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་སྡོན་བྱུང་གི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ཤེས་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་ཉེན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་
སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འབྲུབ་ཚུལ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤིང་བའི་
འཁོར་ལོ་འཁོར་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱུད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མོངས་པའི་ཐུན་པ་མི་བཟད་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ། རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་
པའི་རྒྱ་ལས། བྱི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་
བ། རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པའི་ཁོར་སྤེལ་བ་འཁོར་བའི་མཆན་ཉིད་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
རིག་ནས། སྒྲོ་ཤས་བྲག་པོས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་བསྐྱེད་པ། སྤར་དེ་ལྟར་གོམས་པ་རྣམས་ལ་
འཕགས་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ་པའི་བག་ཆགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་
མདོ་སྤྲུལ་གཉིས་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དབྱུང་བཟང་གིས་ཁུས་པའི་རྒྱུད་ལས། གཏི་ཐུག་ལ་ནི་
ཉེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤ་ལུ་ལྡང་བ་ལས། ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་མཐོང་ན་སྡོན་
དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་གསུངས་པ་
དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྤྲུལ་གྱིས། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་
གཅེས་པ་ཐབ་མོ་སྟེ། །ཞེས་པ་དང་། གསུམ་པ་སྡོན་བྱུང་རྣམ་ཐར་གྱིས་ཤེས་ཚུལ་ནི། འདུལ་བ་ལྷུང་ལས།
མཆོག་ཟུང་གཅིག་གི་ཀུན་སྡོད་ནི་དུས་དུས་སུ་འགོ་བ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་བརྒྱས་
ནས་འཛམ་བུའི་སྤིང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཁོར་བཞི་པོ་ལ་དེ་དག་གི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་རྣམས་བཛོད་པར་
མཛད་དོ། །གང་ལ་ལའི་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང་ཉེ་གནས་ཆངས་སྡོད་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་དག་དེས་
ཁིད་དེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་འདོམས་སུ་འཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་འདོམས་
སོ། །གངས་པ་ན་ཆངས་སྡོད་ལ་དགའ་ཞིང་གོང་དུ་བྱད་པར་ཡང་ཉོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོན་
པས་གཟིགས་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ངེས་པས་རྒྱ་མཆོན་རྣམས་གསོལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་

མཆོག་ཟུང་གཅིག་ལྟ་བུ་དག་མི་འབྱུང་བས་སྒོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྔ་པ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་
ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྗོག་ཀྱང་གིས་ཤིག་གསུངས་ནས་དེ་ནས་སྤང་
བའི་འཁོར་ལོ་གིས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཏུ་ཡ་ན་ལ་གིས་སྐྱེ་བསྐྱར་བ་ན། འོག་ཏུ་ཉེན་འབྲེལ་བཅུ་
གཉིས་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྗོག་གིས་ནས་བསྐྱར་བ་རྒྱལ་པོས་བཟུང་ནས། རྣམ་ལངས་པའི་
ཆོ་སྐྱེལ་མོ་ཀྱང་བཅས་ཏེ་ལུས་དང་པོར་དན་པ་ཕྱོགས་པར་བཞག་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་
ལ་རྣམ་པར་བལྟས་པས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། །

བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད།

གཉིས་པ་བསམ་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྣམ་དག་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི། དེ་ལྟར་
སྐྱེག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་དང་ཉེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་
མཆོན་ཉིད་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་པ་ན། དེ་དག་འདོར་བར་འདོད་པ་དང་དེ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ལ་ཐོབ་འདོད་བྱུང་བ་ཅུ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཅུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ཅུ་གིས་མི་ཆོག་
པས། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ས་གསུམ་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ན་
འདུག་པ་ནི། ཁྱི་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཆུད་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་དེ་ལས་འདའ་བར་འདོད་
ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རི་ལྟར་བཙོན་ནི་བཙོན་ར་ལས། །ཞེས་སོགས་སྤར་དངས་པ་ལྟར་
མེ་འབར་བའི་ཁྱི་རབ་ཏུ་ཆུད་པ་དང་། བཙོན་རར་ཆུད་པའི་བཙོན་གནས་དེ་དག་ལ་མི་འདོད་ཅིང་།
དེ་དག་ནས་ཐར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་རི་ཅུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་རི་ཆོད་ཅུ་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་།
གཉིས་པ་དེ་སྐྱེས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་ཀྱང་རེ་འཕེལ་དུ་བཏང་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡམ་མེ་
བ་ལས་མ་སྐྱེས་ན་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལྟར་སྤང་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ནི། བསམ་པ་འདི་ཤར་བ་གསུངས་པ་ལྟར། སིང་
སྐྱར་ལ་བཏབ་པའི་བྱེ་བཞིན་ཁ་ན་པར་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་ན། འཁོར་བའི་རྩ་ཀུན་

འབྱུང་ལ་མི་འདོད་པར་བཟླ་བ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་མི་འོང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱག་ཀུན་འགག་པའི་
འགོག་པ་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པར་
འདོད་པ་ཡང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
མི་བཟོད་པའི་སྡིང་རྗེ་ཡང་འོང་ས་མེད་ལ། སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བཅོས་པ་ཡིད་
སྐྱལ་བར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཤུགས་ཅན་ཡང་མི་སྐྱེ་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པའི་
གོ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ཡང་གདམས་པའི་མཐིལ་ཡིན་པ་ནི། དེས་ན་
འབྲིང་གི་ཆོས་སྐྱོར་འདི་དག་གདམས་པའི་མཐིལ་དུ་བབྱུང་ནས་སྦྱོང་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཆུང་དང་། དེ་སེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་འཁོར་བས་ཡིད་ཤིན་དུ་འབྱུང་ཞིང་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་ན་ཉན་ཐོས་ལྟར། འཁོར་བར་ཞུགས་
པ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལ་མཛེས་ཀྱི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་མདོ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བབྱུང་ནས། འཁོར་
བ་ལ་པན་ཡོན་དུ་བཟླ་བ་དེ་ལྟར་ནི་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་།
གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྱག་ན་ནི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྷུང་
ངོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྱག་པར་འགྱུར་
ལགས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྲུང་འཁོར་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་
བྱེད་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་འཁོར་
བར་མི་སྐྱག་པའི་ལུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བབྱུང་བའི་ནོར་བ་ཆེན་པོར་བཟླ་ན་པ་ནི། འདི་ནི་མདོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཏུ་བཟུང་བའི་དོན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 བློ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་འབྱམས་པའི་སྐྱེ་ཆ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་
 བསྐལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་མི་བྱ་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཁོར་
 བའི་མཐའི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་པར་གོ་ཆ་བགོས་པ་ན། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་པ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ལ་བབ་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ཡིད་སྐྱོ་
 ཞིང་བྱེད་པ་མེད་པར་སྐྱོད་པ་ཆུབས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱོ་བའི་བཙུན་འབྲུས་རྩོམ་པ་ལ། འཁོར་
 བ་ལ་མི་སྐྱོ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྐྱོ་བ་དཔོན་ཆུ་བ་གྲགས་པས། འགྲོ་བའི་
 སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་ལྷགས་པ་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་དང་སྐྱད་ཅིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
 ལུས་དང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཅིག་
 ཅར་ལྷགས་པ་དག་གིས་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐྱོ་བར་བྱས་པའི་བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ནི་
 འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱར་རིག་པར་བྱས་ནས། སྐྱར་ཡང་སྲིད་པ་བརྒྱ་སྟག་ཆེང་བར་རིགས་ཏེ། ཞེས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་
 མདོ་དེ་རྣམས་བྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྲིད་པར་ཐན་ཡོན་དུ་བལྟ་བ་གསུངས་པའི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་ཆུང་ནི།
 སྲིད་པ་ལ་ཐན་ཡོན་དུ་བལྟ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཡང་། མདོ་དེ་གཉིས་ལས་བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་དོན་ལ་བཙུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རི་ལྟར་བཙུན་པ་དེ་ལྟར་བྱགས་བདེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་
 པས། སྲིད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་དོན་འཁོར་བར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱོ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་
 དགའ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འཁོར་བར་སྤྱང་རྩེས་སྐྱེ་བ་ལ་དགའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་སྤྱག་
 དགོས་ཆུང་ནི། དེས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་ན་སྤྱག་བསྐལ་དུ་
 མས་མནར་ནས། རང་གི་དོན་ཡང་མི་རུས་ན་གཞན་ཀྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ནི་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྟོ་
 ཡིན་པས་ཐེག་དམན་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་བྱས་ལ་དགག་དགོས་ཤིང་། སྟོན་ལམ་དང་སྤྱང་རྩེ་

ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་ལ་ནི་དགའ་བར་བྱ་དགོས་པས་དེ་གཉིས་མི་
གཅིག་གོ། །བཞི་བ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱས་ན་འདྲུག་
སྐྱེས་ཅན་ལ་ཉེས་བྱས་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱེད་པར་སྐྱར་ལྟར་སྐྱ་ན་ནི་སྐྱ་བ་པོ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེས་
པ་ཡོད་ན་ཉེས་བྱས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་མངས་སུ་
དོགས་པས་མ་བྱིས་སོ། །ལྔ་བ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྦྱོད་པ་རང་ལུགས་མཁས་བླ་ཁྱེད་པའི་བཞེད་ཚུལ་ནི། དེའི་
ཕྱིར་སྤྱིད་པའི་སྦྱོན་མཐའ་དག་པར་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་ཡང་། སྤྱིང་ཐེ་ཆེན་པོས་ཡིད་
བྱངས་པས་སྤྱིད་པ་མི་སྤྱོད་བ་ནི་ངོ་མཆར་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིད་པའི་དུན་ཆོགས་ལ་གཞལ་མེད་ཁང་
ལྟར་མཐོང་བའི་སྤྱིད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྱི་བར་གཞན་དོན་ལ་སྦྱད་བཏགས་ནས། ཁོ་པོ་ཅག་
འཁོར་བ་མི་སྤྱོད་བྱས་ཀྱང་མཁས་པ་མགྲ་བར་ག་ལ་འབྱུང་། །དབུ་མའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཀྱང་། སྦྱོན་
མཐོང་ཕྱིར་ནི་སྤྱིད་པར་མིན། །བཅེ་ཕྱིར་སྤྱང་ན་འདས་མི་གནས། །གཞན་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར་བརྟུལ་
ཞུགས་ཅན། །སྤྱིད་པ་ན་ཡང་གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་རྒྱ་མཆན་དེའི་སྦོན་ནས་སྤྱིང་
ཐེ་ཆེ་ཚུལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྦྱོད་པར་སྐྱོབ་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་སྤྱིང་ཐེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱར་བྱང་ས་ནས་བཞད་པ་ལྟར། སྤུག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་ལྟ་བུའི་སྤུག་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་པ་
མཐོང་ནས། སྤུགས་ལ་མི་བཟོད་པ་ལུགས་དག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྦྱོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེས་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །བདུན་པ་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཆེ་ཡང་ནི་མཐར་མི་
རྒྱར་བར་སྦྱོད་ཚུལ་གཅེས་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་ལེགས་པར་འབྱུང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་
དེ་རྣམས་རང་གི་གཉེན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤྱིད་མཆོར་འདྲུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྐྱོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། དེའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་མཛད་དེ་ཇི་སྟེད་དུ། འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་བཞད་པས་ཡིད་སྐྱབ་ཅིང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངེས་པར་

སྤྱར་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ལུན་རིང་པོར་འཁོར་བར་འཁོར་
བ་རྣམས་ལ། གང་ལ་པའམ་མའམ་བྱའམ་བྱ་མོའམ་ཉེ་དུའམ་སྤྲུག་གི་གཉེན་མཆོམས་གང་ཡང་
རུང་བའི་གནས་དང་འབྲ་བར་མི་སྤྲོ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་
རིག་པར་བྱས་ནས་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་པ་དང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་གྲུ་ཞིང་མགོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་གཟིངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཆོང་བར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བརྒྱད་པ་སློང་པའི་ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།
ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་དུ་མ་ཐད་སྤྲུགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རིགས་དུག་གི་བཟང་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུས་ཀྱང་སྤྱེད་དགོས་ཚུལ་ནི། ཚུལ་
དེ་ནི་གསང་སྤྲུགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་ཡང་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་མེ་ལས། རིམ་པ་
འདིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོས་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
དང་པོ་ཁོ་ནར་སྤྲུབ་པ་པོས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱས་པར་བྱས་ལ་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་འདོད་པས་འདུ་འཇི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་རྒྱལ་
སྤྱི་དང་འབྲུག་ལ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལྟས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

བཞི་པ་ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་།
ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཁོར་བར་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ཆད་ནི། སྤྱི་རྩ་
ག་ཏ་མི་ཏུས། སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་མཆོ་གཏིང་མཐའ་མེད། །སྤྱི་པའི་སློང་དུ་བྱིང་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྱོ་མེད་
འཇིགས་མེད་དགའ་དང་མྱོད། །བདག་ཅག་སྤྱིང་ལ་ཅི་ཞིག་མཆིས། །ཐོངས་དང་བཅའ་དགའ་

བསྐྱེད་དང་བརྒྱུག། འབྲེལ་དང་ན་ག་གྲུད་པ་ཡིས། །རྟག་ཏུ་འབར་བའི་མེར་ཞུགས་ཀྱང་། །བདེར་
ཆོམ་སྒྲིན་པ་ལགས་པར་སྟམ། །ཞེས་དང་། གྱི་རུད་འཛིག་རྟེན་མིག་བཅས་ལོང་། །མངོན་སྲུལ་
རྟག་ཏུ་ངེས་མཐོང་ཡང་། །ད་དུང་ཅུང་ཟད་མི་སེམས་པ། །ཁྱོད་སྤྱིང་དོ་རྩེར་གྱུར་ཏམ་ཅི། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་ལ་རང་གིས་བསྐྱེལ་ཞིང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པས། གཞོན་
ཅུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་གནས་པ་ཚུ་ནང་སོང་བའི་ཆུ་བའི་གཟུགས་
བཞིན་གཡོ་བར་མཐོང་། །འདོད་པ་ཁོས་པའི་སྦྱུལ་གྱི་ལུས་བསྐྱེལ་གདེངས་ཀའི་གྲིབ་མ་ལྟ་བུར་
མཐོང་། །འགྲོ་བ་འདི་དག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མེ་ཡིས་ཀུན་ཏུ་འབར་བར་མཐོང་བས་ན། །རྒྱལ་པོ་བདག་
ཅག་ངེས་པར་འབྱུང་ལ་མངོན་དགའ་དུར་ཁོད་དག་ཏུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོད་བཅུད་
གྱི་འཁོར་བ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཆུ་ཆུ་ལྟར། སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྒྲོད་པར་འཛིག་པའི་མི་རྟག་པ་
དང་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་མཛོག་ཚུང་ལ་ཉེན་ཆེ་བ་སྦྱུལ་གདུག་པའི་ལུས་གྱི་གྲིབ་མ་དང་འབྲ་
བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་རྣམས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གསུམ་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་ཀུན་ཏུ་གདུངས་པར་
མཐོང་ནས། སྤིད་པ་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་སྒོ་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱེས་ན།
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐོབ་འདོད་འབྱུང་ངོ་། །བྱང་བའི་བྱིས་པ་ནི་
བྱང་ན་རྩམ་པ་དགོན་པས་ཉུང་མ་ཉི་ཆེ་བ་བས་བྱིས་པ་ཞིག་བཤེས་ཏེ་རྩམ་པ་བ་ཐ་འདོད་ནས། མ་
ལ་ཟས་བསྐྱེདས་པ་ལ་མ་ལ་རྩམ་པ་མེད་པས་ཉུང་གཤེར་ཞིག་བྱིན་པས་དེ་མི་འདོད་ཟེར། དེ་
ནས་ཉུང་མ་སྐྱམ་པོ་ཞིག་བྱིན་པས་མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་པོ་ཤི་ཞིག་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དེ་
མི་འདོད་ཟེར། དེ་ནས་ཉུང་མ་བཙོས་འཁེངས་ཤིག་བྱིན་པས་དེ་ཡང་དེ་མི་འདོད་ཟེར་ཞིང་ཁོ་
མ་མགུ་ནས་དེ་ཡོ་ཉུང་མ་ཡིན་ཟེར་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་གང་
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྲན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཡིན། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཡིན་
དེ་ཡོ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན། ཅིས་ཀྱང་བྱར་མེད་སྟམ་ནས་སྤྱུག་ཏིང་ཏིང་བ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་

རོ། །གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་འཁོར་བར་སྤར་འཁོར་དོགས་ནས་གཞོམ་པར་བཅོན་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྤར་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་བསམས་པས་ནི་སྤྱོད་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། ད་གདོད་
འབྱམས་དགོས་པ་བསམས་པས་ནི་འདྲིལ་ཤིང་སྒྲག་པའི་སྒོ་ཆོག་ཅམ་དུ་མ་སོང་བ་སྤྲེས་པ་
དེས། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་ལྷ་མི་དང་། །དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུང་
འགྲོའི་གནས་དག་ཏུ། །སྤྱོད་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྤྱོད་བ་ནི། །གཞོད་པ་དུ་མའི་སྤྱོད་འགྱུར་ལགས་
མཁུན་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་འཁོར་བར་སྤྱོད་བ་བསྒྲོག་
དགོས་སོ། །གསུམ་པ་འཁོར་བ་བསྒྲོག་འདོད་པས་མི་ཆོག་པར་རྒྱ་ཉོན་མོངས་གཞོམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་རྒྱ་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་བསྒྲོག་པ་ལ་བལྟས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་ན་ལས་ཅི་ཅམ་
ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་སྤར་བསགས་མེད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། འཕྲལ་
འཕྲལ་དུ་གསོག་པར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཉོན་མོངས་གཞོམ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཆང་
ལ་མ་ཞོར་བ་གཅེས་ཚུལ་ནི། དེ་འཛོམས་པ་ཡང་ལམ་མ་ཞོར་ཞིང་ཆང་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་འདི་ལ་གཉིས། ཉེན་ངེ་ལྟ་བུས་འཁོར་བ་བསྒྲོག་པ་
དང་། ལམ་ངེ་འདྲ་བ་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་བསྒྲོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུ་གཅིག་ལས། དང་པོ་དལ་འབྱོར་གྱི་
བསྒྲོག་དགོས་པ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། འོག་པར་ལྷ་བ་འཛིན་དང་དུང་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྲགས་ཉིད་
དང་དཔྱལ་བར་སྤྱོད་བ་དང་། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །ཟླ་མོར་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་
ཞིང་སྤྱགས་པ་ཉིད། །ཆེ་རིང་ལྷ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །སྤྱོད་བ་ཞེས་བགྱི་མི་ཁོམ་སྤྱོན་བརྒྱད་
པོ། །དེ་དག་དང་བལ་ཁོམ་པ་རྟེན་ནས་ནི། །སྤྱོད་བ་བསྒྲོག་པའི་སྤྱད་དུ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་བསྒྲོག་དགོས་ཏེ། མི་ཁོམ་པར་ནི་བསྒྲོག་པའི་
སྤྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ད་རེས་འབད་དགོས་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོའི་
ཞལ་ནས། ད་རེས་སྤྱགས་ལས་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་དུས་ཡིན་ནོ་གསུང་། པོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་

སྤར་དེ་ཅམ་ཞིག་འབྱམས་པ་ལ་རང་ལོག་མ་བྱུང་ཅ་ན། ད་ཡང་རང་ལོག་མི་འོང་བས་བསྒྲིག་
དགོས། བསྒྲིག་པའི་དུས་ཀྱང་དེས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་ཡིན་གསུང་ངོ་། །གསུམ་
པ་རྟེན་ལ་རབ་བྱུང་བཟང་ཚུལ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་བྱིས་ན་གནས་པ་ནི་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་བར་ཆད་མང་ཞིང་
ཉེས་པ་དུ་མའི་སྒྲིན་ཆགས་ལ། རབ་དུ་བྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་པས་ན་འཁོར་བ་བསྒྲིག་པའི་རྟེན་
ནི་རབ་བྱུང་མཆོག་དུ་གྱུར་པས་མཁས་པས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱའོ། །བྱིས་
པའི་སྒྲིན་དང་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ནི། སྤར་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
བསམ་པ་བརྟན་པར་འགྱུར་ལ། རབ་དུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་འཛོག་ཅིང་
སད་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིས་པ་ནི། འབྱོར་ན་དེ་བསྐྱུང་
བའི་འབད་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ། དབུལ་ན་ནི། ཆོལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཤ་ཐང་བས་བདེ་བ་
མེད་པ་ལ། ཆོངས་ནས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ནི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་བྱུང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིས་
རབས་ལས། བཙོན་ར་འདྲ་བའི་བྱིས་ལ་ནི། །ནམ་ཡང་བདེ་བར་མ་སེམས་ཤིག །སྤྱག་གམ་ཡང་
ན་དབུལ་ཡང་རུང་། །བྱིས་ན་གནས་པ་ནད་དུ་ཆེ། །གཅིག་ནི་བསྐྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ལ། །གཉིས་
པ་ཆོལ་བས་ཤ་ཐང་ངོ་། །སྤྱག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་བ་ཡང་། །གང་ན་བདེ་བ་མེད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་
དགའ་བ་ཆོངས་པ་ནི། །སྤྱིག་པའི་འབྲས་བྱུ་སྒྲིན་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་བྱིར་ཡོ་བྱང་
མང་པོ་འཛིན་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཆོལ་བ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་
བྱིས་པ་དང་བྱང་མེད་པར་འགྱུར་པས་སོ། །བཞི་པ་བྱིས་པ་ཆོས་དང་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ཤེས་
ནས་རབ་བྱུང་ལ་སྒྲིན་པ་ནི། །གཞན་ཡང་བྱིས་ན་གནས་པ་ནི་ཆོས་དང་འགལ་བས་དེར་ཆོས་བསྐྱབ་པར་
དགའ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱིས་ཀྱི་སོ་ནམ་བྱས་ན་ནི། །བརྟན་དུ་མི་སྤྲར་མི་རུང་ཞིང་། །པ་རོལ་ཉེས་
པ་བྱེད་པ་ལ། །ནན་དུར་མི་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་བྱིས་ཀྱི་སོ་ནམ་འཆོར། །བྱིས་
ལ་སྤྱོགས་ན་ཆོས་ཀྱང་གལ་འབྱུག། །ཆོས་ཀྱི་ལས་ནི་རབ་དུ་ཞི་བ་ཡིན། །བྱིས་ཀྱི་དོན་ནི་དག་

ལུལ་ཅན་གྱིས་འགྲུབ། །དེ་བས་ཆོས་དང་འགལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་ཕྱིར། །བདག་ལ་ཕན་འདོད་
སུ་ཞིག་ཁྲིམ་ན་གནས། །ཞེས་དང་། དེགས་དང་ང་རྒྱལ་གཏི་ཐུག་སྐྱུལ་གྱི་ཆང་། །རབ་ཏུ་ཞི་
བ་དགལ་བའི་བདེ་འཛིག་པ། །སྐྱག་བསྐྱུལ་མི་བཟད་མང་པོའི་གནས་གྲུར་ཁྲིམ། །ཁྱེད་དང་འབྲ་
བར་སུ་ཞིག་གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཁྲིམ་ན་གནས་པའི་
སྒྲོན་ཡང་ཡང་བསམས་ལ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོན་པར་བྱའོ། །ལྷ་བ་རབ་བྱུང་ཡང་ཆོག་ཤེས་དང་དབེན་
པར་དགལ་བ་སོགས་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ངན་ངོན་དང་བསོད་སྦྲུམས་གྱིས་
ཆོག་ཤེས་ཤིང་དབེན་པར་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱངས་ནས། །གཞན་གྱི་ཡོན་གནས་བྱེད་པ་ལ་
སྒྲོན་པ་ནི། །གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། །སྐྱ་རྣམས་བྲེགས་པར་གྱུར་ནས་ནི། །ཕྱག་
དར་ཁོད་གྱི་གོས་འཆང་ཞིང་། །དགོན་པ་ཡུལ་དུ་འདོད་པར་ནི། །ནམ་ཞིག་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞིག་
གྱ། །གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་རྣམ་བཏྲ་ཞིང་། །ས་ཡི་ལྷུང་བཟེད་ལག་ཐོགས་ནས། །དབྱས་མེད་ཁྲིམ་
ནས་ཁྲིམ་དུ་ནི། །ནམ་ཞིག་སྒོང་མོ་སྒྱུད་པར་འགྱུར། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་ཆགས་མེད་ཅིང་། །ཉོན་
མོངས་ཆེར་མའི་འདམ་རྩབ་དག །སྒྱུང་བར་བྱེད་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི། །སྦྱིན་པའི་གནས་སུ་ནམ་ཞིག་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བྱག་པ་དེ་བས་སྦྱངས་ཡོན་ལ་དགའ་བ་ནི། །མལ་སྟན་རྩ་ལས་བྱས་པ་
ལ་སྐྱ་གཤམ་མེད་པར་ཉལ་བས། །གོས་བ་མོས་སྦྱི་བ་དང་བཟའ་བཏུང་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་
དང་། །གནས་མལ་ཤིང་བྱུང་དུ་རྩ་འཇམ་པོ་ལ། །ཆོས་གྱི་དགའ་བདེས་འཆོ་ཞིང་ཉལ་བ་ལ་སྒྲོན་
པ་ནི། །རྩ་ཡི་ཆོགས་ལས་ལངས་ནས་ནི། །བ་མོས་སྦྱི་བའི་གོས་དག་དང་། །ཟས་སྒྲོམ་ངན་ངོན་
ཅམ་གྱིས་ནི། །ནམ་ཞིག་ལུས་ལ་ཆགས་མེད་འགྱུར། །ཤིང་བྱང་ནི་ཙོ་ལྟར་ལྷུང་བའི། །དུར་བ་
འཇམ་པོའི་གོས་ཅན་དུ། །མཐོང་ཆོས་བདེ་བའི་དགའ་སྒྲོན་དང་། །ནམ་ཞིག་བདག་ནི་ཉལ་བར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདུན་པ་གོང་མའི་སྒྲོན་ལམ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ནི། །པོ་རྟོ་བ་མཁར་ཐོག་
ཏུ་ཁ་བ་འཆགས་ནས་དོ་རུབ་ནི། །གཞོན་ནུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནས་བཤད་པ་དང་འབྲ་

བ་ཞིག་བྱང་བས་དགའ་བ་ཞིག་བྱང་། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉམས་སུ་གླང་འདོད་པ་མིན་པ་གཞན་མེད་
གསུང་ངོ་། །[བརྒྱད་པ་སྟོན་པས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དགོངས་ནས་རབ་བྱུང་དཀའ་ལྷན་གྱི་ཚུལ་བཞིན་ཚུ་རྒྱབས་ལྟར་ལུས་སེམས་](#)
[མི་རྟག་ཅིང་བདག་མེད་སྟོན་པར་སྟོན་ཚུལ་ནི།](#) སྟོན་སྟོངས་དང་ཚུ་བོའི་ངོགས་སུ་གནས་ནས་ཚུ་རྒྱབས་སྟེ་
འཛིག་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུས་སྟོག་གཉིས་འབྲ་བར་སེམས་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཙ་བ་ལྟ་ངན་
ཐམས་ཅད་གྱི་སྟེད་བྱེད་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་འགོག་ཅིང་། སྲིད་
པའི་དགའ་བདེ་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང་སྟོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནམས་སྟུ་མ་སོགས་དང་འབྲ་
བར། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ལ་སྟོན་པ་ནི། རམ་ཞིག་ཚུ་ངོགས་སྟོན་སྟོངས་སུ། །གནས་
ནས་ཚུ་རྒྱབས་འབྱུང་འཛིག་དང་། །འཆོ་བའི་འཛིག་རྟེན་གནས་འབྲ་བར། །ཡང་དང་ཡང་དུ་
བལྟ་བར་འགྱུར། །ལྟ་བ་ཀྱན་གྱི་མར་གྱུར་པའི། །འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བ་འབྲིན་པ་དང་། སྲིད་པའི་
ལོངས་སྟོད་མི་འདོད་པར། །བདག་ནི་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞིག་གྱ། །མི་ལམ་སྟོག་ཚུ་སྟུ་མ་སྟོན། །ཁི་
ཟའི་གོང་ཁྲིར་མཚུངས་པར་ནི། །རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་འཛིག་རྟེན་དག །ནམ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱས་ནས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་པ་
ལ་སྟོན་པ་བྱེད་པའོ། །[དགུ་པ་བསྟན་པའི་དམིགས་སྟེན་འོང་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི།](#) མཆན་ཀ་བའི་ཞལ་ནས། དཀའ་
ཐུབ་གྱི་རི་སུལ་དུ་བྲང་སྟོང་གི་སྟོད་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ད་གཞོད་པས་བྱ་གསོས་བྱ་
བ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཁྲིམ་པ་ལས་ཀས་བྲེལ་བའི་དུས་སུ་གོས་
བཟང་བཟང་གྱོན་ལ། དེ་ན་པར་སོང་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཨ་རེ་སྟོད་སྟུང་ནས། མ་འོངས་པ་ན་རབ་
བྱུང་གི་བག་ཆགས་འཛིག་གསུང་ངོ་། །[བརྒྱ་པ་རབ་བྱུང་ལ་བསྟགས་ཚུལ་གཉིས་ལས།](#) དང་མོ་ནི། བླ་ཤུལ་
ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཀྱང་སྟག་བསྟུལ་གྱི་གནས་ཁྲིམ་གྱི་གནས་ནས་མངོན་པར་
བྱུང་སྟེ། རམ་ཞིག་ན་འདི་ལྟ་བུ་སྟོད་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ན་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་དང་།
གསོ་སྟོང་གི་ལས་དང་དགག་དབྱེའི་ལས་དང་འདུད་པའི་ལས་དེ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་སྟུང་ནས།

དེས་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ལ་དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིས་ན་
གནས་པས་དེ་ལྟར་སློན་པ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གཙོ་བོར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་སློན་
པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ཆུང་གིས་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟོགས་དག་ནི། །ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་ནམས་དང་ལྷན། །དེ་ལྟས་སྡོམ་
བཅོན་བྱིས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ཁྱད་འབགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཙུ་གཅིག་
པ་མདོ་སྟོགས་སུ་མ་ཟད་ལས་སློན་ལྟར་དུས་འཁོར་སོགས་སྒྲ་མེད་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྟགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་
པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཆུང་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ནམ་གྲོལ་བསྐྱབ་པ་ལ་རྟེན་རབ་ཏུ་བྱུང་
བ་བསྟགས་པར་མ་ཟད། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྟོན་ནས་ནམ་མཁའ་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་། རྒྱུད་རྟེན་མེད་པ་ལས། བྱི་བྱ་ཉན་ཐོས་སྟོན་སྟོང་ཞིང་། །ནང་དུ་འདུས་པ་ལ་རབ་དགལ། །ཞེས་དང་
། དེ་བཞིན་དུ་གུར་ལས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། དུས་འཁོར་ལས། གསུམ་ལས་དག་སྟོང་མཆོག་ཡིན་འཕྲིང་། །དག་ཆུང་ཞེས་བྱ་དེ་
དག་ལས། །བྱིས་ན་གནས་པ་ཐ་མདོ། །ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཡོད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྟེན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ལ། རབ་
ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་ནི་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་རྩ་བ་
སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་གྲས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟོམས་པས་བསྟོག་པ་ལ་ལམ་ངོས་བརྩམས་མཆོག་སྐྱར་བ་དང་།
གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། མགོ་འཕ་གོས་ལ་སྟོ་བྱང་མེ་ཤོར་ན། །དེ་
དག་བྱིར་བསྟོག་བགྱི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་། །ཡང་སྤིད་མེད་པར་བགྱི་སྦྲད་འབད་འཆལ་ཏེ། །འདི་
ལས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས། །ཆུང་བྱིས་སྤྱིངས་དག་དང་ཤེས་རབ་བསམ་གཏན་
གྱིས། །ལྷ་ངན་འདས་ཞི་དུལ་བ་བྲི་མེད་པའི། །གོ་འཕང་མི་ཁྱ་མི་འཆི་ཟད་མི་འཆལ། །ས་ཆུ་
མེ་རླུང་ཉི་ཟླ་བལ་ཐོབ་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་གསུམ་
ལ་སྟོབ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་དང་། རང་བཞིན་དང་། གཞན་གཉིས་འཆད་འགྱུར་དང་
། ཆུང་བྱིས་སྤྱིངས་ལ་བསྐྱབ་པ་ལྡེ་ལས། དང་པོ། དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་པ་ལ་ནི་སེམས་འདུལ་བ་

ལ་ལྟོས་པའི་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་དང་། སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་འདུལ་བའི་
རིམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་གཡེང་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་
ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟུན་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ནམ་སེམས་ཀྱི་བསྟུན་པ་དང་། སེམས་མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྟུན་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་པའི་འབྲས་བྱ་
ནི་འདོད་པའི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཉམས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ངན་འགྲོ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་བསྟུན་
པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི།
ཐར་བ་སྟེ། མདོར་ན་བསྟུན་བྱ་མདོན་མཐོ་དང་། རེས་ལེགས་གཉིས་དང་། སྤང་མ་ལ་ཁམས་གོང་
འོག་གི་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡོད་པས་དེའི་སྟུན་བྱེད་ཀྱང་གསུམ་མོ། །དེ་གཉིས་ནི་སའི་དངོས་གཞིར་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ། གོང་མ་རྣམས་ནི། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་གསུམ་དུ་
བཞེད་དེ། ཉོན་མོངས་སུན་འབྲིན་པ་དང་མདོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་དང་ས་བོན་ཅད་ནས་སྤང་
བ་ལ་བསྟུན་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ཆངས་པས་ཁྲུས་པ་སའི་དངོས་གཞིར་
བྲངས་པ་ལས། རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། །ཞི་བའི་སེམས་ལ་དགའ་བ་དང་། །འཕགས་པའི་
ལྟ་དང་སྤྲིག་པའི་ལྟ། །ལྡན་པར་བྱ་ཞིང་བྲལ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རྩ་བ་སྟེ། གཞན་གཉིས་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་
པས་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་སྤྲིག་པའི་ལྟ་
བ་དང་བྲལ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། བསྟུན་པ་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་

ནི། ཚངས་བས་ཁྲིས་པ་ལས། ཡན་ལག་བྱག་དང་ལྡན་པ་དང་། །གནས་བཞི་བདེ་དང་ལྡན་
པ་དང་། །བཞི་པོ་ཡི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནི་ཡན་ལག་བྱག་དང་ལྡན་པ་སྟེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དང་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོན་པས་བསྐྱམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཐར་བར་ངེས་
པར་འབྱེན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་རྟོ། །ཆོ་ག་དང་སྦྱོད་ཡུལ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
མ་སྦྱང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་རྟོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲ་རབ་ལ་ཡང་འདྲིགས་པར་བལྟ་བས་
ནི་མ་ཉམས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་རྟོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་
ཏེ་སྟོབ་པས་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་བསྟན་རྟོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་གནས་
བཞི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པས་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་
པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །གསུམ་པ་བཞི་པོ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་
སྤྱག་བསུལ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསུལ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་དོ། །ཀྱན་འབྱུང་ལ། རྒྱ་
དང་ཀྱན་འབྱུང་དང་རབ་སྦྱེ་དང་རྒྱེན་ལོ། །འགོག་བདེན་ལ། འགོག་པ་དང་ཞི་བ་དང་གྲོལ་དང་
ངེས་འབྱུང་རོ། །ལམ་བདེན་ལ། ལམ་དང་རིགས་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་ངེས་འབྱེན་ཏེ། བཅུ་བྱག་པོ་
དེ་རྒྱུགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་བྱག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །བཞི་པ་བསྐྱབ་པ་གཞན་འཆད་འབྱུར་བྱ་བསྟན་
པ་ནི། འདིར་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་རང་དགའ་བ་ལ་འབྲིང་ན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་འབྲིང་ལྷགས་
རྒྱས་པར་དགོས་ནའང་། དེ་མིན་པས་ཤེས་རབ་ལྟག་མཐོང་དང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཞི་གནས་
བསྦྱེད་ལྷགས་ནི་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འབྱུར་བས་འདིར་དེ་ཅི་མ་ལས་
མི་སྟོལ། །ལ་པ་ནི། དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཐོག་མར་བསྐྱངས་པའི་ཐན་ཡོན་དང་། མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡང་དང་ཡང་བྱ་བསམས་ནས། སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྟོ་བྱགས་འཕེལ་བར་བྱ་

སྟེ། ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེམ་སྒྲས་
སོ། །ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ས་ཡིན་པ་ལྟར་རྩ་བའོ། །ཆོང་དཔོན་ཆོང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་
མར་འགོ་བ་ལྟར། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་འགོ་བའོ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་མཆན་
བསྐྱེད་བ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་འོ། །སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་དང་དན་སོང་གི་ལས་
གཏན་གཅོད་པའོ། །སྡིག་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་བས་སྦྲུན་གྱི་སྤྲོད་པོ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲོད་པའི་ལས་
ཉམ་ང་བའི་བརྒྱགས་ཆོགས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དག་འཛོམས་པའི་གོ་མཆོན་འོ། །ཉོན་མོངས་
པའི་སྤྱལ་གདུག་པ་སེལ་བའི་རིག་སྒྲགས་སོ། །སྡིག་པའི་ཚུ་ལས་སྦྱོལ་བའི་ཐམ་པའོ། །ཞེས་པ་
དང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། ཁྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱུད་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི་
རྟེན་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་
ལོ་ཏྲག་ཐམས་ཅད་ས་ལ་ནི། །བརྟེན་ནས་སྦྱོན་མེད་པར་ནི་སྟེ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་
བརྟེན་ནས་ཆོས་དཀར་མཆོག །སྤྲོད་རྗེའི་རྒྱས་བརྒྱན་པས་ནི་རྣམ་པར་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། །ཁས་བླངས་ནས་མ་བསྐྱངས་ན་ཉེས་དམིགས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས་པའི་མདོ་ལས། ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་བ་སྟེ། །ལ་
ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་བདེ་བ་སྟེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ལོ། །ཞེས་བསྐྱབ་པ་ཁས་བླངས་པ་དེ་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་
འགོ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསམས་ལ་བསྐྱབ་པ་
ལ་རབ་ཏུ་གྱས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ ལ་ལྟར་བསྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་བཞིར་གདམས་པ་དང་། ཐོག་མ་ནས་མ་
གོས་པར་འབད་བ་དང་། གོས་ནའང་སྤར་ཏུ་བཞགས་དགོས་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་མི་ཐོལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དེར་དུས་
བསྐྱངས་པའི་པན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་དང་། སྤྲོད་ཁམས་མི་རུང་བ་དང་། རབ་བྱུང་སྤྱགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་ཚུལ་དང་། ཉོན་
མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གདམས་པ་དང་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་དང་ལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བཞི་ལས། དང་པོ་མི་

ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བག་མེད་པའི་
 གཉེན་པོར་ནི། རྒྱང་དོར་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་བླ་པ་དང་འབྲལ་འབྲལ་དུ་སྒོ་གསུམ་
 ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་། ལེགས་ཉེས་གང་ལ་འཇུག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བདག་
 གམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་ལ་འཇོམ་པའི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤང་དུ་
 འོང་སྟམ་ནས་འཇོམ་པའི་ཁྲིལ་ཡོད་དང་། ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་འཇིགས་ནས་བག་འཁུམས་
 པ་སོགས་ལ་བསྐྱབ་པོ། །གསུམ་པ་མ་གྲུས་པའི་གཉེན་པོར་ནི། སྟོན་པ་དང་དེའི་བཅས་པ་དང་
 ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཉོན་མོངས་མང་པའི་གཉེན་པོར་
 ནི། རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་གང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཉེན་པོ་འབད་ནས་བསྟེན་ནོ། །གཉིས་པ་
 རོག་མ་ནས་མ་གོས་པར་འབད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མི་འབད་པར་འདི་ཅམ་ལས་འགལ་ཡང་སྟོན་ཚུང་ངོ་སྟམ་
 དུ་བསམས་ནས། བཅས་པ་རྣམས་ལ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་སྟུག་བསུལ་འབའ་ཞིག་འཐོབ་
 རྟེ། ལུང་རྣམ་འབྲེད་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་པ་བྱུགས་ཟེའི་བསྟན་པ་ལ། །ཡང་བར་སེམས་ཤིང་ཅུང་
 ཟད་འདའ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟུག་བསུལ་གཞན་དབང་འཐོབ། །སྟིག་ཆལ་སྟེགས་པས་ཨ་
 སྟེའི་ཆལ་ཉམས་བཞིན། །འདི་ན་ལ་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཆོག་ཆེན་ཡང་། །འདས་ན་ལན་འགའ་ཆད་
 པ་འཐོབ་མི་འགྱུར། །སྟབ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚུལ་མིན་འདས་བྱས་ན། །དུད་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཨེ་
 ལའི་འདབ་ཁྲ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །གསུམ་པ་གོས་ན་སྟུར་དུ་བཤགས་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་
 བས་ན་ཉེས་ལུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་བརྒྱལ་གོས་ན་ཡང་ཇི་མི་སྟམ་པར་མི་འཇོག་པར་
 ལུང་བ་དང་། སྟིག་པའི་བྱིར་བཙོས་ལ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་འབད་པར་བྱའོ། །ཆངས་པས་
 རྒྱས་པ་ལས། །བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་བསྟེན་པར་བྱ། །དེ་ལ་སྟོང་ནས་ནན་ཏན་བྱ། །བྱིར་ནི་སྤང་པར་
 མི་བྱ་ཞིང་། །སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་བཤེག་མི་བྱ། །རྟག་ཏུ་ནན་ཏན་གནས་པར་བྱ། །འདུལ་བ་ལ་ནི་
 འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་སྟོག་

དང་བྲལ་ཞིང་ཕྱི་བ་ནི་སྤྲུལ་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། སློག་དང་བྲལ་ཞིང་ཕྱི་བས་ནི་སྤྲུལ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ཟད་པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
ཤིང་ཞིག་པས་ནི་སྤྲུལ་བ་འབྱུང་སྟག་བརྒྱའི་བར་དུ་རིགས་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ། རྣམ་
པར་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ་བཀའ་སྤྱུལ་
བ་ལྟར། སློག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བདག་སྐྱོ་བྱེགས་ཤིང་གོས་དུར་
སྤྲིག་བགོས་པ་ནི་དོན་མེད་དོ་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་
རྒྱུན་བསྟན་བ་འདི་ལ་རབ་བྱུང་ནས། །སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད། །ཁོར་དང་
འབྲུལ་སྤྱིང་པོར་འདུཤེས་ཤིང་། །བཞོན་དང་བ་སྦྱང་ཤིང་རྟ་རྣམས་ལ་ཆགས། །གང་ལ་བསྐྱབ་
པའི་ནན་ཏན་མེད་པ་རྣམས། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཅི་ཕྱིར་མགོ་བོ་བྲེགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟ་མ་གྲུས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་སྒོལ་བ་ནི། འདུས་བྲུས་འཁོར་བ་ལས་འགྲོས་པར་འདོད་
ནས་ཐར་པའི་གོང་ཁྲིར་དུ་འགོ་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཉམས་ན་ནི་འགོ་མི་རུས་པར་མ་ཟད།
འཁོར་བར་སྤྱར་འཁོར་ཞིང་སྤྲིག་བསྐྱུང་རྣམས་ཀྱིས་འཛོམས་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མི་ཞིག་ཆོམ་རྒྱན་མང་པོས་རབ་གཅོས་ནས། །འཆོ་བར་འདོད་པས་བྲོས་ཤིང་
འགོར་བཅའ་ན། །དེ་ཡི་རྒྱུ་པ་འགོ་ཞིང་རྒྱུག་མི་རུས། །ཆོམ་རྒྱན་དག་གིས་དེ་བཟུང་བཅོམ་
བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་རྫོངས་པའི་མི། །འདུས་བྲུས་དག་ལས་འགྲོས་པར་
འདོད་མོད་ཀྱི། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་དེ་ཡང་འགྲོས་མི་རུས། །ན་ཁ་འཆོ་བ་དག་གིས་ཤིན་
ཏུ་འཛོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་དང་དུས་བསྐྱུང་ན་པན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། ཁྲིམ་
པ་སྤྱོ་བོའི་གོས་གྱོན་ལ། །ངས་ནི་བསྐྱབ་པ་གང་བཤད་པ། །དེ་ཆེ་དགོ་སྤོང་དེ་དག་ལ། །བསྐྱབ་པ་
དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགོ་བསྐྱེན་ལ་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱུང་བ་དགོ་སྤོང་ལ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་དུས་འདིར་བསྐྱབ་པ་

ལ་བཙོན་པ་ནི། ལྷག་པར་ཡང་འབྲས་བྱ་ཆེ་བས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱལ་བ་
བྱེ་བ་གཞུང་བྱེ་སྟེད་དུ། །དང་བའི་སེམས་གྱིས་ཟས་དང་སྒོམ་ནམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་
མར་མའི་ཐེང་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྱོ་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཆོས་རབ་རྩ་
འཛིག་པ་དང་། །བདེར་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསྐྱལ་
བ་གཅིག་སྟོད་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་དེ་བས་བྱེ་བྲག་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །**དུག་པ་བཤགས་ཆོག་སྟམ་པའི་སྤྲང་ཁམ་མི་རུང་བ་ནི།** གཞན་ཡང་ལྷུང་བ་བྱུང་ཡང་བཤགས་པས་ཆོག་
སྟམ་ནས། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྒོམ་སེམས་མེད་པར་འདུག་པ་ནི་ཕྱིས་བཙོས་པས་ཆོག་ཟེར་
ནས་དུག་ཟ་བ་དང་འབྲས་སྟེ། བྲམས་པ་སེལ་སྤྱི་མདོ་ལས། བྲམས་པ། ཕྱི་མའི་ཆོ་ཕྱི་མའི་དུས་
ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱིས་ན་གནས་པ་དང་། རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་དེ་དག་
འདི་སྐད་ཅེས། སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་ཉེས་པ་བཤགས་པས་མ་ལུས་པར་འཇོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ཟེར་ཞིང་། དེ་དག་སྤྲིག་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མངོན་པར་འདུས་བྲས་ནས་ཡང་བཤགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་ལྷུང་བ་ལྷག་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིས་སྒོམ་པ་འཛིན་པར་ནི་མི་བྱེད་པ་དག་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཆི་བའི་ལས་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ང་སྟེ། འཆི་བ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དུག་ཟ་བའི་མི་དེ་དང་འབྲས་བར་འཆི་བའི་དུས་བྲས་ནས་ལོག་པར་ལྷུང་
བ་ནམས་སྟེ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་དང་། བྲམས་པ་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་
ལ་དུག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱལ་བའི་གཞི་རི་ལྟར་བཅས་པ་དག་ལས་འདའ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་པས་ཁྲིད་ཅག་གིས་ནི་དུག་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**བདུན་པ་རབ་**
བྱུང་སྟགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་པ་ལ་བཞེ་ལས། དང་པོ་སྟགས་པ་རབ་བྱུང་དུ་མ་ཟད་ཁྲིམ་པས་ཀྱང་པལ་ཆེར་བསྐྱུང་དགོས་
པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུང་བ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་ལྡན་ཡིན་ན་གསང་སྟགས་ལ་ཡང་འབྲས་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྲུས་པའི་རྒྱད་ལས། རྒྱལ་བ་ངས་གསུངས་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡི། །ཚུལ་

ཁྲིམས་རྣམ་དག་འདུལ་བ་མ་ལུས་ལས། །སྤྲལས་པ་ཁྲིམ་པས་རྟགས་དང་ཆོ་ག་སྤང་། །ལྷག་མ་
རྣམས་ནི་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ། །ཞེས་སྤྲལས་པ་ཁྲིམ་པས་ཀྱང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོར་དང་
ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་རྒྱང་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདུལ་བ་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་
བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ན། །སྤྲལས་པ་རབ་བྱུང་ལ་སློས་ཅི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱངས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་མེད་པར་མ་ཟད་བདེ་
འགྲོ་ཡང་མི་ཐོབ་པར་སྟོན་པས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། །སྤྲལས་འབྲུབ་པའི་རྩ་བ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། དཔུང་
བཟང་གིས་བྱས་པ་ལས། །སྤྲལས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། །དེ་ནས་བཙུན་འབྲུས་དང་
ནི་བཟོད་པ་དང་། །རྒྱལ་བ་ལ་ནི་དད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །གསང་སྤྲལས་དང་ནི་ལེ་ལོ་མེད་
པའོ། །རི་ལྟར་མི་དབང་རིན་ཆེན་བདུན་ལྔ་པ། །སྟོ་བ་མེད་པར་སྟེ་དབྱེ་འདུལ་བར་བྱེད། །དེ་
བཞིན་སྤྲལས་པ་ཡན་ལག་འདི་བདུན་དང་། །ལྔ་ན་པར་གྱུར་ན་སྤྲེག་པ་འདུལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
དང་། །འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། །སློས་པ་འདི་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས། །དེ་ལ་གྲུབ་པ་མཆོག་
མེད་ཅིང་། །གྲུབ་པ་འབྱིང་ཡང་ཡོད་མེད་དེ། །གྲུབ་པ་ཐ་མཁའ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་
ལ་ཐུབ་དབང་གིས། །སྤྲལས་འབྲུབ་པར་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། །སྤྱང་ན་འདས་གྲོང་འགོ་བ་ཡི། །ཡུལ་
དང་ཕྱོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །བྲིས་པ་ངན་པ་འདི་ལ་ནི། །སྤྲལས་འབྲུབ་པ་ནི་ག་ལ་ཡོད། །སྟེ་པོ་
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་འདི་ལ། །དེ་ལ་བདེ་འགོ་ག་ལ་ཡོད། །མཐོ་རིས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་། །བདེ་
བ་མཆོག་དུའང་མི་འགྱུར་ན། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་སྤྲལས་རྣམས་ནི། །འབྲུབ་པར་འགྱུར་བ་
སློས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དམ་པ་གོང་མའི་བྱག་མེན་ལ་བཏབ་ཚུལ་ནི།
ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་སུ་གོ་བྱུང་ཅ་ན་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འོང་། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་
ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གོར་གོར་འོང་བས་འདི་ལ་འབྱུངས་ཤིག །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའང་ལས་
འབྲས་མ་བསམས་པ་ལ་མི་འོང་བས་དེས་ན་འདི་སེམས་པ་མན་ངག་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། །ཤ་

ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤྱིར་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱང་ཡང་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདུལ་
བ་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ན་བལྟ་བ་ཀྱང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཅང་བ་བརྟག་ཐུབ་པ་ཉམས་
དགའ་བ་མཐའ་བཟང་བ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཚན་ཞིག་
གིས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུགས་ཅ་འབྱེད། སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བ་ཅ་འབྱེད་དེ། འདུལ་
བ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཁྲོགས་སྤྲུགས་འདུལ་བའི་ཁྲོགས་སུ་སོང་བ་དའི་སྒྲ་མའི་བཀའ་བརྒྱུད་མིན་པ་མེད་
གསུངས་པ་དང་། བཞི་བ་སྤྲུགས་ཀྱང་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དུ་འདུ་བས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆེན་པོར་མ་ཟད་དགོན་སྟེའི་བྱུག་ལེན་
དུ་བཏབ་ཚུལ་ནི། རྫོང་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དེད་རྒྱ་གར་བ་ལ་དོ་གཤམ་ཆེན་པོའམ་བྱ་བ་སྟོ་བྱར་བ་བྱུང་
ན་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་རྣམས་ཆོགས་ནས། སྟེ་སྟོན་གསུམ་ནས་མ་བཀག་གམ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་
མི་འགལ་ལམ། ཞེས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། དེད་བྲི་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལ་བ་ལ་
དེའི་སྟེང་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ནས་མ་བཀག་གམ་དེ་དང་མི་འགལ་ལམ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ།
མདུན་མའི་ཞབས་འདུལ་བ་འཛིན་པས་འབྲུག་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །བརྒྱུད་བཏོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་གདམས་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་གདམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བ་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་གཙོ་པོ་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་བཙུག་པ་ལ་དཔའ་མོར་བསྤྲུགས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བྱུག་ལམ། དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཉོན་མོངས་
དང་འཐབ་པ་ལ་སྟོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། སྟེ་འབྲུར་བའི་ཞལ་ནས། ད་
ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཐབ་པ་འདི་ཁོ་ན་གཤམ་ཆེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་མ་འཐབས་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པ་མི་འོང་། དེ་ཅ་ན་ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་པ་དང་ཅད་ནས་སྟོང་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མི་འོང་བས་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འབྱུང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
པས་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ལ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དང་དེ་དག་
དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་བསམས་ནས། བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སོ་བཙུགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
གང་མགོ་འབྱར་འབྱར་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མདུང་བྱ་འདེབས་དགོས། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གང་
ཡང་རུང་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཉུག་གིས་བྱུང་མ་ཐག་ཉིད་དུ། དེ་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་འཐབ་དགོས།

དེ་ལྟར་མིན་པར་དང་པོར་བྱང་ཅན་དང་དུ་ལེན། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་གསོས་འདེབས་པར་
སོང་ན་འབབ་ཆེ་མེད་པར་ཁོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་བྱང་ཡང་རྒྱན་གཙོད་པ་ལ་འབད་
པ་ནི། དེ་ལྟར་འབད་པས་མ་ལྡོག་ན་ཡང་། རྒྱན་མི་འབྱུང་པར་མོད་ལ་ལྡོག་པ་ཚུ་ལ་རི་མོ་བྲིས་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། རྩོམ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། སེམས་ནི་ཚུ་
དང་ས་དང་རྩོམ་ལ། །རི་མོ་བྲིས་པ་དེ་འབྲར་རིག་པར་བགྱི། །དེ་ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་
ནི། །མཆོག་སྟེ་ཆོས་འདོད་རྣམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་
ལ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པར་བྱའོ། སྤྱིད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་བྱ་ཞིང་། །ཁོན་
དུ་བརྩུང་ནས་གཡུལ་སྤྲད་དེ། །རྣམ་པ་དེ་འབྲའི་ཉོན་མོངས་པས། །ཉོན་མོངས་འཛོམས་བྱེད་མ་
གཏོགས་སོ། །བདག་ནི་བསྐྱེད་ཏེ་བསད་རྒྱར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་སྤ། །རྣམ་
པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དག་ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་
པར་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་ལ་ཉེས་པའི་སྟོན་ས་དགར་བལྟས་ན་ལྡོག་སྤྲ་བ་ནི། དགེ་བཤེས་ཕྱ་རྒྱུང་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ང་
ནི་ཉོན་མོངས་གྱིས་སྤྱིར་གྱིས་མནན་ཡང་མ་ཐའང་འོག་ནས་སོ་ཆོགས་བྱེད་གསུངས་པ། པོ་ཏོ་
བས་གསན་པས། དེ་ཅུག་སོང་ན་མོད་ལ་ལྡོག་གསུང་ངོ་། །བཞི་པ་བརྗོད་ན་དག་ལྟར་སྤྲ་མི་ལྡོག་པ་ནི།
ཐ་མལ་བའི་དག་ནི་ལན་ཅིག་བཏོན་ཡང་ཡུལ་གཞན་བརྩུང་ནས་སྟོབས་རྟེན་པ་ན། སྤྲ་གོལ་དུ་
འོང་བ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་མི་འབྲསྟེ། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལ་ལན་ཅིག་ཅ་བ་ནས་འདོན་བྱལ་ན་
ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མེད་ལ་སྤྲར་ལོག་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་ཉོན་
མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པས་ལན་ཏེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ཐ་མལ་དག་བོ་ཡུལ་ནས་བྱང་
ཡང་ནི། །ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བརྩུང་ནས། །རྒྱས་པ་བརྟས་ནས་དེ་ནས་ཕྱིར་
ལྡོག་གི། ཉོན་མོངས་དག་ཚུལ་དེ་དང་འབྲམ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་
སྤངས། །བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །གང་དུ་གནས་ནས་བདག་གཞོད་བྱ་

ཕྱིར་འོང་། །སློ་ཞན་བདག་ལ་བཙོན་པ་མེད་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་བརློག་ཐམས་ལ་རྩར་བྱ་
ཚུལ་ནི། སྤྱག་རུམ་པའི་ཞལ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཉུག་གིས་བྱང་ཅ་ན་ལེ་ལོ་མི་བྱ་བར་མོད་ལ་གཉེན་
པོས་བརློག་། །བརློག་མ་རུས་ན་ལངས་ལ་མཐུལ་དང་མཆོད་པ་བཤམ། ལྷ་མ་དང་ཡི་དམ་ལ་སྤུལ་
ལ་གསོལ་བ་གདབ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྱོ་བོའི་བརླས་པ་བྱས་པས་ཉལ་གྱིས་འགྲོ་གསུངས་པ་
དང་། སྤང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས་གྲང་། འདུག་ས་སྟོས་པ་དང་སྟེ་ཅུ་ཅུ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲང་ཉལ་
གྱིས་འགྲོ་གསུངས་ཏེ། ཁོང་རང་ཉོན་མོངས་དང་འཐབས་པར་སྤང་གསུང་ངོ་། །རྩལ་བ་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་གཞོམ་ཐབས་ལྷ་ན་མེད་པ་ནི། དེ་ཡང་དགོན་པ་པའི་ཞལ་ནས། ཉོན་མཆོན་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་
བྱ་ར་བྱ་བ་ལས། གཞན་ཅི་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འོང་ཆོད་དུ་གདལ། རྩ་བ་ཆེན་
པོ་ལ་ཡང་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ལན་དུ་སྤད་གྲང་། དེའི་རིང་ལ་སེམས་བཟང་པོ་བྱང་ངམ་གསུངས་ནས་
འབྲི་སྐད།

གཉེས་པ་སོ་སོར་གདམས་པ་ལ་རྩལ་ལས། དང་པོ་གཉི་ཟུག་གི་གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དེ་དག་
རི་ལྟར་སྟོང་བ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་ལ་དབུལ་བར་དཀའ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཉོན་བྱེད་པ་ནི་གཉི་ཟུག་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་ཉོན་འབྲེལ་མང་དུ་བསྐྱེམས་ལ། འཁོར་བའི་
འཇུག་ལྷོག་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་གོམས་ན་ནི་ལྷ་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ངན་ཐམས་ཅད་
གྲང་མི་འབྱུང་ངོ་། །གཉེས་པ་ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི། འདི་བྱི་གཉེས་ཀར་སྤྱག་བསུལ་སྟེར་ཞིང་
དགེ་ཅ་བསགས་པ་རྣམས་འཛོམས་པའི་དབྱ་ནི་ཞེ་སྤང་ཡིན་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་
སྤྲིག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐབས་མི་དབྱེ་
བར་བཟོད་པ་ལ་འབད་ངོ་། །འདི་མ་བྱུང་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བདེ་སྟེ། གང་ཞིག་
བསྐྱེམས་ཏེ་ཁྱོ་འཛོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །ཞེས་སྟོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི། དགེ་མི་དགའི་ལས་སྤར་བསགས་ཐམས་ཅད་

འཁོར་བ་འབྲུག་པ་ལ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་ནུས་པ་རེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་སྲིད་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རེག་པའི་རྒྱན་ཅན་གྱི་
ཆོར་བའི་རོ་ཐུངས་པ་ལས་འབྱུང་བས། བྱི་དང་ནང་གི་མི་སྤྲུག་པ་དང་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་
ཉེས་དམིགས་མང་དུ་བསྐྱོམས་ལ་བསྒྲིག་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རི་
དྲགས་སྒྲང་པོ་བྱི་མ་ལེབ་དང་ཉ། །སྒྲང་མ་ལྡ་པོ་ལྡ་ཡིས་བཅོམ་གྱུར་ཉ། །གཅིག་གིས་འཛོམས་ན་
གང་ཞིག་ལྡ་རྣམས་ནི། །ཉག་ཏུ་བསྟེན་པ་ཅི་བྱིར་འཛོམས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །**བཞི་**
པ་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་གཉེན་པོ་ནི། གཞན་ཡང་འབྱུང་ཉེ་ལ་དབུལ་བར་དཀའ་བ་རྟེན་པ་དང་གྲགས་པ་དང་
བསྟོད་པ་དང་བདེ་བ་བཞི་ལ་སྲིད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལྷོག་ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བའི་གཉེན་
པོ་ལ་འབད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཆི་བ་བྲན་པ་
གནད་དུ་སོང་ན་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ། །**ལྔ་པ་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྤྱང་ལྷུ་ནི།** ར་རྒྱལ་ནི་འདིར་ལམ་སྟེ་བའི་
གོགས་གྱི་མཆོག་བྱི་མར་བྲན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤང་སྟེ། སྤྱང་ལྷུ་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་
ལས། ར་རྒྱ་འཆི་སྤྲུག་བུལ་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ལས་རྣམས་བདག་གིར་བྱ་ལས་མ་འདས་ཞེས། །དེ་
ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ནི། །དེ་ཡི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྒྱགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་
མི་འབྱུང་རོ། །**དྲུག་པ་ཉེ་ཉོན་གྱི་གཉེན་པོར་གདམས་པ་ནི།** གཞན་ཡང་གཉིད་དང་མྱུགས་པ་དང་ཁྲོད་པ་དང་
ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པ་དང་རྩ་ཆེན་ཅིང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་བརྟེན་ངས་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྦྱར་བའི་བར་དུ་གཅོད་པ་འབྱུང་
ཉེ་བ་རྣམས་ཡིན་པས། ཉེས་དམིགས་རིག་པར་བྱས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འཕལ་འཕལ་དུ་
མཐུ་རེ་རྒྱུང་དུ་གཏོང་བ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །ཉེས་དམིགས་ནི། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ཁྲོད་དང་
འགྲོད་དང་གཞོད་སེམས་མྱུགས་པ་དང་། །གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །སྤྱིབ་པ་ལྡ་

པོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ཞོར། །འཕྲོག་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ལགས་པར་རིག་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། ལྷག་
 པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་གཉིད་དང་སྤྲུགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །བད་ཀན་
 རྒྱུང་དང་དེ་བཞིན་མཁྲིས་པ་རྣམས། །དེ་དག་དེ་ཡི་ལུས་ལ་ཤས་ཆར་འབྱུང་། །དེ་ཡིས་ཁམས་
 རྣམས་རབ་རྩ་འབྲུག་པར་འགྱུར། །གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །ཁ་ཟས་ཉེས་
 བས་ལྟོ་ནི་མ་དག་ཅིང་། །ལུས་ཀྱང་སྤྱི་ལ་ཐོ་མདོག་བདེ་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཆོག་ཀྱང་གསལ་བར་
 མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་སྤྲུགས་དང་གཉིད་ལ་དགའ་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་མོངས་ཤིང་
 ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཉམས། །བྱིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས། །དཀར་པོ་ཉམས་ཤིང་
 རྒྱན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཟན་པ་ཉེར་གཞག་ལས།
 ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་
 བ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོས་ལས། བག་མེད་པ་ལ་སྦྱར་བྱེད་པ། །སྦྱེ་
 བོ་བྱིས་པ་བསམ་བརྒྱག་ཡིན། །ཆོང་དཔོན་ཞོར་རྣམས་བསྐྱང་བ་ལྟར། །མཁས་པས་བག་དང་
 ལྷན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྦྱེས་རབས་ལས། ལྷ་དབང་བྱིར་ཡང་ངོ་ཆ་བོར་ནས་ནི། །ཡིད་ལ་
 ཆོས་དང་འགལ་བ་བྱེད་པ་བས། །ཁྱོ་མོའི་སྤྲོད་ཐོགས་གོས་ངན་གྱོན་ནས་ནི། །དག་བོའི་བྲིམ་
 དུ་འབྱོར་བ་མཐོང་ཡང་སྒྲ། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། དབང་ཕྱག་ལུས་གཏོགས་ཟན་པ་
 བདེར་གཤེགས་ཀྱི། །བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཉེ་བར་བསྐྱན། །དེ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་མདོན་
 པར་བསྐྱང་བ་བྱི་སྟེ། །ཟན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀུན་འཛིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྦྱོད་འཇུག་
 ལས། ཐོས་ལྷན་དད་པ་ཅན་དང་ནི། །བཙོན་པ་ལྟར་ལེན་དུ་མ་ཡང་། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྦྱོན་
 ཆགས་པས། །ལྟུང་བའི་རྩོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དགག་པར་མ་རུས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཁ་མི་སྦྱོར་
 སྤྲོགས་མི་འཛིན་པར་དགར་བལྟ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་དུ་མི་རུང་བས་གཉོན་པོའི་སྤྲོགས་བཟུང་ལ་

ཉོན་མོངས་སུན་འབྲེན་པ་ལ་འབད་ནས་རང་གིས་གང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་
དག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་བརྟལ་བ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི། རྩོ་བོ་ཆེན་པོའི་སློབ་མ་
དཔལ་ལྷན་དགོན་པ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སྤེལ་བྱུང་པ་ལ། ཡེ་འབར་སང་གནངས་ཙན་བྲིད་ཀྱི་
དགོ་བཤེས་པ་དེ་ཀུན་མན་ངག་གི་མཐེལ་གང་ལ་བྱེད་ཟེར་ནས་འདྲི་ན། མངོན་པར་ཤེས་པའམ་
ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞལ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་བྱས་པར་འོང་ངོ་། །ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྩེ་ངེས་རྩེ་ངེས་སོང་
ནས་རྩེ་ལྷར་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྤྲོམ་པ་དག་པར་བསྐྱང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ་གསུངས།
དེས་ན་བསྟོམས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྩེ་རྒྱུད་སྤང་བ་ལ་
བྱ་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ། །བཞི་པ་ཉོན་མོངས་བཙུང་བ་དཔའ་བོར་བསྟན་པ་ནི། ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་
ཀར་སྤིག་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་གཞན་དང་འབྲུག་པ་ལ་ཡང་། དེའི་རིང་གི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སྟོག་དང་བསྟོན་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང་། རྩས་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
འདི་དེའི་ཆེ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་ནས་ངོམས་པར་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་དུས་
སུ་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རིགས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རོན་མེད་དག་ཡིས་ཆ་སྟོལ་
བཏོད་པ་ཡང་། །ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འབྲ་བར་སྟེལ་བྱེད་ན། །དོན་ཆེན་བསྐྱབ་ཕྱིར་ཡང་དག་བཙོན་
གྱུར་པ། །བདག་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅི་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་
པའི་དག་ལ་འཐབས་ནས་རྒྱལ་བ་ལ་དཔའ་བོ་ཞེས་བྱ་ཡི། དག་གཞན་ལ་འཐབ་པ་ནི་མ་བསད་
ཀྱང་རང་གིས་འཆི་བ་ལ་ཆོལ་བས་རོལ་གསོད་པ་དང་འབྲ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་
ཐམས་ཅད་བྱེད་བསད་ནས། །ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་དག་འཛོམས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་བོ་
སྟེ། །ལྷག་མ་རོལ་གསོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཁོད་གནས་ན། །རྩམ་པ་སྟོང་དུ་བསྐྱན་གཟུག་སྟེ། །ཁ་ལ་སོགས་པས་སེང་གོ་བཞིན། །ཉོན་
མོངས་ཆོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་

ཐར་བར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གྱིས་ཚུར་ལ་མི་ཚུགས་ཤིང་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱའོ། །སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་
གྱི་རིམ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་
འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྐྱོར་བཞུགས་སོ།།

སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།

མཆན་བརྗོད་དང་མཆན་སྐྱོད།

གསུམ་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་མཆོད་བརྗོད། མཆོམས་སྐྱོར། ལམ་དངོས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་བཙུན་
དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱུག་འཆའ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ་
ལས། དང་པོ་རང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པ་ལ་འང་གཞན་དོན་པོར་མི་རིགས་པས་སྐྱབ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་རྒྱན་རིང་དུ་བསྒྲོམས་པ་ལས། སྤིད་པ་ཐམས་ཅད་མེ་འབར་བའི་
རྒྱབས་ལྟར་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱག་བསྐུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱིས་
ཡིད་ཀྱན་དུ་གཏུངས་པ་དེས། ལམ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བའི་ཐར་པ་འཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དབའ་ལྟར་སྒྲར་ལྡོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་
སྐྱོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་རང་གི་དོན་མ་རྩོགས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་
གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཉེ་ཆེ་བར་ཟད་ཅིང་། མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་
དགོས་པས་ན། རྩོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐོག་མ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པར་རིགས་ཏེ།
ཕར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། འདིག་རྟེན་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་མཐུ་མེད་པའི། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་གཏན་
དུ་སྤང་བྱས་ཤིང་། སྐྱབ་རྒྱལ་ཐེག་པ་སྤྱིང་རྩེས་བསྐྱན་པ་ལ། །གཞན་ཕན་རོ་གཅིག་རང་བཞིན་
དེ་དག་འཇུག །ཅེས་དང་། བདེ་དང་མི་བདེ་མི་ལམ་འབྲ་བགྲངས་ཤིང་། །གཉི་ཐུག་སྐྱོན་གྱིས་
དམའ་བའི་འགྲོ་མཐོང་ན། །ལས་ཀྱི་དམ་པ་གཞན་དོན་དགའ་པོར་ཞིང་། །རང་གི་དོན་ལ་དེ་གོ་ཅི་

སྟེ་བཙུག་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འགྲོ་ཀུན་མར་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཡིས་བར་འདོར་བ་
 རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱིས་མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་མཆོར་ལྷུང་བ་དང་འབྲ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་
 །ཀྱང་སྒྲུང་དོར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཟུམ་པས་ཉམ་ང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བཟོད་
 མི་རྒྱས་པར་གོམ་འགྲོས་འཁྲོར་བ་མཐོང་ན་རྒྱལ་བའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གཞན་ལ་བཙུ་
 བ་མེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་མི་བཙུན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་མིག་ཟུམ་
 འགྲོས་འཁྲོར་གྱུར་པ་ལ། །འཇིག་རྟེན་དོན་བསྐྱབ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་རིགས་ན། །སྤྲིང་ཇེ་མི་བསྐྱེད་
 སྦྱེས་བྱ་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་དག་མོངས་བསལ་བཙུན་འགྲུས་སུ་མི་ཚོམ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྟུག་པ་གཅིག་ཆེན་པོར་འོས་པས་དེ་སྟུག་པ། འདི་ན་སྦྱེས་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བརྟེན་
 བག་དང་སྦྱེས་བྱའི་རྩལ་ནི་གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་ཁུར་དུ་འཁྲེར་བ་ལ་བྱ་བར་རིགས་ཏེ་རང་གི་དོན་
 ཅུམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཆེན་
 བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཚུལ་ནི་གཞན་ཀྱི་པན་བདེ་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་གཞོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་མ་ལ་
 སྤྲིངས་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་ཉིད་སྤྲིང་རྩ་ཁམ་འགའ་ལྟ་སྟུགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཟ། །ཤིན་ཏུ་སྟོམ་པས་
 གདུངས་པའང་ཆུ་ཞིག་རྟེན་ན་དགའ་མགུར་འཕྱར། །འདི་ན་སྦྱེས་བྱ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བཙུན་
 བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིའི་བརྟེན་བག་ཡིན་ཏེ་དེ་བདེ་སྦྱེས་བྱའི་རྩལ་དེ་འཕགས། །ཉི་མ་རྒྱབས་
 ཆེན་རྟོན་རྒྱ་བ་སྤང་བྱེད་གང་ཡིན་དང་། །ཁུར་ལ་མི་ཅེག་ས་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདེགས་པ་གང་
 ཡིན་དེ། །རང་དོན་འགའ་མེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འབྲ་སྟེ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་པན་
 དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་དུ་གཞོལ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གཞན་སྟུག་བསྐྱལ་བ་སྦྱོབ་ཆེད་དུ་ཐོད་ལ་མེ་འབར་
 བ་ལྟར་བཙུན་པ་ནི་སྦྱེས་བྱ་དང་མཁས་པར་འོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཀུན་དུ་གདུངས་པར་
 མཐོང་ནས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྲེལ་བ་ལ་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་བྱ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་ཀྱང་དེ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་དུད་སྦྱིན་འཁྲིགས་པས་འགྲོ་བ་འཁྲུགས་གྱུར་པ། །སྟུག་བསྐྱལ་མེ་

རབ་འབར་བའི་ནང་དུ་དབང་མེད་ལྷུང་མཐོང་ནས། །ཐོད་ལ་མེ་མཆེད་འབར་བ་ལྷ་བྱར་ཡིད་བྲེལ་
བཅོན་པ་གང་། །འདི་ན་དེ་དག་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ཏེ་མཁས་པ་འང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལྷ་བ་རང་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་མཐོང་ཐོས་པུན་རེག་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་བདག་གི་རྟེན་པ་
ཆེན་པོར་བསམ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གྱི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། སྐྱད་པ་ཐམས་
ཅད་སེལ་བའི་སྤྲུལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་བཟོད་པའི་ལམ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་
བྲན་པ་དང་རེག་པས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཀུན་གྱི་གསོས་སུ་འགྱུར་བ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་པས་རང་
གི་དོན་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཞར་ལ་འགྱུབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ཀྱེ་མའོ་བདག་གིས་རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྦྱོམ་དུ་བསམས་ལ་
སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་མཆོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཕར་ཕྱིན་བསྐྱེས་
པ་ལས། ཤེས་རབ་རྣམ་དག་མངོན་སྲུབ་ཐེག་པའི་མཆོག་། ཐུབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ལས་
འབྱུང་། །དེ་ནི་འདིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མིག་བཞིན་ཏེ། །འོད་ལྷན་ནི་མ་ཤར་བའི་འོད་དང་འབྲ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་ཐེག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་བྱངས་པའི་གྲས་
པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བརྟན་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྐྱུང་བ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བརྟན་པ་དང་། སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྱུད་པ་ལ་སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་སྒོ་དང་ས་པོན་སོགས་སུ་
བརྟན་པ་དང་། དེ་ལ་འབད་པ་ཆེར་བྱས་པ་དོན་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བྱུང་བར་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཁོ་ནར་བརྟན་ནས་འཇུག་སྒོ་སྒྲན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་དགོས་ན་འཇུག་པའི་

སྒོ་གང་ནས་ཡིན་སྟུང་། དེ་ལ་རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་གསང་སྔགས་
གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་དང་འཇུག་ཐོག་དེ་ལ་རག་ལས་པ་ནི། དེ་གཉིས་གང་གི་སྒོར་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་སྒོ་ནི་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་གཞན་གང་ཡང་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པར་
འཛིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ནམ་བུལ་བ་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་
ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སར་ལྟར་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
པའི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་པར་རྒྱུད་
མི་རྒྱུད་དང་གནས་མི་གནས་དེར་སྟོན་པ་ནི། དེས་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་པར་རྒྱུད་པ་ཡང་། སེམས་དེ་བསྐྱེད་
པ་ཙམ་གྱིས་འཛིག་ལ། བྱིས་ཐེག་ཆེན་པའི་ནང་ནས་འཐོན་པའང་དེ་དང་བུལ་བ་ཙམ་གྱིས་འཛིག་
པས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ནི་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གཞན་མེད་
ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཁོ་ནས་རྒྱལ་སྐས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་
གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེར་གཤེགས་
རྣམས་ཀྱི་སྐས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་དང་། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། །སངས་
རྒྱས་སྐས་སུ་ད་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་སྐས་སུ་འགོ་བར་གསུངས་ལ། ལྷ་
པ་ཉམས་ལེན་མེད་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟན་ཙམ་གྱིས་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་རིགས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཆེ་བ་ནི། འཕགས་
པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་
ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་
མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྐྱོག་གོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནན་ཏན་དང་བུལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྒྲིག་གོ་ཞེས་
སྟོན་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་སེམས་དེ་ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་དང་། དྲག་པ་རང་
གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་བསྟན་པ་ནི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་གྱིས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་ཉེན་
འདིས། །སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་
བརྟན་དང་། །ཞེས་དང་། བདུན་པ་ཟབ་པའི་སྤྲལས་ཀྱི་སྟོར་འཇུག་པ་དཀའ་བའི་བྱི་བ་ནི། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་
བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུངས་སྤྲལས་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་
འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་དང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་འདི་དང་གཉིད་དཔག་དཀའ་བ་དང་གསང་བ་བས་
ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་སེམས་ཅན་སྤྲིག་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་ལག་ན་དོ་རྩེ་ཁྱོད་
གྱིས་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཞིག་སྤྲས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་མ་ཐོས་ན་འདི་སེམས་ཅན་རི་ལྟ་བུ་དག་ལ་
བཞད་པར་བྱ། བརྒྱད་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་འཇུག་མི་རུང་ལ་ནམ་སྐྱེས་དུས་འཇུག་པ་ནི། ལག་ན་དོ་
རྩེས་སྤྲས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གང་གི་ཆེ་
དེ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་པ་གསང་སྤྲལས་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡི་ཤེས་ཆེན་པོར་དབང་
བསྐྱར་བའི་གཟུངས་སྤྲལས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པར་བྱ་ཡི། དྲག་བ་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་པར་
འཇུག་པ་དང་ཉན་པ་སོགས་མི་རུང་བ་ནི། གང་དག་གི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་
ནི་གཞུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་བལྟར་མི་གཞུག་གོ། །དེ་དག་ལ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་
དང་གསང་སྤྲལས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བརྟ་བ་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ཐེག་ཆེན་ཡིན་
པས་མི་ཆོག་པ་ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག་གི། །གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་བར་རྒྱུད་པ་ཞིག་གལ་ཆེའོ། །བརྟ་གཅིག་པ་ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ཆོག་ཅམ་ལས་མེད་ན་
ཐེག་ཆེན་ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པའང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཉིད་ལ་རག་ལས་

པས་ན། སེམས་དེ་གོ་བ་ཙམ་ལས་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་དེ་དང་འབྲ་ལ། སེམས་དེ་མཆོན་ཉིད་
ཆང་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཐེག་ཆེན་པའང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་འོང་བས་འདི་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །**བཙུ་**
གཉིས་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་སྐྱེད་པའི་ནས་གྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི། འདི་ལ་སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་གྱི་
བྱ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
ངེས་པ་རྟེན་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །**བཙུ་གསུམ་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་**
སོགས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་རིགས་པ་དང་ལུང་མཐའ་ཡས་གྱིས་ངེས་པ་ནི། དེ་ལ་ཚུ་དང་ལུད་དང་བོད་དང་
ས་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་གྱི་ས་བོན་དང་ཆོགས་ན་འབྲས་གྱི་སྒྱ་གུའི་རྒྱ་བྱེད་ལ། ཁོ་དང་སྐར་མ་
ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དང་ཆོགས་ནའང་དེ་དག་གི་སྒྱ་གུའི་རྒྱ་བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ཐུན་མོང་
བ་ཡིན་ནོ། །ནས་གྱི་ས་བོན་ནི་རྒྱ་སྒྱ་དང་ཆོགས་ཀྱང་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་སྒྱ་གུའི་རྒྱར་མི་
རུང་བས། ནས་གྱི་སྒྱ་གུའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ་དེས་ཟེན་པའི་རྒྱ་ལུད་ལ་སོགས་པའང་
ནས་གྱི་སྒྱ་གུའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་
སྒྱ་གུའི་རྒྱའི་ནང་ནས་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ནི་རྒྱ་ལུད་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲ་བར་བྱང་ཚུབ་གསུམ་གའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱུ་ཆོས་བསྐྱེད་
མ་དང་། ཞེས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་པའི་ས་བོན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མ་ལྟ་
བྱར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་པ་བོད་ལ་ནི་བྱ་རྒྱ་དང་རྟོར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མི་སྤིད་པས་པ་ནི་བྱའི་
རིགས་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་མ་བོད་ལས་ནི་བྱ་སྒྱ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་བས་ཐུན་མོང་གི་རྒྱར་འགྱུར་བ་
བཞིན་ནོ། །**བཙུ་བཞི་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་རུང་ཡང་ལྟ་བུ་མི་འབྱེད་པར་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྟོན་པས་དབྱེ་**
བ་ནི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྒྱུབ་གྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་དང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་
གྱིས་ངེས་བསྟན་པའི། །ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད། །གཞན་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་

དེས། །ཞེས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྟོད་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ལ། དེས་ན་ཤེར་བྱིན་ལ་
ཡུམ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྤྲས་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་འབྲེད་པ་མིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་སྟོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་
བ་རྣམས་གྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆེན་མེད་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་དང་། །སྟོད་པ་ཡོངས་བསྡུ་བ་བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་
ལ་འགྱུར། །ཞེས་ལྟ་བུས་མ་བྱེ་ཞིང་སྟོད་པས་བྱེ་བར་གསུངས་སོ། །
བཙུ་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཙོ་
མོར་མི་སྟོན་པར་ལམ་ལྟར་སྟོང་ངམ་ཡིན་ཀྱང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་མིན་པའི་ཡན་ལག་སྤྱོད་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ན་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ལམ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གདམས་པའི་
མཐེལ་དུ་བརྒྱང་ནས་སྟོང་པ་མེད་ཅིང་ཐུན་འགོ་ལ་ཆོག་ཙམ་ཞིག་བྲན་པར་བྱས་ནས། ལྟགས་གྱི་འང་
ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་མེད་པར་བརྒྱས་པ་ཙམ་དང་པར་བྱིན་གྱི་སེམས་གནས་ཙམ་དང་བྱིན་སོགས་ཙམ་ལྟ་
བུའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྱོད་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་མས་འབད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་གསལ་
སོ། །བཙུ་བྱུག་ག་སྤྱིར་ཐབས་ཤེས་མང་ཡང་ཐབས་ཤེས་གྱི་གཞུང་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟ་བུ་གལ་ཆེ་བ་ནི། སྤྱིར་བྱ་སྤྱེད་
པ་ལ་པ་མ་གཉིས་ཅར་དགོས་པ་ལྟར། ལམ་ཆ་ཆང་བ་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆང་བ་
དགོས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་པ་
ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་དགོས་ལ། བཙུ་བདུན་པ་དེ་དེ་ཙམ་གྲོལ་འདོད་ན་ལྟ་བུ་མ་ནོར་བར་སྟོན་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་
དེ་བ་ལས་མི་བསྟོན་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་ན་ནི་ཞི་གནས་ལ་ལྟག་མཐོང་
དུ་མ་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་བསྟོན་དགོས་ནའང་ བཙུ་བརྒྱད་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱང་འདས་འདོད་ན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་གཙོ་བོར་དགོས་ཚུལ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བར་ཁས་འཆེན་ནི་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་ལ་སྤྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། ཤེས་པས་སྤིད་ལ་མི་གནས་

ཤིང་། ལྷིང་རྩེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་མཐར་
ལྷུང་བ་འགོག་ལ། ལྷིང་རྩེས་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་དགོས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་བར་ལྷུང་
བ་མི་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བ་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་
འབད་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་མཁྱེན་པའི་མངའ་བདག་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་མདྲ་བྱུང་དུ་
བྱེད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ནི། རིན་
པོ་ཆེའི་སེམས་འདི་ཉིད་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་མདྲ་བྱུང་བའི་ལམ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ལ་
མཆོད་པར་འཛིན་གྱི། གྲུས་པ་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱུགས་ཀྱི་བྱལ་བ་བརྒྱད་དང་བསམ་གཏན་སོགས་ཕྱི་ནང་
གི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཅུ་དུ་མི་འཛིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་དག་
རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་སེམས་གང་། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ཁྱད་པར་
འདི། །སྤྱོད་པའི་མདྲ་ཅིག་འཁྱུངས། ཞེས་དང་། དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་
བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་
པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་སྐྱེ་ལ་བྱག་འཆལ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དམ་ཆོས་འོ་མ་
བསྐྱབས་པ་ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་བྱང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་རབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བྱང་བའི་གདམས་
པའི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དམའ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་པ་སྤྱགས་ཀྱི་སྤྱོད་དཔོན་
ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་རྣམ་ཐར་ནི། དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་འཛིན་ཅིང་གསེར་གླིང་པ་
སེམས་ཅན་རྣམ་བཤེན་གྱི་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་
པས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཆེ་ཆོས་སྤྱུང་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གསུངས་རབ་ཀྱི་གནད་ཤེས་
པ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་ལམ་ཀྱི་གནད་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་བྱ་རྒྱུ་
ལ་ཐན་སྤྱིང་བ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུང་ལ་མེད་ན་སྤྱིང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ལ་འབད་

ནས་བཅོས་མ་མིན་པ་ཞིག་སྟེ་རྒྱ་བྱང་ན་དེས་ཟིན་པའི་བྱ་རོག་ལ་ཟན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱིན་པའང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འཁོ་ཡི། དེ་མེད་ན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་
སྟེ་བྱིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པར་མི་ཆུད་དོ། །བཞི་པ་དེ་མེད་ན་ཆུལ་ཁྲིམས་སོགས་དང་ལྟ་བུ་སྟོམ་
ལྟགས་བརྒྱུ་ཅ་ཆུང་བསྟོམ་པ་ཡང་ཆུལ་སྟེ་ཀྱི་སྟོན་པར་མི་ཆུད་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཆུལ་ཁྲིམས་ནས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བར་དང་ལྟ་བུ་སྟོམ་པ་དང་ཅ་ཆུང་ཐིག་ལེ་སོགས་བསྟོམ་པའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་
པར་མི་ཆུད་དོ། །ལྟ་བུ་སྟོང་བྱུང་དང་ཉི་ལྟ་བུ་རམ་ཤིང་གི་ཆལ་གྱི་དཔེ་སོགས་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་ཡོད་ཅེས་
གྱིས་སྐད་ཅིག་གི་ཤེར་བྱིན་བསྟོམ་པ་ཅམ་དག་བཅོམ་ཆེས་མང་བས་བསྐལ་བར་འབད་ཀྱང་མི་ཡོང་བས་ས་ཆོད་ཆེ་ཆུལ་ནི།
འཇིག་རྟེན་ན་རྩ་རྩ་བ་དང་ཟོར་བ་བདར་བའི་དཔེ་བརྗོད་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་འདི་གཞན་དུ་
མ་སོང་བར་ཡུན་རིམ་ཅམ་དགེ་སྟོར་ལ་འབད་སྟོ་བྱས་ཀྱང་ཟོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བས་ཅ་རྩ་བ་དང་འབ་
སྟེ། ས་བཅད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སེམས་འདི་གཞན་དུ་ཞིག་སོང་ན་རེ་ཞིག་ལ་མི་རྩ་བར་ཟོར་བ་
བདར་ནས་རྟོན་པོར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་བརྒྱུ་བས་ཅུང་ཟད་ཅེས་ལའང་མང་དུ་བརྒྱུ་ཟིན་པ་དང་འབ་
སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་དང་ཆོགས་སྟུང་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་དགེ་བ་ཆུང་བ་
དང་བར་སྐབས་སུ་འཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོན་འཇུག་
ལས། སྟེ་ག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགེ་
གཞན་གང་གིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྟེ་ག་
ཆེན་རྣམས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྟེ་ག་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་སྐད་ནད་ཅེས། །བསལ་ལོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ནའང་། །པན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་
ཏེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན། །སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་
བསལ་འདོད་ཅིང་། །རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། །བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་སྟོས་ཅི་
དགོས། །ཞེས་དང་། དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་

འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་གིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྲིན་པས་མི་ཟད་
འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

རྒྱ་གར་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ།

གཉིས་པ་སེམས་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི། རྒྱ་གར་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་
དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤང་བའི་རིམ་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་ཆད་དང་། ཆོ་གས་བཟུང་བའི་ཚུལ་
སོ། །དང་པོ་ལ་ རྟེན་བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་ཚུལ་ གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་དོན་བཤད་
བ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་བར་དོན་གཉིས་ཆང་དགོས་ཚུལ་དང་། དེར་བསྐྱགས་བ་དང་། རྟེན་བཞིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནམ་གངས་པར་བཤད་བ། མཆན་ཉིད་པ་དོས་བཟུང་བ་དང་བྱག་ །དང་པོ་ལ་བཞི། དང་པོ་ནི། རྟེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་
ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་སམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་རང་གིས་མཐོང་བའམ།
ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་མཐུ་
ཆེའོ་སྟམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ དེ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ཐོས་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལས་བཅུམས་པའི་སྡེ་སྟོད་མཉན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
བ་དང་། གསུམ་པ་ ཆོས་མ་ཐོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་རྒྱབ་ཏུ་ཉེ་བ་མཐོང་བ་ན། ཆོས་དེ་ལྟ་
བུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བར་བྱེད་པས་བདག་གིས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་རིང་བུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱ་དེས་པར་སེམས་བསྐྱེད་དོ་སྟམ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཆོས་རྒྱབ་པར་མ་མཐོང་ཡང་དུས་ངན་པ་གཉི་སྤྲུག་དང་ངོ་ཆ་དང་ཁྲིལ་
མེད་དང་ཐག་དོག་དང་མེར་སྐྱ་སོགས་ཤས་ཆེ་བའི་དུས་འདིར་ནི་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའང་རྟེན་པར་དཀའ་ན། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཞིག་བདག་
གིས་སེམས་བསྐྱེད་ན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དཀའ་བར་མཐོང་

ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་བཞི་གང་
ཡིན་བཤད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་མ་ཆང་བར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཅེས་དུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སེམས་སྐྱེ་བའི་
ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་
སྐྱེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་གང་གིས་བྱས་པ་ལ། དང་པོ་ནི་ཆོ་འབྲུལ་ངོ་མཆར་བ་རྣམས་མཐོང་
ངས། ཐོས་ན་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་དེ་བདག་གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་ནས་ཡིན་
ལ། གཉིས་པ་ནི་ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཉན་པས་དང་པོར་དད་པ་སྐྱེས། དེ་
ནས་དེ་དག་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་མ་
བཟོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པ་སྟེ་འདི་ལ་བསྟན་པ་མ་རྒྱབ་ན་སེམས་
ཅན་གྱི་སྤྱད་པ་སྤྲལ་བ་སྒྲོག་པར་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སྤྱད་པ་སྤྲལ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་
བའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་རྒྱབ་པ་ལ་མ་བཟོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོག་དུ་སྤྱང་ཇི་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་དང་སྒྲོས་སོ། །བཞི་པ་ནི་དོན་
ཆེ་བའི་སེམས་དེ་དགོན་པར་མཐོང་ནས་གཙོ་བོར་དེས་བསྐྱལ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་
སྐྱེས་པ་སྟེ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བཞག་
གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་པར་སྒྲུང་ངོ་། །གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་དོན་གཉིས་
ཆང་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་འདོད་
མེད་ན་རང་གི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱང་བས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་མི་ལྟོག་སྟེ། བྱམས་པ་
དང་སྤྱང་ཇི་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་ནི་གཞན་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཞི་བ་རྒྱང་བས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་བསྒྲོག་ཀྱས་ཀྱི་ཆོག་འཛིན་སྟེ་
མ་བསྒྲོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་འགོག་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །རང་དོན་འགྲུབ་པ་
ལ་ཞི་བ་རྒྱང་བས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་བསྒྲོག་མི་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་

བ་ཅམ་གྱི་ཐེག་དམན་ལ་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་སྤྱོད་པ་དེ་བ་ལས་མེད་པས་རང་དོན་སྤུན་སྤུམ་
 ཆོག་པས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་སྤིང་པའི་རྒྱུ་པ་ལས་ཐར་ཡང་། ཞི་བའི་རྒྱུ་པ་ལས་མ་
 སྤོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །*བཞི་པ་དེར་བསྐྱབས་པ་ནི།* དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་སྤངས་ནས་གཞན་དོན་
 ལྟ་ཞོག་རང་གི་དོན་འབྲུག་པ་ལའང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ན་ནི་ཐེག་དམན་དུ་
 མི་ལྟོག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཆོན་པོར་འགྱུར་རོ། །*ལྷ་པ་རྒྱུན་བཞི་ལས་དེ་སྐྱེད་པ་ནས་གངས་པར་བཤད་པ་ནི།* སྤར་བཤད་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེས་བྱངས་པ་མི་སྤང་ལ། གསུང་
 རབ་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ཡོན་ཏན་
 མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་མང་པོ་སྤང་
 བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་ཡི་དམ་བཅས་པའང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
 གསུངས་པ་སྤང་བས་དེ་གཉིས་དེ་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་གངས་སུ་བགྱང་དགོས་ལ།
དུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ངོས་བརྒྱུད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་
 གཞན་དོན་ལ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཅམ་གྱིས་མི་
 ཆོག་པས་རང་དོན་ལའང་སངས་རྒྱས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་མཐོང་བའི་འཛོལ་འདོད་དང་དེ་ཡང་
 གཞན་གྱི་དོན་ཡལ་བར་བཞག་པ་མིན་པར། གཞན་གྱི་ཕྱིར་དུའང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་འདོད། །ཅེས་བྱང་རྒྱུ་དང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །*གཉིས་*
པ་རྒྱ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། དེགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པ་ལ། དག་བཤེས་ཀྱིས་ཟིན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་
 སྤྱིང་བཅེ་བྱ། འཁོར་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱོ་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །*གསུམ་*
པ་ལ་དངོས་དང་། དེ་དག་བརྟེན་མི་བརྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེས་ན་དེར་དུས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་རིགས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི་སྟོབས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རང་གི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་རང་གི་སྟོབས་དང་གཞན་གྱི་མཐུས་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་གཞན་གྱི་སྟོབས་དང་སྟོན་ཐེག་ཆེན་ལ་གོམས་པ་དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ནི་སྟོབས་དང་འདིར་དམ་པ་བརྟེན་ཞིང་ཆོས་ཉན་ལ་སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་སྦྱར་བའི་སྟོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ལོ། །གཉིས་པ་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་བརྒྱུད་པོ་སོ་སོ་བཟུང་། ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དང་རྒྱུ་ནི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་བརྟན་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དང་སྦྱར་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་ན་མི་བརྟན་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་སྐྱེ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་རྒྱབ་ཏུ་ཉེ་ཞིང་། སྟོགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྟོགས་མར་གྱུར་པའི་དུས་འདིར་ལེགས་པར་གོ་ནས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞིན་ཏུ་དགོན་པར་རིག་པར་བྱས་ལ་དམ་པའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་ལ་འབད་ཅིང་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་གཡམ་ལ་རྒྱགས་དང་སྟོལ་ཀ་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱ་བར་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཅ་བ་རྒྱགས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་གྱི་རྫོན་མ་སེམས་ལྟར་རྒྱུ་ལ།

གཉིས་པ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་རིམ་པ་ནི། རོ་བོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་མན་དག་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མ་དང་། རྒྱལ་སྤུས་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་བ་གཉིས་སྤང་ངོ། །རྒྱ་འབྲས་བདུན་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ལས་འབྱུང་ལ། སེམས་དེ་ལྟག་བསམ་ལས་དང་བསམ་པ་དེ་སྟོང་རྗེ་ལས་དང་སྟོང་རྗེ་བྱམས་པ་ལས་དང་བྱམས་

པ་འིན་དུ་གཞོ་བ་ལས་དང་འིན་དུ་གཞོ་བ་འིན་ཐོན་པ་ལས་དང་འིན་ཐོན་པ་ནི་མར་མཐོང་བ་ལས་
 འབྱུང་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་གཉིས། རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། རིམ་ཅན་དུ་སྦྱང་བ་
 དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་གྱི་རྩ་བ་སྟོང་རྗེས་བསྟན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འབྱར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། བ་མ་གསུམ་
 དུ་གལ་ཆེ་བ་གསུམ་ལས། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་འཕྲོ་བ་སྟོལ་བའི་ཁུར་དེ་ལ་རག་ལས་བ་ནི།
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་བསྐྱེད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གཏོན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་
 དམ་འཆའ་བར་འབྱུང་ལ། སྟོང་རྗེ་དམན་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་འོང་བས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་སྟོལ་
 བའི་ཁུར་འབྱེར་བ་ནི་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁུར་དེ་མི་འཛིན་ན་ཐེག་ཆེན་པར་མི་ཆུད་
 པའི་ཕྱིར་སྟོང་རྗེ་ནི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྟོག་གི་སྟོན་དུ་དབུགས་བཞིན་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོན་
 པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས། བཅུན་པ་ལྷ་ར་དུ་
 ཉིའི་བྱ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མི་ཟད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུན་པ་ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དབུགས་ཕྱི་
 བར་དུ་རྒྱ་བ་ནི་མིའི་སྟོག་གི་དབང་པོའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 དང་། གསུམ་པ་བྱང་སེམས་སྟོན་པའི་དོན་ཚུལ་བྱེད་ཡིན་པ་ནི། ལྷ་ཡ་གློ་རི་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱི་སྟོན་པའི་ཚུལ་པ་ནི་ཅི། གནས་ནི་གང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྲུས་
 པ། ལྷའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱི་སྟོན་པའི་ཚུལ་པ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ། །གནས་
 ནི་སེམས་ཅན་ལོ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་དེའི་སྟོན་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་ཆོག་གས་
 གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མ་བསྐྱབས་ན་མི་འབྲུབ་པར་མཐོང་ནས་བྱ་དཀའ་བའི་ཆོག་གས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 ལ་འཇུག་པས་ན་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་ནོ། །གཉིས་པ། བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་

སྙིང་རྩེ་ཡང་ཡང་མ་བསྐྱོམ་ན་ཐེག་དམན་ཏུ་སྦྱང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལན་ཅིག་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་སྦྱིས་ནས་ཞུགས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་གྲངས་མང་ཞིང་བྱེད་ངན་པ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའང་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་ཞིང་
མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན་ཞུམ་ནས་ཐེག་པ་དམན་
པར་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས་པ་ལྔར་བསྐྱོམས་པས་མི་སྦྱོ་ཞིང་ཆོགས་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྩོགས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལན་
ཅིག་བསྐྱེད་པ་ཅམ་མིན་པར་རྩེ་འཕེལ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་རང་གི་བདེ་སྤྱག་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་
གཞན་གྱི་དོན་ལ་མི་སྦྱོ་བས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྩོགས་པར་བྱེད་དེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་
པོ་ལས། དེ་ལྟར་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལ་མི་
ལྟ་བར་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་པན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཆོགས་བསགས་པ་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་
ཞིང་ཡུན་རིང་ལ་དུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་གོ། །འཕགས་པ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྦྱེ་བ་མི་ལེན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་བདེ་བའི་སྦྱེ་བ་མི་འདོར་བ་ཅི་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས། །གསུམ་པ་ཆོགས་སྤྱར་དུ་རྩོགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་བ་ལ་ཞུགས་ན་རིང་
པོར་མི་ཐོགས་པར་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་སོ། །བཞི་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་ན་ལམ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བར་རྣམ་
མཁྱེན་ཐོབ་པ། གདོན་མི་བྱ་བར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྔ་པ་དེས་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྙིང་རྩེ་ལ་རག་ལས་པས་ཅ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཅ་བ་ནི་སྙིང་རྩེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཐ་མང་གལ་ཆེ་བ་ལ་དངོས་དང་། བྱང་བར་སྙིང་རྩེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གདམས་པའི་མཐེལ་
བྱེད་པར་གདམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི་མཐའ་སྤངས་པས་དུས་ཀྱི་སྙིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སྙིང་
རྩེའི་མཐུ་ཡིན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བུ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ཡང་ཐེག་དམན་བཞིན་ཞི་བར་མི་
གནས་པར་ནམ་མཁའ་རི་སྤྱི་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའང་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་སྟེ། དེ་མེད་

ན་ཉན་ཐོས་ལྟར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་དུས་ཀྱན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱོད་རྗེར་བསྟན་པ། སྒོམ་རིམ་
 བར་པ་ལས། སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ནས་ས་
 རང་གི་དོན་ཕྱུན་སྲུལ་ཆོགས་པ་མཐའ་དག་བརྟེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཐུག་གི་
 བར་དུ་བཞུགས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་དང་། གསུམ་པ་མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་རྗེར་བསྟན་པ། བཙུགས་ལྟར་
 འདས་ནས་ཀྱི་མི་གནས་པའི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ནི་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
 སོ། །བཞི་པ་ཕྱིའི་དཔེ་གསུམ་གས་སྤྱོད་རྗེ་གཅིག་བྱ་མཆོན་པ་ནི། དཔེར་ན་ལོ་ཐོག་ལ་ཐོག་མར་ས་པོན་དང་བར་
 དུ་རྒྱ་དང་ཐ་མར་སྤྱོད་པ་གལ་ཆེ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་ལ་འང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
 གལ་ཆེ་བ་སྤྱོད་རྗེ་ཡིན་པར་དཔལ་ལྡན་ཆུ་བ་བྲག་གས་པས་གསུངས་ཏེ། གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་
 བའི་ལོ་ཐོག་ཕྱུན་ཆོགས་འདིའི། །ས་པོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་རིང་དུ། །ལོངས་སྤྱོད་གནས་
 ལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་འདོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྤྱོད་རྗེ་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་
 སོ། །ལྔ་པ་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་རྟེན་པ་ལག་མཐེལ་གྱི་དཔེ་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་
 ནས་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བཙུགས་ལྟར་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོས་རབ་
 ཏུ་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིད། །བཙུགས་ལྟར་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོས་གཅིག་རབ་
 ཏུ་བཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བགྱིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ལག་མཐེལ་ན་
 མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་གཅིག་བྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །བཙུགས་ལྟར་
 འདས་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ནས་ཀྱི་
 ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །བྲག་པ་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྟན་
 འོང་བ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེ་བཙུགས་ལྟར་འདས་དཔེར་བགྱི་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་
 འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དཔུང་གི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མཆིད། །བཙུགས་ལྟར་
 འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བདུན་པ་སྟོང་ཟླ་ཆེན་པོ་གང་ལ་ཡོད་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་མཆི་འོང་བ་སྟོན་གི་དབང་
པོ་འདི་དཔེ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔེར་བཀྱིན་སྟོན་གི་དབང་པོ་མཆིས་ན་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཟླ་ཆེན་པོ་མཆིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་སྟོང་ཟླ་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་གནད་མཆོག་ལུང་རིགས་མཐའ་ཡས་གྱིས་བྱུབ་
པས་གཅེས་པར་བྱེད་པ་ནི། ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་དང་རིགས་པས་བྱུབ་པ་འདི་ལྟ་
བུ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩ་བ་སྟོང་ཟླ་ཆེན་པོ་བཅས་པའི་ཆོས་སྟོར་ལ་གདམས་
པའི་མཆོག་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛིན། །གཉིས་པ་ཁྱད་སྟོང་ཟླ་ཆུང་ཆོས་ཀྱི་གནད་མ་གོ་བ་མི་བྱ་བར་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉིང་ཁྱར་འཛིན་པར་གདམས་པ་ནི། དེས་ན་ཁང་སྟོང་ཆུང་སྟོན་པས་རྩོམ་ལ་གདམས་ངག་
ཞུས་ཀྱང་འཛིན་ཉེན་སྟོས་ཐོངས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོམས་བྱ་བ་ཞིག་ལས་མི་འོང་བྱས་པ་ལ་
དགེ་བཤེས་སྟོན་པས་ཁྲིལ་ནས་དེ་རྩོམ་པའི་གདམས་ངག་གི་མཐིལ་ལུང་བ་ལ་གསུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་
གནད་མཐའ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྟེན་དཀའ་བ་ཆོགས་བསགས་པ་དབང་པོ་རྩོམ་པ་མངོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱིས་བཤད་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བསག་སྦྱང་དང་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི། ངེས་པ་རྟེན་པའང་འདི་ཁོ་ན་དཀའ་བས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བསག་སྦྱང་དང་སྟོང་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་
བལྟས་ནས་ངེས་པ་བཟན་པོ་བཅའ་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ནི་རིན་
པོ་ཆེ། །རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ས་པོན་དེ། །དཔའ་ཁྱོད་ཁོ་ནས་སྟོང་པོར་མཐུན། །དེ་གཞན་སྟེ་པོས་
འོལ་མི་དགྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་གཞན་རྣམས་སྟོང་ཟླ་ཆེན་པོ་དེའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་མར་ཤེས་ནས་
བྱམས་པའི་བར་རྒྱ་དང་། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྟོང་ཟླ་ཆེན་པོ་འབྲས་བྱར་འགྱུར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མར་ཤེས་
ནས་བྱམས་པའི་བར་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་ལ་བྱག་ལས། དང་པོ་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐལ་དང་

འབྲས་འདོད་ལྷགས་དག་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ཞིག་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་སྤྱག་
 བསྐལ་ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་སྒོ་དེ་སྐྱེ་སྤྱོད་བ་དང་ལྷགས་དག་བ་དང་བཟླ་པོར་སྐྱེ་བ་
 ལ་ནི་སྤྱན་དུ་སེམས་ཅན་དེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་། གཅེས་ལ་པངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 གཉེན་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་ན་མི་བཟོད་ལ་དག་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་ན་དགའ་ཞིང་དག་གཉེན་བར་
 མ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་ན་པལ་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བའི་བཏང་སྒྲུམས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆེན་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡིད་དུ་སྤྱག་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རི་ཅམ་
 གཅེས་པ་དེ་ཅམ་དུ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་མི་བཟོད་པའང་དེ་ཅམ་སྐྱེ་སྟེ། གཅེས་པ་རྒྱུད་བ་དང་འབྲིང་
 ལ་མི་བཟོད་པ་ཤས་རྒྱུད་ལ་ཤིན་དུ་གཅེས་ན་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱོད་ལའང་མི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
 བར་སྤང་བས་སོ། །དག་ལ་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་ན་འབྲས་འདོད་མི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་དུང་དེ་ལས་
 ཆེ་བ་དང་དེ་དང་མ་བྲལ་ན་སྤྱོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་ལན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་
 བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་གིས་སྤྱག་བསྐལ་བྱང་བ་ལ་དགའ་བ་ཤས་ཆེ་རྒྱུད་འབྱུར་རོ། །དག་གཉེན་བར་
 མའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་མི་བཟོད་པའང་མེད་ལ་དགའ་བའང་མེད་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་
 མེད་པས་ལན་ནོ། །གསུམ་པ་གཉེན་དང་དེའི་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པས་མར་སྒྲོམ་པ་དང་འིན་འཛན་དང་འིན་གཞོ་གསུམ་གྱིས་
 ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། དེས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་དེས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་
 ཅན་གཉེན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཡིད་འོང་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་ནི་མ་ཡིན་
 པས་མར་བསྒྲོམ་པ་དང་དེའི་འིན་འཛན་པ་དང་འིན་ལན་གཞོ་བ་གསུམ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅེས་
 པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་གཅིག་བྱ་ལྟར་སྤྱིང་དུ་སྤྱག་པར་འཛིན་པའི་བྱམས་པ་ནི་དེ་
 གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ་དེས་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་ཅམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མ་ངེས་པ་
 ནི། བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་མི་སྤྱང་རོ། །ལྔ་པ་དེ་
 ལྟར་གོ་ནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྐྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི། དེས་ན་མར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་

ནི་བདེ་བ་དང་ཕྱད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྦྱང་ཇེ་གཉིས་ཀའི་
གཞིར་སྤང་བས་འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ། །རྒྱག་པ་མན་དག་དེ་སྤྱི་ལྷགས་ཡིན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་
བའི་རྒྱར་སེམས་ཅན་རྣམས་གཉེན་དུ་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི། སློབ་དཔོན་ཆེན་པ་གྲགས་པ་ས་བཞི་བརྒྱ་
པའི་འབྲེལ་བ་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བར་སྐྱེ་བ་ནས་མཁའ་ལྷར་མཐའ་ཡས་པ་དག་ལ་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དང་ཆེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་ཇེ་དེ་རྒྱ་ཅན་ཞེས་པ་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་
ནས་ཡིད་སྤྲུག་ཅིང་སྒྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེས་པར་སྤྱར་བའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྤྱོད་དག་
ཡུན་རིང་པོར་ཞེས་པ་ནས་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་ཐོག་པ་མེད་པ་ནས་བ་དང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་ལག་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་གྲ་ཞིང་
མགོན་མེད་པ་མཐའ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་གྱི་གཟིངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ དང་། བཅུན་
པ་ཆེན་པ་ས་སློབ་སྤྱིངས་ལས། །རྒྱང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྷ་བྱར་སྤང་གྱུར་བ། །སྐྱེ་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མཁེས་པ་དེ་བོར་ནས།
།ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་ས་སྐོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མཐའ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་
རྣམས་ལ་རྗེ་རྒྱན་སྤྱུལ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱ་ཆོགས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་མཐོང་བས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་མཉམ་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་མེད་པར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནའོ་སྤྱུལ་དུ་བསམ་ཤིང་བར་མའི་
ཕྱོགས་རྣམས་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བ་དང་དག་ལ་ཡང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱང་ཇེ་བསྐྱོམ་
པར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་པར་འདོན་པར་འདོད་པ་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །རྣམས་

ཀྱིས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྦྱང་ཇེ་དེ་ལས་ ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱར་འགྱུར་རྒྱལ་ལ་དོགས་པ་དང་།
ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སློ་རིམ་གྱིས་སྤྱངས་པས་སྦྱང་ཇེ་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱལ་ལ་ཐོབ་འདོད་སྐྱེ་བས་དེ་ཅུ་གྱིས་ཆོག་མོད། བར་དེར་ལྷག་བསམ་བཅུག་པས་ཅི་བྱ་
སྤྱུལ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྦྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱེད་དུ་འཁྱེད་པའི་ལྷག་བསམ་མེད་པ་ནི། སེམས་
ཅན་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྤྱུལ་པའི་བྱམས་པ་དང་སྦྱང་ཇེ་ཆད་མེད་
པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ལ་འདོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་

དང་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་བ་རང་གི་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས་སྦྱང་སྦྱོབས་
 གྱི་བསམ་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ཉན་རང་དང་མི་འང་བའི་ལྷག་བསམ་ཁུར་
 དུ་འབྲེར་བ་ཤེས་བྱེད་དཔེ་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ནི། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་སྤྲད་ན་སྦྱུམ་པ་
 དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་བྲལ་ན་སྦྱུམ་པས་མི་ཆོག་གི་རང་གིས་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཁུར་སྦྱང་ཐག་པ་
 ནས་འབྲེར་དགོས་པས་བྱད་པར་རྣམས་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། གློ་
 གྲོས་རྒྱ་མཚོ་དཔེར་ན་ཆོང་དཔོན་ནས་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་ལ་བྱ་གཅིག་བྱ། འདྲོད་པ་སྤྱག་པ་པངས་
 པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་བྱེད་དེ་ཡང་བྱིས་པར་གྱུར་པས་གར་
 བྱེད་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་སྦྱང་བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་བྱེད་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་བྱེད་དེ་མི་
 གཙང་བའི་དོང་དུ་སྦྱང་བ་དེ་མཐོང་ལ། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་ངེས་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་མྱ་ངན་
 བྱེད་ལ་སྟེ་སྤྱགས་འདོན་རྟེ། མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ནས་བྱེད་དེ་འདོན་པར་ནི་མི་བྱེད་
 དོ། །དེ་ནས་བྱེད་དེའི་པ་སྤྱགས་དེར་སོང་སྟེ་དེས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་སྦྱང་བར་
 མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་རིངས་པ་རིངས་པར་བརྟབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་བྱ་དེ་འདོན་
 པའི་གློས་མེད་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱག་གྲོ་བ་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་བབས་ཏེ་བྱ་གཅིག་བྱ་སྦྱང་
 བར་གྱུར་རྟོ་ཞེས་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མི་གཙང་བའི་དོང་དང་། བྱ་གཅིག་བྱ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 དང་མ་དང་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་སྦྱང་བ་མཐོང་ནས་མྱ་ངན་དང་སྟེ་སྤྱགས་འདོན་གྱི།
 གཞོན་པར་བྱས་པ་མེད་པར་ཉན་རང་དང་། ཆོང་དཔོན་དང་ཁྱིམ་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ་བྱ་གཅིག་བྱ་གཅིས་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་སྦྱང་བ་ལ་དེའི་
 མ་སྦྱང་རྗེ་སྟེ་བ་འང་བ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་བར་དེར་ལྷག་བསམ་
 བྱེད་དགོས་པ་ནི། དེས་ན་སྦྱང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་སྦྱོལ་བའི་ཁུར་འབྲེར་བའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་
 པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ལྷག་བསམ་དེས་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྦྱོལ་བའི་གློ་

སྐྱེས་པ་ན་རང་གི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་རྫོགས་པའང་བྱ་བར་
མི་རུས་ལ། དེར་མ་ཟད་དག་བཙམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་རེ་དང་
དེའི་དོན་ཡང་ཐར་པ་ཅམ་བསྐྱབ་པར་རུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་འགོད་མི་རུས་པས་སེམས་
ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་
སུ་ཞིག་གིས་རུས་སྟམ་དུ་བསམས་པ་ན། སངས་རྒྱལ་ཉག་གཅིག་ལ་རུས་པ་དེ་ཡོད་པར་ཤེས་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་བ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྐྱེད་
བ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྐྱེད་བ་དང་། སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་དེ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བསྐྱབ་པ་དང་། སྒོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་
གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཆགས་སྤང་བཀག་ནས་སེམས་སྟོམས་དགོས་པ་ནི།
སྤར་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སྟོན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་
འདིར་ཡང་ཁྲམས་ལ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཁ་
ཅིག་ལ་སྤང་བའི་ཕྱོགས་རིས་སུ་གཅོད་པ་བཀག་ནས་སེམས་སྟོམས་པ་མ་བསྐྱབས་ན་བྱམས་
པ་དང་སྟོང་རྩེ་གང་སྐྱེ་བ་དེ་ཕྱོགས་རིས་ཅན་དུ་སྐྱེ་ཡི་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྐྱེ་
བས་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བཏང་སྟོམས་གང་བསྟོམ་པ་ནི། བཏང་སྟོམས་ལ་འདུ་བྱེད་
བཏང་སྟོམས་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཆད་མེད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་འདིར་ནི་ཐ་མ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་བསྐྱབ་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་ནས་སེམས་སྟོམས་པ་
གཉིས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་བྱི་མའོ། །གསུམ་པ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། འདི་བསྟོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི་སྐྱེ་

སྤྱི་བས་ཐོག་མར་པན་ཡང་མ་བཏགས་གཞི་དེ་བའང་མ་བྱས་པའི་བར་མ་ཞིག་ལ་དམིགས་ཏེན་
བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་བ་བསལ་ཏེ། སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བྱུབ་ན་དེ་ནས་མཛའ་བཤེས་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྐྱབ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་མི་
སྦྱོམས་པ་ནི་ཆགས་སྤང་གིས་རིས་སུ་གཅོད་པའང་ཆགས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་མ་སྦྱོམས་པའོ། །དེ་
ལ་སྦྱོམས་ནས་དག་ལ་སེམས་སྦྱོམས་པ་བསྐྱོམ་སྟེ་དེ་ལ་མི་སྦྱོམས་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་
མཐུན་པར་བལྟས་ནས་ཞེ་སྤང་བའོ། །དེ་ལ་སྦྱོམས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
སྦྱོམས་པ་བསྐྱོམ་མོ། །**བཞི་བ་གང་བསྐྱོམ་པས་ཆགས་སྤང་འགོག་པ་ནི།** འོ་ན་དེ་དག་ལ་ཅི་ཞིག་བསྐྱོམས་
པས་ཆགས་སྤང་སྤོང་ཞེ་ན་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ནི་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་
པ་དང་སྤྱད་བསལ་མི་འདོད་པར་མཆུངས་པས་ན་ཁ་ཅིག་ལ་ཉེ་བར་བརྒྱུད་ནས་པན་འདོགས་
ཤིང་ཁ་ཅིག་ལ་རིང་བར་བརྒྱུད་ནས་གཞི་དེ་བ་བྱེད་པའང་པན་པ་མི་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་སྟེ་
པ་དང་། རང་གི་ངོས་ནས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་སེམས་ཅན་གང་ལན་བརྒྱར་
བདག་གི་གཉེན་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་པས་གང་ལ་ནི་ཆགས་པར་བྱ་ལ་གང་ལ་ནི་སྤང་
བར་བྱ་སྟེ་སེམས་པའོ་ཞེས་སྐྱོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་གཉེན་ལ་ཆགས་
པ་ལ་ནི། བྱ་མོ་ལྷ་བ་མཆོག་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། བདག་གིས་སྡོན་ཆད་ཁྱེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་
བསད། །བདག་ཀྱང་ཁྱེད་གྱིས་སྡོན་ཆད་གཤགས་ཤིང་གཏུབས། །ཀྱུན་ཀྱང་པན་ཚུན་དག་དང་
གསོད་པ་ཡིན། །ཁྱེད་ཅག་ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་སེམས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤང་
རེས་མེད་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དག་གཉེན་ཐམས་ཅད་སྤྱར་ཏུ་འགྱུར་ནས་འགྲོ་
བའི་ཚུལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་ཁོ་ཆགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱོག་གོ། །**ལྔ་བ་དག་གཉེན་གྱི་སྒོ་མི་འགོག་**
ཀྱང་ཆགས་སྤང་འགོག་པ་ནི། འདི་དགའང་གཉེན་ཁྱེད་པར་གྱི་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་དགོས་པས་དག་
གཉེན་གྱི་སྒོ་ལྷོག་མི་དགོས་ཀྱི་དག་གཉེན་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་ཏུ་བྱས་ནས་ཆགས་སྤང་གིས་རིས་

སུ་གཅོད་པའི་སྒོ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཐམས་ཅད་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཡིད་འོང་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡིད་འོང་གི་གོ་རིམ་ནི། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། བྱམས་པའི་ཚུས་སེམས་གྱི་རྒྱུད་བརྒྱན་ཏེ་སེར་ཡོད་པའི་ས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་སྤྱིང་ཇེའི་ས་བོན་བཏབ་ན་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་རོས་བསྐྱུང་བ་ནི། དེ་ནས་སེམས་གྱི་རྒྱུད་བྱམས་པས་བསྐྱོས་ནས་སྤྱིང་ཇེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་སྤྱུག་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། བཏང་སྒྲོམས་བསྐྱོམས་པས་ཆགས་སྤང་གིས་མ་སྒྲོམས་པའི་རང་རྩོད་རྣམས་ཞི་སྟེ། ཞིང་ས་ལེགས་པར་དུལ་བ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པའི་ཚུ་ཡིས་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་སྤྱིང་ཇེའི་ས་བོན་གྱུང་པོ་བཏབ་ན་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་འདི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་འདི་ལ་མར་ཤེས་དང་། རིན་ཐན་དང་། རིན་གཙོ་གསུམ་ལས། མར་བསྐྱོམ་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པས་རང་གི་སྦྱི་བ་ལའང་ཐོག་མ་མེད་པས་ན་སྦྱི་བ་དང་ཤི་བ་བརྒྱུད་མར་བྱས་ཏེ་འཁོར་བ་ན་ལུས་འདི་མ་སྦྱངས་བྱ་བ་དང་ཕྱོགས་འདིར་མ་སྦྱེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་མེད་ལ། མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་དུའང་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། གཉིས་པ་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ནི། སའི་དངོས་གཞིར་བྱངས་པ་ལས། སྔོན་ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་གང་དུ་བྱེད། མ་སྦྱེས་པ་དང་མ་སོང་བ་དང་མ་ཤི་བའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའ་འོ། །ཡུན་རིང་པོ་འདས་པ་ནས་སེམས་ཅན་གང་བྱེད་གྱི་པའམ་མའམ་སྤ་རུའམ་སྤིང་མོའམ་སྒོ་བ་དཔོན་ནམ་མཁན་པོའམ་སྒྲ་མའམ་སྒྲ་མའི་གནས་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ངས་མཐོང་བར་དཀའ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ད་དུང་མར་བྱེད་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ཡང་སྤར་མ་བྱས་པར་མ་བྱད་མ་འོངས་པ་ནའང་མ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའང་མཐའ་ཡས་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རང་གི་མ་བྱས་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བཅོལ་བར་བྱ་

སྟེ། འདི་སྦྱེས་ན་དེ་ནས་དེའི་དེན་དཔ་པ་སོགས་སྦྱེ་བར་སྦྱ་ལ། མ་སྦྱེས་ན་དེན་དཔ་པ་སོགས་
གྱི་གཞི་མེད་པའི་བྱེད་རོ། །གཉིས་པ། དེན་དཔ་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དུག་ལས། དུས་དང་པོ་མ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ནམ་
པ་སྦྱར་བསྒྲོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་བསྒྲོམས་པའི་འོག་ཏུ་ཐོག་མར་ཆེ་འདིའི་མ་ལ་
བསྒྲོམས་ན་སྦྱེ་སྦྱར་བར་པོ་ཏྲ་བ་བཞེད་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། མདུན་དུ་མ་ནམ་པ་གསལ་པོ་
ཞིག་བསམས་ལ་ད་ལྟར་དུ་མ་ཟད་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འདིས་བདག་གི་མ་བགྱང་ལས་
འདས་པ་བྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་སྟེ། ལན་འགའ་ཞིག་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་ཆེ་འདིར་ཡང་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་
ལྟར་དེས་མ་བྱས་པའི་དུས་སུ་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱབས། བན་བདེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས།
ཁྱད་པར་དུ་ཆེ་འདིར་ཡང་དང་པོ་མངལ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བཟུང་། དེ་ནས་བཅས་པའི་དུས་སུ་སྦྱ་
སེར་ཟེང་འེབ་ཞིག་ཤའི་བྱོད་ལ་བཅར། སོར་མོ་བཅུའི་ཁ་ལ་གཡེངས། ལུ་ཞོ་བསྐྱུན། འོ་མ་བྱ་ཁས་
བསྟོད། ལྷ་བས་ལུད་ཁས་བྱིས། མི་གཙང་བ་ལག་པས་བྱིས་ཀྱིན་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་ལ་
མེད་པར་གསོས། གསུམ་པ་རང་གིས་སྦྱང་མི་མོད་པས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ཡང་བགྲེས་སྒྲོམ་གྱི་དུས་སུ་བཟའ་
བཏུང་དང་འབྲུགས་པའི་དུས་སུ་གོས་དང་པོངས་པའི་དུས་སུ་ནོར་རང་གིས་སྦྱང་མི་བྱ་བ་ནམས་
བྱིན། བཞི་བ་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་རང་ལས་བྱ་གཅེས་ཚུལ་ནི། ཡོ་བྱད་དེ་ནམས་ཀྱང་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོད་
ནས་མིན་གྱི། སྤིག་དང་སྤྱག་དང་གཏམ་ངན་དང་བསྐྱེས་ཀྱིན་ཤི་ཐང་ཐང་དུ་བཅའ་ནས་བྱིན་པ་
ཡིན། ལུ་ལ་ན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་ན། ལུ་འཆི་བ་བས་རང་འཆི་བ་དང་། འདི་ནི་བདེ་
འགྲོར་མ་ཟད་ཞེ་སྤང་གི་བྱུང་པོ་དོམ་དང་སྤིག་པས་ཀྱང་རང་ལུས་ཐོས་ནས་ཀྱང་བྱ་གསོ་ཞིང་མི་ཁྱོ་བའི་གཅེས་པ་སོགས་ཡོད་ན་
གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལུ་ན་བ་བས་རང་ན་བ་དང་ལུ་སྤྱག་པ་བས་རང་སྤྱག་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་
འདམ་ཞིང་སྦྱོར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན། ལུ་པ་སྦྱིང་པོ་གྲུད་ཏུ་མདོར་ན་རང་གིས་ཤེས་
ཆད་དང་རུས་ཆད་ཀྱིས་པན་བདེ་གང་ཡིན་བསྐྱབས། གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ནམས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པའོ། །དུག་པ་སྦྱོང་བས་རིམ་པར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་

བས་ཟིན་ཟིན་པའི་སྒོ་ཆོག་ཙམ་མིན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ནས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་
གཞན་ལའང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ། མར་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མོས་སྒྲོམ་ཉན་ས་དང་སྒོ་སྒྲོང་དུ་བཤད་
བ་ལྟ་བུ་དང་། རིགས་པས་བསྒྲོམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་གཉིས་ཉན་སར་བཤད་ཅིང་པན་ཡོན་མོས་སྒྲོམ་གྱིས་རིགས་པས་བསྒྲོམ་པའི་
བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་སྤེལ་བར་བཤད་པས། རིགས་པས་བསྒྲོམ་པ་གཙོ་ཆེ་ཡང་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་བར་མ་རྣམས་
ཀྱང་མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ལ་མཛའ་བཤེས་འདྲ་བའི་སྒོ་སྐྱེས་པ་ན་དག་རྣམས་ཀྱང་
མར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ལ་མ་དང་འདྲ་བའི་སྒོ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྤྱོད་པ་བཅུའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་མར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ལ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་རྗེ་ཆེར་བཏང་ལ་བསྒྲོམ་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་
ལྷ་ལས། དང་པོ་སྤྱི་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་ཀྱང་དོར་ན་ཁྲེལ་མེད་པས། ཟིན་དུ་གཞོ་བ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་
ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་བདག་གི་མ་ཟིན་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞིང་སྤྱབས་
མེད་པ་དེ་རྣམས་ཅིས་མེད་དུ་དོར་ནས་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཅི་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་ཆུང་
བ་མེད་དེ། སྒོ་བ་མ་ལ་སྤྱིངས་པ་ལས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་གྱུར་པ། །སྒོང་
གི་ནང་དུ་ལྟང་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བཞིན་དུ། །སྤྱི་ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་
གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཏུ་ཅང་ཁྲེལ་མེད་མ་རབས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་
བྱེད་མི་རིགས་ན་ལ་རབས་རྒྱལ་སྤྱས་གྱིས་རི་ལྟར་རིགས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཟིན་ཅན་འདོར་བ་ནི་མ་རབས་
རྣམས་ལའང་མི་རིགས་ན་བདག་གི་ཚུལ་དང་ག་ལ་མཐུན་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས་ཟིན་ལན་བསྒྲོར་
བའི་ཁྱར་བཟུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གྱིས་པ་བར་ན་བཙའ་བ་སྟེ་བྱར་བྱེད་དགོས་པ་རང་གིས་ཅི་ཡང་མི་
རུས་པས། །མ་གང་གི་རུ་ཞོ་མའི་སེམས་བྱམས་པའི་ཤུགས་གྱིས་བྱ་དེས་གཟགས་ཅིང་འཐུངས་པ། །མ་
དེ་ཉིད་མངལ་དུ་དང་སྤྱིས་དུས་དང་སྤྱིས་ནས་ཀྱང་དཀའ་ཆོགས་གྱིས། ངལ་བ་མང་དུ་བསྟེན་ཅིང་བྱམས་ལ་བརྟེན་པ་
དེ་དག་འདིར། །བྱ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཏུ་ཅང་ཁྲེལ་མེད། མ་རབས་ཤིག་ནའང་སྤོང་མི་རིགས་ན་ལ་རབས་རྒྱལ་སྤྱས་གྱི་
རང་བཞིན་སྒོང་བར་སྤྱ་ཞིག་སྟོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཁོང་ན་འདི་སྐབས་ཉིད་ནས་གནས་བྱས་པའི་

མངལ་དུ་སྒྲེ་ཚུལ་གེས་ཤིང་། །སྒྲིས་དུས་མ་རང་ཉིད་ཤི་ལ་སྤྱག་ཀྱང་གང་གིས་བྱ་ལ་བཅེ་བའི་སེམས་གྲིས་ཤི་
དྲགས་པའི་ཐོན་བཅས་ཏེ་མི་གཅོང་བའི་ཁྲོད་ནས་བྱ་འདི་སྤྱར་ཏུ་སྤངས་པ། །སེམས་ཅི་ཡང་མ་གཤམ་ཤིང་ཉམ་ཐག་པའི་
ཉོན་མོངས་དེ་དག་སྤྱག་བསྐྱལ་མགོན་དང་སྤྱབས་གཞན་མེད་པའི་མ་ཞན་རྣམས་འཁོར་བ་འདིར་བོར་
ནས། །རང་གཅིག་བྱར་ཐར་བར་འགྲོ་བ་མ་རབས་ཐ་ཤལ་ཞིག་ནའང་སྤྱུ་ཤིག་སྟོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་
ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གང་དག་མ་རིག་ལྟོངས་པས་བསམ་པ་
རྒྱད་པའི་སྒྲོ་གྲོས་ཅན། །པ་དང་བྱར་གྱུར་རྣམས་གྲིས་བདག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱམས་པས་པན་
བཏགས་པ། །དེ་དག་བཏང་ནས་གཅིག་བྱ་ཐར་བར་བྱེད་པ་བདག་གི་ཚུལ་མིན་ཞེས། །དེ་སྤྱང་
ཁྲོད་གྲིས་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་ངེས་མཐར་བཀྱིད་སྤྱད་སྟོན་ལམ་བཏབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་པན་ལན་ཐག་བཅས་གྲིས་མི་རིགས་པས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ། འོ་ན་པན་ལན་བྱེད་པ་དེ་རི་
ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། མ་རང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་འགྱོར་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་གྲིས་མ་བསྐྱུས་པ་མེད། དེས་ན་བདག་གིས་སྟོན་ཆད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱི་བརྒྱམས་པའི་
དབང་གིས་མས་ནས་མ་བླག་པོ་བྱུང་བེན་པ་ལ། བ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བྱེད་འདེབས་པ་དང་
འབྲ་བར། རང་བཞིན་གྲིས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྤྱར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱ་ཆོགས་
བསྐྱེད་པ་དང་། བྱམས་པས་པན་བཏགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་
ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་པན་ལན་བྱ་དགོས་ཏེ། དབུ་མའི་སྟིང་པོ་ལས། གཞན་ཡང་སྟོན་ཆད་
ཉོན་མོངས་པའི། །གདོན་གྲིས་བརྒྱམས་པ་བདག་གིས་ནི། །མས་ལ་འགྱུར་བྱེད་འདེབས་པ་
བཞིན། །སྤྱག་བསྐྱལ་ནད་པ་གང་སྤྱག་བྱས། །སྒྲི་བ་གཞན་དུ་གང་དག་གིས། །བྱམས་དང་བསྟེན་
བཀྱར་པན་པ་བྱས། །དེ་ལ་ལན་དུ་པན་གདགས་པ། །ཐུ་ངན་འདས་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཅེས་
སོ། །བཞི་པ་བྱས་པ་མི་གཙོ་བ་རན་ཞིང་སྤྱད་ལ་གཙོ་བ་བསྐྱགས་འོས་རིགས་པས་སྟོན་བྱུང་རྒྱུའི་རྣམ་ཐར་ནི། ཀླུ་མཆོ་
རི་རབ་དང་བཅས་པའི་ཁྱུར་ལས། བྱས་པ་མི་གཙོ་བ་ཁྱུར་ཆེ་བ་དང་། བྱས་པ་གཙོ་བ་ནི་མཁས་

པས་བསྐྱགས་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྩ་སྤྱའི་ཆོགས་བཅད་ལས། རྒྱ་མཚོ་དང་
ནི་རི་རབ་དང་། །ས་རྒྱམས་བདག་གི་ཁྱུར་མིན་གྱི། །བྱས་པ་མི་གཞོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་བདག་
གི་ཁྱུར་ཆེན་ཡིན། །མི་གང་སེམས་ནི་མི་གྲོད་ཅིང་། །བྱས་པ་གཞོ་དང་བྱས་པ་ཆོར། །བྱས་པ་
ཆུད་གཞོན་མི་བྱེད་པ། །དེ་དག་མཁས་པས་རབ་ཏུ་བསྐྱགས། །ཞེས་སོ། །ཐུ་བ་སྤྱིང་པོ་གུད་དུ་བསྐྱོམ་
ཆུལ་བཞད་པ་ནི། མདོར་བསྐྱུན་རང་གི་མ། དྲན་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་སྤྱོད་ཞིང་མིག་ལོང་བ་ལོང་
ཁྲིད་མེད་པ་ཞིག་གོམ་པ་རེ་རེ་ནས་བརྟེན་འཆའ་ཞིང་གཡང་ཁ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ལ་མདོན་
པར་སྤྱགས་ནས་འགྲོ་ན། མ་དེས་ཀྱང་བྱ་དེ་ལ་མི་རེ་ན་སུ་ལ་རེ། བྱ་དེ་ལའང་མ་དེ་འཛིགས་པ་
དེ་ལས་སྤྱོལ་བ་མི་འབབ་ན་སུ་ལ་འབབ་པས་དེ་ལས་སྤྱོལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་མར་གྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་རྒྱམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་དགྲགས་པས་ནི་
ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པས་སྤྱོད། མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གྱི་ལམ་ལྟ་བུའི་མིག་དང་ནི་
བྲལ། ཡང་དག་པའི་བཤེས་གྱི་ལོང་འཁྲིད་ནི་མེད། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཉེས་སྤྱོད་གྱིས་དབྱེན་
བཅོས་པས་ནི་བརྟེན་འཆའ། སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་པ་མཐོང་
ན་མ་དེ་ཡང་བྱ་ལ་རེ་དགོས་ལ། བྱ་ལའང་མ་དེ་འདོན་པ་འབབ་པས་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་འཁོར་
བ་ལས་ངེས་པར་གདོན་པའི་དྲིན་གཞོ་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། ཉོན་མོངས་གྱིས་སྤྱོད་གཏི་ཐུག་
སྤོངས། །གཡང་ས་མང་པོའི་ལམ་དུ་ནི། །གོམ་པ་རེ་རེ་བརྟེན་འཆའ་བ། །བདག་དང་གཞན་ཉག་
ཐུང་ངན་གཞི། །འགྲོ་བ་རྒྱམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཚུངས། །ཞེས་དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་གཞན་ལ་སྤྱོན་
བཅོལ་བར་མི་རིགས་ཤིང་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མཐོང་ན་ངོ་མཆར་བར་བརྒྱུང་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱང་
འདིར་ཡང་ཉམ་ཐག་པའི་ཆུལ་སྤྱར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་དེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་བྱམས་པ། སྤྱིང་རྩེ། ལྷག་བསམ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགྲུ་ལས་དང་སོ། །བྱམས་པའི་དམིགས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་མི་ལྟན་

པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྱད་
 པར་གྱུར་ཅིག་སྐྱམ་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པའོ། །གསུམ་པ་པན་ཡོན་ལ་སྦྱར་དངོས་པོ་
 ཞིན་ཏུ་ཆེ་བས་སངས་རྒྱས་ལ་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་
 ཁྲིག་དགྲིགས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་སྟེད་པ། །སྦྱེས་མཆོག་རྣམས་
 ལ་དེ་ཡིས་རྟག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཤོད། །ཅེས་དངོས་པོ་
 ཞིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་པའི་ཞིང་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལས་བསོད་ནམས་
 ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། བཞི་བ་ཞིང་འདིར་མཆོད་ན་སྤར་ལས་ཡང་སྟག་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་
 བཀོད་ལས་ཡང་། བྱང་ཤར་གྱི་མཆོམས་ན་སངས་རྒྱས་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་པོའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན་དགེ་སྟོང་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་བདེ་བ་དང་ལྷན་ནོ། །དེར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཆངས་སྟོང་
 སྟུང་པས་ནི་ཞིང་འདིར་ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་སྤར་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཉིན་མཆོན་དུ་གནས་པ་ལྟ་
 ཅི་སྟོས་ཞེས་བཤད་པ་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་མི་བྱམས་པ་སོགས་པན་ཡོན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་ནི། དེན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་
 ཡང་། དེན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དར་རྟེན་ལྟར་སྟོང་བརྒྱ་བཏབ་པའི་ཟས་འབྲས་ཐུག་སྟེ་བཙུ་འབེལ་བ་ཤོང་བའི་སྟོང་ཡིན་པས་རྒྱང་
 ཅུ་ཡིན། ཇི་ལྟ་ཆོས་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག །ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་སྦྱིན་པས་ཡང་། །བྱམས་པ་ཡུང་
 ཙམ་ཐང་ཅིག་གི །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཤོད། །ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་
 དག་ཡང་ནི་བསྐྱང་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མཆོན་གྱིས་གཞོད་མེད་
 དང་། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་འཛོལ་དང་། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྦྱེ་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་
 བར་མ་གྱུར་ཡང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱམས་པ་ཡོད་
 ན་ལྷ་མི་བྱམས་ཞིང་ངང་གིས་འདུ་བ་དང་རྒྱལ་བས་ཡང་བདུད་སྟེ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མས་

བར་མཛད་པས་བསྐྱེད་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །བྱུག་པ་ཐོག་མར་སྐྱེ་དཀའ་ཡང་དོན་ཡིན་ཏུ་
ཆེ་བས་ཆོག་གིས་གུང་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་སྐྱེ་བར་དཀའ་ཡང་འབད་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་བཅུས་ལས།
གསེར་འོད་དམ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་
རྣམས་ལ་སེམས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསམས་ཏེ་ཐ་ན་ཆོག་ཏུ་ཡང་བཏོན་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་
སོ། །བདུན་པ་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཁྱད་སྤངས་དང་བཅས་པ་ནི། ཆོག་དེ་ནི། གསེར་འོད་དམ་པའི་རྩ་ཆེན་སྐྱེ་
ཡིས་ནི། །སྤྱོད་གསུམ་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་འདི་ན། །ངན་སོང་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཤེན་རྩེའི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། །དབྱལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་ཤོག །ཅེས་སོགས་སོ། །བརྒྱད་
པ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། ཐོག་མར་མཛད་བཤེས་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་
བར་མ་དང་དེ་ནས་དགྲ་ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་
བྱ་བསྒྲོམ་སོ། །དབྱེ་བ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི་རྩེ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་བས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བའི་
ཚུལ་ཡང་ཡང་བསམས་ན་སྤྱིང་རྩེ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་
བ་མེད་ཅིང་བདེ་བས་སོངས་ལུགས་རྣམས་ཡང་ཡང་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གོམས་པ་ན་བདེ་བ་
དང་སྤྱད་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་བདེ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་དེ་དག་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་བྱེད་པར་དང་། སྤྱིང་རྩེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀའི་དོགས་གཙོད་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པར་དུ་དོགས་པ་གཙོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ལས། དང་པོ། སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྤྱིང་རྩེའི་
དམིགས་པ་ནི། སྤྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤྱུག་བསྐྱེད་བའི་སེམས་ཅན་ནོ། །གཉིས་
པ་སྤྱིང་རྩེའི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་དག་དང་བྲལ་ན་སྤྱིང་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྤྱིང་པ་དང་
བྲལ་བར་བྱའོ་སྤྱིང་པའོ། །གསུམ་པ་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ནི། ཐོག་མར་མཛད་བཤེས་དང་དེ་
ནས་བར་མ་དང་དེ་ནས་དགྲ་ལ་བསྒྲོམ་སྟེ་མཛད་བཤེས་དང་འབྲུ་བར་དགྲ་ལ་འང་སེམས་སྒྲོམས་

པར་འབྲུག་པའི་ཆོ། རིམ་གྱིས་སྤྱོད་པས་བརྩའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འད་བསྐྱོམ་མོ། །བཞི་བ་
 སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱོམ་པའི་གོ་རིམ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོའི་དོན་དང་དེ་གནད་ཆེ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བཏང་སྒྲིམས་དང་བྱམས་
 བ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ལ་ཡུལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མདོའི་རྩེས་
 སུ་འབྲང་ནས་སྒོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་མཛད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སོ་སོར་
 མ་བྱེ་བར་དང་སོ་ནས་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱངས་པ་ལ་སྤྱི་བ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་རེ་རེ་ནས་བསམས་
 བ་གང་ལ་འད་མི་སྤྱི་བར་སྤྱང་ལ། རེ་རེ་ནས་ཡིད་འགྱུར་པའི་སྤྱོད་བ་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་བཏོན་
 བས། རེ་མང་དུ་བཏང་སྟེ་མཐར་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་བསྤྱངས་ན་ཆོག་པས་བ་དང་སོ་སོ་བ་གང་ལ་
 དམིགས་ཀྱང་རྣམ་དག་སྤྱི་བའི་བྱིར་རོ། །ལྔ་པ་དེ་བསྐྱོམས་པའི་ཚུལ་ནི། མར་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཅན་དེ་རྣམས་འཁོར་བར་སྤྱང་ནས་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་
 སེམས་བ་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྣམས་ནི་སྤྱར་བཤད་ཐེན་ཏོ། །དྲུག་པ་དེའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་ནི། དེ་ཡང་
 སྤྱར་སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་གི་ལམ་སྤྱངས་པས་སྤྱིས་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་བསྐྱོམས་
 པས་སྤྱི་སྤྱི་བར་འགྱུར་རོ། །བདུན་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། རང་གི་སྤྱིང་དུ་དེ་དག་
 བསམས་ན་ངེས་འགྱུར་གི་བསམ་པ་སྤྱི་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ལ་གཞན་སྤྱིང་དུ་བསམས་པས་སྤྱིང་རྩེ་
 སྤྱི་བའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་རང་སྤྱིང་དུ་སེམས་བ་སྤྱོན་དུ་མ་སོང་ན་གནད་དུ་འགྲོ་བ་མི་
 སྤྱོདོ། །བརྒྱད་པ་བྱུགས་ཐག་བསྐྱེད་ན་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་དགོས་པ་ནི། དེ་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ།
 རྒྱས་པར་སྤྱིང་རྩེའི་དམིགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་བྱང་སར་གསུངས་པ་ལ་སྤྱོད་མཐུ་ཡོད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་སྤྱི་བ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ཉེ་རིང་ལས་བྱང་སེམས་མང་ཚུལ་ནི། དེ་
 ཡང་ཉན་ཐོས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐར་ཐུག་པ་སྤྱི་བའི་སེམས་
 ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་བ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱོམ་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་སེམས་
 བ་མང་བར་གསུངས་སོ། །དབུ་པ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ལ་བྱུགས་དང་རང་སྤྱིང་ཚུལ་གཅེས་པ་ནི། བདེ་བ་མེད་པ་

གཉིས་པ་སྟེ་དང་མེས་པ་སྟེ་ལ་དོགས་པ་གཙོ་བོ་ལ་མེས་མཆོལ་དམིགས་ཤེད་གོ་རྟོགས་དམོས་མཆོལ་དང་།

314

གྱི་སེམས་སྦྱེས་པའི་ཆད་ཀྱང་རིག་[1]པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཁྱད་པར་དུ་དོགས་པ་གཙོན་པ་ལ་
 སེམས་བསྐྱེད་སྦྱེས་མ་ཐག་ནས་དེ་འདྲ་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྤངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་གདམས་པའི་མཐེལ་
 དུ་སྦྱོང་བ་སོགས་བདུན་ལས། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་དགོས་པ་ནི། འདི་ཡང་ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་མིན་གྱི། ལས་དང་པོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཐེག་བསྟན་
 ལས་ཀྱང་། བཟང་དང་སྟོན་པའི་སྟོབས་ཅན་དང་། །འདུན་བརྟན་ཁྱད་པར་འགོ་བ་ནི། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་གངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་དུ་ཚྲོམ་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་གངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་འགོ་ཚྲོམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྦྱེ་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་སྟམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྤངས་ནས་དེ་གདམས་པའི་མཐེལ་དུ་སྦྱོང་བ་ནི། དེས་
 བ་འདི་དག་གི་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ཙམ་ནའང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་དོན་དུ་བདག་གིས་དགེ་བ་འདི་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་
 ལ་ཆེས་ཆེར་འཁྲུལ་ནས་མ་ཐོབ་པར་ཐོབ་པོ་སྟམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ།
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གདམས་ངག་གི་མཐེལ་དུ་བརྩུང་ནས་མི་སྦྱོང་བར་གཞན་ཞིག་ནས་འཆོལ་
 ཞིང་འབད་པས་ས་མང་པོ་ཞིག་བཅད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྤང་བ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གནད་
 ཤེས་པས་བལྟས་ན་བཞད་གད་གྱི་གནས་སུ་སྤང་སྟེ། རྒྱལ་སྤངས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་
 དུ་མར་བྱགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་བརྩུང་ནས་སྦྱོང་བར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྱུང་ན་གོ་བ་ཙམ་ལས་
 མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྦྱོང་ཉིད་སོགས་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་བསྟོམ་དགོས་
 པ་ནི། དེ་ཡང་ལམ་གཞན་བསྟོམ་དུ་མི་རུང་བར་བ་མིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྟོར་
 ལའང་གདམས་པའི་མཐེལ་དུ་བརྩུང་ནས་བསྐྱུང་དགོས་སོ་ཞེས་བེར་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་སྟོན་འཇུག་
 གི་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྦྱེས་གོང་དུའང་འཇུག་སྟོམ་འཛིན་ཚུལ་ཆེན་པོས་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོང་

[1] ཞེལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤེས་པར་བྱའོ། །

བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་ནམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་
སྔོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྔོན་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའང་
ཡོད་དེ། སྦྱོང་འཇུག་ཏུ། སྔོན་ལ་སྔོན་པ་དང་སེམས་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་དུག་གི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ལུགས་ནམས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷ་པ་
དེ་ལའང་སྒོ་མང་པོ་སྦྱང་དགོས་པས་འོལ་སྤྱི་བྱན་འགྲོར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་ཙམ་དང་མི་འདྲ་
བའི་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྦོད་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལའང་སྔོན་དུ་སྒོ་མང་པོ་ཞིག་སྦྱང་དགོས་པར་
སྤང་སྟེ། བན་ཡོན་སེམས་པ་དང་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སྐྱབས་འགྲོས་རྒྱུད་སྦྱོང་བ་དང་བསྐྱབ་
བྱ་ནམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱང་འདོད་བསྐྱེད་པའོ། །དུག་པ་དེས་ན་སྦོང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ལུགས་མིང་
ཙམ་སྤང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་ས་ལམ་བཟོད་པའི་མིང་ཙམ་ཡང་འདྲིར་མི་སྤང་བས་འཆོལ་དགོས་ཚུལ་
ནི། དེས་ན་ལམ་བཟོད་པ་ལ་སྦོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྦྱངས་ནས་ཇི་རྒྱས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་
མིང་ཙམ་ཞིག་སྤང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་གོང་
ནས་གོང་དུ་བྱང་ཞུགས་པར་སོང་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པ་ལ་མིང་ཙམ་ཡང་མི་སྤང་ངོ་། །བདུན་
པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ས་ལམ་བཟོད་པ་རྒྱས་ཚུལ། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོས་གཞུང་ཤིང་བྱས་ཚུལ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་
ལས་བཤད་པ་ནི། འདི་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གཉིས། མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་
དང་སྦོང་ཉིད་ཉི་ལྱར་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་སོགས་གསུངས་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་ལམ་
བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལྷག་བསམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། དེའི་དོགས་གཅོད་དང་། ལམ་གཞན་གྱི་འང་བསྐྱོམ་
དུས་དང་། རྒྱན་དུ་སྐྱོམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་ཇི་བསྐྱོམ་པའི་མཐར་ཀྱི་མ་
བདག་ལ་སྤྲུག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་འདི་ལྟར་བདེ་བས་སོངས་པ་དང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་ན་འདི་དག་ཇི་ལྟར་བདེ་བ་དང་སྤང་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྟམ་

དུ་སེམས་ཡིང་དེ་དག་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་འབྲེར་བ་ལ་ཐ་ན་ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྒོ་སྦྱང་བའོ། །གཉིས་
པ་ནི། འདི་བློན་ལན་གཞོ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཅུང་ཟད་བྱུང་མོད་ཀྱང་འདིར་བསྟན་པ་ནི་བདེ་བ་
དང་ཐང་ན་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྟམ་བའི་བྱམས་སྟོང་རྩེ་མི་ཆོག་གི་སེམས་ཅན་ལ་
བདག་གིས་པན་བདེ་བསྐྱབ་པོ་སྟམ་བའི་བསམས་པ་འདྲེན་རྒྱས་བའི་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་བསྐྱེད་
དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལམ་གཞན་སྟོམ་དུས་ཀྱི་དོགས་གཙང་ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་གྱི་ངོ་
པོ་ཙམ་ལ་མེན་གྱི་ཐུན་རྩེས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྲན་པར་བྱས་ནས་རྒྱན་ལྗན་
དུ་བསྐྱངས་ན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་རིམ་བར་པ་ལས། སྟོང་རྩེ་དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འདུག་
ཀྱང་རུང་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འང་རུང་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོམ་
པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ལ། སྟོང་རྩེ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ་དམིགས་ནས་གང་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྲའོ། །བཞི་པ་རྒྱན་དུ་སྟོམ་དགོས་ཚུལ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅུ་གྲོ་གྲོ་མིས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་ཡིང་ནི་
ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན། ཉོམ་མོངས་ཁ་བའི་ཁུ་བས་བརྒན་བསྟོས་བ། །རོ་ཞིམ་དངོས་པོར་བགྱི་
བར་མི་རྒྱས་ལ། །ཡོན་ཏན་ཆུ་ཡི་ཐེགས་པས་ཅི་རུ་འགྱུར། །ཞེས་རོ་ཡིན་ཏུ་ཁ་བའི་ཉིག་ཏའི་སྤང་
པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་བྱར་ཁུ་ལྟ་བུའི་ཐེགས་པ་རེ་རེ་ཙམ་སྒྲུགས་པས་མངར་པོར་བྱ་མི་རྒྱས་པ་
ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་ཁ་བས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསྟོས་པའི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བྱམས་པ་འཕམ་སྟོང་
རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟོམ་པ་ཡུན་སྤང་སྤང་རེས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་རྒྱན་ལྗན་དུ་སྦྱོང་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དད་འདུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་བྱང་
ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་སྦྱང་བ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རིམ་པས་བདས་ནས་གཞན་དོན་ལ་
བྱང་ཆུབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་
ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་སྤར་སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་འཕྲིན་

ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སློན་ནས་ཐོག་མར་དད་པ་ཅི་འཕེལ་བ། དེ་ནས་དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དེ། རང་གི་དོན་ལའང་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་བརྟན་པའི་ལུང། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མང་ཡང་སྤྱིང་རྗེས་ནོན་ཏེ་རང་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱེད་པར་ཆེ་བར་ཡེ་ཤེས་བྲག་རྒྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བཀའ་སྦྱུལ་བར་སློམ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་པ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་དང་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་ཚུལ་དང་སློམ་རིམ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། བརྒལ་ལན་མ་སློམ་པ་བཤད་ཟིན་ལས། དང་པོ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤངས་བྱངས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་ལུང་དོན་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་སྤངས་པོ་བཀོད་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྤྱིད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སློན་འཇུག་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སློན་ནས་དང་ཆོས་བཤེས་ཆོ་གས་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་སློན་ནས་དང་ལ་ལས་འཇུག་སེམས་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་ཆད་ལ་འདོད་པ་སོགས་འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤང་ཡང་བཞེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའམ་སངས་རྒྱུ་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སློན་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིད་པ་ལ་སློབ་ཀྱང་རུང་མི་སློབ་ཀྱང་རུང་ངེ་སྤྱིད་དུ་སློམ་པ་མ་བཟུང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་སློན་པའི་སེམས་ཡིན་ལ། སློམ་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སློམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སློན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སློམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །ལྔ་པ་ནི། འདི་ལ་བརྒལ་ལན་མང་དུ་སྤང་ཡང་

གསེར་མེད་དུ་བཤད་ཅིན་པས་མ་སྒྲིས་སོ། །

བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་ནས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱང་བ་ལ་བདག་གཞན་བཞེས་མ་བཞེས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་
ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང་། དེ་གོམས་ན་སྤྱིད་ཅུས་པ་དང་། གོམས་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བདག་གཞན་བཞེ་
བའི་པན་ཡོན་དང་མ་བཞེས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་གཉིས་སྤྱར་དུ་སྤྱབ་ན་
བདག་གཞན་བཞེ་རིགས་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་ཅམས་ནི། །སྤྱར་དུ་བསྐྱབ་
པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བཞེ་བྱ་བ། །གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། །གཉིས་པ་བདག་གཞན་བཞེས་མ་བཞེས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་ཉེས་པ་ནི། །འཛིག་ཉེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་
གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཛིག་ཉེན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་ཀུན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་
བྱུང་། །གསུམ་པ་པན་ཉེས་དཔེས་བཤད་པ་ནི། མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་དགོས་ཏེ། །བྲིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་
དང་། །ཐུབ་པ་གཞན་ཀྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱེད་པར་ལྟོས། །བཞི་པ་དེས་ན་བདག་གཞན་
མ་བཞེས་ན་སངས་རྒྱས་སོགས་འབྲུབ་དཀའ་བ་ནི། བདག་བདེ་གཞན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དག །ཡང་དག་བཞེ་བར་
མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འབྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྒྱད་པ་ཀུན་ཀྱི་སྒོ་དང་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྤུན་སྤུམ་
ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་དོགས་གཙོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་
བདག་གཞན་བཞེ་བའི་བསམ་པ་གོམས་ན་བསྐྱེད་པར་ཅུས་པ་ནི། སྤྱར་རང་གི་དགྲ་བྱེད་པ་མིང་
ཐོས་ནའང་འཛིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཞིག་བྲིས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་མཛའ་བ་ན་དེ་མེད་ན་མི་དགའ་བ་
ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར། རྒྱ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ན་བདག་ལ་གཞན་བཞིན་དང་གཞན་ལ་
བདག་བཞིན་དུ་བལྟ་བའང་གོམས་ན་སྐྱེ་ཉྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དཀའ་ལས་ཕྱིར་ལྟོག་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་

ལྷར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །གང་གི་མིང་ཐོས་འཛིགས་པ་ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། བདག་གི་ལུས་ནི་གཞན་དག་ཏུ། །བཞག་པ་དེ་ལྷར་དཀའ་བ་མེད། །ཅེས་
སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོགས་གཙོད་ནི། གཤམ་ཏེ་གཞན་གྱི་ལུས་བདག་གི་ལུས་མིན་པས་དེ་ལ་རང་གི་སྒོ་
འབྲེལ་བ་རྒྱུ་ལྷར་བསྐྱེད་དུ་རུང་སྟུང་ན། ལུས་འདི་ཡང་ས་མའི་སྤྱོད་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅིང་གཞན་
གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་རང་འཛིན་བ་སྐྱེ་བ་ལྷར་
གཞན་ལུས་ལའང་རང་གི་བཞིན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
བས་རི་ལྷར་གཞན་དག་གི་། །སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ཐེགས་པ་ལ། །སྤྱོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་བྱས་པ་ལྷར། །དེ་
བཞིན་གཞན་ལ་གོམས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྒོ་རོམ་བཟུང་བ་དང་། དེའི་གོགས་གཉིས་བསལ་བ་
དང་། སྒོ་རྩལ་དཔོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྷར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་
བས་ནི་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྤྱོད་བྱགས་སྐྱེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་བསྐྱེད་རྒྱས་པར་
ཡང་མཐོང་བ་དེས། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་བསྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་ཞེས་
པ་དང་བདག་གཞན་དུ་བྱ་ཞིང་གཞན་བདག་ཏུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་ལ་རལ་སྟུང་དུ་དང་
དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ངའི་འོ་སྟུང་པའི་སྒོ་སྤྱོད་བ་མིན་གྱི། རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་
གཞན་ལལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་གཉིས་གོ་ས་བརྗེས་ཏེ་གཞན་ལ་རང་ལྷར་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་
རང་ལ་གཞན་ལྷར་ལལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་
གྱི་སྤྱད་བསྐྱེལ་བརྗེ་བར་གསུངས་པའང་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དགར་བལྟས་ནས་བདག་གི་
བདེ་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་འགོག་ཅིང་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟས་ནས་གཞན་
གྱི་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཡལ་བར་འདོར་བ་བཀག་ནས་དེ་སེལ་བ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་རང་
གི་བདེ་བ་ལ་མི་ལྷ་བར་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེལ་བསལ་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
ལས་གོགས་དང་པོ་བསལ་བ་ལ་བདག་གཞན་རོ་མཉམ་པ་དང་། དེའི་སྤྱོད་ལས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒོ་དེ་སྤྱོད་བ་ན་གོགས་

ནི་གཉིས་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱད་གི་ཉེན་བདག་དང་གཞན་གཉིས་སྡོ་སེར་ལྟར་སོ་སོ་
བར་རིས་སྤྱ་བཅད་ནས་བྱུང་བར་འཛིན་ཅིང་དེ་ནས་དེ་ལ་བཞེན་པའི་བདེ་སྤྱད་ལའང་འདི་ནི་ངའི་
ཡིན་པས་བསྐྱབ་པའམ་བསལ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་པས་སྦྲུམ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་
བས་དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བདག་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་རིས་སྤྱ་ཆད་པ་མེད་དེ་པན་ཚུན་
ལྟོས་ནས་བདག་ལའང་གཞན་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་ལ་གཞན་ལའང་བདག་གི་སྒོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་པ་རི་ཚུ་རི་
བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་པ་རི་ལ་འདི་ངོས་ནས་པ་རིའི་སྒོ་སྒྲེ་ཡང་པ་རིར་ཕྱིན་ན་ཚུ་རིའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོན་པོ་ཁ་དོག་སྤྱ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་སྒྲོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲེ་ཡི་ཁ་དོག་གཞན་གྱི་སྒོ་
མི་སྒྲེ་བ་དང་མི་འབྲའོ། །གཉིས་པ་ཁུངས་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་། བསྐྱབ་བཅུས་ལས། བདག་གཞན་མཉམ་
ཉིད་གོམས་བྱས་པས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བཟན་པར་འགྱུར། །བདག་དང་གཞན་ཉིད་ལྟོས་པ་
སྟེ། །པ་རོལ་ཚུ་རོལ་ངེ་བཞིན་རྒྱན། རོགས་ཏེ་རང་གིས་པ་རོལ་མིན། །གང་ལ་ལྟོས་ན་ཚུ་རོལ་
འགྱུར། །བདག་ཉིད་རང་གི་མ་བྱུང་ན། །གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་
ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །གཞགས་གཉིས་པ་བསལ་བ་ལ་
གཞགས་ནི། ཡང་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱིས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པས་དེ་སེམས་བའི་དོན་དུ་མི་འབད་དོ་
སྦྲུམ་པའི་གཞགས་བསལ་བ་ལ་ལྟོས་དང་པོ་ཀན་གཞོན་གྱི་བྱ་བས་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཀས་པའི་ཆེ་སྤྱད་
བསྐྱལ་བར་དོགས་ནས་གཞོན་པའི་ཆེ་ནོར་གསོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀས་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་
གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སའི་བྱ་བས་དགག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀར་
པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཡང་ལག་པས་མི་སེམས་བར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི་མ་དང་ལོ་དང་རྒྱ་བ་སྤྱིའི་བྱ་བས་དགག་པ་ ཀན་གཞོན་དང་སྒྲེ་བ་སྤྱི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་
གྱི་ནི་མ་སྤྱི་ཉིང་ངམ་སྤྱི་བོ་དང་ཕྱི་བོ་སོགས་ལའང་སྤྱར་རོ། །བཞི་པ་ཙོད་སྤོང་རྒྱན་དང་ཆོགས་པ་དང་རང་
རྒྱ་བ་མེད་པས་དགག་པ་གཞན་ཏེ་ཀན་གཞོན་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་ལ་ཀར་ལག་ཆོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པས་

རང་གཞན་གཉིས་དང་མི་འབྲེལ་སྣམ་ན། རྒྱུན་དང་ཆོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མང་པོ་དང་ཆོགས་པ་
ཅན་མང་པོ་ལ་བདགས་པ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱ་བའི་ངོ་བོ་མེད་ལ། རང་གི་བདག་དང་གཞན་གྱི་བདག་
ཀྱང་ཆོགས་རྒྱུན་དེ་ལ་འཛིན་དགོས་པས་བདག་དང་གཞན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་མིན་པའི་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་དོ། ། ལྷ་པ་གོམས་པའི་དབང་ཡིན་པས་གཞན་གཅེས་འཛིན་ཡང་སྤྱི་བར་བྱུབ་པ་ནི། འོན་
ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅེས་འཛིན་གོམས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བྱུང་བ་ལ་མི་
བཟོད་པ་ཡིན་པས་གཞན་ལའང་གཅེས་འཛིན་གོམས་ན་དེའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལའང་མི་བཟོད་པ་སྤྱི་
བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཐན་ཡོན་ནི།
དེ་ལྟར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་གོགས་བསལ་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དངོས་ནི། བདག་ལ་ཆགས་
པའི་དབང་གིས་རང་གཅེས་པར་བཟུང་བ་འདིས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་མི་འདོད་པ་སྣ་
ཆོགས་བསྐྱེད་ལ། རང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་རང་གི་དོན་གཙོ་བོར་བཟུང་
སྟེ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པས་བསྐྱེལ་བ་བཟང་ལས་འདས་པ་སོང་ཡང་རང་དང་གཞན་གྱི་
དོན་གང་ཡང་མ་བྱུབ། མ་བྱུབ་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སྤྱག་བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་གིས་མནར་བར་བྱུང།
རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་དེ་གཞན་ལ་སྒྲོམ་ནས་ཞུགས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བར་སངས་རྒྱས་ནས་རང་
གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པས་
དཀའ་ལ་དོན་མེད་པས་དུས་འདས་སོ། །གཉིས་པ་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དགར་བལྟས་ཏེ་སྤྱི་རེ་མི་འཇུག་ཚུལ་
ནི། ད་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དགའི་མཆོག་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་འདི་བྲན་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་བསྟེན་ནས་འབད་པ་དུ་མས་མ་སྤྱེས་པ་མི་སྤྱེ་བ་དང་སྤྱེས་པ་རྒྱུན་མཐུད་དུ་མི་གཞུག་གོ་
སྣམ་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ལན་དུ་མར་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འདི་
ཡིས་བརྒྱ་སྤྱག་ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས། །ཡིད་ཁྱོད་རང་དོན་བྱེད་

འདོད་པས། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་། །ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས། །ཁྱོད་ཀྱིས་
སྤྱག་བསྐྱལ་འབའཞིག་བསྐྱབས། །ཞེས་དང་། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱུས་སྤྱུ། །ལས་འདི་བྱས་པར་
གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱལ་སྤྱན་སྤྱུལ་བ་དེ་མིན་པ། །གནས་སྐྱབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་དགེ་ཅུ་སྟགས་རང་དོན་དུ་དམིགས་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་ཁ་མི་འཛིན་ཕྱོགས་མི་སྐྱོར་
བར་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅུ་རྣམས་ལྟོས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བའི་སྒོ་
ཡང་ཡང་སྤྱད་བ་དང་གང་ལ་བཏང་བ་དེའི་དོན་བྱ་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་མི་རིགས་
པས་ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་དམིགས་པའི་སྒོ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་
གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་ཅེས། །ཡིད་ཁྱོད་ངེས་པར་ཤེས་ཀྱིས་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་མ་གཏོགས་
པར། །ད་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་མི་བསམ། །གཞན་དབང་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །རང་དོན་བསྐྱབ་
པར་རིགས་མ་ཡིན། །དེ་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །དེ་ལ་ལོག་པར་བྱ་མི་རིགས། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལུས་སོགས་རང་དོན་དུ་སྤྱད་ན་ཐོག་མེད་ནས་དེས་ཉེས་ཚུལ་བསམ་ལ་དགག་པ་ནི། ལུས་ལ་སོགས་
པ་ལ་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་པ་ཤོར་ཏེ་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པའམ་ལུས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་
གཞན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱེན་བྱེད་པར་སྤྱད་ན་འདིས་སྤྱར་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་གཞོད་པ་ལ་སྤྱར་ད་
དུང་ཡང་པན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ལ་འཁྲལ་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
པ་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་ནས་དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཙོག་གར་བརྒྱག་པའི། །སྒོན་ཀྱིས་དུས་དེ་
གཞན་ཡིན་ཏེ། །ངས་མཐོང་ཁྱོད་ད་གང་དུ་འགོ། །ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་ཀུན་གཞོམ་བྱ། །ད་དུང་
བདག་ལ་རང་གི་དོན། །ཡོད་སྙམ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཞིག །བདག་གིས་གཞན་ལ་ཁྱོད་བཅོངས་
ཀྱིས། །སྐྱོ་བར་མ་སེམས་ཞོལ་ལུལ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་གྱུར་ནས་ཁྱོད། །སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་མ་བྱིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་ཙོག་དཔྱལ་བ་ཡི། །སྤང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་
རེ་ལྟ་ཞིག །ཁོ་ཙོག་བསམ་ཡུན་རིང་སྤྱག །ད་ནི་ཁོན་རྣམས་བྱུང་བྱས་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དོན་

སེམས་པ་གཞོམ། །ཞེས་སོ། །ལ་པ་གཞན་གཅེས་འཛིན་རྒྱུ་སྐྱོད་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་གཅེས་
པར་འཛིན་པའི་པན་ཡོན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་སྤྱིང་ཐག་པའི་སྒྲོ་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་ལ་ལ་
བར་འདོར་བའི་སྒྲོ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་རྒྱུ་མཐུད་དུ་མི་གཞུག་ཅིང་། གཞན་ལ་
པངས་པ་དང་སྤྱག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་སྐྱེད་སྒྲོ་ནས་སྤར་རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བཞིན་
གཞན་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་རྣམས་བདག་བཞིན་བཟུང་བར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །དུག་པ་གཞན་གཅེས་འཛིན་ལ་སངས་རྒྱས་ལྟར་ཞིང་མཆོག་དུ་སེམས་བ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་
གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་ནི་དེའི་བྱིན་བྱེད་པའམ་དེས་རང་ལ་པན་འདོགས་པར་མཐོང་བ་
དགོས་ལ་དེ་ཡང་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཏབ་པ་ལས་སྟོན་ཐོག་མང་ཞིང་བཟང་བ་འབྱུང་བར་མཐོང་ན་
ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ལས་ཀྱང་སྤྱིན་པ་
ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ལས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བ་ལ་ངས་པ་རྙེད་ན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བས་དེ་དག་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་
ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འབྱུང་འབྲེལ་ལ། །རྒྱལ་ལ་གྲུས་
བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟར་སེམས་ཅན་ལ་
པན་གཞོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསམ་བ་ནི། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོག་བཅད་ན་ངན་འགོ་གསུམ་དུ་འཁྲིད་ཅིང་
སྒྲོག་གཅོད་པ་ཐར་བར་བྱས་ན་བདེ་འགོ་དང་དེར་ཡང་ཆེ་རིང་བ་དང་དེ་ལ་མ་བྱིན་པར་སྦངས་པ་
དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱིན་པ་དང་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཀྱང་ངན་
འགོ་དང་བདེ་འགོར་འཁྲིད་པ་སོགས་དང་ཁྱད་པར་དུ་དེ་དག་ལ་དཔེགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། སེམས་
ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སེམས་ཅན་མགྲུ་བར་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམ་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་སེམས་

ཅན་ལ་པན་བཏགས་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་མེད་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་བདེ་འགྲོ་
ངན་འགྲོ་ཡི། །འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བྱ་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་བ་དང་། །གཞོད་བ་
ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་ལྷ་མེད་རྟེན་འགྱུར་
ན། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་གང་། །ཆོངས་དང་དབང་པོ་བྲག་པོ་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྤྱོད་བས་
བསྟེན་དེ་དག །སེམས་ཅན་པན་བ་ཅམ་ཞིག་གིས། །མ་བྱངས་བ་ནི་འགྲོ་གསུམ་འདིར། །འགའ་
ཡང་མེད་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད། །སེམས་དཔྱལ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་སུ། །སྤྱག་བསྔལ་རྣམ་བ་དུ་མའི་
དངོས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བ་གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གཞོད་ལས་བྱུང་། །བཀྲེས་
སྒོམ་པན་ཚུན་བརྟེན་བ་དང་། །གཟིར་བ་ཡིས་ནི་སྤྱག་བསྔལ་ཉིད། །བསྒྲོག་པར་དཀའ་ཞིང་ཟད་
མེད་དེ། །སེམས་ཅན་གཞོད་པའི་འབྲས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དགུ་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་བསྐྱབ་གསུམ་
ཕུན་ཆོགས་སྤྱད་ཀྱང་གཞན་དོན་ཆེད་ཆེར་མ་བྱས་པས་འབྲས་བྱ་དཔམན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་འབྲས་བྱ་དཔམན་བ་
ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆེད་ཆེར་མ་བྱས་པ་ལས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྲས་བྱ་མཐར་
ཐུག་པ་བརྟེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བས་ཚུལ་དེ་བསམས་
ནས་རང་གི་དོན་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་བ། །དུག་བཞིན་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་
བས། །བྱང་ཆུབ་དཔམན་བ་ཐོབ་མིན་ནམ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་དོར་བས། །རྫོགས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། །དེ་ལྟར་པན་དང་མི་པན་པའི། །འབྲས་བྱ་འབྱུང་བར་བཅད་པ་ན། །དེ་
དག་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ནི། །རང་དོན་ཆགས་ཤིང་རི་ལྟར་གནས། །ཞེས་སོ། །
བརྒྱ་པ་དེ་དག་གི་
ཅ་བ་སྤྱང་རྟེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཤེས་ནས་བསྒྲོམ་པ་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལྟར་ལེན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལ་
གཅིག་དུ་གཞོལ་བ་དང་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱ་གུ་ལས་འབྱུང་བར་ཤེས་
ཤིང་དེའི་ཅ་བ་ནི་སྤྱང་རྟེ་རྟེ་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་དེ་བསྒྲོམ་པ་ལྟར་ལེན་ལ་ཆེས་གོམས་

པས་དེ་དག་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་བའི་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་སྤྱད་པ་ལ་རང་དབང་མེད་
པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱང་རྩེ་བརྟན་པའི་ཙ་བ་ཅན། བྱང་སེམས་སྤྱ་གྲུ་ལས་བྱུང་
བ། །གཞན་དོན་གཅིག་འབྲས་བྱང་ཚུབ་ནི། །རྒྱལ་བའི་སྤྱས་ནམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། །གང་ཞིག་
གོམས་པས་བརྟན་པ་ནི། །གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་བྱེད་ནམས། །བསམ་གཏན་བདེ་བ་དོར་
ནས་ཀྱང་། །མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད། །འདི་ནི་ངོ་མཆར་འདི་བསྐྱགས་འོས། །འདི་
ནི་དམ་པའི་ཚུལ་ལུགས་མཆོག་ །ཅེས་སོ། །

བརྟན་གཅིག་པ་དམ་པ་གོང་མའི་གསུང་སྒྲོམ་ཐོན་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། ད་ནི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་དམ་པ་ནམས་
གྱི་གསུང་སྒྲོམ་གྱིས་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོའི་ཞལ་ནས། བྱམས་པ་དང་སྤྱང་རྩེ་སྤྱང་
མི་ཤེས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་པ་གསུངས། འོ་ན་ཅི་ཙུག་བྱེད་ན་དང་པོ་ནས་
གོ་རིམ་དུ་བསྐྱབས་ནས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས། འདིའི་དོན་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་གཞན་དོན་དོན་
གཉེར་དང་བྱང་ཚུབ་དོན་གཉེར་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱང་བ་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་སྤྱད་འཇུག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རེ་རེ་ལའང་རིམ་ཅན་
དུ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱིས་སྤྱང་དགོས་པའི་མན་ངག་བདུན་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་དང་པོར་སེམས་ཅན་བར་མ་དང་། དེ་
ནས་དག་གཉེན་ལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མར་ཤེས་ལ་དང་པོ་མ་ལ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་ལ་
ལ་དང་། དེ་ནས་གཉེན་ལ་དང་། དེ་ནས་དག་ལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲོམ་པ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ལའང་
དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོན་པའི་དང་བ་དང་། དེ་ནས་གཞན་དོན་དུ་མ་ཟད་རང་དོན་དུའང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་ཚུལ་
གྱི་དོན་གཉེར་དང་། དེ་ནས་དེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ནང་གི་བྱམས་པ་ལྟ་བུའང་དང་པོ་མོས་སྒྲོམ་དང་
རིགས་པས་བསྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཛའ་བཤེས་དང་བར་མ་དང་དག་གསུམ་རེ་རེ་དང་། དེ་ནས་དེ་གསུམ་གཉིས་རེ་དང་། དེ་
ནས་གསུམ་དང་བཞི་སོགས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཁྲབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཁྲབ་པར་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་དགོས་པའི་བྱིར་
ཏེ། མོས་པས་བསྒྲོམ་ཚུལ་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་བ་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཞེས་པ་ནས་དང་པོ་ཁོ་ནར་མཛའ་
བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། དཔྱ་བོའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཐ་བལ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མོས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེའི་
འོག་དུ་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་དང་སུམ་ཅུ་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་
ལྔ་བརྒྱ་ནས་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དག་མཛའ་བཤེས་ཀྱིས་འདབ་ཆགས་སུ་གང་སྟེ་གང་

དུ་འདབ་ཆགས་སུ་མ་གྱུར་པའི་གོ་སྐབས་ནི་ཐ་ན་འཁར་པའི་ཅེ་མོ་གཟུགས་པའི་གཏོས་ཅན་ཡང་མེད་པར་མོས་པར་བྱའོ།
།མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་དབའི་ཚོགས་དང་ཐ་མལ་བའི་ཚོགས་ལའང་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩོམ་པ་སྤྱི་གསུང་རྒྱན་སྒོ་སྤྱོད་གི་རིམ་པར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། རིགས་པས་བྱམས་པ་རིམ་གྱིས་
སྒོམ་ཚུལ་ཡང་ཉན་ས་ལས་བྱམས་པའི་སྤྱོད་པ་དེའང་མི་སྒོམ་པར་བྱམས་པ་བསྒོམ་བཞེན་དུ་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ་བདག་གྲང་
གཞན་དག་གི་མཛའ་བཤེས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡིན། དག་པོར་གསུངས་པ་ཡང་ཡིན་ནས། དེ་ནི་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྩེས་སུ་
ལྟ་བུའི་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ནས། དེ་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྩེས་སུ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རང་ལ་གཞན་གྱི་དག་གཉེན་ངེས་མེད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། ནང་ལུས་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་ཕྱིའི་སེམས་ཅན་
ལ་དེ་ལྟར་མོས་པའི་བྱམས་པ་ཕྱིའི་ལུས་བྱམས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་དག་གཉེན་ངེས་མེད་བསྒོམ་པའི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་
ལུས་བྱམས་པ་བཤད་དེ། ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉན་ས་ལས། ལྟ་བུ་འབྱོར་པས་
གཟུགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་བརྩེད་ནས་མཛའ་བཤེས་དག་པོ་ཐ་
མལ་བའི་ཚོགས་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ལུས་བྱམས་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཁོ་ན་ཞེས་སོ། །མདོ་ལས་གྲང་དེ་ལྟར་བཤད་
ཅིང་། སྒོམ་རིམ་སོགས་རྒྱས་ཉེ། བརྒྱད་སྟོང་ལས། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ། ཁོ་པོ་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་
པོ་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པར་མི་འདོད་དེ་གང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པར་འདུག་པས་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་མ་ཡིན་ནོ།
དེ་ཅེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ལ། མར་འདུག་པ་དང་
། པར་འདུག་པ་དང་། བྱར་འདུག་པ་དང་། བྱ་མོར་འདུག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་འདུག་པ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་བདག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་བྱ་བ་
དེ་བཞེན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འདུག་པའི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལས་ཐར་པར་
བྱའོ། །བདག་གི་ལུས་བརྒྱར་གཏུབ་གྲང་ཐ་ན་འདི་དག་ལ་གཞོད་སེམས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་སྤྱུས་དུ། དེ་ལྟར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་དཀའ་བའི་འདུག་པས་སུ་གནས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། སྤྱད་པར་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་གང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་མའི་འདུག་པས་
དང་། །པན་པའི་སེམས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གཏུལ་བྱ་ཞིང་། །ཐ་བ་མེད་ཅིང་ཤར་ལ་ཆོག་འཇམ་སྤྱོད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོར་ཡང་། གཞོན་ཏུ་རྩི་ལྟར་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཞོན་
ཏུ་འདི་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་དུའི་སེམས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བར་བྱ་སྟེ། ཉིན་ལན་གསུམ་མཆན་ལན་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་
པོ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་
ཕུང་པོ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏང་བར་བྱའོ། །གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་མཁས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་དང་ལྡན་པས་སྦྱར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་ཅིང་སྦྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་སོ། །འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་འདུལ་ས་
འབད་ནས་གྲིས་ཤིག་གསུངས་པ་མཆན་འཛིན་ནས་བདེན་འཛིན་འབད་ནས་སྒྲོམས་ཤིག་གསུངས་པར་འགྱུར་བས་འདུལ་ས་
ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་མིན་པར་ཤེས་སོ། །སྤང་རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས་ཤེས་པ་དང་དེད་གཉིས་ལ་མི་ཐབས་
བཙོ་བརྒྱད་རྟ་ཐབས་གཅིག་དང་བརྒྱ་དགུ་ཡོད་མི་ཐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟོབ་པ་དེ་ཡིན། འདིའི་མི་ཐབས་བཙོ་བརྒྱད་ནི་ལ་ལ་གྲངས་འདེན་རྒྱ་མེད་
པར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མོ་རྩ་བ་སྣ་དགུ་དང་མོ་ཅེད་སྣ་དགུར་འདོད་པ་ཡོད་ཅེས། འཇས་དབྱངས་སྒྲ་མ་གསུང་ལྟར་སྣ་ཆོགས་
སྤང་ཡང་། གྲངས་འདེན་ནི། རིག་གནས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ཤིན་ཏུ་རིགས་ཏེ། སྤྱིར་མི་རིགས་སྟོང་དང་བཞི་བརྒྱ་དང་ཐབས་མང་པོ་
བཤད་ཀྱང་རིག་གནས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་དེ་ཀྱན་གྱི་བྱེད་ཐབས་ཆང་ཞིང་། མི་མཐོ་དམན་ཀྱན་ལ་མཁོ་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་གྲིས་ཀྱང་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྟོད་འདུག་ལས། རྒྱས་སྤངས་རྣམས་གྲིས་མི་སྟོབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་
ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ས་ལྡ་པའི་མདོ་ལས། དེ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། ནས། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པས་འདིག་ཉེན་ན་ཡི་གེ་དང་བསྟན་བཙོན་དང་ཅིས་དང་རྒྱ་དང་ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་
གང་ལ་འཆེ་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་སྟིང་རྗེ་དང་ལྡན་པས་མཐར་གྱིས་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ལ་རབ་དུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་བསྟུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ལེགས་ལྡན་གྲིས་རྒྱལ་བདུན་
བརྒྱ་སོགས་མང་པོ་རྣམས་པར་ཕྱིན་བརྒྱ་དང་། བསྟུ་བ་བཞི། ཆངས་གནས་བཞི་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་བརྒྱ་བཞིར་འདུ་བར་
མངོན་རྫོགས་རྒྱན་དང་དབྱས་མཐའ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཕྱི་མ་བཞི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་མང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རི་སྟེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་གས་བརྒྱ་དང་བསྟུ་བཞི་སོགས་གྲིས་ཅི་བྱེད་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་དངོས་བསམ་གཉིས་དགོས་གསུངས་པའི་དཔེ་མིའི་འཆོ་ཐབས་རིག་གནས་བཙོ་བརྒྱད་བཞིན་
ཞེས་པའོ། །རིག་གནས་བཙོ་བརྒྱད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཙོ་བརྒྱད་ནི། ཆོང་བ་དང་། རྩ་མཁན་དང་། འཕྲེང་རྒྱུད་མཁན་དང་། ཆང་

མ་དང་། ལྷགས་རྩི་དང་། འབྲེག་མཁན་དང་། འབྲུ་མར་མཁན་དང་། ལྷ་མཁན་དང་། མགར་བ་དང་། ཤིང་མཁན་དང་། ཐ་ག་མ་
དང་། ཀོ་ལྷགས་མཁན་དང་། ཉ་བ་དང་། བཙོ་ལྷག་མཁན་དང་། ལྷག་མ་མཁན་དང་། མཉན་བ་དང་། གཤེད་མ་དང་། ཤིང་རྩ་
མཁན་ཉེ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ནི། སྤྲད་པ་དང་། ཅིས་མཁན་དང་། རི་མོ་པ་དང་། མགར་བ་དང་།
སེན་མོ་འབྲེག་པ་དང་། རི་ཞེས་འཛོང་བ་དང་། ཤིང་བཙོ་དང་། རྩོ་བཙིག་པ་དང་། བཙོ་ལྷག་མཁན་དང་། ཆེས་བྱ་བ་དང་། ལྷར་
བ་མཁན་དང་། ཡིག་མཁན་དང་། ཆང་འཛོང་མ་དང་། ཤན་བ་དང་། བོ་ལ་འཛོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་བཙོ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །སྤྲོན་གྱི་གཞན་སྤེའི་རིག་གནས་བཙོ་བརྒྱད་ནི། རོ་ལ་མོ་དང་། འཁྲིག་ཐབས་དང་། སོ་ཆེས་དང་། བྲངས་ཅན་དང་། སྤྲོ་དང་
། གསོ་བ་དང་། ཆེས་ལྷགས་དང་། བཙོ་དང་། འཕོངས་དབྱུད་དང་། གཉན་ཆེགས་དང་། སྤྱོར་བ་དང་། ཐོས་བ་དང་། འཛུ་བ་
དང་། ལྷར་མའི་དབྱུད་དང་། ཅིས་དང་། མིག་འབྲུལ་དང་། སྤྲོན་གྱི་རབས་དང་། སྤྲོན་བྱུང་བདག་ཡིན་ཉེ། རིག་པ་བཙོ་བརྒྱད་དེ་
དང་དེ། སྤྲོན་གྱི་བྲང་སྤོང་དག་གིས་བཤད། རེས་སོ། ཉ་ཐབས་ནི་བྲང་སེམས་མ་སྤྲེས་པ་མི་སྤྲེ་སྤྲེས་པ་མི་
གནས་ཤིང་འཕེལ་དུ་མི་སྤྲོང་བ་བདག་གཅེས་འཛིན་ཡིན་པས་འདི་ལ་བྱར་བསྟན་ནས་ཅི་གཞོད་
དུ་སྤྱོད་། སེམས་ཅན་ལ་མཐེལ་བསྟན་ནས་ཅི་པན་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་གསུངས། སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་དུ་མ་
ཟད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གང་རྒྱུད་ལ་སྤྲེ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་ཆགས་རྒྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཞེན་ཆགས་
མེད་པ་འཕགས་རིགས་སུ་བཤད་དེ། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་
འཛིན་གྱིས་བྲས་ཚུལ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྲས་པ། །འདུ་བྲས་སྤྱོད་ལུལ་ཅན་ཆགས་ནི། ཞེས་དང་།
སྤེད་པས་སྤྱོན་རྣམས་སྤྲིབ་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྤེད་པ། ཞེས་དང་། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ཆོས་
ཀྱིས་ཡོངས་པའི་རྒྱ་དག་ནི། །བདུད་ཀྱི་ཐེབས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་། །ལུང་པོ་ལ་སོགས་མཛོན་ཞེན་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པས་སྤིང་མཐའ་འགོག་ལ། སྤྲིང་རྗེས་ཞི་མཐའ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་ལ། བདག་
གཅེས་འཛིན་ལ་བྱར་སྤྲོན་ཚུལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཛིག་རྟོན་དག་ན་འཆེ་བ་གང་ཡོད་དང་། །འཛིགས་དང་ལྷག་བསྐལ་རི་སྤྲོད་
ཡོད་ཀྱང་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་ཀྱར་ན། །འདྲེ་ཆེན་དེས་ཀོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །སོགས་མང་། འཇུག་པར། ཉན་
མོངས་སྤྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ལྷ་ལས་འབྱུང་བར། ཞེས་སོགས་དང་། རྫོ་སྤྱོད་ལྷ་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་མཐེལ་
སྤྲོན་ཚུལ་མང་ཡང་བསྟན་ན་མཉམ་པའི་སེམས་བརྒྱ་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། དེ་དག་ལ་བྱ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །པ་དང་མའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྤྲོན་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་། དཀའ་བ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བན་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། བྲང་རྒྱལ་གྱི་

ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཐན་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
དེ་ནས་གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དང་པོ་བ། རྟོག་མ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །སེམས་བརྩུ་ཉེ་བར་ཞོག་ཅིང་སྟོན་བྱེད་བ། །འདི་
ནི་སྟོན་དང་བྲལ་པའི་གདམས་ངག་གོ། །པན་པའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་བདེ་བའི་སེམས། །སྤྱང་རྩེའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་བྱམས་
པའི་སེམས། །བསྐྱང་བའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་མཉམ་པའི་སེམས། །སྟོབ་དཔོན་སེམས་དང་དེ་བཞིན་སྟོན་པའི་སེམས། །སྤྱག་
པའི་སེམས་དང་དེ་བཞིན་པན་འདོགས་སེམས། །དེ་འདྲའི་སེམས་རྣམས་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།
དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཁོ་པོ་ལ་རྒྱུང་མཉམ་འདུག་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་འདི་དང་འདི་ཡོད་བྱས་པས། །བྱོད་ལ་རྣ་རྩར་རྩ་བོ་ཆེ་བརྒྱུངས་ཀྱང་མི་ཤིགས་པའི་སྟོམ་
ཡོད་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་སྤྱང་རྩེ་བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་ཉིན་མཆན་དུ་བཤགས་པ་བྱ་དགོས་
པའི་སར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་གསུངས་ཏེ། །གཞུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་
གནས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །ཁམ་ལུང་པའི་ཞལ་ནས་རང་
ཅག་གིས་རྩོ་བོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོ་ལེ་ཕྱོད་དེ་བྱས་པས་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འོ་ཅག་ལ་དེ་ལྟར་
འོང་གསུང་ངོ་། །བརྩ་གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་དང་སྟོན་དེར་རྒྱུད་པ་སོགས་བསམས་ནས་ཐབས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྩུགས་མི་རྩུགས་དང་ཐེག་ཆེན་པའི་གསེབ་ཏུ་བཅོས་མ་
མིན་པར་རྒྱུད་མི་རྒྱུད་^[1]ཐམས་ཅད་འདི་ལ་སྤྱག་འདུག་པས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ལ་སྟོ་སྐྱེད་ཅི་
བྱུང་བ་ལྟས་ལ་སྐྱེས་ན་ནི་ལེགས། མ་སྐྱེས་ན་འང་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་དགེ་
བཤེས་ལ་ཉག་ཏུ་བརྟེན། དེ་ལྟར་སྟོ་སྐྱེད་པའི་གོགས་དང་ཉག་ཏུ་འགྲོགས། དེ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་
གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་བཟུ། དེའི་རྒྱུར་ཆོགས་གསོག་།དེའི་གོགས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྐྱོང་།
རང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་སྟོ་སྐྱེད་ན་ས་པོན་ཆང་བར་ཐེབས་ངེས་པས་ལས་དོན་མི་རྒྱུང་ཞིང་དགའ་
བར་རིགས་ཏེ་རྩོ་བོ་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྟོར་འདུག་འདོད་པས། །སུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་
བྱེད་བ། །ཉི་ཁྲ་ལྟ་བུའི་བྱང་རྩུབ་སེམས། །བསྐྱལ་བར་འབད་པས་སྐྱེ་ཡང་རུང་། །ཞེས་གསུངས་

[1] ཞེལ་བར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྒྱུད་མི་རྒྱུད་།

བ་ལྟར་རོ། །བཅུ་གསུམ་པ་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་གཅེས་འཛིན་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱིས་པ་དེ་སྦྱི་ཆད་དུ་བསྟན་
པ་ནི། སེམས་དེ་སྦྱིས་པའི་ཆད་ནི། སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་བརྒྱད་བའི་ཚུལ།

བཞི་པ་ཆོ་གས་བརྒྱད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྫོ་པོ་ཆེན་པོས།
དེ་བསྐྱེད་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་ཡིས། །བྱམས་སོགས་ཆངས་པའི་གནས་བཞི་པོ། །འབད་པས་
རིང་དུ་བསྐྱོམ་བྱས་པས། །ཆགས་དང་ཕྱག་དོག་བསལ་བྱ་ཞིང་། །ཡང་དག་ཆོ་ག་བྱས་པས་
སྦྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གློ་སྤངས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པ་ན་དེ་བརྒྱད་བའི་
ཆོ་ག་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་དེ་འདི་ལ་གསུམ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་
པར་བསྐྱར་བ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ།
གང་གིས་ལེན་པའི་རྟེན། རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཆོ་གའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། གླ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས། མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་དཔོན། ཞེས་པ་ལས་རྫོ་པོས་
གསལ་ཁ་མ་མཛད་ལ། བོད་མ་རྣམས་སློན་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནས་པས་མི་
ཆོག་གི་འཇུག་སྒྲིམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཞེད་དེ། དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐད་དུ་སོང་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
པར་སྤང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་པར་གཞན་གྱིས་འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉན་
ཐོས་བཤད་པ་ནི་དེས་བསྐྱལ་ཞིང་སྦྱོར་བར་བྱས་ནས་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལ་གསུངས་པས་དེས་ཆོ་
ག་བྱས་པར་མི་སྤང་ངོ། །གཉིས་པ་ལེན་པའི་རྟེན་ནི། སྤྱིར་རྗེ་ཉ་རིས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་
བྱ་མོ་རྟེན་དང་བསམ་པ་ལྟན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་དང་སྦྱ་ལ་
སོགས་པ་ལུས་དང་བསམ་པའི་སློན་ནས་སློན་སེམས་སྤྱིར་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་རྟེན་དུ་རུང་

ཡང་འདྲར་ནི་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་བ་ལས། འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ལ་འཆི་བ་དྲན་བ་ཤེས་རབ་དང་
སྟོང་རྗེ་ཆེ་བ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤར་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ལ་སྟོ་སྦྱངས་བས་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འབྱུར་བའི་ཉམས་སྟོང་ཅུང་ཟད་རྟེན་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རི་ལྟར་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལ་ **སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས།** དང་པོ་སྟོར་བའི་ཆོ་ག་ལ་
གསུམ། སྐབས་འགྲོ་བྱེད་པར་ཅན་བྱ་བ་དང་། ཆོགས་བསག་བ་དང་། བསམ་བ་སྦྱང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། གནས་བརྒྱན་ཅིང་རྟེན་བཟམ་ནས་མཆོད་རྫས་བཤམ་བ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་
ཅིང་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྐབས་སུ་སོང་བའི་བསྐབ་བྱ་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གནས་རྟེན་མཆོད་
སོགས་སྦྱར་བསྟན་བ་དང་། དེ་དག་གི་དོགས་གཅོད། ཆོགས་ཞིང་སྦྱན་འཕེན་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིག་པ་ཅན་གྱི་
སྦྱེ་བོས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ས་གཞི་ལེགས་པར་བྱས་ཤིང་གཙང་བ་དེར་བ་བྱང་ལྲས་བསྐྱང་
ཅུལ་དང་བྱུག་པ་བྱས་ལ། ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་བྲིའི་ཚུ་ཕུལ་དུ་བྱང་བས་ཀྱང་བྱུག་ཅིང་བྲི་ཞིམ་
པོའི་མེ་རྟོག་སིལ་མ་གཏོར་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ **སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་** གཟུགས་བརྟན་ལུགས་
མ་ལ་སོགས་བ་དང་ **ཆོས་ཀྱི་རྟེན་** ཕུ་རྟེ་ལ་སོགས་བ་དང་ **དགེ་འདུན་ཀྱི་རྟེན་** བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱ་
གཟུགས་རྣམས་ཁྲིའམ་ཁྲིའུ་འམ་སྟེགས་བྱ་བཟང་པོ་ལ་བཞུགས་སུ་གཞུག། ཁྲ་རེ་ལ་སོགས་བ་
དང་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རི་ལྟར་འབྱོར་བ་དང་རོལ་མོ་དང་ཞལ་ཟས་དང་
རྒྱན་ལ་སོགས་བ་རྣམས་སྟོ་གོན་བྱ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞུགས་པའི་གདན་ཁྲི་མེ་རྟོག་
གིས་བརྒྱན་པའང་བཤམ་མོ། །གོང་མ་རྣམས་ནི་སྟོན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་འབྱུང་
པོའི་གཏོར་མ་བཏང་བའི་སྟོ་ནས་ཆོགས་གསོག་བ་དང་། **གཉིས་པ་མཆོད་པའི་དོགས་གཅོད་ནི།** མཆོད་
པའང་མེད་ན་བསྐལ་བཟང་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་རས་གྱི་ཁ་ཆར་ཕུལ་བ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་འབྱུག་
ལ། ཡོད་ན་གཡོ་མེད་པར་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་བཙལ་ནས་ཕྱོགས་པོའི་སྟོར་མི་ཤོང་བ་ཙམ་བཤམ་
དགོས་ཏེ། རོ་བོ་ལ་བོད་སྟོན་རྣམས་གྱིས་མང་ལུལ་དང་བསམ་ཡས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས་དུས་

སུ་མཆོད་པ་ངན་པས་མི་སྤྱི་གསུང་སྐད། ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་ ཉེན་ཡང་བསྟན་པའི་
གཙོ་པོའི་སྤྱོད་པ་གནས་ཅན་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་ ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ ཉེན་སྤྱི་གས་བཅས་ཡང་སྤྱད་
པ་ཡན་ཆད་ཤིང་ཕྱིན་ལ་བྱ་གསུང་རོ། །གསུམ་པ་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་འཛེན་པ་ལ་དངོས་དང་། སློབ་མའི་ཁྱད་པར་
དང་། གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་དག་གི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
འཕགས་པའི་ཆོགས། མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་། །སོགས་ཀྱིས་མ་གྲ་རྩ་བཟང་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་
སྤྱན་བྱངས་ཤིང་ བཞུགས་པར་གསལ་བཏབ་ མཆོད་པའི་སྤྱིན་གྱི་གཟུངས་ཆར་གསུམ་གཤོན་ཞིང་བསྟོད་
པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་སློབ་མས་ཁྲུས་བྱས་ སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགའ་བ་བསྟོམས་པས། གོས་བཟང་
པོ་བགོས། ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་ལ་སྒྲ་མས་ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་དད་
པ་[1]བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རེ་རེའི་བདུན་ན་རང་ཉིད་འདུག་
པར་བསམས་ནས་དལ་བྱས་ བཟང་སྟོད་ཀྱི་ ཡན་ལག་མདུན་པ་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་གཞན་གྱི་
ལུགས་དང་། དེ་དག་གི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྤྱ་མ་པལ་མོ་ཆེ་སྤྱ་སྤྱབ་དང་ཞི་བ་སྤྱ་ནས་བརྒྱད་པ་
ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་གཉིས་
ཅུ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་གས་པ་བཤགས་པ་བྱེད་ན་འགྲོད་དགོས་པས་ཡིད་མི་དགའ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཡིད་དགའ་སྟོད་དང་ལྡན་པ་ལ་སྤྱོད་དགོས་པས་ཞེས་སྤྱ་བ་ གཉིས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཆེན་
པོས་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོམ་པའི་ཆོ་གར་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་ལ། སྒྲ་མའི་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལས་ཡན་ལག་བདུན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་
དུ་བྱ་བར་གསལ་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་མཁོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་སྤྱ་སྤྱབ་དང་ཞི་བ་སྤྱ་འི་
ལུགས་ལའང་མི་སྤྱོད་བར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། སྤྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དང་བ།

སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་མོས་པ་བྱས་ལ་བྱག་འཆའ་
ཏེ་ཡོན་དང་མཐུལ་བྱལ་ལ། དུས་མོ་གཡས་པའི་སྣང་ས་ལ་བརྩལ་ནས་ཐལ་མོ་སྤར་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པོ། །ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱེ་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་པོ་
ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བྱགས་
བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བརྗོད་
དོ། །གཉིས་པ་སྐབས་འགྲོ་ལ་བསམ་པ་ཡུལ་བཅས་དང་། ཆོ་གའི་ཆོག་དང་། རྟོགས་གཙོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ནས་སྐབས་འགྲོ་བྱང་པར་ཅན་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། ཆོས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ། དུས་ད་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་
བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་ལ་སྐབས་
དངོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་ཁུ་སྟོམ་པའི་བསམ་པ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ།
ལམ་སྟོན་ལས། མི་ལྟོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་ལས་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ལྟོག་པར་བྱའོ་སྟོམ་པའི་འདུན་པ་དག་པོ་བྱས་ལ་སྟོན་ལམ་སྤར་བཤད་པ་
དང་འབྲེལ་བས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་བྱ་སྟེ།

གཉིས་པ་ཆོ་ག་ནི། སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་
འདི་ནས་བརྒྱུད་ནས་ཇི་སྟེད་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་རྟེན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །སྟོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ།
བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བརྒྱུད་ནས་ཇི་སྟེད་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་

ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་
 མཆིའོ། །སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བརྒྱུད་
 ནས་ངེ་མིད་བྱང་ཚུབ་སྤྱིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོ་གས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་འཕགས་པ་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དབའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་
 བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་དོགས་གཙོད་ནི། དཀོན་མཆོག་རེ་རེའི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དགོངས་གསོལ་རེ་དང་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོག་གཞན་དང་མི་འབྲ་ཡང་རྩོ་བོས་མཛད་པའི་ཆོ་ག་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སྲར་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་
 པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་འདིར་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ། ཆོགས་བསག་པ་
 ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གར་སྐྱབས་འདིར་ཡང་བྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པར་བཤད་
 ཅིང་། འགྲེལ་པ་ལས། ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་དང་ཕྱོན་
 དང་ད་ལྟར་གྱི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཡིད་ལ་བླ་པར་བྱས་ནས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ།
 སྐྱ་མ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ནི་མཆོད་པ་སྲ་མའི་དུས་སུ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡན་ལག་བདུན་
 པ་ནི་བཟང་སྟོང་དང་སྟོང་འབྲུག་གི་གཞུང་གང་རུང་གིས་བྱའོ། །གསུམ་པ། བསམ་པ་སྦྱང་བ་ནི།
 ལམ་སྟོན་ནས། བྱམས་པའི་སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་བལྟས་
 ཉེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སྲར་བཤད་པ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེའི་དམིགས་རྣམ་
 གསལ་གདབ་པོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་སྟོང་ལམ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་བྱས་མོ་
 གཡས་པའི་ལྟ་ང་ས་ལ་བཙུགས་པའམ་ཅོག་བྱའང་རུང་བས་འདུག་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་སེམས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། དེ་ཡང་ལམ་སྟོན་ལས། ལྟོག་པ་མེད་པར་དམ་
 འཆའ་བའི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་

ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ཆོ་ག་དངོས་ལ་སེམས་བཟུང་བའི་ཆོ་ག་ནི། རྟོགས་བཅུ་རྣམས་ན་བཞུགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སྟོབ་དཔོན་
 དགོངས་སུ་གསོལ་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་
 ཏུ་སྐྱེན་པའི་རང་བཞིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བསྟོམས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་
 བའི་ཅ་བ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་བགྱིད་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་
 དགེ་བའི་ཅ་བ་དེས། རི་ལྟར་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་ཏུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་རི་སྤྱིད་བྱང་
 ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་ཏུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །སེམས་ཅན་མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བར་བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་
 རྣམས་གྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་མ་སྤྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཡོངས་སུ་
 ཟུང་ན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བར་བགྱིའོ་ཞེས་བ་སྟེ། ལན་གསུམ་བརྗོད་
 པར་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་རྗེས་སྒྲོས་དགོས་པ་མཛོད་དང་ཐོགས་མེད་ལྟར་སྐྱབས་འགོའི་ཆོ་ག་དང་འདི་གཉིས་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་བཞུགས་དགོས་པའི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་
 བཅུས་ལས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་དེའི་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའམ་ཡང་ན་ཞེས་སོ། །དགུ་པ་རང་གི་ཆོ་གས་
 རྒྱངས་ཐབས་ནི། དེ་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ་སྟོབ་དཔོན་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་
 བྱི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྫོགས་མཛད་པ་ལས། དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་མེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུང་བ་དང་རྟོགས་བཅུའི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ་བྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ལ་

སོགས་པ་བྱས་ནས། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་སློབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྤངས་པའི་སྐྱབས་
སུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་གོང་མ་བཞིན་དུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཆོག་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སློབ་མ་ལ་
བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་
པས་དེ་བཞད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཆེ་འདྲིར་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་
པ་དང་། རྩེ་བ་གཞན་དུའང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སེམས་
བསྐྱེད་ལ་སློབ་ཤུགས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་པན་ཡོན་བླ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་
འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་བྱག་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
སེམས་ཅན་སློས་མི་སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསག་པ་
ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལུང་ལས་བཞད་རྩལ་དང་། དམ་པའི་གསུང་རྩལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་
མང་པོས་གཟིགས་པས་བསྐྱལ་བ་སོགས་སུ་འབད་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་དང་། པན་ཡོན་
གཉིས་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་བལྟ་བའམ་སྒྲ་མ་ལས་མཉན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
པན་ཡོན་རྣམས་སེམས་པ་སྟེ། སྤྱིང་པོ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱུས་པར་གསུངས་པས་དེར་བལྟ་དགོས་
ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་། ས་ཐོན་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་གཞན་ཆང་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྤར་བྱངས་པའི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ཐོན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གནད་ཆང་བ་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིད་པ་དང་སློན་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ་
ཞེས། ཡན་ལག་རྒྱུས་པར་བཞད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྟན་དུ་ཐམས་ཅད་
འདུས་པས་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེའི་སྒྲིམ་ཡིན་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་
བསྐྱས་པའི་སྒྲིམ་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱང་ས་ལས་པན་ཡོན་གསུངས་པ་ནི་སློན་སེམས་ཀྱི་
ཡིན་པས་དེ་ལས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཟོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་པན་ཡོན་གཉིས་གསུངས་ཏེ་ཞིང་།

དམ་པར་འགྱུར་པ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ཞིང་དམ་
པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡོན་གནས་སུ་འགྱུར་པ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་པ་ཡང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། བན་གཞོད་རྩལ་ཀྱང་
འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་དང་། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་
བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡོན་
གནས་སུ་འགྱུར་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་དགྲ་བཙེམ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱང་རིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མཁའ་གོང་མར་འགྱུར་བྱ་
དང་། གསུམ་པ་ནི། བསོད་ནམས་བྱ་བ་རྒྱུང་བྱ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱིན་པས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དང་། བཞི་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པས་ས་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་གྱི་པ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་ གཞོད་པ་མེད་ཚུལ་ལ་དགུ་ལས། དང་པོ་སྤང་མས་སྤང་ཚུལ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བྱུང་
བསྐྱང་བའི་སྤང་མ་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་རྟག་ཏུ་བསྐྱང་བས་གཉིད་ལོག་གམ། རྩོས་སམ། བག་མེད་
པར་གྱུར་པ་ནའང་གཞོད་སྤྱོད་ནམ་མེད་ཡིན་གཏུག་མར་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་གཙེ་མི་རུས་
པའོ། །གཉིས་པ་སྤྲགས་སོགས་འབྱུང་སྒྲ་བ་ནི། གསང་སྤྲགས་དང་རིག་སྤྲགས་གྱི་ཆེག་ །ཡམས་དང་
གཞོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ལག་ན་འདུག་པ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱང་
འདིའི་ལག་ཏུ་འོངས་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་གྲུབ་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས། འདིས་ནི་ཞི་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལས་ཆོགས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་བརྟེན་ན་འབྱུང་སྒྲ་བར་བསྟན་པས་བྱམ་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
བསྐྱུང་བའང་།^[1]འདི་ཡོད་ན་སྦྱར་བའོ། །གསུམ་པ་དེ་ཡོད་པའི་རྩོགས་ལ་ཡམས་ནད་སོགས་མི་འོང་ལ་ཞི་བ་ནི།
གནས་གང་ན་གནས་པ་དེར་ཡང་འཛིགས་པ་དང་འཛིགས་པར་འགྱུར་བ་དང་སྤྱ་གོ་དང་མི་མ་
ཡིན་གྱི་གཞོད་པ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་མི་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་བ་རྣམས་ཞི་བའི་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་གཞོད་པ་

[1] ཞེལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བསྐྱུང་བ་ལའང་།

ཉུང་བ་ནི། ཆེ་འཕྲོས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་གཞོད་པ་ཉུང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་པ་དང་གཞོད་པ་
བྱུང་ནའང་ཡུན་རིང་པོ་དང་བྲག་པོས་མི་འདེབས་པོ་དང་། ལྷ་པ་མི་ངལ་ཞིང་བཟེད་པ་རྒྱུ་བ་ནི། ཆོས་
སྟོན་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་ལུས་མི་ངལ་ཞིང་བཟེད་ངས་པ་དང་སེམས་
ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ངན་ལེན་རྒྱུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་རིགས་ལ་གནས་
པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་ཉུང་བ་ཡིན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ལུས་དང་སེམས་
གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བརྩེ་འགྱུར་རོ། །བདུན་པ་ཁོ་བ་དང་ཐག་དོག་རྒྱུ་བ་ནི། བཟོད་པ་དང་ངེས་
པ་དང་ལྡན་པས་རྒྱུར་གཞོད་པ་བྱས་པ་བཟོད་ཅིང་པར་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ལ་གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་དགའ་བ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཐག་དོག་དང་གཡོ་དང་
འཆབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་འགའ་ཅམ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་ནའང་འུགས་མི་བྲག་
ལ་རིང་དུ་མི་གནས་པར་སྐྱར་དུ་འབྲལ་བྱེད་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་པ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་དགའ་ཞིང་སྐྱར་དུ་སྐྱོལ་བ་
ནི། ངན་སོང་དུ་འང་སྐྱེ་དགའ་ཞིང་སྐྱེས་ནའང་སྐྱར་དུ་ཐར་བ་དང་དེར་ཡང་སྐྱག་བསྐྱལ་རྒྱུ་བ་དང་
དེས་སྐྱེན་བྱས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་འང་སྤྲིང་རྩེ་སྐྱེའོ། །དགུ་པ་
ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་ཤིང་དཔག་པར་མེད་རྒྱལ་ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གྱི་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྲུབ་
ན་ནམ་མཁར་ཡང་མི་ཤོང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཟང་ཟིང་གིས་མཆོད་པས་ཆ་ཅམ་དུ་འང་མི་ཆོག་པ་
ནི། དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། མཐའ་མེད་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་
ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀའ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་སྟག་པར་
འགྱུར། །དཔག་ཏུ་མེད་རྒྱལ་ནི། གཤམ་ཁྱེ་མའི་གངས་སྟེད་གྱི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་
གིས། །རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀའ་སྟེ། །འཛིག་ཏེན་མགོན་ལ་ཕུལ་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་
མོ་སྐྱར་བགྱིས་ཏེ། །བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ནི་སེམས་བརྟུང་ན། །མཆོད་པ་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས། །དེ་
ལ་མཐའ་མི་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དམ་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱགས་རྒྱལ་ནི། རོ་བོ་ཆེན་པོ་རྩོ་རྩོ་

གདན་ལ་སྒོར་བ་མཛད་ནས་རི་ལྷོ་བྱས་ན་སྐྱར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་སྐྱར་དུ་དགོངས་
 བ་ན་སྐྱུ་གཟུགས་ཆུང་བ་རྣམས་བཞེངས་ནས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱར་དུ་འཛང་སྐྱུ་བར་འདོད་པས་
 གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་བྲིས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་།
 གཙོ་ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱང་མེད་ཀྱན་པ་ཞིག་ལ་གཞོན་པ་ཞིག་གིས་བྲིས་པ་ལའང་ལན་
 སྐྱར་ལྷོ་མཛད་པ་གསུན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱུགས་ངེས་ཆེ་བར་སོང་སྟེ། གསུམ་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་མང་པོས་གཟིགས་པས་བསྐྱལ་བ་སོགས་སུ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྷོ་མ་ན་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་པ་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་
 ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བྱང་ཆོས་རྒྱལ་སྐུ་རྣམས་སྟོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་
 བསྐྱལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྟོ་བྱགས་
 རི་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་པས་ཆུའི་གཏམ་ཐོས་པ་ལྷོ་བྱ་སྟེ། བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་བར་དུ་མད་
 དུ་བྱང་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱིས་ཆེས་ཐ་བར་བྱས་ཏེ་ལམ་རྣམས་ལ་དབྱེད་པ་ན་འདི་ཉིད་འཛང་སྐྱུ་
 བའི་ཐབས་དམ་པར་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷོ་མ་ཡང་སྟོད་འབྲུག་
 ལས། བསྐྱལ་བ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །བྱུ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་པན་པར་
 གཟིགས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལན་བྲུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
 བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། སྟེལ་བ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེ་བཏང་ན་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་ལས་སྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྷོ་མ་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་སེམས་དང་
 བཤེས་གཉེན་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་སྐྱན་སྐྱར་སེམས་ཅན་མ་བཀལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་སོགས་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གངས་མང་ཞིང་བྱེད་ངན་པའམ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་འབད་
 དགོས་པའི་དུས་རིང་བའམ་ཆོ་གས་གཉིས་མཐའ་ཡས་ཤིང་བྱ་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་སྟོབ་དགོས་

པར་མཛོང་བས་ཞུས་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཁུར་བཞག་ན་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་ལས་
ཀྱང་སྡིག་ཆེ་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བར་དགོ་པའི་ལས་ལས་བཅུ། སྦྱོད་ཀྱང་
རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། །དེ་ཆེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྦྱོན་བྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་
ཡིན། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་པས་པམ་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལྷོ། །ཞེས་བྱང་སེམས་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་བཏང་ན་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྦྱོད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་
པ་ནི། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྡོམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ཉམས་ན་
ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་མ་དོར་ན་འདོད་ཡོན་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྦྱོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་གྱི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་སེམས་མ་རལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྦྱོད་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་སྐབས་
སོང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་འགྲུབ་བྱ་སྟམ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ན། །མཁས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་
རོལ་ཕྱིན་གནས་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པ་དོར་ན་ངན་འགྲོར་རིང་དུ་འབྱུང་དགོས་
པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སེམས་དོར་ན་ངན་འགྲོར་རིང་དུ་འབྱུང་དགོས་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་
ལས། དངོས་སོ་པལ་པ་རུང་ཟད་ལ། །ཡིད་གྱིས་སྦྱིན་པར་བསམས་བྱས་ནས། །མི་གང་སྦྱིན་
པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་ཡི་དྲུགས་རྒྱར་གསུངས་ན། །སྤྲ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། །བསམ་པ་
ཐག་པས་མགྲོན་གཉེར་ནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་བྱས་ན། །བདེ་འགྲོར་ཅི་ག་འགྲོ་འགྱུར་
རམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་རྙེད་དཀའ་བའི་ཚོར་བུ་ལྟ་དབང་གི་གཙུག་རྒྱུན་དར་གྱི་ཁོད་ནས་རྙེད་པ་ལྟ་བུའི་
དགའ་སྦྱོར་བཞི་པ་ནི། དེས་ན། དེ་ཉིད་ལས། ལོང་བས་བྱག་དར་བྱང་སོ་ལས། །རི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྙེད་
པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ན། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་བདག་ལ་སྦྱེས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འདི་འབྲ་བ་བདག་གིས་རྙེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཆན་ནོ་སྟམ་དུ་བསམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མི་བཏང་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདོར་བའི་ཞེ་

དམ་མང་དུ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྤེལ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བཏང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་འབད་པ་ཆེན་པོས་སྤེལ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དུས་དྲུག་ཏུ་ཆོ་ག་བྱེད་ཚུལ་ལ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་གྲ། མ་གྲུབ་ན་ཆོ་གས་ཀྱི་ཞིང་གསལ་གདབ་ལ་མཆོད་པ་ཤུལ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྟོང་རྩེ་སོགས་སྤངས་ཏེ་ལན་དྲུག་གཟུང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེའི་ཆོ་ག་བསྟུན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོ་གས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་སྦྱོན་སོགས་བགྱིས་པ་འདི་དག་གིས། །འགྲོ་ལ་པན་བྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་ཤོག། །ཅེས་པ་སྟེ་ལན་གསུམ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་སློས་མི་སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། ལམ་སློན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་སུ་མ་བྱུང་ཡང་། ལམ་སློན་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྩེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་ཞིང་མི་གཏང་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་དེའི་པན་ཡོན་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་དང་ཐུན་མོང་གི་སྤེལ་བ་དང་མི་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྐྱང་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བགྲངས་བྱུང་ལ། ཅུ་བའི་དགོངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་སྤང་བས་དེ་ལའང་བསྐྱབ་པོ། །གཉིས་པ་སློས་སྤངས་པའི་ཆོད་ནི། མི་འཐད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ནི་དུས་ནས་དུའང་འདིའི་དོན་མི་བྱའོ་སྟམ་པ་སྦྱིས་པའོ། །བཞི་པ་ཆོ་གས་གཉིས་བསགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། སློན་སེམས་ཆོ་གས་བཟུང་བ་ནས་ཞག་རེ་རེ་བཞེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གས་གསོག་པ་ལ་འབད་པའོ། །འདི་གོང་མ་རྣམས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁྱུངས་དག་པོ་ནི་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་པན་ཆེ་བར་སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་སྦྱི་བ་གཞན་དུའང་དེ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་པར་

བྱེད་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་དང་། མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བ་ལ་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁུངས་དང་། ཉག་ཆོས་བཞི་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགོན་མཆོག་བཅེགས་
པའི་འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བརྟེན་པའམ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་
ལ་ཆོས་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྟེན་པའམ་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་གསུངས་པ་དེ་སྟོན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མཛད་པ་ཡིན་
ཏེ། བསྐྱབ་བརྟེན་སྟུ། དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས་འོད་སྤངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བརྟེན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་མཁན་པོ་སྟོན་དཔོན་སྐྱ་མ་སྐྱེན་གནས་ལ་བསྐྱབ་དང་། གཞན་འབྱོར་བ་མེད་པ་
དག་ལ་འབྱོར་བ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱགས་པ་མིན་པ་
དང་མི་སྐྱན་པ་དང་བརྟེན་པ་མིན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མིན་པ་བྱིན་པ་དང་སྐྱེད་དང་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོད་ཀྱི་ལྷག་
པའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་འོད་སྤངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་ལ་འདུག་གི་
བར་དུ་བར་མ་དོར་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཕྱོག་གི་ཕྱིར་རས་ཐན་བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་
དུ་རྒྱན་ཀྱི་ཆོག་མི་སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱེད་དང་གཡོ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ན་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པ་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་བསྐྱགས་པ་ཕྱོགས་བཞིར་བརྟེན་པ་དང་
། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱེན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉི་ཆེའི་ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འདུག་པ་སྟེ་བཞི་པོ་འདི་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ཡུལ་ནི། མཁན་པོ་དང་སྟོན་
དཔོན་དང་སྐྱ་མ་དང་སྐྱེན་གནས་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་ནི་མཁན་སྟོན་
གོ་སྐྱ་ལ་སྐྱ་མ་ནི་པན་པར་འདོད་པ་དང་སྐྱེན་གནས་ནི་གངས་སུ་མ་གཏོགས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པའོ། །ཞེས་འོད་སྤངས་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་རོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅི་
ཞིག་བྱས་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་སྐྱན་ན། ཡུལ་དེ་དག་གང་རུང་ལ་རང་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་
བསྐྱབ་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སོ། །གསུམ་པ་བསྐྱབ་ཡུགས་ནི་ཡུལ་དེ་དག་གིས་སྤྲིང་བཅེ་བས་ལྷུང་བ་

སྐྱེད་བ་ན་རྩལ་གྱི་ཆོག་གིས་མགོ་ཚྭ་ས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགྲེལ་བས་བཤད་ལ། སྒྲ་མ་རྣམས་ནི་
 བསྐྱེད་བའི་སེམས་ཀྱིས་དབྱེད་བསྐྱོར་ཐབས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་དོ། །[བཞི་པ་དོགས་གཙུག་ནི།](#)
 འོན་ཀྱང་རྩལ་མིན་པའི་གཡོ་སྤྱོད་ནི་འོག་ཏུ་ཉོན་པས་རྩལ་བྱས་ནས་དབྱེད་བསྐྱོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 བསྐྱེད་བའུས་སྤྱོད་ནས་པོའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱོར་བ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འདིའི་
 གཉེན་པོ་ནི་དཀར་ཆོས་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་བྱེད་དོ། །[ལྔ་པ་མཚན་གཞི་ནི།](#) དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལ་གྲོས་
 གཞན་ཞིག་ཞུ། སྐྱོག་ཏུ་གྲོས་གཞན་ཞིག་བྱས་ནས་དགོ་བཤེས་ཀྱི་གསལ་དུ་འོང་ངོ་ཟེར་ཏེ་སྒྲོ་བ་
 མ་སྒྱེད་རག་མས་སྒྲ་མའི་དབྱེད་གཡོག་གསུངས། [གཉིས་པ་ལའང་ལྔ་ལས།](#) དང་པོ་ཡུལ་ནི། གཞན་འགྱུར་བ་
 མེད་པ་ལ་འགྱུར་བ་ཉི་ལྔ་བསྐྱེད་བ་ལའང་གཉིས་ལས་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་གཞན་དགོ་བ་བྱེད་བ་
 འགྱུར་བ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །[གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི།](#) དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་ནི། འགྱུར་དུ་གཞུག་པའི་བསམ་
 བས་འགྱུར་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའོ། །[གསུམ་པ་འདིའི་དོགས་གཙུག་ནི།](#) འགྲེལ་
 བས་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བ་ཡང་དག་པའི་བསྐྱེད་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་གཡོ་སྤྱོད་བསྐྱེད་
 ཆོག་ལ་མགོ་ཚྭ་ས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དོ། །[བཞི་པ་འདི་རང་ལུགས་བྱེད་ཚུལ་ནི།](#) དེ་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་
 ཐབས་མ་ཐབས་དང་འགྱུར་བ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་འདྲ་བར་བཞེད་དེ་འགྲེལ་བ་དང་ཡང་མཐུན་པར་སྒྲུང་
 ངོ། །[ལྔ་པ་འདིའི་དོགས་གཙུག་འགྲེལ་ལུགས་ནི།](#) འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བས་བྱི་མ་ཡང་མགོ་ཚྭ་ས་པར་
 བྱེད་པ་ལ་བྱས་སོ། །[གསུམ་པ་](#)ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་སྤྱོད་བ་ལ་[བཅུ་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་](#)ཡུལ་ནི་ཆོ་གས་སེམས་བསྐྱེད་
 གཟུང་ནས་ལྡན་པ་ལ་ཁ་ཅིག་བཞེད། ཁ་ཅིག་སྤར་སེམས་བསྐྱེད་ན་ད་ལྟ་མི་ལྡན་ཡང་འདྲ་བར་
 འདོད་དེ། དེ་ནི་མདོ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། །[གཉིས་པ་འགྲེལ་བར་མི་གསལ་བ་ནི།](#) འགྲེལ་བ་ནས་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་གསལ་ག་མ་བྱུང་ངོ། །

[གསུམ་པ་རང་ལུགས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འདྲིན་བ་ནི།](#) སྐྱེད་པ་གཞན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོ་མ་

ལྷན་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་བཤད་པ་མང་པོ་སྤང་ནའང་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་ནས་བརྒྱུད་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །**བཞི་པ་བྱ་བ་ནི།** དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་
པ་ནི། མི་བསྐྱགས་པ་སོགས་སྤྲས་པའོ། །**ཞེ་སྤང་གིས་**ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་བཞེད་པ་དགོས་
པར་བཞེད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པོ། །**ལྷ་པ་ཆད་ནི།** དུལ་གང་ལ་སྤྲས་པ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་
དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་བཤམ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་
ལ་སྤྲས་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་ཀྱང་དོན་གོ་བ་ཞིག་གིས་ཆོག་པ་འདྲའོ། །**བྱུག་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི།** དེ་
ལ་བསྐྱགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ནི་དང་ཚུལ་ངན་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཉེས་པའི་དམིགས་མ་བྱེ་
བར་བཞེད་པའོ། །མི་སྟན་པའི་སྤྱི་ནི་མི་ཆངས་པར་སྤྱད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་གྱིས་བྱེ་ནས་
བཞེད་པའོ། །བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་པ་འདི་དང་འདིས་མི་ཆངས་པར་སྤྱོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་
པར་བྱེ་ནས་བཞེད་པ་དང་ཆོགས་བཅད་མ་ཡིན་པ་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་སྐྱར་ཏེ་འགྲེལ་པ་ལས་
བཤད་དོ། །**བདུན་པ་བྱང་ཚུབ་ལ་རིང་དུ་བྱེད་ཅིང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སྤང་དགོས་པ་ནི།** འདི་རང་ཅག་ལ་འབྱུང་ཡང་
ཉེ། ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་སྤར་མདོར་བསྐྱས་བཞེད་ཟེན་ལ་གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་
བརྟུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནའང་དེ་སྟེད་གྱི་བསྐྱལ་པར་བྱང་སེམས་དེ་དཔྱལ་བར་གནས་དགོས་
པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངན་འགྲོར་ལྷང་མི་རུས་པར་རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་
མདོ་ལས་གསུངས་ལ། **བརྒྱད་པ་བྱང་ཚུབ་ལས་རིང་དུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་སྟེན་ནི།** སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་བསྟན་
མ་ཐོབ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། །ལྷང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁོས་ཚད་པ་ཚུམ་
བྱེད་ན། །ཐ་བ་སྤྱོད་ལྷན་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་ངི་སྟེད་པར། །དེ་སྟེད་བསྐྱལ་པར་གཞི་ནས་གོ་
ཆ་བགོ་དགོས་སོ། །ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོང་ཁོའི་བསམ་པ་ཅི་ཅམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཅམ་གྱི་བསྐྱལ་པར་
གཞི་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་འགྱུར་བའོ། །**དུ་**

བ་དེ་བཞགས་པའི་པན་ཡོན་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པ་དང་བྱུང་ནའང་དེ་མ་
ཐག་བཞགས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་འདི་བཟང་བ་མིན་སྟུང་
བན་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཅིང་། །སོ་སོར་འཆགས་པར་བྱེད་ཅིང་ཕྱིས་ཀྱང་སྒྲོམ་བྱེད་ལ། །དགའ་བར་
མི་བྱེད་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚུས་འདིར་སྟོབ། །ཅེས་སོ། །བརྩ་བ་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསྐྱེད་ནས་ལམ་
ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། ཞེ་སྤང་ལ་སྐྱབས་བྱེ་ན་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་ཇེ་སྤར་ཡོད་མཐུ་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་རིང་
དུ་སྤྱངས་ཀྱང་སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགའ་བར་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་འཆད་
ལ། འགལ་རྒྱུ་ཞེ་སྤང་བཀག་ནས་སྤར་བཞད་པ་ལྟར་སྤྱངས་ན་ཇེ་བས་ཇེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་
ཆད་མེད་པར་འགྲོ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་མཐུན་སྟོབས་ཀྱི་གཞོན་མེད་ན། །སེམས་ལ་དེ་
བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང། །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་རིགས་མཐུན་སྤྲ་མ་ཡི། །ས་བོན་ལས་ནི་འཕེལ་བ་
ཅན། །བཅེ་བ་ལ་སོགས་སྟོ་དེ་དག །གོམས་པར་གྱུར་ན་གང་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞེ་བ། སྐྱེད་གཡོས་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྟོད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་བསམ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གང་ཡང་རུང་བའོ། །གཉིས་བ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་
ནི། གཡོ་སྐྱུས་སྟོད་པའོ། །གསུམ་བ་ཆེག་དོན་སོ་སོར་བཞད་པ་ནི། ལྷག་བསམ་ནི་བསམ་པ་རང་བཞིན་
བ་ལ་འགྲེལ་བས་བཞད་དོ། །གཡོ་སྐྱུ་ནི་བྲེ་སྤང་ལ་སྐྱེ་བྱེད་པ་སོགས་དང་རྒྱལ་བ་ཡེ་འབྱུང་གིས་
རག་མར་གཏོང་བ་ལ་སྟོན་ལ་སྟོད་ལུངས་སུ་གཏོང་བྱས་ནས་ཕྱིས་རག་མ་ཅི་བདེར་ཁས་སྦྱངས་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ཀུན་ལས་བརྟས་ལས་ནི། གཉིས་ཀ་རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་
གིས་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་མུག་གང་རུང་གི་ཆར་གཏོགས་པར་འབྲ་བ་ལ་སྐྱུ་ནི་
ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་གཡོ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་སྐྱོང་བ་ལ་གསུངས་ཏེ།
སྐྱོང་བ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་བ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་
ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དཀར་ཆོས་དང་པོའི་ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅོག་གོ། །གཉིས་

པ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་སློག་གམ་ཐ་ན་བཞད་གད་གྱི་ཕྱིར་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲོ་བ་སྤོང་བ་སྟེ་དེ་
ལྟར་བྱས་ན་རང་གི་མཁན་སློབ་སློག་ལུ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་རྩལ་གྱིས་མགོ་བསྐྱོར་བ་མི་འབྱུང་
ངོ། །གཉིས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དཀར་ཆོས་གཉིས་པའི་ལུ་ལ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །གཉིས་
པ་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་གཡོ་སྤྱོད་མེད་པར་ལྷག་པའི་བསམ་བསམ་གནས་པ་སྟེ་བསམ་པ་བྱང་པོས་གནས་
པའོ། །འདི་ནི་ནག་ཆོས་བཞི་པའི་གཉེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དཀར་ཆོས་གསུམ་པའི་
ལུ་ལ་ནི། བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་དོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་
དེ་དག་གི་དོན་གནས་གྱི་བསྐྱགས་པ་སྤྱོད་པ་བཞིར་བཞེད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་ནི། འོ་
སྟོལ་དགེ་བ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བྱེད་པར་འདུག་ཀྱང་འཕེལ་རྟགས་མེད་པར་ཟད་རྟགས་མང་བ་དེ་
བྱང་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་དང་བརྟན་པ་བྱས་ཤིང་མ་སྤྱང་བས་ཟད། དེས་ན་འདི་དང་བྱང་
སེམས་ལ་མ་འབྲེན་པ་སྤོང་བ་གཉིས་སྤྱོད་ན་བསྐྱེད་པ་བྱས་ནས་གང་ཟག་ལ་བཞེན་པའི་གཞི་དེ་
འགྱུར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འོང་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས་པས་འོད་
སྤངས་གྱིས་ཁྱེས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་དག་སྤང་སྤྱོང་བའི་
དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡོན་ཏན་བཞེད་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་བཞེད་པའང་ཉན་པ་པོ་སྐབས་ལ་
བབ་པ་ན་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་པ་བཞིར་སོང་ནས་མ་བཞེད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ནག་
ཆོས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོའོ། །བཞི་པ་ལ་དངོས་དང་། ལུང་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་དཀར་ཆོས་བཞི་པའི་ལུ་ལ་ནི། རང་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་
དེ་ལ་བྱ་བ་ནི། ཉེ་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་མི་འདོད་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །དེ་
ཡང་རང་གི་དོས་ནས་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་སྤྱར་བ་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་བསམ་པ་དེ་མ་སྤྱེས་ན་
ཉེས་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་མི་རྩལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནག་ཆོས་གཉིས་པ་སྤོང་
སྟེ། གཞན་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་འཛིན་འདོད་ཡོད་ན། གཞན་

ལ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འགྲོད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཆེད་
 དུ་མི་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལུང་གསུམ་བསྐྱེད་བརྟམ་སོགས་ལས་བཞད་པའི་དང་པོ་གཞན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
 བཀོད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། སེཁྱེས་ཁྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། སྦྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །མི་ལམ་ན་ཡང་
 སེམས་འདི་ནི། །འདོར་མི་འགྱུར་ན་མ་ཉལ་ཆོ། །སྒྲོས་ཅི་འཆལ་བར་གང་གིས་འགྱུར། །བཀའ་
 སྦྱལ་བ། ཁྱོང་ངམ་ཁྱོང་ཁྱེར་ནམས་སུའམ། །གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ནམས་སུ། །བྱང་ཆུབ་ལ་
 བྱི་ཡང་དག་འཛུགས། །དེས་ན་སེམས་འདོར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འཇམ་དཔལ་
 གྱི་ཞིང་བཀོད་ལས་ང་རྒྱལ་སོགས་སྤངས་པས་སེམས་བསྐྱེད་མི་འདོར་བ་ནི། གཞན་ཡང་ང་རྒྱལ་བཙམ་པ་དང་ཐུག་
 འདྲི་དང་སེར་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་གཞན་གྱི་འཕྲོར་བ་མཐོང་ན་ཡིད་དགའ་བ་བཞི་དང་ལྷན་ན་སྒྲོན་
 ལམ་མི་འདོར་བར་འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས་གསུངས་པ་དང་། གསུམ་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱོད་དང་ཆེ་
 སྒྲོན་གྱིས་སྒྲོད་ལམ་དང་དགོ་བ་གང་བྱེད་གྱི་མགོར་སེམས་བསྐྱེད་ན་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྲལ་བར་བཞད་པ་ནི། དཀོན་
 མཆོག་སྤྱོད་ལས། སྒྲོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོང་བ་དང་དགོ་བ་ཅི་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་
 དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བ་བྲས་ན་སྦྱེ་བ་གཞན་དུའང་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མི་འབྲལ་བ་ནི།
 རི་ལྷ་རི་ལྷར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཉམས་ན་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཉམས་ཚུལ་དང་། འཆོས་ཚུལ་དང་། འབྲུག་སྒྲོན་ཅན་
 ལའང་སྒྲོན་སེམས་སྒྲོན་མོང་མེན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཡོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཉམས་གཏོང་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱར་
 འདོད་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཉམས་གཏོང་གི་རྒྱ་དང་། ཡུལ་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་གཏོང་བའི་རྒྱ་དང་དུས་གཉིས་ཀ་ཞོར་བ་ནི། རྟག་པོ་འཆོས་བཞི་དང་སེམས་ཅན་
 སྒྲོས་སྒྲོང་དང་ལྷའམ་ངས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པར་མི་ཁུས་སྦྱུམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བ་དང་
 དུག་ལ་སྒྲོན་ཆོད་འདས་ན་སྒྲོན་སེམས་གཏོང་ལ་སྒྲོན་ཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་འགྲོད་པས་སྦྱོར་ན་ཉམས་
 པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་། ལན་དུག་ལེན་པ་དང་ཆོགས་གཉིས་ལ་སྒྲོབ་པ་ཉམས་ནའང་ཉམས་པ་
 ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་གཏོང་རྒྱ་བྱུང་ན་སྒྲོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་སྦྱོར་ལ། ཉམས་རྒྱ་ཙམ་ལ་

ནི་ཆོ་ག་བསྐྱར་མི་དགོས་བཤགས་པས་ཆོག་གོ། །ཞེས་མང་པོ་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུའོ། །གཉིས་པ་གཏོང་བ་
ཐུན་ཆོད་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི། དེ་ལ་ངས་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་སྟུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བཞག་
ན་དེ་ལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ནས་གཏོང་གི་ཐུན་ཆོད་ལ་ལྟོས་གཏན་ནས་མི་དགོས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ནག་ཆོས་བཞི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལས་སྟོན་གྱིས་བཀག་པ་ནི། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་
ནི་ཆེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་རྒྱ་མིན་གྱི་སྟེ་བ་གཞན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆེ་འདིར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྟོན་ལས། འདི་ནི་སྟེ་བ་གཞན་དུ་འདྲ་བའི་དོན་
དུ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རི་སྐད་བཤད་པ་ནི་འོད་
སྤངས་གྱིས་ཁྱས་པ་ལས་རི་སྐད་བཤད་པའོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པས་འོད་སྤངས་ལེུ་དང་འགལ་བས་དགག་
པ་ནི། མདོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ་འོད་སྤངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པ་སྟེ་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཛོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ལ་
འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བཞེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དཀར་ཆོས་བཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ་
བར་གསུངས་པས་ནག་ཆོས་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་གསལ་ག་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་
བྱས་པར་ཤེས་སོ། །ལྷ་པ་དེ་བཞི་སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་ཆུང་དུ་འཛིན་ཅིང་ཡིན་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ཆེ་འདིར་ཡང་ནག་
ཆོས་རྣམས་བསྟེན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མཐུ་ཆུང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །དུག་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་
ལྷ་མོ་ཙུང་དུ་བྱེད་དགོས་པས་ལུང་གཉིས་དང་འགལ་པ་ནི། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ལྷན་གྱིས་
བཞད་གད་ཀྱི་ཕྱིར་རྩུན་ཆུང་ཟད་སྐྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྐྱེ་ཆུང་ཟད་བཞིས་པ་དང་། བྱང་
སེམས་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ངན་སྐྱས་ཆུང་ཟད་བཞེད་པ་དང་གཞན་གྱི་དགེ་ཙུང་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ཆུང་
ཟད་བསྐྱེད་ནས་འགྱོད་པ་མེད་པར་ཐུན་ཆོད་འདས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ་
དེ་དག་གིས་སྟོན་སེམས་གཏོང་ལ་སྟོན་སེམས་བཏང་ན་སྟོང་པ་གཏོང་བར་བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་
བརྟུས་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་དེ་འདྲའི་ཙུང་མ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ནི་

དེ་དག་ཀྱང་ཅ་ལྟར་དུ་བཞག་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བསྐྱེད་པ་ཐུན་ཆོད་དེ་མདོའི་དོན་མིན་པ་བཤད་ཟིན་ནི། གཞན་ཡང་ཐུན་ཆོད་བཅི་བ་ནི་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་
ཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་ན་དེ་ནི་མདོའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཏེ་ནས་བཤད་
ལས་བདག་གིས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པས་འདིར་^[1]མི་བཤད་དོ། །

དགྲ་བ་སེམས་ཅན་སྒོས་སྤངས་པའི་གཏོང་ཚུལ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྒོས་སྤྱོད་བ་ནི་
སེམས་ཅན་སྒྱི་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་ཙམ་གྱི་དོན་བདག་གིས་མི་རུས་སོ་སྤྲུམ་ནས་
སྒོས་སྤྱོད་ན་ནི་སྒོན་སེམས་བཏང་བ་ཉིད་དུ་གསལ་ལ། གཉིས་པ་ལུལ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་
བག་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདིའི་དོན་དུས་ནམ་ཡང་མི་བྱའོ་སྤྲུམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནི་ལ་གྲལ་
ཞིག་ན་ཆོགས་པ་འདིག་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཙམ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་
པ་འདིག་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་དུ་མ་
ཞིག་དོར་ཞིང་ལྷག་མ་ནམས་གྱི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱེད་བྱུང་འདོད་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལམ་སྒོན་འགྲེལ་བའི་
བསྐྱེད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་འདི་ལ་ལམ་སྒོན་འགྲེལ་བ་ནས་རྒྱལ་
པོ་ཡི་རྩ་བུ་ཉི་དང་སྐྱེ་བྱུ་དང་ཐོགས་མེད་དང་དཔའ་པོ་དང་ཞི་བ་ལྟ་དང་ཅུ་གྲོ་མི་དང་། ཞི་བ་
འཆོ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱོད་པ་
ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ནམས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །ལ་ལས་ནི་ཆོགས་ལམ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་
ཇི་སྟེད་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །གཞན་དག་ནི་བསྐྱེད་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མི་བཞེད་
དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱེད་བྱའི་སྟེང་དུ་སེམས་མི་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའི་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདིར་ཡང་མི་བཤད་དོ། །

ཆོས་བརྒྱད་བསྐྱེད་བར་བྱའོ་ཞེས་བཀོད་ནས། སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་ལུགས་དེ་མདོ་ནས་ཀྱང་
གསུངས་པས་རང་རང་གི་སྒྲ་མས་གང་གནང་བའི་ལུགས་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་
གསུང་ངོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ་། །གཉིས་
པ་འགྲེལ་པ་འདི་རྫོང་པོའི་ཡིན་མིན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་འགྲེལ་པ་འདི་དག་བཤེས་སྟོན་པ་ནས་བརྒྱད་
པའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྣམས་རྫོང་པོའི་འགྲེལ་བར་མི་མཛད་ལ། རྒྱལ་ཆོ་ནས་བརྒྱད་པ་རྣམས་
རྫོང་པོས་མཛད་པར་བཞེད་ཅིང་། རྒྱལ་ཆོའི་སྤྲས་ཆོས་སུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་
ཡིན་ཚུལ་གྱི་དག་རྒྱུན་ནི། འོན་ཀྱང་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལ་བྱ་རངས་སུ་འགྲེལ་པ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་
མཛད། དེ་ནས་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས་པ་ན་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུ་བས་སྟོན་མ་ཞུས་ནས་རྒྱས་སུ་བཏང་ཐེར་
བ་འདུག་པས་རྫོང་པོས་འགྲེལ་པ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མཛད་པ་ལ། གསུང་བསྐྱོས་ལ་གཞི་བླངས་པའི་
བཤད་པ་རེ་མང་ཞིག་བསྐྱན་པའི་རིགས་སུ་འདུག་པས་ནོར་བར་མདོན་པ་འགའ་བྱང་སྤང་ཞིང་
གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པར་ཤོད་པའང་མང་པོ་སྤང་བས་བདག་གིས་ཀྱང་མ་ནོར་བ་རྣམས་སྐབས་
གཞན་དང་ལམ་རིམ་དུ་བྱངས་ནས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་དེས་ན་བསྐྱེད་བྱའི་བཤད་པ་འདི་བསྐྱེད་སྤྱད་པ་ལུང་
རིགས་དང་འགའ་ཚུལ་ནི། འདིའི་བསྐྱེད་བྱ་སྤྱར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་མི་སྤྱང་སྟེ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་བྱེད་ན་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱེད་བྱའི་སྟེང་དུ་དཀར་
ནག་གི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་སྟོན་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མི་སྤྱིད་པས་མི་འཐད་ལ། སྟོན་
སེམས་རྒྱང་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི། དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྟོན་པ་ལ་
ཞུགས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་སློབ་པ་མི་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་སྟོམ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་ཁྱད་
མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ནི། སྤྱར་བཤད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་གཉིས་མ་
གཉོགས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ནི་ལམ་སྟོན་དང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལྟར་ཡིན་ལ། ཆོས་བདུན་པའི་
མདོ་ལ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མདོན་ཤེས་སྤྱར་བར་འདོད་པས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱང་མི་ལྟངས་མ་གྲིས་སོ། །གཉིས་པ་འཆོས་ཚུལ་ལ་འབྲུག་སྡེ་མི་
ལྟན་དུས་འཆོས་ཚུལ་དང་། དེ་དང་ལྟན་དུས་འཆོས་ཚུལ་རྒྱུ་དུ་མི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་
འུགས་ནི་སློན་སེམས་མི་གཏོང་བ་དང་སེམས་ཅན་སློབ་མི་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
རྣམས་དང་འགལ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་ལྟངས་མེད་ཀྱང་བར་མ་དགེ་བ་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པས་ཉེས་སྦྱོད་
དུ་འབྱུང་བས་སློབས་བཞིས་བཤགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ནས་ནི་
སྡོམ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ལྟངས་བར་འབྱུང་བས་ལྟངས་པའི་བྱིར་བཙོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
པ་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་པས་འབྲུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ནང་དུ་འདུས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་
དོ། །གསུམ་པ་འབྲུག་སྡེ་ཅན་ལའང་སློན་སེམས་ཐུན་མོང་མེན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ལན་དུག་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་སློན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཐུན་མོང་མེན་པའོ། །

བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་
པ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐབས་ཤེས་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་པ་
བསྟན་པ། བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་པ་མ་བྱས་
ན་འཆང་མི་རྒྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སློན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ལ་མི་སློབ་པ་དེ་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ལུང་སྒྲར་བྱངས་པ་ལྟར་པན་ཡོན་ཆེ་མོད་
ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་མ་བྱས་ན་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པས་
སྦྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། གྲ་ཡ་གྲོ་རིམས། བྱང་རྒྱུ་ནི་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་སྐྱབ་པ་སྤྱང་པོར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
བྱིར་ཞེ་ན། གཞོན་ཏུ་སྐྱབ་པ་སྤྱང་པོར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཉིད་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་རྩལ་བས་ཐོག་
མར་རང་འདུལ་བ་ནི། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
བདག་མ་དུལ་བར་གཞན་མི་འདུལ་བར་ཤེས་ནས་བདག་ཉིད་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་
རབ་ཏུ་སྦྱར་རོ། །སྐྱབ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཛོལ་བོ་ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཙེ་
ལྷན་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞོམ་པའི་བྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཐབས་བྱང་དེ་རྒྱ་
སྒོག་གྱུར་བས། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ལ་བཙེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་
ན་ནི་དེའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བསལ་དགོས་ལ་དེ་སེལ་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ན་སྤྱམ་པའི་སེམས་
བཟང་བས་མི་ཆོག་གི་དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ཐོག་མར་རང་འཇུག་ས་མ་ནོར་བ་དགོས་པ་
ནི། དེ་ཡང་སྔོན་དུ་རང་ཉིད་ཐབས་དེ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནི་གཞན་སྒྲོལ་བར་མི་རུས་པས་གཞན་གྱི་
དོན་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་སྔོན་དུ་རང་ཉིད་གདུལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་སྤྱང་པོར་བྱ་དགོས་
པར་གསུངས་ཤིང་སྐྱབ་པའང་སྒྲོམ་པ་བརྒྱང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་གསུངས་པས་སྐྱབ་
པ་སྤྱང་པོར་བྱེད་པའི་བྱེད་ས་མ་འབྲུགས་པ་གལ་ཆེའོ། །

ཐབས་ཤེས་དེད་བསྐྱབས་བས་མངས་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བར་བརྟན་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་མ་ནོར་ཞིང་ཆ་ཆང་ལ་བསྐྱབ་ཆུལ། དེ་ལ་སོག་ཉོག་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པའི་ལན་དགག་
པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་མ་ནོར་བ་དགོས་པ་དང་། ཆ་ཆང་དགོས་པ་དང་། ཆ་ཆང་པའི་ལམ་ངོས་གཞུང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་མི་ཆོག་གི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་དེ་

ཡང་ཐབས་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ནོར་བའི་ལམ་ལ་ཅི་ཙམ་འབད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་སྟེ་
འོ་མ་བཞོ་བར་འདྲོད་ནས་རྩ་ལ་འཐེན་པ་བཞིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ནི།** མ་ནོར་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་མ་ཆང་ན་
འབད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་སྟེ་ས་བོན་དང་ཚུ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་མ་ཆང་ན་སྟེ་
གྲུ་མི་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོམ་རིམ་བར་བ་ལས། རྒྱ་ནོར་བ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ན་ཡུན་ཤིག་ཏུ་
རིང་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འདྲོད་པའི་འབྲས་བྱ་འཐོབ་པ་མེད་དེ་དཔེར་ན་རྩ་ལས་འོ་མ་བཞོ་བ་བཞིན་
ནོ། །རྒྱ་མཐའ་དག་མ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་མེད་དེ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་སྟེ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འབྲས་
བྱ་དེ་ལ་འདྲོད་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ནོར་བ་དང་མཐའ་དག་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །**ཞེས་སོ། །གསུམ་**
པ་ལ་དངོས་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་སོ་ནི། འོ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་གང་ཞེ་ན་རྣམ་སྤང་
མངོན་བྱང་ལས། གསང་བ་པའི་བདག་སོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྟོང་ཇེ་འེ་ཙ་བ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཐྱིན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ། །**གཉིས་པ་ནི།** དེ་ལ་སྟོང་ཇེ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་ཐབས་ནི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་
ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་འོག་རྟོག་དགག་པ་ལ་འོག་པར་རྟོག་ཚུལ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་སོ་ལ་འོག་པར་འཛིན་
ཚུལ་དང་། དེའི་ཁྱདས་འོག་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་སོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་རྟོག་པ་རྒྱ་ནག་
རྩ་ཤང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། རན་རྟོག་ཡིན་ན་ལྟ་ཅི་
སྟོས་ཏེ་བཟང་རྟོག་ཡིན་ན་འང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་དེའི་འབྲས་བྱ་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་སྟེ།
གསེར་སྟོག་དང་ཐག་སྟོག་གིས་བཅིངས་པ་དང་སྤྱིན་དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིབ་
པ་དང་ཁྱི་དཀར་ནག་གང་གིས་ཕྱག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱུང་བ་སྤྱེད་པ་དང་འབྲའོ། །དེས་ན་ཅིར་ཡང་མི་

རྟོག་པར་བཞག་པ་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ་སྦྱོན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བ་སོགས་ནི་དེ་
ལྟ་བུའི་ངེས་དོན་བསྐྱོར་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོན་པོའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་
དེ་ཉིད་ནས་སྦྱོད་པ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དམངས་ཀྱི་སར་བབས་པ་ལས། སྤང་པོ་ཉིད་
ནས་སྤང་པོའི་རྗེས་ཆོལ་བ་དང་འབྲ་བར་སྦྱོའོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཁྲངས་ལོག་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་རྩ་ཤར་
གིས་ནི་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་མཛད་པའི་མདོའི་ཁྲངས་བརྒྱུད་ཅུ་བྲངས་ནས་བསྐྱབས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལོག་ལྟའི་ཐ་ཆད་མཁས་པས་བཀག་ཚུལ་དང་། མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྦྱབ་དགོས་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དགོས་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་
གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་སྟོན་པས་བཀག་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་བཀག་སྟེ་སངས་རྒྱས་དབྱེས་པར་བྱ་ཚུལ་
ནི། འདིས་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣལ་མ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྦྱར་
བ་ཆེན་པོ་བཏབ་ཅིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྦྱང་པོ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པ་བཀག་པས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་ཏེ། རི་ལྷར་ཁྱད་
ཞུགས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཅམ་དུ་བསྐྱར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅོམ་འཛོག་ཅིག་ལ་ལམ་གྱི་དམ་
པར་བབྱང་བའི་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཆད་འདི་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀླ་མ་ལ་ལྷོ་ལས་
ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀག་ནས་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ལམ་
བཟང་པོ་རྒྱས་པར་མཛད་མོད། གཉིས་པ་དེ་ལྷར་བཀག་ཀྱང་བསོད་ནམས་དམན་པར་སྟག་མ་ལུས་ཚུལ་ནི། འོན་
ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱབ་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོབ་པ་དང་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་
ལུང་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་མཐའ་ཆོད་པར་ངེས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་། སེམས་
ཅན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཤིང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤིན་
ཏུ་ཆུང་བ་མང་བས་ད་དུང་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱར་སྟོམ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་ཕྱོགས་རྣམས་ཁྱད་དུ་
བསད་ནས་ལམ་བསྐྱོར་པའི་ཆེ་དེ་དག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་ཤར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་ལ་
ལ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་མ་གཏོགས་པ། ལྟ་བུའི་གོ་ལུགས་རྩ་ཤར་གི་དེ་ལེགས་པར་འདོད་

ལ། གཞན་དག་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ནས་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པའི་རྩ་གང་གི་སྒྲིམ་དེ་
ལེགས་པར་འདོད་པར་སྒྲུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེ་
ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལྟར་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་དག་གི་ལམ་དེ་ནི་སྟོང་བ་
ཉིད་བསྒྲིམ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ནང་མི་སྒྲུང་མོད། གལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་
ཀྱང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟེན་ནས་བསྒྲིམ་ཕྱོགས་མ་ཞོར་བར་བསྒྲིམ་པའི་
རྟོག་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོ་ན་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་མི་བསྒྲིམ་ཞེས་བའམ་ཡང་ན་དེ་རྣམས་མཐིལ་དུ་བབྱུང་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་
འབད་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲིབ་ནི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་འགལ་ཞིང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་
འདས་པ་ཁོ་ནར་སྒྲུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་ཟབ་མོའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་རི་
སྟེང་པ་རིག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
པའི་ལམ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་བཀག་ཚུལ་ལྟར་དུ་མས་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་གསང་
བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་
འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བར་
འགྱུར་བར་ལགས་སོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་པར་བགྱེད་ཞེས་དང་། འཕགས་

བ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤེས་བས་ནི་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
འདོར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་ཤེས་བས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་དང་།
འཕགས་བ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་བ་དང་འདུ་བྱེད་
མངོན་བར་འདུ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་བ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་བ་ཡང་དག་བར་རྗེགས་
བའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་བ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མ་ཆང་ན་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་འཁོར་
ཚུལ་ལུང་དུ་མས་སྒྲུབ་བ་ནི། དེ་མ་མེད་བར་གྲགས་བས་བསྟན་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་གང་ཐར་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་མེད་བར་སྤྱིད་བར་འགོ་བ་ཡོངས་
སུ་འཛིན་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་སྤྱིད་བའི་འགོ་བར་འགོ་བ་ནི་
ཐར་བའོ། །ཤེས་རབ་མེད་བར་སྤྱིད་བར་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱིད་བའི་འགོ་བར་འགོ་བ་ནི་ཐར་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་བའི་
ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་བའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་
བའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་བའི་ཐབས་ནི་ཐར་བའོ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
སོ། །བཞི་བ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུབ་པ་དེ་གཉིས་ལ་ལྟོས་བ་ནི། དེས་ན་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འདོད་ཕྱིན་ཆད་ལམ་
ཀྱི་ཆེ་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཅར་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡ་བྲལ་གྱིས་མི་འབྲུབ་སྟེ། གྲུ་ཡ་
གྲོ་རི་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟུན་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་
ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་བ་དང་། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་
རབ་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་ལ་མཁས་བ་ནི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འོད་སྤང་
གིས་ཞུས་བ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྲོན་པོས་ཟིན་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོས་
བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཐབས་མཁས་བས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་བའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་བ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་

བ་ལ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དགོས་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་བསྐྱབས་པར་བྱ་ཡི་སྟོང་བ་རྒྱུ་པས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏེ། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། དེ་བྱམས་པའི་གོ་ཆ་བགོས་ཤིང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་གནས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་སྦྱིན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་བཟོད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་བཙོན་འབྲུས་དང་མ་བྲལ་བ་བསམ་གཏན་དང་མ་བྲལ་བ་ཤེས་རབ་དང་མ་བྲལ་བ་ཐབས་དང་མ་བྲལ་བ། ཞེས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་ཅིང་དེའི་དོན། རྒྱུད་ལྔ་མར་ཡང་། དེ་རྣམས་འབྲི་བྱེད་གང་དག་ཡིན། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པ། །སྟོང་བ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བཟོད། །ཅེས་ཁ་ཅིག་གིས་མགོ་འབྲི་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས། ཁ་ཅིག་གིས་ལག་པ་ཤེས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རི་མོ་མཁན་མང་པོ་འཆོག་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་འབྲི་ན་རི་མོ་མཁན་གཅིག་མ་ཆང་ནའང་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པ་དཔེར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ནི་སྦྱིན་སོགས་དང་འབྲ་བར་གསུངས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་མ་ཆང་ན་མགོ་རྩམ་དང་ལག་རྩམ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཤེས་རབ་གཅིག་ཤུ་འདོད་པ་དེ་སྟོན་པས་བཀག་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྟོན་པས་ཕྱོགས་ལྔར་ལྷངས་ལྷན་པོར་བསྟན་ནས་བཀག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་སྟོང་བ་ཅུ་ལ་བསྐྱོམ་རྒྱུར་བཟུང་ནས་གཞན་བསྐྱོམ་མི་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཙུང་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལྔ་མར་ལྷངས་ནས་བཀག་ཅིང་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་དུས་སུ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་བའི་ཤེས་རབ་འཆལ་བར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་འདི་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བྱིར་ཡིན་ན། དེ་
ལ་མི་སྒྲུན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁོ་ན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཟེར་ཞིང་དེ་དག་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་གཞན་དག་ལ་སྤྱན་འབྱིན་པར་སེམས་སོ། །གཉིས་པ་སྟོན་པས་འབད་ནས་བསྐྱབས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་འགལ་
བས་ཁིགས་ཚུལ་ནི། མ་པམ་པ། འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། ཀ་ཤིའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་
དུག་རོན་གྱི་བྱིར་རང་གི་ཤ་ཁ་ལ་བྱིན་པ་དེ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཡིན་ནམ། བྱམས་པས་གསོལ་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། བྱམས་པ་ང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྟོད་པ་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་
དག་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ང་ལ་གཞོད་པར་གྱུར་ཏམ། བྱམས་པས་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་བྱམས་པས་བསྐྱལ་པ་དུག་ཅུ་རེར་འབད་ནས་བསྐྱབས་པའི་
རྣམ་ཐར་དང་འགལ་བས་བཀག་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། མ་པམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་
བསྐྱལ་པ་དུག་ཅུར་བྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས། བསྐྱལ་པ་དུག་ཅུར་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱལ་པ་དུག་ཅུར་བཞེད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱལ་པ་དུག་
ཅུར་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། བསྐྱལ་པ་དུག་ཅུར་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ།
བསྐྱལ་པ་དུག་ཅུར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ན། བཞི་པ་དེས་ན་སྒྲུན་པོར་
སྐད་པ་ནི། དེ་ལ་མི་སྒྲུན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ་ཟེར་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྟོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་
དེ་ལྟར་འདོད་པས་སྟོན་པའི་སྟེས་རབས་ལ་སྐྱར་བ་ནི། དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཡོད་ན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་
འབད་བ་ཆེན་པོས་བསྟོམ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྱི་བཞི་རང་གི་སྟོན་པའི་སྟོན་ཀྱི་སྟེས་རབས་བཟང་
པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་ནི་དེས་དོན་མ་གོ་བའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚྭ་པའི་ལན་དགག་པ་ལ། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཐབས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཚྭ་པ་དགག་
པ། རྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ཕྱིན་ཏུ་ཆང་བས་ཐབས་མི་དགོས་པར་ཚྭ་པ་དགག་པ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགལ་བར་བསྟན་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྟོག་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཤམ་ཏེ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་
པ་རྣམས་ལ་སྒྲོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་བསྐྱབ་པ་ནི་རྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་མེད་ན་ཡིན་གྱི་ཡོད་ན་
དེས་ཆོག་གོ་སྒྲུམ་པ་འང་ལོག་ལྷ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་རེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བས་
དགག་པ་ནི། འདི་ལྟར་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ས་ཆེན་པོར་རྩད་པའི་རྒྱས་སྒྲུམ་རྣམས་དང་བྱུང་བར་དུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩུ་པོ་རེ་རེ་ལ་འང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རེ་རེ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་
མ་རྣམས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ས་བརྩུ་པ་ལས་གསུངས་པས་ས་རེ་རེ་ན་པར་ཕྱིན་ཏུ་ག་
ཏུ་གཤམ་བརྩུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་གི་དོན་རྗེ་བརྩན་མ་པམ་པ་དང་སྐྱ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་
མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀའ་བས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
རྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མཐོ་ཤོས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་དགོས་ཚུལ་ནི། བྱུང་བར་དུ་ས་བརྒྱད་པའི་སྐྱབས་སུ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་སྤྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་དོན་དམ་པ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རུས་ཏེ་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་འདི་ཐོབ་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་
དང་པོ་ནས་ཐབས་ཤེས་མི་དགོས་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་ནི། དེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ལ་སོགས་
པ་ཆད་མེད་པ་འདི་དག་ལ་སྟོས་ཤིག །དེད་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་འང་བྱེད་ལ་མེད་ཀྱི་དེའི་ཕྱིར་
བཙོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག་སེམས་ཅན་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་དཀྱགས་པ་ལ་སོམས་
ཤིག །བཟོད་པ་འདི་ཡང་མ་འདོར་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་

སྟོབ་དགོས་པར་བཤད་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་པ་མོ་རིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་གཞན་ནམས་འཛིག་པ་
ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །[བཞི་པ་ས་བརྒྱད་པར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐབས་ལ་བསྐྱེད་ཆུང་](#)
[གྱིས་དགག་པ།](#) དེ་སྐད་དུའང་། ས་བཅུ་པ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་མི་
གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུ་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ལེ་སྐབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་
བྱ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་སྤྱོད་གས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་
དོན་དམ་པའི་བཟོད་པའང་ཡིན་ན་འོན་ཀྱང་དེ་གྱི་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དེ་བྱིད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤུན་སྤུམ་
ཆོགས་པ་དེ་ཡོངས་སྤྱོད་བཅུ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅོན་འགྲུས་ཅོམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སྟོ་འདི་ཉིད་
ཀྱང་མ་འདོར་ཞིག །རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞི་བ་ནམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱང་གྱིས་པ་སོ་
སོའི་སྤྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་
དབྱེན་སྟོ་བ་འདི་དག་ལ་སོམས་ཤིག །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་བྱན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡང་རིགས་
ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་བྱང་ཡང་རྩང་མ་བྱང་
ཡང་རྩང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ་འདི་ལྟར་^[1]ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སྤྱོད་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཉི་ཆེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་པར་མི་སྟོན་པའི་
ཆོས་ཉིད་འདི་འཛོལ་སོ། །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོད་མེད་པ་དང་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གནས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཆད་མེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་ཆད་མེད་པ་དང་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆད་མེད་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་དག་པ་ཆད་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ལ་བྲིད་ཀྱིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིད་ཅིག །ཅེས་སོ། །ལྷ་པ་སྤྱར་ལམ་སྐད་ཀྱིས་ཐབས་སྤོང་བ་ས་བརྒྱད་པའི་ལམ་
ཆོད་དང་འགལ་བས་དགག་པ་ནི། ཡང་དཔེར་ན་གྲུ་བོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་མཚོར་ཁྲུགས་ནས་མཐུན་པའི་རྒྱང་གིས་
བསྦྱིད་ནས་འགོ་བའི་ཆེ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཇི་ཅམ་ཆོད་པ་དེ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཁྲུགས་པའི་སྟོན་དུ་ཆེད་དུ་
འབད་ནས་བསྦྱིད་དགོས་པའི་ཆེ། ལོ་བརྒྱར་ཡང་མི་ཆོད་པ་བཞིན་དུ། ས་བརྒྱད་པར་སྤེལས་ནས་
འབད་པ་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྲོན་པའི་ལམ་ཇི་ཅམ་གཅོད་པ་
དེ་ཅམ་ནི། ས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་སྟོན་དུ་བསྐླལ་བ་འབྱམས་དུ་ལམ་ལ་འབད་བས་ཀྱང་མི་རྒྱས་པར་ས་
བརྩ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྤྱར་ལམ་ཡོད་པ་སྐད་ཟེར་ནས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་
ལ་མི་སྟོབ་པ་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱིན་དུག་ཆང་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གི་སྤྱན་སོགས་མི་དགོས་
པའི་ཆོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ། ཅི་རྩལ་ལྟར་སྤང་གིས་ཆང་རྩལ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་
མི་དགོས་པར་མི་འདོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པ་དེ་ལ་དེ་དག་ཆང་སྟེ་སྤྱན་བྱ་སྤྱན་བྱེད་
དང་སྤྱན་རྩལ་སྤྱ་མི་ཞེན་པས་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱན་པ་ཆང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་
ཆང་ཞིང་མདོ་ལས་ཀྱང་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་འདུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྤྲུམ་ན། གཉིས་པ་
དེ་དགག་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ལའང་ཕྱིན་དུག་ཆང་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆང་བར་འགྱུར་
ན་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་རྣམས་ལའང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ན་
དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་པར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་འགྱུར་ལ། བྱད་པར་དུ་སྤར་བྱངས་པ་
ལྟར་ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆེ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཆང་བར་འགྱུར་བས་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དུག་དུག་ཆང་བར་བཤད་པས་ཆོག་ན་མཐུལ་
གཅིག་ཕྱས་ཆོག་པར་ཐལ་བ་ནི། རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་འདུས་པར་གསུངས་པས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་

བར་འདྲོད་ན་འོ་ན་མཐུལ་འབྲུལ་བ་ལའང་། བ་ཡི་སྤྱི་བ་ཚུར་བཅས་སྦྱིན་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་བྱུག་ག་ཡོད་བར་གསུངས་པས་དེ་ཁོ་ན་བྱ་བར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ཕྱིན་བྱུག་ཆང་ཙམ་དང་དེས་
ཟེན་ཙམ་འབྲེལ་ཕྱིན་བྱུག་སོ་སོར་ཞུགས་པ་མིན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ལྟ་བུས་ཟེན་པའི་སྦྱོད་པ་དང་ཐབས་གྱིས་
ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དཔེར་ན་བྱ་སྒྲུག་པ་ཤི་བའི་ཕྱ་ངན་གྱིས་མནར་བའི་མ་དེ་གཞན་དང་སྦྲ་བ་
ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པའི་ཆེ་སྒྲོ་ཅི་སྦྱེས་ཀྱང་ཕྱ་ངན་གྱི་ཤུགས་དེས་མ་བཏང་ཡང་སྒྲོ་དེ་ནམས་
ཐམས་ཅད་ཕྱ་ངན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། སྦྱང་བ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་
བྲག་ན་སྦྱིན་བ་གཏོང་བ་དང་བྲག་དང་སྒྲོར་བ་དང་བཟླས་བཞིན་བྱེད་པའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲོ་དེ་ནམས་སྦྱང་ཉིད་ཉོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཅིའམ་ཤུགས་དང་ལྷན་བར་འབྲུག་པ་མི་
འགལ་ལ། ཐུན་མགོ་^[1]ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཤུགས་བྲག་པོ་སྦྱོན་དུ་བཏང་ན་སྦྱང་བ་ཉིད་
གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཅིས་ཟེན་བ་
མི་འགལ་ལོ། །བཞི་པ་གཏོང་སེམས་ལྟ་བུའི་ཅིས་ཟེན་དམིགས་མེད་གྱི་སྦྱིན་བ་ཡིན་ཀྱང་གཏོང་སེམས་གཏན་ནས་མེད་ན་
སྦྱིན་བ་གསུམ་མི་རུང་བ་ནི། དེས་ན་དེ་འབྲེལ་བ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྦྱིན་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། གཏོང་བའི་
སེམས་པ་གཏན་མེད་པ་ལ་སྦྱིན་བ་མི་བཏུབ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལའང་ཤེས་བར་བྱའོ། །ལྷ་པ་
མ་བྲལ་ཚུལ་ཅིས་ཟེན་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་
གཞན་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ་རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པ་ཀྱན་དང་འགལ་བ་དང་། དམིགས་
མེད་བཞད་པའི་མདོ་དུ་མ་དང་འགལ་བ་དང་། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱ་བརྒྱ་ཅུར་དོའི་དཔེ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་ནམ་གཞག་གི་ལུང་རིགས་དང་
འགལ་བ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་གྱི་རྒྱས་འགལ་བ་མི་རུང་བ་ནི། བསོད་ནམས་གྱི་
ཆོགས་ནམས་གྱི་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོད་དང་ཆེ་རིང་བ་སོགས་སུ་གསུངས་
པ་ལའང་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེ་
དག་གིས་ཟེན་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་རྒྱར་ཤིན་ཏུ་རུང་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས།

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐུན་མགོ།

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོད་བསྟུན། །རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་ཆོགས་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་
བ་ལྟར་ཏེ་ལུང་མཐའ་ཡས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ཆོག་སྤྱོད་པའི་ལབ་བཞེན་འགལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་བྱིད། རེས་
འགའ་ནི་རན་འགྲོའི་རྒྱར་འགྲོ་བའི་ཉེས་སྤྱོད་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་
བསྐྱར་བྱས་པར་སྤྲོ་ལ་རེས་འགའ་ནི་མངོན་མཐོའི་རྒྱར་འབྱུར་བའི་སྤྱོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
སོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་མི་འབྱུར་ཟེར་བ་སྤྲོང་
བས་སེམས་རྒྱལ་དུ་ཞོག་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉིས་པ་ཞིག་གཉིས་པ་ཞིའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཁོ་རང་འགལ་བ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་མངོན་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡང་མངོ་ལས། སྤྱོད་སོགས་དུག་ལ་བདག་གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་
བ་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ལུང་པོ་གསུམ་པ་ལས། བདེན་པར་ཞེན་ནས། དམིགས་པར་
ལྷུང་བས་སྤྱོད་པ་བྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་བ་སོགས་ལ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཞགས་པར་བགྱེད་ཞེས་བཞད་པ་དང་། ཆངས་པས་ཁྲུས་པ་ལས།
དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་སོགས་དཔྱོད་པ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཡོངས་སུ་མི་རྟོག་པ་
ནི་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལའང་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ།

གཉིས་པ་ལུང་དང་པོའི་བྱིན་དུག་གི་བཞད་ཚུལ་དང་འགལ་བ་ནི། དང་པོའི་དོན་ནི་བདག་གཉིས་སུ་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྤྱོད་སོགས་ནི་མ་དག་པས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་
བཞད་ཀྱི་སྤྱོད་སོགས་བདུད་ལས་སུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དུག་གཤམ་གསུངས་པས་བསམ་
གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱང་བདུད་ལས་སུ་འདོད་པར་བྱིས་ཤིག་ །གསུམ་པ་ལུང་གཉིས་པའི་ཆོག་བེན་དང་
དངོས་སུ་དམིགས་པར་ལྷུང་མ་ལྷུང་གཉིས་ཞེས་བྱས་པས་འགལ་བ་ནི། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པས་མ་དག་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཞད་ཀྱི་སྤྱོད་སོགས་རྣམས་
མི་བསྟེན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དམིགས་པར་ལྷུང་བས་སྤྱོད་པ་བསྐྱལ་བ་ཞེས་
དམིགས་པར་ལྷུང་བ་མི་དགོས་པར་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་བཏང་བ་བཞགས་སོ་ཞེས་གསུངས་རིགས་

པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ནས། ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་ལྟར་
མཛད་པ་འདི་གནད་ཡིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གོ་ནས་སྟོང་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་
གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་མཆན་འཛིན་དུ་བྱས་ནས་མཆན་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐྱིག་སྤོང་སོགས་བརྟན་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་སོགས་དང་འགལ་བ་ནི། རྩས་འདི་གཏང་ངོ་
སྣམ་པའི་གཏོང་སེམས་དང་ཉེས་སྟོང་འདི་བསྐྱམ་མོ་སྣམ་པའི་སྟོམ་སེམས་དང་དེ་འབྲ་བའི་དགོ་
བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེ་སྤང་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
དགག་པར་རིགས་ཀྱི་དེ་ཆེད་དུ་བྱས་ལ་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
ཞིང་གང་ལའང་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་སྟོན་ནི། འདི་འདིའོ་སྣམ་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་
པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་བྱས་ན། བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་དང་དལ་འབྱོར་དང་
འཆི་བ་དང་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སེམས་པ་དང་སྦྱབས་འགྲོ་དང་ལས་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་
འབྱུང་དང་། བྱམས་པ་དང་སྤྲོད་རྗེ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་བ་དང་འབྲུག་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ལས་འདི་འབྱུང་ངོ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ཉེས་དམིགས་
འདི་ཡོད་སྣམ་དུ་བསམས་ནས་ངེས་པ་རྒྱང་དགོས་པ་ཤིག་སྤྱག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ངེ་ལྟར་ངེས་
པ་ཆེ་བ་ཅམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྗེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ངེས་པ་
ཅི་ཅམ་ཆེ་བར་བསྐྱངས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ལམ་དེ་དག་གི་ངེས་པ་རྗེ་རྒྱང་དུ་འགྲོ་བས་སྟོང་པ་དང་ལྟ་
བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་འགལ་འདུར་སོང་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་ཤེས་ཤུགས་དག་ལ་རྒྱན་
རིང་བ་བསྐྱེད་ས་མེད་པར་འགྲོ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཆ་གང་ལྟར་མི་འགལ་བ་དང་། བདེན་གཉིས་འཛིན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་
གཅིག་གིས་བྱེད་ཚུལ། ལྷང་གསུམ་པའི་དོན་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་

ན་ཆོས་སྐྱོབ་བྱར་འཛིག་པ་དང་གཟུགས་སྐྱོབ་བྱར་བྱེད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ལྟར། ལམ་གྱི་
ཆེ་ཡང་བདག་གཉིས་སྤྱི་མཆན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་སྟོན་
བྲལ་ལའང་ངེས་ཤེས་འདྲན་པ་དང་། འདི་ལས་འདི་འབྱུང་དང་འདི་ལ་སྟོན་ཡོན་འདི་ཡོད་ལ་ཡང་
ངེས་ཤེས་འདྲན་པ་གཉིས་མི་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་གཞིའི་ལྟ་བ་བདེན་
གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་རག་ལས་པས་ལུང་དང་རིགས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་སམ་ཡིན་ཚུལ་ལ་རང་གཞིན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཆད་མ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམ་པར་འཛིག་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མ་གཉིས་
པན་ཚུན་དུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགོ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཏེ། གཅིག་གཅིག་གི་བློགས་སྤྱི་འབྱུར་པ་
ལ་ངེས་པ་རྟོག་ན་དེ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྟོག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་གངས་སྤྱི་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ་ཚུལ་འདི་ནི་སྟག་མཐོང་གི་སྐབས་སྤྱི་བཤད་པར་བྱའོ། །གསུམ་
པ་ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི། མདོ་དཔེ་སྐབས་དེ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་
སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མ་སྟེས་པར་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་པའོ་ཞེས་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཅམ་
དུ་སྟོན་གྱི་དེ་དག་མི་བསྟན་པར་དོར་བྱར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །བཞི་པ་དམིགས་མེད་གསུངས་པའི་མདོ་སོགས་
དུ་མ་དང་འགལ་བ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་དམིགས་མེད་སྟོན་པའི་མེད་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་གོ་སྐབ་ནས་སྐད་ཅིག་སྟོར་གྱི་བར་ཕྱིན་
བྱུག་སྟོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་དེ་མི་བྱ་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྟོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་
སྟོབ་མི་དགོས་པའི་སྐབས་མེད་པས། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་
བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ད་ལྟ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་འབད་ནས་བསྐྱབས་ན་འབྲུག་པ་རྣམས་འབད་
པས་བསྐྱབ། རེ་ཞིག་ལ་བྱར་མི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ཉམས་སྤྱི་
ལེན་རུས་པའི་རྒྱར་ཆོགས་གསོག་སྟེན་པ་སྟོང་སྟོན་ལམ་མང་དུ་བྱས་ན་རིང་པོ་མི་སོགས་པར་

ཉམས་སྲུ་ཡོངས་པར་འགྱུར་རྒྱུ། །གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་སྤར་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་དང་འགའ་ཞིང་རང་གཞན་སྤང་
བྱེད་དང་བདུད་ལས་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་དང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱུད་
ནས་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྲིབ་ནི་རང་ཡང་སྤང་ལ་གཞན་ཡང་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་
བསྐྱབ་པ་རྒྱབ་པའི་ཡང་རྒྱན་དུ་འགྲོ་བས་མི་བྱེད་སྤེ། མི་དོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། འདུས་མ་བྱས་
ལའང་སོ་སོར་རྟོག་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བས་ཀྱང་ཡོངས་སྲུ་སྒྲིབ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །གླིང་
པ་ལ་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱབ་འདོད་ཀྱང་བྱིན་བྱུག་ལ་མི་སྒྲོབ་ན་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་འགའ་བ་ནི། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ལམ་ཡང་
རབ་རྟུཤེས་ལ་པ་རོལ་རྟུཤེན་པའི་ལམ་ཡང་ཡོངས་སྲུ་མི་ཆོལ་ན་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་དང་།
བཞི་པ་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཅན་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་བཤད་པ་དང་འགའ་བ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་སྒྲིབ་ཐབས་མོ་ཉིད་ལ་མདོན་པར་བརྩོན་པར་མི་བྱེད། །ཞེས་དང་། ལྷ་པ་
དམིགས་པ་གཏན་ནས་མེད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་རུང་བས་མདོ་དང་འགའ་བ་ནི། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ནི་རྒྱུ་ལས་འབར་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ན་ནི་བར་འགྱུར་རྒྱུ། །དེ་
བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལས་སེམས་འབར་གྱི་དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་ནི་བར་འགྱུར་རྒྱུ། །བྱུག་པ་
དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་གོ་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྟུཤེན་པ་ཡོངས་སྲུ་དག་པས་དམིགས་པ་ཉེ་བར་ནི་བར་ཡང་ཤེས་ལ། དགོ་བའི་
རྩ་བ་ལ་དམིགས་པའང་ཉེ་བར་ནི་བར་མི་བྱེད་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའང་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་
ལ་པ་རོལ་རྟུཤེན་པའི་དམིགས་པ་ལའང་འཛིག་པར་བྱེད་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལའང་སོ་
སོར་རྟོག་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་དམིགས་པ་ལའང་བསྐྱེད་ཞེས་དམིགས་
པ་མེད་ལུགས་དང་དམིགས་པ་ཡོད་ལུགས་སོ་སོར་གསུངས་པ་རྣམས་བྱེད་དགོས་སོ། །འདིས་
སྤར་གྱི་མདོའི་དོན་ཞིབ་རྟུ་བཞུལ་སོ། །བདུན་པ་ཉོན་མོངས་དང་མཆན་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་ལྟོད་ཀྱང་བསྐྱུང་སྟོན་ལྟོད་པ་གཏན་
ནས་མི་དེགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཆན་མར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ལྟོད་དགོས་ལ་

བསྐྱབ་པའི་ཐག་པས་དམ་དུ་བསྐྱམ་དགོས་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཞིག་དགོས་ལ་དགེ་བའི་བྱ་
བ་རྣམས་མ་ཞིག་དགོས་པས་བསྐྱབ་པས་བསྐྱམས་པ་དང་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་གཉིས་
མི་གཅིག་ཅིང་བསྐྱང་སྟོམ་སྟོད་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་སྟོད་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་གཅིག་
གོ།

ལྷ་པ་ལ་དངོས་དང་། མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེས་ན་དེ་དག་གིས་ས་ཐོན་བྱས་ནས་
ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབ་པ་གཅེས་པར་གདམས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་བྱ་བ་རྒྱ་ཅུར་དོ་སྐྱད་ནི་ཆོག་པ་གཉིས་ཀྱི་
སྟོ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རྒྱ་དུ་མ་ལས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་རེ་རེ་བས་མི་ཆོག་
པས་བྱ་བ་རྒྱ་ཅུར་དོ་གཅིག་གིས་འདེད་པ་སྐྱད་ཟེར་ནས་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་ནས་སྟོ་སྟོ་
ཆོག་པ་ནས་སྟོང་པོ་བླངས་པས་ཆོག་པ་ལ་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྟོད་པ་ནི་
ཆོག་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཆོག་པ་མཐའ་
ལས་པར་སྟོབ་པ་མིང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་ཆོག་པ་མཐའ་ལས་པ་
ལ་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཉི་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆུང་དུ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
ལ་ཉི་ཆེ་བའི་དོན་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུ་རྒྱའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེ་མི་རིགས་
པ་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དམན་པ་བཟའ་བཏུང་སོགས་ལའང་རྒྱ་རྒྱེད་དུ་མ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་དགོས་
པར་སྤང་ན་སྟེས་བུའི་དོན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་རེས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ་འབྲས་བུ་རྒྱའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་འདི་
པད་དཀར་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་། ཉི་ཆེ་བས་
ཉི་ཆེ་བ་འགྲུབ་པ་དང་མཐའ་དག་པས་མཐའ་དག་པ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་དེར་ས་ཟད་མདོ་
བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་བ་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱ་གཅིག་ལུས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྱེ་རྒྱལ་བའི་
སྐས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བྲག་བརྩས་

ཡང་དག་པར་འབྲུབ་སྟེ་བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆད་མེད་
བས་མི་ངོམས་པ་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་དང་། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དང་། ཅི་མ་མེད་པར་གྲགས་
བས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། གྱེ་ཐོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ནི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་
ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །སྤྱོད་འབྲུག་ལས། རྒྱལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་མི་སློབ་བའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། དགེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །དགེ་
བའི་ལམ་ཆད་མེད་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་
ཀྱིས་ཀྱང་། གང་ཆེ་སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐྱུ་ཡི། །རྒྱ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིག་ཏེན་བཞིན། །གཞལ་
མེད་དེའི་ཆེ་ཆོས་སྐྱུ་ཡི། །རྒྱ་ལྟ་ཇི་ལྟར་གཞལ་དུ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་སློབ་པ་
མདོ་སྐྱགས་ཐུན་མོང་གི་ཡིན་ཚུལ་ འདི་ལྟ་བུའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ། པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་
པ་ལ་སློབ་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱགས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
ཏེ། སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྟའི་བཀོད་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བཤད་པའི་ཆེ་བྱིན་དུག་དང་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་དང་
སྟོང་ཉིད་བཅུ་དུག་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་
སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནས་བཤད་པ་འགའ་ཞིག་གི་འདོར་ལེན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཐུན་མོང་
བ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ས་བོན་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབ་པ་གཅེས་པར་གདམས་པ་ནི།
གོང་དུ་བཤད་པ་ལ་ས་བོན་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་ལམ་སྟོགས་རེ་བ་མིན་པའི་ཆ་ཆང་
བ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱིའི་ལམ་གྱི་ཀླང་མི་ཟེན་པར་སྤང་བས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ལ་སྟོེ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཇི་རྒྱས་སུ་བཏང་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་
ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། བྱང་པར་དུ་དོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱང་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་འདོད་སྤྲད་པ་དང་། སྤྲངས་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་བཟུང་བ་དང་།
བཟུང་ནས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དུའང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབས་ནས་སྤྲང་ཚུལ་དང་།
སྤྱོད་རི་ལྟ་བུས་ལེན་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་ཐབས་བཟང་པོ་ཡིན་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུལ་བ་དང་སྤྲགས་གཉིས་
ལ་དང་པོར་རང་རང་གི་སྤྱོད་པ་མ་བཟུང་བར་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མཉན་དུ་མི་རུང་ཡང་འདི་ནི་དེ་
དག་དང་མི་འབྲསྟེ་སྤྱོད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས། རྒྱུད་སྤྲངས་ནས་དེ་ནས་
འཛིན་པར་སློབ་ན་སྤྱོད་པ་འཛོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་རི་ལྟ་བུས་ལེན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་
ཡང་། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བར་འདོད་
པ་ལ་སྤྱ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མདོ་སྤེལ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་མོ་འདི་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་ཉེས་པའི་གནས་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྤྱིར་
ནས་བརྟགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སློབ་རྒྱུར་ལ་པ་རོལ་གྱིས་ཡང་དག་
པར་འཛིན་དུ་བརྟག་པའི་བྱིར་ཡང་མ་ཡིན་པ་རོལ་དང་འགྲན་པའི་བྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ན་ནི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་བརྟན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་
བ་འདི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དེས་ཀྱང་འོད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལ་དཔོག་པར་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
པ་ཐབས་བཟང་པོ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་
དག་ལ་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་སྤྲངས་ནས་སྤྱོད་པ་སྒྲངས་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་པས་
འདི་ནི་ཐབས་བཟང་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱབས་འདི་དང་འོག་གཉིས་ཀར་བཤད་ན་ཆོག་གི་ཁྱར་ཆེས་
པར་འགྱུར་བས་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་འབྲེལ་པར་དང་པོ་

ཇི་ལྟར་ལེན་ལུགས་དང་དེ་མ་ཐག་ནས་ཅ་ལྟར་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟར་བ་རྣམས་བསྐྱང་ཚུལ་དང་
ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཟེན་པས་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་སྤྱོད་ལ་
ཏུ་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། དེར་བསྐྱབ་པ་རྣམས་འདུས་ཚུལ་
དང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱིན་བྱག་ཏུ་ལས་འདུ་བར་མ་ཟད་གོ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་
བཟང་བ་དང་། བསྐྱ་བཞི་ཡང་དེར་འདུས་ཀྱང་དགོས་པས་བྱེ་ཚུལ་དང་། ཆོགས་གཉིས་དང་བསྐྱབ་གསུམ་སོགས་གིས་ཀྱང་ལས་
ཀྱན་སྤྱད་ཀྱང་ཕྱིན་བྱག་གལ་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་རིགས་བསྐྱ་
ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་འདུ་བས་ཕྱིན་བྱག་ནི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའི་སྟོམ་ཆེན་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱ་བ་བཞི་ཡང་དེར་
འདུ་སྟེ་ཕྱིན་པ་འདུ་བ་ནི་སྤྱ་ལ། ཆོག་སྟན་པ་ནི་ཕྱིན་བྱག་ལས་བཅམས་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལ་འདོམས་
བ་ཡིན་ཅིང་དོན་སྤྱད་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞན་བཞོད་པ་ཡིན་ལ་དོན་མཐུན་པ་ནི་རང་
གིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དང་འབྲ་བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡང་ཆོགས་གཉིས་
དང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་མོད་ཀྱང་ཕྱིན་
བྱག་གི་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྤྱད་བྱེད་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་རུས་པས་ཕྱིན་བྱག་ལ་བསྐྱ་བའི་གཞི་
བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་གངས་ངེས་པ་དང་། ཞར་ལ་གོ་རིམ་ངེས་པ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོམས་སྤྱར་དང་། དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིན་བྱག་གི་
སྟོམ་ཅན་མཛད་པ་ལ་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་གནད་རྣམས་དགོངས་
པ་བཞིན་བཀའ་ནས་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་གངས་ངེས་ཚུལ་འདི་རྣམས་ཡིན་པས་འདི་དག་ལ་
ཡིད་འཕྲོག་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ན་ཕྱིན་བྱག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྱུང་

བས་ངས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་བཤད་པ་དང་། མེད་བཟང་གིས་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་མདོན་མཐོ་ལ་བལྟོས་པའི་དང་། རོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་དང་། གཞན་རོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐམས་
 ཅད་སྤྱད་པའི་དང་། ལམ་མམ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བལྟོས་པའི་གྲངས་ངས་དང་། རྒྱག་
 ལས་ དང་པོ་ མདོན་མཐོ་ལ་བལྟོས་པའི་གྲངས་ངས་ ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་སྐྱབ་ཀྱི་མདོན་མཐོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་དགོས་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་རྫོགས་པ་ལ་ཆེ་རབས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 བརྒྱད་དགོས་ལ་དེར་ཡང་ལམ་ཀྱི་ས་ཆོད་འོང་བ་ལ་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་མེད་
 པར་ད་ལྟའི་རྟེན་འདི་འབྲ་བ་ཆ་རེ་རེ་ཅམ་ཡོད་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་བོགས་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པས་རྟེན་
 ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་མདོན་མཐོ་ངོས་བབྱང་ནས་དེའི་རྒྱ་མོ་སོར་
 བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་གང་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་གང་གིས་སྤྱོད་པའི་ཕུས་དང་གང་དང་ལྟན་
 ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་གང་བཙམས་པ་རྣམས་འགྲུབ་པའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་བཞི་ལྟན་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་དག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱེན་
 དུ་འགོ་བ་མང་བས་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགོ་བ་དང་དེས་ཀྱང་མི་ཆོག་པས་སྒང་
 རོར་གྱི་གནས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་ཅིང་ལྟོག་པའི་དམིགས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་
 ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྲིག་མ་དང་ཆུ་ཤིང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཆགས་པ་དང་དེའི་མོ་སྐྱུ་པས་
 བརྒྱག་པ་ལྟར་ཕུན་ཆོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཡོད་ན་སྤར་
 ཀྱི་བཟང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཤེས་ནས་སྤར་ཡང་རྒྱ་རྣམས་ལ་འབད་དེ་རྩེ་འཕེལ་དུ་འགོ་ལ།
 ཤེས་རབ་མེད་ན་སྤར་བསགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པས་ནི་ཟད། གསར་དུ་ནི་མི་སྤེལ་
 བས་བྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྤེལ་བའི་འགོ་ཆོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་སྐྱབ་ཚུལ་ནི། དེས་
 བ་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་དེ་རྒྱག་འབྱུང་བའང་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་རྩེས་སུ་
 མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡང་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངས་པས་ཆེ་འདིར་ཕྱིན་དུག་ཀྱང་ཏུ་བཞེན་གོམས་ལན་མང་དུ་བྱ་

སྟེ། རྒྱལ་ཅི་ཅམ་ཁྱད་ཞུགས་པ་དེ་ཅམ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་པར་ནམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །**བཞི་**
པ་མངོན་མཐོ་ལ་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་གི་མངོན་མཐོ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ དེ་དག་ནི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་
མངོན་མཐོ་ཡིན་ལ་ལུས་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་མངོན་མཐོ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ན་ཡོད་དོ། །**ལྔ་པ་ལུང་ནི།** དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། འོངས་སྦྱོང་དང་ལུས་སྤུན་སྦྲུམ་
ཆོགས་པ་དང་། །འཁོར་ཚུལ་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པ་མངོན་མཐོ་དང་། །རྟག་དུ་ཉོན་མོངས་དབང་
ཉིད་མི་འགོ་དང་། །བྱ་བ་ནམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །**གཉིས་པ་ལ་མཆན་སྤྱད་བ་དང་།**
དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོན་དེ་ལྟ་བུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལ་སྒོ་བ་བ་ན་བྱང་སེམས་
ཀྱི་བྱ་བ་ནི་གཉིས་སུ་ཟད་དེ་རང་གི་དོན་དང་གཞན་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །**གཉིས་པ་ནི།** དེའི་ཕྱིར་དོན་
གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་རེས་ ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཕྱིན་དུག་གི་ས་སོ་སོར་དོན་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དོན་
ཁྱེད་ཚུལ་ ནི། དེ་ལ་གཞན་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མར་ཟང་ཟང་གིས་པན་གདགས་དགོས་ལ་དེ་
ཡང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆེ་དང་བཅས་པའི་སྦྱིན་པས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས། གཞན་གཞོན་
གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལེགས་པར་ལྟོག་པ་ཉིད་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དགོས་
སོ། །དེ་མཐར་འབྲིན་པ་ལ་འང་རྩེར་གཞོན་མ་བཟོད་པར་གཅིག་ལན་དང་གཉིས་ལན་བྱས་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པོ་མི་འོང་བས་རྩེར་གཞོན་ལ་རི་མི་སྦྲུམ་པའི་བཟོད་པ་དགོས་སོ། །འདིས་ལན་མ་
བྱས་པས་གཞན་གྱིས་སྤྲིག་གསོག་པ་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་དེས་འདུན་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་དུ་ཡོད་
པས་གཞན་དོན་ཆེན་པོའོ། །**གཉིས་པ་རང་དོན་གང་གིས་ཁྱེད་པ་ནི།** རང་གི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ལ་མི་འོང་བས་
བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་དམིགས་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་གནས་
པའི་ལས་རུང་ཐོབ་པ་དགོས། གསུམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ཀྱི་ཆར་འགོ་ཚུལ་ནི། དེ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་མི་སྦྱེ་
བས་ཉིན་མཆན་ཀུན་དུ་མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་དགོས་པས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་གཞིའོ། །**བཞི་པ་**

དེའི་ཕྱང་། དེས་ན་དོན་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱིན་བྱུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། སེམས་ཅན་དོན་ལ་རབ་བཙོན་
པ། །གཏོང་དང་མི་གཞིང་བཟོད་པས་བྱེད། །གནས་དང་གྲོལ་བ་གཞིར་བཅས་པས། །རང་དོན་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིད། །ཅེས་ཏེ། ལྷ་པ་བྱུག་པས་གཞན་དོན་མིན་པས་འདི་ལ་གཞན་དོན་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་པ་མེད་དོ། །བྱུག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྩེས་མི་གཅིག་པས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་གསལ་བ། གནས་དང་གྲོལ་
བ་ཞེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལག་རྩེས་དང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་
ལེས་རབ་ཀྱི་ལག་རྩེས་སུ་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་ན་ཞི་གནས་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་
འཁྲུལ་ལོ། །བདུན་པ་དེས་ན་ཕྱིན་བྱུག་གི་གངས་ངེས་གལ་ཆེ་བ་གདམས་པ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་འཛིན་ཟབ་པར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆ་ལས་རེར་འགྱུར་བས་ཕྱིན་བྱུག་གི་ལུས་རྫོགས་པ་
ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ གཞན་དོན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་
ནི། ཐོག་མར་ཟང་ཟེང་བཏང་བས་དེའི་པོངས་པ་སེལ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལའང་པར་གཞིང་
མི་བྱེད་དེར་མ་ཟད་རྩུར་གཞིང་བཟོད་པར་བྱས་ཁོའི་གྲོགས་བྱས་པས་མི་སྒྲོ་བའི་བཙོན་འགྲུས་
བརྩམས་ཤིང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་རྩུ་འཕུལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་འདུན་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲིང་
རུང་དུ་སོང་བ་ན་ལེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་བཤད་དེ་ཐེ་ཆོམ་བཅད་པས་གྲོལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་བྱུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མི་པོངས་བ་དང་རྣམས་པར་མི་འཆེ་དང་། །རྣམས་འཆེ་བཟོད་དང་བྱ་
བས་མི་སྒྲིང་དང་། །དགའ་བྱེད་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་དོན་
ཡིན་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིན་བྱུག་ལ་མི་བརྟེན་
དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་རྣམས་དེ་ལས་འགྲུབ་ལུགས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་
དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་
ལ་གཉིས་ལས། དང་སོ་ཐེག་ཆེན་སོ་སོའི་སྤྱད་རྩུལ་ནི། འདི་ལྟར་ལོངས་སྒྲིང་རྟེན་པ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་མ་རྟེན་

པ་དོན་དུ་མི་གཉིས་པས་ལོངས་སྟོང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་དེ་ཡོད་ན་བསྐབ་པ་བསྐང་པར་རུས་པས་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཅིང་དེ་ལ་གྲུས་པ་དང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
བའི་སྤྲུག་བསྐལ་ལ་བཟོད་པས་མི་སྟོ་བ་དང་དགོ་བའི་བྱ་བ་རིམ་པ་ལ་སྟོར་ཡང་སྟོ་བས་དེས་མི་
སྟོ་བ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ནམ་འབྱོར་མི་རྟོག་པ་བསྟོམ་
པ་དུག་གིས་ནི་འདིས་འགོ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་གིས་རིམ་
པ་བསྐྱབ་ཅིང་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྟོང་མངོན་པར་མི་དགའ་དང་། །རབ་
གྲུས་གཉིས་ལ་མི་སྟོ་དང་། །ནལ་འབྱོར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་འདིར་ཟད་
དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་ཤང་སོགས་ཐེག་ཆེན་འདོད་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་མི་འདོད་པ་འགལ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་
ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སྲུ་མི་ལེན་པར་འདོར་བ་ནི་འགལ་བའོ། །ལྷ་པ་ལམ་
མམ་ཐབས་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་གྲངས་ངེས་ལ་དུག་ལས་དང་སོ་སྤྱིན་པའི་
ལམ་བསྐྱས་ཚུལ་ནི། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྟོང་ལ་མ་ཆགས་པའི་ལམ་མམ་ཐབས་ནི་སྤྱིན་
པ་སྟེ་གཏོང་བ་ལ་གོམས་པས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐབས་
གང་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཡུལ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་རྩོལ་བའི་ནམ་གཤེད་སྟོམ་པའི་ཐབས་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཏེ་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་མཐའི་ནམ་གཤེད་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པས་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི་བཟོད་
པ་སྟེ་གཏོང་བ་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་བཙོན་
འགྲུས་ཀྱི་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་དགོ་བ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་བཙམས་པ་
ལས་དེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་གང་བྱེད་ཚུལ་སྤྱིབ་པ་ནམ་པར་སྟོང་
བའི་ཐབས་ནི་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཤེས་སྤྱིབ་ནམ་པར་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངས་ཏེ། ཡུལ་ནམས་ལ་ནི་མ་

ཆགས་ལས། །དེ་ཐོབ་ནམ་གཡེང་སྒྲོམ་པ་གཞན། །སེམས་ཅན་མི་གཏོང་འཕེལ་བ་དང་། །སྤྱི་བ་
པ་ནམ་པར་སྤྱོད་བ་གཞན། །ཞེས་སོ། །**དུག་པ་ཕྱིན་དུག་གིས་ཐབས་གང་བྱེད་བསམས་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པར་**
གདམས་པ་ནི། འདོད་ཡོན་གྱི་ནམ་གཡེང་བྱུང་བའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ལ་མ་ཆགས་པའི་སྤྱིན་པ་
དང་སྤར་མ་བྱུང་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་མེད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ནམ་གཡེང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་སེམས་ཅན་བྱེད་ངན་པ་གངས་མང་ཞིང་འབྱུང་ཉི་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དོན་ལས་
ཕྱིར་སྤྲོག་པའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་ལ་གོམས་པ་སྒྲོབས་ཅན་དང་དགེ་བ་གངས་མང་ཞིང་
དུས་རིང་པོར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཕེལ་བ་ལ། དེ་དག་གི་པན་ཡོན་སོགས་བསམས་པའི་
སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་བ་དུག་ལ་རིང་བའི་བརྩོན་པ་དང་ཉོན་མོངས་མགོ་གཞོན་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་
དེའི་ས་བོན་དང་ཤེས་སྤྱིབ་འཛོམས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཕྱིན་དུག་
ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་རོ། །

དུག་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་གངས་ངེས་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་
ཚུལ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བཟླ་
བའི་སྤྱིན་པ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་ལེན་པས་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོགས་སོ། །ཡང་དག་པར་
སྤངས་པའང་གཤེ་བ་ལ་སྤར་མི་གཤེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཟོད་པས་བསྐྱང་བས་དེ་ནི་དེའི་འཁོར་
རོ། །བསམ་གཏན་ནི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ག་ལ་གཏོགས་པས་ཕྱིན་དུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། བསྐྱབ་གསུམ་
དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་
མ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་སོ། །**གཉིས་པ་ངེས་ན་**
གངས་ངེས་ལ་མཁས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་རང་དང་
གཞན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཐེག་པ་གང་ལ་གནས་ནས་ཐབས་ཀྱི་ནམ་པ་ཇི་

སྟེད་དང་ལྷན་པས། བསྐྱབ་པ་གང་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་དོན་དང་ཐེག་ཆེན་དང་ཐབས་དང་བསྐྱབ་
པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་པར་བྱིན་དུག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོམ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་མ་
རྟེན་གྱི་བར་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་ལུགས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པའི་གྲངས་
ངེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འགྲུབ་པའི་གཞིའི་གྲངས་ངེས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་གྲངས་ངེས་གསུམ་ལས་
དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་དང་པོ་ནས་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའམ་མི་འཕགས་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་
ཏེ། འོངས་སྟོད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲིམ་ལ་ཆགས་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོ། །ལན་ཅིག་འཕགས་ཀྱང་མཐར་མི་བྱིན་པར་སྤྲར་ལྡོག་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ་སེམས་
ཅན་གྱི་ལོག་སྐྱབ་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་དགེ་སྤྱོད་ལ་ཡུན་རིང་པོར་སྦྱོར་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོ་
བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བཟོད་པ་དང་བཅོམ་འགྲུས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་གཞོད་པ་ལ་རི་མི་སྟམ་
པ་དང་དུས་དཔག་དུ་མེད་པ་ལའང་ཉི་མ་གཅིག་ལྟ་བུར་བལྟ་བའི་སྟོབ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཤེས་
ནས་སྟོ་དུ་མ་ནས་སྤངས་ན་ལྡོག་པའི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རུས་པའི་བཟོད་པ་དང་བཅོམ་འགྲུས་སྦྱོ་
བས་གནད་དུ་ཆེད། །དེ་ཙམ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པར་མ་ཟད་ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་དགེ་
སྦྱོར་ལའང་དཀའ་སྤྱད་ཐན་བྱུན་ལ་བཟོད་བསྐྱུར་ཆུང་བ་དང་གང་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་སྟོ་ཤུགས་
ཆུང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དང་པོར་ཞུགས་པ་མང་ཡང་བར་དུ་མ་ལོག་པ་ཆེན་པོ་མི་འོང་བར་སྒང་
སྟེ་བཟོད་པ་དང་བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་མ་སྤངས་པས་ལན་ནོ། །བར་དུ་མ་ལོག་ཀྱང་ཆུད་ཟ་
བའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ཤེས་
རབ་འཆལ་བའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་
པའི་བརྒྱས་བརྗོད་སོགས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྟོད་ཀྱི་དོན་ལ་རབ་
དུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་རྒྱས་ན་འདུག་ལྡོག་གི་གནས་རགས་པ་ལའང་འཁྲུལ་ནས་ལོག་

པར་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤྱང་བའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་
 དེས་སོ། །**གཉིས་པ།** སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་གཞིའི་གནས་ཀྱི་གྲངས་དེས་ནི།
 བར་ཕྱིན་དང་པོ་བཞི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་བཞི་གས་མི་གཡེང་བའི་པར་ཕྱིན་
 བསམ་གཏན་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོགས་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །**གསུམ་པ་**སེམས་ཅན་སྤྱིན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་དེས་
 བློ། སྤྱང་བཤད་པའི་གསུམ་པ་དང་དོན་འབྲེལ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་སློབ་
 དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་བཀོད་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ་ཕྱིན་དུག་ལ་དེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གནད་ཆེ་བར་
 སྤྱང་རོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གོ་རིམ་དེས་པ་ལ་**སྐྱེ་རིམ་དང་།** དམན་མཆོག་དང་། རགས་སྤེའི་རིམ་པ་གསུམ་
 ལས། **དང་པོ་**སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི། འོངས་སྤྱད་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་མ་ཆགས་པའི་སྤྱིན་པ་ཡོད་ན་ཚུལ་
 བྱིས་པ་ལེན་པར་བྱེད་ལ་ཉེས་སྤྱད་ལེགས་པར་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་ལྡན་ན་གནོད་པ་ལ་
 བཟོད་པར་འགྱུར་རོ། །དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་བཟོད་པ་ཡོད་ན་ལྟོག་པའི་རྒྱུན་ཉུང་བས་བརྩོན་
 འགྲུས་ཚུལ་པར་བྱས་སོ། །ཉིན་མཆོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་
 ལ་བཀོལ་བ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཆོགས་པ་འབྱུང་རོ། །**གཉིས་པ་**དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ནི། སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་དམན་ལ་ཕྱི་
 མ་ཕྱི་མ་མཆོག་གོ། **གསུམ་པ་**རགས་སྤེའི་རིམ་པ་ནི། སྤྱ་མ་རྣམས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་
 བྱ་སྤྱ་བས་རགས་ལ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྱ་མ་རྣམས་ལས་འཇུག་པ་དང་བྱ་བར་དཀའ་བས་རང་རང་གི་
 སྤྱ་མ་ལས་སྤྱ་བ་སྟེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། སྤྱ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་
 ཕྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

སྒྲིབ་པ་སྒྱུ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ།

སྒྲིབ་པའི་ཕར་སྒྲིབ་པ་སྒྲོབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་སྒྲོབ་པའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིབ་པ་སྒྱུ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ་དང་། བྱ་
པར་དུ་པར་སྒྲིབ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་པར་སྒྲིབ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་བསྐབ་པ་བཞི་ལ་བསྐབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ སྒྲིབ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཅོད་པ་དང་། བཅོམ་འབྲུས་དང་།
བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ལ་བསྐབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོ། དེ་
བསྒྲིབ་པ་ལ་འདུག་པའི་ཐབས། སྒྲིབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། བྱང་ས་ལས། སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཡོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་དང་རང་གི་ལུས་ལ་མི་བཟླ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་
པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་
སྤྱ་གཏོང་བའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དག་
བ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་དག་གི་ལས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཕར་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆད་བཤད་པ་ནི།
དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕར་སྒྲིབ་ཇོགས་པ་ནི་སྒྲིབ་བྱའི་རྣམས་གཞན་ལ་བཏང་བས་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
དབུལ་བ་ཐོར་བ་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་འགོ་བ་བཞེན་པོ་དུ་མ་ཡོད་པས་སྤར་
ཁྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་མཐར་མ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལུས་དག་མི་གཙོ་ཞིང་ཡིད་
གྱིས་སེར་སྒྲ་མེད་པར་འབྲས་བུ་སོགས་གཏོང་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ལུས་དང་དག་མི་གཙོ་ཡི་སེམས་གཙོ་ཐོར་
གྱུར་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་རང་ལ་བདོག་པའི་ལུས་དང་ཡོངས་སྒྲིབ་དག་ཅ་ཐམས་ཅད་ལ་སེར་སྒྲའི་
འཛིན་པ་བཅོམ་ནས་གཞན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་གཏོང་ཞིང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཐད་བཏང་བའི་
འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བདར་བའི་སྒོ་གོམས་པ་ཡོངས་སྤྱ་ཇོགས་པ་ལས་སྒྲིབ་

པའི་པར་བྱིན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྒྲིན་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་དབྱུག་
 བོར་བ། །སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་བྱིན་ཡིན་ན། །ད་དུང་འགྲོ་བ་གཉེན་ཡོད་ན་སྒྲིན། །སྒྲིབ་པ་རི་ལྟར་པ་
 རོལ་བྱིན། །བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཙས་ཏེ། །སྒྲེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། །སྒྲིན་
 པའི་པ་རོལ་བྱིན་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་དེས་ན་ཉམས་
 སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི། དངོས་སུ་རྩས་གཞན་ལ་གཏོང་བ་མེད་ཀྱང་
 གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་རེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ལ་དངོས་དང་། ལས་དང་པོ་བའི་དམིགས་བསལ་དང་། དེ་ལ་དོགས་
 གཅོད་གསུམ། དང་པོ་ལ་སེར་སྣ་དང་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་། གཏོང་སེམས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་
 ལས། དང་པོ་སེར་སྣ་མེད་ཅམ་གྱིས་པར་བྱིན་དུ་མི་འགྱུར་ཚུལ་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྒྲོད་ལ་སེར་སྣ་མ་ལུས་
 པར་བཙོམ་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་སེར་སྣ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་
 གཏོགས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་དབྱ་བཙོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་བོན་དང་བཙས་པ་མ་
 ལུས་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་དགོས་ཚུལ་ནི། དེའི་བྱིར་གཏོང་
 བའི་གོགས་སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་བསལ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་
 གཏོང་བའི་བསམ་པ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་བརྒྱད་པའི་ཉེས་པ་དང་བཏང་བའི་ཕན་
 ཡོན་སེམས་དགོས་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བརྒྱད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བཏང་བའི་ཕན་
 ཡོན་བསྒྲོམ་དགོས་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མདོའི་ལུང་ནི། ཟླ་བ་སྒྲོན་
 མ་ལས། རུལ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་དང་། །སློག་ཀྱང་གཡོ་བ་དབང་མེད་ཅིང་། །མི་ལམ་སྒྲུ་
 མ་འབྲ་བ་ལ། །བྱིས་པ་འདི་དག་ཆགས་པས་ན། །ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་ལས་བྱས་ཏེ། །སྤྲིག་པའི་
 དབང་དུ་སོང་བ་དང་། །མི་མཁས་འཆི་བདག་བཞེན་པས་སོང་། །དེ་དག་མི་བཟད་སེམས་དཔྱུལ་
 འགྲོ། །ཞེས་ལུས་མི་གཙང་བ་དང་སློག་རི་གཟར་གྱི་ཚུ་ལྟར་གཡོ་བ་དང་ལུས་སློག་གཉིས་ཀ་

ལས་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་རང་དབང་བའི་བདག་མེད་པ་དང་མི་ལས་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་
རྩོད་པར་བལྟས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དགག་དགོས་ཏེ་དེ་མ་ལོག་ན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་
ཉེས་སྦྱོད་ཆེན་པོ་རྣམས་བསགས་ནས་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བར་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་པ་གཞུངས་ཐོབ་པ་
ཡང་འདྲིན་མེད་ཆགས་མེད་ལ་རག་ལས་པ་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱབ་པའི་གཞུངས་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་
གང་དག་ཁ་ཅིག་ཅོད་འགྱུར་བ། །དེ་ཡི་གཞི་ཅ་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་སྟེ། །དེ་ལྟས་གང་ལ་སྟེད་
པར་འགྱུར་བ་སྟོངས། །སྟེད་པ་སྟངས་པ་བྱས་ན་གཞུངས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འུག་པ་ལུང་གཞན་
གྱིས་ཀྱང་དེ་བཤད་ཚུལ་བསྐྱབ་བའུས་ལས་ཀྱང་། །འདི་ལྟར་བདག་གི་ལུས་དང་སེམས། །སྐད་ཅིག་
རེ་རེས་འགྱོ་བ་ཉིད། །གལ་ཏེ་མི་རྟག་ནི་འབབ་པའི། །ལུས་གྱིས་རྟག་ཅིང་ནི་མེད་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་
འཕོབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ནི་རིན་མེད་རྟེན་མིན་ནས། །ཞེས་དང་། །བདུན་པ་ལུས་འདིས་རྒྱལ་བའ་སྐྱབ་པ་
རིན་མེད་པར་བྲངས་ས། །སྐྱེས་རབས་ལས་ཀྱང་། །བདག་མེད་འདིག་ལ་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ལུས། །སྤྱག་
བསྐྱལ་དེན་མེད་རྟག་ཏུ་མི་གཙང་པའི། །ལུས་གྱིས་གཞན་ལ་པན་ཐོགས་འགྱུར་བ་ལ། །དགའ་
བར་མི་འགྱུར་དེ་ནི་མཁས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱངས་ཀྱང་ངེས་
པར་འདོར་དགོས་པའི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་ལུས་གཞན་ལ་བསམ་པས་བཏང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་
མང་པོ་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོ་མི་སྦྱོང་བ་ནི་བདག་ལྷན་པའོ་སྟེ་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ལ་སོགས་
པ་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སྟོ་ཅི་སྟེ་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཚུལ་སྦྱོད་འབྲུག་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྷ་ངན་
བཟླ[1]། །བདག་སྟོ་ལྷ་ངན་འདས་པ་བསྐྱབ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་ཅིག་ལ། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག་ །ཅེས་སོ། །དགུ་པ་རང་གཞན་གྱི་ཡོངས་སྦྱོད་མི་རྟག་པ་འབྲེད་པའི་སྟོང་པའི་གཏོང་
ཚུལ་པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། །ཡོངས་སྦྱོད་རྣམ་པ་མི་རྟག་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །སྟོང་རྗེ་ཆེན་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདལ། །

པོ་རང་གི་རང་གྲུར་ན། །ཕྱིན་པ་བདག་གི་ཁྱིམ་བཞག་གཞན་གྱི་བར། །ཤིན་ཏུ་རིགས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །བཅུ་པ་ཕྱིན་པས་བདེ་བ་འཕེལ་ཞིང་བརྒྱུད་པའི་གསོག་བསྐྱུང་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་གང་ཕྱིན་
 དེ་ལས་འཛིགས་པ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཁྱིམ་ན་གང་བཞག་དེ་ལས་འཛིགས་པ་འགྱུར། །མི་ཚོགས་སྤྱོད་
 མོང་རྟག་ཏུ་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། །ཕྱིན་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་གཞོད་མི་འགྱུར། །ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པ་
 རོལ་བདེ་བ་འགྲུབ། །མ་ཕྱིན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལའང་སྤྱག་བསྐྱུང་བ་སྐྱེད། །བཅུ་གཅིག་པ་ཕྱིན་པ་གཏོར་ལྟ་
 མི་ཡི་ཁོར་རྣམས་སྐར་མདའི་རང་བཞིན་ལྟར། །ཡོངས་སུ་མ་བཏང་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར། །མ་
 ཕྱིན་ཁོར་རྣམས་མི་རྟག་མེད་འགྱུར་ཏེ། །ཕྱིན་པས་དེ་དག་ཡོད་པའི་གཏོར་དུ་འགྲོ། །སེམས་ཅན་
 བན་པར་གཞོལ་བས་གང་ཕྱིན་པའི། །ཁོར་རྣམས་སྤྱང་བོ་མེད་པའང་ཡོད་པར་འགྱུར། །བཅུ་གཉིས་
 པ་བརྒྱུད་པས་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་ཚུལ། ཕྱིན་པས་ཉོན་མོངས་གཏོང་ཚུལ། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མཁས་
 པས་བསྐྱབས། །སྐྱེ་བོ་ཕྱིས་པ་དེ་དག་གསོག་ལ་དགའ། །ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་པས་མི་འབྲལ་གང་
 ཡང་མེད། །ཕྱིན་པས་རྟག་ཏུ་སྤྱན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་འགྱུར། །བཏང་བས་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་མི་འགྱུར། །བཅུ་གསུམ་པ་ཕྱིན་པ་འཕགས་པས་བསྐྱབས་ཤིང་བརྒྱུད་པར་སྤྲད་ཚུལ་འཇུངས་པ་འཕགས་
 པའི་ལམ་མིན་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད། །གང་ཞིག་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་ལམ་གྱི་མཆོག། དེ་ལས་གཞན་གྲུར་
 འཕགས་པས་ལམ་ངན་གསུངས། །ཞེས་སོ། །བཅུ་བཞི་པ་བསྐྱོ་བ་མཁས་ན་རྒྱུད་དུས་ཀྱང་ཆོགས་རྫོགས་ཚུལ།
 དགོ་བའི་རྩ་བའང་ཆེ་རྒྱུད་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་
 བན་བདེ་རྒྱ་ཆེན་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྐྱོས་ཤིང་ཕྱིན་པར་བཏང་ན་སེམས་
 ཅན་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་དེ་སྙེད་འཕྲོ་བས་ཆོགས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་ཏེ། །བཙུ་
 པ་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དེ་ལ་ཡོད་ཚུལ་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ་ལས། དེ་སྐད་བརྫོད་པའི་བསོད་ནམས་
 གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱིས། །གཞུང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཤོང་
 མི་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆེ་བར་བཤད་པ། དེ་ནི་བཙུ་ལྟ་འདས་

གྱིས་གསུངས། །གཏན་ཆོགས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྣང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་ལ། །པན་
འདོད་དེ་ནི་དེ་འདྲོ། །ཞེས་སོ། །**བཙུ་བྱུག་པ་པར་བྱིན་གྱི་གེགས་བྱེད་པའི་ཐོགས་དང་དངོས་པོ་སྤྱོད་བ།** གཞན་
ཡང་གཏོང་བ་འཕེལ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་སེར་སྣ་འཕེལ་བ་དང་གཏོང་སེམས་མ་སྦྱེས་
བ་མི་སྦྱེ་བ་དང་སྦྱེས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འཁོར་དང་ཡོ་བྱད་ནམས་སྤར་ཡོད་མི་བཟུང་ཞིང་
གཞན་གྱིས་བྱིན་ནའང་སྤང་བར་མི་བྱ་སྟེ། པར་བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། སེར་སྣའི་སྦྱོན་ནི་གང་གིས་
འཕེལ་འགྱུར་རམ། ཡོངས་སུ་གཏོང་སེམས་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི། །ཡོངས་འཛིན་གེགས་
སུ་འགྱུར་བའི་བསྐྱེ་བ་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤང་། །གང་ཞིག་གཏོང་
སེམས་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་དག །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་སྦྱིབ་བྱེད་ན། །དེ་འདྲའི་ཁོར་རམ་
རིན་ཆེན་རྒྱལ་སྤིད་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤང་བར་འོས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །**བཙུ་བྱུག་**
པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་བཅས་གནང་བླ་ཏེ་འཇུག་ཚུལ་ དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཆེ་སེར་སྣས་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པར་
གྱུར་ན་ཐུབ་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པ་དང་བདག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་
སྦྱོབ་པར་དམ་བཅས་པ་བླ་པར་བྱས་ཏེ་བདག་གིས་སྤར་ལུས་ཡོངས་སྦྱོད་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཅན་ལ་བཏང་ནས་དེ་ཡང་ཡོངས་སྦྱོད་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ན་བདག་གི་སྦྱོད་པ་ནི། སྤང་པོ་
ཆེ་ཉི་མས་གདུངས་པ་ན་རྒྱུར་ཞུགས་ནས་ཁྱེད་ཅིང་སྐྱམ་ལ་སྦྱེབ་པ་ན་ས་ལ་འགྲེལ་བྱས་
བས་ལུས་ལ་སས་གོས་པ་མཐོང་ནས་སྤར་ཡང་རྒྱུར་འཇུག་དེ་ནས་ཡང་སྤར་བཞིན་བྱེད་པ་དང་
འདྲེ་སྣམ་དུ་བསམས་ནས་མ་ཆགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐུབ་པ་ནམས་ཀྱི་སྦྱོད་མཆོག་
བླ་བྱས་ཤིང་། །དེ་གཞོལ་རང་གི་དམ་བཅས་བསམ་བྱ་སྟེ། །ཡོངས་འཛིན་ཆགས་པ་ནམ་པར་
བསལ་བའི་བྱིར། །སེམས་ལ་རྟོག་པའི་དམ་པ་འདི་དག་རྟོགས། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདག་གིས་
ལུས་བཏང་སྟེ། །དེ་བཏང་ཆོས་ཀྱང་བདག་གིས་སྤངས་བྱས་ན། །བྱི་རོལ་དངོས་ལ་བདག་གིས་
ཆགས་བྱ་བ། །སྤང་པའི་ཁྱེད་བཞིན་བདག་ལ་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །**བཙུ་བྱུག་པ་བཏང་བའི་པན་**

ཡོན་སོགས་བསམ་པའི་སློན་ནས་གཏོང་བློ་སྤྲེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཏང་བའི་ཕན་ཡོན་མང་དུ་བསམས་ནས་བྲོད་པ་
ཆེན་པོ་དང་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པའི་སློན་ནས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
རྒྱས་ན་གཏོང་བའི་བློ་ངང་གིས་སྤྲེལ། །

གཉིས་པ་གཏོང་བར་འཇུག་ཚུལ་ལ་བྱམས་སྤྲོད་ཇི་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བྲན་ནས་འཇུག་པ་
དང་། དུས་ཀྱན་དུ་དེ་ལྟར་ཀྱན་གཏོང་ཚུལ་དང་། ཁེངས་མེད་དུ་གཏོང་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་
པ་དང་སྤྲོད་ཇི་སྤྲུང་བ་དང་རྒྱལ་བ་སྤྲུང་བ་ཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་བསམས་པའི་
མཐར་ཡང་གཏོང་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལུས་སོགས་དུས་ཀྱན་དུ་གཏོང་ཚུལ་ལས་བསྐྱེད་
ཚུལ་ནི། སྤྲོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྲོད་དང་། དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར། །པངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་ལོངས་སྤྲོད་དགེ་ཙམ་གསུམ་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་བསམ་པས་གཏོང་བའོ། །གསུམ་པ་ཁེངས་པ་མེད་པར་གཏོང་བ་སེམས་པར་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་
བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གིར་འཛིན་པའི་སྤེད་པ་བསྐྱོག་ནས་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྲོད་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། པར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། འདི་
དག་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡིན་ཏེ། །འདི་ལ་བདག་གི་ང་རྒྱལ་བདག་ལ་མེད། །དེ་འབྲུ་མེད་
བྱུང་རྣམ་ཏོག་ཡང་དང་ཡང་། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྗེས་འབྲང་བ། །གང་ལ་ཡོད་
པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་སྤྱེས་མཆོག་གསུང་། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ལས་དང་པོ་པའི་དམིགས་བསམ་དུ་ལུས་སོགས་ཐམས་ཅད་བཏང་བློ་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པའི་ལུས་དངོས་སུ་
གཏོང་མི་རུང་བ་དང་། དངོས་སུ་མིན་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞན་དོན་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ད་ལྟ་མོས་པ་མ་སྤྱིན་ཅིང་སྟོབས་རྒྱུང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསམ་པས་
ལུས་ཕྱིན་ཟིན་ཀྱང་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་མོད། འོན་ཀྱང་ལུས་སྟོག་གཏོང་བའི་བསམ་
པ་མ་སྤྲུངས་ན་གོམས་པ་མེད་པས་ད་གཤོད་ཀྱང་ལུས་སྟོག་གཏོང་མི་རྒྱས་པར་བསྐྱབ་བརྒྱས་

ལས་གསུངས་པས་ད་ལྟ་ནས་བསམ་བ་སྤང་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་བརྗེད་པའི་ཉེས་བ་ནི། དེ་
ལྟར་བསམ་བ་ཐག་པ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་བཏང་བའི་ཟས་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ་སྤྱད་བ་
ན་གཞན་དོན་དུ་འདི་དག་སྤྱད་པར་བྱའོ་སྤྲུམ་པའི་བསམ་བ་བརྗེད་ནས་རང་དོན་དུ་སྤེད་པས་སྤྱད་
ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟར་བ་དང་། སྤེད་པ་ནི་མེད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་
འདུ་ཤེས་འཛོག་པ་བརྗེད་པའམ་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཆགས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ལྟར་བའོ། །གཞན་ལ་བསྡོམས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྣམས་སུ་འདུ་ཤེས་ནས་རང་གི་ཕྱིར་
སྤྱད་ན་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞིང་རིན་ཐང་ཆང་ན་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པར་འགྱུར་བར་བསྐབ་བཏུས་
ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དོགས་གཙོད་ལ་པམ་པའི་དོགས་གཙོད་དང་། ཉེས་མེད་ཀྱི་དོགས་གཙོད་དང་། དངོས་
སུ་མི་སྟེར་ན་བསམ་པས་བཏང་བ་མཆོག་མིན་སྤྲུམ་པའི་དོགས་གཙོད་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་པམ་པ་
གཏན་མེད་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྡོམས་པ་ཡིན་པས་སེམས་
ཅན་གཅིག་ལ་རིན་ཐང་ཆང་བ་མི་སྤེད་པས་པམ་པ་མི་འོང་ཞེས་འདོད་ལ། གཞན་དག་སེམས་
ཅན་རེ་རེ་ལ་འང་ཡོ་བྱད་རིལ་སོ་བསྡོམས་པས་དེ་མི་འཐད་པར་སྤྲོ་ཞིང་ལ་ལ་གཞན་ལ་བསྡོམས་ཀྱང་
དེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་མེད་པས་པམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོ། །གཉིས་པ་དགོངས་པ་བཞིན་གྱིས་པམ་པ་འབྱུང་
བའི་རང་ལུགས་ནི། དགོངས་པ་ནི་མིའི་འགོ་བ་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བསྡོམས་ཤིང་དེས་ཀྱང་དེ་
རིག་ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་རང་དོན་དུ་ལེན་པ་
ལ་རིན་ཐང་ཆང་ན་པམ་པ་འོང་བས་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་ཟེར་བ་མི་འཐད་པ་ནི།
དེའི་ཕྱིར་སྟེ་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་སྤྲོ་བའང་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ཉེས་མེད་ཀྱི་དོགས་གཙོད་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་གཞན་དོན་དུ་དམིགས་ན་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གི་འོངས་སྤྱད་སྤྱད་ལ་ཁོའི་དོན་
བྱའོ་སྤྲུམ་ནས་སྤྱད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། བསྐབ་བཏུས་ལས། བདག་སོ་དང་བཅས་པའི་འོངས་སྤྱད་
རྣམས་གྱིས་བདག་སོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་བསྐྱང་ངོ་སྤྲུམ་པས་སྤྱད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ་བཞག་ཏག་

ཏུ་རྩེ་པོའི་ལས་བྱེད་པ་གང་གིས་འཆོ་བ་བདག་གི་རྩིས་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་གཞན་གྱིས་མ་གནང་བར་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བསྐྱོས་ཟིན་པས་
དེས་མ་གནང་བར་སྤྱད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་གྲོལ་དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། འིན་ཏུ་རྩེ་
པོའི་དོན་ལ་བཙོན་པའི་བྲན་གྱིས་རྩེ་པོ་ན་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱ་བའི་སྒྲོ་ཅན་གྱིས་གནང་བ་མེད་
པར་སྤྱད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དངོས་སུ་མི་སྟེར་ན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིན་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྟེ་
པ་མི་རིགས་པ་ནི། དངོས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་ཐམས་ཅད་མི་སྟེར་ན་སྒྲོས་བཏང་བ་དེ་རྩུབ་དུ་སྒྲུབ་པས་
དེ་འབྲུག་པ་ལ་སྟེར་པོ་མེད་དོ་སྟེ་མ་གྲོལ་དུ་མ་དད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་མ་རིག་པར་མ་དད་པར་བྱ་བར་ནི་མི་རིགས་
ཏེ་གཏོང་བའི་སེམས་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་ཅན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་འགའ་
ཞིག་གིས་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིན་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། ཉེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་།
ཉེན་སོ་སོ་ལ་སྒྲོས་པའི་རབ་དབྱེ་དང་། སྒྲིན་པ་རང་གི་ངོ་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དམ་
པ་བྱུག་ལྡན་དང་། པར་བྲིན་བྱུག་ལྡན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དམ་པ་བྱུག་གི་དམ་པ་བྱུག་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་ཉེན་དམ་
པ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཞེན་པ་སྟེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནས་བྱེད་པའོ། །དངོས་པོ་
འདམ་པ་ནི། སྒྱིར་སྒྲིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་ནམས་ལ་འཇུག་པ་
ནའང་དེའི་བསམ་པ་མ་དོར་བ་ཡོད་དོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྲལ་དུ་བདེ་བ་དང་བྱུགས་སུ་པན་པའི་སྒྱིར་དུ་གཏོང་བའོ། །ཐབས་མཁས་པ་དམ་པ་ནི། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་གསུངས་ཏེ་ལས་དང་པོ་བས་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་བྱའོ། །བསྐྱོ་བླ་དམ་པ་ནི། བཏང་བའི་དགོ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་
བསྐྱོ་བའོ། །རྣམ་པར་དགག་པ་དམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་འགོག་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་

བསྐྱུས་པ་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་པར་བྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་ནི། ཆོས་སྤྱིན་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད་པ་
ན་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་ལ་
གཞན་གྱིས་གཤེབ་བཟོད་པ་དང་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པའི་
བཙུན་འགྲུས་དང་ཐེག་དམན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་དེ་རྫོགས་བྱང་དུ་
བསྐྱོ་བའི་བསམ་གཏན་དང་སྤྱིན་བྱ་སྤྱིན་བྱེད་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་
རབ་སྟེ་དྲུག་ཆང་བར་བྱས་ན་ཤིན་དུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ་དེ་དག་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟེན་སོ་སོར་སྤྱིན་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་ཟང་ཟིང་གི་
སྤྱིན་པ་ཁྲིམ་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་བྱེད་ལ་བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བྱ་བར་
གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས། །ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཁྲིམ་པ་
གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞུང་གི་བྱེད་པ་སྟེ་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་རབ་དུ་
བཀའ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་
དབུལ་བ་ཕུལ་བ་ལས། །ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་རབ་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་
ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་བསྟན་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་
བསྐྱེད་དེ་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་རབ་དུ་བྱུང་བས་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྤྱིན་པ་བྱ་བར་
མ་གནང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རབ་བྱུང་གིས་ཐོས་སོགས་བར་ཆད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་མི་རུང་ཡང་རྟེན་ན་སྟེར་ཚུལ་ནི། དེ་
ཡང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པར་བསྐྱབ་བཏུས་སུ་གསུངས་
ཏེ་རབ་བྱུང་གིས་ཟང་ཟིང་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་ནས་སྤྱིན་གཏོང་བྱེད་པ་བཀག་གི་རང་གི་དགེ་བའི་
བྱ་བ་ལ་མི་གཞོད་པར་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་མང་དུ་རྟེན་ན་ཟང་ཟིང་གཏོང་དགོས་
པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གིས་ཟང་ཟིང་གཅོད་པོར་མི་སྟེར་བ་ནི། །ཤར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ངས་
ནི་བྱེད་ལ་གཏོང་བའི་པན་ཡོན་མི་བརྗོད་ཀྱི་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྗོད་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ་

རབ་བྱུང་གིས་ཤུ་ཐང་ཐང་དུ་ཞོར་བཅའ་ཞིང་བསགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ་
སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་ལ་མ་དགུས་པའི་གཏམ་མོ། །

གསུམ་པ་སྒྲིན་པའི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་ཆོས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་གི་དེ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་བྲིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་
ཏེན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་སྒྲོབ་པ་རིགས་པར་སྒྲིན་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
འཛིན་དུ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲིན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་
མིའི་འཛིགས་པ་དང་སེལ་དང་སྟག་དང་ཚུ་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པའི་འཛིགས་པ་དང་
ཚུ་དང་མེ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་འཛིགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པའོ། །གསུམ་
པ་ཟང་ཟིང་གི་སྒྲིན་པ་ལ་གཉིས། ཟང་ཟིང་དངོས་སུ་གཏོང་བའི་སྒྲིན་པ་དང་། བསམ་པ་ཅམ་གྱི་
སྒྲིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཟང་ཟིང་གཏོང་བའི་ཚུལ། གཏོང་བར་མ་རུས་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ།
སྒྲིན་པའི་གོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གང་ལ་གཏོང་བའི་ཞིང་། གང་གིས་
གཏོང་བའི་བསམ་པ། རི་ལྟར་གཏོང་བའི་སྦྱར་བ། གང་གཏོང་བའི་དངོས་པོའོ། །དང་པོ་གང་ལ་
གཏོང་བའི་ཞིང་ནི་བཅུ་སྟེ། རང་ལ་པན་འདོགས་པའི་མཛའ་བཤེས་ལ་ཆགས་པ་བཀག་སྟེ་དང་གཞོན་
པ་བྱེད་པའི་དག་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པན་གཞོན་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ཐ་མལ་པ་ལ་
གཅེས་སེམས་ཀྱིས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དད་གུས་ཀྱིས་དང་ཚུལ་འཆལ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲིན་ཅན་ལ་སྦྱང་རྩེ་ཆེ་བས་དང་རང་ལས་དམའ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་སྤངས་ཏེ་དང་རང་དང་མཉམ་
པ་ལ་འགྲན་སེམས་བསམ་ཏེ་དང་རང་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཐག་དོག་བསམ་ཏེ་དང་འཕྱོར་ཞིང་སྦྱིད་པ་དང་
སྟག་ཅིང་པོངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེར་ལེན་གྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་འདོད་པས་གདུངས་པར་སྦྱང་རྩེ་ཆེར་བསྐྱེད་ནས་བྱེད་
པའོ། །གཉིས་པ་བསམ་པ་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་དང་། སྤང་བའི་བསམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྦྱིའི་བསམ་པ་
ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་དང་། བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་བསམ་པ་གཉིས། དང་པོ་བསམ་པ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་དགོས་པ་ནི།

འདི་ལ་བཏེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྟེ་པ་
དགོས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དང་པོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་ལ་བཏང་བེན་པས་བཙུག་པ་ལེན་པ་ལྟར་གཏང་བར་བྱ་བའི་རང་གི་རྒྱས་ལ་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ་
སྟེ་པ་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་ཞིང་རྣམས་ལ་འདི་དག་བདག་གི་
སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་སོ་སྟེ་པ་ཞིང་ལ་དམིགས་
པ་སྟེ་བསམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས། སྒྲོང་བ་སྤྱིན་དུ་འོངས་ན་
རྒྱལ་སྐུས་དེས། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས་ནི་སྤེལ་བའི་བྱིར། །དེས་གཞན་འདུ་ཤེས་བདག་
ལ་བཞག་བྱས་ཤིང་། །དགོ་བའི་བཤེས་གཏེན་འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བསྐྱེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་
སོ་སོའི་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་རེ་རེ་གཏང་བ་ལ་དགོས་པ་འདི་དང་འདིའི་བྱིར་གཏང་
བར་བྱའོ་སྟེ་པ་འདི་དགོས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་རྒྱས་པར་ནི་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་
དང་པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཞིང་བརྩུ་སོ་སོའི་བསམ་པ་
བྱིར་བསྐྱེད་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཞིང་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་དགོས་པས་སྤྱིའི་
བསམ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ཞིང་སོ་སོ་ལ་བསམ་པ་བྱེ་བྲག་བྱེད་ཆུང་ནི། བསམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ནི། གཞོད་
པ་བྱེད་པ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེའི་བསམ་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་
དགའ་བའི་བསམ་པ་དང་པན་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བསམ་པ་བཞག་ནས་སྤྱིན་
པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་ཞིང་གི་བསམ་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལྟར་སེམས་རྩལ་ཞིང་རྣམས་
ལ་འང་སེམས་སྟོམས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་དགོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡང་སྒྲོང་བ་པོ་
ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བ་དང་བྱེད་པར་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་ཞིང་ལ་བཅེ་བར་བྱ་
སྟེ། རྒྱ་བ་གྲགས་པས། སྤྱིན་གང་སེར་སྤྱ་དང་བལ་བ། །སྤྱོད་དམ་སྤྱོད་མིན་དེ་དག་ལ། །མཉམ་
པར་སེམས་སྟོམས་པས་གཏོང་བའི། །སྤྱིན་དེ་སྤྱིན་པ་པོ་ལས་དག །བཅེ་བས་སྤྱིན་དང་སྤྱིན་པའི་

འབྲས། །གཉིས་ཀྱི་ཁང་ཅིག་ཅར་དོན་གཉེར་ལ། །གཏོང་བའི་སྐྱེན་གང་སེར་སྣ་མེད། །དེ་ནི་དམ་
བ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བསྟུན། །ཞེས་བ་དང་། །ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་བ་ལས་ཀྱང་། །གང་
ཞིག་སྐྱེ་བ་དམན་དང་མོངས་པ་རེ་བའི་བསམ་ལྡན་མཐོང་ན་ཡང་། །བཅེ་མེད་འབྲས་བྱ་འདོད་
བས་སྟོད་གཞན་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་འཛོལ་བ། །བསམ་བཞག་དེ་ནི་སྐྱེན་པ་བྱེད་ཀྱང་སྒྲོང་
བ་དག་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས། །དེ་སྒྲོང་བྱེད་ནི་ཐུགས་རྗེས་སྒྲོང་བ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བ་ཞེད་ལ་
བཞུགས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བའི་བསམ་བ་ཅི་འདྲ་བ་སྤངས་བ་དགོས་པ་ལ། །བཅུ་གཅིག་ལས། །དང་པོ་ལྟ་བུ་
མཆོག་ཏུ་འདྲིན་པའི་བསམ་བ་མེད་པ་ནི། །སྐྱེན་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་དོ་སྟུང་བ་དང་གཞོད་འཛེའི་
སྐྱེན་པས་ཆོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་བ་དང་དགེ་མཚན་དང་བཀའ་ཞིས་དང་སྦྱར་ཏེ་སྐྱེན་པ་དང་སྐྱེན་
པ་རྫོགས་པ་ཅན་གྱིས་འདྲིན་ཏེན་དང་འདྲིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྱལ་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་
ནས་མི་སྐྱེན་པའོ། །གཉིས་པ་ཁེངས་པའི་བསམ་བ་མེད་པ་ནི། །སྒྲོང་བ་པོ་ལ་བརྟུན་པ་དང་གཞན་
ལ་འགྲན་པ་དང་བྱིན་ནས་ཀྱང་བདག་ནི་གཏོང་མོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་རྒྱུ་
སེམས་སུ་མི་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་གཏོང་ཚུལ་ནི། །ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་རྒྱལ་པར་དག་པའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བ་གཏོང་བའི་ཆེ་སེར་སྣ་ཅན་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་བ་པར་
བྱེད་ཅིང་དེས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་བསྐྱེད་ནས་དཔྱལ་བར་འགོ་བས་སྐྱེན་པ་ལ་བསྐྱིབས་པར་གསུངས་པ་
དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་པའི་ཆེ་ཡང་ཚུལ་འཆལ་ལ་མི་སྐྱེན་པ་སྤྱི་སྤྱོད་བ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མི་དད་
པར་བྱེད་ཅིང་མ་དད་པ་དེས་ངན་འགྱོར་ལྟར་བ་དང་བཟོད་པ་སོགས་ལ་གནས་ནས་དེ་དག་གི་
མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་ལ་མི་བསྟུན་པ་བརྫོད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱིབས་
པའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་མེད་པར་གཏོང་བ་ནི། །དེས་ན་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་
པར་བསྟོད་པ་ནས་འགྱུར་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། །བྱེད་ཀྱིས་ཐོས་དང་སྒྲོ་བྱོས་ཆེ་བའི་ཆེ་ན་བདག་བསྟོད་

མ་མཛད་ལ། །འགྲོ་བ་ཡོན་ཏན་ཆུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ནི་མཐོན་པོར་བཀྱར་བར་གྱུར། །ཡོན་
ཏན་ཆོགས་ལ་གནས་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉེས་པ་ཆུང་བུའང་བཟུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །**ལྷ་པ་** ཉེན་
པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། ལྷན་གྲགས་ལོང་དུ་རེ་ནས་སྤྱོད་པ་མིན་པའོ། །**དུག་པ་** ལྷམ་པའི་བསམ་པ་
མེད་པ་ནི། ལྷར་བའི་སྤྱོད་ནས་ཀྱང་ཡིད་དགའ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་ཆོ། དང་བར་བྱེད་ལ་བྱིན་ནས་ཀྱང་
འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ཐོས་ནའང་ཡིད་ལྷམ་པར་མི་
བྱེད་ཅིང་བདག་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད་པར་སྤོ་བ་སྤེལ་བའོ། །**བདུན་པ་** རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པའི་
བསམ་པ་མེད་པ་ནི། དག་གཉེན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྤྱོམས་པའི་སྤྱོད་རྗེས་
སྤྱོད་པའོ། །**བརྒྱད་པ་** ལན་ལ་བལྟ་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། བ་རོལ་པོས་པན་འདོགས་སུ་རེ་ནས་
གཏོང་བ་མིན་པ་སྟེ་སྟེ་པོ་རྣམས་བདེ་བས་པོངས་བ་དང་བྱེད་པའི་མེས་ཆོག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་
སེལ་བའི་མཐུ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་བར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །**དགུ་པ་** རྣམ་སྤྱོད་
ལ་བལྟ་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ནི། བྱི་མ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྣམ་སྤྱོད་
ལ་རེ་བ་མེད་དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱོད་པོ་མེད་པ་དང་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་པན་ཡོན་དུ་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །**བཅུ་པ་** དམན་པའི་རེ་བ་སྤངས་ཏེ་གཏོང་བ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལ་རེ་
བ་འགོག་པ་མིན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཅམ་ལ་ཐོབ་བྱར་འཛིན་པ་འགོག་པའོ། །**བཅུ་**
གཅིག་པ་ ལོག་སྤྱོད་སྤངས་པའི་གཏོང་ཆུལ་ནི། གཞན་ཡང་སྤྱོད་པ་བཏང་ན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་གཏོང་མོད་
ཅན་དུ་ཤེས་ནས་བཀྱར་སྟེ་བྱང་ན་སྤྱོད་དུ་ལོག་འཆོའི་བསམ་པ་མེད་པ་དང་དབུལ་པོར་འགྱུར་
དུ་དོགས་ནས་མི་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་བསྐྱུ་བའི་བསམ་པ་དང་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་
དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་པོའི་ལོག་བསྐྱུ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
མེད་པ་དང་རང་བསྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་པོའི་སྤྱོད་མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་སྤྱོག་པའི་བསམ་
པ་མེད་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཁ་བྱང་དུ་མི་བྱུབ་པར་སྤྱོད་པ་སོ་སོ་ལས་འབྲས་བུ་སོ་སོ་འབྱུང་བར་

ཡིད་ཆེས་ནས་སྒྲིན་པའོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོར་བ་བཅུ་ལས། དང་པོ་སྤངས་བྱའི་སྒྲོར་བ་བཅུ་གསུམ་སྤངས་ཏེ་གཏོང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གཏོང་བའི་སྒྲོར་བ་ལ་སྤངས་བྱ་དང་བསྟེན་བྱའི་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལས། སྒྲོར་བ་དེ་འབྲ་བས་མི་གཏོང་བ་ནི། ལྷུང་པོར་མི་སྟེར་བར་འགྲུངས་ཏེ་སྟེར་བེ་དང་། ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ནས་དེ་ནས་སྟེར་བེ་དང་། ཆོས་སམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་སྟེར་བེ་དང་། སྤར་འདི་ཙམ་སྟེར་རོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལས་ཐིམ་ནས་ངན་པ་འཕྲ་ཉུང་དུ་སྟེར་བེ་དང་། དེན་བགང་གིན་སྟེར་བེ་དང་། དུས་གཅིག་ཏུ་བྱིན་པས་ཆོག་པ་ལ་བསྐྱས་ཏེ་ཉུང་དུ་ནས་སྟེར་བེ་དང་། རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ན་གཞན་གྱི་བྱ་དང་ཚུང་མ་སྟོགས་ཏེ་སྟེར་བེ་དང་། པ་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ནན་གྱིས་སྤངས་ཏེ་གཞན་ལ་སྟེར་བེ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་པའི་ཐབས་ཀྱིས་སྒྲིན་པ་གཏོང་བེ་དང་། རང་ཉིད་སྟོམས་ལས་སུ་བསྐྱད་དེ་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པོ་དང་། སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲོད་པས་འབྲུ་བ་དང་ཟུར་གྱིས་སྒྲོད་པའི་བསྟེར་བ་དང་ངག་རྒྱུ་པོས་སྤྲ་བཀོང་བར་བྱས་ནས་སྟེར་བེ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བར་བྱས་ཏེ་སྟེར་བེ་དང་། འོངས་སྒྲོད་འབྲལ་ལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་མི་གཏོང་བར་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་ནས་སྟེར་བེ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་འདོར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བསགས་ཏེ་གཏོང་བའི་སྒྲོར་བ་སྤང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བྱུང་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པའི་སྒྲིན་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་འོངས་སྒྲོད་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་པ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ་འདི་ལྟར་བསགས་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོང་བ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷག་པ་མེད་པ་དང་། གསོག་པའི་རིང་ལ་ཡོ་བྱད་སྒྲོང་བ་དུ་མ་ཞིག་ཕྱིར་བསྒྲོག་སྟེ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ད་གཤོད་མ་བསྐྱངས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བསགས་པས་བར་ཆད་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱུང་སར་གསུངས་པ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ་དེའི་རིང་ལ་སེར་སྤྲ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་བསྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་

དགེ་བའི་བྱ་བ་མང་པོའི་བར་གཅོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བལ་ཆེར་བར་སྐབས་སུ་བརྒྱུག་པར་འགྱུར་བས་མཐའི་སྤྱན་པའང་མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལུས་དག་ཁྱད་པར་དུག་ལྡན་གྱི་སྦྱར་བས་སྟེར་ཚུལ་ནི། སྦྱར་བ་རི་ལྟ་བུས་བཏང་བ་ནི། བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་ཞིང་འཇུག་པ་སྤར་བྱེད་ལ་གསོང་པོར་སྦྱ་བ་དང་ལྡན་པས་ཞིང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལའང་གྲུས་པ་དང་རང་གི་ལག་གིས་དང་། དུས་སུ་དང་གཞན་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་དཀའ་སྤྱད་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱན་ནས་སྤྱན་པའོ། །ལྟ་བུ་སྦྱར་བའི་ཁྱད་པར་དུག་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི། བདེན་པ་པོའི་ལུ་ལས། རིམ་གྱོར་བགྱིས་ཏེ་བསྐལ་བས་ནི་གཉེན་ལ་སོགས་པས་རིམ་གྱོར་བགྱིད་པར་འགྱུར། ལག་བདར་ཏེ་བསྐལ་བས་ནི་རིམ་གྱོར་བཞོབ་པར་འགྱུར། དུས་སུ་བསྐལ་བས་ནི་དོན་རྒྱུས་དུས་སུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་བསྐལ་བས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བརྟན་པ་དག་འཛོལ་བར་འགྱུར། མི་བདེ་བ་བཟོད་པས་བསྐལ་བས་ནི་འཁོར་སྤྱིང་ཏེ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཛོད་ལས། ལག་བདར་ཏེ། ཕྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟེན་པར་གསུངས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་བརྟན་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་མི་ཆོད་ཅིང་མེ་ལ་སོགས་པས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་མཛོད་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དུག་པ་རང་གི་ལག་བདར་བའི་དམིགས་བསལ་དགོས་པ་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་པན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་སྤྱན་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ་ནི། རང་ལ་ཡོ་བྱད་ཡོད་ན་སེར་སྒྲ་ཅན་ལན་འགའ་ཡང་སྤྱན་པ་གཏོང་མ་སྤོང་བ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱིས་དུ་སོང་ནས་མགྲ་ཞིང་བག་ཐེབས་པར་བྱས་ཏེ་འདི་སྐད་དུ་ངའི་གན་ན་ཡོ་བྱད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ་ང་སྤྱན་པའི་པར་ཕྱིན་ཇོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོང་བ་པོ་འདོད་པས། བྱིད་སྦྱོང་བ་དང་མདན་ན་བརྒྱུག་སྟེ་མ་གཏོང་བར་ཡང་ན་ངའི་ནོར་ལས་ལོངས་ལ་དེ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅིག་ཡང་ན་དེ་ངའི་ཐད་དུ་བྱིད་དེ་ལོག་ཅིག་ངའི་སྤྱན་པ་ལ་ཡི་རང་བའང་གིས་ལིག་ཅེས་བསྟོའོ། །དེས་ཀྱང་ནོར་གོད་པ་མེད་ཅིང་དགའ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་

ལ་སེར་སྒྲའི་བྲི་མ་བསལ་བའི་ས་བོན་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་ལས་རང་ཉིད་གྱིས་
 གྲང་ནོར་ཉུང་དུ་སྟེར་ཞིང་མ་ཆགས་པ་ཚུང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་
 འཛོམ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཁན་སྒྲོབ་དང་སྒྲོབ་མ་དང་གྲོགས་བརྟམ་ཆགས་ཅན་གཏོང་མི་
 ལུས་པའམ་དེ་མིན་གྲང་ཡོ་བྱད་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་བྱིན་ཏེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱིན་པ་
 བྱེད་དུ་འབྲུག་ཅིང་རང་ཉིད་མི་བྱེད་དོ། །**བདུན་པ་དཔེ་བྱེད་ལས་ནི།** འདིས་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཤིན་
 ཏུ་མང་པོ་བསྐྱེད་ལ་གཞན་ཁ་ཅིག་གི་ཉོན་མོངས་བརྟལ་བ་དང་ཁ་ཅིག་གི་ཆོས་འདོད་པ་རྫོགས་
 པར་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་བསྐྱུས་པ་དང་སྤྱིན་པར་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །**བརྒྱད་པ་ཙོལ་བའི་**
བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རང་ལ་ཡོ་བྱད་མེད་ན་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་ནོར་བསྐྱུབས་ཏེ་
 སྟེར་བ་དང་ཡང་ན་དབུལ་པོ་དང་སེར་སྒྲ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིན་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་གཞན་
 ལ་བྱེད་དོ། །**དགུ་པ་རང་ལ་མེད་ཀྱང་གྲོགས་བྱེད་ཚུལ་ནི།** ཡང་ན་སྒྲོང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་དད་པ་ཅན་འབྱོར་
 པ་དང་ལྡན་པའི་བྲིམ་དུ་གཏོང་བ་དང་རང་ཡང་དེར་སོང་ནས་ཅི་ལུས་གྱིས་སྤྱིན་པ་གཏོང་བའི་
 གྲོགས་བྱེད་དོ། །**བཅུ་པ་བཟང་རིམ་ནས་སྟེར་ཚུལ་ནི།** གཞན་ཡང་སྤྱིན་བྱའི་རྫས་རྣམས་ལ་འདམས་ཏེ་
 བཟང་རིམ་ནས་སྟེར་བ་དང་སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་རྫས་བཤམས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་གང་གཏོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས། གཏོང་བ་དང་མི་གཏོང་བའི་དངོས་པོ་མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གང་བཏང་བ་དེས་འཕམ་དུ་ངན་
 འགྲོའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལ་སྤྱགས་སུ་པན་པ་སྤྲིག་སྒྲོང་བའམ་དགེ་བ་ལ་
 འགོད་པ་དང་འཕམ་དུ་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཡང་སྤྱགས་སུ་པན་ན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་
 གཏང་བར་བྱ་ལ། གང་བཏང་བ་དེས་འཕམ་དུ་གཏུང་བ་བསྐྱེད་ལ་སྤྱགས་སུ་གཞོད་པར་འགྱུར་
 བ་དང་འཕམ་བདེ་ཡང་སྤྱགས་སུ་གཞོད་ན་གཞན་ལ་བཏང་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། རང་

གི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་དང་། ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཉང་གི་དངོས་པོ་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན་དེ་ལས་ལྷོག་པ་རྣམས་གཏང་བྱར་ཤེས་པས་
ཐོག་མར་མི་གཏོང་བའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ ཉུས་ཀྱི་དང་། དགོས་པའི་དང་། སྤོང་བ་པོའི་སྤོ་ནས་
མི་རུང་བ་གསུམ་ལས། ཉུས་ཀྱི་སྤོ་ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་བ་ ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་དོགས་པ་
ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བཏང་
མོད་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་བའི་སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྤོང་ཡང་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཉིས་པ་བྱིན་ཟེན་ཀྱང་དུས་ཀྱི་
མི་བྱིན་ཚུལ། བསྐྱབ་བདུས་ལས། གང་གིས་སྤྱོད་བར་འབྱུར་བའི་བཙོན་འབྲུས་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། གང་འདི་སྟོབས་རྒྱུད་པ་ལས་ལྷི་བའམ་དུས་ལྟན་རིང་པོར་རྩོམ་པའམ། མོས་པ་ཡོངས་སུ་
མ་སྟོན་པ་རྣམས་བྱ་དཀའ་བའི་ལས་རྣམས་རྩོམ་པ་སྟེ་དཔེར་ན་རང་གི་ཤ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
བུའོ། །འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་བྱིན་ཟེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་པ་ལས་ལྷོག་པར་ཟད་དེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་བར་
ཀྱུར་པས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱུད་ཟ་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཟ་བར་
འབྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དུས་མིན་དུ་སྟོན་པ་བདུན་ལས་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད་
ཀྱི་མདོ་ལས། དུས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་བདུན་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་།
སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། སྤྱིང་རྩེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། །ལུས་ནི་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཅི་ནས་
འདི་དང་གཞན་དག་ཏུ། །དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་རྒྱར་བཏང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དགོས་པའི་དབང་
གིས་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱུད་དུའི་དོན་དུ་ཆེན་པོ་མི་གཏོང་བ་ནི། དགོས་པའི་སྤོ་ནས་གཏང་དུ་མི་རུང་
བ་ནི། དགོས་པ་ཐོན་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལུས་མི་གཏང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤྱོད་
པའི་ལུས། །ཐོན་ཆོགས་ཆེད་དུ་གཞོད་མི་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི། །བསམ་པ་སྤྱར་

དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རང་ལ་སེར་སྒྲིའི་གོགས་མེད་པ་ལ་དགོས་པར་སྒྲུ་ཚུལ་གཉིས་ནི། རང་
 རོས་ནས་སེར་སྒྲིའ་སོགས་པ་སྒྲིན་པའི་གོགས་དང་བྲལ་ཞིང་གཞན་རོས་ནས་ལུས་མ་བཏང་ན་
 སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཆེ་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་སྒྲོང་ཡང་མི་
 སྒྲིན་ལ། སྒོག་གཅོད་སོགས་གཞན་དང་རང་ལ་གཞོད་པའི་ཉེས་སྒྲོད་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 སྒྲོང་ན་ནི་རེ་ཞིག་ཅམ་ཡང་རང་ཉིད་གཞན་ལ་སྒྲིན་པར་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྒྲོང་བ་པོའི་སྒྲོ་ནས་མི་རུང་
 བ་ལ་བདུད་ཀྱིས་བརྒྱུམས་པ་ལ་མི་སྒྲེར་བ་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་མི་སྒྲེར་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བྱིན་ན་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། དེ་
 དག་ལས་གཞན་ལ་སྒྲེར་ཚུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྒྲོང་བ་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། བདུད་རིས་ཀྱི་ལྷ་
 དང་དེས་བརྒྱུམས་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱིས་མཐོ་འཆོམས་པའི་བསམ་བསལ་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་
 སྒྲོང་ན་མི་སྒྲིན་ཏེ་དེ་དག་ཉིད་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་པ་དང་། སེམས་འཁྲུགས་
 པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོང་ན་འང་མི་སྒྲེར་ཏེ་འདི་དག་ནི་བསམ་བ་ཐག་པ་ནས་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་
 བརྒྱུ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་ལ་མ་བྱིན་ན་སྒྲོང་བ་མེད་པར་མ་ཟད་གྱི་
 བྱིན་ན་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲིན་
 པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསེས་ནས་གཏན་དུ་སྒྲིན་པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལྷན་
 གྱི་དགོས་པ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་བྲན་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་གནས་སྐབས་དབང་བྱུང་སྒྲིན་པ་གཉིས་
 སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིའི་དངོས་པོ་གཏོང་མི་གཏོང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིའི་དངོས་པོ་མི་
 གཏོང་བའི་ཚུལ་དང་། སྒྲིའི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་དང་། ལུས་ཀྱི་དང་། རྟེན་
 ཀྱི་དང་། དངོས་པོའི་དང་། དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་རུང་བ་ལྷ་ལས་དུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། དཔེར་
 བ་རབ་བྱུང་དང་བསྟན་གནས་ཅན་ལ་སྒྲི་རྩིའི་ཁ་ཟས་སྒྲེར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་སྒྲིན་བྱའི་ལུས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་སྒྲོམ་བཅོན་སོགས་ལ་ལྷག་མ་སོགས་མི་རུང་བ་ནི། སྒྲོམ་བཅོན་

ཅན་ལ་ཟས་སྒོམ་ལྟག་མར་གྱུར་བ་སྟེར་བ་དང་བཤང་གཅི་དང་མཆིལ་སྒྲུག་པ་དང་
རྒྱག་ཁྲག་གིས་འབགས་ཤིང་གོས་པའི་བཟའ་བཏུང་སྟེར་བ་དང་། སྒོག་ཅོང་དང་ཤ་མི་ཟ་ཞིང་ཆང་
མི་འཐུང་བ་དང་དེ་དག་ལ་བཟའ་བཏུང་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བའི་
སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྒོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་གིས་འབགས་པ་སྟེར་བ་དང་། གཏོང་བ་
ལ་ལེགས་པར་བརྟེན་ཅིང་དགའ་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་མཛེལ་བ་དང་གཞོད་སྤྱིན་དང་སྤྱིན་པོ་རྣམས་
དང་བྲག་ལུལ་གྱིས་གཞོན་པའམ་བྱས་པ་མི་གཙོ་བ་བརྟེན་ངས་པ་རྣམས་གྱིས་སྒོང་བ་ལ་བྱ་དང་
བྲན་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་དང་། བཟའ་བཏུང་མི་འཕྲོད་པ་དང་འཕྲོད་ཀྱང་ཆོད་མི་ཟེན་པར་སྒོང་
བའི་ནད་པ་ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་དང་ཉ་ཅང་སྟེད་པ་ཆེ་ཞིང་འགྲངས་པས་ཁ་ཟས་བསོད་པ་སྒོང་བ་
ལ་དེ་དག་སྟེར་བ་དང་། ལུ་སྟེགས་ཅན་ལྷན་ཀ་ཆོལ་བ་དང་སྟེགས་བཅ་གྱི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་
པ་མ་ཡིན་པ་ནོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་སྒོང་བ་ལ་སྟེགས་བཅ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལུ་སྟེགས་
སོགས་ལ་ནང་པའི་སྟེགས་བཅ་དང་ལུ་སྟེགས་གྱི་དེ་སྟེར་ན་ཉིས་པ་འོང་ཚུལ་ནི། བྱང་སར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདི་
རྒྱས་པར་བྱང་སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་གྲིས་ཟེན་པ་སྒོངས་མོ་བ་གྲིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་
ལ་སྤྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ལ་སྤྱིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་
ལ་སྒོང་བར་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་འདི་ཆོས་
ཟབ་མོ་རྣམས་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་མོས་པར་བྱ་བས་སོ་སྟེམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་སེམས་ཀྱིས་
སྤྱིན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཙས་པའི་སྟེགས་བཅ་
མཇུག་ལས་ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཙས་ཀྱི་སྟེགས་བཅ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ཡི་གེར་
འབྲིར་བཅུག་ནས་སམ། གྲིས་ཟེན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དམ་གཞན་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་
སྤྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལུ་སྟེགས་པའི་སྟེགས་བཅ་ལག་ན་ཡོད་

བས་ཡང་བྱེད་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲེགས་བམ་གྱིས་ཟིན་པ་ལག་ན་བདོག་པ་དེ་ཡང་ཕྱིས་
 ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འབྲིར་གཞུག་པའམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱང་པོ་མེད་པ་ཁོ་
 བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་དག་ལའང་མི་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་བསྐྱག་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་
 སྒྲེགས་བམ་སྟེ་བྱ་ཏེ་མ་གྱིས་པ་སྒྲོང་ན་བྱེད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲེགས་བམ་མ་གྱིས་པ་སྒྲོང་བ་ཞིག་འོང་ན་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལ་འདིས་བྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བྱི་བར་བྱ་སྟེ་གལ་ཏེ་བཙོངས་
 ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གལ་ཏེ་སྒྲེགས་བམ་དེ་
 ཚོས་ཀྱི་སྟ་གོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་སྤྱིན་པར་མི་བྱ་བར་རིན་བདོག་ན་རིན་སྤྱིན་པར་
 བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིན་མི་བདོག་ན་གཉིས་ཀ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །ལྷ་པ་སྒྲེགས་བམ་མ་
 གྱིས་པ་ཚོས་ཀྱི་ཆེད་མིན་ན་སྟེར་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟ་གོན་བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཅི་ནས་
 ཀྱང་དེ་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲེགས་བམ་དེ་ཉིད་སྤྱིན་པར་བྱའོ། །ལྷག་པ་
 གཞུང་ངན་པ་འདི་བར་འདོད་པ་ལ་ཤོག་བྱའི་སྒྲེགས་བམ་མི་སྟེར་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་
 འབྲི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་འབྲི་
 བར་འདོད་པ་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་འབྲིང་འབྲི་བར་འདོད་པ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་
 བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྲི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་
 བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ ཏེན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིན་དུ་མི་རུང་པ་ ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སེར་སྒྲ་མེད་ཅིང་སྒྲེགས་བམ་ཀྱི་
 དགོས་པ་མ་བྱུབ་ན་མི་སྟེར་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་སྒྲེགས་བམ་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱབས་ཟིན་པའང་མིན་ལ་
 དེ་ལ་སེར་སྒྲ་འི་བྱི་མ་ཡང་མེད་པའི་ཆེ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲེགས་བམ་སྟེར་བ་ལྟ་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་སྤྱིན་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྤྱིན་པ་
 ནི་དགོས་པ་གསུམ་གང་རུང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་མ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་བྱི་མ་གཉིས་ལྷག་

པོ་ཡོད་གྱི་བྱིན་པ་ལ་ལྷག་པོ་མེད་པའི་བྱིར་དང་དགོས་པ་དང་པོ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ་
འདི་ལྟར་རང་ལ་སེར་སྤེའི་རྩི་མ་མེད་པས་སེར་སྤེའི་ཉོན་མོངས་བསལ་མི་དགོས་པ་དང་མ་བྱིན་
ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་མང་དུ་མཐོང་ལ་བྱིན་ན་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་བྱིན་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་བྱིར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་བསྐྱབས་པས་སེམས་ཅན་འདི་དང་
སེམས་ཅན་གཞན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་རྒྱས་གྱི་བྱིན་ན་འདི་གཅིག་ཕྱ་དགའ་བ་ཅམ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་མི་སྟེར་བའི་ཁུངས་ནི། བྱང་སམ། དགོས་པ་ཆེ་ཆུང་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཤིང་། སྤྱིད་འབྲུག་ལས་ཀྱང་། ཆུང་དུའི་བྱིར་དུ་ཆེ་མི་བཏང་། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་
བྱིན་ན་ཉེས་པ་མེད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་མི་སྟེན་ཀྱང་པ་རོལ་ལ་མི་གནོད་པར་བྱེད་པ་མི་སྟེན་པའི་ཚུལ་
ནི། འདི་ཁྱོད་ལ་མི་སྟེན་ནོ་ཞེས་ཆོག་བརྒྱུང་པོས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐབས་མཁས་པས་བཟུང་སྤྱད་
ནས་གཏོང་བའོ། །ལྔ་པ་རྣམ་བཟླགས་འདུལ་བ་ལས་བཞད་པ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་ནི། ཐབས་མཁས་པ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ་བྱང་སེམས་གྱིས་དང་པོ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་ཡོ་བྱད་ཐམས་
ཅད་བསམ་པ་ཐག་པས་བསྟོས་ཏེ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་གིས་མཁན་སྟོབ་ལ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་
པ་རྣམ་བཟླགས་བྱས་ནས་བསྟོས་ཏེ་འཆང་བ་བཞིན་ནོ། །དྲུག་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་བསྟོས་པས་
ཡོ་བྱད་བསགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ་བསོད་
ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་ལོ། །བདུན་པ་རྣམ་བཟླགས་ལྟ་བུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེས་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་གྱིས་བཅོལ་བ་དང་འབྲ་བར་འཆང་ངོ་། །གལ་ཏེ་སྟོང་བ་པོ་འོངས་
ཤིང་ཡོ་བྱད་དེ་ཡང་དེ་ལ་སྟེན་པར་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱིས་སེམས་ཅན་
ལ་མ་བཏང་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་དུ་བྱས་ནས་སྟེར་ལ། འོས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་
བཟླགས་གྱི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་བསྟོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞིན་བཟང་། འདི་ནི་གཞན་གྱི་
ཡིན་ཏེ་བྱེད་ལ་ངས་སྟེན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཆོག་འཇམ་པོས་གོ་བར་བྱེད་དོ། །བརྒྱད་པ་ཡོད་ན་རིན་སྟེར་

བཞི། ཡང་ན་སྒྲིགས་བཅ་དེའི་རིན་ཉེས་འགྱུར་རམ། སུམ་འགྱུར་དུ་སྒྲིན་ཏེ་ཅི་ནས་ཀྱང་དེས་བྱང་
 སེམས་ལ་འདི་བྲེད་པ་ཆེ་ནས་མི་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིགས་བཅ་འདི་སྒྲིན་པའི་དབང་མེད་པ་ཞིག་
 ཡིན་ངེས་སྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྲེད་པ་སྟེ་གཤམ་རབ་ཅན་གྱི་སྒྲིན་པའོ། །

བཞི་པ་དངོས་པོའི་སྒྲོན་ནས་སྒྲིན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་པ་མ་སོགས་གང་ཟག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་
 པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་མི་སྟེར་བ། ཆོས་གོས་ལྷག་པོ་མེད་ན་མི་སྟེར་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་གི་པ་མ་དང་སྟོག་
 ཆགས་དང་བཅས་པའི་བཟའ་བརྟུང་དང་། བཟའ་མ་སྤྲད་པ་དང་སྤྲད་ཀྱང་སྟེར་བ་ལ་མི་མོས་
 པའི་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དང་བྲན་ལ་སོགས་པ་དང་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་སྤྲད་ལོབས་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མི་ལྟ་
 བུའོ། །འདི་བྲན་གྱི་དོན་དུ་མི་སྟེར་བ་ལ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བར་སྤྱང་བས་དངོས་པོའི་
 རང་དུ་བགྱངས་སོ། །གཉིས་པ་གནང་པའི་ཡོ་བྱད། དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་མཁོ་བ་མ་བྲིན་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི། བྱང་
 སའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བར་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱད་ལྷག་པ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་རྣམས་ལ་སེར་སྒྲིའི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
 ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ན་སྤོང་བ་ལ་མ་བྲིན་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའ་རབ་དུ་བྱུང་བས་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོ་བྱད་ལྷག་པ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་རྗེས་སུ་གནང་བ་ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་
 བར་འགྱུར་བ་དག་གལ་ཏེ་སྤོངས་མོ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྒྲིན་པར་བྲེད་ན་
 ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་ཁོངས་
 སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིན་པར་མི་བྲེད་ནའང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 མོ། །གསུམ་པ་ལྷག་པོ་མེད་ན་ཆོས་གོས་གསུམ་མི་སྟེར་བ་ བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་བ་ལས་ནི།
 ལྷ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གོས་གསུམ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སྤོང་བ་པོ་གཙོ་
 བོར་བྲེད་པར་གྱུར་ན་དེས་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་

གོས་གསུམ་བྱིན་ན་ནི་བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལ་བ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱན་
དུ་མི་རྩུང་བ་ལ་དུག་སོགས་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་མན་ངག་སྤྲུགས་སོགས་མི་རྩུང་བ་དང་། སློག་ཆགས་དེར་གནས་ལ་
གཞོད་པའི་ས་སྤྲུགས་མི་སྟེར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་ངམ་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོང་བ་ལ་དུག་
དང་མཚོན་དང་མེ་དང་ཆང་སྟེར་བ་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གསོག་པའི་དགག་བྱ་དང་ལྷན་
པའི་དགའ་ཞིང་ཅེད་མོ་ཅེ་བའི་དངོས་པོ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྤྱན་བ་དང་རྒྱ་དང་ས་མདའ་ལ་སོགས་
པ་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོབ་བ་དང་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྒྲོབ་བ་དང་སྤྱན་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་
འདིས་ནི་སློག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སློག་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཞོད་བ་བསྐྱུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་གི་
མན་ངག་སྒྲོབ་པའང་མི་རྩུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱམས་མཁ་གཤེར་ལ་
གནས་པའི་སློག་ཆགས་ལ་གཞོད་བ་བསྐྱུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་སྤྲུགས་དང་རྒྱ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྤྱན་
བ་དང་ཡུལ་མི་དེའམ་གཞན་ལ་གཞོད་བ་བསྐྱུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་དག་སྤྱན་བ་
དང་མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ལ་དེའི་དབྱ་སྟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཏོར་བའི་རྒྱལ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་དུས་སོགས་རྩུང་ན་སྟེར་དགོས་རྒྱུ་ནི།
རྟེན་དེ་ལ་སྟོན་པས་མ་བཀག་པའི་དུས་དང་གང་ཟག་དེ་ལ་སྤྱན་པར་བྱ་བ་གཏོར་བ་དེ་མི་འོས་པ་
མ་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་འཆམ་པ་ཡིན་ན་སྟེར་དགོས་པ་དང་། རྟེན་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལས་ལྡོག་པ་
སྤྲུགས་བམ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་སྤྲུགས་བམ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་མ་ཟེན་ཀྱང་སྒྲོང་བ་པོ་ཞེས་
འདོད་ཅན་ལ་སྤྱན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེ་གཉིས་པ་ཡོད་ན་དེ་སྟེར་དགོས་ལ་མེད་ན་དཔེ་གི་བའི་
རིན་སྟེར་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རིན་མེད་ནའང་སྟེར་རྒྱུ་ནི། དེ་ཡང་མེད་ན་བདག་གིས། འདི་བྱིན་པས་
ཆོ་འདི་ལ་སྤྲུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྒྲ་ཡི་སེར་སྒྲ་དང་དུ་སྒྲང་བར་མི་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསམས་ལ་ངེས་
པར་སྤྱན་ནོ། །གསུམ་པ་གང་ཟག་སྟེར་རྒྱུ་ནི། དངོས་པོ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་
དང་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ཆོ་གཞན་གྱི་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལ་སོགས་པ་བདག་པོ་དང་ཁ་སྐུལ་ནས་སྤྱན་དུ་

མི་རུང་ཡང་། མྱོང་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲིན་ནོ། །བཞི་བ་དང་འགྲོའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་དགའ་
 ཅེད་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་སྟེར་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དན་འགྲོའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བའི་དགའ་ཅེད་ཀྱི་དངོས་སོ་དང་
 གཞན་ལ་མི་གཞོད་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོག་ཆགས་ལ་མི་གཞོད་ན་སྟོག་ཆགས་གནས་
 པའི་སྐྱམ་དང་གཤེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་དང་སྟོག་ཆགས་མེད་པའི་བཟང་བཏུང་ནམས་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲིན་
 དགོས་ལ། རང་ངམ་གཞན་ལ་བན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོང་ན་དུག་དང་མཚོན་དང་མེ་དང་ཆང་ཡང་སྒྲིན་
 ནོ། །ལྷ་བ་ཟང་ཟེང་སྒྲོང་བ་སོ་བཞེན་འབྱོར་གཉིས་ལས་བཞེན་པར་ཐབས་ཀྱིས་སྟེར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཟང་ཟེང་སྒྲིན་པའི་
 ཆེ་སྒྲོང་བ་སོ་བཞེན་པ་དང་འབྱོར་བ་ཅན་གཉིས་བྱུང་ན་ངེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དང་སོ་ནས་སྒྲོང་
 བ་སོ་དེ་གཉིས་བྱུང་ན་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ན་ནི་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་བསྐྱང་
 བར་བྱ་ལ་མ་བྱས་ན་ནི་བཞེན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་གཉིས་ཀའི་འདོད་པ་སྒྲོང་མ་བྱས་པའི་ཆོ། བཞིན་བཟང་། ངས་ཡོ་བྱད་འདི་དང་སོ་ནས་
 བཞེན་པ་འདི་ལ་བསྟེན་ཟེན་པས་ཁྱོད་འོ་བསྟོག་གོ་སྐྱམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག་ཅེས་ཆོག་འཇམ་སོས་
 གོ་བར་བྱས་ནས་འབྱོར་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །བྱག་པ་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 སྟོན་ལྡན་ལ་གལ་ཆེ་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་པ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ་འདི་དག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་
 པ་བཟུང་བའི་ལས་དང་སོ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་བས་བྲིས་པ་སྟེ་དམིགས་བསལ་མེད་
 པ་ནམས་ནི་བྱང་སའི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཏོང་བར་མ་བྱས་ན་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་ལྷ་ལས་དང་སོ་གཏོང་ཆེ་སེར་སྤྲ་བྱུང་ན་འདི་དང་
 བདག་འབྲལ་སྐྱམ་དུ་མི་རྟག་པ་སྟོན་པ་ནི། སྒྲོང་བ་སོས་བསྐྱངས་པའི་ཆེ་སེར་སྐྱས་འོན་ན་འདི་སྐྱམ་
 དུ་དངོས་སོ་འདི་དང་བདག་གཏོན་མི་ཟ་བར་འབྲལ་ཏེ་འདིས་ཀྱང་བདག་འདོར་བདག་གིས་
 ཀྱང་འདི་འདོར་རོ། །དེས་ན་འདི་བཏང་ལ་ཡིད་དགའ་བ་དང་སྟོང་སོ་སྐྱངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་
 བྱའོ། །འདི་བཏང་ན་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་མོར་ལ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འགྲོད་པ་མེད་ལ་

དགའ་ཞིང་རངས་པ་སྐྱེའོ་སྣམ་དུ་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་སྟེར་མ་རྩས་ན་གཞན་གྱི་སེམས་
བསྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་བསམས་ཀྱང་གཏོང་མ་རྩས་ན་བདག་ནི་ད་དུང་མཐུ་ཚུང་ཞིང་དགེ་རྩ་མ་
སྟོན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ལས་དང་པོ་པ་དང་མི་གཏོང་བའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་ལྟ་བ་དང་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་ལགས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ།
བཟོད་པར་མཛད་ཅིང་གཏུང་བར་མི་མཛད་དུ་གསོལ། རི་ལྟར་ཁྱོད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱེའོ་ཞེས་སྟོང་བ་པོ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་
གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བར་དགའ་བྱུང་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བྱས་
པས་ཐན་ཚུན་རྟིག་གཞན་མི་གསོག་པ་ནི། འདི་ནི་ཐན་ཚུན་དུ་མ་དད་པའི་ཉེས་པ་གཞན་སྤང་པའི་བྱིར་
ཡིན་གྱི། སེར་སྤེའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་སེར་སྣ་སྤྲད་པར་བསྐྱབ་བཏུས་
ལས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐམ་པ་ཡང་ཁེགས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱས་ན་སེར་
སྣས་ཆོས་འོར་མི་སྟེར་བའི་ཐམ་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་ཆ་དང་འཁྱོད་པས་ཀུན་དགྲིས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་བྱིར་
འབྲེལ། །ལ་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུང་པར་བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་། རི་སྟེ་སྟོང་བ་མཛོན་དུ་འོངས་གྱུར་
ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་མཐུ་ཚུང་སྟོན་པར་མ་རྩས་ན། །ཅི་ནས་སྟོང་བ་དམའ་བབ་མ་གྱུར་པར། །འཇམ་
པའི་ཆོག་གིས་དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱང་བཞོ། །བྱིན་ཆད་སྟོང་བ་དུང་དུ་འོངས་གྱུར་ན། །ཅི་ནས་ཡི་
ཆད་དམའ་བར་མི་འགྱུར་བར། །འཇུངས་པའི་སྟོན་རྣམས་རྣམ་པར་བསལ་བར་བྱ། །སྟེད་པ་
ཡོངས་སུ་སྤང་བྱིར་ནན་ཏན་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོན་པའི་གོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་
ལ། གོགས་ནི་བསྐྱབ་པ་ལས་འགྱུར་བ་ལྟར་བཞི་སྟེ། མ་གོ་མས་པ་དང་། རྒྱད་པ་དང་། ཆགས་པ་
དང་། འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྟོན་པར་བྱ་བའི་རྣམས་ཡོད་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་
པོ་ལ་སྟོན་མི་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་འདི་ནི་བདག་སྟོན་སྟོན་པ་ལ་གོ་མས་པར་
མ་བྱས་པས་ལན་པར་ངེས་སོ་སྣམ་དུ་སྐྱུར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་དེ་ཡང་སྟོན་པ་མ་བཏང་ན་

སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལའང་སྐྱེན་པ་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སོ་སོར་བཏགས་ཏེ་སྐྱེན་པར་བྱེད་
གྱི་མ་གོམས་པའི་ཉེས་པའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལོངས་སྐྱོད་ཏེ་ཅང་ཚུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་
དེའི་གཉེན་པོར་ནི། འདི་སྟམ་དུ་བདག་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆེ་པ་རོལ་ལ་ཕན་མ་བཏགས་
པར་སྐྱོན་གྱི་ལས་སམ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་བགྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
བསོད་དགའ་བ་མང་པོ་སྤྱོད་ན། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆེ་
འདིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེས་བདག་འཆི་ཡང་བདག་ལ་ནི་སྐྱེན་པ་ཁོ་ན་ལེགས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་པོ་བྱིར་
བསྒྲོག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྐྱོད་དེ་མེད་ཀྱང་སྔོ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཅམ་གྱིས་འཆོའོ་
སྟམ་དུ་བསམས་ནས་པོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ་སྐྱེན་པར་བྱེད་བའོ། །གསུམ་
པ་ནི། སྐྱེན་བྱའི་རྩལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་གཏོང་
བའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཆགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་སྤྱར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་
བདག་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེའོ་སྟམ་དུ་འདུལ་བའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཛོལ་བ་འདི་ནི་བྱི་མ་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་སྤྱངས་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེན་པར་བྱེད་བའོ། །བཞི་པ་
ནི། སྐྱེན་པ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་མ་མཐོང་བར་ལོངས་
སྐྱོད་ཆེན་པོའི་ཕན་ཡོན་ལ་བལྟས་ནས་གཏོང་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་ནི། ཉེས་པ་
དེ་སྤྱར་བར་རིག་པར་བྱས་ནས་སྤྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཛིག་པ་དང་ཁྱད་
པར་དུ་ལོངས་སྐྱོད་འཛིག་ཅིང་འབྲེལ་བར་བལྟས་ནས་སྐྱེན་པ་གང་གཏོང་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་
ཆེན་པོར་ལོངས་སྤྱོད་བར་བྱེད་བའོ། །ལོངས་སྐྱོད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཅམ་ལ་བལྟ་བ་ནི།
རིན་གྱི་བྱིར་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་ཆོང་པ་ལ་ཁེ་ཅམ་ཐོབ་ཀྱི་
བསོད་ནམས་མི་འཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ལོངས་སྐྱོད་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱི་ཐར་པ་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་

བ་ལས། འདིར་སྤྱན་བ་ཡི་སྤྱན་བ་ལ། །འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞེས། །ལན་དང་ཡོངས་
སྤྱ་གཏོང་བ་ནི། །ཆོང་སློགས་བཞིན་དུ་སྦྱད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་བསམ་བ་ཅམ་གྱི་
སྤྱན་བ་ལ་བསམ་བ་ཅམ་གྱིས་གཏོང་ཚུལ་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་དང་། རྟེན་འབྱོར་བ་མི་ལྡན་བ་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་མ་ཐོབ་
པའི་རྟེན་ལ་བཞག་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དབེན་པར་སོང་སྟེ་ཡིད་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསམ་བ་དག་ཅིང་
སྟོང་ཐག་བ་ནས་དང་བས་སྤྱན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དབག་དུ་མེད་བ་རྟོག་
བས་སྒྲུལ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་པར་མོས་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་བ་ནི། དེས་ཆོགས་རྒྱུང་
དུས་བསོད་ནམས་དབག་དུ་མེད་བ་འབེལ་བ་དང་དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཤེས་རབ་ཅན་
གྱི་སྤྱན་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་བ་ནི། འབྱོར་བ་དང་མི་ལྡན་པས་འདི་བྱ་བར་ལག་
བཟང་གིས་ཁྱེས་བ་ལ་གསུངས་ཀྱང་འབྱོར་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ནི།
ཡོངས་སྤྱོད་མེད་པའི་ཆེ་སྤྱན་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྤྱན་བ་རྣམས་ནི། ལྷག་བསམ་
རྣམ་པར་དག་པའི་ས་ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཡིན་གྱི་^[1]དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་གྱིས་ཡོངས་
བ་མི་སྲིད་དེ་བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཤི་ཇི་སྲིད་བསམ་བ་རྣམ་པར་དག་
བ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་དག་མེད་དེ་མི་བདོག་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྤྱན་བ་སྤྱན་
པར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷག་པའི་བསམ་བ་དག་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བུས་ངན་སོང་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་
ཟད་མི་ཤེས་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

བཞི་བ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་བཟུང་ནས་ས་མཐོན་པོའི་
སྤྱན་བ་ལ་སློབ་རྒྱལ་རྣམས་སློན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བ་དང་སྤར་བ་ཤད་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱན་
གཏོང་ལ་ད་ལྟ་ནས་འདུག་བ་རྣམས་ཀྱི་གནང་བཀག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སློབ་བ་དང་། བྱང་

[1] ཞེས་པར་ལས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཡིན་གྱི། ས་དེ་ཐོབ་ནས།

པར་དུ་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་དང་དགེ་ཅུ་ལ་སེར་སྒྲིལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཞིང་གཏོང་བའི་སྒོ་རེ་
རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒྲིམ་པ་དང་
སྒོ་དེ་ལྟར་མ་སྦྱངས་པ་ལ་ཡིད་གདུང་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལག་བཟང་གིས་
ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཆེགས་རྒྱུ་དུས་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་
པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་བཞག་ན་ནི་ཆེ་འདིར་ཡང་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ལྷི་
བ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱན་ཏུ་གོས་པར་འགྱུར་ལ་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་འང་འཇུག་སྟེང་མི་འདོད་པས་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་ལ་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལུང་
གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། སྤྱིན་པ་དེ་འདྲའི་ཅུ་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས། །དེ་འདྲའི་སྤྱིན་
པ་གཏོང་འདོད་དེ་མི་བཏང་། །འཛིག་རྟེན་ནང་ན་གཏོང་འདོད་སེམས་ལྡན་པ། །གཏོང་བའི་
ནང་ནས་མཆོག་ཅེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་པའི་རྟེན་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་
སེམས་རྗེས་སུ་བྲན་ཅིང་བསྒྲིམ་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སྟོན་ཞིང་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་ནི་གཏོང་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བ་དང་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་
ནི་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་དོན་བསྐྱས་པའི་གནད་དམ་པའོ། །

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་ལྟ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་བོ། དེ་བསྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་ཐབས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་
བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། དེའི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། སྐབས་འདིར་ཉེས་སྟོང་སྟོན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་བཞད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ཡིད་བྱིར་ལོག་
པའི་སྟོང་སེམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས། གཉིས་པ་དེའི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་རོ་བོ་ནི། སེམས་དེའི་གོམས་པ་

གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་
རོལ་དུ་སེམས་ཅན་གཞིན་འཆེ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་བཀོད་པའི་སློན་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་
བྱིན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་དུང་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞིན་འཆེ་དང་
མ་བྲལ་བས་སྤར་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་མ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་གཞིན་འཆེ་དང་བྲལ་བའི་བྱོགས་སུ་བགྱི་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་ཕྱི་རོལ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞིན་འཆེ་དང་བྲལ་ལམ། མ་བྲལ་ཡང་སྤྲ་ཡི་རང་གི་རྒྱུད་
སྤྱིང་དུ་དེ་དག་ལ་གཞིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྤོང་སེམས་གོམས་པར་བྱེད་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་འཇུག་ལས། ཉ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ། །དེ་དག་གསོད་མི་འགྱུར་
བར་བསྐྱད། །སྤོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། །ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་པར་བཤད། །ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་ཉེས་སྤྱོད་སྤོང་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་གཙོ་
བོ་སྤོང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་སེམས་སུ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཀུན་སྤོང་
དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་བཅུ་ཡིན་ལ། རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་མི་དགེ་བ་བདུན་སྤོང་བའི་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྤོང་བ་བདུན་ཡིན་ཏེ།
འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
སེམས་ལ་ཡིད་གཅགས་པའི་མེ་ཞི་བས་བསེལ་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རམ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་བཞིན་གྱིས་
དམ་པ་དག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤོང་བ་བདུན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཅན་རོ། །འདི་ཡན་ཆད་འདི་བ་སོའི་མཆན་གཅིག་མ་ན་ཡང་འདུག ལྷི་ལ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་དོད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བཤད་
པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ལ། འདི་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་སྤོང་བ་བདུན་བཤད་ཀྱང་ཀུན་སྤོང་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་
བ་བཅུ་བཤད་ཅེས་སོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་དེ་
དག་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་

ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱོམ་པའི་ཐབས་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་སྤྱོད་འདོད་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་དེས་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་བསྐྱབ་པར་
ཁས་སྐྱབས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་བསྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་
སྤྱོད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ་རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པ་དང་ཉམས་ན་ངན་འགྱོར་ལྟར་
བས་གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཞོག་རང་གི་དོན་ཡང་མི་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དོན་
ལ་བཙོན་པས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཅིས་སྤྱོད་བྱ་བ་ལ་ལྟོད་པར་མི་བྱ་བར་བསྐྱབ་སྟོམ་ལ་ཤིན་
ཏུ་གིམས་དགོས་ཏེ། པར་ཕྱིན་བསྐྱབ་པ་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་ལྡན་
པར། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་དོན་གང་བཙོན་པས། །རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོག་མར་ཡོངས་སྤྱོད་
སྤྱོད་། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་མཐུ་ཡི་སྟོབས་ཀྱང་བསྐྱེད། །ཅིས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་
རང་དོན་མི་བྱས་ན། །གཞན་དོན་ཚུལ་ལ་མཐུ་ཡོད་ག་ལས་འོང་། །དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་ལེགས་
པར་བཙོན་པ་ཡིས། །འདི་ལ་རིམ་གྱོ་སྟོན་པར་རིགས་པ་མིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་འཇུག་ལྡོག་
གི་རྒྱན་ནི་མ་བསྐྱབ་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་བསམས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡོངས་སྤྱོད་པའང་འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཅས་པ་ལྟར་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལ་
རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྟོ་ཤུགས་དག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྗེས་སྤྱོད་པས་མ་
བསྐྱབས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོན་ནས་བསྐྱབ་འདོད་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་མི་བཟད་འཇིགས་པ་མཐོང་བྱ་ཞིང་། །སྤང་འོས་
ཚུང་ཡང་རྣམ་པར་སྤང་བར་གྱིས། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་འཇིགས་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ཚུང་དུའང་འབད་པས་སྤོང་བ་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རགས་ཤོས་མི་དག་བཅུའི་

ཉེས་དམིགས་ནམས་སྤར་བཤད་ཟེན་བ་ལྟར་བསམ་མོ། །གསུམ་བ་ལྟ་མིའི་ཕུན་ཚོགས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་སངས་
རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱང་འབྱུང་ཚུལ་ནི། བན་ཡོན་ནི། སྤར་ཡང་བཤད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་དཔའ་བོས་གསུངས་
བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་རྩམ་དགའ་རྒྱ་མི་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །བདེ་མཆོག་རོ་མཆོག་ལྷ་ཡི་ཕུན་
སུམ་ཚོགས། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱས་བྱུང་ཅི་ཞིག་ངོ་མཚར་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ནམས་དེ་ལས་
བྱུང་བ་ལྟོས། །ཞེས་དང་། བཞི་བ་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་བ་ཀུན་བྱེད་ཅིང་མཛེས་བ་ནི། གཞན་ཡང་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་རྒྱད་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འགོ་བ་དང་སྟོང་རྩེའི་ངང་ཅན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
ནམས་དང་བསྐྱབ་བ་མཚུངས་བར་འབྱུར་བ་དང་ཉེས་སྤྱོད་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གཅང་མ་འཛོལ་བ་དང་། རྒྱན་གཞན་ནི་ཉ་ཅང་གཞོན་བ་དང་ཉ་ཅང་རྒན་བ་ལ་བཏགས་ན་
འབྲས་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བས་མི་མཛེས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རྒྱན་ནི་རྒན་གཞོན་བར་མ་སུ་ལ་
ལྷན་ཡང་ཐམས་ཅད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་རྒྱན་གྱི་མཆོག་དང་། རི་བཟང་པོ་གཞན་ནི་རྩི་ཕྱོགས་
སུ་འགོ་ཡང་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་མི་འགོ་བས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་གྲགས་
པའི་རི་ནི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་ཆ་གདུང་སེལ་བའི་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་ལྷེ་གུའི་
བྱུག་བ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་འགལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གདུང་སྟོབ་པའི་བྱུག་བ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་མི་
འགལ་ཞིང་མཐུན་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཅམ་ལྷན་པར་འབྲེལ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ནོར་
དང་ལྷན་བ་ནི་གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་ཁྱད་བར་
ཐོབ་པའི་ལམ། །སྟོང་རྩེའི་ངང་ཅན་ནམས་དང་མཉམ་པར་བསྐྱབ། །ཡེ་ཤེས་གཅང་མ་ཕུལ་གྱི་
རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོན་ཐལ་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་མཆོག་ཅེས་བྲ། །ཁམས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཡིད་འོང་
རི་བསུང་སྟེ། །རབ་ཏུ་བྱུང་དང་མི་འགལ་བྱུག་བ་ཡིན། །ཆ་ལུགས་མཐུན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷན་
གྱུར་ན། །མི་ཡི་ནང་ན་དེ་ནི་འཕགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷ་ས་ཁ་གསལ་གསེང་གྱང་ཕུན་ཚོགས་
ཐམས་ཅད་འདུ་ཞིང་ཞབས་སེན་ལྷ་མིའི་གཙུག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་གཅམ་གསལ་གྱི་ཆོག་མ་བརྗོད་ཅིང་

འབད་ཚེལ་གྱིས་ཆོགས་གྱིས་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་རང་གིས་འདྲ་བ་དང་
 དག་པོའི་ལས་གྱིས་བསྐྱེགས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོ་བོ་ཀུན་འདུད་པ་དང་རང་གི་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་
 རིགས་སུ་སློབ་སུ་མེད་པ་དང་། སྤར་པན་མ་བཏགས་པ་དང་ངོ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་
 རང་གིས་བྱམས་པ་དང་རྐང་པའི་རྗེས་ཀྱི་ས་རྩལ་ཡང་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོ་བོས་གཏུག་ཅིང་
 རོབ་པ་རྣམས་མཆོད་པའི་ཞིང་དུ་འབྱེར་བར་བྱེད་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་
 འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོག་ཏུ་མ་བཟོད་ཆོགས་སུ་མ་གྱུར་ཀྱང་། །རྣམས་སུ་མཁོ་བའི་ཡོངས་
 སྤྱོད་རིམ་གྲོ་འདུ། །བསྐྱེགས་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ཀུན་འདུད་དེ། །ཆོགས་མེད་མ་བསྐྱབས་
 དབང་ལྷག་འཛོལ་བར་འགྱུར། །བཟོད་དུ་མ་འོས་རིགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། །པན་ཞིང་དབེན་པ་
 གང་ཡང་མ་བྱས་ཤིང་། །སྟོན་ཆད་མི་བཤེས་སྤྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟན་པའི་སྤྱོ་
 བོ་དེ་ལ་འདུད། །རྐང་བས་བཀྲ་ཤིས་གྱུར་བའི་རྩལ་དག་ཀྱང་། །སྤྱོ་གཙུག་དམ་པས་སྦངས་ཤིང་
 ལྟ་དང་མི། །བྲག་འཆལ་མགོས་གཏུགས་རོབ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱེར། །དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་
 རིགས་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བྲག་པ་དེ་ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཤེས་ནས་མིག་ལྟར་བསྐྱང་བ་ནི། དེ་
 ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམ་པའི་མཁས་པས། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔས་བསྐྱང་འོས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག །རང་གི་བདེ་ལ་བརྟམ་པས་བྲལ་མི་བྱ། །ཞེས་དང་།
 རང་དབང་གྱུར་པས་ཉམས་སུ་བདེ་བ་དང་། །མཁས་པས་བསྐྱེགས་པའི་བྱན་ལྟན་ཚུལ་ཁྲིམས་
 བསྐྱངས། །བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་ཆང་བར་ཡོངས་རྫོགས་པས། །ཀུན་རྫོགས་བསྐྱེམས་མེད་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱང་དགོས་ལ། བདུན་པ་འཛིགས་སྤྱོ་བ་དང་
ལེགས་སྟོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་མ་སོང་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་བསློམ་ཚུལ་ནི། དེ་
 ཡང་རང་རྟོག་སོང་གིས་འཛིགས་པ་ཅམ་དང་ལྟ་དང་མིའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཅམ་ལ་སྟོན་པ་
 བསལ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་

ལས། གང་ཞིག་འཛིག་ཏེན་དཔག་ཡས་སེམས་ཅན་དག །མཐའ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་དགོང་
མོས་ཤིང་། །འཛིག་ཏེན་པན་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟེན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་
གསུངས། །དེ་བས་ངན་སོང་འཛིགས་དང་རྒྱལ་སྲིད་དང་། །མཐོ་རིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་ལ་སློན་
བསལ་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ངི་མེད་ཡང་དག་བསྐྱང་བྱ་ཞིང་། །འཛིག་ཏེན་དོན་ལ་བཅོན་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་བསྟེན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉེས་སྦྱོང་བསྐྱང་བར་ཁས་གྲངས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་དེ། དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱང་སའ་སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་ལ་གསུངས་པས་ འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་
ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འཛོག་མི་རུང་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་པམ་བས་དེ་བཏང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ན་
བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་གཏོང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་ནམ་
བཤད་ལྟར་ཞིབ་ཆ་འཛོན་རེས་དགོས་སོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་ལྟན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་
པ་ཡིན་ན་ནི་ཁྲིམ་པའམ་རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པར་ཁས་གྲངས་པ་དངོས་དང་
དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྒྲོང་སྒྲོམ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ཏེན་
དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་ལྟན་ཡིན་ན་སོ་ཐར་དང་ཐུན་མོང་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅི་རིགས་པར་སྒྲོང་བའི་སྒྲོང་སྒྲོམ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོ། །དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ནི། ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལྟར་དགེ་བ་བྱེད་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེས་གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ།
ཕྱིན་བྱལ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་སྦྱེས་ཟེན་མི་
ཉམས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྦྱེལ་བར་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནི། ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ཁས་གྲངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་

ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་དགོས་ཚུལ་དེས་ཤེས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་
 བ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་རྣམས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
 བར་རི་ལྟར་རིགས་པར་བསྐྱབ་བ་སྟེ། འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཏེ་རྣམས་བཤད་དུ་
 བདག་གིས་གཏན་ལ་པབ་ཟེན་པས་དེར་ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་དགོས་སོ། །དེས་ན་འདིར་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བའི་བཅས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་
 བྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་ཟུར་ན་ཡོད་
 བ་མ་ཡིན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་
 དངོས་སམ་དེ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལའང་ཐོག་མར་
 གལ་ཆེ་བས་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་སའི་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་
 རྣམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་སྤྱད་པར་བྱེད་བ་དང་འབྱོར་
 བར་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱམས་ཤིང་བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་བསྐྱམ་ཞིང་བསྐྱུང་
 བར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་བསྐྱམས་ཤིང་མ་བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་མི་བསྐྱམ་ཞིང་མི་
 བསྐྱུང་བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་སྒྲོམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སོ་ཐར་དང་ཚུལ་
 ཁྲིམས་གཞིར་འོང་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བརྩམས་ནས་དེའི་
 འཇུག་ལྡོག་གི་བཅས་པ་རྣམས་དོར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཞིག་ལ་སློབ་རྒྱ་
 ཡིན་པ་སྐད་ཟེར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གནད་མ་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་སྤོང་བ་
 ཡིན་ལ། རང་བཞིན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་གནད་རྣམས་བསྐྱས་པ་ནི་ཐེག་པ་ལོང་

འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གསུངས་པའི་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཀུན་སྟོང་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱ་
བའི་སྒོ་ནས་སྒོ་གསུམ་ཡང་དག་པར་སྟོམ་དགོས་ཏེ། བར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། མཐོ་རིས་ཐར་
བའི་བདེ་ལམ་གྱུར་པ་སྟེ། །ལས་ལམ་བཅུ་པོ་འདི་ལས་ཉམས་མི་བྱ། །འདི་ལ་གནས་པས་འགྲོ་ལ་
པན་བསམ་པའི། །བསམ་པའི་བྱད་པར་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ངག་ལུས་ཡིད་རྣམས་ཡང་
དག་བསྐྱམ་བྱ་བ། །མདོར་བསྐྱས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཚུལ་ཁྲིམས་མ་
ལུས་འདུ་བའི་གཞི་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུ་མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་ལ་
བཤད་ལ། ས་བཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་དུ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བས་ཐོག་མར་འདི་ལ་སྤར་
ལྟར་སྟོམ་སེམས་སྦྱངས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་ལྷག་དུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་དེ་དག་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ནི། དམ་པ་དུག་ལྡན་དང་པར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་བསྐྱབ་
པ་སྟེ་པར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་འགོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ་དེ་དག་གི་
དོན་བསྐྱབ་ནི། སྟོད་པའི་ཉེན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མི་ཉམས་ཤིང་རྩེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་པ་ལ་འདུག་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་པ་
ལས་སྟོག་པའི་ཡང་མཆོག་ཡིན་ལ། ས་མཐོན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་སྟོན་པའི་
ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བ་དང་ལས་དང་པོ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྩམས་པའི་འདུག་སྟོག་གི་
གནས་རྣམས་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ད་ལྟ་ནས་སྟོབ་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་
པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ཤེས་པ་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་སྟོམ་སེམས་མང་
དུ་བཏང་ཞིང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟོམ་པ་གང་ཁས་སྦྱངས་པའི་རྩ་ལྟར་རྣམས་ལ་སྟོམ་སེམས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱས་སྟེ་

བ་གཞན་དུ་འདྲ་ཆོག་ས་ཆུང་དུ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ནམས་
རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱི། ད་ལྟ་དེ་ནམས་ཡལ་བར་དོར་ན་ནི་ཡིན་ཏུ་མྱ་བའི་ཉེས་ལྟར་གིས་རྒྱན་
དུ་གོས་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་བ་དུ་མར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲིབ་མི་ཀྱིས་པར་
འགྱུར་པས་ད་ལྟ་ནས་འབད་པར་བྱའོ། །

བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་ལྟ། བཅོད་པའི་རོ་པོ། དེ་བསྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས།
བཅོད་པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ། དེ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཁྱིལ་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
བཅོད་པའི་རོ་པོ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞན་གཞོད་པ་བྱེད་པ་
ལ་ཁྲི་མི་སྟུང་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་
པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པ་ཡིན་ཏུ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་ཞུམ་ནས་སྤོ་ཡི་བ་དང་། གསུམ་
པ་ནི་མ་མོས་ཡིང་མི་འདོད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་ནི་རང་གི་ཁྲི་བ་
ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་སེམས་ཀྱི་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་མི་བསྐྱབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་མི་ཀྱིས་པའི་བྱིར་དང་རང་
གི་སེམས་བཀལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དགོས་པ་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་མི་
བསྐྱབ་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོངས་མི་ལང་། །ཁྲི་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་
བཅོམ་ན། །དབྱ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་དང་འབྲ། །ས་སྟེང་འདི་དག་གོས་གཡོག་དུ། །དེ་སྟེང་གོ་
བས་ག་ལ་ལང་། །ལྷམ་མཐིལ་ཅམ་གྱི་གོ་བས་ནི། །ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་གཡོགས་དང་འབྲ། །དེ་
བཞིན་བྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཡང་། །བདག་གིས་བྱིར་བསྐྱོག་མི་ལང་གིས། །བདག་གི་སེམས་འདི་

ཕྱིར་བསྐྱོག་བྱའི། །གཞན་ནམས་བསྐྱོག་གོ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ལ་མན་ཡོན་དང་། ཉེས་དམིགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ལ་མཞི་ལས། དང་པོ་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་བདེ་ཞིང་དག་ཅུང་བ་ནི། སྒོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཟོད་པའི་མན་ཡོན་
དང་མི་བཟོད་པའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མན་ཡོན་ནི། བྱང་ས་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བཟོད་པ་ལ་མན་ཡོན་དུ་བལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་གང་ཟག་བཟོད་
པ་ཅན་ནི་ཕྱི་མ་ལ་དག་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྱེ་བ་མང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་བ་དང་
ཡིད་བདེ་བ་མང་བར་འགྱུར་བ་དང་འགྲོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ལུས་
ཞིག་ནས་ཀྱང་བདེ་འགོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་སྐྱེ་སྟེ།
དེ་དེ་ལྟར་མན་ཡོན་དུ་བལྟ་བས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་ཅིང་གཞན་ཡང་བཟོད་པ་ཡང་དག་
པར་འཛིན་དུ་འཇུག་ལ་བཟོད་པའི་བསྐྱུགས་པའང་བརྗོད་ཅིང་གང་ཟག་བཟོད་པ་ཅན་མཐོང་ན་
ཡིད་དགའ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་པ་གནོད་སེམས་ཀྱི་མེ་གསོད་
པའི་ཆུ་པོ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་ཆང་ཆུ་ལ་ནི། པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་དོན་འདོར་
པའི་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ལ། །ཚུལ་གྱི་དམ་པ་བཟོད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །འཛིག་རྟེན་ལེགས་པ་
སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་དག་ཁྱོད་པའི་སྒྲོན་ལ་བཟོད་པས་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ། །མཐུ་ལྡན་ནམས་ཀྱི་རྒྱན་
གྱི་དམ་པ་སྟེ། །དགའ་ལྟོབ་ཚུལ་འཆང་ནམས་ལ་སྟོབས་ཀྱི་ཕུལ། །གནོད་སེམས་འབྲོག་གི་མེ་ལ་
ཆུ་ཡི་རྒྱུ། །འདི་དང་གཞན་ལ་གནོད་དགྲ་བཟོད་པས་སེལ། །སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་བཟོད་པའི་གོ་
ཆ་ལ། །མི་བསྐྱེད་སྐྱེ་བོའི་ཆོག་གི་མདའ་རྟུགས་པས། །དེ་དག་བསྟོད་པའི་མེ་རྟོག་བཟང་འགྱུར་
ཞིང་། །གྲགས་པའི་ཐོང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་ལྡན་མཆོན་རབ་
བརྒྱན་པ་ཡི། །གཞུགས་བསྐྱུབ་བཟོ་ཡི་གནས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་
སྐྱུབ་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལས་མི་ལྷོག་པ་དང་དགོ་ཅ་དུ་མ་འཛོམས་པའི་ཁྱོད་པའི་དག་ལས་སྐྱེ་བ་

དང་གཞི་དབྱེད་མཐུ་ཆུང་དུ་ལའང་བཅོད་པས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་དང་། ཉོན་མོངས་གཏུང་བར་
བྱེད་པའི་དགའ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོབ་ས་དམ་པ་དང་གཞི་དབྱེད་སེམས་ཀྱི་མེ་ཆེན་པོ་འཛོམས་པའི་
ཆུའི་རྒྱན་དང་མི་བསྐྱུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་སྐྱབ་ཀྱི་མདས་མི་ཕིགས་པའི་གོ་ཆ་དང་། གསེར་གྱི་
མདོག་ཅན་འགྲོ་བའི་མིག་དང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་གཟུགས་བཟང་པོ་བསྐྱབ་པའི་བཅོ་བོ་མཁས་པ་
ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་དུ་མའི་སྒྲོན་ས་བསྐྱགས་པའོ། །གསུམ་པ་ཁྲོ་བ་འཛོམས་པ་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་པ་ནི། སྦྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་བསྐྱེམས་ཏེ་ཁྲོ་འཛོམས་པ། །དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་
དུ་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅོད་པ་རྒྱན་ལྟན་དུ་བསྐྱེན་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་དགའ་བ་མི་ཉམས་པས་
ཆོ་འདིར་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ངན་འགྲོ་འགོག་ཅིང་བདེ་འགྲོ་བྱུང་པར་ཅན་
དང་མཐར་འཇུག་ལེགས་སྟེར་བས་འདི་ཕྱི་ཀུན་དུ་བདེ་བའོ། །བཞི་པ་པན་ཡོན་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་
བསྐྱོམ་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་བཅོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
འབྲེལ་པ་ལ་ངེས་པ་འབྲེགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཁྲོ་བའི་
ཉེས་དམིགས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ། མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། སྦྱོད་འཇུག་ལས། བསྐྱེལ་བ་
སྦྱོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་^[1]བཞེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྦྱང་གང་ཡིན་དེ་
ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་ནི་འབགས་པ་
དཔའ་བོས་མཛད་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་སྦྱོད་འཇུག་དུ་བཀོད་པར་སྤང་ངོ་། །གཉིས་པ་རྟེན་བཟང་པོ་ཡིན་ཀྱང་
འཛོམས་ཚུལ་ནི། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མདོ་ལས་ནི་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་
བ་འཛོམས་པར་གསུངས་ལ། འཇུག་པར་ཡང་བསྐྱེལ་བ་བརྒྱར་བསགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོའི་བསམ་པ་སྤྲད་ཅིག་ཅམ་
ཞིག་སྦྱེས་པས་ཀྱང་འཛོམས་པར་གསུངས་སོ། །

[1] ཞོལ་པར་ལམ་ངེས་ཆེན་མོ་ལས། བདེར་བཞེགས།

གསུམ་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་དགེ་ཅ་འཛོམས་ཚུལ་དང་། ཉེན་མོངས་གཞན་གྱིས་འཛོམས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་དང་། བཅོམ་
པའི་དོགས་གཅོད་དང་། འཛོམས་ཚུལ་ཞིབ་ཆ་དང་། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་པ་འཛོམས་དང་བཅས་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཁོ་བ་ནི་ཡུལ་རྩི་འབྲ་ཞིག་ལ་ཁྱོས་པ་དགོས་པ་ནི། འདི་འཐད་ཁ་ཅིག་བྱང་
སེམས་དགོས་པར་འཆད་ལ་ཁ་ཅིག་ཡུལ་སྤྱི་ལ་བཞེད་པའི་འདི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྟེ། རི་བ་རྟག་བསམ་རབ་
དཀར་ལས་ཁོང་ཁྱོས་སྟེས་རེས་ཀྱི་དགེ་ཅ་འཛོམས་ན་ད་ལྟའི་སྤྱོ་བོ་ལ་དགེ་ཅ་མེད་པར་འདོད་དམ་ཞེས་པ་དེའོ། །སྤྲུལ་ནི།
འབྲུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ལ་ཁྱོས་པ་ཡིས། །སྤྱིན་དང་ཁྲིམས་བྱང་དགེ་བ་བསྐྱལ་
པ་བརྒྱར། །བསགས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་འཛོམས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤང་
ངོ། །གཉིས་པ་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་ཅ་འཛོམས་ན་བྱང་སེམས་མིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པ་ནི། ཁོང་ཁྱོས་སྤྱོ་བའི་རྟེན་ནི་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཁྱོས་ནའང་དགེ་ཅ་འཛོམས་ན་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་ལྟ་
ཅི་སྟོས་པར་འབྲུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དེ་བྱང་སེམས་སུ་ངེས་མ་ངེས་
དང་ཁོ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་སྤྱོན་མཐོང་བ་བདེན་མི་བདེན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དགེ་བ་འཛོམས་
པ་ལ་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྤྱིར་ཡོག་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་དགེ་ཅ་འཛོམས་ལ་ཁོ་ཡུལ་བྱང་སེམས་མིན་གྱང་
རབ་བྱང་ཡིན་ན་གནོད་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་དགེ་བའི་ཅ་བ་འཛོམས་པ་ལ་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པ་མི་དགོས་ཏེ།
བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། འབགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོ་བའི་གཞུང་ལས་གྱང་། དགེ་སྟོང་དག་
དགེ་སྟོང་གིས་འདི་ལྟར་སྤྱོད་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུག་འཆལ་ཏེ་
སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས། བཅུན་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ། །དགེ་སྟོང་དག་འདིས་ས་རྩི་ཅམ་
ཞིག་འོན་པའི་འོག་དབག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ལ་བྱུག་པའི་བར་
ན་བྱེ་མ་རྩི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ་དགེ་སྟོང་འདིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་ད་ལྟར་
དུ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྤྱར་བ་བརྟུད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་

གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོར་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་ཟད་པ་དང་བསྐབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་
 དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉེ་བར་འཁོར་ངེ་ལྟར་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་ཆ་ལྷུང་
 བ་དང་སྒྲ་བར་^[1]བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
 འདི་དག་བསྐབས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་འཁོར་དེ་
 ལྟ་བུས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལའང་སེམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་མི་བྱ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་
 པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་འདོན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོགས་གཙོད་ལ་མཁས་པའི་དོགས་
 པ་དང་། དེ་སེམ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་ནི་སྤར་གྱི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅོམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་རྒྱང་བསྐྱངས་ཏེ་སྤོན་ལ་ཞེ་སྤར་ལྟ་
 བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་ད་གདོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པ་
 མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྤར་བའི་ས་བོན་སྦོང་མི་རྣམས་ན་ཉོན་མོངས་པས་
 ས་བོན་སྦོང་པ་མི་སྤེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མཁས་པ་བྱ་འགའ་ཞིག་གསུང་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ས་བོན་མ་
 དེས་པ་དང་། རྒྱང་བསྐྱངས་པ་ཅམ་བཅོམ་པའི་དོན་མིན་རྩལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་
 ཀྱིས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མ་དེས་པར་སྤར་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་
 བཞེས་མི་དགེ་བ་སྦྱངས་པའི་དག་པའང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་ད་བཅོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་
 རྣམ་སྤྱོད་འབྱེན་པ་མི་སྤེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱང་ཟེན་པའི་ལས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་འབྲས་
 བུ་མི་འབྱེན་པ་ནི། རང་རང་གི་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱང་ནས་ཟད་པའི་ལས་དགེ་མི་དགེ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་
 མིན་ཀྱང་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་ཀྱང་རྣམ་སྤྱོད་དེ་འབྱུང་མི་སྤེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ས་བོན་མ་
 སྤངས་ཀྱང་བཅོད་པ་ཐོབ་ནས་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པ་ནི། སྦྱར་ལམ་ཅེ་མོ་དང་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་དང་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་ངེམ་ཆེན་མོ་ལས། སྒྲས་པར།

ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་མི་དགེ་བའི་ས་ཐོན་མ་སྤངས་ཀྱང་རྒྱེན་དང་ཕྱད་ནའང་ལོག་ལྟ་དང་ངན་
འགྲོར་སྐྱེ་བ་མི་སྤིད་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱུད་བསྐྱེདས་བ་ཅམ་བཅོམ་བའི་དོན་མིན་རྩལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་སྤར་བྱངས་བའི་ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་ལྷི་གང་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དགེ་མི་དགའི་ལས་གང་སྤྲོན་ལ་སྤྲོན་པ་དེས་རེ་ཞིག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སྤྲོན་བའི་གོ་སྐབས་
བཀག་ཀྱང་དེ་ཅམ་གྱིས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་འཛོམས་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་བཞག་མི་རུས་
ཤིང་མདོ་དང་མཁས་པས་བཅོམ་བའི་ཐ་སྙད་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །རེ་ཞིག་ནམ་སྤྲོན་རྒྱུད་བསྐྱེདས་བ་
ཅམ་དགེ་རྩ་བཅོམ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་བསྟན་བཅོམ་ལས་རྒྱུད་བསྐྱེདས་བ་དང་འཛོམས་བྱེད་སོ་སོར་
བཤད་བའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དགེ་རྩ་བཅོམས་བྱེད་དུ་གསུང་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ས་ཐོན་མ་སྤངས་ཀྱང་ཉམས་པ་དང་། རྒྱལ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་རྩལ་ནི་དེས་ན་
འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མི་དགེ་བ་སྟོབས་བཞེས་སྤྱངས་
པ་དང་ལོག་ལྟ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་བཅོམ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གང་གི་ཆེ་དགེ་བ་ཡང་ལྟ་བ་
ལོག་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའམ། མི་དགེ་བ་ཡང་སྟོན་པ་དང་སྟོམ་པ་དང་འཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་
པོས་སྟོབས་ཉམས་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རྒྱེན་ཆོགས་པ་ཡོད་དུ་ཐིན་ཀྱང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ས་ཐོན་ཉམས་པ་གང་ལས་
འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་སོ། །གཉིས་ཀ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ས་ཐོན་སོགས་བྱུང་ཆོག་ནི། །ཞེས་དང་།
ཉིལ་མར་སྐྱད་དང་མེས་བསྐྱེདས་སོགས། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་རྒྱེན་ཉེ་བར་གནས་སུ་ཐིན་ཀྱང་། ས་ཐོན་ཆོག་
གས་རུལ་ལས། སྤར་བ་ལས་ཀྱང་མིན་ལ་རྒྱེན་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་ན་མདོན་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ས་ཐོན་ཉམས་པ་རྒྱེན་དང་ཕྱད་ཀྱང་སྐྱུ་གུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ད་གཞོད་རྒྱེན་དང་ཕྱད་ཀྱང་འབྲས་བུ་
འབྱིན་མི་རུས་པར་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་འཛོམས་རྩལ་ཞིབ་ཆ་དང་བཅས་པ་ལ་རྣམ་སྤྲོན་དང་རྒྱ་མཐུན་ནས་བྱེད་པ་
བཅོམ་མ་བཅོམ་སོ་སོའི་རྩལ་དང་། དེ་ལུང་ཁོ་ན་ལ་སྟོས་རྩལ་དང་། ཆེན་པོའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་རྩལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྲིག་པ་བསགས་པ་སྟོབས་བཞེས་སྤྱངས་པས་འདག་ཀྱང་ལམ་གོང་མ་
སྐྱེ་བ་བུལ་དུ་སོང་བ་མི་འགལ་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་བན་རྒྱུན་གྱི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུད་

བྱ་ལན་འགའ་སྐྱེས་པ་དང་། དེའི་རྙིང་བཀྱར་ལ་གནོད་པ་གཉིས་བྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་ལས་ལ་གྲུས་སྒྱུར་ཆེ་བ་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག་ལ་
 སྐྱེན་པ་བཏང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་པའི་འབྲས་བྱ་ལོངས་སྟོན་དང་ལུས་ཕྱན་སྐྱེས་ཆོགས་
 པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཅོམ་ཡང་གཏོང་བ་དང་སྟོང་སེམས་ལ་གོམས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་
 སྤར་ཡང་སྐྱེན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྐྱེ་སྤྲ་བ་འཛོམས་མི་རུས་པ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་པས་པ་ལྟ་
 བུ་ཁ་ཅིག་ལ་ནང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་
 འབྱུང་བ་བཅོམ་ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་སོགས་ཕྱན་སྐྱེས་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ་མི་འཛོམས་པ་
 དང་། བྱང་སེམས་ལ་བྱང་སེམས་གྱིས་ཁོང་ཁོ་གཅིག་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། ཁ་ཅིག་ལ་སྤར་བའགད་པ་ལྟར་ལུང་བསྟན་
 ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁོ་མ་སྐྱེས་ན་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གིས་རྫོགས་པར་བཟོད་རུས་པའི་
 ལས་གྱི་རྙོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོང་ཁོའི་བསམ་པ་གཅིག་སྐྱེས་ན་ལས་དེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་མ་
 བཏང་ཡང་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གི་ཡུན་གྱིས་ལས་བཟོད་པ་བྱལ་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་
 དཔུལ་བར་སྐྱེ་བའི་མི་དགོ་བ་འདག་པ་ལའང་ དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀུན་དག་ཅིང་ དེའི་བྱེད་པ་ ལས་མགོ་ཐོ་ན་
 པ་ལྟ་བུ་སོགས་ གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདག་མི་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར་དགོ་བ་བཅོམ་པ་ལའང་ དེ་
 དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་བཅོམ་པ་ཅམ་མམ་ངོ་ཐོ་ཅམ་མམ་བྱེད་པ་ཅམ་བཅོམ་ཡང་དགོ་པ་ དེའི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་
 འཛོམས་མི་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ་ལས་དཀར་ནག་གི་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ མོ། །འོན་
 །ཀྱང་ཚུལ་འདི་གལ་ཆེ་ཞིང་ ཐ་བས་རང་འདོད་མི་བྱེད་པར་སྐྱེས་རབས་དང་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་སོགས་ སངས་རྒྱས་ཉག་
 གཅིག་གི་ལུང་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུད་དགོས་པ་ཁོ་ནར་སྤྲང་བས་
 ལེགས་པར་གསུང་རབ་བལྟས་ལ་དབྱུད་པར་བྱ་སྟེ་བྱུབ་མཐའ་ཤོད་ལོག་མི་གཅིག་པས་སོ། །འོ། །གསུམ་པ་
 བློ། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་དྲག་པ་འཕེན་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་
 ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོག་པ་ནི་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

ལྷ་པ་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འཕྲོས་བཅས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡིད་ཞི་བ་སོགས་མི་སྤོང་ཚུལ་ནི།

མཐོང་ཆས་གྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཡིད་ཞི་ཞིང་དེས་པ་ཉམས་སུ་མི་སྤྱོད་བ་དང་དགའ་བ་དང་
བདེ་བ་སྤར་ཡོད་འདིག་ཅིང་བྱི་མ་མི་འཛོལ་བ་དང་གཉིད་མི་ཤེབས་ཤིང་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་
པའི་བརྟན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ཆེན་སྤར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེདས་པས་ཀྱང་བྱིན་བརྩེད་ནས་
གསོད་པ་དང་མཛའ་བཤེས་གྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྤང་བྱག་རྩའི་སེམས་འཆང་ན། ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་
སྤྱོད། དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་འཛོལ་ལ། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མི་འགྱུར། གང་དག་ནོར་
དང་བཀུར་སྟེ་ཡིས། བྱིན་བྱིན་དེ་ལ་བརྟན་གྱུར་པ། རྟེན་དག་ཀྱང་ནི་སྤང་ལྡན་པའི། རྩེ་དཔོན་
དེ་ལ་གསོད་པར་ཤོལ། རྟེན་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྤྱོད་མི་
བྱེད། མདོར་ན་ཁྱོ་བ་བདེར་གནས་པ། རྟེན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། སྤྱིས་རབས་
ལས་ཀྱང་། ཁྱོ་བའི་མེ་ཡིས་བཞེན་མདོག་ཉམས་གྱུར་ན། རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཡང་བཟང་པོར་ཡོང་
མི་སྤང་། མལ་སྟན་བཟང་པོ་དག་ལ་ཉལ་གྱུར་ཀྱང་། ཁྱོ་བའི་བྱག་རྩས་སེམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་
འགྱུར། བདག་ལ་པན་པའི་དོན་འགྲུབ་བརྩེད་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོ་བས་གདུངས་ནས་ལམ་ངན་འགྲོ་
བར་བྱེད། གྲགས་དང་དོན་གྲུབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར། རྩེ་བ་མར་གྱི་ངོ་བཞེན་དཔལ་ཡང་
ཉམས། མཛའ་བཤེས་དག་གིས་རབ་ཏུ་གཙུགས་གྱུར་ཀྱང་། ཁྱོ་བས་མི་རིགས་གཡང་སར་
ལྷུང་བར་འགྱུར། པན་དང་གཞོད་པར་སེམས་ལ་སྒོ་ཉམས་ནས། པལ་ཆེར་འགལ་ཞིང་སེམས་
ནི་ཆོངས་པར་འགྱུར། ཁྱོ་བས་སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་གོམས་བྱས་པས། ངན་སོང་དག་ཏུ་ལོ་བརྒྱར་
སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད། གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པས་དགྲ་ལ་ལེན་པར་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི། དགས་ཀྱང་དེ་
ལས་ལྷག་པ་ཅི་བྱར་ཡོད། ཁྱོ་བ་འདི་ནི་ནང་གི་དགྲ། བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ནི། རྟེན་
མཐུན་པའི་འཛོལ་དག་སྤྱིས་བྱ་སུ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། གཉིས་བཏེས་པ་ལ་ངེས་
པ་རྟེན་རྩལ་ནི། དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཁྱོ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་

ཉིད་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་མེད། །བཅོད་
པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད། །དེ་བས་བཅོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །སྤྲ་ཆོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་སྤྱོད་དུ་བཏང་ལ་སྤྱོད་པ་ནས་
བཅོད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་འབད་དོ། །གསུམ་པ་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་ནི་རྟེན་པ་དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་རྒྱའི་ཚད་སྤང་གངས་གྱིས་ངེས་པར་མི་རྒྱས་པ་ལྟར་དེར་རྣམ་པར་
སྤྱོད་པའི་མཚམས་ངེས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་
དང་དགེ་བ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སྤྲིག་པ་ནི་མི་བཅོད་པ་ལས་གཞན་མཚོག་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་རྣམ་སྤྱོད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྲིན་ཀྱང་དགེ་ཅུ་
མི་འཛོམས་ན་དེ་ཙམ་དུ་སྤྲིག་ཆེ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བ་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་གཞན་གྱི་འཛོམས་པ་ནི། འོན་
ཀྱང་རྣམ་སྤྱོད་ཚབས་ཆེ་བ་འབྲིན་པ་དང་དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་ཉེས་སྤྱོད་ནི་
ཞེ་སྤང་ལས་གཞན་པའང་མང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་དམ་པའི་ཆོས་
སྤྱོད་པ་དང་བྱང་སེམས་དང་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱད་དུ་གསོད་ཅིང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་
སོགས་ཏེ་བསྐྱབ་བདུས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བཅོད་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་གསུམ། གཞོན་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྤྲུམ་པ་དང་། རྒྱག་བསྐྱལ་
དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་གྱི་བཅོད་པའོ། །དང་པོ་གཞོན་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྤྲུམ་པའི་
བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། གཞོན་བྱེད་གྱིས་གཞོན་པ་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་དང་།
གཞོན་བྱེད་འཕྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་
བའི་གོགས་བྱས་པ་དང་རྒྱག་བསྐྱལ་བར་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀྱར་བ་
སོགས་གྱི་གོགས་བྱས་པ་དང་བརྟུས་པ་སོགས་གསུམ་བྱས་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། ཁྲོ་བར་བྱ་བ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་དང་། བཅེ་བར་བྱ་བར་རིགས་པར་བསྟན་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་དང་། རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པའོ། །དང་
 པོ་ལ། བརྟ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རང་དབང་ཡོད་མེད་སྒྱིར་བརྟགས་ཏེ་མི་རིགས་པ་ནི། རང་དབང་ཡོད་མེད་བརྟགས་
 ན་མི་རིགས་པ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་ཁོ་བར་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟེ་དེ་བརྟགས་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་བསམས་པ་སྟོན་དུ་བརྟགས་ནས་
 སྒྱུར་བས་རང་གི་བདེ་བ་བཀག་བཤམ་ལུས་དང་སེམས་ལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 པས་སོ་སྟེ་གཞན་ཏེ་དེས་རང་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཡོད་བཞིན་དུ་གཞོད་པ་
 བསྐྱེད་པས་ཁོ་བ་ཡིན་ནམ་དེ་ལ་རང་དབང་གཏན་མེད་དེ་གཞན་གྱིས་དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་ནས་
 གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁོ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་དེས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་
 དེ་ལ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོན་གོམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་
 པ་དང་ཡུལ་ཏེ་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྒྱུ་མཚན་ཆོགས་པ་ན་
 གཞོད་པའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་དོ་སྟེ་དེ་ལ་བསམས་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་མ་ཆང་ན་བསྐྱེད་དོ་སྟེ་དེ་ལ་བསམས་ཀྱང་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་གིས་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་བསྐྱེད་ལ་དེས་ཀྱང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྱུར་
 བ་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཅིང་དེས་གཞན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་རང་དབང་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཁོ་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་དེའི་བྲན་ལྟར་སོང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་དབང་མེད་ན་ཁོ་མི་རིགས་པ་ནི། རང་ལ་རང་དབང་གཏན་མེད་པར་གཞན་གྱིས་
 དབང་མེད་དུ་བསྐྱེད་ནས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཡིན་ཏུ་ཡང་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་
 གཞོན་གྱིས་བརྒྱུ་མཚན་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་བ་འགའ་ཞིག་རང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཕན་
 འདོགས་མཁན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་འདོད་ཅིང་བརྟེན་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱང་འདི་ནི་གཞོན་གྱིས་རང་
 དབང་མེད་པར་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ་སྟེ་ནས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཁོ་བར་གཞོན་དང་ཅི་

ཐེལ་ཐེལ་ལ་འབད་བ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་གིས་ཀྱང་གཞོད་བྱེད་གིས་གཞོད་བ་བྱེད་བ་ན་འདི་
ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་
བསམས་ནས་གང་ཟག་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཁྱོ་བར་འདི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་དབྱལ་བའི་ཕྱིར་
དུ་བདག་གིས་བྱང་སེམས་གི་སྟོན་བ་ལ་འབད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་དེའི་ཁྱད་སྤྱོད། དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཁྱོ་ཡང་འབྱུང་པོས་བཟུང་བ་ལ། །སྤྲོ་
བ་འཁྲུག་བ་མིན་དེ་ལྟར། །ཐུབ་པས་ཉོན་མོངས་དག་གཟེགས་གི། །ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་
ཟག་མིན། །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་། འདི་འདིར་སེམས་ཅན་སྒྲོན་མིན་
གི། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྒྲོན་ཞེས། །རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་མཁས་པ་རྣམས། །སེམས་
ཅན་དག་ལ་འཁྲུག་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་རིགས་པ་མང་ཡང་རང་དབང་ཡོད་མེད་
བརྟགས་པ་ལ་ངེས་པ་ཉིད་དགོས་ཚུལ་ནི། སྟོན་འཕྲུག་ནས་རིགས་པ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ངེས་
པ་སྐྱེ་སྤྱོད་ཞིང་ཁྱོ་བའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཆབས་ཆེ་བར་སྤྲང་ལ། བྱང་སར་ཡང་ཆོས་ཙམ་གྱི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱོམས་ནས་གཞོད་བ་བཅོད་པར་གསུངས་པའང་འདི་དང་དོན་གཅིག་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་
ཉིད་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ལྷ་པ་རང་དབང་ཡོད་དམ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་གཙོད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་
དེ་དག་ལ་རང་དབང་ཡོད་ན་ནི་འགའ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལའང་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ཉོན་མོངས་བྲག་པོས་
བསྐྱོད་བ་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱག་ཅིང་པངས་པའི་རང་ལའང་འགག་བ་དང་གཡང་དུ་མཆོང་བ་དང་།
ཆོར་མ་དང་མཆོན་ལ་སོགས་པས་གཞོད་བ་བྱེད་ཅིང་ཁ་ཟས་གཙོད་པ་སོགས་བྱེད་ན་གཞན་ལ་
གཞོད་བ་ལྟ་ཅི་སྟེས་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ཀྱང་ཁྱོ་བ་དགག་པར་བྱའོ། །སྟོན་འཕྲུག་ལས། དེ་
ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད། །[1]རྩ་ལྷན་ཤེས་ནས་སྤྱུལ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་

ལྷ་བུའི། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་བས་དག་འཕ་མཛའ་ཡང་རུང་། །མི་
རིགས་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན། །འདི་འདྲའི་རྒྱུ་ལས་གྱུར་ཏེ་ཞེས། །དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ་བདེ་བར་
མཐོས། །གལ་ཏེ་རང་དགས་འགྱུར་འགྱུར་ན། །འགའ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པས། །ལུས་ཅན་
དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྤྲ་ལའང་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་ཆེ་ཉོན་མོངས་
དབང་གྱུར་པས། །བདག་སྤྱག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་བྱེད་པ། །དེ་ཆེ་དེ་དག་གཞན་ལུས་ལ། །གཞོད་
མི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དུག་བསྐྱོན་དེ་སྐྱོ་བར་བ་དང་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། གཞན་ལ་འཆེ་བ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
མིན་གཉིས་ལས་མི་འདད་བས་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མེ་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་ལ་
ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་སྐྱོ་བར་བ་ཡིན་ནའང་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་དུ་བ་ལ་སོགས་
པ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤང་བ་ན་དེའི་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ་
སྟམ་དུ་བསམས་ལ་ཁོ་བ་དགག་སྟེ། སྐྱོད་འཇུག་ལས། །གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཆེ་བྱེད་པ། །བྱིས་
པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན། །དེ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་མེ་ལ་ཁོ་བའང་
ཞེ་བཞོན་པ་དང་འདྲ། །འོན་ཏེ་སྐྱོན་དེ་སྐྱོ་བར་ལ། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ན། །འོ་ནའང་
ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། །མཁའ་ལ་དུད་འཕྱུལ་བ་ལ་ཞེ་བཞོན་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་གནོད་
པའི་དངོས་བརྒྱད་གཉིས་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ནི། དངོས་དང་བརྒྱད་པ་གང་གིས་གཞོད་པ་ལ་བརྟགས་
ན་མི་རིགས་པ་ནི། དངོས་སུ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པའི་གཞོད་བྱེད་ལ་ཁོ་ན་ནི་དབྱུག་པ་སོགས་ལ་
གང་ཟག་བཞིན་དུ་ཁོ་དགོས་ལ་བརྒྱད་ནས་གཞོད་པ་སྐྱེལ་བའི་གཞོད་བྱེད་ལ་ཁོ་ན་ནི། དབྱུག་
པ་སོགས་སྐྱེས་བྱས་ཐད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ཐད་པས་ཞེ་
སྤང་ལ་ཁོ་དགོས་ཏེ། དབྱུག་པ་ལ་སོགས་དངོས་བཞོན་ཏེ། །གལ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཁོ་ན། །དེ་ཡང་
ཞེ་སྤང་གིས་ཐད་པས། །ཉིས་ན་ཞེ་སྤང་ལ་ཁོ་རིགས། །ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་གནོད་བྱེད་དངོས་བརྒྱད་ལ་

ཞིབ་བརྟགས་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དབྱུག་པ་ལ་མི་ཁྲོ་ན་འཕེན་མཁན་ལའང་ཁོ་བར་མི་
 རིགས་ལ་འཕེན་མཁན་ལ་ཁྲོ་ན་ཞེ་སྒྲུང་ལའང་ཁོ་བར་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པ་ནི། སྒྲོ་མི་
 རིགས་པའི་ལམ་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་རིགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་ངེས་པ་བྱང་
 ལ་དབྱུག་པ་ལྟར་གང་ཟག་ལའང་མི་ཁྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཡིད་བྱང་སྟེ། འདི་ལའང་དབྱུག་པ་
 དང་འཕེན་པ་པོ་ལ་གཞོན་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་ནི་སྒྲར་བསྟན་པའི་རང་དབང་འགོག་
 པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབྱུ་བ་གཞོན་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་གཞོན་བྱེད་བསྐྱལ་བའི་
 རྒྱུ་ལ་བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གཞོན་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་པ་ནི་རྒྱ་
 མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་སྡོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞོན་བྱེད་རང་དབང་
 མེད་པར་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རང་གིས་ལན་པ་ལ་གཞན་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་སོ་སྟམ་
 དུ་རང་ལ་ལེ་ལན་དེད་ནས་ཁོ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་པ་དེས་ན་ལེ་ལན་བདའ་
 ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སྤང་མ་རྣམས། རང་གི་ལས་ངན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་རང་
 ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། བདག་གིས་སྡོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོན་པ་
 བྱས། །དེ་བས་སེམས་ཅན་འཆེ་བྱེད་པ། །བདག་ལ་གཞོན་པ་འདི་འབྱུང་རིགས། །ཞེས་དང་།
 བརྒྱ་གཅིག་པ་རང་གི་ལས་ལ་བརྟན་བཟངས་ནས་ཁོ་བ་དགག་ཚུལ་ནི། བྱིས་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་ཅིང་། །སྤྱག་
 བསྐྱལ་རྒྱུ་ལ་བརྟམ་པས་ན། །རང་གི་ཉེས་པས་གཞོན་འབྱུར་ན། །གཞན་ལ་ཁོ་བའི་ཞེ་བཞོན་དུ་
 ཅི་ཞིག་ཡོད། །དཔེར་ན་དཔྱལ་བའི་སྤང་མ་དང་། །རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་ལྟར། །རང་གི་
 ལས་ཀྱིས་འདི་བསྐྱེད་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁོ་བར་བྱ། །བརྒྱ་གཉིས་པ་རང་གི་ཉེས་པ་བསམ་ཚུལ་ནི། བདག་
 གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བྱས་ནས། །བདག་ལ་གཞོན་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། །དེ་ཡིས་སེམས་ཅན་

དཔྱལ་འདད་^[1]ན། །བདག་གིས་དེ་དག་མ་བརྒྱག་གམ། །ཞེས་སོ། །བཙུ་གསུམ་པ་གོང་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསུངས་ཚུལ་ནི། ཤལ་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ངས་མ་ལན་ཟེར་ཅན་དོན་དུ་ན་ཆོས་ཀྱི་བག་ཞད་ཀྱང་
མེད་བྱ་བར་བསྟན་གསུང་ལོ། །

གཉིས་པ་ ཡུལ་ཅན་ལ་བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་མི་འདོད་
པ་དང་གཞན་ལ་ཁོ་བ་འགལ་བ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་ཁོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་མ་བཟོད་པས་ཡིན་ན་
དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ་ད་ལྟའི་སྤྱག་བསྐལ་པ་མོ་ཞིག་ལ་མི་བཟོད་ནས་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱ་ནག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱན་པའོ་སྟམ་དུ་
རང་གིས་རང་ལ་ཁྲིལ་དེད་ཏེ་ཁོ་བ་མ་ཤོར་བ་ལ་འབད་བར་བྱ་སྟེ། ད་ལྟའི་སྤྱག་བསྐལ་འདི་ཅམ་
ལའང་། །བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་རུས་ན། །དེས་ན་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ། །ཁོ་བ་ཅི་
སྟེ་ཆོག་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལས་ངན་འཛད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁོ་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་ལ་གཞོད་པས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་བས་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་
ངན་འཛད་ལ་བཟོད་པར་བྱས་ན་ནི། སྤྱིག་གསར་དུ་མི་གསོག་ཅིང་བསོད་ནམས་མང་པོ་འཕེལ་
བས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཉམས་པ་ལའང་མི་བཟླ་བར་རང་གི་སྤྱིག་པ་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་འདྲ་
བའི་གཞོད་བྱེད་ལ་བྱིན་དུ་བཟླ་དགོས་ཏེ། སྦྱེས་རབས་ལས། གང་ཞིག་རང་གི་ཆོས་ཉམས་མི་
སེམས་པར། །བདག་གི་སྤྱིག་སྦྱང་ཕྱིར་ནི་ཞུགས་འདྲ་ལ། །འདི་ལའང་བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་
བྱེད་ན། །དེ་ལས་གཞན་པ་བྱིན་མེད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྟོན་བྱས་པ་
ཡི་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་། །ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ། གཞན་
ལ་གཞོད་པ་དང་ནི་ཁོ་བས་སྤྱག་བསྐལ་བྱིར། །ས་བོན་ཉིད་དུ་རི་ལྟ་བུར་ན་འཁྲིད་པར་བྱེད། །ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་དེ་སྟོན་ལྟར་བཟོད་རིགས་པ་ནི། དེས་ན་ནད་ཆེན་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གཏར་སྟེག་བྱེད་པ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཔྱལ་གདོང་ན། །

ལ་བཅོད་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ལ་བཅོད་པར་ཤིན་
 ཏུ་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་མི་རིགས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་གཉིས་འཕྲད་པས་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཁོ་མི་རིགས་པ་ནི། རྟེན་ལ་བརྟགས་ན་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ། གཞོན་པའི་རྒྱ་དང་སྐྱོན་
 ཅན་སྐྱོན་མེད་ལ་བརྟགས་པ་ནི། དེ་ཡི་མཆོན་དང་བདག་གི་ལུས། །གཉིས་ཀ་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་
 ཡིན་ཏེ། །དེས་མཆོན་བདག་གིས་ལུས་སྤང་ན། །གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁོ་བར་བྱེད། །ཤུ་བ་མི་ཡི་
 གཟུགས་འདྲ་བ། །རིག་ཏུ་མི་བཅོད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅན། །སྲིད་མདོངས་བདག་གིས་བཟུང་གྲུར་
 བ། །དེ་ལ་གཞོན་པ་སྤྱལ་ཁོ། །ཞེས་དང་། ལ་ལ་སྒྲོངས་པས་གཞོན་པ་བྱེད། །ལ་ལ་སྒྲོངས་ཏེ་
 ཁོ་གྲུར་ན། །དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་གང་གིས་བྱ། །སྐྱོན་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་ཁས་སྒྲངས་བྱང་སེམས་དང་། རྟེན་ཉན་ཐོས་ལས་དམན་མི་རིགས་པས་དེ་དགག་པ་ནི། རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་
 བརྟགས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་བདག་གཅིག་ལུ་འོན་དུ་ཞུགས་པའང་མི་བཅོད་པར་ཁོ་བར་མི་རིགས་
 བ། བདག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་བདེ་བསྐྱབ་པར་ཁས་
 སྒྲངས་ཤིང་གཞན་གྱི་འོན་དུ་ཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ལྟ་ཅི་
 སྒྲོས་སྒྲུལ་དུ་བསམས་ནས་བཅོད་པའི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་རང་སྤྱོད་གི་
 སྐྱོན་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པས་མི་རིགས་པ་ནི། རོ་ཏོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིག་
 མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་གཞོན་པ་བག་ཅམ་བྱང་ན་བཅོད་པ་མི་བསྐྱོམ་པར་འདིས་བསྐྱེད་པ་ཅ་བ་ནས་
 བཞིག་ཟེར་བྱུབས་བྱེད། དེས་ནི་སྐྱོམ་པ་གཏོང་བ་ཡིན། བསྐྱེད་པ་ཅ་བ་ནས་དེས་བཞིག་པ་ཡིན་
 སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་པ་འོ་ཅག་ལ་མེད་རང་གི་སྐྱོམ་པ་ཤོར་ན་སྐྱོས་ཀྱི་པ་ཡིན་གསུང་བ་དང་། སྐྱོ་ལོག་པའི་
 གཡག་གི་མཚུག་མ་བསྐྱེད་ནས་འཕགས་པས་སྐྱས་ཀྱང་པ་བརྟུང་ལ། སྐྱོད་ན་མེད་སྤང་ནས་
 བདེ་བ་ལྟར་གཞོན་བྱེད་ལ་མ་སྐྱོད་པར་དེའི་ཆེ་བྱས་པས་རེ་མི་བདེར་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །གཉིས་
 པ་བཅེ་བར་བྱ་བར་རིགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ན་རང་

གི་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་དང་མཛའ་བོར་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་མི་རྟག་ཅིང་སྲོག་དང་འབྲེལ་ལ་སྐྱབས་བུལ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབས་བུལ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཉན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སྦྱོར་ནས་རང་གི་འདི་དང་བྱེ་མའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་བཅེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་ཁོ་བ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་དུ་ག་ལ་རུང་སྟེ་དུ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སེམས་བཤོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཀུར་བ་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པ་དང་བརྟན་པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། བསྟོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་གོགས་བྱས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། བསྟོད་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། སྦྱོན་ཡོད་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིས་རང་ལ་བསྟོད་པ་དང་རང་གི་གྲགས་པ་རྒྱས་པ་ལ་ཆེ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་སོགས་ཆེ་འདི་དང་བསོད་ནམས་ཐོབ་པ་སོགས་སྦྱེ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་ཉམས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ནི། གནས་ཁང་གི་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་བྱེ་མའི་ཁང་བྱ་རྒྱུ་དེ་བ་པ་ན་གྱིས་པ་ཆུང་དུ་རྣམས་དུ་བ་དང་བདག་ཅག་གཉིས་ཁྱད་མེད་དོ་སྟེ་རུ་རང་ལ་སྦྱང་ནས་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསྟོད་དང་གྲགས་པའི་རིམ་གྲོ་ནི། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་ཆེར་མི་འགྱུར། །བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་ནད་མེད་མིན། །ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་ནི་རང་དོན་ཤེས་གྱུར་ན། །དེ་ལ་རང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་དང་། བྱེ་མའི་ཁང་བྱ་རྒྱུ་དེ་བ་གྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་དུ། །དེ་གཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཡེང་བ་དང་སྦྱོ་ལས་འཛིག་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྤྲུག་དོག་བསྐྱེད་པ་དང་དགོ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་དོ་སྟེ་རུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟོད་སོགས་བདག་ནི་གཡེང་བར་བྱེད། །དེས་ནི་སྦྱོ་བའང་འཛིག་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་སྤྲུག་དོག་དང་། །ལུས་

སྤྲུལ་ཆོག་ས་པའང་འཛིག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་གི་བསྟོད་པ་དང་
གྲགས་སྟན་དང་རྟེན་བཀྱར་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་བདག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སྤྱད་བྱེད་དང་ཆགས་
པའི་འཆིང་བ་གཅོད་བྱེད་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སྒྲོ་འགྲེགས་བྱེད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་དུ་བསམས་ནས་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཁྲོ་བ་དགག་ཅིང་
དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་ནི། །གཞིག་ཕྱིར་གང་དག་ཉེར་གནས་
པ། །དེ་དག་བདག་ནི་ངན་སོང་བྱ། །ལྟར་བ་སྤྱད་ཕྱིར་ཁྱེད་མེད་ནམ། །བདག་ནི་ཁྲོལ་བ་དོན་
གཉེར་ལ། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེའི་འཆིང་མི་དགོས། །གང་དག་བདག་བཅིངས་ཁྲོལ་བྱེད་པ། །དེ་ལ་
བདག་ནི་ངེ་ལྟར་ཁྲོ། །བདག་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཇུག་འདོད་ལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་བརྒྱལ་ས་
བཞིན། །མི་གཏོང་སྒྲོ་འཕར་ཉིད་གྱུར་པ། །དེ་ལ་བདག་ནི་ངེ་ལྟར་ཁྲོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟན་
པ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་མི་བཅོད་པ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་སོ་བརྟན་པ་ཆེག་རྩལ་སོགས་ཀྱིས་མི་གཏོད་
པ་ནི། སེམས་ནི་ལྷས་ཅན་མིན་པས་དངོས་སུ་གཞན་གྱིས་གཏོད་པ་བྱ་བར་མི་རྣམས་ལ་ལྷས་ལ་
དངོས་སུ་གཏོད་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སེམས་ལ་གཏོད་པ་ཡིན་ན། བརྟན་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་
ལྷས་ལའང་གཏོད་པར་མི་རྣམས་ལས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གཏོད་པས་དགའ་བར་བྱའོ་
སྤྲུལ་དུ་བསམས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་དགག་སྟེ། དེ་ཞེགས་ན་ཞེ་སྤང་མི་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་། ཡིད་ནི་ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པས། །སྤྲུལ་གྱང་གང་དུ་འང་གཞོམ་མི་རྣམས། །ལྷས་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པས་ན། །ལྷས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་གིས་གཏོད། །བརྟན་དང་ཆེག་རྩལ་སྤྲོ་བ་དང་། །མི་སྟན་
པ་ཡི་ཆེག་དེ་ཡིས། །ལྷས་ལ་གཏོད་པར་མི་འགྱུར་ན། །སེམས་ཁྲོད་ཅི་ཕྱིར་རབ་དུ་ཁྲོ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གོང་མས་ཉམས་སུ་རྒྱངས་རྩལ་ནི། །ཤར་བའི་ཞལ་ནས། །ཁམ་ལུང་པ། །སྤྱུ་ལུང་
པ། །གྲ་བ་བ་^[1] །གསུམ་ལ་སྟན་དུ་ཅི་ཅམ་གསོལ་ཡང་ས་དོ་ལ་སྤྲོ་བ་དང་བྱེད་མེད་པས་བདེ་བར་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གྲགས།

བྱུང་། བྱི་མ་ཀུན་སྟན་ཁྱད་སྤང་བས་མ་བདེ་བར་བྱུང་གསུང་བ་དང་། གཤེན་སྟོན་ལ་འདི་འདི་
སྐད་ཟེར་བྱས་ན། སྒྲིག་ཁ་བཅད་པོ་ལའང་གཏོང་བྱ་བ་ཡིན་ཁྱོད་རང་སྤྲོ་མ་བྱས་པའི་བཤགས་པ་
གྱིས་གསུང་བ་དང་། རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་ལ། འོ་སྒྲོལ་ལ་འགའ་མ་ཡང་གྲགས་ཟེར་ནས་
མིས་སྤྲོ་ཡིན་འདུག་བྱས་པས། ལགས་མིའི་སྤྲོ་གཞི་མི་ལ་བྱེད་པ་ལས་འོ་ན་ཅི་ལ་བྱེད་གསུངས་
པས། དེ་ནས་སྤྲོ་མ་སྐྱེལ་འཕྲོ་ཐད་གྱིས་ཆོད་གསུང་། །གསུམ་པ་བརྟན་སྟོད་སོགས་གྱིས་གཞན་མ་དགའ་ཡང་
མི་གཞོད་ཚུལ་ནི། གཤེན་བརྟན་པ་སོགས་བྱས་པ་ན་གང་ཟག་གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བས་དེའི་བྱིར་
མི་དགའ་འོ་སྟུང་ན། གཞན་བདག་ལ་མི་དགའ་བས་བདག་ལ་གཞོད་ན་བདེན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དེས་
ནི་རང་ལ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་མི་དགའ་བ་སྤངས་ཏེ། གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བ། །དེས་
ནི་ཆེ་འདིའམ་ཆེ་གཞན་ལ། །བདག་ལ་ཟ་བར་མི་བྱེད་ན། །བདག་ནི་ཅི་བྱིར་དེ་མི་འདོད། །ཅེས་
སོ། །བཞི་བ་དེས་རྟེན་བཀུར་མ་བྱུང་ཡང་མི་གཞོད་ཚུལ་ནི། མི་དགའ་བས་བདག་ལ་མི་གཞོད་མོད་འོན་ཀྱང་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལས་རྟེན་པ་འཕྲོ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པས་བརྟན་པ་དང་སྤྲོད་པ་དང་མི་
སྟན་པ་སྤྲོ་བ་ལ་ཁྱོད་སྟུང་ན། རྟེན་པ་ཐོབ་ཀྱང་འདིར་བཞག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཁྱོས་པའི་སྤྲིག་པ་རྗེས་
སྤྱུ་འབྲང་བས་རྟེན་པ་མེད་པར་སྤྱར་དུ་ཤི་བ་དང་ལོག་འཆོས་རིང་དུ་གསོན་པ་གཉིས་སྤྲོ་མ་བཟང་
ངོ། །རྟེན་པ་ཐོབ་སྟེ་རིང་དུ་གནས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མི་ཐར་བས་འཆི་དགོས་ལ། འཆི་བའི་ཆེ་ན་
སྤར་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་སྤྱད་པ་དང་ལོ་གཅིག་ཙམ་བདེ་བ་སྤྱད་པ་གཉིས་འབྲས་སྟེ་གཉིས་ཀ་བྲན་པའི་
ཡུལ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་དེའི་ཆེ་བདེ་སྤྲིག་གི་བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ངོ། །དཔེར་ན་མི་ལམ་
དུ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་བ་སྤྱང་བ་དང་ཡུད་ཙམ་ཞིག་བདེ་བ་སྤྱང་བ་གཉིས་སད་པའི་ཆེ་བདེ་མི་བདེ་ལ་
བྱེད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ལ་རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ན་^[1]བརྟན་
པ་དང་མི་སྟན་པ་སྒྲིགས་པ་སོགས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་ངོར་རང་ཉིད་བྱུང་།

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆགས་པ་སྒྲིག་ན།

པར་ཅན་དུ་གྱུབ་པ་ལ་དོན་གཉིས་མེད་པས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་བདེ་བ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་། རྟེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་མི་འདོད་ན། །བདག་གི་རྟེན་
པ་འདིར་འདོར་གྱི། །སྤྲིག་པ་དག་ནི་བརྟན་པར་གནས། །བདག་ཉིད་དེར་ནི་ཉི་ཡང་སྒྲུའི། །ལོག་
འཆོས་ཡུན་རིང་གསོན་མི་རུང་། །བདག་ལྟ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཀྱང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་
ཉིད་ཡིན། །ཆི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་བདེ་སྤྱོད་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་། །གཞན་ཞིག་ཡུང་
ཅམ་བདེ་བ་སྤྱོད་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །སད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལའང་། །བདེ་
བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མེད། །ཆེ་རིང་ཆེ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡང་། །འཆི་བའི་དུས་སུ་དེ་འབྲར་ཟད། །རྟེན་
པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྤྱད་ཀྱང་། །ཆོམས་པོས་སྒོགས་པ་རི་བཞིན་
དུ། །སྤྲོམ་ལོག་པ་སྟོང་བར་འགོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་དག་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་སོ་
དག་འབྱོར་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་མི་རིགས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་གྱི་པན་བདེ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ཁོ་རང་གིས་བདེ་བ་རྟེན་པ་ལ་ཁོ་བ་དང་། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་ཟེར་ནས་དེ་དག་ལ་རྟེན་བཀུར་དམན་པ་ཅམ་བྱུང་བ་ལ་ཡིད་མི་
བདེ་བ་ནི་ཉིན་དུ་འགལ་ལོ་སྤྲོམ་ནས་གཞན་ཅི་འབྲ་ཞིག་གི་འབྱོར་པ་ལའང་སྤྲག་དོག་སྤངས་ཏེ་
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེ་བསྐྱུབ་པ་རྣམས་མིང་ཅམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
བདེར་འདོད་པས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་རྟེན་ན། །དེ་
ཀོ་ཅི་སྟེ་ཁོ་བར་བྱེད། །འདིག་རྟེན་གསུམ་མཆོད་འཆང་རྒྱ་བར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་
ཅེ་ན། །བསྟེན་བཀུར་ངན་ངོན་ཅམ་མཐོང་ནས། །ཅི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཏུང་བར་བྱེད། །གསོ་བྱ་གང་
ཞིག་ཁྱོད་གསོ་བ། །ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྤྲོམ་བྱ་སྟེ། །གཉིན་གྱིས་འཆོ་བ་རྟེན་གྱུར་ན། །དགའ་མི་

འགྱུར་བར་སྐྱར་ཁོ་འམ། །དེ་ཅི་འགྲོ་ལ་མི་འདོད་ན། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན། །གང་ཞིག་
གཞན་འཕྱོར་ཁོ་དེ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ག་ལ་ཡོད། །གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལས་རྟེན་དམ། །སྤྱིན་
བདག་ཁྱིམ་ན་གནས་སྒྱར་པ། །ཀྱན་རུ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ན། །ཁྱིན་མ་ཁྱིན་རུང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་དགྲ་ལ་བསམ་ངན་མི་རུང་བ་ནི། དགྲ་རྒྱད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་བརྒྱག་ན་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་
ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་ལ་མི་གཞོད་པས་རང་སྤྱག་བསྐལ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ་གཞོད་
ནའང་རང་གཞན་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་
པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དགྲ་ཞིག་མི་དགའ་ན། །དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སློན་
ཙམ་གྱིས་ནི། །དེ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་སྤྱག་བསྐལ་དེ། །བྱུ་
ནའང་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་འཆོངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ལས་སྤང་བའང་གཞན་
ཅི་ཡོད། །ཉོན་མོངས་ཉ་བས་བཏབ་པ་ཡི། །མཆིལ་པ་འདི་ནི་མི་བཟད་གཟེབ། །དེས་བཟུང་
སེམས་དཔྱལ་བུམ་པར་ཡང་། །དཔྱལ་པའི་སྤང་མས་བདག་འཆོད་དེས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
ནང་གི་དགྲ་ཁོང་ཁོ་འཛོམས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་དང་རང་གི་གཉེན་བཤེས་ཀྱི་འདོད་
པའི་གོགས་བྱེད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསྐྱབས་པ་དང་རང་གི་དགྲའི་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་
པ་ལ་མཐའ་གཅིག་རུ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་བལྟས་ན་དེ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་སྟེ། །དེ་འཕེལ་ན་
ཞེ་སྤང་བསྟེན་ཅིང་མཐའ་གཅིག་རུ་མི་དགའ་བ་ལོག་ན་ཡིད་མི་བདེ་བརྒྱུ་ལ་དེ་ལོག་ན་ཞེ་སྤང་
མི་སྟེ་བས་སྤར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་མཐའ་གཅིག་རུ་མི་དགའ་བ་རྣམ་པར་
བརྒྱུ་ལ། །སྒོ་དུ་མ་ནས་ཁོང་ཁོ་དགག་པར་བྱ་སྟེ་ཉེས་དམིགས་ཤིན་རུ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །འགོག་
པའི་གདམས་ངག་ཀྱང་སྤར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པ་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བརྒྱལ་ལན་བྱས་ནས་ཁ་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་དགྲའི་མཆོག་ཁོང་ཁོ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་
དག་ཡིན་པས། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མ་

ནས་བཀག་ན་ཁོང་ཁྲོའི་ནང་ཆོན་གྱི་རིགས་དུ་མ་ཁེགས་ཤིང་བཅོད་པ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་སྒྲེ་ལ་ཡང་
དག་པའི་ལུང་གི་དོན་དེ་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་རྟེན་པའི་གོ་བ་གཉིད་ཚུགས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་
སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་བག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་འདོར་བ་དག་གིས་ནི་
ལམ་ཐབས་སོ་འདི་དག་སྤངས་པས་དུག་བཞིན་དུ་དོར་ཚུལ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་སྒྲོམ་འདོར་
བ་རྣམས་ནི་འདི་དག་ལ་སོགས་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དོར་བ་
ཡིན་པས་རང་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྦྱིང་པོ་ལོན་པའི་གོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་
པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་མེན་པའི་བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་
ལེན་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་། གཞི་ཡི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་
བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོད་འབྱུག་ལས། བདེ་བའི་རྒྱ་ནི་ངེས་འགའ་ཞིག །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྒྱན་དུ་འབྱུང་
བས་དེ་ལམ་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེས་བསྐྱེད་བརྟུས་སུ་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡང་ན་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་ལ་ཡང་ན་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲོ་ཤི་བའི་ཞུམ་པ་བསྐྱེད་ནས་
དགོ་བ་ལ་སྒྲོར་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་གྱིས་
བྱས་པའང་ཡོད་ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་མ་བྱས་གང་ལའང་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའང་ཡོད། ཁ་ཅིག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་དགོ་བའི་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་ན་འབྱུང་ལ་མ་ཞུགས་
ན་མི་འབྱུང་བའང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་ལས་དང་འབྲལ་གྱི་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་སྒྲེ་
བ་དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་བསྒྲོག་མི་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་
སྤྱག་བསྐྱེད་གཉུག་མ་དེའི་རྟེན་དུ་རང་གི་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་མེས་ཁྲལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་
ནས་ཤིན་ཏུ་བཅོད་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ། དང་ལེན་ཡོད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞི་བཞག་དེ་མ་ལོག་ཀྱང་

དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བྱེད་པའི་སེམས་ཁལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་གཏན་མི་འབྱུང་ལ་སྤྱག་
བསྐྱེད་གཞན་དེ་ལའང་ལམ་དུ་འབྱེད་ཐབས་བྱས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེས་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བས་
བཟོད་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པ་གནད་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགའ་བར་འཛིན་པ་
དགག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དང་དུ་སྒྲུབ་བར་འོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་
བྱུང་བ་དེ་སྒྲུབ་བཅོས་སུ་འདུག་ན་ནི་ཡིད་མི་དགའ་བ་བྱ་མི་དགོས་ལ་བཅོས་སུ་མི་བྱུང་ན་ནི་མི་
དགའ་བ་བྱས་ཀྱང་ཕན་པ་མེད་པས་དགོས་རྒྱས་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བཟེ་རེ་ཆེ་
ན་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ལྟར་བཟོད་དགའ་ལ་བཟེ་རེ་རྒྱུ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཡང་བསྐྱེད་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་
ན་ཡང་། །དེ་ལ་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཕན། །ཞེས་དང་། ཆ་གང་ཆར་དང་རྒྱུ་ཆོགས་དང་། །ནད་
དང་འཆིང་དང་བརྟེན་སོགས་ལ། །བདག་གིས་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞོད་པ་
འཕེལ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་གི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་དགའ་
སྤྱད་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པ་དང་། རྒྱུ་རིམ་ནས་གོམས་ན་མི་དགའ་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་ན་དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་མི་སྐྱེ་བས་ཐར་
པ་ལ་ཡིད་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཐེབས་པ་ན་རྣམས་པས་མཐོ་བ་འཛིག་པས་
དེགས་པ་སེལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཆོར་བ་དྲག་པོ་སྤྱོད་པ་ན་དེ་མི་དགའ་བ་ལས་རྒྱུང་
བས་འབྲས་བྱ་དེ་མི་འདོད་ན་རྒྱུ་ལས་སྟོན་དགོས་པས་སྤྱིག་ལ་འཛེམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་གྱིས་གཏུངས་པ་ནི་བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དགོས་ན་རྒྱུ་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས་དགའ་
བ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་གི་ཉམས་ལ་དཔག་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་།

འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་སྤྲོམ་ནས་འཁོར་བ་ན་འབྲམ་པ་ནམས་ལ་སྦྱང་རྩི་སྦྱོར་བའོ། །དེ་དག་དང་
དེས་མཆོན་ནས་རང་གིས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་ནི་འདོད་པའི་
གནས་སོ་སྤྲོམ་དུ་སྒྲོ་ཡང་ཡང་སྤྱང་སྦྱོ། སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པར་ངེས་འབྱུང་མེད། །དེ་བས་སེམས་
ཁྱོད་བཟན་པར་མཐོས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་ནི། །སྦྱོ་བས་དེགས་པ་
སེལ་བར་བྱེད། །འཁོར་བ་པ་ལ་སྦྱང་རྩི་སྦྱོ། །སྤྱིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགལ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བར་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེ་བའི་པན་ཡོན་བསམ་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྒྲོག་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་སྔོན་འཁོར་བ་ན་
འཁོར་བའི་ཆེ་དགོས་པ་དམན་པ་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་རེའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་ཤེས་ཀྱང་
སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མ་བྱུང་དུ་བསད་ནས་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་པའི་རྒྱར་རྒྱར་
པའི་དོན་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མ་དང་དུ་སྒྲུངས་ན་དེ་ནི་བདག་རང་གཞན་གྱི་པན་བདེ་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་བསྐྱབ་པའི་དགེ་བ་ལ་ཞུགས་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་སྤྲོ་མ་ལས་བྱེ་བ་སྤྲག་འབྱམ་འབྱར་
དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་དུ་སྒྲུང་བར་རིགས་ན་དེ་བས་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་སྤྲོམ་དུ་ཡང་ཡང་སྒྲོ་བཟན་
པར་བྱའོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་ལ་སོགས། །དཔྱལ་བར་སྦྱོང་སྤྲག་
སྤྱོད་རྒྱར་ཀྱང་། །བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི། །གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ། །འདི་ནི་དེ་
ཙམ་གཞོན་མིན་ལ། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འབྱུབ་འབྱར་བས། །འགྲོ་བའི་གཞོན་སེལ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལ། །དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྲར་རང་གཞན་གྱི་དོན་
གང་ཡང་མ་བྱུབ་པའི་དགའ་སྤྱད་དེ་ཙམ་བྱས་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་ནི་དོན་ཆེན་སོ་འབྱུབ་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཅོད། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་བྱར་ཡོད་པ་ནི་བདག་
གིས་ལེགས་པ་རྙེད་དོ་སྤྲོམ་དུ་སེམས་འཕངས་མཐོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་བཤེས་གཉན་
ངན་པས་བསྐྱུས་ནས་དོན་མེད་པའི་ལམ་ངན་པ་ལའང་མདུང་ཅེ་གསུམ་ལ་མཆོང་བ་དང་མེ་ལྔ་

བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་བཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དགོས་པ་དམན་པའི་
ཆེད་དུ་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་གཡུལ་འགྲེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དུ་མ་ལ་བསྐྱན་འཇུགས་
པ་རྣམས་བསམས་ལ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་མི་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ། སྤྱག་བསྐལ་
དཔག་མེད་བརྒྱུག་པའི་པན་ཡོན་བསམས་པ་ནི། གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་པའི་སོར་མོ་ཅམ་
བཅད་ནས་གསོད་པ་ལས་ཐར་ན་དཀའ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་ལྟར། མའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་
ཕྱ་མོ་འདི་འབྲས་སྤྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དང་ཁྱད་པར་དུ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོའི་
སྤྱག་བསྐལ་གཏན་བརྒྱུག་བྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ་སྟམ་དུ་འབྲལ་དང་ཡུན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ན་དཀའ་སྤྱད་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་སྟེ་
སྟེ། །གསོད་པའི་མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །གལ་ཏེ་མི་ཡི་སྤྱག་
བསྐལ་གྱིས། །དཔྱལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ། རྩུང་རིམ་ནས་གོམས་ན་
མི་དཀའ་བ་ལ་མདོར་བསྟན། རྩུས་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གོམས་ན་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་
གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་བས་གཞོད་པ་རྩུང་བསྟོམས་པས། །གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འདྲ་བཅོད་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་བཟུང་ནས་སྤྱག་བསྐལ་
རྩུང་རིམ་དང་བསྐྱེས་ཀྱིན་བྱས་ན་སྤྱག་བསྐལ་དང་དུ་ལེན་པ་སྟོབས་རྩེ་རྩུས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
པ་རྩུས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྩུང་རིམ་ནས་གོམས་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་རྩུང་
དུ་ལ་གོམས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་དཀའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ལ་གོམས་པ་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་
གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་སྤྱག་བསྐལ་རྩུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་པ་གོམས་པས་བདེ་བའི་
འདུ་ཤེས་ཉིད་དུ་ཉི་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གོམས་ཆད་ནི། དེ་དག་འོང་བའང་།
དག་ལྟལ་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་ལས། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་ཞེས་

དང་། སྤྱི་པོ་བཞོད་པ་ལས་ཀྱང་། ལུ་མོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཞིམ་པའི་བྱིར་བྱལ་
 པར་དཀའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་ཚུགས་པའི་
 སྤྱིང་སྒྲོབས་དགོས་ཀྱི་སེམས་སྤྲུལ་མོས་མི་འོང་ངོ་། །གསུམ་པ་སྤྱིང་སྒྲོབས་བསྐྱེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཡང་
 གྲོགས་སུ་འཆར་བ་ནི། དེས་ན་དང་པོ་ནས་སྤྱིང་སྒྲོབས་མ་ཚུངས་པར་བསྐྱེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཡང་
 གྲོགས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་དཔལ་པོ་འགའ་ཞིག་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པ་ན་རང་གི་ཁྱག་པོ་བ་མཐོང་
 བ་དེས་སྤྱིང་སྒྲོབས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་བཞིན་འོ། །དང་པོ་ནས་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ཀྱང་
 ངས་དེ་འབྲ་བ་མི་འོང་ཟེར་ནས་རང་ཁྱད་དུ་བསད་ན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུང་དུས་ཀྱང་ལམ་ལས་སྒྲོག་
 པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲར་མ་འགའ་ཞིག་གཞན་གྱི་ཁྱག་མཐོང་ན་འདྲ་བོག་ནས་འགྲེལ་
 འགྲོ་བ་བཞིན་ཏེ། ལ་ལ་བདག་གི་ཁྱག་མཐོང་ན། དཔལ་བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡོད། །ལ་ལ་
 གཞན་གྱི་ཁྱག་མཐོང་ཡང་། བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། །དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངང་བརྟན་
 དང་། །སྤར་མའི་ཚུལ་ལས་ཁྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་དགོས་ན། རི་འབྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་དུ་མྱང་སྒྲུལ་ན། འདི་ལ་བརྒྱད་ལས། **དང་པོ་**གནས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཆོས་གོས་དང་
 བསོད་སྒྲོམས་དང་མལ་ཆ་དང་སྒྲན་དང་ན་བའི་གསོས་སྒྲན་དང་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ནི་ཆངས་སྤྱོད་
 འཕེལ་བའི་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ངན་པ་དང་ཉུང་བ་རྟེན་པ་དང་པ་རོལ་པོས་མ་གྲུས་པ་དང་ཡུན་
 རིང་དུ་བརྒྱངས་ནས་བྱིན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་ཡི་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའོ། །**གཉིས་པ་**འདིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། མ་རྟེན་པ་དང་མི་སྒྲན་པ་
 དང་སྤྱད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་འདིག་པ་ཟད་པ་ཁྱ་བ་ན་བ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་འདིག་
 པ་ནས་འཆི་བ་སྟེ་དགྲ་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་དམ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །**གསུམ་པ་**སྤྱོད་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་

ནི། འཚག་པ་དང་འགྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་ནི་སྤྱོད་ལས་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་དང་སྔ་དང་གསུམ་པས་སྤྱིབ་པ་ནམས་ལས་ཉིན་མཚན་དུ་སེམས་སྤྱོད་བ་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་དུ་ལེན་གྱི་དུས་མ་ཡིན་པར་བྲིའམ་བྲིའུ་འམ་རྩ་བཏིང་བའམ་ལོ་མ་བཏིང་བ་ལ་སློམ་འབེབས་བར་མི་བྱེད་པའོ། །

བཞི་པ་ ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་མཚོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཚོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་དང་ཆོས་རྣམས་བཟུང་བ་དང་བཟུང་བ་རྣམས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པ་དང་གསངས་བསྟོད་དེ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་བ་དང་གཅིག་ཕྱ་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟིན་པའི་ཞི་ལྷག་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་ཆོས་འཛིན་པ་བདུན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ཙོལ་བ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱུང་བ་དེ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །**ལྔ་པ་**སྤྱོད་ས་མོས་འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྤྱ་དང་ཁ་སྤྱ་བྲེགས་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་མི་སྤྱག་པ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་དང་གོས་དུས་པ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱམས་ནས་གནས་པས་ཚུལ་གཞན་བྱ་བ་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ཏེ་གཞན་ལས་རྟེན་པས་འཆོ་བས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་འཆོ་བ་ཅན་དང་རྟེན་པ་རྣམས་གསོག་ཅིང་མི་སྤྱོད་པས་ངི་སྤིད་འཆོ་བའི་བར་དུ་གཞན་ལས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འཆོལ་བ་དང་། མི་ཆངས་སྤྱོད་སྤངས་པས་མ་ཤིའི་བར་དུ་མིའི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་ལྷོག་པར་བྱ་བ་དང་གར་དང་བཞད་གད་སོགས་སྤངས་པས་མཛའ་པོ་དང་སྟོང་དུ་སྤྱག་པ་དང་རྩུང་པོ་གོགས་ལ་སོགས་པ་དང་དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཤིའི་བར་དུ་མིའི་དགའ་ཅིང་ལས་ལྷོག་པ་སྟེ་སྤྱོད་ས་མོས་འཆོ་བ་བདུན་ནོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །**དྲུག་པ་**མངོན་པར་བཙོན་པས་དུབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དགོ་ཕྱོགས་ལ་བཙོན་པ་ལ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་དུབ་པ་དང་འཁྲུག་པ་ངལ་བའི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་པའོ། །**བདུན་པ་**སེམས་ཅན་

གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལས་སྐྱག་བསྐྱལ་བྱང་བའང་དང་དྲུ་
ལེན་པའོ། **།** **བརྒྱད་པ་** འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ལྷུང་བཅེད་དང་ཆོས་གོས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་
པ་རབ་དྲུ་བྱང་བ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞོ་གས་འཆོ་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱིས་པའི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལས་བྱང་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་དང་དྲུ་ལེན་པའོ། **།** **དེ་བརྒྱད་ཀྱི་**
སྐྱག་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་བཅོན་འབྲས་ དེ་ལྟར་གཞི་བརྒྱད་ལས་བྱང་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གང་ཡང་རུང་བས་
ཐེབས་ཀྱང་སོ་སོའི་བཅོན་འབྲས་མི་གཏོང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཞུགས་ནས་བརྒྲུག་པའི་
གོགས་སུ་མི་འགྱུར་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བ་མེད་པར་འཇུག་གོ།

གསུམ་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཅོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ། མོས་པའི་
ཡུལ་ནི་བརྒྱད་དེ། དང་བའི་ཡུལ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། **།** མངོན་དྲུ་བའི་
ཡུལ་ནི། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། **།** འདོད་པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་སྟེ་དེ་ཡང་མངོན་པར་ཤེས་པའི་མཐུ་དང་པར་བྱིན་
དུག་གི་མཐུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མཐུ་གསུམ་མོ། **།** གླང་དོར་གྱི་ཡུལ་ནི། ལེགས་པར་སྤྱད་
པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པའི་རྒྱུ་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་
སུ་བྱའོ། **།** བསྐྱོམ་པའི་ཡུལ་ནི། ཐོབ་བྱའི་དོན་བྱང་ཆུབ་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་བྱའོ། **།** རྩོས་བསམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་
ཡུལ་ནི། ^༡ ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་ཡུལ་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གྲོ་ལུང་བ་བཞེད་དོ། **།** ལྟོབས་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་ལེའུར་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྒྱད་
པར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དྲུ་བ་དགོས་སམ་ **ཕྱི་མ་འདི་རྗེའི་རང་ལུགས་ཡིན་ཏེ་ལམ་རིམ་རྒྱུང་དུས་ཤེས་སོ།**
། **སྟམ་མོ།** **།** མོས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དེ་དག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་མི་མཐུན་པ་མེད་
པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དང་ཡང་དྲུ་སེམས་པའོ། **།** **སྐྱག་བསྐྱལ་དང་ལེན་དང་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་**

བརྒྱད་ཚན་གཉིས་ནི་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པ་བཞོད་པ་སྟེ་བྱད་པར་དུ་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་འདི་
རྒྱས་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆིང་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བཅོད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྐྱབ་
པ་ནའང་དམ་པ་རྒྱག་དང་ལྡན་པ་དང་པར་བྱིན་རྒྱག་ཆང་བར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། གཞན་བཅོད་
པ་ལ་འགོད་པ་བཅོད་པའི་སྤྱིན་པ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤར་བ་འདད་པ་དང་འབྲེལ།

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྗེས་སུ་བཞུགས་ཞིང་བསྐྱོན་
པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་ཟད་པའི་བཅོད་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་
དེ་རྗེ་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་ས་མཐོན་པོའི་བཅོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་
བ་དང་། ལས་དང་པོ་པའི་བཅོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དམིགས་བྱེད་པར་བྱས་ནས་ཚུལ་བཞིན་
དུ་དེ་ལ་སྤོབ་པ་དང་རྗེ་སྤྱད་བའདད་པའི་མཆོམས་ལས་འདས་ནའང་བྱིར་འཆོས་པ་ལ་བཙོན་པ་
དགོས་ཀྱི་དེ་དག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་ཡལ་བར་དོར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དུ་མས་རྒྱན་དུ་གོས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱི་བ་གཞན་དུའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཇད་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ལ་ལམ་གྱི་གནད་དམ་པར་བལྟས་ནས་རྒྱས་པ་རྣམས་ད་
ལྟ་ནས་བསྐྱབ་ཅིང་མི་རྒྱས་པ་རྣམས་ལའང་བསམ་པ་སྤངས་ན་ལག་བཟང་གིས་རྒྱས་པ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཆོགས་ཆུང་དུ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆུང་དུས་བཅོད་པའི་པར་བྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་སྟོབ་ཚུལ།

བཞི་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆིང་ལྟར་བ།
དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དགེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་མངོན་པར་

སློབ་སྤྱི། སློབ་འཇུག་ལས། བཙུག་གང་དག་ལ་སློབ་པོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ས་ལས་ནི། དག་བ་
 བསྐྱ་བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་མཛོན་པར་སློབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བ་དང་
 དེས་བསྐྱངས་པའི་སློབ་གསུམ་གྱི་ལས་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །གཉིས་བ་ལ་མཚམས་སྦྱར་དང་། བན་
 ཡོན་དང་། ཉེས་དམིགས་གསུམ་ལས་དང་སོ་ནི། བཙུག་ཡག་པར་བཙུགས་པའི་བན་ཡོན་དང་མ་བཙུགས་
 པའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་སེམས་བ་སྟེ་དེ་ལ་གོམས་ན་བཙུག་ཡག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཉིས་བ་དེ་ལ་བན་ཡོན་ནི། བཞེ་ལས་དང་སོ་ཡོན་ཉན་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་
 བསམ་བསྐྱེད་པ་ལས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་ལྷན་པ་སེལ་བྱེད་ཅིང་། །ངན་སོང་ཡོངས་སུ་སྤོང་
 བའི་གཞིར་གྱུར་བ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་བཙུག་ཡག་འཕགས། །གང་ཡིན་དེ་
 བེ་ཏྱ་ཏུ་བརྟེན་པར་གྱིས། །འཛིག་རྟེན་འདི་ན་བཟོ་གང་རི་ཡོད་དང་། །འཛིག་རྟེན་འདས་བཟོ་
 གང་དག་རི་ཡོད་བ། །བཙུག་ཡག་བཙུགས་ལ་རྟེན་པར་མི་དགའ་ན། །མཁས་བ་སུ་དག་བཙུག་
 ཡག་སློབས་ཀྱིས་སློ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་གྱུར་བ། །དེ་དག་ཞུགས་གཉིད་
 སློན་ནམས་མཐོང་ནས་ནི། །ཏྱ་ཏུ་བཙུག་ཡག་ཚུལ་ལ་གནས་པར་བྱེད། །འདི་ནི་ང་ཡིས་དེ་
 དག་བསྐྱེད་བྱས་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཉིས་བ་ཉན་སོངས་སོགས་ཀྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཐོབ་པ་ནི།
 མདོ་སྤེའི་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། དག་བའི་ཆོགས་སམ་ཡོན་ཉན་གྱི་ནང་ན་བཙུག་ཡག་མཆོག་ །ཡིན་
 ཉེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ བཙུག་ཡག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཉན་མ་ལུས་བ་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལ་འཐོབ་པའི་
 ཕྱིར། །བཙུག་ཡག་གིས་ནི་ མཐོང་ཆོས་ཀྱི་མོད་ལ་ བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱི་བདེ་གནས་མཆོག་ །དེ་ལས་
 བེ་དངོས་གྲུབ་འཛིག་རྟེན་འདས་དང་འཛིག་རྟེན་གཏོགས་ བ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་སྟེ། །བཙུག་ཡག་གིས་
 བེ་འཛིག་རྟེན་བ་སྤྱི་སྤྱི་འདོད་པ་འཐོབ། །བཙུག་ཡག་གིས་ནི་ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་བ་དག་བ་རབ་
 འགྱུར་ལྟ། །བཙུག་ཡག་གིས་ནི་ དམན་པའི་ཕྱང་འདས་འཛིག་ཆོགས་འདས་ནས་གྲོལ། །བཙུག་
 ཡག་གིས་ནི་ ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤང་བས་ བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ པར་བྱེད་པའི་ལས་དང་ལྷན་པའི་

ཕྱིར། །ཞེས་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་མི་པམ་ཚུལ་ནི། བཙུན་འགྲུས་ལྡན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་
ཆགས་ཞེན་གྱིས་ ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་ལས་ པམ་མེད། །བཙུན་འགྲུས་ལྡན་པ་ གཉིད་མ་རིག་པ་སོགས་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་ལས་ པམ་མེད། །བཙུན་འགྲུས་ལྡན་པ་ སྤྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོར་བས་ ཡོན་ཏན་འབྱུང་
བ་ལས་ པམ་པ་མེད། །བཙུན་འགྲུས་ལྡན་པ་ ཡོན་ཏན་རྒྱུ་དུ་ཆོག་མི་ཤེས་པས་ན་ ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་པམ་པ་
མེད། །ཞེས་དང་། གསུམ་པ་བཙུན་འགྲུས་སྤྱིན་སོགས་པས་མཆོག་ཡིན་ཚུལ་ནི། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། གང་གི་
ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་
བོ་དང་མཆོག་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བཙུན་འགྲུས་
ནི་སྤྱི་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་བསྟན་པས་སྟོན་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། བཞི་པ་བཙུན་འགྲུས་ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་ཀྱན་འབྱུང་བར་
མ་ཟད་མི་མིན་ཡང་དགའ་ཚུལ་ནི། པར་ཕྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་སྦྱོར་མེད་བཙུན་འགྲུས་ཆེ་
ལྡན་ན། །མི་འཐོབ་མི་འགྲུབ་རྣམས་པ་གང་ཡང་མེད། ཅེས་དང་། མི་མིན་ཀྱན་ཀྱང་དེ་ལ་པན་པར་
དགའ། །ཉིང་འཛིན་རྣམས་པ་ཀྱན་ཀྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཉིན་མཆོན་དུས་རྣམས་འབྲས་བྱ་ཡོད་
པར་འདའ། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་དམའ་བར་འགྱུར་བ་མེད། །མི་ཡི་ཆོས་ལས་འཕགས་པའི་
དོན་རྣམས་ཀྱིས། །མེ་ཏོག་ལྷན་ལ་བཞིན་རྣམས་པར་འཕེལ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཉེས་དམིགས་
ནི། སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམས་པར་རིང་
ངོ། །ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱིན་པ་མེད་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་
གཞན་གྱི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། བན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་
གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱན་མེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཙུན་འགྲུས་མེད་ན་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་ནས་དཀར་ཆོས་ཀྱན་
གྱིས་མོངས་པར་འགྱུར་བས་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྦྱིས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་

ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས། རབ་དབྱེ་དངོས་དང་། བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་
 བའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་བཙུན་
 འགྲུས་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གོ་ཆའི་བཙུན་
 འགྲུས་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་བཙུན་འགྲུས་ཚོས་པ་ན་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་ལ་ནས་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་
 ཏུ་འགྲོ་བའི་བསམ་བའི་གོ་ཆ་འདི་ལྟ་བུ་ཀྱོན་པར་བྱེད་དེ། བདག་ནི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དང་
 ཡུན་མཉམ་པའི་ཉིན་ཞག་བསགས་པའི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་བྱེ་བ་སྤྱག་འབྲུམ་
 འགྱུར་གྱིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཁོ་ནར་
 གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འཛོལ་པར་འགྱུར་ནའང་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ་རྫོགས་བྱང་གི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པར་
 བྱེད་ལ་བཙུན་འགྲུས་ལ་ཞུགས་པའང་མི་གཏོང་ན། དུས་ཀྱི་ཡུན་དེ་ལས་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཆེས་ཆུང་བས་ལྟ་ཅི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །བྱང་སེམས་གང་བཙུན་
 འགྲུས་དེ་འདྲ་བ་ལ་མོས་པ་ཅན་དང་དད་པ་ཅན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་བཟན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་བྱང་
 རྒྱལ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་འགྲུས་ཚོས་པ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱ་རྣམས་པར་བྱེད་ན་བཙུན་འགྲུས་དེ་དང་
 ལྡན་པ་ལྟ་ཅི་སྤྱོད་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་དང་གཞན་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ལས་གང་ལ་སེམས་ཞུས་པའི་དཀའ་
 བ་སྤྱད་དགོས་པའི་བྱ་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཏེ་འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་
 ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམས་པ་སད་ངེས་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བས་སྤྱོད་པར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་སྤྱག་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་ནི། པར་ཕྱིན་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་པའི་འཁོར་
 བའི་མཐའ་དང་མཉམ་ཅན་དུ། རྒྱ་ཆེ་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཚན་གྱུར་ལ། །དེ་འདྲའི་བསགས་པས་
 ལོར་གྱུར་དུས་རིང་བའི། །བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ཐིགས་གྲངས་སྟེད་ཀྱིས། །བྱང་རྒྱལ་མཆོག་གི་
 སེམས་ཅིག་སྤྱོད་འགྱུར་ལ། །དེ་འདྲའི་རྣམ་པས་ཆོགས་གཞན་རེ་རེ་ཞིང་། །བསྐྱེད་དགོས་གྱུར་

ཀྱང་སྙིང་རྗེས་སྦྱོར་བ་མེད། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་སྦྱིད་ལུག་མེད་པར་བསྐྱབ། །འཁོར་ཆེ་རང་གི་སྤྱག་
བསྐྱེད་སེམས་བཏང་ཞིང་། །གོ་ཆ་བརྟན་པ་དབག་ཡས་དེ་བསྐྱེད་ན། །བརྟུལ་ཞུགས་དཔའ་པོ་
སྙིང་རྗེའི་རང་ཅན་ལ། །ཡང་དག་ལྷངས་པ་དང་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན། །ཅེས་གསུངས་པའང་གོ་ཆའི་
བཙུན་འགྲུས་སོ། །གསུམ་པ་གོང་ན་མེད་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་ནི། །གཞན་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་
ད་ལྟ་ཡན་ཆད་ལ་ཞག་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ་དང་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་
པའི་ལོ་འབུམ་སོང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཅིག་སྦྱོར་ཞིང་སངས་རྒྱུས་གཅིག་མཐོང་ལ་དེ་འདྲ་
བ་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་དང་
སྦྱིད་པ་ཞེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་དང་སྦྱིད་པ་ཞེས་པར་
བྱ་དགོས་ཀྱང་མི་ཞུས་པའི་གོ་ཆ་ལ་གོ་ཆ་མི་ཟད་པར་སྒོ་བྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་
ཏེ་གོང་ན་མེད་པའི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །མདོར་ན་འདི་འདྲ་བའི་བསམ་པ་རེ་བསྐྱེད་ཅུས་
ན་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་ལྷག་དུ་རྫོགས་ཤིང་སྦྱིབ་པ་དབག་དུ་མེད་པ་འདག་ལ་བྱིར་མི་སྡོག་
པའི་རྒྱ་མཆོག་དུ་འགྱུར་ཞིང་། །ཡན་རི་ལྟར་རིང་བ་ལ་དགའ་བ་དེ་ཅམ་དུ་སྤྱར་དུ་འཁོར་རྒྱལ་སྦྱིད་
པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་དུས་ཆེས་རིང་བ་སོགས་ལ་སྦྱོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་དུས་བྱུང་དུས་འཁོར་རྒྱ་
བར་འདོད་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ལ་ཆེས་རིང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་
མད་དུ་བྱུང་བ་སྦྱེ་བ་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གོ་ཆ་གྱོན་ནས། །གང་གི་དོན་
དུ་བཙུན་འགྲུས་ཚུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། །དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་བཙུན་འགྲུས་ནི། །བྱིན་བྲག་
ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བཙུན་
འགྲུས་ནི། །དོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱོར་བའི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །གཉིས་པ་
བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གལ་ཆེ་བ་ནི། །སྤར་བཤའ་བ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་
ཀྱི་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཕེལ་བ་འདི་ལ་རག་ལས་པས་འདི་བསྐྱེད་

པའི་ཉམས་ལེན་ནི་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། །གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གདམས་ངག་གང་ཡིན་ནི། དེ་ཡང་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ཉིད་གོ་སླ་ཞིང་སྦྱང་བདེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཐོང་
བས་དེའི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འདི་ལ་བཞི། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གོགས་འགལ་རྒྱུན་སྤང་བ་དང་།
མཐུན་རྒྱུན་དབྱེད་གི་ཆོགས་བསག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བཙུན་འགྲུས་ཙམ་པ་ལྟར་
སྤང་བ་དང་། དེ་ལས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་དུང་བར་བྱ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྦྱང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྩས་བཤད་
གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་རྒྱས་པར་མཐོང་ཡང་མི་འཇུག་པ་
དང་། བདག་གིས་དེ་འདྲ་བ་བསྐྱབ་ག་ལ་རྒྱས་སྟམ་སྟེ་ཞུས་ནས་མི་འཇུག་པའོ། །བསྐྱབ་རྒྱས་མི་
རྒྱས་ལ་སློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་ནས་མི་བསྐྱབ་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་སྒོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་འཆད་
བས་སྐབས་མིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་རྒྱ་དང་བཤད་པའི་རྣམ་གངས་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ། གཉིས་
ཡོད་དེ། ད་དུང་ལོང་ཡོད་སྟམ་ནས་བྱི་བཞོལ་བྱེད་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་དང་། དེ་མིན་ཀྱང་བྱ་བ་དམན་
བ་ཐ་མལ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཆགས་པས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྦྱོད་འཇུག་ལས།
དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་བྱ། །ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། །སྦྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟམ་
པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལེ་ལོ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ནི། སྟོམ་ལས་དང་བདེ་བ་དམན་པའི་རོ་ལ་ཆགས་པ་
དང་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྟེད་པ་དང་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོལ་ས་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། སྟོམ་ལས་བདེ་བའི་རོ་
ལྷང་དང་། །གཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྟེད་པ་ཡིས། །འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་མི་སྦྱོལ་ས། །ལེ་ལོ་ཉེ་
བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བཤད་པའི་རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་། ཁ་ཅིག་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་
གྱིས་རྣམ་པ་རི་ལྟར་དུ་སྦྱེ་བ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །

དེ་སྦྱང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། བྱི་བཞོལ་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་པ་ལ་གསུམ།

ལུས་ཐོབ་པ་འདི་ལྟར་དུ་འཛིག་པ་ནི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་འགྲོར་ལྟར་བ་སྤར་ཡང་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་
རྟེན་དཀའ་བ་གསུམ་བསྟོམས་ནས་ལོང་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་བཀག་ནས་ལོང་མེད་རྒྱད་ལ་
བསྐྱེད་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་སྤར་སྐྱེས་བྱ་ཚུང་དུའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་ངན་
པ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འདི་ཕྱིར་དགའ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པ་དང་དོན་མེད་པའི་ཅལ་ཅལ་སྤྲ་བ་དང་ཚོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཤེད་རྣམས་འདིའི་དོན་
ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མར་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་གནས་
སུ་མཐོང་ནས་བསྟོམས་ལ་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི། །དམ་ཆོས་
དགའ་བའི་མཆོག་སྤངས་ནས། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡི་རྣམ་གཤེད་དང་། །ཚོད་སོགས་ལ་ཁྱོད་ཅི་
ཕྱིར་དགའ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱིད་ལུག་པའམ་བདག་ཉིད་བརྟན་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱི་
བཞོལ་དང་བྱ་བ་ངན་ཞེན་བཀག་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤོ་བ་བྱུང་ཡང་དེ་ཅམ་གྱི་མི་ཆོག་གི་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤོབ་དགོས་པས་དེ་ལ་བདག་འདྲ་བས་བསྐྱབ་མི་ལུས་སོ་སྤྲུམ་དུ་ཞུས་ན་དེ་བསལ་
བར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་ལ་སྐྱིད་ལུག་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྐྱིད་
ལུག་པ་དགག་པ་དང་། གང་དུ་གནས་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་ཞུས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་དགག་དགོས་པ་དང་། དགག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ནི་སྟོན་མཐའ་དག་ཟད་པ་
དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན་བདག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་སྣ་ཅེ་བསྐྱབ་པ་དང་སྟོན་སྣ་ཅེ་
འགོག་པའང་ཆེས་དཀའ་བར་སྤྲང་བས་བདག་འདྲ་བས་ནི་འབྲས་བྱ་དེ་འདྲ་བ་ཐོབ་པར་ག་ལ་ལུས་
སྤྲུམ་པའི་ཞུས་པ་དངོས་སུ་བྱུང་ན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ལ་མ་བྱུང་ཡང་
དང་པོ་ནས་དེའི་མཐའ་དགག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་འགོག་ཚུལ་ལ་དུག་ལས་དང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འཆར་རྒྱ་བས་ཞུས་པ་དགག་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པ་གསུང་གི་རྒྱན་དང་ལོག་
པ་མི་གསུང་པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བྱ་དེས་སྤང་བྱ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུང་ཚུབ་འཛོལ་བར་གསུངས་

ན་བདག་ནི་མིར་སྤྲེལ་བས་ཉེན་བཟང་ལ་སྒྲུབ་དོར་ལ་དཔྱད་པའི་སྒྲོའི་མཐུ་ཡོད་པས་བདག་གིས་
བཙོན་པ་མ་བཏང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཐོབ་སྟུང་དུ་གཟེངས་བསྟོད་དེ། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་
ཞེས། །སྤྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །བདེན་པ་གསུང་བས་
བདེན་འདི་གསུངས། །སྤང་བྱ་ཤ་སྤང་བྱང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤོང་བའང་གུར་བ། །དེས་ཀྱང་
བཙོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། །བྱང་ཆུབ་འཛོལ་དགའ་སྒྲ་མེད་འཛོལ། །བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་
སྤྲེལ་ལ། །པན་དང་གཞོད་པ་ངོ་ཤེས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སྟོད་པ་མ་བཏང་ན། །བདག་གིས་བྱང་
ཆུབ་ཅིས་མི་འཛོལ། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དུས་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཀུན་གྱི་བདག་འདྲ་བ་སངས་རྒྱས་པས་
ཞུས་པ་དགག་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཏེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཏེ་བཞུགས་
པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འཁང་རྒྱ་བ་དེ་དག་གྱང་སངས་རྒྱས་ཟིན་གཅིག་གིས་ལམ་བསྐྱབས་པ་
མིན་གྱིས་བདག་ཅག་འདྲ་བ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡང་ལ་རྗེ་མཐོར་གཤེགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་
བཙོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ཞུས་པ་དགག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ནི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙོན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དེ་དག་དང་གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་རྒྱ་བ་དེ་
དག་དང་། གང་དག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གྱང་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་
དང་ལམ་འདི་འདྲ་བ་དང་བཙོན་འགྱུས་འདི་འདྲ་བས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཁང་རྒྱ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་དག་གྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་ཤ་སྟག་ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་གྱང་ཅི་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྤུན་མོང་གི་བཙོན་
འགྱུས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་བཙོན་འགྱུས་ཀྱིས་བདག་གིས་གྱང་དེ་ལྟ་དེ་

ལྷན་བཅའ་ལོ་འབད་དོ་ཞེས་དང་། གསུམ་པ་ལྷུ་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཏན་མཐའ་
ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་སྟེ་ལ་ལ་དག་གིས་བདེར་གཤེགས་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་དེ་
དག་ཀྱང་། །འདི་བས་ཤིན་ཏུ་སྤང་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་ལྷུང་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས། །དེ་སྤང་ཁྱོད་
གྱིས་ཉམས་ངར་ལྷུང་པའི་ཆེ་ཡང་བདག་ཉིད་སྤང་མ་མཛད། །བདག་ལ་སྟོད་པ་མི་རུང་སྤྲེས་བྱ་དར་
བ་ལྷུ་པར་བབྱིད་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གོ་ན་ལྷུ་པ་སྤྲེ་བའི་ངན་རྟགས་ནི། ལྷུ་པ་སྤྲེ་བ་དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཤིང་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་རྗེས་སྟེད་པས་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡོན་ཏན་སྟོ་
མཐའ་ཡས་པ་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་། སྟོན་སྟོ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་དགག་དགོས་པར་ལེགས་པར་གོ་
ནས་དེ་ནས་རང་སྤེང་དུ་བལྟས་པ་ན་ལྷུ་པ་སྤྲེ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་
དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྱོད་ལ་རྒྱུང་འདེད་དང་ཕྱར་ཚུགས་བྲས་པས་འགྲུབ་
སྟམ་དུ་ལམ་གྱི་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་ན་ད་ལྟའི་དུས་བཞིན་དུ་ལྷུ་པ་གཏན་མི་སྤྲེ་ལོ། །ལྷ་པ་
གོ་ན་ལྷུ་པ་སྤྲེ་ཚུལ་ནི། ཡོན་ཀྱང་དེ་བཟང་རྟགས་མིན་གྱི་ལམ་གྱི་འགོ་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པའམ་
གོ་བ་ཐར་ཐོར་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་ལག་ཏུ་མ་སྦྱངས་པས་སྦྱ་སྦྱ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བསྐྱེབས་པས་
ལན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་ལེན་ལ་གཏུགས་པ་ན་ལམ་གྱི་མགོ་མཐུག་རགས་རིམ་བསྐྱིགས་པའི་
ལུས་ཚད་བ་ཅམ་རེ་བསྟན་པ་ན་འང་དེ་ཅམ་དགོས་ན་སྟུས་རྒྱས་ཟེར་ནས་ལེགས་པར་སྟོང་བར་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་དམ་པའི་གསུང་གིས་བརྒྱན་པ་ནི། ཕ་ར་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལག་ལེན་ལ་མ་
ལྷགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཀྱན་མདའ་འཕེན་མིག་ལ་སྦྱ་བར་སོང་ནས་ལྷུ་པ་
ཅམ་མི་འོང་ད་ལྟ་ཆེས་ལེགས་པོར་ཚད་བ་རང་མེད་པས་ལྷུ་པ་དང་རང་བྱུང་དུ་གསོད་པའི་སར་
ཕྱིན་པར་མི་འདུག་སྟེ། ལེགས་པར་ཚད་ན་ལྷུ་པ་དང་བྱུང་གསོད་འབྱུང་ཉེ་ཆེ་གསུང་སྟེ་ཤིན་
ཏུ་མད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་ལྷུ་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱུང་ལག་སོགས་གཏོང་མི་

རྒྱལ་སོ་སྤུལ་པ་དགག་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་བསྐྱལ་པ་ལ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་བཏང་དགོས་ལ་དེ་འདྲ་
 བ་བདག་གིས་མི་རྒྱལ་སོ་སྤུལ་ན་དེ་ཅུ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་བཟོད་དགོས་ཏེ། སྦྱོད་པ་རྣམས་ལ་
 མ་ཞུགས་པར་རང་དགར་བསྐྱད་པ་ལ་འདྲ་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་ལུས་བཅད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་
 སྤྱགས་པ་དང་བསྐྱེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བཟོད་ལས་འདས་པ་སྦྱོང་ལ་དེར་ཡང་
 རང་གི་དོན་མ་གྲུབ་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་བ་སྦྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་
 སྤྱ་མའི་ཆ་ཅུ་ཡང་མེད་ལ་རང་གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་འདྲ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་
 ཏེ་རྒྱལ་ལག་ལ་སོགས་པ། །གཏང་དགོས་བདག་ནི་འདིགས་ཞེ་ན། །སྦྱི་དང་ཡང་བ་མ་དབྱེད་
 བར། །སྦྱོངས་པས་བདག་ནི་འདིགས་པར་ཟད། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་བྱངས་མེད་དུ། །ལན་བྱངས་
 དུ་མར་བཅད་པ་དང་། །དབྱུག་དང་བསྐྱེག་དང་གཤེག་འགྱུར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་འཛོལ་བར་མི་
 འགྱུར་རོ། །བདག་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱལ་པ་ཡི། །སྤྱག་བསྐྱལ་འདི་ནི་ཆོད་ཡོད་དེ། །ཟུག་རྩ་ཁོང་
 བསྐྱེག་གཞོད་བསལ་ཕྱིར། །ལུས་མ་གཏོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བཞིན། །སྤྱན་པ་ཀུན་ཀྱང་གསོ་བྱེད་
 གྱི། །མི་བདེ་བ་ཡིས་ནད་མེད་བྱེད། །དེ་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་མང་པོ་དག །གཞོམ་ཕྱིར་མི་བདེ་ཆུང་
 བཟོད་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མེམས་ལ་བདག་འདྲིན་མེད་པས་སྤྱ་ཆུལ་ནི། ལུས་གཏོང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་
 འདིགས་པའི་ཆེ་མི་གཏོང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱལ་བས་རང་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ལོག་ཅིང་།
 སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྦྱོབས་རྒྱས་པའི་ཆེ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ན་གཏོང་བས་གཏོང་བའི་དུས་སུ་ནི་
 དཀའ་བ་མེད་དེ། གསོ་དབྱེད་པལ་པ་འདི་འདྲ་བའང་། །སྤྱན་པ་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། །ཆོ་
 ག་ཤིན་ཏུ་འཇམ་སོ་ཡིས། །ནད་ཆེན་དཔག་མེད་གསོ་བར་མཛད། །ཆོད་མ་ལ་སོགས་སྦྱིན་པ་
 ལ་འདྲ། །འདྲེན་པས་ཐོག་མར་སྦྱོར་བར་མཛད། །དེ་ལ་གོམས་ནས་ཕྱིས་ནས་ནི། །རིམ་གྱིས་
 རང་གི་ལ་ཡང་གཏོང་། །གང་ཆེ་རང་གི་ལུས་ལ་ནི། །ཆོད་སོགས་ལྷ་བྱའི་སྒྲོ་སྦྱེས་པ། །དེ་ཆེ་ལ་
 ལ་སོགས་གཏོང་བ། །དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་བཤད་པ་འབྲུལ་པ་

ནི། དེས་ན་ཁ་ཅིག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་བས་ལུས་སྟོག་བཏང་དགོས་པས་གདུང་བ་བསྐྱེད་
ཅིང་། བྱ་དཀའ་བའི་ལམ་མོ་ཐེར་བ་ནི་གཞུང་འདིས་ལེགས་པར་བཀག་སྒྲིབ་སྟེ། བྱ་དཀའ་བའི་འདུ་
ཤེས་སྐྱེ་བའི་རིང་ལ་མི་གཏོང་ལ་ཆོད་མ་སོགས་སྟེར་བ་དང་འབྲ་བར་གིན་ཏུ་སྒྲ་བའི་ཆེ་གཏོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ གང་དུ་གནས་ནས་ལམ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ལ་ཞུམ་པ་དགག་པ་ ལ་རྒྱག་ལས་དང་
མོ་དུས་རིང་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་པ་ བྟེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ནི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྤངས་
ནས་བྱེད་དགོས་ལ་དེའི་ཆེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་གཞོད་པས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མི་རྒྱས་སོ་སྒྲམ་
ན། བྱང་སེམས་གྱིས་སྤྲིག་སྤངས་པས་རྒྱ་ལོག་པས་འབྲས་བྱ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་འབྱུང་ལ།
འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱེ་མ་ལྟར་རྟོགས་པ་བརྟན་པས་སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་ཅིང་
ལུས་སེམས་བདེ་བས་རྒྱས་ན་འཁོར་བར་སྤྲོད་ཀྱང་སྐྱོ་དོན་མེད་པས་དེ་ལྟར་བསམ་སྟེ། སྤྲིག་
པ་སྤངས་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད། །མཁས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་དགའ་མེད། །འདི་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་
པ་དང་། །སྤྲིག་པས་སེམས་དང་ལུས་ལ་གཞོད། །བསོད་ནམས་གྱིས་ནི་ལུས་བདེ་ལ། །མཁས་
པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན། །གཞན་དོན་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་ནི། །སྦྱིང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་
སྟོ། །ཞེས་དང་། དེ་བས་སྟོ་ངལ་ཀུན་སེལ་བའི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟོལ་ནས། །བདེ་ནས་
བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལྷག་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དུས་རིང་བ་ཙམ་
ལ་སྐྱོ་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགོར་བས་ཀྱང་ཡིད་ཞུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དུས་
རིང་བ་ཙམ་སྐྱོ་བའི་རྒྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆབས་གིན་ཏུ་ཆེན་དུས་སྤང་
ཡང་སྐྱོ་ལ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་ཅིང་བདེ་ན་དུས་རིང་བ་ཡང་མི་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆེན་འཕྲེང་
བ་ལས། །སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ལ་དུས་སྤང་ཡང་། །བཟོད་དཀའ་ཡུན་རིང་སྟོས་ཅི་དགོས། །སྤྱག་
བསྐྱེལ་མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལ། །མཐས་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་

མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྤྱི་ཤིང་ཤིང་ལ་ཤིང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་ན་ཡུན་
 རིང་གནས། །དེ་བས་སངས་རྒྱས་རིང་ཐོགས་ཞེས། །སློང་དང་ལྷན་པ་སྦྱིད་མི་ལུག་ཉེས་ཟད་ཡོན་
 ཏན་དོན་དུ་ནི། །འདི་ལ་ཏྲག་ཏུ་འབད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་མཐའ་ཡས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་མི་
 དཀའ་ཚུལ་ནི། །ཡང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྫོགས་དགོས་ལ། །དེ་ཞིན་ཏུ་དཀའ་བས་
 མི་རྒྱས་སོ་སྣམ་དུ་ཞུས་པར་མི་བྱ་སྟེ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པར་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། །དུས་དཔག་
 ཏུ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྣམ་ནས་སྤྱོད་པ་
 བཟུང་བ་ན་གཉིད་ལོག་མ་ལོག་དང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེངས་མི་གཡེངས་ཐམས་ཅད་དུ་བསོད་
 བསྐྱེད་ནས་མཐའ་དང་མཉམ་པ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་ཤིང་ཏྲག་ཏུ་གསོག་པས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་
 པ་རྫོགས་པར་མི་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ནམ་མཁའ་དང་། །ས་
 དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླང་། །རི་ལྷོ་མཐའ་ཡས་དེ་བཞིན་དུ། །སྤྱད་བསྐྱེད་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་
 འདོད། །སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིར་བཏེ་བས། །སྤྱད་བསྐྱེད་
 དག་ལས་བྱངས་བྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་པར་ངེས། །དེ་ལྷོ་བརྟན་པར་གནས་དེ་
 བྱི། །མི་ཉལ་བ་འམ་ཉལ་ཡང་བྱང་། །ཡང་དག་རླངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་རྣམས། །མཐའ་ཡས་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་བཞིན། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་ཏྲག་
 གསོག་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཐའ་ཡས་འཕྲོ་བ་མི་དཀའ་ཞེས་བྱ། །གང་
 ཞིག་དཔག་མེད་དུས་གནས་ཏེ། །ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་
 ཅིང་། །དག་བ་དཔག་ཏུ་མེད་བྱེད་པ། །དེས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དཔག་མེད་ཀྱང་། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་
 བཞི་ཡི། །ཆོགས་ཀྱིས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། །རི་ལྷོ་བརྟན་ན་འཕྲོ་བ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་
 སེམས་ཞུས་ན་སློབ་འཇུག་ལ་གཞོད་པས་སྤང་ཚུལ་ནི། །དེས་ན་བྱམས་པ་དང་སྤྱི་ཤིང་ཤིང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱུགས་ངག་ནས། ཡིད་བསྐྱོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་དུས་བྱང་དུ་
ཞིག་ལ་ཐོབ་ན་སྙམ་པ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཡང་དེ་དག་གི་ཚུགས་ན་མེད་པའི་ཆེ་དུས་ཤིན་
ཏུ་རིང་བ་དང་། སྐྱོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་དགོས་པ་དང་དཀའ་སྐྱུད་མང་དུ་དགོས་པ་རྣམས་
མཐོང་བ་ན། དེ་ལྟར་སོང་ན་སྙམ་ཏུས་སྙམ་ནས་ཉེ་ལམ་འཛོལ་བ་སྐྱད་བྱེད་ན་ནི་སློན་སེམས་ལ་
བརྒྱད་ནས་གཞིན་ཅིང་། འབྲུག་སེམས་ལ་དངོས་སུ་གཞིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གྱི་ཏུས་པ་
རི་དམན་དུ་སོང་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་སྟོབས་ཆེས་
ཆེར་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་
པ་དང་ལེགས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་མ་ཞུམ་པའི་ཆོས་བྱེད་པ་སྟོན་པའི་སྤྱིས་རབས་ལྟར་བ་ནི། དེ་
ལྟར་ན་ཞུམ་ནས་བསྐྱད་པས་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་པན་ཞིང་རྗེ་ཞུམ་དུ་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་
ཐབས་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒོ་གཟེངས་བསྟོད་ན་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པ་ལག་ན་
ཡོད་པ་དང་འབྲས་སྟེ། སྤྱིས་རབས་ལས། ཞུམ་པས་ཐོངས་ལས་ཐར་ལ་མི་པན་གྱི། །དེ་བས་སྤྱང་ན་
གཏུང་བར་མ་བྱེད་པར། །དགོས་པའི་དོན་བསྐྱབ་མཁས་ལ་བརྟེན་བྱས་ན། །རབ་ཏུ་དཀའ་བའང་
སྤྱོད་པས་ཐར་བར་འགྱུར། །དེ་བས་འཇིགས་ཤིང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར། །རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཐབས་
གྱིས་དགོས་པ་སྐྱབས། །མཁས་པའི་གཟི་བརྗིད་བརྟན་པས་གཟེངས་བསྟོད་ན། །དོན་རྣམས་
ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ལག་ན་ཡོད། །ཅེས་སོ། །དུག་པ་མ་ཞུམ་པ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པ་ནི།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱང་ཞུམ་པ་མེད་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་ངན་དོན་ཅུ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཡང་
ཡང་གསུངས་པ་ལ། ད་ལྟ་ནི་ཡོན་ཏན་ལྟར་སྤང་རེ་འཕ་ཡོན་ཏན་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་ཚུགས་
གཅིག་ཅུ་ཞིག་སྤྱིས་ན་ལམ་གྱི་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅད་དོ་སྙམ་ཞིང་དེ་ག་གོམས་པས་ཆོག་པར་
འཛིན་ལ། ལམ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལུང་རིགས་གྱི་རྒྱ་བར་ནས་བཏོན་ནས་དེ་ཡང་

ཡོན་ཏན་ཆ་གཅིག་ཡིན་མོད། ཡོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏོ། །ཞེས་བད་སྤྱད་དེ་གོ་
 རྒྱ་ཞིག་བྱང་ན་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཁྱམ་ནས་འགྲོ་བར་སྤང་བས་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེས་ཆོག་པར་མི་འདྲིན་
 བར་གོང་མའི་བྱང་བར་འཆོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྟོབ་དགོས་ཀྱང་ཁྱམ་པ་མེད་
 བ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་དབྱང་གི་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་བཞི། མོས་པ་དང་། བརྟན་པ་
 དང་། དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོར་བའི་སྟོབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མོས་པ་
 རོས་བརྒྱུད་པ་ནི། འདུན་པས་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་འདྲིར་མོས་པ་ནི་འདུན་
 པ་ལོ། །དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། བདག་ནི་སྤྱོད་དང་ད་ལྟར་ཡང་། །ཆོས་ལ་མོས་དང་བྲལ་བ་
 ཡིས། །སོངས་པ་འདི་འབྲ་བྱང་བར་གྱུར། །སྤྱི་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་
 ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཅ་བ་མོས་པ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མོས་པ་རི་ལྟར་
 བསྐྱེད་པ་ནི། དེའི་ཡང་ཅ་བ་ཉག་ཏུ་ནི། །ནམ་སྟོན་འབྲས་བྱ་བསྟོམས་པས་སོ། །ཞེས་དཀར་ནག་
 གི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསྟོམ་པ་ལ་བཤད་དེ། དད་པས་འདུན་
 པའི་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བ་དང་སྤང་བར་འདོད་པ་
 གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་སྤྱི་དང་བྱང་བར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ནམས་
 ཀྱི་པན་ཡོན་དང་། དེ་དག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སེམས་པ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་
 ཀྱིས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་རང་ལ་ཞེན་བསྐྱལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་ནས་དེའི་སྟོར་ཞུགས་
 པ་ནི་རང་གཞན་ཀྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་བསལ་བ་དང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྤངས་
 པ་ཡིན་ལ། ཉེས་པ་རེ་རེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་མཐར་
 ཐུག་པར་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་དུ་མ་ཞིག་གོམས་དགོས་ན། བདག་ལ་ནི་དེ་དག་སེལ་
 བ་དང་བསྐྱབ་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་ཡང་མི་སྤང་བས་བདག་གིས་དལ་བ་དོན་མེད་དུ་

བཏང་འདུག་གོ་སྟེ་དུ་བསམས་ནས་རང་ལ་རང་གིས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་
ཉེས་པ་ནི། །དཔག་མེད་བདག་གིས་གཞོན་བྱ་སྟེ། །གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱེད་པ་རྒྱ་
མཚོར་ཟད་ཀྱང་པ། །ཉེས་ཟད་ཚུལ་པ་དེ་ཡི་ནི། །ཆ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན། །སྤྱུག་བསྐྱེད་
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། །བདག་གོ་ཅིས་ཏེ་སྤྱིང་མ་གས། །བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་
ནི། །མང་པོ་བདག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་ཏེ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚོར་གོམས་
འགྱུར་པ། །བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་ལའང་། །གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། །ཅི་ཞིག་ལྟར་
རྟོག་སྟེ་བ་ནི། །བདག་གིས་དོན་མེད་བྱས་པ་མཆར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ བརྟན་པའི་སྟོབས་ ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་དོན་བརྒྱད་པ་ནི། གང་ལ་བརྟན་འགྲུས་བརྟམས་
པ་དེ་ལས་མི་ལྟོག་པར་མཐར་འབྱེན་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་དང་པོ་ཅི་རུང་རུང་དུ་
མི་འཇུག་པར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་རྒྱས་པ་ལྟ་ན་འཇུག་ལ། མི་རྒྱས་ན་མི་འཇུག་པ་དང་
ཞུགས་ནས་བར་སྐབས་སུ་འདོར་བ་ལས། དང་པོ་ནས་མི་ཚུལ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། དམ་བཅས་པ་བར་མ་དོར་འདོར་བ་ལ་གོམས་ན་སྟེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དེའི་རྒྱ་མཐུན་
གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་སོགས་འདོར་བས་ཆེ་དེར་སྤྲིག་འཕེལ་བ་དང་། སྟེ་བ་གཞན་དུ་
དེའི་འགྲུས་བྱ་སྤྱུག་བསྐྱེད་འཕེལ་བ་དང་སྤྱི་མ་དེ་བྱ་བར་བསམས་པས་དགེ་བ་གཞན་མི་འགྲུབ་
པ་དང་། སྤྱི་མ་དེ་ལས་ལོག་པས་དེའི་འགྲུས་བྱ་དམན་པ་དང་སྤྱི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མཐར་མ་བྱིན་
པས་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོར་ན་གང་བྱ་བར་ཡིད་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་མགོ་
མི་ཐོན་ལ་གཞན་འགྲུབ་པའི་ཡང་གེགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་སྤྱི་མ་པ་ཁས་སྦྱངས་པའི་
དམ་བཅའ་ཡང་མི་བརྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དང་པོ་སྦྱོར་བ་བརྟགས་ནས་ནི། །བརྟམ་མམ་ཡང་
ན་མི་བརྟམ་བྱ། །མ་བརྟམས་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་གྱི། །བརྟམས་ནས་ལྟོག་པར་མི་བྱའོ། །སྟེ་བ་
གཞན་དུ་དེ་གོམས་ཤིང་། །སྤྲིག་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་འཕེལ་འགྱུར་ཏེ། །གཞན་དང་འགྲུས་བྱའི་དུས་

ཀྱང་ནི། །དམན་གྱུར་དེ་ཡང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ར་རྒྱལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དམ་
བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པར་འདོད་པས་ར་རྒྱལ་གསུམ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱས་
པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ར་རྒྱལ་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ནི། གཞན་སྤུ་ལ་ཡང་
རང་གི་ལས་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་ཀྱི་བསྟོམ་པ་མི་འཆའ་བར་རང་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་
གཅིག་ཤུས་བྱའོ་ཞེས། །འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ཉིད། །ཅེས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས་ཀྱང་། ཐར་
པ་བདག་ལ་རག་ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་གྱིས་གྲོགས་བགྱུར་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ཀྱི། །ཞེས་པ་
ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཞན་ལ་མི་རེ་བར་བདག་གཅིག་ཤུས་བསྐྱབ་པོ་སྟམ་པ་ལ་ར་རྒྱལ་དང་འབྲ་
བ་ཡོད་པས་དེར་བཏགས་པའོ། །རྒྱས་པའི་ར་རྒྱལ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་
གྱུར་པས་རང་གི་དོན་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྟོས། བདག་གིས་ནི་རང་
གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་རྒྱས་སོ་སྟམ་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དབང་མེད་འཇིག་རྟེན་
འདིས། །རང་དོན་བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པས། །འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་མི་རྒྱས་ཏེ། །དེ་བས་བདག་
གིས་འདི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་དག་ཀྱང་དམན་པའི་ལས་ལ་རྩོལ་བ་མི་གཙོད་ན་
བདག་འབྲས་བྱ་གྲོམ་པ་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་བསྐྱབ་པ་སྟེ།
གཞན་དག་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་ངེ་ལྟར་འདུག། ཅེས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་
གཉིས་བསྐྱབ་པ་ན་གཞན་བྱེད་དུ་བསང་ནས་རང་ལ་རྫོམ་པས་བསྐྱབ་པ་མིན་གྱི། བཅེ་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་བལྟས་ནས་ར་རྒྱལ་དང་མ་འབྲེས་པར་བྱ་སྟེ། ར་རྒྱལ་གྱིས་འདི་མི་བྱེད་དེ། །བདག་ར་
རྒྱལ་མེད་པ་མཆོག། ཅེས་སོ། །གཞན་གྱིས་མི་རྒྱས་པ་བདག་གིས་རྒྱས་སྟམ་པ་ཡང་ར་རྒྱལ་དང་
ཆོས་མཐུན་པས་ར་རྒྱལ་དུ་བཏགས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པའི་ར་རྒྱལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་དུ་བསང་ནས་
བདག་འདི་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་ཡི། འདི་དག་བདག་ལས་ནས་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྟམ་དུ་

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛམས་པ་ལ་སྒྲོའི་དཔའ་བསྐྱེད་ནས་བཏན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བདག་གིས་
ཀུན་ལས་རྒྱལ་བྱ་སྟེ། །བདག་ལས་སྤྱི་ཡང་རྒྱལ་མི་བྱ། །རྒྱལ་བ་སེང་གའི་སྤྲོས་བདག་པས། །ང་
རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ང་རྒྱལ་གསུམ་མ་བྱས་པའི་ཉེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་
སྟོལ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱུ་དུས་ཀྱང་གཞོད་པ་བྱས་པ་ནི། སྤེལ་བའི་སྤྱི་ཡང་སྤྱད་ལྷུང་ན། །ཁ་
ཡང་མཁའ་ལྗིང་ལྟ་བུར་སྤྱོད། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉམ་རྒྱུང་ན། །ལྷུང་བ་རྒྱུང་དུའང་གཞོད་པར་
བྱེད། །ཞུས་བཅས་ཚེ་ལ་བ་དོར་བ་ལ། །ཤོངས་ལས་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཅི། །ཞེས་སོ། །ལྷ་བ་ཆོས་ལ་
མོས་པ་བོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི། ཤར་བའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བོར་བའི་བདེ་བ་ལ་སྤར་གྱི་བདེ་བ་ལས་ལྷག་
པ་ཡང་མེད་ལ། འདིར་ཆོས་བོར་ན་གྱི་མ་པན་ཆད་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱི་མཐའ་མེད་པ་ཉམས་སྤྱི་སྤང་
དགོས་པ་ཡང་བསམ། རང་གིས་ཚེ་ལ་མ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་སྤྱིང་ཇེ་མི་བཟ། གཉེན་
པོ་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་བསྐྱོམ་མི་བྱས་པས་དེ་རང་རྫོགས་པར་བྱེད་ཟེར་ནས་མི་འོང་། སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་མི་བྱས་གསུང་ངོ་། །བྱག་བ་ཆོས་ལ་མོས་པའི་པན་
ཡོན་ནི། སྤར་མ་ལྟ་བུའི་ང་རྒྱལ་བྱས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆེན་པོས་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་མི་བྱས་པས།
དེས་ན་ང་རྒྱལ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། ང་རྒྱལ་ཚེ་ལ་བ་བསྐྱེད་པས་ནི། །ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་སྤྱབ་
པར་དགའ། །དེ་བས་སེམས་ནི་བཏན་པོ་ཡིས། །ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་པོ་ལྷུང་བས་པམ་པར་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་
བར་འདོད་པ་ནི་མཁས་པས་ཁྲིལ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་ལྷུང་བས་པམ་བྱས་ན། །ཁམས་
གསུམ་རྒྱལ་འདོད་བཞད་གད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ལ་ཁྱད་གསོད་བྱས་ནས་
འཛམས་པར་འདོད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བཏགས་སོ། །བདུན་པ་བཤད་རྒྱལ་དེ་རིགས་པས་
སྤྱབ་པས་རྣམ་བཤད་ཁ་ཅིག་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་འདི་རིགས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་མཛད་པ་རྣམས་དེ་དང་མི་འབྲ་བར་
འཆད་མོད། གཞུང་ལ་སྤར་མ་འགྲིག་གམ་སྟུམ་མོ། །བརྒྱུད་པ་དོན་དེ་ལག་ཏུ་ལེན་རྒྱལ་གྱི་གནད་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་

ལྷར་ན་གཞན་ལ་རེ་བ་བཀག་ནས་རང་གཅིག་ཕྱས་བྱེད་པར་གོ་བགོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་རང་
 ལྷར་བྱ་བར་མི་རུས་ཀྱི་རང་གིས་རུས་སོ་སྟུང་དུ་གདེང་འཆལ། དེ་ལྷར་མཐོང་ནས་བསྐྱབ་པའི་
 ཆེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་ལ་གཞོམ་གྱི། དེས་ཚུར་ལ་ནས་ཡང་འཛོམས་མི་རུས་པར་བྱེད་པའི་སློབ་
 བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་བཅའ་བར་སྐྱབས་སུ་འདོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ལ། ལེགས་པར་
 བརྟགས་ནས་གང་བྱ་བར་ཡི་དམ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་འབྱིན་འདོད་ཀྱི་སློབ་རྟན་པོ་མ་
 ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ དགའ་བའི་སློབས་བསྐྱེད་པ་ ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྷར་འདུན་པ་
 དག་པོའི་མོས་པའི་སློབས་ཀྱིས་བཙུན་འགྲུས་མ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་ཟིན་མི་སྟོག་པའི་
 རྒྱར་བརྟན་པའི་སློབས་སམ་ང་རྒྱལ་གྱི་སློབས་བསྐྱབས་ནས་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་དགའ་
 བཞིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷགས་པའི་ཆེ་ཡང་ལས་དེའི་འསྟོག་ཅོད་པར་མི་འདོད་པས་མི་ངོམས་
 པའི་བསམ་པ་ནི་དགའ་བའི་སློབས་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་འབྲས་
 བྱ་དམིགས་པས་མི་ངོམས་པ་ནི། དེ་ལ་མི་ངོམས་པའི་ཚུལ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་ནི། ཅིང་མའི་བདེ་
 འབྲས་འདོད་པ་ལྷར། །འདི་ཡིས་བྱ་བའི་ལས་གང་ཡིན། །ལས་དེ་ལ་ནི་ཞེན་བྱ་སྟེ། །ལས་དེས་
 མི་ངོམས་དགའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བྱིས་པ་རྣམས་ཅིང་མའི་ལས་ལ་ངོམས་པ་མེད་
 པར་འཇུག་པ་དང་འབྲས་བའི་སློབ་སྐྱེས་སྐྱེས་སུ་འབད་པའོ། །གསུམ་པ་བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་མི་ངོམས་པ་ནི། དེ་ཡང་
 འབྲས་བྱ་བདེ་བས་མི་ངོམས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ངོམས་དགོས་ཏེ། ཐ་མལ་པ་
 རྣམས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ལ་ཡང་འབད་ནས་འཇུག་ན། ལས་གང་སྤྱད་
 བ་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ལ་སློབ་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་
 ཀྱང་། །བདེ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོལ་མེད་ཀྱི། །གང་གི་ལས་ཉིད་བདེ་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་མི་བྱེད་
 རིམ་ལྷར་བདེ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་བདེ་བ་རྒྱང་དུ་ལའང་མི་ངོམས་ན་ཆེན་པོས་ངོམས་མི་རིགས་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་

མཆན་འདིས་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་མཉམ་སྤོང་ཆགས་སྤྱང་ཅི་ལྟེ། །འདོད་པ་རྣམས་
གྱིས་མི་ངོམས་ན། །རྣམ་སྤྱོན་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི། །བསོད་ནམས་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་མངར་བའི་རོ་ཅུང་ཟད་སྤང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་བལྟགས་ན་ལྷེ་གཤོག་པའི་སྤྱི་མཉམ་
པོའི་སོ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱང་ཅི་དང་འབྲ་བར་འབྲལ་བདེ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཆབས་ཆེ་བ་སྟེར་བའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱད་པ་ལ་ཡང་ངོམས་པ་མི་སྤྱང་ན། །ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་འབྲལ་དང་ཡུན་གྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྟེར་བའི་ཆོགས་གྱིས་ཅི་སྟེ་ངོམས་
པར་རིགས་སྟམ་དུ་བསམས་ལ། མི་ངོམས་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ལྷ་པ་སྤྱང་ཆེན་པད་མཆོར་
འཇུག་པ་ལྟར་རིགས་པ་ནི། དེས་ན་གང་ལ་འཇུག་པའི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ན་ཉི་མས་གདུངས་པའི་སྤྱང་ཆེན་ཉི་མ་བྱེད་གྱི་དུས་སུ་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་བད་མཆོར་འཇུག་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་མ་སྒྲེས་གྱི་བར་དུ་སྤྱང་བར་བྱ་སྟེ། །དེ་ལྟས་ལས་ཆར་བྱོན་
བྱའི་ཕྱིར། །ཉི་མ་བྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡི། །སྤྱང་ཆེན་མཆོ་སྤད་མཆོར་འཇུག་ལྟར། །ལས་དེ་ལ་
ཡང་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་དོར་བའི་སྟོབས་ ལ་དངོས་དང་བཙུན་འགྲུས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ངལ་
བསོ་བ་ནི། བཙུན་འགྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་དུབ་ན་རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲི་ཞིང་སྤྱན་བས་ཕྱིས་བཙུན་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངལ་བསོས་མ་
ཐག་ཡང་བཙུན་འགྲུས་བརྩམ་ཞིང་སྤྱ་མ་ལེགས་པར་མཐར་ཐོན་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་
བར་གོང་མ་གཞན་ཞིག་བྱ་བ་ལ་བཙུན་འགྲུས་བརྩམ་དགོས་ཏེ། སྟོབས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་
ན། །སྤྱང་བྱའི་དོན་དུ་དོར་བར་བྱ། །ལེགས་པར་ཟིན་ན་བྱི་མ་དང་། །བྱི་མ་འདོད་པས་དེ་སྤང་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ངལ་བ་སྤང་བ་གལ་ཆེ་བ་ནི། བྱི་མ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྤྱ་མ་རེས་ཆོག་
ཤེས་བྱས་ན་ཁྱད་པར་གོང་མ་མང་པོ་འཛོལ་བ་ལ་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་

ཏ་ཅང་དམ་སྟོང་མེན་པའི་ན་རེ་བ་ནི། འདིས་ནི་བཙུག་ཡག་སྒྲོམ་ཚུལ་ལུགས་བསྟན་ཏེ་ཏ་ཅང་བརྟན་ངས་ཏེ་
 ཚུལ་བ་དག་པ་དང་ཏ་ཅང་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་སྤངས་ནས་ཚུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་ན་རེ་བ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། དཔལ་ལྷན་མ་ཁོལ་གྱིས། བྱང་པར་འཕགས་པར་བཀྲི་བ་ལ། ཁྱོད་ལ་ཐང་སྟོང་འགའ་མ་
 བྱང་། །དེ་སྦྱང་ཁྱོད་གྱི་བྱང་པར་ནམས། །ཐོག་བྱང་རིམ་པ་དབྱེར་མ་མཆིས། །ཞེས་སོ། །**པའི་**
བ་དམ་པས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བོ་རྟོ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། སེ་མོ་གྲུ་བའི་ར་མདའ་ལྟ་བུས་མི་འོང་། བྱང་
 བའི་ར་མདའ་དང་པོ་སོས་བདལ་ནས། རག་པ་མ་སྐྱབ་བར་དུ་འདེད། དེ་བཞིན་དུ་སོས་བདལ་
 ཡུན་བསྐྱངས་ནས་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན་ཤིག་གིས་སོས་བདལ་ནས་མ་བསྐྱད་པར་བྱིན་པས་
 ལྷུང་དུ་བྱིན། ལྷེ་བས་ཐེབས་རེ་མཆོངས་ཤིང་བསྐྱད་པས་མ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །**གཉིས་པ་ལ་མ་འདོར་བསྟན།** རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་བཙུག་ཡག་གི་འགལ་རྒྱུ་གསུམ་
 རོས་བཟུང་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ་ཉམས་སྦྱང་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་བའི་མཐུན་རྒྱུ་མོས་པ་དང་ཞུགས་
 ཟེན་མི་ལྟོག་པའི་རྒྱ་བརྟན་པ་དང་ལས་དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པར་མི་འདོད་པ་དགའ་
 བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ཅིང་། རོར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཙུག་ཡག་སྒྲོམ་ཚུལ་ལུགས་ལ་མཁས་པ་ན། བཙུག་
 ཡག་ལ་ལྟར་སྦྱང་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །**གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བརྟེ་**
གཅིག་ལས། དང་པོ་རི་ལྟར་ཚུལ་པ་ནི། དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྟོང་བའི་བཙུག་ཡག་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི།
 འཐབ་རྩིང་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །གཡུལ་རོར་རལ་གར་ལྷགས་པ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་མཆོན་
 ལས་བཟུར་བྱ་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་འཛིབས་པར་བརྟག། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་
 ན་འཐབ་མོ་བ་རྩིང་བ། ལས་དེ་ལ་གོམས་པའི་མཁས་པ་ནི་དག་དང་རལ་ག་སོགས་འབྱེད་པའི་ཆེ་
 པ་རོལ་འཛོམས་པ་གཅིག་ཤུའི་ཅིས་མི་བྱེད་ཀྱི། རང་ལ་མཆོན་གྱི་གཞོད་པ་འབབ་པ་ལས་བཟུར་
 བ་ལ་མཁས་པ་དང་། བར་ལ་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀའི་ལས་བསྐྱབ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་པོ་ཡང་ཉོན་
 མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རྒྱར་སེམས་ལ་མ་འབྲིན་པ་ལ་ཐོན་བྱེད་ཅིང་བཟུར་བ་

དང་། བར་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་འཛོམས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་བཙོན་པ་བྱ་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཆ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ཞིག་གཉེན་པོས་བཀག་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་འཕྲོག་པའམ། ཡང་ན་སེམས་ལ་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་ཆེ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པས་གཉིས་ཀ་མཉམ་པོར་སོང་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་སྐྱེད་འོང་བར་དཀའ་
བའི་བྱེད་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་བརྗོད་ན་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་གཤམ་ཆེ་བར་འདུག་སྟུང་ནས་ཤེས་
པ་ཙམ་ལ་སྦྱང་པོར་བབྱང་ནས་ཅད་བཅད་པ་ན་མི་ཤེས་པའི་སྒོངས་པ་ཐོས་པས་བསལ་ཡང་ཉོན་
མོངས་གཞན་ལ་ཐོན་མ་བྱས་པས་དེའི་རིང་ལ་ཉེས་སྦྱོད་དུ་མས་གོས་ནས་རྒྱུ་ཆེས་མ་བྱངས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་འདུལ་བ་གཤམ་ཆེ་བར་འདུག་སྟུང་ནས་བསྐྱོམ་པ་གཙོ་
པོར་བྱས་ཏེ་སྒོངས་པའི་དབྱེ་ལ་ཐོན་བྱེད་པ་དོར་ནས་ཆོས་མ་ཉན་ཅིང་མ་བསྐྱབས་པས་རང་གི་
ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོམ་པ་ནམས་ཀྱི་བཅས་པའི་འདུག་ལྟོག་ལ་ཆེས་སྒོངས་ནས་རྒྱུ་དུ་ལྟུང་བས་
འཛོམས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་སྤང་བྱེད་གི་བླ་བ་སྦྱིན་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་འཐབ་པའི་ཆེ་ཡང་
གཡུལ་འབྱེད་པའི་དུས་སུ་ལག་ནས་རལ་གྱི་ལྷུང་ན། བསད་ཀྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པས་
ལོང་ཡོད་མི་བྱེད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལེན་པ་ལྟར། སྤང་བྱེད་གི་འདུག་ལྟོག་གི་དམིགས་ནམ་མ་
བརྗོད་པའི་བླ་བའི་མཆོན་ཤོར་ན་ངན་འགོར་ལྷུང་བའི་འཛིགས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བླ་བ་བསྟེན་
དགོས་ཏེ། གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་ལྷུང་གྱུར་ན། །འཛིགས་པས་སྦྱར་དུ་ལེན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བླ་
བའི་མཆོན་ཤོར་ན། །དཔུལ་བའི་འཛིགས་བླ་བ་དུ་སྤང་། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སྤང་བྱེད་གི་བླ་བ་
ཉམས་ན་ཆོས་ཀུན་འཛིག་པ་ནི། བླ་བ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་འདི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
དབང་རྒྱལ་ ཅེས་རྒྱལ་པོ་ལ་པོས་ནས་ ལུས་ ལ་ གཏོགས་ པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ བླ་བ་ འདི་ བདེར་
གཤེགས་ཀྱིས། །བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ ལྷེ་ཆོས་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ཉིད་ དུ་ཉི་བར་བསྟན་

པས། །ཐོན་པ་དེ་ནི་བསྐྱེམས་ནས་མངོན་པར་བསྐྱེད་བཞིན་ཏེ། །ཐོན་པ་ཉམས་པས་ཆོས་ཀྱན་འཛིག་
 པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཞེས་རབ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་སྤང་བྱེད་པའི་དགོས་ཚུལ་ནི། གང་ལ་ཐོན་པ་
 བསྐྱེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཞེས་རབ་གྱིས་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཐོན་པས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཐོན་པ་
 ལ་རང་དབང་དུ་ཡུལ་འབྱེད་རྒྱ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་མི་ཞེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་མི་འོང་བས་སོ།
 །ལྷ་པ་ཐོན་པའི་མེད་ན་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཞེས་རབ་གྱིས་རྗེས་སུ་ཞིག་བྱེད་པ་དགོས་ན་སྤྱིར་གསུང་
 རབ་ནས་བཤད་པའི་འདུག་ཕྱོག་གི་གནས་ཐམས་ཅད་དང་བྱེད་པར་དུ་རང་རང་གིས་ཁས་གང་
 སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བྱེད་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཐོན་པ་དང་ཞེས་བཞིན་བསྐྱེན་
 ན་ཉམས་ལེན་རྒྱུ་གས་པར་འགྱུར་གྱི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་གཅིག་སུ་ལ་ཐོན་པའི་
 བསྐྱེན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་གང་ཡང་མི་ཕྱིན་ཏོ། །དེ་ཡང་གཞུགས་དུ་རལ་གྱི་དང་པོ་ནས་མ་ཞོར་བ་
 ལ་འབད་པ་དང་། བརྒྱ་ལ་ཞོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་ལེན་པ་ནི་བསད་གྱིས་དོགས་པའི་འཛིགས་པ་
 ཆོག་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཐུག་པ་ལྟར། ལམ་བསྐྱོམ་པ་པོས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་སྤང་བྱེད་པ་
 བརྒྱུད་པའི་ཐོན་པ་ཞོར་དོགས་བྱེད་པ་དང་། ཞོར་ན་ཡང་དེ་མ་ཐག་དུ་བསྐྱེན་པ་ནི་ཐོན་པ་ཉམས་
 པའི་ཆེ་ཉེས་ལྟར་གིས་གོས་པའི་འབྲས་སུ་ངན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ལ་འཛིགས་པ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་ཐུག་གོ། །དེ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་མཐིལ་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་རག་ལས་
 པས་འོ་སློལ་དེ་དག་ལ་གདམས་པ་ཐབ་མོ་ཡིན་སྟམ་པའི་སློ་མི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་དམ་
 པ་མཁས་པ་མགུ་པའི་སྤྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་པ་ཉེས་པ་རྒྱུད་ཡང་དུག་
 གི་སྤྱོད་པ་ཞིན་དོར་དགོས་པ་ནི། འོ་ན་ཉེས་སྤྱོད་རྒྱུད་དུ་ཅམ་ལ་ཡང་འཛིགས་པར་བཟུས་ནས་རྒྱུན་འབྱུང་
 དུ་མི་འདུག་པར་དེ་མ་ཐག་ནས་དགག་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟམ་ན། དཔེར་ན་དུག་མདས་ལུས་ལ་
 མ་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཏོད་ན་དེ་ལ་བཞེན་ནས་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་དུག་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་བས་སྤྱོད་པ་ཅེད་ཐོན་ནས་འཛོར་དགོས་པ་ལྟར། ཉེས་སྤྱོད་གྱིས་ཀྱང་སེམས་ལ་སྤྱོད་

ཟད་ཅིག་ལས་མ་བཏོད་ཀྱང་དེ་ཡིས་བར་དོར་ན་སྤྱར་དུ་སེམས་ལ་བྱལ་བར་བྱེད་པས་ཆུང་དུར་
མི་འགྱུར་གྱི། ཆེན་པོར་འགྱུར་བས་དང་པོ་ནས་མི་འགྱུར་བར་འགོག་པ་དང་གལ་ཏེ་བྱུང་ན་ཡང་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་རྒྱན་བཅད་དགོས་ཏེ། རི་ལྟར་ཁྲག་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། །དུག་ནི་ལུས་ལ་བྱལ་འགྱུར་
བ། །དེ་བཞིན་སྐྲགས་ནི་རྟེན་གྱུར་ན། །ཉེས་པས་སེམས་ལ་བྱལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །**བརྟན་པ་**
སེམས་སྤྱིམ་རྒྱལ་རྩོག་བཞིན་བསྐྱར་རྒྱལ་རྩོན་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། འོ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་འདོད་
པས་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་རི་ལྟར་བསྟེན་སྟེན་ན། ཉུངས་མར་བཀང་བའི་སྟོད་བསྐྱར་ལ། །རལ་
གྱི་ཐོགས་པས་བྱུང་བསྐྱད་དེ། །པོ་ན་གསོད་བསྐྲགས་འདིགས་པ་ལྟར། །བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་
དེ་བཞིན་བསྐྱིམ། །ཞེས་པ་ལྟར་བསྐྱིམ་དགོས་ཏེ། འདི་ཀླ་རྒྱ་ཡ་ནའི་བྱུང་བའི་མཐའི་ལུང་ནས་
གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །**བརྒྱད་པ་ཉེས་པ་དེ་དག་ལ་འདིགས་པ་ནི།** དེ་ལྟར་བསྐྱིམས་པའི་ཆེ་
སྤྱིར་ཉེས་སྟོད་དང་བྱད་པར་དུ་གཉིད་ལ་སོགས་པ་ལེ་ལོའི་རྒྱ་འོང་བར་སྤང་ན་དང་དུ་མི་ལེན་པར་
གདོང་ནས་བསྐྱོག་དགོས་ཏེ། དེ་བས་བར་དུ་སྐྱལ་འོངས་ན། །རི་ལྟར་རིངས་སུ་སྤང་བ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་གཉིད་དང་སྟོམ་འོངས་ན། །སྤྱར་དུ་དེ་དག་བསྐྱོག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །**དགུ་པ་ཉེས་པ་ལ་མི་དགའ་**
བ་ནི། དེ་ཡང་འཕྲོ་གཅོད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དེ་ལ་ཡིད་མི་དགའ་བ་བསྐྱེད་དགོས་པས།
བདག་སྟོན་ཡང་འདི་ལྟར་སོང་བས་ད་བར་དུ་འཁོར་བར་འབྱམས། །བྱད་པར་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་སྟོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་གནས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའི་
གནས་སོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་དང་། ད་ཕྱིན་ཆད་ཉེས་པ་འདི་ཡེ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཕྱིན་
ཆད་སྟོམ་པའི་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་མང་དུ་བཏང་སྟེ། ཉེས་པ་བྱུང་བ་རེ་རེ་བཞིན། །བདག་ལ་སྤང་
ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །བདག་ལ་ཕྱིས་འདི་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་ཡུན་རིང་བསམ། །ཞེས་
སོ། །**བཅུ་པ་བྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི།** དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་བྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་གང་ཟབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་བཤེས་དང་དམ་པའི་སྟོགས་དང་འཕྲོགས་པ་དང་།

དེའི་རྒྱ་མང་དུ་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རི་ལྟར་གནས་སྐབས་
འདི་དག་ལ། །འབྲུག་པ་གོམས་པ་ཉིད་འགྱུར་ཞེས། །རྒྱ་འདི་ཡིས་ནི་སྤང་བའོ། །རིགས་པའི་ལས་
ནི་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །བཙུན་གཅིག་པ་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པ་བསྟེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྟུ་
ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྤང་སྤང་ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་པའི་ཐོས་པ་བྱས་ནས། །ཤེས་
པའི་དོན་དེ་ནམས་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲུག་པ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་བསྟེན་པ་ལ་བཙུན་འགྲུས་
ཚུལ་དགོས་པས་བཙུན་ས་མ་འབྲུགས་པ་གལ་ཆེའོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེ་ལས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དབང་
དུ་གྱུར་པའི་སློབས་ཏེ། དེ་ཡང་བག་ཡོད་ལེན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་དགོས་ལུགས་དང་། །ཁས་སྐྱངས་ནས་མ་བསྐྱབས་ན་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ཏེ་
ཆེ་བ་ཉོན་མོངས་ལ་དགར་བལྟ་ལུགས་དང་། དེའི་ཆེ་དཀའ་སྤྱད་ལ་ཁུར་དུ་མི་འཛིན་པར་བྱུན་དུ་
བལྟ་བའི་སེམས་ཀྱི་སློབས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནམས་ལས་དེ་ལ་འབྲུག་པའི་སྤྱོད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ལུས་
སེམས་དགེ་བ་ལ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་མཆོར་སྤང་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་ལ་སློབ་པ་ལ་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ལས་བྱུང་སྤྱོད་རོལ་ནས། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུ་
ཡོད་པ། །དེ་ལྟར་བག་ཡོད་གཏམ་འབྲུག་ཏེ། །བདག་ཉིད་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་བཙུན་འགྲུས་ལ་དབང་བ་ནི། དེ་ལྟར་འབད་པས་བཙུན་འགྲུས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱི་བར་འགྱུར་སྟམ་ན།
ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་པར་ལ་འགོ་བ་དང་རྒྱུར་ལ་འོང་བ་ལ་རྒྱུར་གིས་དབང་བསྐྱུར་བ་བཞིན་དུ་
རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་དགེ་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
པ་ན་བཙུན་འགྲུས་ལེགས་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱིས་ན་དེ་ནས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་
དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་རྒྱུར་ནི་འགོ་བ་དང་། །འོང་བས་ཤིང་བལ་དབང་བསྐྱུར་བ། །དེ་
བཞིན་སྤྱོད་པས་དབང་བསྐྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དཀའ་སྤྱོད་ཀྱིས་

ལྷ་བ་རིགས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་བྱ་དགའ་ཡང་དོར་དུ་མི་རུང་གི་འབད་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་མ་
ཁོལ་གྱིས། དགའ་སྟུང་ལས་ནི་མ་བགྱིས་པར། །གོ་འཕང་རྟེན་དགའ་མི་འཛོལ་ཅེས། །དེ་སྟེང་ཉིད་
ལ་འང་མ་གཟིགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་བཙོན་འགྲུས་ལེགས་པར་སྤེལ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་དེ་དག་
བསྐྱབ་པའི་ཆེ་འུར་བྱ་བ་ནི། བཙོན་འགྲུས་གང་ཙམ་ཡང་དམ་པ་དུག་ལྷན་དུ་བྱ་བ་དང་ཕྱིན་
དུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ནི་རང་དེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་
དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྤར་བའད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་བ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་ནི། སྟོད་པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ཅིང་
བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་འགྲུས་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་པ་ལ་སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་
པས་དེ་རྗེ་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཞིང་དེ་ནས་ས་མཐོན་པོའི་བཙོན་འགྲུས་ཙམ་ལུགས་རྣམས་སྟོན་པའི་
ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་ལ། ལས་དང་པོ་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་བསྐྱབ་ལུགས་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱས་པ་
དང་བསྐྱར་ནས་འབད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཁྱམ་པ་
རྣམས་ལེགས་པར་འགོག་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བདེ་སྤྱག་བསྐྱབ་ཅིང་སེལ་བ་དང་། དུས་ཆེས་རིང་བ་དང་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་དང་དགའ་སྟུང་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་བསམ་པས་གྲོན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲ་པའི་བསམ་པ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱབས་ཆེ་བ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་བསོད་ནམས་རྒྱབས་ཆེ་བ་གསོག་པར་ལག་བཟང་གིས་
ཁྱུས་པ་ལས་གསུངས་པས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཏན་མི་རྒྱས་
ཤིང་ཉེས་སྟོད་དུ་མས་ཀྱང་རྒྱན་དུ་གོས་ལ་ཆེ་རབས་གཞན་དུའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་
པ་ཆེས་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཉམས་སུ་མ་ལོན་
ཀྱང་སྟོས་དེའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ཅི་རྒྱས་པའི་བཙོན་འགྲུས་བཙམས་ན་ལག་བཟང་གིས་ཁྱུས་
པ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟེ་བ་གཞན་དུ་ཆོགས་ཆུང་དུས་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པར་སྦྱར་དུ་བཙོན་

འགྲུས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་སློབ་ཚུལ།

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆེ་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དགོ་བ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་སྡོན་དུ་འགོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དགོ་བ་སེམས་གནས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སམ་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སམ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྡོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཅོམ་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། །ཡིད་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱོམ་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་རབ་དབྱེ་ནི། སྐར་བངས་པ་ལྟར་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་ན་འཛིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེད་ལས་ཀྱིས་བྱེ་ན་ཆེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་རྣམ་ཐར་དང་ཟད་པར་དང་ཟེལ་གཞོན་སོགས་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་བསམ་

གཏན་ནམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རོན་བྱ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་རོན་ནམས་བསྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་
ནོ། །**བཞི་པ་** རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དགེ་བ་རི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ནའང་དམ་པ་དྲུག་ལྔ་
དུ་བསྐྱབ་པ་དང་པར་ཕྱིན་དྲུག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། རང་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ནས་
གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྱན་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པ་ནམས་སྒར་བཤད་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །**ལྔ་པ་** རོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྦྱོད་པའི་རྟོན་སེམས་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་དཔྱད་ཞིང་
བསྐྱོམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོབ་པ་ལ་
སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་བཙན་པར་སྟེལ་ནས་བསམ་གཏན་གོང་མ་ནམས་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་སྦྱོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་རྫོགས་པ་བསྐྱེད་མ་རྩམ་ནའང་དུས་དུས་སུ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཅེ་རྩམ་སུ་སྟོབ་པའི་བཙོན་པ་མི་གཏོང་བ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་
བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པས་རྒྱན་དུ་གོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་
དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་དུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོབ་པར་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཆེ་འདིར་ཡང་སེམས་གཞན་དུ་གཡེང་བ་
རི་རྩུང་དུ་འགྲོ་བས་དགེ་བ་བསགས་པ་ནམས་མཐུ་ཆེ་ཞིང་ཕྱི་མར་ཡང་ལག་བཟང་གིས་ཁུས་
པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་སེམས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྔ་ན་པས་བསམ་གཏན་གྱི་
པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་སྦྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་
འགྱུར་བས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་ལ་སྟོབ་ཆེ་ལ།

དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྟ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་
འཇུག་པའི་ཐབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ། དེ་དག་གི་རོན་

བསྐྱུ་བཅོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་རབ་ནི་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་
 པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ནི་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། བྱང་
 ས་ལས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་
 པར་འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་པོ་ནང་གི་རིག་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རིག་པ་
 དང་གསོ་བའི་རིག་པ་དང་སྒྲའི་རིག་པ་དང་བཟོ་དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 འཇུག་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ས་མ་ཐོབ་པའི་གོང་གི་ཡིན་ལ་ཞུགས་
 པ་ནི་ས་ཐོབ་ནས་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་པན་
 ཡོན་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་
 རབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་
 བས་འདིར་མི་སྒྲོ་ལ་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་པན་ཡོན་ལ་དགུ་
 ལས་དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི། ཐོག་མར་པན་ཡོན་སྟོན་པ་ལ། འདི་དང་བྱི་མའི་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཡོན་ཏན་འདི། །ཀུན་
 ཀྱི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་གཞུང་བར་
 བྱ། །ཆོས་དོན་འདོད་དང་ཐར་པ་ཡི། །འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་རིག་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དང་པོ་གྲུས་
 པ་ཡིས། །ཤེས་རབ་ཡུམ་ཆེན་གཞུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྟེན་སོགས་མིག་ལྟ་བུ་ནི། ཤེས་རབ་
 སྟེན་སོགས་ལྡེ་མིག་དང་འདྲ་བ་ནི། སྤྱད་པ་ལས། གང་ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཟིན་གྱུར་
 པ། །དེ་ཆེ་མིག་རྟོག་གྱུར་ཅིང་འདི་ཡི་མིང་འཛོལ་སོ། །དཔེར་ན་རི་མོའི་ལས་ནི་ཡོངས་ཟིན་མིག་
 མེད་པ། །རི་སྤྱིད་མིག་མ་གྲིས་པར་ཐན་པ་མི་འཛོལ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟེན་སོགས་ལྡེ་ལ་

དགོས་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་དགོས་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་ལས་བསྐྱབས་པའི་རྒྱན་
ཁྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཀྱི་ལ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲས་སྤྲུལ་ན་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་པ་བཞིན་དུ། སྤྱིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ལྡོ་པོའི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཡང་
རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་རྣམས་པར་འབྱེད་ཀྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕྲ་དང་འབྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་ཆད་
དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདིས་སྤྱིན་སོགས་ལྡོ་པོ་ཆེས་རྣམས་པར་དག་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྡོ་པོ་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་སྤྱོད་ཡོན་སོ་སོར་བྱེད་ནས་འཇུག་
ལྡོག་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་དཔལ་པོས། སྤྱིན་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་འདི་
དག་ནི། །ཤེས་རབ་མགོན་བཅས་ལྷག་པར་མཐུ་ལྡན་འགྱུར། །གསེར་གྱི་རྒྱན་བཟང་རྣམས་པ་སྤྱོད་
ཆོགས་ལ། །རིན་ཆེན་འཕྲ་བཞོད་འོད་གྱིས་གསལ་བ་བཞིན། །སོ་སོའི་དོན་ལ་དེ་དག་ཡོན་ཏན་
མཐུ། །ཤེས་རབ་འདི་ནི་རྒྱ་ཆེན་སྤྱབ་པར་བྱེད། །དབང་པོ་རང་རང་ཡུལ་གྱི་བྱེད་བྲག་ལ། །མཐུ་
གཞན་ཡིད་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དབང་པོ་ལྡོ་པོ་ལང་ཤེས་རབ་
ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ལའང་ཤེས་རབ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་
ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མགོན་ཡོད་ན་སྤྱིན་པ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེར་སྤྱོད་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་ཐབས་
ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཏེ། དད་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་རྣམས་པ་ཡང་། །དབང་པོ་གཞན་ལ་སྤྱོད་
བཞིན་ཤེས་རབ་གཙོ། །དེ་ཡི་མགོན་ལྡན་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཤེས་པས། །ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཚུལ་
ལ་མཁས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་བྱང་སེམས་དགའ་སྤྲུག་གི་མི་གཡོ་བའང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡིན་ཚུལ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤོང་
བ་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོང་པོ་ལས་སྤངས་པ་ལྟར་ང་རྒྱལ་དང་ཞུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་
ཉོག་གིས་མི་འགྱུར་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་ལ། སྤྱིད་ཞིའི་

ཐུད་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་
 པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་བཟོད་པ་དང་བཟོད་པའི་སྒྲོན་ཡོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་
 སེམས་བརྒལ་བས་ལོག་སྐྱབ་དང་སྐྱབ་བསྐལ་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་
 བཅོལ་འགྲུས་ཚུལ་པའི་གཞི་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་བཅོལ་བས་ལམ་གྱི་ཆོད་ཆེ་བ་དང་། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བདེ་མཆོག་ནི་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་སྒྲིན་སོགས་ལྷ་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་
 ལ་རག་ལས་ཏེ། ཤེས་རབ་མིག་གསལ་ནས་པར་བྱེ་གྱུར་ན། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་རང་གི་
 ལ་བྱིན་གྱང་། །སྒྲན་གྱི་ཤིང་ལྟར་ནས་པར་མི་རྟོག་པར། །མཐོ་འམ་དམའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་
 མེད། །ཅེས་དང་། རང་གི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བསྐྱབ་ན། །སྒྲོ་ལྗན་སྤྱི་བའི་བཅོལ་རའི་སྒྲོན་
 མཐོང་ཞིང་། །དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་གདོན་མོས་པ། །སྤྱི་བའི་དོན་དུ་མི་བསྐྱབ་སྒྲོས་ཅི་
 དགོས། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ལྗན་པ་ནས་ལ་གཞོད་པ་དག །བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པས་
 གཞོད་མི་འགྱུར། །ཤིན་ཏུ་དུལ་བའི་སྒྲང་པོའི་མཆོག་ནས་ལ། །ལས་ཀྱི་བྱང་པར་ནས་མང་
 བཟོད་པ་བཞིན། །བཅོལ་འགྲུས་གཅིག་སུ་བྱས་པ་ངལ་བའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་གྲོགས་ཀྱིས་
 བསྐྱངས་ན་དོན་ཆེན་འགྲུབ། །ཅེས་དང་། དེ་འབྲའི་བསམ་གཏན་བདེ་དགའ་མཆོག་ལྗན་པ། །སྒྲོན་
 བསགས་ཉེས་པ་ཆེན་པོས་སྐགས་གྱུར་པའི། །ལམ་གོལ་རིགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །སྒྱེ་
 བོ་མ་རབས་ཡིད་ལ་ངེ་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་སོ། །

ལྷ་པ་གཞན་ལ་འགལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་བ་ནི། འགལ་བར་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་
 ཤེས་རབ་དང་ལྗན་པས་མི་འགལ་བར་བསྐྱབ་པ་ནི་བྱང་སེམས་སྤིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་
 བསྐྱར་གྱི་ཀྲལ་པོར་གྱུར་པ་ན། འདོད་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་དང་
 ལྗན་པའི་མཐུ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་བའི་བྱམས་པ་ཤུགས་དྲག་གྱང་།

འདོད་ཆགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདྲེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་
ཤྱགས་བྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཟུང་གིས་ནོན་ནས་དགེ་བ་ལ་མི་སྟོོ་བའི་ལེ་ལོ་མེད་པ་
དང་། དགའ་བ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཡང་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་ཡ་ཡ་བོ་མེད་པ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུན་དུ་ལྡན་ཡང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དེ་དག་སྟོབས་མཚུངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་གོགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འགོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དབང་པོའི་ཡུལ་རྣམས་ལྟ་རྩིས་འབྲུག་པའི། །རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་ལྡན་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དབའ་དག །རང་བཞིན་རྒྱལ་མིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡང་། །ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་སྟོན་
པོ་ལྡན་པའི་མཐུ། །གཞན་ལ་པན་བྱེད་རོ་གཅིག་བྱམས་པ་ལ། །འདོད་ཆགས་འགོ་བ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པ་དང་། །གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་མི་བཟོད་སྤྱིང་རྩེ་ལ། །ཟུང་ན་ཁུར་གྱིས་ལེ་ལོས་མི་དམའ་
དང་། །དགའ་མཚོག་དང་ལྡན་ཡང་དག་གཡེང་མེད་དང་། །འགྲོ་དོན་མི་གཡེལ་བཏང་སྟོམས་ཆེན་
པོ་དང་། །ཡོན་ཏན་དེ་དང་དེ་དག་གཉིན་པོའི་ལམ། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བཀག་པས་རྣམ་བར་
མཛེས། །ཞེས་སོ། །

རྒྱག་བ་བདེན་བ་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་ཤེས་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་པ་ནི། །གཞན་ཡང་། བསྐྱགས་
འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས། །ཆོས་ཉིད་འདོར་བར་མི་མཛད་ལ། །ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་རྩིས་སུ་
མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་བྱ་ས་རྣམས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་
མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་པའི་ཆོས་ཉིད་འདོར་མི་དགོས་པ་དང་། །ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས།
འབྲས་བུ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་བ་ནས་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཡང་མི་འགལ་
ཞིང་རྩིས་སུ་མཐུན་པ་གཞན་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའང་ཤེས་རབ་ཅན་ལ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་
པ་དང་། །བདུན་པ་གནང་བཀག་སོགས་མི་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པ་ནི། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །གནང་བ་
དང་ནི་བཀག་པ་ལ། །ཁྱོད་བཀའ་ལ་ལར་གཅིག་དུ་ངེས། །ལ་ལར་ངེས་པ་མ་ལགས་ལ། །པན་

ཚུན་འགལ་བའང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་པོ་དང་མདོ་སྔགས་གཉིས་
ལ་གནང་བཀག་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་
བ་གཉིས་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་བ་ལ་སློབ་མཐུ་མེད་པའི་སྒོར་ས་པ་ལ་
འགལ་ཡང་མཁས་པ་ལ་མི་འགལ་བའང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །**བརྒྱད་པ་དེས་ན་བདེན་**
གཉིས་མི་འགལ་བར་འཛིན་པ་ཤེས་རབ་སྒྲ་ན་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་མེད་པ་ལ་འགལ་བ་ཤེས་རབ་
ཅན་ལ་མི་འགལ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་གསུང་རབ་པན་ཚུན་ལ་
གནང་བཀག་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྱེད་པ་འདི་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་བསྔགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །**དགུ་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་བྱུང་ན་ཐ་མོ་ལ་ངོ་ཅི་མཆར་བ་ནི།**
མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། སུ་ལ་བྱམས་པའི་མ་འདྲ་ཤེས་རབ་
ལས། །དེ་འདྲའི་སྤྱན་སྲུ་ཆོགས་འབྱུང་ཅི་མཆར་གྱི། །བདེར་གཤེགས་སྟོབས་བཅུ་སྟོབས་ཀྱི་
སྤུལ་བྱུང་བ། །མཚུངས་མེད་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡོན་ཏན་ཆོགས་གཞན་མ་ལུས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་སྦྱ་ཅལ་གཏེར་
མཆོག་དང་། །གཙུག་ལག་མིག་འདྲ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་སློབ་བྱེད་སྒོ་དང་སྔགས་
ལ་སོགས། །རྣམ་བཞོད་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཐ་དད་དང་། །རྣམ་གྲངས་རྣམ་མང་རྣམ་ཐར་སྒོ་དག་
དང་། །འཛིག་རྟེན་པན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེས། །རྒྱལ་སྤྱི་མཐུ་ཆེན་རྣམ་པར་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་མཐུ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། རྫོངས་པའི་རྒྱ་དང་། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཐབས་སོགས་གསུམ་གྱི་དང་
མོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་མོ་དཔུས་ལོང་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ནི། ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ། ཤེས་རབ་མེད་ན་
སྤྱིན་སོགས་རྣམས་མིག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི། སྤྱད་པ་ལས། དཔུས་ལོང་དམིགས་སུ་མེད་
པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྲིར་འཕྲག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་

ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྟ་ཡོད། །དམིགས་བྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་སོགས་དག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་སོགས་རྣམས་དག་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡང་མི་རྟོག་དེ། བེས་རབ་མེད་པའི་གང་ཟག་མེད་ཀྱང་ཆུང་བ་ལ་དགག་སྟེ། བེས་རབ་
མེད་ན་རྩེ་རྩེ་དུ་ཅན་འབྲས་བྱ་དོན་གཉིད་ལ། །སྤྱོད་པ་དེ་འཁོར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བས་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་
དག་པ་རྩེ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར། །བེས་རབ་ཆེན་པོ་བྱང་མེས་སྤྱིས་གཞན་དོན་དུ་བཏང་བ་སྤྱོད་པའི་མཆོག་
ཡིན་ཏེ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཅེས་གསུངས། །ལྷག་མ་བེས་རབ་བར་བ་དགེ་བ་ཅམ་དང་ཉན་རང་གི་སྤྱོད་པ་ནི།
ནོར་སྤེལ་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་རྩ་བུ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདིས་ལྷག་མ་བཞི་ཡང་བེས་དགོས་སོ། །བེས་རབ་
སྤང་བས་སྤྱོད་པ་མ་བསལ་ན། །ཆུལ་ཁྲིམས་དག་དང་ལྷན་པར་དེ་མི་འགྱུར། །པལ་ཆེར་བེས་
རབ་མེད་པས་ཆུལ་ཁྲིམས་དག །བེས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་རྩོག་བཅས་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། བེས་རབ་ལོག་པའི་སྦྱོན་གྱིས་སེམས་རྩོགས་ན། །བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་གནས་མི་
མོས། །ལེགས་ཉེས་རྩོག་ལ་མི་དགའི་ཆུལ་འཆང་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་
བཞིན། །ཞེས་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཕུལ་དུ་བཟླགས་གྱུར་ཅིང་། །དེ་ལས་སྤྲ་ཞིང་ཟབ་པ་
གཞན་མེད་པ། །འདོད་པའི་སྦྱོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱབས་པའི། །ཡིད་ལམ་བྱང་པོར་བེས་
རབ་མེད་མི་འགྲོ། །ཞེས་དང་། བེས་རབ་ཆུལ་ལ་བཙོན་མེད་སྟོ་འཆང་ན། །དེ་ཡི་ལྟ་བུ་ཡོངས་
སུ་དག་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ལ་གྲགས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་
པ་ལན་ཅིག་བྱང་ཡང་ཉམས་ནས་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་བེས་རབ་མེད་པའི་གཉི་སྟག་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། དེ་ལྟར་
ན་གཉི་སྟག་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི་བེས་རབ་ཀྱི་འོད་ཆེན་མ་ཤར་བར་དུ་མི་སྟོག་ལ། དེ་ནམ་ཤར་
བ་ན་སྟོག་པས་བེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ལ་རུས་པ་དང་མཐུ་ཅི་ཡོད་གྱིས་འབད་དགོས་ཏེ། ཉི་མ་འོད་
ཆེན་ཤར་བར་གྱུར་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་སྤྱོད་ནག་གང་འགོབས་པ། །བེས་རབ་འོད་
གྱི་མཐུ་ཆེན་འབྱུང་བས་ན། །ཐམས་ཅད་བསལ་འགྱུར་མིང་ཅམ་འབའ་ཞིག་ལུས། །ཞེས་དང་།

དེ་བས་རང་གི་མཐུ་ནམས་ཀྱན་གཏུགས་ཏེ། །དེ་འབྲེལ་ཤེས་རབ་ཚུལ་ལ་བཅོན་པར་བྱ། །ཞེས་
 སོ། །གཉིས་པ་སྒྲོངས་པའི་རྒྱ་ནི་ཡོད་དེ་སྒྲོངས་པའི་རྒྱ་ནི། གྲོགས་ངན་པ་བསྟེན་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་སྟོམ་
 ལས་དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པ་ལ་མི་དགའ་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མི་མོས་པ་
 དང་། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ་སྟོམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་དང་བདག་འདྲ་བས་མི་རུས་
 སྟོམ་དུ་ཞུམ་ནས་མཁས་པ་བསྟེན་པ་ལ་མི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་སྟོམ་དང་བསྟེན་ངན་བསྟེན་
 པ་དང་། །གཉིད་ཀྱི་དབང་གྱུར་མི་རྟོག་ངང་ཚུལ་དང་། །ཐུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ལ་མོས་མེད་
 དང་། །ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོན་པས་དོན་འདྲི་དང་། །དམའ་སེམས་བདག་ལ་ཞེན་པས་བྱུང་བའི་
 རྒྱས། །མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་བསྟེན་པར་མ་དད་དང་། །ལོག་པའི་རྣམ་རྟོག་དུག་ཆེ་ལོག་ལྟ་དག །གཉི་
 ཐུག་རྒྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་ལ་བརྩུ་ལས་དང་བོ་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་ཐོས་
 བསམ་བྱེད་དགོས་པ་ནི། དེས་ན། བསྟེན་ལོས་སྒྲ་མ་རིམ་གྱོ་བསྟེན་བཀྲར་ཏེ། །ཤེས་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར་
 ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་རུས་པ་དང་བསྟན་པའི་ཐོས་
 པ་རེ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མི་
 སྐྱེ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཅི་ཞིག་བསྒྲོམ་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོས་པ་བྱས་ན་དེའི་དོན་བསམས་པས་
 བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་དཔའ་བོས། ཐོས་ཅུང་དཔུས་ལོང་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས། །དེ་མེད་
 དེ་ཀོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་བྱ། །དེ་བས་ཐོས་ལ་བཅོན་བྱ་དེ་རྒྱ་ལས། །བསམས་བཞིན་བསྒྲོམས་
 པས་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྐྱིབ་གཉིས་སྒྲོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་ཐོས་པ་ལ་རག་ལས་
 པ་ནི། རྗེ་བརྩན་བྱམས་པས་ཀྱང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པར་
 འདོད། །སེར་སྣ་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྐྱིབ་པར་འདོད། །ཤེས་རབ་ལས་
 གཞན་འདི་དག་ནི། །སྒོར་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེ་གཞི་ནི། །ཐོས་

བ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག་ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཐོས་པའི་རྒྱལ་བ་བཅོད་པ་གལ་ཆེ་བ་སོགས་ནི། བསྐྱབ་
བརྟུས་ཀྱི་རྩ་བ་རྣམས་ལས་ཀྱང་། བཅོད་བྱ་ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་
བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་ལ་བཙོན་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྩ་བ་རྣམས་དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་
ཀྱང་། མི་བཅོད་པ་ནི་སྐྱོ་བ་ན་སྟོན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཙོན་པ་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པར་སྦྱོང་
བའི་ཐབས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། ཞེས་དང་། བཞི་བ་ཐོས་
པ་ཅན་གྱིས་བདུད་བཞི་རྣམས་ལ་ནི། སྲིད་མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཐོས་པ་
དང་ལྡན་ན་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན་ཉོན་མོངས་པ་རབ་རྩ་ཞི་བར་
འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་སྒྲགས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་
ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་པ་གཅེས་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལམ་
ཀྱི་སོག་དམ་པ་ཆོས་རབ་རྩ་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལྔ་ན་མེད་པ། དེ་མ་མེད་པའི་
གསུང་རབ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དགོས་སོ། །དུག་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་
རྒྱལ་ནི། ཞེས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་དེ་དགོས་པར་འདུག་སྟུང་དུ་མི་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི།
ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་སྟོན་དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་རྙེད་ཅིང་། མི་
དགོས་པར་འདུག་སྟུང་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ངེས་པ་རྙེད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱོན་ཡིན་པས། བདག་
ལེགས་སུ་འདོད་པས་ནི་དེ་འདྲ་བ་དེ་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །

བདུན་པ་སངས་རྒྱལ་པ་ལ་མང་པོ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་རེ་རེ་ཅེས་གྱིས་མི་ཡོང་རྒྱལ་ནི། རྣམས་འབྱོར་པ་ཆེན་པོའི་
ཞལ་ནས། རྩོ་བོ་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པ་ལ། ས་བརྩ་སོ་སོའི་སྐྱབས་
སུ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་དགོས་པས། བོ་དྲི་མཛོ་ཁལ་ཅེས་པ་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་པར།
ལག་མཐིལ་ཅེས་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ཅུག་། སྲིད་པ་ཅུག་བྱས་པས་གར་ཡང་མི་བྱིན་གསུངས། སུ་རྒྱང་

བ་བཀའ་པོད་ཞལ་བྱེ་བ་སྤྲུལ་ན་བཞག་ནས། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སློབ་པ་བྱ་བ་ཡིན་པས་བལྟ་བ་མ་བྱུང་
 ཡང་། འདི་ཀུན་ལ་ཞེ་བསྡགས་ དང་ཡིད་སློན་མཛད་པས་སྤྱར་དུ་བྱུང་བ་ལག་བཟང་གིས་ཁུས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །བྱེད་
 ལགས། ཆོས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་ཟེར་ན་ངེ་ལྟར་བྱེད་དམ་གསུངས་སྟེ། སྤྱན་ལྡེ་གྲུ་པས་པོ་ཉོ་བ་
 ལ་སྦྱེལ་བྱུང་བྱས་པའི་དུས་སུ། བྱེད་སྦྱིད་ཅེས་ལན་གསུམ་གསུངས་ནས། ངའི་དགོ་བཤེས་ ཡོན་
 ཉན་རྒྱ་ཆེ་བ་ གནས་གྱིས་ས་བཀའ་བ་འབྲ་བ་ལ་བཞེན་དུ་ཡོད་པས་གཞན་ལ་ནི་འགྲམ་རྒྱ་མི་ལྡང་།
 ཅ་འགྲེལ་དམར་ཤིག་ཤིག་པ་བལྟ་མི་དགོས་ པར་བདེ་ལྷག་ཆེད་ པས་ནི་ལས་རྒྱུང་། རྒྱ་འབྲས་ ལ་ཐེ་ཆོས་
 སོགས་གྱིས་ མ་བསམས་ པར་ངེས་ པས་ནི་སློ་བདེ། སྡགས་ཀྱི་ བསྐྱེད་རྫོགས་ལས་དང་ལས་ཆོགས་ འདིས་ལས་
 འདི་འགྲུབ་མང་པོས་ནི་ཞེ་ འམ་ཡིད་ཆོས་ལ་ འགྲངས་གསུངས། ཤ་ར་བའི་ཞལ་ནས། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤར་མ་ཐོས་པ་བཅའ་དགོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེས་ནས་གསར་
 སློབ་མེད་ཀྱང་ཤེས་ཟེན་ལ་སློབ་དགོས་པས་སོ། །འཆང་མ་རྒྱས་བར་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཆར་བ་མེད་སངས་
 རྒྱས་ཅ་ན་ཆར་བ་ཡིན་གསུང་། ཀ་མ་པའི་ཞལ་ནས། ཆོས་བྱེད་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་བྱས་ན་རང་
 ཉིད་ཉམས་ནས་འགྲོ་བ་འདི་ངེད་ཐོས་རྒྱུང་ལ་འབྱུང་ཉི། བླ་ཉར་བྱས་ན་ཤེས་ཅི་དགོས་ཟེར་ཉིན་
 ཆེ། ཆོས་ནན་ཉར་བྱེད་ན་ཤེས་དགོས་ཉི་ཆེ་བྱུང་འདི་ལ་མི་རྫོགས་པས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་ཀ་མ་
 འབྱུགས་པར་བྱས་ལ་ཐོས་པ་རྒྱན་མ་ཆད་དུ་བྱ་སྟམ་དུ་བསམ། སློམ་པ་པོ་ལ་མི་དགོས་བཤད་པ་
 པོ་ལ་དགོས་སྟམ་སྟེ། འཆད་པ་པོ་ལ་སྡིག་དུ་འགྲོ་བའི་ཉིན་ཆེ་སློམ་པ་པོ་ཁོ་ན་ལ་དགོས་གསུང་
 ངོ། །

བརྒྱུད་པ་དེས་ན་གདམས་རག་གལ་ཆེ་རྒྱལ་ནི་ དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྒྱར་ཐོས་པ་
 མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་ཆེད་དགོས་ཉི། འདི་ཡང་ཉམས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་དབྱུང་སློམ་
 དགོས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་ཆེད་ན་ཤིན་ཏུ་འོང་དགའ། ཟག་པར་འདོད་པའི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་ཞིག་
 གིས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་སྡོན་འགྲོ་ཅམ་མམ། གདམས་པ་དངོས་སུ་མི་འགྲོ་བར་རྒྱབ་རི་འབྲ་བ་

ཞིག་ཏུ་གོ་ནས་འོང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་སྤྱད་ཏུ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་བ་དགོས། སངས་
རྒྱས་གྱི་བསྟན་བ་ལ་ཐོས་བ་དགོས་ཞེས་བསྟན་བ་ལ་པན་བ་དང་སྐྱབ་བ་བྱེད་བ་གཉིས་སོ་སོར་
འཛིན་པའི་ཅལ་ཅལ་ཆེན་པོའི་འགལ་འདུ་སྤྱེ། བསྟན་བ་ལ་ལུང་གི་བསྟན་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་
བསྟན་བ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། སྤྲ་མ་ནི་སྐྱབ་བ་བྱེད་ལུགས་ཤེས་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ཅིང་། ཕྱི་མ་
ནི་ཤེས་ནས་ལག་ལེན་ལ་བཀལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱབ་བ་མ་ནོར་བ་ཞིག་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་བསྟན་འཛིན་
གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྟན་བ་མ་ནོར་བར་འཛིན་བ་ལུང་གི་བསྟན་བ་མ་ནོར་
བར་གོ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤར་ཆོས་མང་དུ་ཤེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་དེ་དག་
གི་དོན་ཉིད་བསྐྱབ་དགོས་པས་བརྗེད་དུ་གཞུག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དང་པོ་ནས་མི་ཤེས་ན་ཡང་ཞུས་
པར་མི་བྱ་བར་སློ་དང་བསྟན་པའི་ཐོས་བ་ཆེ་རྒྱུང་གང་འཐད་རེ་ལ་འབད། དེ་ཡང་ཐོས་བ་ལོགས་
སུ་བྱེད་སྐྱབ་བ་ལོགས་ཤིག་ལ་བྱེད་བ་མིན་གྱི། གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་
བྱ་དགོས་པས་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་
པོ་བའི་ཉམས་ལེན་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་ལ། སློའི་མཐུ་རྒྱུང་ན་དེ་ཅམ་ལ་
གོམས་སུ་གཞུག་སློའི་མཐུ་ཆེ་བའོ། དང་པོ་རྒྱུང་ཡང་གོམས་པས་ཆེ་བར་སོང་བའི་ཆེ། ལམ་
གྱི་རིམ་བ་དེ་ཉིད་རྗེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བས་གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བྱི་མེད་ཐམས་ཅད་དང་
འགྲེལ་ནས་འགྲོ་བས་ཟུར་དུ་ཐོས་བ་བཅའ་མི་དགོས་སོ། །[དགྲ་བ་གདམས་དག་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།](#)
དེའི་ཕྱིར་གདམས་བ་མ་ནོར་བའི་ཆ་ཆང་ཞིག་ཡིན་ན། མདོར་བསྐྱས་ཀྱང་མདོ་སྤྲུགས་དང་ཐེག་
བ་གོང་འོག་གི་ལམ་གྱི་འགག་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལ་རྒྱས་པར་བཀལ་ན། བསྟན་བ་མཐའ་དག་
ལ་འགྲོ་ཐུབ་བ་ཞིག་དགོས་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རྟེན་བར་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་ལ་བྱོད་
བ་རྟེན་བ་སྤིང་གྱི། བསྟན་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་ངེས་བ་རྟེན་
མི་སྤིང་བས་དམ་པའི་བཤེས་དང་གྲོགས་ལ་བརྟེན། ཁས་སྐྱངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་བ་གཞིར་

བཟུང་གདམས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉན་ནས་བཞུགས་པ་ཅད་དེ་དམིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་། ལྷ་དང་
སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་དག་ཏུ་བཏབ་ནས་ཚོགས་བསག་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་སྤྱང་པའི་སྒོ་དུ་མ་ནས་འཇུག་
པའི་རྒྱ་ཆ་ཆང་རེ་ལ་འབད་ན་དེ་ནས་སྒོ་ལ་ཁྱད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རེས་པ་གཏིང་
ཚུགས་པ་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །བཙུ་བ་གདམས་རག་ལ་སྤྱངས་པའི་ལག་རྟགས་ནི། དམ་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་
ནས་ཀྱང་། སྤར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྒོ་ལ་རུག་གེ་ཡོད་པར་བྱས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་
པར་བྱེད་འཇལ་བར་བྱེད་རྟོག་པར་བྱེད་དགོས། ཆོས་བརྗེད་དུ་བཙུག་ནས་སེམས་འཛིན་རྒྱུ་པ་
རེ་ལ་སྒོ་བ་པ་དེ་ལ་གྲོག་མེད། སྒོ་མ་ཆེན་རབ་ལ་སྒོ་ན་པ་རབ། སྒོ་མ་ཆེན་འབྲིང་ལ་སྒོ་ན་པ་འབྲིང་
འོང་བ་ཡིན། ཇི་ཅམ་བསྒོ་མས་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཆོས་ཤེས་པ་རྗེ་ཆེར་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་
བསམས་པས་རེས་ཤེས་བརྟན་ན་དགེ་མི་དགེའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཡིན་པས་སྤར་བྱ་
ཡིན་ཞེས་སྤྲིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟེར་བ་ན། ཆོས་ནས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡང་
དེ་ལྟར་མི་བཞེད་སྟུང་ནས་ཁོའི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་ཞིག་འོང་། དེ་མེད་ན་དད་པ་ནི་བག་རེ་ཡོད་ཤེས་
རབ་མེད་པ་དེ་ལ་དུ་བའི་ཁ་ལ་བལྟས་ན་དུ་མོ་ཆོད་པའི་ཁ་ལ་བལྟས་ན་ཆོད་མོ་ཆུ་སྒྲ་བཞིན་དུ་ཅི་
ཟེར་ལ་བདེན་སྟུང་ནས་གར་ཁྲིད་སར་འགྲོ་གསུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། རོན་དམ་རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
རྟོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རོན་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་འཇལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི།
རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྷ་དག་ལ་
བཙོན་པར་མ་བྱས་པར། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་
བས་ན་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་གཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་པ་ལ་མི་མོས་པ་རྣམས་ཆར་བཅད་པའི་བྱིར་སྤྱད་དང་གཏན་

ཆོགས་རིག་པ་དང་མོས་པ་ནམས་ལ་པན་གདགས་པའི་བྱིར། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་དང་རང་
ཉིད་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ནང་རིག་པ་འཆོལ་བ་ནི་དགོས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འཛོལ་བའི་བྱིར་དུ་འཆོལ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་
ཅན་ནམས་ཀྱི་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་པའོ། །**བཞི་པ་**
བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ཤིང་ལྟར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ན་དམ་པ་དུག་ལྡན་དུ་བྱ་
དང་བྱིན་དུག་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རང་དེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ཤེས་རབ་ལ་འགོད་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ་གཞན་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱ་བ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་ཀྱང་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་བས་སྟོང་པའི་རྟེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས། ས་མཐོན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ནམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་
ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་གོང་ན་མེད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཤེས་རབ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ད་ལྟ་ནས་འབད་ཅིང་ཐོས་པ་འཆོལ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་
བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་འགལ་ནས་ཉེས་ལྷུང་གིས་འཛོམས་པ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་
དུའང་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་མི་དགའ་བས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ལ་སྟོབ་པར་མི་རུས་ལ།
ཆེ་འདིར་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནམས་ལ་འབད་ན་འདིར་མ་བསྐྱབས་པའི་ལྷུང་བ་ཁེགས་
ཤིང་ཆེ་གཞན་དུ་ཡང་། ལག་བཟང་གི་ཁུས་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་
བདེ་ལྷག་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་པར་བྱིན་དུག་ལས་བསམ་གཏན་ལ་
ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྩེ་ཟད་སྤང་ལ། གཞན་ལྷ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་རྒྱབ་སྤང་བས་
དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བསྐྱས་པ་དང་། དེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྩེ་ཟད་བཤད་པ་

ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་ཉམས་
སུ་སྒྲང་བའི་རིམ་བུ་དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་བུ་གཞུང་ཆེ་བ་
ནམས་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་རྒྱས་པར་ནི་འོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཆང་གང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་བར། བྱང་ས་ལས། ཕྱིན་དུག་རེ་རེའི་
མཐར་ཉན་ཏན་དུ་གསུངས་པས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། འདི་དུག་དཀར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་ཀྱི་གནང་སྒྲོམ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས།
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་
དག་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་པོ་དང་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱོག་
སྒྲུབ་ཆོག་པ་པའི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་ལྟ། བསྐྱུ་བཞིའི་ངོ་བོ། བཞིར་
བཞག་པའི་རྒྱ་མཆོན། བསྐྱུ་བཞིའི་བྱེད་ལས། འཁོར་སྐྱུད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ། ཅུང་ཟད་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་ནི་སྤར་པར་ཕྱིན་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲས་ལ།
སྟོན་པར་སྤར་བ་ནི་གཏུལ་བྱ་ལ་པར་ཕྱིན་ནམས་སྟོན་པའོ། །དོན་སྟོད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་
དོན་དེ་ནམས་ལ་གཏུལ་བྱ་སྟོད་དུ་འཇུག་པའམ་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་འཇུག་པའོ། །དོན་མཐུན་

པ་ནི། གཞན་ནམས་དོན་གང་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་རང་ཡང་གནས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒོ་བ་པ་སྟེ།
མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། སྦྱོར་མཚུངས་དེ་སྦྱོར་ལེན་འཇུག་དང་། །བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་ནམས་
ཀྱིས། །སྦྱོར་པར་སྦྱ་དང་དོན་སྦྱོད་དང་། །དོན་མཐུན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱུ་བ་བཞིར་ངེས་ཞེ་ན། འཁོར་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་སྦྱད་པ་
ལ་ནི་ཐོག་མར་དེ་དགའ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱོར་བ་ཁྱིན་ནས་ལུས་ལ་པན་འདོགས་པ་
ལ་བསྟོས་སོ། །དེ་ལྟར་དགའ་ནས་ལམ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་ཐོག་མར་དེས་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
ལ། དེ་ཡང་སྦྱོར་པར་སྦྱ་བས་ཆོས་བཤད་པས་མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དོར་ནས་དོན་ཁྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་འཛིན་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་དོན་སྦྱོད་པས་དགེ་བ་བསྐྱུ་བ་པ་ལ་
འཇུག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་མ་བསྐྱུ་བས་ན་གཞན་ལ་འཇུག་ལྟོག་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་
སོ། །ཞེས་བཤད་པ་ན་ཁྱོད་རང་ཡང་དོན་དེ་མི་བསྐྱུ་བ་ན་གཞན་ལ་དེ་སྐྱུ་བ་ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱ། ཁྱོད་
ཀྱང་ད་དུང་གཞན་གྱིས་བཅོས་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ནས་བསྐྱུ་བ་ཏུ་མི་ཉན་ལ། རང་གིས་བསྐྱུ་བ་
པ་ཞིག་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གང་ལ་བཅུད་པའི་དགེ་བ་དེ་ལ་ཁོང་རང་ཡང་གནས་པར་བྱེད་པས་
ན་འདི་བསྐྱུ་བས་ན་བདག་ཅག་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བར་འགྱུར་ངེས་སྟམ་ནས་གསར་ཏུ་འཇུག་ཅིང་
ཞུགས་ཟེན་པ་ནམས་ཀྱང་མི་སྟོག་པར་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ནི་དོན་མཐུན་པ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། པན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ནི། །འཛིན་པར་བྱེད་དང་འཇུག་བྱེད་དང་། །དེ་བཞིན་རྗེས་
སུ་འཇུག་བྱེད་པ། །བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྐྱུ་བ་བཞི་པོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོར་པས་ནི་
ཆོས་ཉན་པའི་སྦྱོད་ཏུ་རུང་བར་བྱེད་དེ། འཆད་པ་པོ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་སྦྱས་ནི་
བསྟན་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དེ། དོན་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དོན་སྦྱོད་པས་ནི་བསྟན་པ་བཞིན་སྦྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དོན་མཐུན་པས་ནི་ཞུགས་པ་དེ་མི་

ལྷོག་པར་ཡུན་རིང་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོས་སྒོད་འགྱུར་དངོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་
ཡིས་ནི་མོས་པ་ཡིན། །གསུམ་པ་ཡིས་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ། །བཞི་པ་^[1]ནམ་པར་སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འབྱུང་པ་དང་ཐབས་བཟང་པོར་སངས་རྒྱུས་
ནམས་ཀྱིས་གསུངས་པས་ན། འཁོར་སྤྱད་པ་ནམས་ཀྱིས་འདི་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། འཁོར་སྤྱད་པ་
དང་ལྷན་པ་ནམས། །ཚུལ་འདི་ལ་ནི་ཡང་དག་བསྟེན། །ཀུན་གྱི་དོན་ཀུན་འབྱུང་བྱེད་ཅིང་། །ཐབས་
བཟང་ཡིན་པར་རབ་རྟུ་བསྟུགས། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། སྟན་སྐྱེལ་གཉིས་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ལྷན་པའི་སྟན་སྐྱེལ་ནི། ཁོ་གཉེར་
མེད་ཅིང་བཞིན་གྱི་མདངས་གསལ་བར་འཇུག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། ཁམས་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པ་
འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་ནམས་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་
པ་དང་ལྷན་པའི་སྟན་སྐྱེལ་ནི། དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་པ་སོགས་ལས་བརྒྱུ་མཉམས་ནས། བན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་
པའོ། །རང་གསོད་པའི་དགྲ་ལ་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་པན་པའི་ཆོག་བརྟོན་པ་དང་། དབང་
པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ལ་ཡི་ཆད་པ་མེད་པར་སྟོབ་དང་དུ་སྒྲུངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བརྟོན་ཅིང་
དགོ་བ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཡོ་སྐྱུ་ཅན་མཁན་སྟོབ་སོགས་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་ལོག་
ཞུགས་བྱེད་པ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་མེད་པར་པན་པའི་ཆོག་བརྟོན་པའི་སྟན་པར་སྐྱེལ་བ་ཆེས་དགའ་བ་
ནམས་ལ་ཡང་སྟོབ་པ་དང་། རྒྱུད་མ་སྟོན་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་སྤང་བ་དང་བདེ་འགོར་སྐྱེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་
སྤྱོད་པ་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་སྟོན་པ་སྐྱིབ་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ། ཡང་དག་ཕུལ་གྱི་ཆོས་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་བཞི་སྟོན་པ་དང་། ཁྲིམ་པ་དང་རབ་རྟུ་བྱུང་བ་བག་མེད་པ་ནམས་བག་ཡོད་ལ་དགོད་པའི་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བཞི་པས།

ཕྱིར་བསྐྱལ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་བྱུང་བ་ནམས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཆད་ཅིང་འབེལ་གཏམ་
བྱེད་པ་ནི་སྟན་པར་སྤྲོ་བའི་སྟོལ། །

དོན་སྟོང་ནི་མ་སྟོན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ནམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་
སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཆེ་འདིའི་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི། ལོངས་སྟོང་ནམས་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱང་
བ་དང་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཆོས་དང་མཐུན་པས་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །ཆེ་ཕྱི་མའི་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་
པ་ནི། ལོངས་སྟོང་སྤངས་ནས་སྟོང་མོས་འཆོ་བའི་རབ་བྱུང་ལ་འགོད་པ་སྟེ། འདིས་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་
བར་ངེས་ཀྱང་འདིར་མ་ངེས་སོ། །ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་དོན་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ནི། ཁྱིམ་པའམ་
རབ་བྱུང་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆགས་བྲལ་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ།
འདིས་ཆེ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བསྐྱེད་ལ། ཕྱི་མ་ནམས་པར་དག་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་
ལས་འདས་པ་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སྟོང་པ་ཆེས་དགའ་བ་ལ་འང་འཇུག་སྟེ། སྟོན་དགོ་ཅ་མ་
བསགས་པ་ལ་དགོ་བ་འཛིན་དུ་འཇུག་དགའ་བ་དང་། ལོངས་སྟོང་ལུན་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཅན་ནམས་
ནི་བག་མེད་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པས་དེ་དག་ལ་དོན་སྟོང་པ་དགའ་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་
ལྷ་བ་ལ་གོམས་གོམས་པ་ནམས་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྤང་ཞིང་སྤྱོད་པས་རིགས་པ་མི་གོ་བས་དེ་
དག་ལ་དོན་སྟོང་པ་དགའ་བའོ། །དོན་སྟོང་པའི་རིམ་པ་ཡང་བྱིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ནམས་ཐོག་
མར་སྤྲོ་བའི་གདམས་ངག་ལ་འཇུག །དེ་ནས་སྟོང་འབྲིང་དུ་སོང་བ་ན་འབྲིང་གི་གདམས་ངག་དང་
ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོར་སོང་བ་ན་ཆོས་ཐབ་མོ་དང་གདམས་ངག་ཕྱ་མོ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །

དོན་མཐུན་པ་ནི། པ་རོལ་གང་ལ་དགོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའམ་ལྷག་པ་ལ་རང་གནས་
པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་ནས། བསམ་པ་
གཞན་དོན་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་ཀྱང་སྦྱོར་བས་རང་འདུལ་དགོས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་
བསྟོད་པ་ལས། འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་ལྷན་པའི་ཆོག་སྤྲོ་ཡང་། །རང་

གི་ཆོག་དང་འགལ་བར་བྱེད་པས་གཞན་དག་གཏུལ་བར་མི་བྱས་ཞེས། །སྤྱོད་ཀྱིས་དགོངས་ནས་
དེ་སྤྱོད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་མཛད་ནས། །རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་མ་དུལ་བ་ཉིད་འདུལ་
བར་མཛད་ཕྱིར་བཙོན་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །

བསྐྱུ་བ་བཞི་ཡང་ཟང་ཟེང་གིས་བསྐྱུ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟང་
ཟེང་གི་སྤྱོན་པ་ནི། དང་པོ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བས་བསྐྱུས་པས་སོ། །དེ་
ཡང་དམིགས་པའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་དེ་ནམ་པར་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཏེ། ཟང་ཟེང་དང་ནི་
ཆོས་ཀྱིས་ཏེ། །དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །བསྐྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི། །བསྐྱུ་
བའི་དངོས་པོ་བཞིར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཞན་དོན་མཛད་ཚུལ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུས་དང་སྤྱད་པར་འགྱུར་
པ་དང་། །གང་དག་ད་ལྟར་སྤྱད་བྱེད་པ། །དེ་ཀྱང་དེ་འདྲ་དེ་ལྟ་བས། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱོན་
བྱེད་ལམ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་སྤྱོམ་ཆེ་བ་ནི་པར་
ཕྱིན་བྱག་^[1]དང་བསྐྱུ་བཞི་ཡིན་ཏེ་བྱང་སེམས་ལ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་སྤྱོན་པར་བྱ་
བ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་སྤྱོན་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། དེ་གཉིས་པར་ཕྱིན་དང་བསྐྱུ་བས་
བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པར་བྱེད་དོ། །བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པ་བྱེད་དེ་མདོར་བསྐྱུ་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་
ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་དེ་གཉིས་བཟོད་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་བྱང་ས་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་མཉམ་རྗེས་སུ་
རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། རོ་པོ་ཆེན་པོས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ནི། །རྒྱབས་ཆེན་པ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བར་ཕྱིན་དང་བསྐྱུ་བཞི།

རོལ་ཕྱིན་དུག་སོགས། །མཉམ་གཞག་ལངས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས། །ཆོགས་གྱི་ལམ་འདི་བཏུ་
བར་བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བཟུང་བའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་
ཆོགས་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེས་མཉམ་རྗེས་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་ལས་མི་འདའ་བས་
ཕྱིན་དུག་ལ་ལ་མཉམ་གཞག་དུ་བསྐྱུང་ཞིང་། ལ་ལ་རྗེས་ཐོབ་དུ་བསྐྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་
མོ་ཞི་གནས་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ངོ་མོར་གྱུར་བའི་ལྷག་མཐོང་འགའ་ཞིག་མཉམ་གཞག་དུ་བསྐྱོམ་
ལ། བར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་རྗེས་ཐོབ་དུ་བསྐྱུང་
ངོ་། །བཙུན་འགྲུས་ནི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀར་འོང་ལ། བཟོད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཟབ་མོ་
ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་མཉམ་གཞག་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །རྫོ་པོ་ཆེན་པོས། མཉམ་
གཞག་ལངས་པའི་དུས་དག་དུ། །སྤྱི་མའི་དཔེ་བརྒྱུད་ལྟ་བུར་ནི། །ཆོས་ཀུན་ལྟ་བུ་གོམས་བྱས་
བས། །རྗེས་གྱི་ཉོག་པ་སྤྱང་བ་དང་། །ཐབས་ལ་སློབ་པ་གཙོ་བོར་བྱ། །མཉམ་བར་བཞག་པའི་
དུས་དག་དུ། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་ཞིང་། །དེ་རྒྱུན་ཏག་དུ་གོམས་བར་བྱ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་མདུན་དུ་བྱུང་བ་བྱ་དཀའ་བ་སློ་མ་སྤྱངས་པས་ཐོས་པ་ན། ཡིད་ལ་
གདུང་བ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་ཉམས་སུ་བཞེས་མི་རུས་
ཀྱང་། ཤེས་པར་བྱས་ནས་སློན་པའི་ཡུལ་ཚུན་ཆོད་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ན། ཕྱིས་ནས་ནི་འབད་
བ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་འོང་བས་གོམས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དངོས་སུ་འཇུག་མི་
རུས་པར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལ་སློ་སྤྱོད་པའི་གོམས་པའང་དོར་ན། ལམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐོས་པར་
གྱུར་ནའང་འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་གཞོད་པ་སྤྱེ་འགྱུར་དང་། །གང་ཡང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་
སྤྱི་ཉམས་བཞེས་པར་མི་སྤྱོད་པའི། །སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཁྱོད་ལ་གོམས་པས་དུས་སུ་རང་གི་རང་
ཉིད་གྱུར། །དེ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཡོངས་གོམས་མ་བཟུམ་སྟེལ་བར་དཀའ་བ་ལགས། །ཞེས་

སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་བཟུང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཐབས་
མེད་ལ། འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་མ་བཟུང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་འདོད་སྦྱོང་བ་ལ་འབད་ནས་
སྦྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་སློ་བྱ་གས་འཕེལ་བ་ན། སྒྲིམ་པ་བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་འབད་
པར་བྱའོ། །སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། སློན་སེམས་སྦྱང་བ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
སྦྱི་ལ་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་སྐྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལཱའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་ཁྲ་སྟོའི་ཕྱིག་སྟོང་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་
ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅན་དུ་ཉམ་ཉེས་
པར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་རྩལ་ཐན་གྱི་མཚན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་ཆེ་བྱ་བུའི་སྦྱར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་
དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བཞོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྩོགས་
བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མེ་རོ་སྤྲར་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་
བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་
རྣམ་འབྲེན་ཤུག་སེལྟེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕམ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་
སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་ཤེད་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤར་བའོ།